İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE

İCÂZETTEN DİPLOMAYA

ENVER BEŞİNCİ KOLEKSİYONU

Kültür - Medeniyet Serisi: 57

KÜLTÜR A.Ş.

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF VEKİLLİĞİ
İLKOKUL DİPLOMASI

DİPLOMAYI VEREN OKULUN BULUNDUĞU
Vilâyet: Kocaeli
Kaza: Gebze
Nahiye: Tavşanlı
Köy: Tavşanlı

OKUL No
DİPLOMA No

DERSLER	DERECESİ	DERSLER	DERECESİ
Türkçe	iyi	Aile Bilgisi	iyi
Tarih-Coğrafya	orta	Ziraat - İş	pek iyi
Yurt Bilgisi	orta	Resim - İş	orta
Aritmetik-Geometri	orta	Yazı	—
Hayat Bilgisi	—	Cimnastik	—
Tabiat Bilgisi	orta	Musiki	—

Bu sınıfı Tavşanlı İlkokulunda ilk tahsilini bitirerek 1941 ders yılı sonunda yapılan imtihanda kazandığı dereceler gösterilmiş olan Zeki Leyla [illegible] bu diploma 1941 yılı Haziran ayının [illegible] günü verilmiştir.

Başöğretmen
Sınıf Öğretmeni
Maarif Müdürü

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADLİYE VEKÂLETİ
Ameliyat ruhsatnamesi
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKOKUL ÖĞRETMENLİĞİ
DİPLOMASI
DİPLOMA GENEL NUMARASI :
İcâzetnâme
KEMAL EFENDİ
Gazi
Orta Öğretmen Okulu
ve Eğitim Enstitüsü
DİPLOMASI
Millî Eğitim Bakanı
Enstitü Müdürü
MAARİF VEKÂLETİ
بسم الله الرحمن الرحيم
FACULTÉ IMPÉRIALE DE MÉDECINE
DIPLOME DE DOCTEUR
en
Médecine et en Chirurgie

OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE İCÂZETTEN DİPLOMAYA

ENVER BEŞİNCİ
KOLEKSİYONU

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KÜLTÜR A.Ş.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Osmanlı'dan Günümüze İcâzetten Diplomaya
Enver Beşinci Koleksiyonu

Genel Yayın Yönetmeni
Kemal Kaptaner

Yayın Koordinatörü
Murat Özer

Hazırlayanlar
Enver Beşinci
Mehmet Yahya Okutan
Yüksel Kanar
Sertaç Kayserilioğlu

Sanat Yönetmeni
Aydın Süleymanzade

Editör
Yüksel Kanar

Belge Çeviri
Mehmet Yahya Okutan

Grafik Tasarım
Ümit Çakmur / SCD

Baskı ve Cilt
Seçil Ofset

ISBN 978-605-9492-94-2

İstanbul / 2019

© İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret AŞ
© Enver Beşinci

Bu kitabın her türlü yayın hakkının sahibi 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince Enver Beşinci'dir. Bu baskının bütün telif hakları ödenmiş olup, 1. baskının yayın hakları Enver Beşinci'ye ve İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Tic. AŞ'ye aittir. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında eser sahibinin ve yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayınevi Sertifika No: 15321
Matbaa Sertifika No: 12068

İstanbul BüyükşehirBelediyesi, Kültür AŞ Yayınları
Maltepe Mah. Topkapı Kültür Parkı, Osmanlı Evleri,
34010, Topkapı, Zeytinburnu, İSTANBUL
T: +90 212 467 07 00 F: +90 0212 467 07 99
www.kultur.istanbul / iletisim@kultur.istanbul / www.istanbulkitapcisi.com

Kültür Medeniyet Serisi - 57

KÜLTÜR A.Ş.

İÇİNDEKİLER

7 || Sunuş / Mevlüt Uysal
9 || Takdim / Kültür AŞ
11 - 12 || Önsöz / Enver Beşinci
13 - 16 || Takdim / Vehbi Baysan
17 - 22 || İslamdan Önce Eğitim ve Öğretim
25 || Mimarzâde Mehmet Ali Bey'in Abdülhamid'e Armağanı
27 || İcâzet ve İcâzetnâmeler - İlk İcâzetnâmeler
28 - 133 || İcâzetnâmeler
134 - 247 || Şahâdetnâmeler
248 - 267 || Diplomalar
268 - 291 || Tasdîknâmeler
292 - 297 || El Yazı ile Tasdîkler
298 - 313 || Karneler, Talebe ve Mesai Cüzdanları, Pusulalar ve Hüviyetler
314 - 365 || Rüûs, Tevcîh, İntihâbnâme, İlmühaberler
Liyâkat ve Kurs Bitirme Belgeleri
366 - 381 || Takdîr Evrakları
382 - 391 || Pasolar
392 - 403 || Millet Mektepleri
404 - 449 || Fotoğraflar
450 - 451 || Kaynakça

SUNUŞ

İstanbul, insanımızın aklına, kalbine ve ruhuna seslenen, çok uluslu ve çok kültürlü medeniyetimizin simge şehirlerinden biridir. Tarihi ve kültürel mirasıyla dünyanın sayılı şehirlerinden olan İstanbul'un sakinleri şehre aidiyetlerini birbirinden güzel eserler ortaya koyarak göstermiştir. Böylece dünyanın ortak bir medeniyete sahip nadir şehirlerinden biri vücuda gelmiştir. Türk-İslam sanatının nadide eserleri ve başyapıtları bu şehirdedir. Farklı coğrafyalardan gelerek burayı bir kere de olsa görenler kentin doğal güzelliklerine hayran kalmışlar, duygularını şiirlerinde, resimlerinde, hatıralarında dile getirmişlerdir. Bugün artık unutulmaya yüz tutmuş İstanbul dili, İstanbul tarzı, İstanbul modası, İstanbul terbiyesi, İstanbul beyefendisi gibi bazı terimler, İstanbul'un kendisine has bir kültürü olduğunu göstermektedir. Bu kültür ve değerleri yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak, başta İstanbul'un yöneticileri bizler olmak üzere tüm İstanbul sevdalılarının görevidir.

Bizler İstanbul'a gönül veren yöneticiler olarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bütün iştirakleriyle birlikte şehrimizin bize tarihten miras kalan değerini korumak ve yeni değerler katmak için büyük bir şevkle çalışıyoruz. Çalışmalarımız arasında İstanbul'un tarih, kültür ve mirasının günümüz nesillerine ulaştırılması da büyük önem taşıyor. Bu noktada değerli İstanbul halkına albüm, ansiklopedi, araştırma-inceleme ve güzel sanatlar alanlarında kaliteli yayınlar sunmanın hem kültür ve tarihimiz hem de okuma kültürümüz için büyük bir hizmet olduğuna inanıyorum.

Hizmetlerimizin artarak devam edeceğini beyan ediyor, bütün İstanbullu hemşehrilerimi saygıyla selamlıyor, yayınlarda emeği geçen yazarlara ve mesai arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum.

Mevlüt **UYSAL**
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

TAKDİM

İnsan, düşünce ve davranışlarını seçerek, incelterek yeni nesillere miras bırakır. Bu mirasın içinde düşünce, seziş, davranış ve duyuşlar vardır. Bunların yeni nesillere aktarılma sürecine eğitim denilmektedir. İlmin, sanatın ve kültürün aktarılması mutlak manada eğitim ve eğitimcilerle hayat bulur. Toplumu var eden ve benzerlerinden ayıran en önemli vasıf kendine ait ahlâkçılara, sanatçılara, şairlere ve eğitimcilere sahip olmasıdır.

Devletin gücünü oluşturan unsurlardan biri de elbette eğitimdir. Eğitim, kültür ve medeniyetin oluşmasında ve aktarılmasında önemli bir taşıyıcıdır. Peygamberimizin (s.a.v.) "İlim öğretmek büyük günahlara kefarettir. Kur'an öğretmek dini kuvvetlendirir." hadisi, İslamiyet'in ilme hürmetinin göstergesidir. İslami temellere dayanan Osmanlı eğitim sisteminde, kuruluştan Tanzimat dönemine kadar eğitim kurumlarının temelini medreseler oluşturmaktaydı. Bu eğitim kurumları, uzun bir süre mülki ve askeri alanda toplumun ihtiyacı olan idareci ve devlet adamını yetiştirerek önemli hizmetlerde bulunmuşlardır. Osmanlı'da ilk medresenin kurulduğu yıldan sonra vakıf sistemiyle gelişen eğitim kurumları, kısa süre içinde tüm ülkede gelişme göstermiştir. Fatih Sultan Mehmed tarafından kurulan Sahn-ı Seman Medreseleri ile Kanuni Sultan Süleyman tarafından kurulan Süleymaniye Medreseleri, eğitimde altın çağının yaşamasını sağlamıştır. Bunlar, fizikî görünümleri, sahip oldukları maddi imkânlar ve nihayet eğitim programlarının zenginliği ile en üst seviyeyi temsil etmişlerdir. Son dönem Osmanlı eğitim sisteminde meydana gelen aksamalara rağmen birçok yerde modern anlamda eğitim kurumları kurulmuş, yetişen kadrolar sayesinde devletin bekası sağlanmıştır.

Osmanlı'dan Günümüze, İcâzetten Diplomaya adlı kitapta, icâzetler, şehâdetnameler, diplomalar, tasdiknameler, karneler, talebe ve mesai cüzdanları, rüûs, tevcih, intihâbname, ilmühaberler, liyakat, kurs bitirme belgeleri, takdir evrakları ve fotoğraflar gibi çok sayıda efemera yer almaktadır. Osmanlı eğitim sisteminin göstergesi olan belgelerin bir arada olması, geçirilen sürecin daha net olarak öğrenilmesini sağlayacaktır.

Eğitim tarihimiz ve birikimimizin belgelerini sunan koleksiyonun oluşturulmasını sağlayan Enver Beşinci Bey'e ve çalışmanın meydana gelmesine katkı sunanlara teşekkür eder, kitabın eğitim tarihimize kaynak olmasını temenni ederiz.

Kültür AŞ

KİTABIN HAZIRLANMASINDA GÖZETİLEN ESASLAR

Belgeler, hükümdarlardan Cumhuriyet dönemi karmalarına doğru bir tarih sıralaması içinde düzenlenmiş, bu sıralama her bölümde kendi içinde tekrarlanmıştır.

•

Arap alfabesi ile olan belgeler, aynı düzen içinde günümüz alfabesine çevrilerek karşılıklı verilmiş ve bilgilerin iki alfabeyle karşılaştırılmasında kolaylık sağlanmıştır.

•

Kelimelerin yazımında, TDV İslam Ansiklopedisi ve Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat adlı eseri esas alınmıştır.

•

Kendi koleksiyonumuz dışında yer alan belgelerin kaynağı altında gösterilmiştir.

•

Her sayfanın altında belgelerin ait olduğu dönemin padişahına, resim, tuğra ve iktidar dönemi ile birlikte yer verilmiştir.

•

Belgelerin tasnifinde, tarihsiz veya tarihi okunamayan belgeler o bölümün en sonuna konulmuştur.

•

Kitabımızın içindekiler bölümünde yer alan ayet ve hadislerin kaynağı belgenin altında gösterilmiştir.

•

Belgelerin imlası, orijinalinde yer aldığı şekilde yapılmıştır.

ÖNSÖZ

9 yıl ilkokulu bitirecektim. İyi bir öğrenciydim ve ders yılının son günlerinde rahmetli babam, bitirme armağanı olarak gurbetten, ta İstanbul'dan bana bir kol saati göndereceğini söylemişti. Günler yaklaştıkça, benim kadar okuldaki öğretmenler de heyecanlanıyor, merakla saatin gelip gelmediğini, ne zaman geleceğini soruyorlardı. Kendi heyecanım ve merakım yanında öğretmenlerimin bu meraklı bekleyişleri de gelecek saate apayrı bir anlam katıyordu.

Bende, özel eşyalarıma değer verme alışkanlığının başlangıcı bu olaydır.

O zamanın Türkiye şartlarında, büyük şehirlerden yollanan eşyalar ilçelere şehirlerarası otobüslerle gelir, ilçelerden köylerdeki sahiplerine ise, taşımacılık yapan minibüs şoförleri tarafından ulaştırılırdı.

Saatimin ilçeden köyümüze getirileceğini annemden haber alır almaz öğretmenimden izin isteyerek köyümüzün (Zisino) kahvehaneleri (Filili) önünde beklemeye başladım.

Saatlerce beklemiş olmalıyım ki, birden etrafımda dağılan okulumun öğretmenlerini gördüm. Onlar da benim gibi büyük bir heyecanla gelecek saati beklemeye başlamışlardı. İçlerinden birinin: "Gelmedi mi hâlâ?" diye sorarken, sesindeki sabırsızlığı farkettim. Demek ki onlar da benim kadar merak içindeydiler. Sanıyorum babamın gönderdiği bu saat, aynı zamanda bende özel bir kişi olma duygusu da uyandırmıştı. Bundan da öte, sahibi olduğum bir şeyi saklama, koruma ve ne kadar basit olursa olsun, bir anı değeri taşıdığı duygusu uyandırmıştı.

Aynı yıl, köyden İstanbul'a göç etmek durumunda kalmıştık. Taşınma sırasında birkaç parça da kendime ait özel eşyam bulunuyordu. Bunları özenle ve kimseye göstermeden ayrı bir kutuya koymuştum. İçlerinde, altın yaldızlı bir cami maketli Osmanlı tuğrasıyla süslenmiş su bardağı vardı. Bunların ortak eşyalarımız dışında yalnızca bana ait olması, kendimi özel ve değerli görmemi sağlamıştı âdeta.

Çocukluktan gençliğe adım attığım zamana rastlayan bu olaylar bana, bazı değerli eşyalara karşı dikkatli olmayı ve daha da ileri giderek sahiplenmeyi ve korumayı öğretti. Antikacılarda gördüğüm güzel bir obje, sanki ona sahip çıkmazsam kaybolacak, ortalıkta heder olup gidecek duygusuna kapılıyordum.

Daha da ilerleyen yaşlarımda, bu duygunun birçok insanda bulunduğunu ve bunu yapanların aslında birçok değerlerimizi yok olmaktan koruduklarını ve yeni nesillere aktardıklarını görüp, anladım. O günlerden başlayan değerli eşyaların korunması ve koleksiyonculuk duygularım gelişerek devam etti.

O gün bugündür, kendimce değer atfettiğim objelere karşı hep ilgi duydum ve elimden geldiği kadar da çeşitli konularda koleksiyonlar yapmaya çalıştım. Misal olarak söylersem, İmam Hatip okulunda okurken, tarih hocam Yusuf İzzettin Sav'ın, elinde keser sapıyla, neredeyse kafamıza vura vura bize Osmanlı'yı anlatması, özellikle Sultan Abdülhamid'e olan sevgi ve hayranlığımı olabildiğince artırmış, onunla ilgili fotoğraflar biriktirmeme vesile olmuştur. Son dönem sultanların, özellikle göğüslerinde parıl parıl parlayan "Nişan"lı fotoğrafları ise, beni olağanüstü etkilemiştir.

Bu fotoğraflara baktıkça göğüslerindeki nişanlar, şemseler ve madalyalar beni kendine çekiyordu. Zaman içinde fotoğraflarda hayranlıkla izlediğim bu türden şeylerin gerçeklerini alabilme, biriktirme ve dolayısıyla koleksiyonunu yapmaya başladım. Gittiğim her yerde nişan ve madalya arar oldum, görüştüğüm her dostumla bu tarz konuşmalar yapmaya başladım. Bu süreç içinde epeyce yol kat ettim, hatırı sayılır sayıda nişan ve madalya topladım.

Ancak hayatın akışı içindeki iniş ve çıkışlar, maddi imkânlarımı zorlamaya başlayınca bunu devam ettirmenin oldukça zorlaştığını gördüm. İnsanın arzuladığı, ama elde edemediği şeylerin yaşattığı o buruk duyguyu tattım. Yine antikacıları dolaşıyor, gücümün yettiği kadar edinmeye çalışıyor, alamadıklarımı da seyretmekle yetinmeye çalışıyordum.

İşte böyle bir gün, belki bir nişan bulurum umuduyla Bursa'daki Aynalı Çarşı içindeki rahmetli Nazif Gelen (Kalınkas) amcamızın antika dükkânına gittim. Tozlu raftan özenle çıkararak önüme koyduğu şey, gerçekten harikulade bir "Nişan-ı Osmanî" idi. Almayı o kadar istemiş ve fiyatını alabileceğim seviyeye çekmeye çalışmış olmama rağmen, bunu başaramadım. Bu, benim için nişanlar bahsinin kapanması oldu. Aslında elbette Nazif amca da benim o objeye sahip olmamı candan arzuluyordu. Ama onun da belli bir fiyattan aşağı inme imkânı yoktu.

Bu duruma üzülen Nazif amca, belki benim üzüntümü birazcık olsun azaltır umuduyla bu defa yan taraftaki dolabın içerisinden çıkardığı, rulo şeklindeki sargılı bir Osmanlı evrağını önüme koydu. "Madem nişanlardan vazgeçtin, Osmanlı'nın başka bir görsel zenginliğine bak ve gör" dedi.

Gerçekten de, açıp baktığımız rulonun tam ortasında yaldızlı bir Osmanlı arması, yan tarafında Fransızca ve Osmanlıca

iki dildeki tercümesinin yer aldığı kocaman bir diploma gördüm. Kendimi birden farklı bir dünyanın eşiğinde hissettim. Renkli bir görsel şölenin karşısında duruyordum. Bu kapıdan içeri girmem gerektiğini düşündüm; daha doğrusu o kapı beni içeri doğru sürükledi. İşte hayatıma giren yeni bir koleksiyon yapma düşüncesi o anda doğdu.

İlk gençlik dönemimde okul ve sınav korkusu rüyalarımda bile beni rahatsız ederken, 2000'li yılların başından itibaren, kendimi diplomalarla ilgili böyle bir koleksiyona başlar durumda bulmak kaderin garip bir cilvesi olsa gerek.

Bu serüvenin başlangıcından itibaren, Türkiye'de "efemera" konusunda seçkin bir yere sahip olan dostum Sertaç Kayserilioğlu, benim için her zaman en büyük yönlendirici oldu. Kıymetli kardeşim ve yol arkadaşım Mehmet Yahya Okutan'ın sayısız diploma, icâzet ve ilgili ilgisiz birçok belgeyi tereddütsüz tercüme etme gayretini gördüm. Her defasında kendisine "yol alamıyoruz" diye serzenişlerde bulunmama rağmen beni yarı yolda bırakmayan Yüksel Kanar ağabeyimin de bu kitabın sizlerin önüne gelmesinde büyük rolü oldu. Bu vesile ile kitabın oluşmasında, en küçüğünden en büyüğüne kadar emeği geçen bu dostlarıma tek tek teşekkür ediyorum.

Yine biriktirdiğim antika ve koleksiyonlarımın evimizin her tarafını kaplamasına rağmen, büyük bir özveri ile karşılayan ve sabır gösteren kıymetli eşime ve çocuklarıma, gösterdikleri bu kaya gibi destek ve sabırdan dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Hayatımın son 15 yılında bana çok büyük kazanımlar sağlayan bu koleksiyon vesilesiyle gördüğüm diploma ve icâzetnâme görselleri, gerçekten dünyamı genişletti ve Osmanlı'ya olan hayranlığımı bir kat daha arttırdı. Okuyucularımın huzuruna böyle bir kitapla çıkmak, aynı zamanda atalarımızı minnet ve rahmetle anmamıza da vesile olacağı için mutluyum.

Dün olduğu gibi bugün de, ülkemizin ve bütün dünyanın en baş sorunu olan eğitim ve öğretim meselesine küçük de olsa bir katkı olduğuna inandığım bu koleksiyonun, geçmişin mirasını bir defa daha hatırlatacağına ve yenilenmede onlardan faydalanma yollarını gündeme getireceğine, katkı sağlayacağına inanıyorum. Çünkü geçmişe dayanmadan bir gelecek kurmak mümkün değildir.

Sizleri, 17. yüzyıldan günümüze kadar sayısız diploma, icâzet görseli ve eğitim belgeleriyle başbaşa bırakırken, gelecek nesillerimizin bunları örnek alması dualarımla saygılar sunuyorum.

Sözlerimin sonunda ben de, Hz. Şuayb Aleyhisselam gibi başarının ancak Allah'ın yardımı ile olduğuna inanıyorum:

"Başarım ancak Allah'ın yardımı iledir" (Hud: 88).

Aralık 2018/Beyoğlu

Enver BEŞİNCİ

TAKDİM

OSMANLI'DA MODERNLEŞME-REFORM VE EĞİTİMİN KISA TARİHİ

Yard. Doç. Dr. Vehbi Baysan
İbn Haldun Üniversitesi Tarih Bölümü

Günümüzden yüzyıllar önce geleneksel eğitim iki ana mecrada gerçekleşiyordu: Küçük yaştan itibaren çocuklar ilk eğitimlerini mahalle mekteplerinde tamamladıktan sonra ya devlet bürokrasisine dahil oluyor ve birine "yamanarak" yıllar boyunca bürokrasinin inceliklerini öğreniyor, ya da daha yüksek bir kariyer için, o zamanın yüksek öğrenim kurumları olan medreseye giriyordu. ***Her iki durumda da yeterlilik/mezuniyet belgesi olarak 'icâzetler' ve 'diplomalar' çok önemli resmi belgeler olarak hak edip alanların ellerinde bulunuyordu.***

18. yüzyılın ikinci yarısında gittikçe hızlanan bilimsel alandaki gelişmeler, Avrupa'da bu gelişmelerin savaş sanayiine aktarımı ile yeni bir boyuta taşındı. Yeni teknolojilerin askeri alanlara adaptasyonu, savaş konseptinin tamamen değişmesine, dolayısıyla askeri eğitim ve öğretimin yeni metotlarla gerçekleşmesini zorunlu kıldı. Buna bağlı olarak, ileride detaylarıyla anlatacağımız üzere, 19. yüzyıla gelindiğinde yeni gereksinimlere yanıt verebilecek devlet yapılanması ve idaresinin de oluşturulması gerekti.

Böylece, geleneksel metotlarla yüzyıllar boyunca başarılı olmuş ilmiye, seyfiye (askeriye) ve kalemiye (bürokrasi) için son derece sancılı süreçler başlamış oldu. Tüm bu üç gurubun önünde tek bir seçim vardı. Ya yeni gelişmelere ayak uydurmak için değişime girişecekler, ya da yok olup tarih sahnesinden silinecekler.

Değişimin nasıl olması gerektiği konusundaki tartışmalar sürüp giderken 1789'da tahta çıkan Sultan III. Selim, vakit geçirmeden icraata girişti. İlk olarak iç ve dış güvenliği sağlayan en önemli müessese olan askeri alana el atıldı. Geleneksel usullerle asker taliminin büyük kısmı açık alanlarda geçiyorken, artık teknolojik gelişmelerin sınıf ortamında anlatılması gerekiyordu. Bu yüzden, zaten var olan Hendesehane yeniden yapılandırılırken, modern Harp Okulunun ilk nüvesi de kabul edilen Mühendishane-i Berrî-i Hümayun kuruldu ve modern Deniz Harp Okulu'nun temelini teşkil eden Mühendishane-i Bahrî-i Hümayun modernize edildi. Nizam-ı Cedid (Yeni Düzen) adı altında köklü değişimlerin esasını teşkil edecek bir programın uygulanmasına başlandı. Yeni kurulan askeri birlikler aynı adı aldılar ve Yeniçeriler oluşumun ileride kendi yerlerini alacakları korkusuna kapıldılar. Bu programın finansmanı İrad-ı Cedid adında yeni vergi sistemiyle yapılmaya çalışıldı ve korkulduğu gibi daha fazla vergi vermek fikri halk arasında bütün bu programın popülerliğini yitirmesine neden oldu. Tüm bu gelişmeler sonunda, Sultan III. Selim'in tahttan indirilmesine ve bir süre sonra da maalesef katledilmesine yol açtı. Padişahın, Yeniçeri isyanı ile katli reform programının rafa kaldırılmasına neden oldu.

Sultan II. Mahmud, tahta geçmesinin ardından yıllar boyu modernleşme adına pek bir şey yapamadı. Sultan VI. Mustafa'nın idam edilmesiyle, tahtın Osmanoğulları soyundan tek vârisi olması dahi Yeniçerilerin kendisi üzerinde oluşturduğu ve daimi olarak canlı tuttuğu baskı ve tehditleri bertaraf edemedi.

Sultan II. Mahmud, 1824 yılında eğitim tarihimiz açısından çok önemli bir ferman-ı hümayun ile ilköğretimin mecburi olduğunu duyurdu. Buna göre, mürahik (baliğ) olana değin çocukların okullara devam ediyor olması gerekiyordu. Durum o kadar ciddiydi ki, okula gitmeyen çocuklardan, önce ebeveynler ve sonrasında mahalle/köy muhtarları, imamlar ve kethüdalar sorumluydu. Bu kişiler çocuğun okulda olmasını temin ile mükelleftiler ve herhangi bir iş yerinde okul çağında bir çocuk tespit edilirse öncelikle Kethüda ve ebeveynden başlayarak sayılan diğerleri hakkında cezai işlem uygulanacaktı.

Bu ferman, bir kısım tarihçi tarafından yanlış anlaşılarak ilk öğretimin mecburi hale getirilmesinin mutlak belgesi olarak algılanmıştır. Oysa, metin dikkatli okunduğunda asıl kaygının, o yıllarda oldukça yaygınlaşan ve bir türlü çözüm bulunamayan "çocuk işçi" sorununa çare bulmak olduğu anlaşılacaktır. Üretim kademelerinin çeşitli evrelerinde yetişkinlere göre daha düşük ücretlerle daha çok çalıştırılan ve kimi 5-6 yaşında işe başlatılan çocuklar, işsizliği arttırmış ve aile geçindirecek yetişkinler iş bulamaz hale gelmişlerdi. Şikâyetlerin artmasıyla acilen çözüm üretmek zorunda kalan yetkililer hal yolunu çocukları mümkün olduğunca okullarda tutarak hem onların eğitilmesini sağlamak, hem de iş yerlerinden uzak tutmak olarak bulmuşlardır.

Buna rağmen, o zamanın süper güçleri olan Avrupa devletleriyle karşılaştırıldığında, adı geçen ferman, devrim niteliğindedir. O yıllarda çocukların eğitiminin mecburi hale getirilmesi pek çok devletin gündeminde dahi değilken, payitahtta kasdı farklı dahi olsa çocukların eğitiminin

mecburi hale gelmesi bir fermanla duyurulmuştur. Ancak ferman fazla etkili olamamış, aileler çocuklarını okullara göndermekten uzak durmuş ve yine bildikleri gibi yaşamaya devam etmişlerdir.

1826 yılında Vaka-i Hayriye olarak bilinen Yeniçeriliğin ilgası ve ardından kurulan yeni ordu ile reformlar hızla başlatıldı. Açılan Mekteb-i Tıbbiye ve Mekteb-i Harbiye gibi büyük okulların yanı sıra ilk kez yurt dışına eğitim için öğrenciler gönderildi.

Eğitim alanındaki asıl önemli gelişmeler 1830'larda istikrarlı bir şekilde girişilen devlet idaresinin merkezileştirilmesi dahilinde birbiri ardına açılan meclisler, nezaretler ile bürokrasinin işlerliğinin arttırılması neticesinde yaşandı. Devlet kadrolarına yeni nizamnameleri tatbik edebilecek devlet memurlarının alınması, var olanların da ona göre eğitilmesi gerekti.

Meclis-i Vâlâ'nın önerisiyle 1838 yılında kurulan Meclis-i Umur-ı Nafia bünyesinde 8-13 yaş arası gençlerin eğitim görmesi için rüşdiye mektebleri açılması kararlaştırıldı ve aynı yılın Şubat ayında bir hattı hümayun ile duyuruldu. Bu okulların kurulma sürecini takip etmek, sonra da idarelerini üstlenmek üzere Meclis içinde Mekatib-i Rüşdiye Nezareti oluşturuldu ve başına da devrin tanınmış alimlerinden İmamzâde Esad Efendi atandı. Esad Efendi, üzerinde iyi çalışılmış gayet detaylı bir rapor sunarak eğitim işlerinin düzenli bir şekilde ciddiyetle yapılması gerektiğini işaret ederek yeni okulların bir an önce açılması gerektiğini vurguladı.

Bu rapor üzerine, 1839'da Sultanahmet Camii yanında Mekteb-i Maarif-i Adlî açıldı, bu okulun bir branşı olarak da aynı yılın Şubat ayında Mekteb-i Ulum-ı Edebiye eğitime başladı. Bu okulların eğitim yılı sonunda yapılan sınavlarına padişah da katıldı ve üstün başarı gösterenlere aferin nişanlarını bizzat taktı. Mezuniyet törenlerine de katılan padişah, başarıyla mezun olanlara diplomalarını kendisi verdi.

Kasım 1839'da Gülhane'de yabancı diplomatların da davet edildiği büyük bir tören ile ilan edilen Tanzimat fermanı ile Osmanlı devleti reform ve modernleşme programının artık devletin resmi politikası olduğunu cümle aleme duyuruyordu. Tanzimat'ın üç mimarı Mustafa Reşid, Fuad ve Ali Paşalar bu programın etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamaya çalışacaklardır.

Sultan Abdülmecid, Ocak 1845'te bir hatt-ı hümayun yayınlayarak Tanzimat ile öngörülen reformların askeri alanlar dışında gerçekleşemediğinden bahisle devletin bekasının tebanın saadetiyle mümkün olduğunu söyleyerek eğitimin önemini vurguladı. Bunun üzerine Meclis-i Vâlâ harekete geçerek üyeleri üst düzey devlet ricalinden oluşan Meclis-i Muvakkat-ı Maarif'i kurdu ve başkanlığına Melekpaşazade Abdülkadir Beyefendi getirildi.

Aynı yılın Temmuz ayında Meclis-i Muvakkat, eğitimin nasıl düzenlenmesi konusunda bir rapor sunarak genel hatlarıyla maarifin resmi temelini oluşturmuş oldu. Buna göre, eğitim üç aşamadan oluşacaktı: mekatib-i ibtidaiye (ilk okullar), mekatib-i rüşdiye (orta okullar) ve yüksek ilimlerin okutulacağı Darülfünun. Raporda ileride tüm devlet memurlarının Darülfünun mezunu olması gerektiği vurgulanıyordu. Yine rapora göre, cehalet devrin en büyük hastalığı idi ve toplumun refahı için mutlaka mücadele edilmeliydi. Ayrıca, bu önerilerin geçici meclisler ile

sağlanamayacağı ve mutlaka daimi oluşumlara gidilmesi gerektiğinin de altı çizilmişti.

Raporu gündemine alan Meclis-i Vâlâ önerilere olumlu yaklaştı ve Meclis-i Daimî adı altında eğitim işlerini yürütecek bir birim kurulduğunu duyurdu. Ekim 1846'da kurulun başkan yardımcısı (Kemal Efendi), üyeleri ve katibi belirlenip atamalar gerçekleştirildi, çalışmalara başlandı. Ocak 1847'de kurulun adı, Mekatib-i Umumiye Nezareti'ne dönüştürüldü ve Mart 1847'de Esad Efendi 'Nazır' ünvanıyla atandı. Böylece ilk ve orta okulları kapsayan eğitim işleri en üst düzeyde bu nezaret tarafından takip edilmeye başladı ve ilk kez bu tür okulların idaresi Şeyhülislamlığın görev tanımından çıkarıldı. Önerilen eğitim sistemini uygulayabilmek hiç de kolay değildi, yeni okulların açılabilmesi için elde yeterince finansman bulunmuyordu. Buna rağmen, yapılmak istenen düzenlemelerden vaz geçilmedi ve tüm güçlüklere rağmen geri adım atılmadı.

Ailelerin çocuklarını okula göndermesi için teşvikler düzenlendi ve ardından bir ferman ile ilköğretim mecburi hale getirildi. Aileler dört ya da beş yaşındaki çocukları dört yıl boyunca okula göndermek zorundaydı ve muhalefet edip çocuklarını cahil bırakanların cezalandırılacağı duyuruldu. Yetkililer mahalle ve köylerde çocuklarını okula zamanında göndermeyen aileleri tespit etmekle görevlendirildiler. Bu uygulamada kız çocuklarına ayrımcılık yapılmadı.

Meclis-i Daimi'nin başkan yardımcısı Kemal Efendi, Usul-ı Cedide adını verdiği ve çocukların okuldaki öğrenimini kolaylaştıran ve hızlandıran başarılı yeni metotlar geliştirdi. Kariyerinin belki de en önemli adımı Şubat 1848'de yeni açılan okullara öğretmen yetiştirmek üzere Darülmuallimin ihdas edilmesi oldu. Öğrenciler bu okula seçilerek tam burslu ve yatılı olarak kabul edildiler.

Kemal Efendi, başarılı kariyerini sürdürmeye devam etti ve Sultan Abdülmecid'in annesi Bezmialem Valide Sultan'ın uzun süredir gerçekleştirmek istediği Darülfünun'a öğrencileri hazırlayacak prestijli bir okul projesini üstlendi. Okul, Nisan 1850'de Valide Mektebi adıyla açıldıysa da daha sonra Meclis-i Vâlâ'nın kararıyla adı Darülmaarif olarak değiştirildi. Okulun açılış törenine Veziriazam Mustafa Reşid Paşa, Şeyhülislam Arif Hikmet Beyefendi, bakanlar, ulema ve askeri üst düzey temsilcileri de katıldılar.

Takvim-i Vakayi ve Ceride-i Havadis gazeteleri okul hakkında bilgiler verirken okul öğrencilerinin başarılarına göre değerlendirileceğini ve kimin çocuğu olursa olsun kesinlikle farklı davranılmayacağı vurgusunu yaptılar.

Okulun açıldığı gün Sultan Abdülmecid, oğlu şehzade Murat efendi ile kızı Fatma Sultan'ı yanına alarak Darülmaarif'e gelmiş, Kemal Efendi'yi göstererek, 'Efendi'nin elini öpünüz, bundan böyle sizin hocanızdır!' demiştir. Kemal Efendi'ye dönerek 'Onları senin ellerine teslim ediyorum, diğer öğrencilerden ayrı tutmayınız!' demiştir.

Fatma Sultan'ın okuması için okula teslim ediliyor olması, çok önemli bir konuya işaret etmektedir. Yeni okullar açılırken kızların da eğitim görmesi teşvik edilmiş ve bir devlet politikası haline gelmiştir. Batıda kızların eğitimi 19. yüzyılın sonlarına doğru tartışılmaya başlanmış ve okula gitmeleri Osmanlı'dan çok sonra gerçekleşmiştir. ABD'de kızların yüksek öğrenime erişimini arttırabilmek için sadece

kız öğrencilerin girebildiği üniversiteler açılmış ve bugün en prestijli okullar listesinde bu üniversitelerden bazıları da bulunmaktadır.

Harvard Üniversitesi'nin ilk kadın rektörü Prof. Drew Gilpin Faust, Financial Times gazetesine verdiği mülakatta (2010) eğitim hayatını anlatırken, '1947'ye kadar Cambridge Üniversitesi kızları mezun etmez, kütüphanesinden kitap ödünç almalarına izin vermezdi..' demiştir. Erkek öğrencilere tanınan bu haklardan kızlar yararlanamıyor, sadece kütüphane içinde oturup okumalarına izin veriliyordu.

Islahat Fermanı (1856) ile Müslim ve gayrimüslimlerin haklarının eşitlendiği duyurulduktan kısa bir süre sonra Meclis-i Muhtelit oluşturularak gayrimüslim tebanın eğitim işlerini kendi inançları üzere, kendi dillerinde yapabilmelerine olanak sağlandı. Eğitim işlerini daha kapsamlı ve düzenli olarak yürütmek üzere ilk Milli Eğitim Bakanlığı 1857'de Maarif-i Umumiye Nezareti olarak kuruldu ve Sami Abdurrahman Paşa, nazır (bakan) olarak atandı.

Kurulması Meclis-i Muvakkat tarafından önerilen Darülfünun, 1862'de halka açık derslere başladı ve ahali tarafından büyük kabul gördü. Aynı yıl, Sultanahmet'te sadece kızlara özgü İnas Mektebi açılarak kızların eğitimi artık resmen ortaokul seviyesinde başlamış oldu. Kız okullarına kadın öğretmen yetiştirme olanağına 1872'de Darülmuallimat açılarak kavuşuldu.

Yukarıda ana hatlarıyla anlatılan eğitimdeki bu düzenlemeler, 1869 yılında yayınlanan Maarif-i Umumiye Nizamnamesiyle tümüyle detaylı bir şekilde yeniden ele alındı ve imparatorluğun son yıllarına kadar ufak tefek değişikliklerle yürürlükte kaldı.

Sultan Abdülhamid döneminde (1876-1909), teknik ve sanayi okullarının sayısı arttı ve eğitim politikaları daha sistematik bir şekilde uygulanır oldu.

Bu dönemde, sadece İstanbul ile sınırlı kalınmayıp toplumun her kesimine eğitimin ulaştırılmasına çaba gösterildi. Asıl dikkat çeken uygulama, kadının toplumdaki yerinin eğitim yoluyla arttırılabileceği fikri idi.

O yüzden, kızların okumasına özen gösterildi ve "Bugünün küçük kızları, yarının anneleri, din-i İslam'ı daha iyi öğrenip çocuklarına daha iyi öğretirler!" sloganıyla çocukların eğitilmesinin farz olduğu ve dinen kız ile erkekler arasında ayrım yapılamayacağı söylemi toplumun geniş kesimlerinde karşılık buldu.

Nişantaşı Mekteb-i Sultânîsi.

İSLAM'DAN ÖNCE EĞİTİM VE ÖĞRETİM

İnsanoğlu varlığının anlamı ve amacını kavramak ve varlığını devam ettirmek için merak, tecessüs, düşünme, bilgilenme, öğrenme ve öğretme gibi tecrübeleri yaşamaktadır. Günümüze kadar varlığını korumuş olan tüm insan toplulukları ve milletler bu yollardan geçerek bugüne kadar gelmişlerdir. Eğitim ve öğretim faaliyeti insanın varoluş amacını kavramasında çok önemli bir role sahiptir.[1]

İlk dönemler eğitim ve öğretim faaliyetleri mabetler etrafında teşekkül etmiş ve dini eğitim kapsamında görülen dersler zamanla diğer ilim şubelerini de kapsamı altına almıştır. Mesela Mezopotamya bölgesinde yaşayan Sümerler'de mabetlere bitişik okulların bulunduğu, buralarda rahiplerin ders verdiği, talebelerin üzeri yazılı tabletlerle okuyup yazma öğrendiği, bu mekteplerde teoloji, botanik, zooloji, coğrafya, matematik, dilbilgisi, tıp, geometri, cebir ve astronomiye ait bilgilerin verildiği anlaşılmaktadır. Sümer kültürü Sami dilinde gelişerek bir taraftan Mısır, diğer taraftan Anadolu üzerinde tesir icra etmiş, Mezopotamya'da vücuda getirilen husisiyle riyaziye ve tıp gibi ilimlerin Mısır'da papirüs kullanılarak gelişmiş, daha sonra da Yunan ilminin teşekkülüne müessir olmuştur. [2]

Mezopotamya'da daha sonra varlık göstermeye devam eden Akadlar, Yahudiler, Asurlular ve Fenikeliler, Sümerler'in kurmuş olduğu sistemleri devam ettirmişler, yine Fenikeliler'den öğrendikleriyle Yunanlılar, Batı eğitim tarihini başlatırken, Antik Mısır ve Persler de dünyanın diğer bölgelerine Mezopotamya geleneğini taşımışlardır. Elbette Mezopotamya'dan bağımsız gelişen gelenekler de olmuştur. Bunlara, yazıyı Sümerlerden bağımsız olarak keşfeden Amerika ve Çin toplumları örnek gösterilebilir.

Sümerlerin dışında Yahudiler de eğitim tarihinde anlamlı fark oluşturmuşlardır. Kutsal kitapları olan Tevrat'ta geçen öğrenmek, öğretmek, eğitmek gibi eğitim bilimlerince incelenen olguların isimleri eğitimin ve kültürün bir parçası olmasında kaydettiği gelişmeyi göstermektedir. Bununla birlikte Ezra'nın (Hz. Üzeyir) tarihin ilk halka açık kurumsal okullardan birisini Kudüs'te açtığı bilinmektedir [3]

Mısır'da küçüklerin eğitim ve öğretiminin evlerde yapılmasına karşılık devlet memurları ve askerlerin ayrı mekteplerde yetiştirilmesine itina gösterilmişti.

Önasya kültürlerinin feyizli tesiri bilhassa eski Yunan'da kendini göstermiş, askerî maksatla açılan mektepler yanında ilk mûsikî okulu Isparta'da kurulduğu gibi Atina'da Eflatun'un tesis ettiği Akedemia, Aristo'nun kurduğu Lyceum ve Zeno'nun Stoası öğretim faaliyetlerinde bulunmuş, sofist denilen hocalar matematik, tarih, coğrafya, hitabet ve tıp gibi dersler vermişlerdi. [4]

Yunan ilim ve öğretim metodunu alan Romalılar, kurdukları mekteplerle Önasya kültürünü Batı Avrupa ve Afrika'ya kadar yaymışlardır. Roma camiasında çocuklar 7-14 yaşları arasında ilköğretimi tamamlarlar ve daha sonra da üst seviyelerdeki okullara devam ederlerdi.

Önasya ile kültür bağları bulunduğuna dair işaretler bulunan Uzakdoğu'da da eğitime büyük ölçüde önem verildiği, özellikle Buda devrinde Hindistan'da Atreya ve Sustura tıp mekteplerinin açıldığı bilinmektedir.

Bir yandan Mezopotamya'da Sümer, Babil, bir yandan Bizans vasıtasıyla Yunan ve bir taraftan da Hint kültürü ile münasebette bulunan Sasani İranı'nda da muhtelif ilimlerin ve hususiyle tıbbın okutulmasına önem verildiği görülmektedir. Zira Kral Erdeşir özel elemanlar göndererek Mezopotamya, Hindistan ve Bizans'tan eserler toplatmıştı. Sasâni İranı'nda eğitim ve öğretim imtiyazı Magi sınıfına aitti. Bunlar arasında yetişen ve Mobed denilen rahipler bu faaliyeti yürütürlerdi.

Açılan mekteplerde tarih, coğrafya, tıp, teoloji ve astronomi gibi ilimler tedris edilirdi. Cündişapur, Urfa, Nusaybin ve Medain gibi şehirlerde açılan mekteplerde de İran'a sığınan Yunan filozofları ve Nasturi akidesini benimseyen Hıristiyanlar tedriste bulunuyordu.

II. Şapur'un (309-374) Yunan tabibi Teophilos için yaptırdığı tıp mektebi büyük şöhret kazanmış, meşhur Bahtişu tabip ailesi buradan yetişmişti. Büyük Jüstinianus'un (527-565) memleketinden sürdüğü ulema ve tabipler de buralarda vazife alarak faaliyette bulunmuş, I. Nuşirevan'ın (531-578) Cündişapur'da açtığı hastane ve tıp mektebi ile bu gelişme devam etmiştir. [5]

İSLAMİ DÖNEMDE EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Çeşitli kültür dairelerinde mabetler etrafında kurulup gelişen eğitim ve öğretim müesseselerinin birbirini müyessir oldukları, İslam eğitim ve öğretim müesseselerinin de bu etkilerden uzak kalamayacağı tabii ise de, ilk devir İslam eğitim ve öğretim müesseselerinin dış tesirlerden uzak olarak teşekkül ettikleri görülmektedir. Arap Yarımadası'nın kuzey ve güneyinde, tabii çevreleri sebebiyle iktisadi ve buna bağlı olarak kültürel canlılık gösteren bölgelerine karşılık çöllerle çevrili ve ümmiliğin hâkim olduğu İç Arabistan'ın Medine şehrinde ortaya çıkan İslam devleti, kapalı bir site devletiydi. Buraya yerleşmiş Evs ve Hazrec kabileleri arasında okur-yazar sayısı yok denecek kadar azdı. Dini bir merkez olup Kuzey ve Güney Arabistan arasındaki ticaret yolu üzerinde bulunan Mekke şehrinin durumu, biraz daha iyi olsa da,aslında Medine'den pek farklı değildi. İslam'ın zuhuru sırasında burada ancak on yedi kişinin okur-yazar olduğu rivayet edilir. Kesinliğini kabul güç olmakla beraber bu rakam Mekke'deki okur-yazar nisbetinin düşüklüğü hakkında bir fikir vermektedir. Mekke'nin ilk öğretmenlerinden olan Hıristiyan asıllı Bişr b. Abdülmelik de okuyup-yazmayı Kuzey Arabistan'daki Hire'de öğrenmişti. [6]

İslam dininin Mekke'de yayılmasıyla beraber Müslüman halkın eğitim ve öğretim faaliyetleri de İslam'ın ruhuna uygun olarak icra safhasına konulmaya başlamıştır. İslam'ın ilk emrinin "oku" olması ve Kur'an-ı Kerim'de ilimle ilgili birçok ayetin bulunması, Müslümanların bu konuya ehemmiyet vermelerinin en önemli sebebidir. İslam'ın tebliğcisi olan Hz. Peygamber (s.a.v), hayatı boyunca eğitim ve öğretim faaliyeti içerisinde olmuştur. "Ben öğretmen olarak gönderildim" sözü, risaleti ve öğretmenliğinin açık bir ifadesidir.

Daha Mekke'de iken sahabeden Erkam'ın evinde Kur'an öğretimiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerine başlayan Hz. Peygamber (s.a.v), hicretten iki yıl önce Medine'ye bir Kur'an öğreticisi olarak Musab bin Umeyr'i göndermiş, 622 yılında Medine'ye hicret ettiğinde ilk iş olarak burada bir mescid tesis etmiş ve bunun bir bölümünü eğitim ve öğretim merkezi Suffe haline getirmiştir.

Medine'deki bu eğitim ve öğretim merkezi bundan sonra tesis edilen cami içi ve dışı eğitim müesseselerine model olduğu gibi, Suffe talebelerinin ibate ve iaşelerinin zengin Müslümanlarca karşılanması da hicretin ilk yıllarında tesis edilen vakıfların ortaya çıkmalarına sebep oldukları anlaşılmaktadır. [7]

Bu tip eğitim ve öğretim müesseselerinde tedriste bulunan muallimler, İslam'ın ilk devirlerinde ücret almazlar iken ve hatta ücret almak yadırganırken, sonradan normal karşılanmış ve muallimlik bir meslek haline gelmiştir. [8]

Mescitler bir anlamda İslam toplumunun ilk okulları olarak görev yapmışlardır. Müslümanların öncelikli mekânı olan mescitler Allah'ın elçisi Hz. Muhammed (s.a.v) ile hayat bulmuş, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin de pratik olarak uygulandığı alanlar olmuşlardır. Eğitim ve öğretim faaliyetlerine çok önem vermiş olan Hz. Peygamber (s.a.v), mescitleri tek tek dolaşarak eğitim faaliyetlerini yerinde kontrol eder, eksiklikleri tamamlar ve öğreticisi olmayan mescitlere ilim ehli olanları görevlendirirdi.[9] Eğitim ve öğretime verdiği önemin bir tezahürü olarak İslam Peygamberi'nin başta Bedir savaşı olmak üzere birçok savaşta alınan esirlerin, Müslümanlara okuma-yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılmalarını sağladığını görmekteyiz. Bu uygulama aynı zamanda İslam'ın ve Müslümanların hayat anlayışında ilme verilen ehemmiyeti bir yansıması olarak görülmektedir.

Hz. Peygamberin (s.a.v), şehir devletinin ilk kuruluşunda şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: "Çocuğun aklı başına geldiği zaman farzları, vacipleri, sünnetleri ve adabı talim etsinler. Kız çocukları ise bunlarla beraber kadınlığa müteallik ev sanatlarını öğrensinler. Yedi yaşına geldiklerinde namaz kılmazlar ise te'dip edilsinler." [10]

Hz. Peygamberin (s.a.v) yukarıdaki sözlerinden kız çocuklarının da erkek çocuklarıyla aynı eğitimi görmelerinin İslâmiyet'in daha başlangıcından itibaren kurallaştığı anlaşılmaktadır. [11]

Hz. Peygamber'in (s.a.v) yaşadığı 7. yüzyılda Medine'de 9 tane cami ile okullaşma başlamış, akabinde hızla büyüyerek gelişmiştir. 653 yılında başlayan bu okullaşma düşüncesi 744 yılında Şam ve Kurtuba'da ve bilahare 9. yüzyılda cami okullar her yere yayılarak kız ve erkek çocukların yaygın bir şekilde ilim hayatına girmelerine imkân vermiştir. [12]

Öyle ki Ortaçağ'da Müslümanların yaptıkları istisnai buluş ve keşifler, sahip oldukları bu sağlam tedrisat sistemin sayesinde ortaya çıkmıştır.

Rasulullah (s.a.v) Efendimiz'den sonra gelen halifeler de, bu eğitim sürecini farklı metotlarla sürdürmüşlerdir. Bununla da yetinmeyip farklı bölgelerden muhtelif âlimleri bir araya getirerek tarihin en büyük akademileri sayılan Beytü'l-hikmeleri kurmuşlar, bu vesile ile bilim tarihinin de

önünü açmışlardır. Öyle ki Halife Abdülmelik b. Mervan ve oğlu Velid tarafından Farsça ve Grekçe divanlar Arapçaya çevrilmiş, Abbasiler'in gelmesiyle de Müslümanlar, Irak, İran, Mısır, Yunan ve Hint medeniyetlerinin ilmi ve kültürel mahsullerinden istifade etmeye başlamışlardır. Böylece kütüphaneler kurulmuş, Yunanca, Hintçe, Grekçe, Süryanice, Farsça ve Nebaticeden Arapçaya tercümeler yapılmaya başlanmıştır. Birer kültür merkezi olan bu kütüphaneler, o zamanın en önemli kültür merkezleri olmuş ve sonrasında da üniversitelerin çekirdeğini oluşturmuşlardır. [13]

Kütüphanelerin güçlenerek birer ilim merkezi olmaları akabinde, 813 yılında tahta geçerek, 830 tarihinde "hikmet evi" anlamına gelen "beytü'l-hikme"yi kuran halife Me'mun, babası Harun Reşit, önceki halifelerin gittiği yoldan giderek insanlığın bilgi arayışını gidermeye çalışmıştır. Çevresindeki başka ülke liderleriyle temas kuran Halife; fen, felsefe, astronomi, tıp gibi zenginlikleri de bu kurum içine dâhil ederek Endülüs'e giden yolu kuvvetlendirmiştir. Böylece Müslümanların ilimle alakalarının genişlemesi ve insanlığın önüne bir medeniyet tasavvuru koyabilmesi, yani okullaşmanın da başlangıcını oluşturmuştur.

Bunun ilk örneği sayılabilecek okullaşma, döneminin en büyük üniversitesi olarak kabul edilen Fas'ın Fes şehrindeki Karaviyyin Üniversitesi'dir. İdrisîler yönetiminde 841 yılında, dindar bir kadın olan Fâtma el-Fihrî tarafından kurulan bu üniversitede, böylece ilk diploma verme dönemi de başlamıştır. Babasından varlıklı bir kadın olan Fihrî, halkın ihtiyacı olduğunu görüp kurduğu külliyede değişik ülkelerden gelen öğrencilere ders olarak astronomi, tıp, matematik, Kur'an, fıkıh, kelam, gramer ve İslam Tarihi okutturmuştur. Bu yoğun talep İslam dünyasında çığ gibi büyüyerek 972 de Fatımî ler tarafından Kahire de el-Ezher Üniversitesi'nin de kurulmasına ön ayak olmuş, akabinde "Meşhur Cami Üniversitelerinden birisi olan el-Ezher her dönemde en seçkin aydınları kendine çekmiştir. Mezunları arasında olan ve görmenin nasıl gerçekleştiğini keşfeden İbnü'l-Heysem, burada uzun süre yaşamış, 14. yüzyılın önde gelen sosyoloğu İbn Haldun da burada ders vermiştir."[14] Üniversitelere gösterilen bu yoğun talep karşısında başvurulara bir kısıtlama getirilmesi zorunlu olmuş, bu başarıyı sürdürebilmek için seçici olmak ve mesleki ayrışmaları sağlamak günümüzdeki seçme ve yerleştirme imtihanlarının başlangıcını oluşturmuştur.

Peş peşe açılan mekteplere ilaveten Selçuklu Sultanı Nizâmülmülk tarafından 1066'da kurulan ünlü Nizâmiye medreseleri, modern Avrupa eğitim kurumlarını da etkilemeye başlamıştır. Aslında eğitim sistemlerinin birbirlerinden etkilenmesi, daha antik Yunan döneminde Xenophen'in İran sistemini görüp anlatması, Platon'un Sparta [15] eğitim sisteminden etkilenerek "Devlet" adlı eserini yazmasıyla başlamıştır. Daha sonraki dönemlerde Yunan eğitimi Roma'yı, İslam medrese sistemi de Ortaçağ Avrupa üniversitelerini derinden etkilemiştir. [16]

Burada ünlü şarkiyatçı George Makdisi, üniversiteyi ortaya çıkaracak bir önceki aşama olan Collegeların olduğunu, ve Collegeların doğrudan medrese siteminin birebir eşi ve benzeri olduğunu belirterek bunun üniversiteye giden yolu açtığını ve İspanya üzerinden Endülüs Müslümanları kanalıyla Avrupa'ya geçtiği yorumunu yaptığını görmekteyiz.

"Bütün bu okullaşma sonucunda yapılan eğitim öğrencilere icâzet belgesi verilerek tescillenmiş olurdu. Bu belgenin günümüz üniversitelerinde lisans diplomasının, yani "Baccalareus"un kaynağı olması da kuvvetle muhtemeldir. Paris Üniversitesi'nin diploma sisteminde ilk defa 1231 yılında kullandıkları bu ifade, Müslümanların kullandıkları Arapça icâzet unvanının Latinleşmiş hali olan "başka birisinin yetkisiyle öğrenme hakkı" anlamındaki icâzetten geliyor olması kuvvetli bir ihtimaldir."[17] İcâzet belgesinin kullanımını bir başka örnekte de görmek mümkündür. Osmanlı Devleti'nde meslekler babadan oğula geçiyordu. Bu o kadar yaygın bir şey olmuştu ki, birçok aile Sıbyan mekteplerinin çok uygun şartlarına rağmen, çocuklarını okula göndermeden doğrudan çıraklığa başlatıyorlardı. Bunu İkinci Mahmut, bir fermanla bunu yasaklayarak, çocukların ancak okulu bitirdiğinde bir "belge" almak suretiyle çıraklığa başlayabileceklerini emrediyordu."[18]

Bu anlamda II. Mahmut'un bu fermanı Osmanlı'nın son döneminde ticaretin gayrı müslimlerin eline geçmemesi için de önemli bir adımdı. Diğer taraftan geleneksel bir hal alan çocukların babalarına yardım etmeleri ve bu nedenle de okulların yarım gün olmasına ilk sert tepkiyi veren Muallim Cevdet, maarifin yarım günlük okul kararının sonuçlarını şu ifade ile eleştirmiştir: [19] "Birtakım kalem efendileri yetiştirerek, bir memleketin temeli olan ticareti gayrımüslimlerin eline veriyorsunuz."

Günümüzde, üniversitelerimizde farklı meslek alanlarını belirleyen "kürsü" ifadesi de İslam medeniyetinin oluşturduğu yaşanmış bir eğitim uygulamasıdır. Camilerde ders halkası oluşturarak etrafı dinleyici talebelerle çevrelenen hocanın rahat ve yüksek bir yerde oturup ders anlata bildiği mekânlar da bugünkü üniversitelerin

kürsülerini oluşturmuştur. "Bazı kürsüler temsil ettikleri disipline göre adlandırılırdı. Mesela Kelam kürsüsü, Hadis kürsüsü ve Gramer kürsüsü bulunmaktaydı. Ölüm sebebiyle bir veya birkaç kürsü boşaldığında kürsüye yeni atama yapılırken genellikle kıdem ve liyâkate dikkat edilirdi." [20]

OSMANLI DÖNEMİ SIBYAN MEKTEPLERİ VE MEDRESELER

15. yüzyıla gelindiğinde Osmanlılar, Bursa ve İstanbul gibi şehirlerde eğitim kompleksleri kurdular ve eğitimde yeni bir çığır açtılar. "Külliye" adı verilen bu sistemde kampüs benzeri bir eğitim söz konusu olup "külliye" içinde cami, hastane, mektep, aşevi ve yemekhane gibi tesisler bulunuyordu. Bu imkânlar, eğitimi daha geniş kitlelere ulaştırırken, eğitimin yanı sıra ücretsiz yemek, sağlık hizmetleri ve bazı durumlarda konaklama imkânları da bulunuyordu. [21]

İstanbul'un fethiyle birlikte ilk iş olarak kurduğu Fatih Medresesi ve Sıbyan mekteplerıyle eğitim atağı başlatan Fatih Sultan Mehmet, eğitim teşkilatını oluştururken, Eyüp ve Ayasofya'da açtığı iki medrese ve Sıbyan mekteplerinde öğretmenlik yapacaklar için ayrı dersler koydurmuş ve bu dersleri görmeyenleri Sıbyan mekteplerinde hocalık yapmaktan men etmiştir. Bu dersler, Arapça, sarf ve nahiv, edebiyat (meani, beyan, bedi), mantık, muhasebe adabı ve tedris usulü, münakaşalı akaid (kelam ilmi), riyaziyat (hendese ve heyet) idi.[22]

Osmanlı'da eğitimin ilk yapı taşları olan bu Sıbyan mekteplerini şehrin her köşebaşında görmek mümkün olmuştur. "Sıbyan mekteplerinin iyi anlaşılması, onların bir mahalle yapısı içinde incelenmesi ve bu mahallenin merkezini teşkil eden cami, medrese, kütüphane gibi kurumların bir parçası olarak görülmesi yoluyla olur. Osmanlı'da bugün dahi örnek alınabilecek özellikleri barındıran bu mektepler o devirde toplumun çocuğa verdiği önemde rol oynamıştır. [23] Fatih dönemi okul binalarının halktan alınan vergilerle değil, hayırseverler tarafından yaptırıldığı ve bunların giderleri için vakıflar kurulduğu düşünülürse, Osmanlı Devleti'nde ilköğretim probleminin özellikle mali yönünün bugün dahi erişilememiş ideal bir şekilde çözümlenmiş olduğunu görürüz. Fatih Sultan Mehmet'in Sıbyan mekteplerinde öğretmenlerin yetiştirilmesi için koyduğu kurallar bilahare yürütülmüş olsaydı, şüphesiz eğitimin görünüşü daha başka olacaktı. Zaten Fatih'in Osmanlı yönetimi için çıkarttığı kanunnameler titizlikle uygulansaydı Tanzimat Fermanı'nın getirdiği yeniliklere gerek kalmayacaktı. [24]

Medreselerin 9. yüzyıl sonunda ortaya çıkışı ve ilk kurumsallaştığı Nizamiye medreselerinden bu yana taşıdığı temel dini görüş ve hassasiyet hep Ehl-i sünnet çizgisinde olmuştur. İlim ve fikir hayatında Abbasiler devrinde görülen çalkantılı dönemden sonra sular durulmuş, özellikle Gazali ekolünün egemen olmasıyla Sünnî anlayış, ilim ve dünya görüşü medreseler kanalıyla işlenmeye başlanmıştır. Selçukluların Anadolu'da kurdukları medreseler ve daha sonra da Osmanlıların kurdukları bu eğitim müesseseleri hep bu temel dini-ilmi yapı üzerine inşa edilmiştir. [25]

Batı'nın, ancak modernleşme sürecinde keşfettiği pedagojik prensiplere kavuşmalarına büyük ölçüde medrese ve enderunların örnekliği yol göstermiştir. Bu örnekliği, kompleks oluşları, büyük külliyeler içinde barındırdığı mimarisi, öğretiminin ücretsiz olması, öğrenci ihtiyaçlarının bedelsiz yerine getirilmesi, derslerin kendi içindeki uyumu, sınıf geçme yerine ders geçme sisteminin esas alınması, öğrencilerin pratik meslek hayatına alıştırılması için staj uygulamaları Batılı eğitim sisteminin esinlendiği önemli konu başlıklarıdır.

GERİLEMEDEKİ ANA UNSURLAR

Günümüz modern dünyasında kullandığımız birçok gelişmiş teknolojik alet ve buluşların kökeninde yukarıda saydığımız İslam medeniyetini inşa eden Müslüman öncülerin büyük katkısı vardır. Fakat ne hazindir ki, farklı nedenleri sıralamak mümkün olsa da 16. yüzyıldan itibaren bu öncülüklerini, gelişen Avrupa eğitim sistemi karşısında aynı hızla sürdürememişlerdir. Medreseler geleneksel yapılarını korumak reflekseriyle tarihi bağlam içinde kendilerini yenileyememe sonuncunda modern Avrupa'nın geliştirdiği modernleşmeye karşı yenik düşmüşlerdir. 19. yüzyılda Fransa'da başlayan "milli eğitim" hareketi dalga dalga bütün Avrupa ülkelerine yayılmıştır. Bu kıta ülkelerinde 1882'de parasız ilkokullar, ortaokullar ve üniversitelerden meydana gelen üç kademeli öğretim sistemi kurulmuş, 20. yüzyıldan itibaren de okul sistemlerinde demokratlaşma başlamıştır. Avrupa'da ortaya çıkan yeni eğitim sistemi ile Osmanlıların geleneksel mektep-medrese ve Enderun'a dayalı sistemi mukayese edilir olmuştur." [26]

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye'nin parlak bir dönemi yaşamasında çok önemli bir yere sahip olan bu ilim müsesseleri Sıbyan mektepleri, medreseler ve Enderunlar ne oldu da bu parlak dönemlerini sürdüremediler. Bu konuda birçok farklı görüş ileri

sürülse de, ortak noktada şunu söylemek haksızlık olmayacaktır. Aklî ve naklî ilimlerin her alanda birlikte okutulmasından uzaklaşılması, aklî ilimlerin medreselerde ki müfredatlardan çıkartılması, insan kirlenmesinin kaynağı olan rüşvet ve iltimasın yaygınlaşması, imtiyazlı sınıf olarak adlandırılan zadegânların ön plana çıkıp, toplumda haksız bir yer edinmeleri, medreselerde ehl-i olmayan kişilere haksız payelerle hocalık verilmesi, daha da önemlisi merkezi saltanat kavgalarının medreseleri etkilemesi gibi konu başlıklarını saymak mümkündür.. Bunların yanında Tanzimat kafasının Batılılaşmada gözü dönmüşlüğü, beraberinde ilmi gelişmenin de önünü kesen çok önemli bir faktör olmuş. Bu da Batılı bir eğitim modelinin kabulünü beraberinde getirmiştir. Bu anlamda "medreselerin varlığı, yapısı, işleyişleri açık bir şekilde ilk defa Tanzimat'tan sonra sorgulanmaya ve tartışılmaya açılmıştır. Medreseleri gereksiz gören zihniyet, işe önce bu kurumları yıpratmakla başlayacak, bu ada bir imaj değişikliği ve itibar kaybı sağlayacaktır." [27]

Medrese önce görmezlikten gelinen, daha sonra ulemanın büyük tesiriyle isteksizce de olsa çağın gereklerine uygun olarak modernleştirilmeye çalışılan, ama nihayetinde çağa ve devletin yeni seküler yapısına uymadığı için kapatılacak olan bir müessese olarak devletin sırtında eski bir yük haline geldi. Hakikatte medresenin ilgası, yöneticilerin devleti ve toplumu Batılılaştırmaya ve sekülerleştirmeye karar vermelerinin bir neticesidir. Medreseler için gerileme ve bozulmadan söz etmek yerine dışlanma, yüzüstü bırakılma ve tasfiyeden söz edilmesi daha doğru olacaktır. [28]

Bu tarz idarecilerin duyarsızlığı ve ilgisizliği, vakıf medreselerine el konularak can damarlarının kesilmesiyle sonuçlanmıştır. Bu da medreselerin, hocalarının ve talebelerinin imkânsızlıklar içinde halkın karşısında gözden düşmelerine, akabinde de zayıflayarak doğal bir sonuçmuş gibi yok olmalarına zemin hazırlamıştır.

BATI ANLAYIŞI İLE ALGI YÖNETİMİ

Bizdeki Batı hayranlığı, Avrupa'da modernleşmenin nüfus artışına eşdeğer olarak büyük şehirlerin kurulması, bilim ve teknik arasındaki bağın gelişmesi, bunun da birbirlerini geliştirerek adeta yeni bir din ve ideoloji halini almasıyla hızlanmıştır. "Bugün Batı bir sanayi medeniyetidir. Sanayileşme içinde ortaya çıkan kapitalist sistem, ekonomi üzerine dayalı bir toplum yapısı kurmuştur. Bu da her şeyden önce, insan zihninin çalışma yollarının, insanın dünyaya bakış açısının değişmesiyle sonuçlanmıştır." [29]

Başlı başına geniş bir çalışmayı gerektiren bu konu üzerinde araştırmacı yazar Sadık Albayrak ise, şu tespiti yapmaktadır: "Avrupa baştan itibaren İslama düşman olduğundan, ilk önce ulemayı tesir sahası olan dini müesseseler ve devletin dini idarelerinden uzakta tutmak yolunu seçti. Zira, bir devletin idaresinde milli kültürü bozmak ve devlet içinde iki ayrı menşeden insan yetiştirmek için, ilk önce birbirine düşman nesiller meydana getirmek şarttır. Bunu tatbik eden ve ettiren Garp, sonunda emeline muvaffak olmuştur. Böylece medreseler ayrı, yeni açılan mektepler ayrı bir tarzda tedrisi devam ederken, sonunda iki ayrı kamp ve sınıf ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte Osmanlı'da devletin siyasi ve askeri bakımdan uğradığı zararlara, bir de iktisadi zorluklar eklenince Garbın eline fısat geçmiş oldu." [30]

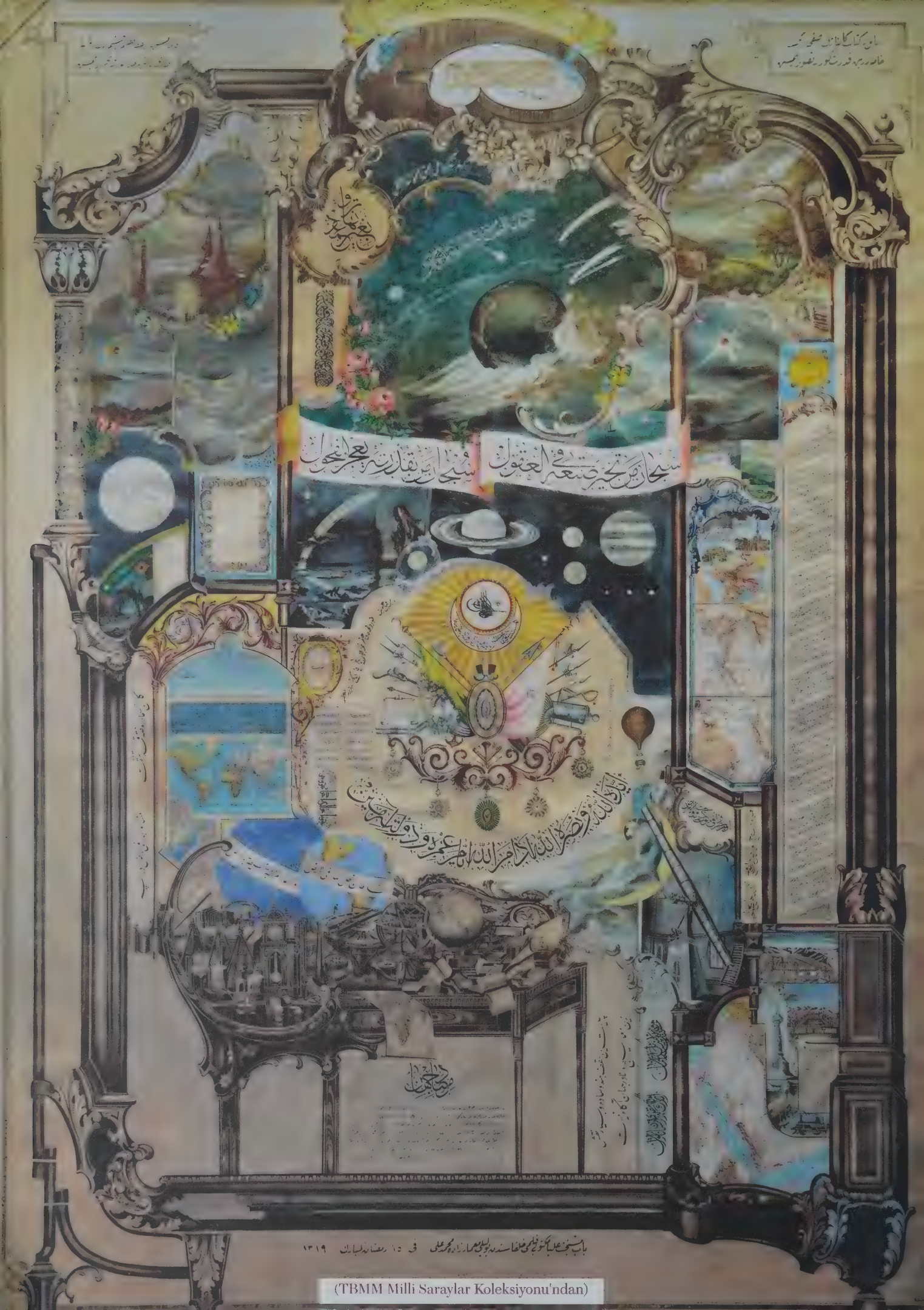
Medreselerin varlığını hedef alan ve çöküşüne zemin hazırlayan İkinci Meşrutiyetçiler diye adlandırılabilecek ekipten en sert eleştiriyi getirenlerden Hemedanî-zâde Ali Naci "Softalar ve Medreseler" adıyla yazdığı eserinde şu ifadelere yer vermektedir: "Ben bunlara (medreseleri kastederek) darü't-tedristen ziyade birer imarethane-i maişet diyeceğim. Senelerce süren tedris bir hiçle neticeleniyor. Bugün medreselerden çıkanlar ilim ve irfan adına sarıklarından başka bir şey gösteremezler. Kendilerini allame sanırlar, ama o sarığı taşıyan kafada insan biraz zekâ, biraz fikir, biraz hayat, biraz beyin göremeyince inkisar-ı hayale (hayal kırıklığına) uğruyor." [31]

Yukarıda ana başlıklarıyla değinmeye çalıştığımız medreselerin geri kalmasındaki ana unsurlara özetle şunu ilave etmek de yararlı olacaktır: "Batılılaşma veya modernleşme için, önce Batı uygarlığını ortaya çıkaran faktörlerin soğukkanlı olarak analiz edilmesi, sonra da belli bir plan ve program çerçevesinde modernleşmeye başlaması gerekirdi. Osmanlı her ikisini de yapamadı. Önce Batı karşısında eskiden var olan üstünlük duygusunu yıkıp Batının sağlıklı analizini yapamadı. Sonra da Avrupa karşısında acizlik ve hayranlık duygularıyla panik içinde sistemsiz ve plansız birbirinden kopuk modernleşme çabaları gösterdi. [32]

DİPNOTLAR

1. Adil Şen Ekev, "Osmanlı'dan Günümüze Eğitimde Modernleşme Çalışmaları", s. 478.
2. Cahit Baltacı, XV ve XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, s. 1.
3. https://trwikipedia.org/wiki/Egitim_tarihi
4. Cahit Baltacı, age., s. 2.
5. Age., s.2.
6. Age., s. 2.
7. Age., s. 3.
8. Age., s. 4.
9. Salim TS al-Hassani, 1001 İcat, Dünyamızda İslam Mirası, s. 50.
10. Nafi Atuf, Türkiye Maarif Tarihi Hakkında Bir Deneme, s. 28.
11. Özgönül Aksoy, Osmanlı Devri İstanbul'da Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir İnceleme, s.16.
12. Salim TS Al-Hassani, age, s. 51.
13. Necati Avcı, "İslam Dünyasında Kütüphaneciliğin Doğuşu", s. 6.
14. Salim TS al-Hassani, age., s. 54.
15. Bu okul MÖ. 600 yıllarında asker yetiştirmek için kurulmuş ve 60 talebe, bir başkan ve yardımcısıyla koğuş sistemine dayalı mekânlarda. (C. E. Robinson, Everyday life in ancient greece oxford at the clarendon press, 1974, s. 36).
16. Mustafa Ergün, "Batılılaşma Dönemi Osmanlı Eğitim Sisteminin Gelişmesine Mukayeseli Bir Bakış", s. 3.
17. Salim TS al-Hassani, age., s. 57.
18. Özgönül Aksoy, age., s. 58.
19. Age., s. 59.
20. Salim TS al-Hassani, age., s. 58-59.
21. Age., s. 52.
22. Özgönül Aksoy, age., s. 15.
23. Age., s. 178.
24. Age., s. 18.
25. Yaşar Sarıkaya, "Osmanlı Medreselerinin Gerilemesi Meselesi", s. 32.
26. Mustafa Ergün, "Batılılaşma Dönemi Osmanlı Eğitim Sisteminin Gelişmesine Mukayeseli Bir Bakış", s. 3.
27. Yaşar Sarıkaya, agm., s. 28.
28. Agm., s. 38.
29. Mustafa Ergün, agm., s. 2.
30. Sadık Albayrak, Şeriat'ten Laiklige-Türkiye'de İslamcılık Batıcılık Mücadelesi , s.15-16 Sebil Yayınları.
31. Yaşar Sarıkaya, agm., s. 28.
32. Mustafa Ergün, agm., s. 7.

(TBMM Milli Saraylar Koleksiyonu'ndan)

MİMARZÂDE MEHMET ALİ EFENDİ'NİN ABDÜLHAMİD'E ARMAĞANI

Hattat Mimarzâde Mehmed Ali Efendi, Bolu'da Dülger Mehmed Efendi'nin oğludur. H.1296 yılında doğdu. Bolu ibtidâî, rüşdî ve idâdî mekteplerinde okudu. H. 1315 senesinde idadiden çok iyi dereceyle mezun oldu ve İstanbul'a gelerek Çarşambalı Ahmed Hamdi Efendi'nin dersine devamla H. 1327 yılında icâzetnâme aldı. Ve Sanayi-i Nefise Mektebi Mimar Şubesinden H. 1328 yılında çok iyi derece ile mezun oldu. H. 1325 yılında Darülhilafetiyye Medresesi Hutut muallimliğine tayin olundu. İtilafçılar meselesinden dolayı İttihad ve Terakki Hükümetince Sinop'a sürüldü. Varışında H. 1332 yılında Fatihte vakıf mektebi el işleri, yedi ay sonra hüsnü hat, ilaveten Mecidiye Mektebi resim ve el işleri Medresetül-İrşad ve Darüşşafaka inşa muallimliğine tayin olundu. Kayınpederi Mustafa Sabri Efendi'nin makam-ı meşihatta bulunduğu esnada H. 1335 yılında Evkaf Müzesi Müdürlüğü'ne tayin oldu. Kuva-yı Milliye Hükümeti'nin kurulması üzerine Ferid Paşa kabinesinde bulunanlar ve diğer şahıslar birer birer kaçtıkları sırada kayınpederi ile beraber Romanya'ya firar ettiler. Daha sonra Mısır'a giderek yerleştiler. Vefatlarına kadar orada kaldılar.

Mısır Bankası tarafından kurulan Matbaatü'l-Mısır şirketinde ressamlık ve hattatlık görevi yaptı. 16 Kanunisani 1948 yılında tramvay çarpması sonucu vefat etti.

MİMARZÂDE MEHMED ALİ EFENDİ'NİN KAİNAT TASAVVURU TABLOSU

Eserimizin başına koyduğumuz Mimarzâde Mehmed Ali Efendi'nin "Kainat Tasavvuru" adını taşıyan bu çalışması, kendi icadı olan, hat ile resmin karıştırılmasından meydana gelen yeni tarz bir eserdir. Levhada, ulûhiyet âlemi, bütün insanlık âlemi ve bu âlem içinde Sultan II. Abdülhamid Han zamanındaki Osmanlı Devleti'nin konumu içiçe ve anlamlı bir şekilde resim ve harita ile ifade edilmiştir.

Levhanın ortasında ve ilk dikkat çeken yerde Osmanlı Devlet Arması, onun da merkezinde II. Abdülhamid'in tuğrası yer alıyor. Bunun hemen altında, adeta koruyucu bir kalkan gibi "Allah ömür günlerini ve devletini daim etsin, Allah yardımcın olsun" duası bulunuyor. Armada resmedilen yerküre tasviri içinde "Sultan Allah'ın yeryüzündeki gölgesidir" hadis-i yazılıdır. Tuğranın altındaki hilalin üzerinde ise "Osmanlı sultanları Allah'ın yardımına dayanırlar" ibaresi görülüyor. Tuğra, yani sultan bir güneştir ve Osmanlı mülkünü aydınlatmaktadır.

"Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım" kudsi hadisinden sonra güneş sisteminde yer alan dokuz gezegen, meteoridler, kuyruklu yıldızlar, dünyanın oluşum süreci ve uzay; denizler, buzullar ile yanardağ patlaması, güneş ve ay tutulması gibi tabiat olayları tasvir edilmiş ve bu konularla ilgili ayetlere yer verilmiştir.

Levhanın sağ üst bölümünde İstanbul haritası, Yıldız Sarayı ve Yıldız Hamidiye Camii resmedilmiştir. Arap Yarımadası haritası, Mekke, Kâbe, Medine, Mescid-i Nebevi resimlerinin de dikkati çektiği levhanın alt bölümünde Hicaz demiryolu ile Hicaz telgraf hattı anıtı görülüyor. Osmanlı Devletine ait topraklar sağ alt tarafta yer alırken sol altta da Büyük Okyanus, Atlas ve Hint Okyanusu ve dünyanın diğer bölümleri yer alıyor.

Daha birçok ayrıntısıyla bu levhayı, Osmanlı devlet felsefesini ifade eden bir görsel sanat eseri olarak kitabımızın başına koymayı uygun bulduk.

Bâb-ı Meşihat-ı Ulya Mektûbî Kalemi hulefâsından Mimarzâde Mehmet Ali Efendi'nin Sultan II. Abdülhamid'e sunduğu 15 Ramazan 1319 (26 Aralık 1901) tarihli "Kâinat tasavvuru" hediye görseli.

İCÂZET VE İCÂZETNÂME

İcâzet, c-v-z kökünden türemiş, sözlükte izin vermek, müsaade etmek, onaylamak gibi anlamlara gelen bir kelimedir. Istılahta ise, hocanın öğrencisine, okuttuğu kitapların ve derslerin neler olduğunu belirtmek üzere verdiği belgenin adıdır. Bir başka ifadeyle icâzetnâme, kişinin ilmî alanda hangi tür bilgilere sahip olduğunu, öğrenim seviyesini, yeterliliğini ve bu alandaki yeteneğini gösteren tahsil belgesi, aynı zamanda sahip olduğu bu kazanımları öğrencilerine aktarabileceğini ifade eden öğretme ruhsatıdır. İmam Nevevî, İbn Fâris'ten naklen eserinde icâzetin, hayvanların ve ekinlerin susuzluğunu gidermek için suyun akması anlamından hareketle, bir alimin talebesine icâzet verdiğinde ilmini ona akıtmış/aktarmış olacağını ifade etmektedir. Böylece icâzet, "bir âlimin ilmini talebesine aktarması" anlamında terimleşmiştir.

Şu halde genel anlamda izin ve ruhsat gibi anlamlara gelen "icâzet", aynı zamanda bir kimsenin, bir dalda ilim veya sanat tahsilini başarıyla tamamladığı, öğrendiklerini başkalarına da öğretme yeterliliğine ulaştığı veya mesleğini icra etme yetkisine sahip olduğu konusunda verilen izin demektir.

Ruhsat veya diploma anlamlarına gelen "icâzetnâme" ise, verilen bu izni belgeleyen özel hazırlanmış evraktır.

İlmiye sınıfı, hadis, tasavvuf, hat gibi bütün alanlarda verilen icâzetle bir bakıma hoca talebe silsilesi kayıt altına alınmış, sıradan kimselerin ders verme ya da meslek icra etmelerinin önüne geçilmiş olunurdu. Ayrıca, icâzetnâmelerde yer alan hoca-talebe silsilesi ile ilmi yozlaşmaya da engel olunmaktaydı.

İcâzet ve icâzetnâmeler, verildiği ilim veya sanat dalına göre farklı özellikler gösteriyordu. Hadis konusunda verilen icâzet, hocanın talebesine okuttuğu hadislerin veya kitapların tamamını veya bir kısmını rivayet etmesi için yazılı veya sözlü olarak veriliyordu.

Tasavvufta icâzet, şeyhlerin mürid yetiştirmek üzere ehliyetini ispatlamış ve seyr u sülûkunu tamamlamış olan mensuplarına verdikleri yazılı veya şifahi izindi. Böylece ehil olmayan kişilerin şeyhlik iddiasına kalkışması önlenmiş olmaktaydı.

Hat sanatında da, bir üstattan yazının usûl ve kaidelerini meşk ederek mezun olup sanatını icra ederek eserlerinin altına imza koyabilme yetkisinin alındığı belgelerdir.

İcâzetnâmelerde kullanılan dil Arapça'dır. Nadiren Türkçe yazılanlara da rastlanır.

İLK İCÂZETNÂME

İslâm dünyasında ilk icâzetnâme, Hadis nakilleri sırasında, bir kişiden duyulan veya yazılan hadislerin başkalarına nakil izni olarak ortaya çıkmış, daha sonra da medreselerde ve tekke-dergâhlarda birer diploma yerine kullanılmaya başlanmıştır.

Bazı icâzetnâmelerde, müderrisler kendi hocalar silsilesini uzun uzun saymışlardır.

Bilindiği kadarıyla ilk icâzet, hocası İmam Şafii'nin er-Risâle'sinin üç cüzlük bir nüshasının istinsahı için 879 tarihinde Rebi b. Süleyman el-Muradî tarafından verilmiştir.

İcâzetler bazen belli dersler ve kitaplar hakkında oluyordu. Bazen müderrislerin kitaplarının bir köşesine, bazen de ayrı bir kitapçık veya belge şeklinde düzenleniyordu. Müderris, icâzetini aldığı dersleri ve kitapları okuttuğu için, medreselerin ders programının belirlenmesinde akademik gelenek (ulema silsilesi) ve icâzetler yol gösterici oluyordu.

Zaman içinde fıkıh öğretiminin medreselerde sistemleşmesi üzerine bu geniş kapsamlı sahanın ihtiyacı hadis icâzetiyle karşılanamaz duruma gelince, fıkıh öğretimine izin verildiğini belgeleyen icâzet ortaya çıktı. Ancak fetva verme (ifta) ve öğretim (tedris) görevlerinden birine verilen icâzet, uygulamada diğerini de içine aldığı için ikisi birleştirilerek ifta ve tedris icâzeti şeklinde ifade edilmeye başlanmıştır. Genellikte öğrencinin tahsilini tamamlamasının ardından yapılan bir imtihandan sonra verilen bu icâzeti alan kişi müderris olarak tedris, ifta ve münazara görevlerini yürütme hakkını elde etmiş oluyordu.

Nasiruddin Tûsî'nin Meraga Medresesinde başlattığı aklî ve riyazî ilimler öğretiminin diğer İslâm ülkelerindeki eğitim ve öğretime etkisinden sonra öğrencilere bu ilimlerde de icâzetler verilmeye başlandı. Daha sonra Tebriz, Şiraz ve Semerkant medreselerinden Anadolu'ya taşınan bu ilim ve eğitim anlayışı, Osmanlı Devleti'nin son dönemine kadar etkisini sürdürdü. Bu etkinin en belirgin örnekleri, Bursa kadısı Mahmud Çelebi'nin torunu Kadızâde'nin Fethullah eş-Şirvanî'ye verdiği aklî ve riyazî ilimler icâzetiyle, Celaleddin Devvanî'nin Müeyyedzâde Abdurrahman Amasî'ye verdiği aklî ve riyazî icâzettir.

Genel ilmî icâzetler de veriliyordu. Bunların çeşitli şekilleri vardı. Bunlardan biri, ders programına dahil ilimlerin tamamını bir âlimin öğrettiği ve dolayısıyla hepsi için verilen tek icâzettir. Yine birkaç âlimden ayrı ayrı genel icâzet alınarak birleştirilebilen icâzetler olduğu gibi, genel ilmî icâzete özel icâzetin eklendiği de oluyordu.

Genel ilmî icâzet 1872 yılında Mısır'da resmileştirilerek "âlimiyye" diplomasına dönüştürüldü. Osmanlı Devleti'nde ise 1914 yılında İstanbul'da düzene konulan Dârü'l-Hilâfeti'l-Aliyye medreselerinin âlî kısmı şubelerinde "icâzetnâme" adıyla resmileştirildi.

İcâzet merasimi, yalnız bir talebe için olabileceği gibi, icâzete hak kazanmış birden fazla talebe için de aynı zamanda yapılabilir. Merasim için tayin edilmiş bir mekân şartı yoktur. Bir camide olabileceği gibi, uygun görülen başka mekânlarda da yapılabilir.

Belge Ölçüsü: 19 cm X 13 cm

(Dr. Mehmet Sarı'nın arşivinden)

HAT İCÂZETLERİ

İcâzetnâmeler başlangıçta kurumsal ve resmî değil, hoca ile talebe arasında kişisel ve sivil özellikteydi ve resmîliği andıran hiçbir unsur içermiyordu. Dolayısıyla şekil olarak daha sonraki şahâdetnâme veya diplomalardan farklıydı.

Burada yer alan icâzetnâmeler, hat sanatı alanında verilmiş icâzetnâmelerdir. Bu belgelerin hazırlanışında bazı standartlar vardı:

Hat sanatı hakkında asgarî bilgileri öğrenerek icâzet alacak seviyeye erişen talebe, hocasının da yardımıyla seçtiği, eski üstadlardan birinin yazı örneğini bütün hünerini göstererek taklit eder.

İtina ile hazırlanan taklit yazının alt kısmına hoca, eğer yazı sülüs-nesih ise rikâ (hatt-ı icâze), nesta'lîk ise, hurde nesta'lîk ile Arapça izin cümlesini yazar. Bu izin cümlesinde ekseriya kullanılan Arapça metnin Türkçesi şöyledir:

"Bu güzel yazıyı yazan (.....)'a, yazılarının altına ketebesini koyması için icâzet verdim. Allah ömrünü ve marifetini artırsın. Ben onun hocası (.....)yim. Tarih".

"Ketebesini koyması için izin verdim" cümlesi dolayısıyla icâzetnâmelere "ketebe kıt'ası" adı da verilir.

Hocanın izin cümleleriyle tamamlanan icâzetnâme daha sonra bir tezhip sanatçısı tarafından tezhip edilerek levha haline getirilir. Daha sonra "icâzet cemiyeti" adı verilen bir merasimle öğrenciye sunulur.

I. Abdülhamid dönemi (1774-1789) Hicrî 1196 tarihli İsmail el-Kesbî'nin icâzetnâmesi.

Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik.

Hz. Ali'den, Allah ondan razı olsun, şöyle rivayet edilir. Allah'ın Rasulü şöyle buyurdu:
"Salat ve selam onun üzerine olsun.
Vitir namazında Ey Allahım gazabından sana sığınırım azap etmenden affına sığınırım" diye dua ederdi.

Kalem erbabı ve üstadlar indinde güzel kabul edilen bu yazıyı yazan İsmail Kesbî'ye bu icâzeti verdim. Allah onu bütün kötülüklerden korusun ve ona en güzel nimetlerden versin. Bendeniz el- Fakir Seyid Hasan el- Emanî. Sene 1196

Enbiyâ Suresi 21/107

I. Abdülhamid dönemi (1774-1789) Miladi 1781-1782 tarihli İsmail el-Kesbi'nin icâzetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

III. Selim dönemi (1789-1807) Hicrî 1221 tarihli Muhammed Nuri Efendi'nin icâzetnâmesi

1 Müsned-i Şihâb el - Kuzaî, 119. Hadis

Miladi 1806-1807 tarihli Muhammed Nuri Efendi'nin icâzetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi

وَكَانَ فِي وَجْهِهِ تَدْوِيرٌ
أَبْيَضُ مُشْرَبٌ ۞ أَدْعَجُ الْعَيْنَيْنِ
أَهْدَبُ الْأَشْفَارِ ۞ جَلِيلُ الْمَشَاشِ
وَالْكَتِدِ ۞ أَجْرَدُ ذُو مَسْرُبَةٍ
شَثْنُ الْكَفَّيْنِ ۞ وَالْقَدَمَيْنِ
إِذَا مَشَى يَتَقَلَّعُ كَأَنَّمَا يَنْحَطُّ مِنْ صَبَبٍ
وَإِذَا الْتَفَتَ الْتَفَتَ مَعًا بَيْنَ
كَتِفَيْهِ ۞ خَاتَمُ النُّبُوَّةِ ۞ وَهُوَ
خَاتَمُ النَّبِيِّينَ ۞ أَجْوَدُ النَّاسِ
صَدْرًا ۞ وَأَصْدَقُهُمْ لَهْجَةً
وَأَلْيَنُهُمْ عَرِيكَةً ۞ وَأَكْرَمُهُمْ

Belge Ölçüsü: 14 cm X 20 cm 12 Sayfa

II. Mahmud Dönemi (1808-1839) Hicrî 1239 tarihli Ahmet Tevfik Efendi'nin icâzetnâmesi.

(İsmet Gülnihal'in arşivinden)

HİLYE-İ ŞERÎFE OKUMA İCÂZETNÂMESİ

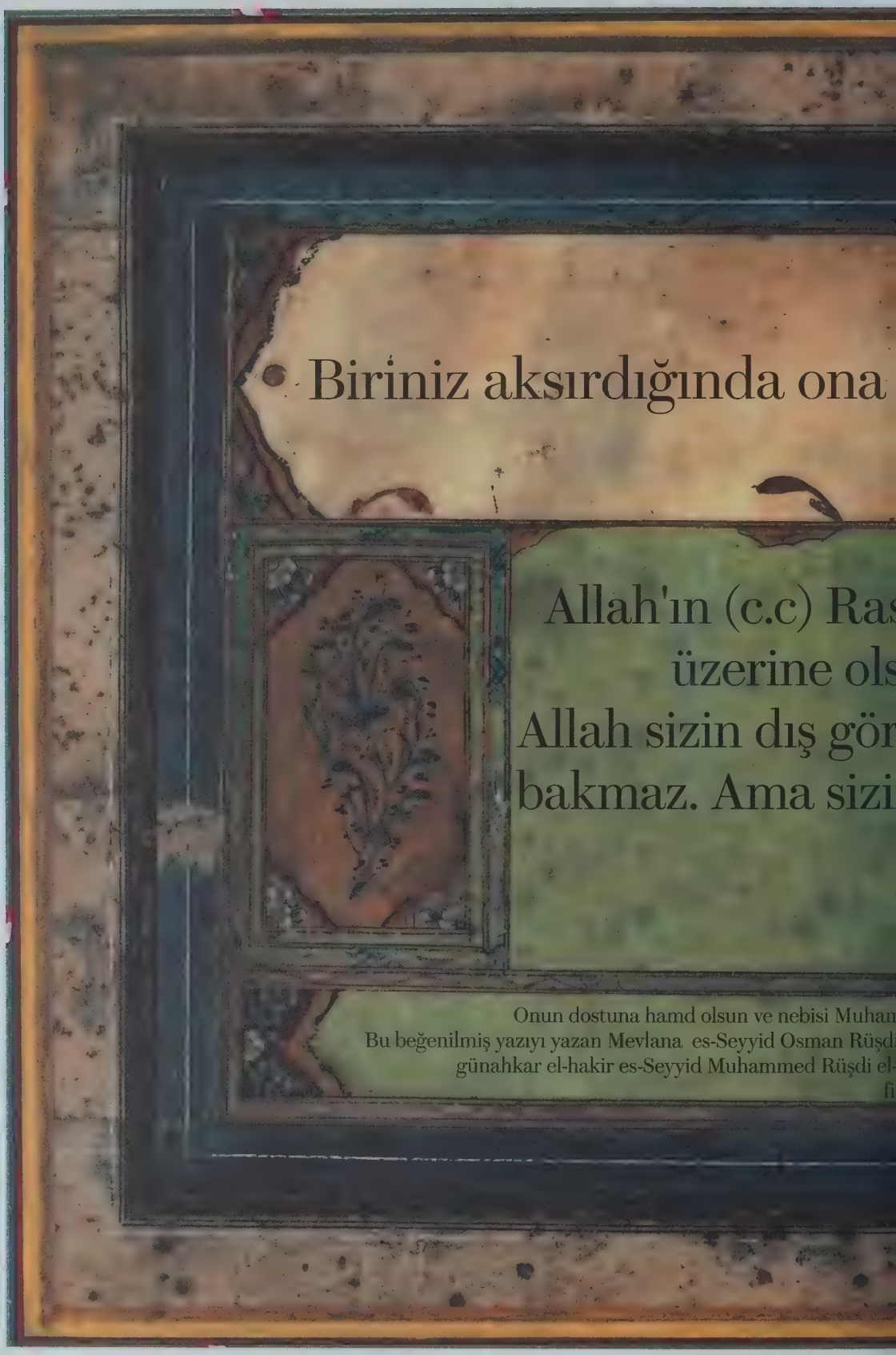
Hacı Hafız Hüseyin tarafından 1227 (M. 1812) tarihinde Muhammed b. Ahmed Yazıcızâde el-İspirî el-Erzurumî'ye verilen Hilye-i Şerife okuma icâzetnâmesi. Bu icâzetnâme diğer hat icâzetnâmelerinden farklı olarak 12 sayfa halinde defter şeklinde yazılmıştır.

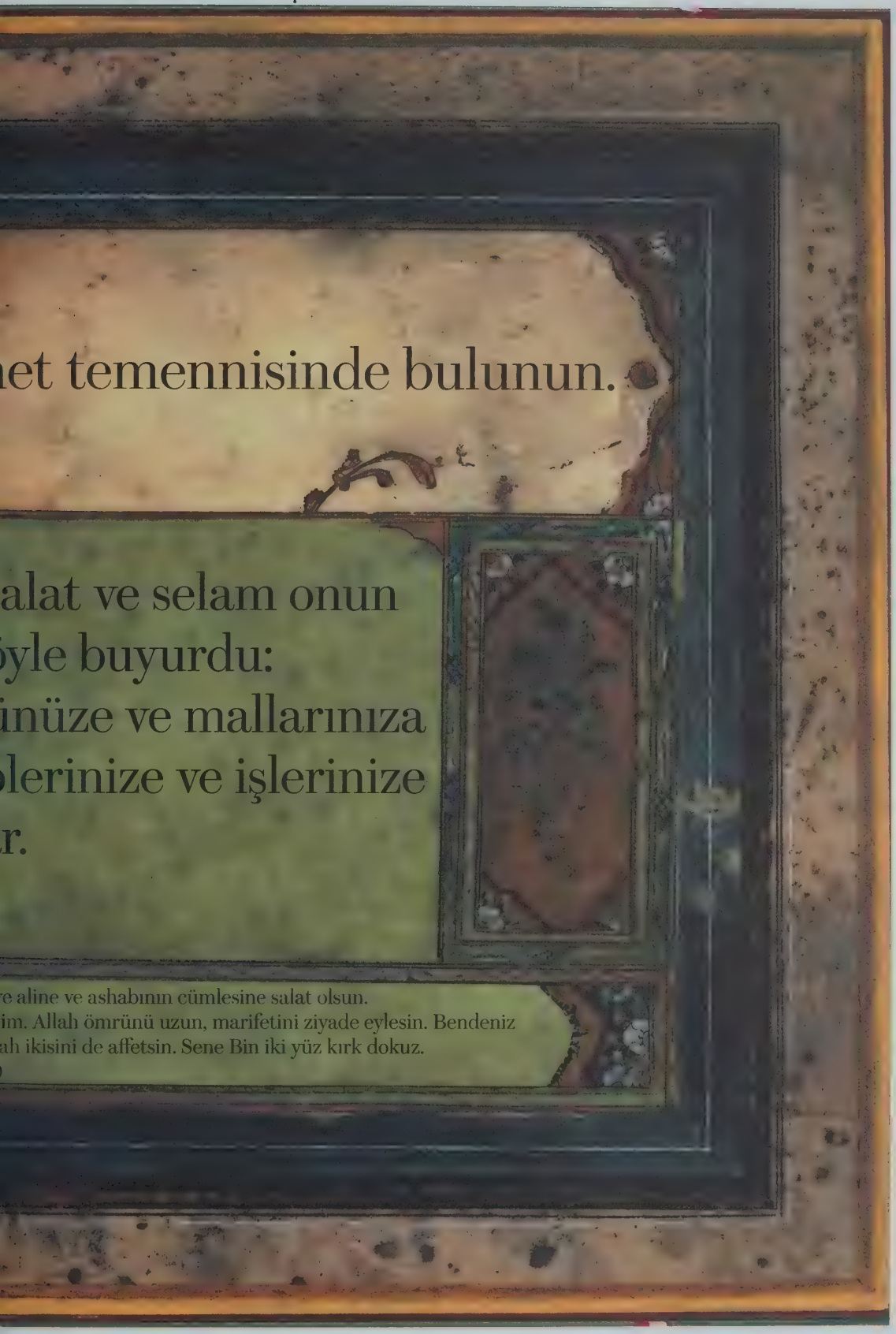

Miladi 1823 - 1824 Tarihli Ahmed Tevfik Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Biriniz aksırdığında ona
Allah'ın (c.c) Ras
üzerine ols
Allah sizin dış gör
bakmaz. Ama sizi
Onun dostuna hamd olsun ve nebisi Muhan
Bu beğenilmiş yazıyı yazan Mevlana es-Seyyid Osman Rüşd
günahkar el-hakir es-Seyyid Muhammed Rüşdi el-
fi

Müslim, Birr, 33 ; ibn Mace, Zühd 9; Ahmed b. Hanbel, 2/285, 539

Miladî 8 Aralık 1833 tarihli Es-Seyyid Osman Rüşdi Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Hattat Süleyman Galip Efendi'ye ait 1251 (1835-1836) tarihli icâzet. Çift izinli bu icâzeti İbrahim Afif Efendi ve İbrahim Şevki Efendiler vermiştir.

İKİ İZİNLİ İCÂZETNÂMELER

İcâzetnâmelerde esas ve önemli olan, izni veren hocanın yazdığı metin kısmıdır. Burada asıl hoca yanında başka hattatların izin ve tasdiki de bulunabilir. Bu durumdaki "tasdikli icâzetnâme"lerde, asıl hocanın imzasının yanına imza koyan hattat, bu icâzeti onayladığını ve tebriklerini yine Arapça sözlerle ifade ederek yazar.

Koleksiyonumuzdaki bu ve bundan sonraki hat icâzetnâmeleri bu şekilde, asıl hocanın yanında icâzeti onaylayan ikinci, üçüncü hatta dört hocanın imzasının bulunduğu icâzetnâmelerdir.

II. Mahmud Dönemi (1808-1839) Hicrî 1251 tarihli Hattat Süleyman Galip Efendi'nin icâzetnâmesi.

Ey mağlub olmayan galip!

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, şöyle buyurdu:
"Güzel yazı hakikatı daha da açığa çıkarır."
Doğru söyledi.

Rağbet olunan bu vesikayı es-Seyyid Süleyman Efendi'ye ketebesini koyma icâzetini verdim. Allah kıymetini artırsın. Bendeniz İbrahim Afif. 1251

Bu kıymetli yazıyı yazan Süleyman Galip Efendi -Allah onu başarılı eylesin- benden izin istedi. Ben de ketebesini koyma izni verdim Hocası İbrahim Şevki. Allah ikisine de mağfiret eylesin.

Kenzü'l - ummâl, 29304. hadis

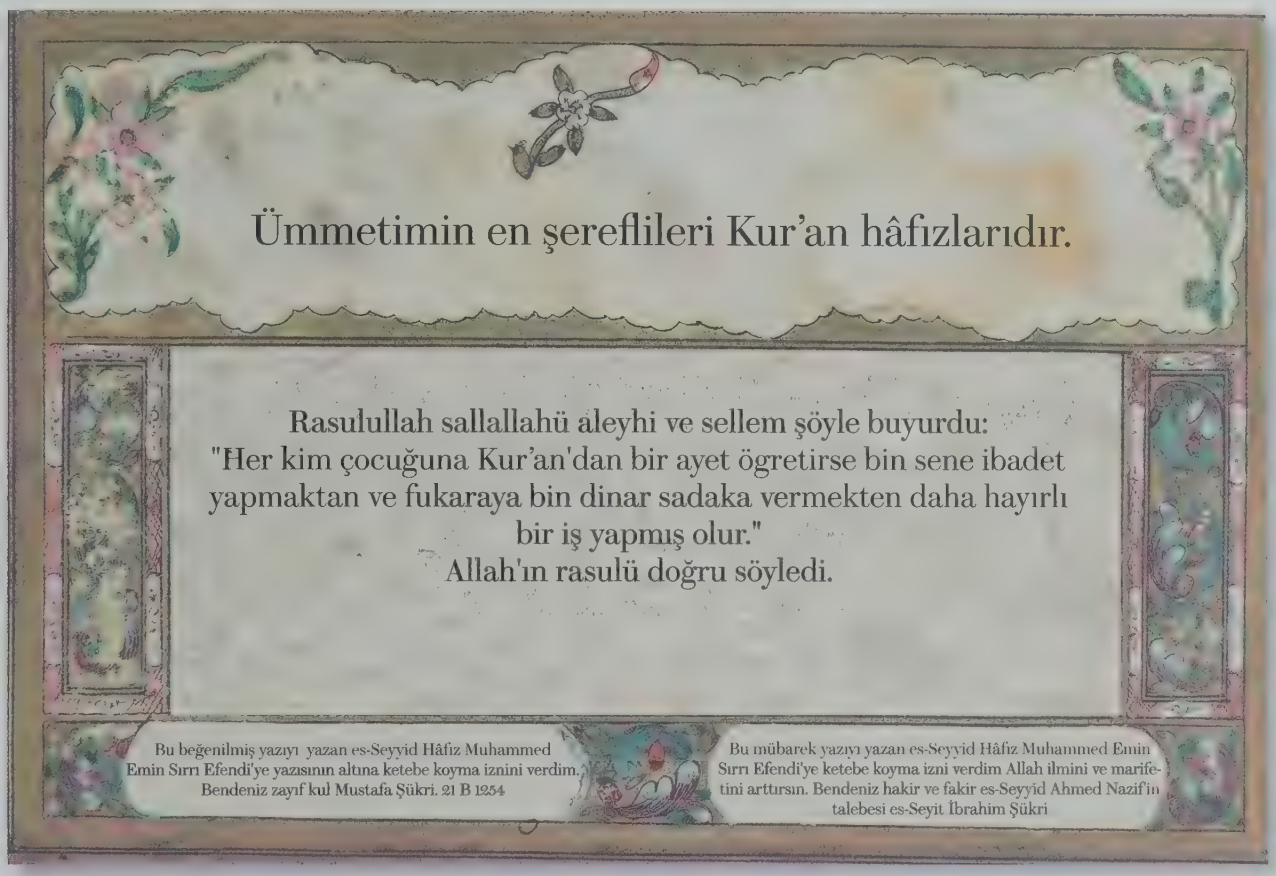
Miladî 1835-1836 tarihli Hattat Süleyman Galib Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 27 cm X 22.5 cm

I. Abdülmecid Dönemi (1839-1861) Mehmet Sırrı Efendi'nin Hicrî 21 Recep 1254 tarihli icâzetnâmesi.

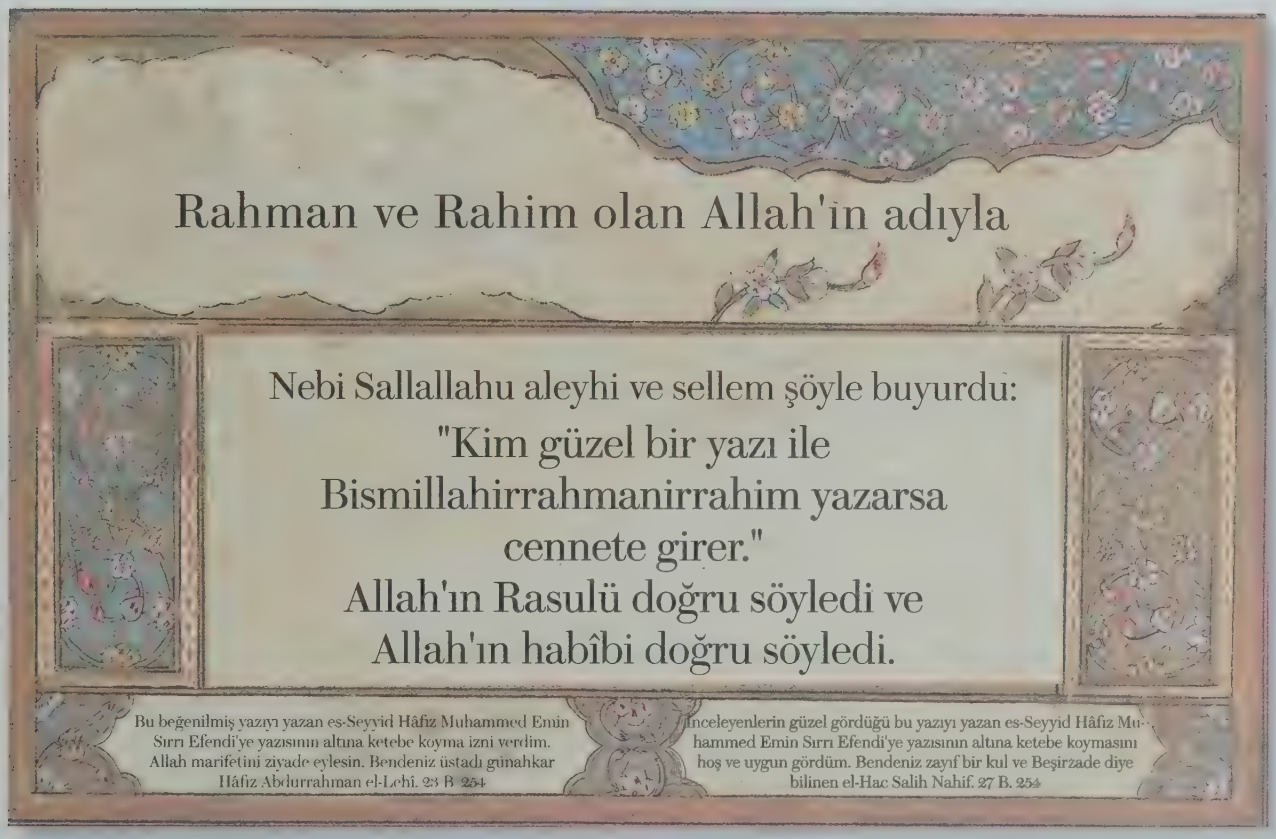
el-Mucemu'l-kebir li't-Taberanî 12.662 hadis

Miladî 10 Ekim 1838 tarihli Mehmet Sırrı Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 28 cm X 22 cm

II. Mahmud Dönemi (1808-1839) Hicrî 23 Recep 1254 ve 27 Recep 1254 tarihli Es-Seyyid Hâfız Mehmed Emin Sırrı Efendi'nin icâzetnâmesi

Es-Seyyid el-Hâc Salih Efendi ve Hâfız Abdurrahman Efendi tarafından es-Seyyid Hâfız Mehmed Emin Sırrı Efendi'ye verilen 12 Ekim ve 16 Ekim 1838 tarihli Hat icâzetnâmesi.

Miladî 12 Ekim 1838 ve 16 Ekim 1838 tarihli Es-Seyyid Hâfız Mehmed Emin Sırrı Efendi'ye ait icâzetinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

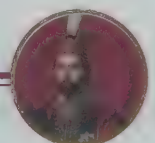
(İ.Ü.Nadir Eserler Müzesi'nden)

SULTAN ABDÜLMECİD'İN İCÂZETİ

İstanbul'da 1823'te doğan Sultan Abdülmecid, otuz birinci Osmanlı Padişahıdır. 1839'da tahta çıkmış. 1861'de, otuz sekiz yaşında vefat etmiştir. Osmanlı saray geleneklerine uygun yetiştirilen sultan, hat sanatıyla da ilgilenmiştir. İlk yazı derslerini şehzâdeliği zamanında Mahmud Celaleddin Efendi'nin seçkin öğrencisi Mehmed Tâhir Efendi'den alan Sultan Abdülmecid, tahta çıktıktan sonra kendisine hüsn-i hat hocası olarak seçtiği Kazasker Mustafa İzzet Efendi'den de yazı talim ettikten sonra H. 1259/M. 1843 senesinde icâzete hak kazanmıştır. Ancak tahtta olduğu için resmi icâzet merasimi yapılmamıştır. Daha sonra yine devrin ünlü hattatlarından Kazasker Mustafa İzzet Efendi'den hat meşk ederek 1843'te ondan da ikinci bir icâzetnâme aldı.

el-Edebu'l -Mûfred, 725. Hadis

I.Abdülmecid dönemi (1839-1861) Kendi icâzeti (yanda)
I. Abdülmecid'e ait icâzetnâme'nin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

Belge Ölçüsü: 28 cm X 20 cm

I. Abdülmecid dönemi (1839-1861)Hicrî 1267 tarihli Şerife Nesibe Hanım'ın icâzetnâmesi.

Sahih-i İbn Hibban, 75. hadis.

Miladî 1850/1851 tarihli Şerife Nesibe Hanım'a ait icâzetnâme'nin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Abdurrahman Nazifî Efendi talebesi Mustafa en-Nuri tarafından Muhammed Zühdi Efendi'ye verilen 4 Şubat 1864 tarihli icâzetnâme.

Belge Ölçüsü: 29 cm X 23.5 cm

I. Abdülaziz dönemi (1861-1876) Hicrî 25 Şaban 1280 tarihli Muhammed Zühdi Efendi'nin icâzetnâmesi.

Sünen-i Dârekutnî, Mevakit 2695

Miladi 4 Şubat 1864 tarihli Muhammed Zühdi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 29 cm X 32 cm

I. Abdülaziz dönemi (1861-1876)Hicrî 1282 tarihli Muhammed Hulusi'nin icâzetnâmesi.

Müsned-i Şihâb el-Kuzai, 391. hadis

Miladî 1865-1866 tarihli Muhammed Hulusi'ye ait icâzetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 30 cm X 22 cm

Saray hocalarından el-Hac Mehmed Rüşdî Efendi halifelerinden el-Hac Ahmed Şevki Efendi'nin talebelerinden es-Seyyid Hâfız Hüseyin Rıfat'ın Es-Seyyid Muhammed Kesbî Efendi'ye vermiş oldukları 6 Haziran 1875 tarihli icâzetnâme.

I. Abdülaziz dönemi (1861-1876). Hicrî 2 Cemaziyelevvel 1292 tarihli Seyyid Muhammed Kesbî Efendi'nin icâzetnâmesi.

1. Müsnedi İbni ebi Şeybe, 330. hadis
2. Sünen-i ebi Dâvut, 4941. hadis
3. Keşfu'l-Hafa

Miladî 6 Haziran 1875 tarihli Seyyid Muhammed Kesbî Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 28 cm X 23.5 cm

Seyyid Muhammed Raîf Efendi talebelerinden Seyyid Ahmed Hamdi Efendi ile Seyyid Muhammed Zühdü Efendi'nin Seyyid Hâfız İsmail Hakkı Efendi'ye birlikte vermiş oldukları 1394 (1877) tarihli hat icâzetnâmesi.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 1294 tarihli Seyyid Hâfız İsmail Hakkı Efendi'nin icâzetnâmesi.

1. Müsned-i Şihâb el - Kuzai, 119. Hadis
2. Kaynaklarda bulunamadı

Miladî 1877-1878 tarihli Seyyid Hâfız İsmail Hakkı Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

II. Abdülhamid (1876-1909) Hicrî 1298 tarihli Seyyid Mehmed Hamdi Efendi'nin icâzetnâmesi.

Sahîh-i Müslim, Zikir, 2676

Miladi 1880-1881 tarihli Seyyid Mehmed Hamdi Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

(Mehmet Şevket Eygi'nin arşivinden)

TEK İZİNLİ İCÂZETNÂME

Daha önce belirtildiği gibi, icâzetnâmelerde asıl olan, onun bir hoca tarafından verilmiş olmasıdır. İkinci bir hattatın izni, tasdik anlamı taşımaktadır. Bu icâzetnâme, asıl hocanın yanında ikinci bir hocanın tasdiki bulunmayan, sadece tek bir hocanın verdiği icâzetnâmedir.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 3 Recep 1299 tarihli Seyyid Mehmed Rasim Efendi'nin icâzetnâmesi.

Miladî 21 Mayıs 1882 tarihli Seyyid Mehmed Rasim Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

(M. Saim Yeprem'in arşivinden)

Son devir huzur hocalarından Bâyezid Dersiâmı Kalecikli H. Mehmed Zühdi (H. 1287-1389) (Atalık) Efendi'ye verilen bir hat icâzetnâmesi.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 1303 tarihli Hâfız Muhammed Zühdi Efendi'nin icâzetnâmesi.

1. Hz Ali'nin sözü olarak geçmektedir
2. el Mucemü'l-Kebir li't-Taberâni, 12.662. hadis

Miladi 1885-1886 tarihli Hâfız Muhammed Zühdi (Atalık) Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 10 Cemaziyelahir 1326 tarihli Remzi Efendizade İbrahim Efendi'nin Hat çalışması

Belge Ölçüsü: 45 cm X 35 cm

TALEBE HAT ÇALIŞMASI

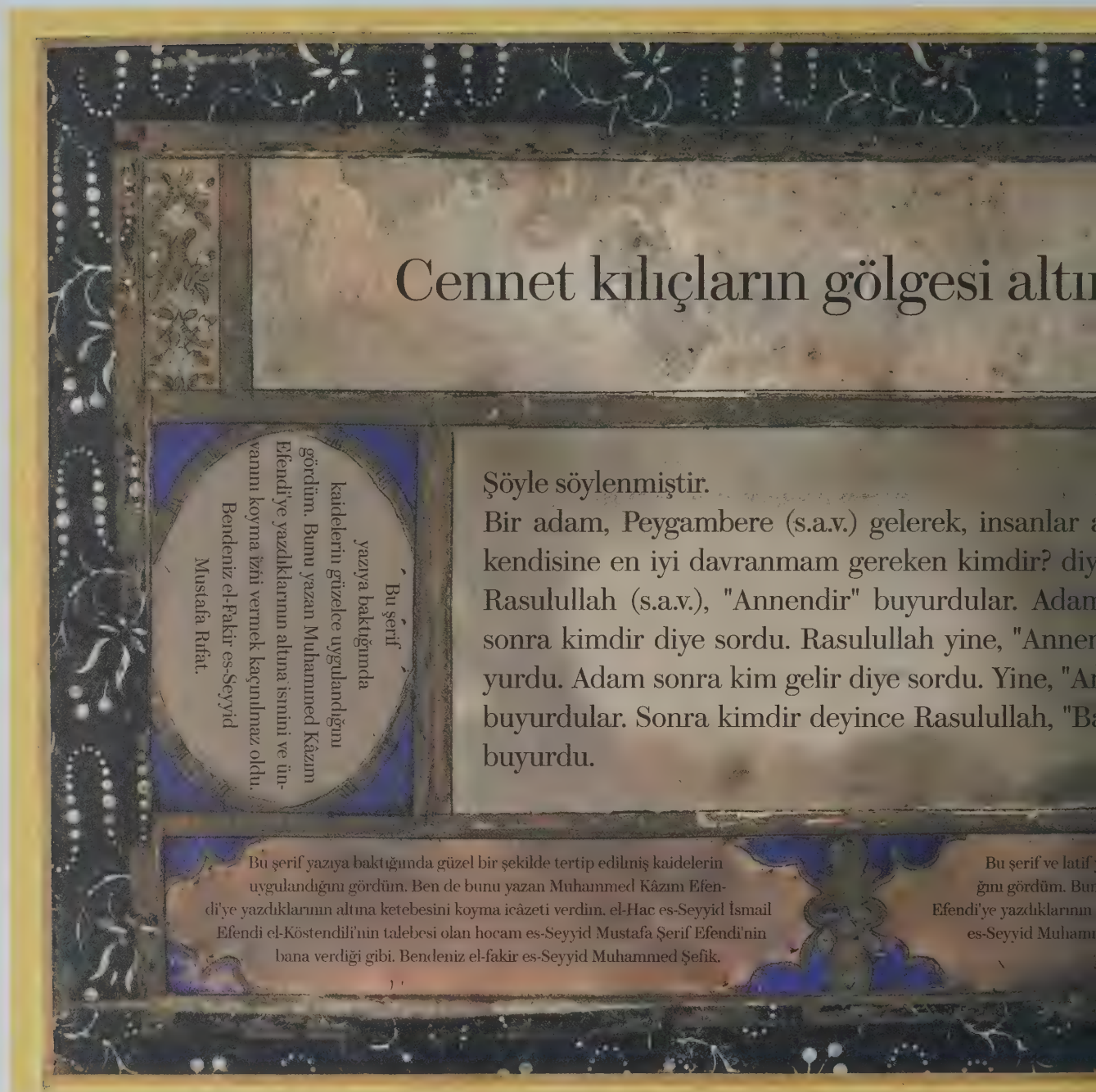
Bursa Mekteb-i Osmanî ikinci sene şakirdânından Remzi Efendizâde İbrahim Efendi'nin hat çalışması.
Üstteki yazıda hat sanatı çalışan talebenin pratik yaptığını görmekteyiz. Üst satırda ayın harfi ile fe, kaf, kef, lam, mim, nun ve vav harflerinin birleştirme çalışması. Alt satırda ise Sin harfinin elif, be, cim, dal, re, ze, sin, sad, zı, ayın ve fe harfleriyle birleştirme çalışması.

Miladî 9 Temmuz 1908 tarihli Remzi Efendizâde İbrahim Efendi'nin hat çalışması

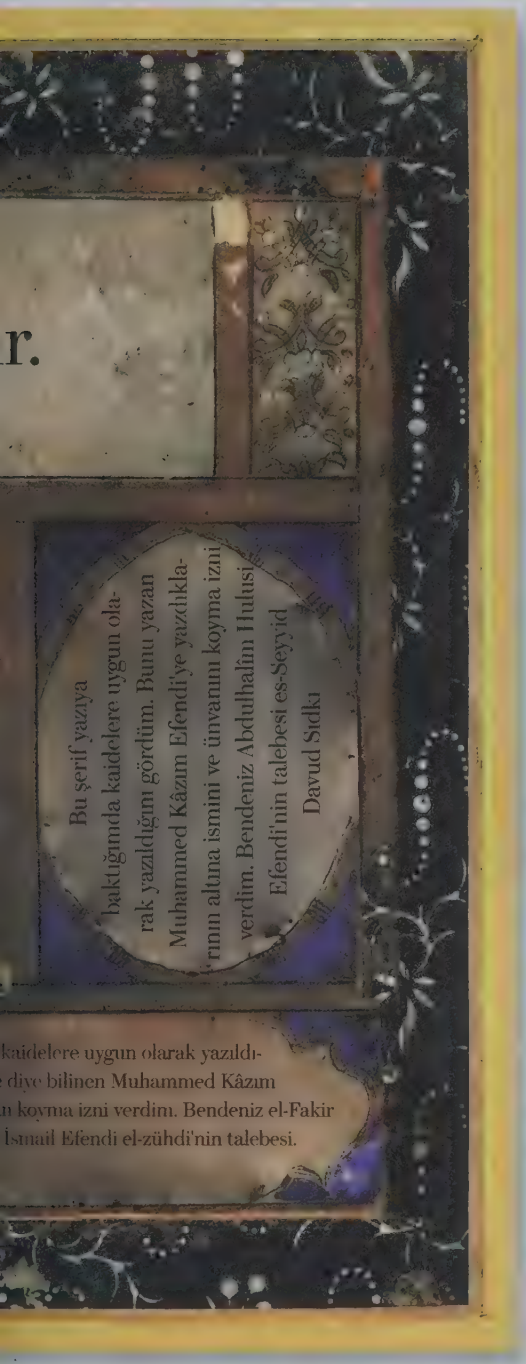
Cennet kılıçların gölgesi altı

Şöyle söylenmiştir.
Bir adam, Peygambere (s.a.v.) gelerek, insanlar a
kendisine en iyi davranmam gereken kimdir? diy
Rasulullah (s.a.v.), "Annendir" buyurdular. Adam
sonra kimdir diye sordu. Rasulullah yine, "Anner
yurdu. Adam sonra kim gelir diye sordu. Yine, "A
buyurdular. Sonra kimdir deyince Rasulullah, "Ba
buyurdu.

Bu şerif yazıya baktığımda güzel bir şekilde tertip edilmiş kaidelerin uygulandığını gördüm. Ben de bunu yazan Muhammed Kâzım Efendi'ye yazdıklarının altına ketebesini koyma icâzeti verdim. el-Hac es-Seyyid İsmail Efendi el-Köstendili'nin talebesi olan hocam es-Seyyid Mustafa Şerif Efendi'nin bana verdiği gibi. Bendeniz el-fakir es-Seyyid Muhammed Şefik.

Bu şerif ve latif
ğını gördüm. Bu
Efendi'ye yazdıklarının
es-Seyyid Muham

Bu şerif yazıya baktığımda güzel bir şekilde tertip edilmiş kaidelerin uygulandığını gördüm. Bunu yazan Muhammed Kâzım Efendi'ye yazdıklarının altına isnini ve ünvanını koyma izni vermek kaçınılmaz oldu.
Bendeniz el-Fakir es-Seyyid
Mustafa Rıfat.

DÖRT İZİNLİ İCÂZETNÂME

Genellikle iki hat ustası tarafından verilen iki izinli icâzetnâmeler yanında, ikiden fazla hoca tarafından verilen iki, üç, dört ve daha fazla izinli icâzetnâmeler de vardır. Anlaşıldığına göre, izin veren hoca sayısı arttıkça verilen icâzetnâmenin değeri de artmaktadır. Nitekim buradaki dört izinli icâzetnâme de bu şekilde değerli bir icâzetnâmedir.

Bu dört izinli hat icâzetinin iki hocası özellikle meşhurdur. Bunlardan birincisi 1845'de Muzıka Humayûn ve saray yazı hocalığına getirilen, 1855'te Bursa depreminde harap olan Ulu Cami'nin duvarlarındaki yazıları Abdülfettah Efendi ile beraber tamir ederek bazı levhaları yazan, Ayasofya Camii'nin mihrap içinde hakkedilmiş ayet-i kerimeyi, Kudüs'te Kubbetü's Sahra'nın çini üzerine nakşolunmuş Yasin Sûresini, Sultan Abdülmecid Türbesi'nin kuşak yazılarını, İstanbul Üniversitesi nin Bayezid'deki merkez binası üzerindeki yeşil zeminli celi sülüs mermer kitabesini de yazan meşhur hattat Mehmet Şefik Bey ile, Sultan III. Mustafa'nın saltanat yıllarında (1757-1774) Enderûn-ı Hümâyun'un hat muallimliğine getirilen, vefatına kadar sürdürdüğü bu vazifesi dolayısıyla imzalarında "kâtib-i sarây-ı sultânî" veya "hâce-i Enderûn-ı Hümâyun" unvanlarını kullanan İsmail Zühdü'dür.

Buhari. Edeb 2. Müslim Birr 1

Okçuzade Muhammed Kazım Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 36 cm X 28 cm

TALEBE HÜSN-İ HAT ÇALIŞMASI

Fehime Rukiye Hanım'ın, "Cennet annelerin ayakları altındadır" hadîs-i şerîf hattı ve altında padişah hazretlerinin bayramını tebrik ve Cenab-ı Hak'tan uzun ömürler talep ettiği hususundaki yazısı.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Fehime Rukiye Hanım'ın Hüsn-i hat çalışması.

Fehime Rukiye Hanım'ın Hüsn-i hat çalışmasının günümüz alfabesi ile tercümesi.

بسم الله الرحمن الرحيم

أبو بكر رضي الله عنه

عن علي بن أبي طالب كرم الله
تعالى وجهه ❁ ورضي الله عنه ❁ كان إذا وصف
النبي صلى الله عليه وسلم ❁ قال لم يكن بالطويل الممغط ❁ ولا
بالقصير المتردد ❁ كان ربعة من القوم ❁ ولم يكن بالجعد القطط
ولا بالسبط ❁ كان جعدا رجلا ❁ ولم يكن بالمطهم ❁ ولا بالمكلثم
وكان في الوجه تدوير ❁ أبيض مشربا ❁ أدعج العينين ❁ أهدب الأشفار
جليل المشاش والكتد ❁ أجرد ذا مسربة ❁ شثن الكفين والقدمين
إذا مشى يتقلع كأنما يمشي في صبب ❁ وإذا التفت التفت معا
وبين كتفيه خاتم النبوة وهو خاتم النبيين ❁ أجود
الناس صدرا ❁ وأصدقهم لهجة ❁ وألينهم
عريكة

عمر رضي الله عنه

عثمان رضي الله عنه

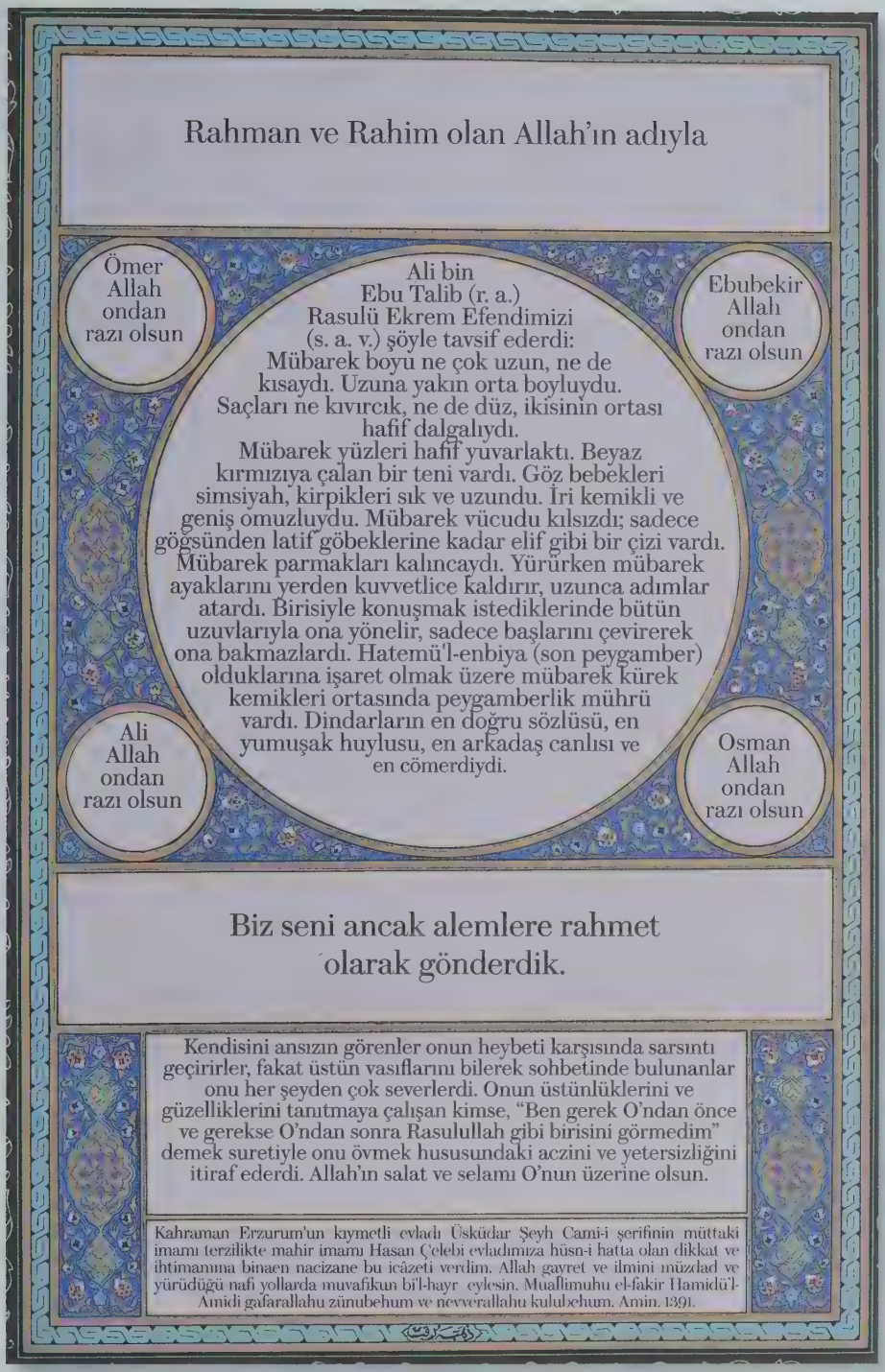
علي رضي الله عنه

وما أرسلناك إلا رحمة للعالمين

وأكرمهم عشيرة ❁ من رآه بديهة هابه ❁ ومن خالطه معرفة أحبه
يقول ناعته لم أر قبله ولا بعده مثله ❁ صلى الله عليه وسلم ❁
اللهم صل وسلم على نبي الرحمة وشفيع الأمة الضعيفة محمد وآله وصحبه أجمعين

قهرمد أرضروم قصبه سنده أولادي اسكدار شيخ حاجه بيك متوفى امامي مرحوم زيلكاره ماهر حسن حلبي أولادندن حسن خطه أولدقجه واهتمامنه
بناء تأسيس اولنوب لجامع ويدرم الله غريق رحمته وعاصي ذنوبه ومولود مكارم بولدقجه موفق بالخير ايلسين معمله لفقير حامدا لاهدى
عفر الله ذنوبهم وستر الله قلوبهم آمين ١٣٩١

(Doç. Dr. Mustafa Çelebi'nin arşivinden)

HATTAT HASAN ÇELEBİ İCÂZETNÂMESİ

1937 Yılında Erzurum'da doğan Hasan Çelebi'nin asıl mesleği imamlık ve hatipliktir. Ülkemizin yetiştirdiği önder hat hocalarından Hamit Aytaç, Halim Özyazıcı Kemal Batanay'dan ders ve icâzet almıştır. Ülkemizin yaşayan önemli hat üstatları arasında bulunan Hasan Çelebi, 50'ye yakın öğrencisine icâzet vermiştir. Çeşitli kurum ve kuruluşların yanında farklı ülkelerden ödüller alan hattat Hasan Çelebi, Kültür Bakanlığı tarafından Sanat Hizmet Ödülü'ne lâyık görülmüştür.

Cumhuriyet dönemi Hicrî 1391 tarihli hattat Hasan Çelebi'ye ait Hüsn-i hat icâzetnâmesi (yanda)
Miladî 1971 tarihli hattat Hasan Çelebi'ye ait Hüsn-i hat icâzetnâmesi günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

ÜÇ İZİNLİ İCÂZETNÂME

Asıl mesleği din görevlisi olan Erzurumlu Mehmet Zeki Velioğlu'nun Reisü'l-hattatin Hasan Çelebi, Hattat Fuat Başer ve Hattat Gürkan Pehlivan imzalı Hat icâzetnâmesi...

Cumhuriyet dönemi. Hicrî 1434 tarihli Mehmet Zeki Velioğlu'nun üç izinli Hat icâzetnâmesi.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
Doğrusu biz, onu Kadir gecesinde indirdik.
Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin?
Kadir gecesi, bin aydan daha hayırlıdır.
Melekler ve Ruh, o gece Rablerinin izniyle her iş için iner.
O, tanyeri ağarıncaya kadar bir selâmettir.

Zikrurrahman adıyla başlarım. Bu değerli icâzetnâmeyi öğrencim Mehmet Zeki Velioğlu'na vermeyi münasip gördüm. Allah ömrünü uzun, ilmini ve bilgisini geniş, Alemlerin Rabbi ve Rasulünün hürmetine onun izinden gitmeyi nasip etsin. Allah'ın aciz kulu Hasan Arif Çelebi. Allah onları bağışlasın. Amin. Sene 1434.

Hamd alemlerin Rabbi Allah'a, salat ve selam onun Rasulü Muhammed'e (s.a.v.), evlad-ı iyaline ve ashabına olsun. Bu beğenilen yazıyı yazan İmam Muhammed Zeki Velioğlu'na icâzet vermeyi takdir ettim. Allah (c.c.) ilmini ve marifetini ziyade eylesin. Bendeniz kulların en acizi Muhammed Fuad el-Erzurumî. Allah onları bağışlasın. Amin. Sene 1434.

Hamd alemlerin Rabbi Allah'a, salat ve selam onun Rasulü Muhammed'e (s. a. v.), evlad-ü iyaline ve ashabına olsun. Bu değerli icâzetnâmeyi Muhammed Zeki Velioğluna vermeyi uygun gördüm. Allah ömrünü uzun kılsın. İlmini artırsın. Kemale erdirip güç kuvvet versin. Ben fakir, hocası Gürkan Pehlivan. Allah onları bağışlasın. Amin. Sene 1434.

Kadr suresi 97/1-5

Miladi 2013 tarihli Mehmet Zeki Velioğlu'na ait hat icâzetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi

İLMÎ İCÂZETNÂMELER

İcâzetnâme, bir medrese öğrencisinin ders verme (tedris) hayatına atılabileceğini gösteren belge demektir. Medrese öğrencisinin, medrese derslerine başladığı tarihten itibaren hangi dersten hangi eseri veya eserleri okuduğunu, okuduğu eserlerin adlarının neler olduğunu gösterir. Öğrenci, bu konularla ilgili olarak hocasından aldığı bu belge ile daha yüksek bir müderrisin dersine devam eder ve böylece medrese derslerini tamamlayıp ders okutmaya izin ve yetkiyi içeren en son bir belge ile müderrislik veya kadılık yoluna girerdi.

İcâzetnâmeyi veren müderris, icâzetnâmeye kendi ismini yazdıktan sonra, kendisi o dersi kimden okuduğunu ve hocasının kim olduğunu zincirleme olarak yukarıya doğru yazar ve bunu İslâm âleminin en büyük âlimine kadar çıkarıp bağlardı.

İcâzetnâmeler ya tefsir, hadis ve fıkıh gibi dini ilimlere veya kelâm, felsefe ve müsbet ilimlere dair oluşlarına göre değişir, dini olanları İslâm'ın ilk dönemine kadar gidip, diğer ilimler ise bunu vazeden imamlara kadar dayanırdı.

İlmi icâzette, rivayet sahibinin muayyen bir konuda icâzet verdiği gibi, geniş anlamda da icâzet verebildiğini ifade eden ***M. Fuat Sezgin***, bu iki tür icâzeti hadis konusunda şu şekilde örneklendirmektedir: "a) Rivayet sahibinin, muayyen bir şeyin rivayeti için izin vermesidir. Mesela: 'Sana, Buhari veyahut rivayeti uhdemde bulunan kitapların rivayet hakkını verdim' demesidir. b) Muayyen bir şahsa gayr-ı muayyen bir şeyin icâzetini vermesidir. Mesela: "Sana, bütün mesmuatımın veya bütün rivayetlerimin icâzet hakkını verdim' demiş olmasıdır."

عبدالله بن محمد • عن شيخه و والداه ابى العباس المكناسى
عن المؤلف قطب زمانه وفريد عصره الشيخ محمد بن
سليمان الجزولى السوسى • افاض الله علينا من بحر انوار
بجاه النبى واله • وارجوا منه ان لاينسانى من صالح
دعواته فى حلواته وجلواته • خصوصا بحسن
الختام • وان يجيز لمن رأى فيه اهليته لقراءة دلائل
الخيرات والاحزاب والاذكار وغيرهم • وصلى الله
على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم
تسليما كثيرا • من شهر صفر الخير
سنة ثمان وعشرين
بعد المأتين والف
عفى عنهم
تم
لا اله الا الله محمد رسول الله • يا كثير الخير يا دائم
المعروف • يا دائم الاحسان • فاحسن علينا باحسانك
القديم • يا عالما بحالى عليك اتكالى • يا من بيده
الامور • وهو على كل شئ قدير •

II. Mahmud Dönemi (1808-1839) Hicri 1228 Miladi 1813 Tarihli Safvade Ahmet Efendi tarafından

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين • والصلوة والسلام على سيدنا محمد
واله وصحبه اجمعين • الحمد لله الذى جعل الاستاد كالسلم
يصعد عليه • وجعل شيوخ الانسان اباءه فى الدين • و
وصلة لديه • واشكره على نعمائه واحسانه شكرا يدوم الى
يوم التناد وبعد فيقول الفقير الضعيف المحتاج الى ربه
اللطيف محمد افندى العريف بصاف زاده قد التمس منى اخى الخ
الصالح التقى • والمحب لوجه الله الفالح النقى • حافظ حسين
افندى العريف بجامدان اجيزه بقراءة دلائل الخيرات والاحز
وسائر الاذكار • فقد اجزته اجازة طيبة • كما اجازنى
السيد الشيخ مصطفى افندى المحلى العريف بنيجى زاده • وهو اخذ عن
شيخنا الشيخ مصطفى راغب بن بيارة العريف بقاسم حاجى
زاده • وهو اخذ عن شيخه الشيخ السيد الحاج محمد سعيد
بن السيد الحاج احمد العريف بريحان زاده • وهو اخذ عن
شيخه الشيخ محمد السوسى بن يعقوب • عن شيخه الشيخ
محمد بن محمد السوسى الجزولى • عن شيخه عبد الغنى اللطفى
عن شيخه الياس • عن شيخه ابى العباس احمد التخلى • عن
شيخه عبد الرحمن المجوب الحسنى • عن شيخه هو والداه ابو

عبد

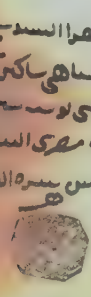
Belge Ölçüsü: 31,5 cm X 26,5 cm

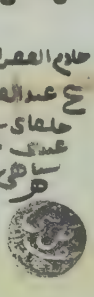
Hasegu Efendi ye verilen Delailü'l-hayrat ahzab ve sair ezkarı okuma müsaadesi

انه من سليمان وانه بسم الله الرحمن الرحيم

وقد جاء باسناد صحيح متصل الى الامام علي المرتضى ابن ابي طالب كرم الله وجهه انه قال قلت يارسول الله دلني على اقرب الطريق الى الله تعالى واخفضها عند الله تعالى واسهلها على عباد الله تعالى قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم عليك بما لذت به الشوة قلت وماذاك يارسول الله تعالى قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم مداومت ذكر الله تعالى في الخلوة قلت يارسول الله تعالى حصكز افضلية الذكر وكل الناس ذاكرون فقال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم باعلى لا تقوم الساعة على وجه الارض لمن يقول الله فقال علي كرم الله وجهه ورضي الله تعالى عنه يارسول الله كيف اذكر قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم غمض عينيك وانصت حتى اذكر ثلاث مرة وانت تسمع مني ثم قل انت ثلاث مرة وانا اسمع منك فقال النبي عليه السلام لا اله الا الله ثلث مرة ناظرا عن يمينه وشبرا الى شماليه مغمضا عينيه رافعا صوته وعلي يسمع ثم قال امام علي المرتضى ٥ لا اله الا الله محمد الرسول الله ايما علي المرتضى كرم وجهه ورضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ حسن باصبري رضي الله عنه فطب العاديفين شيخ حبيب عجمي رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ داود طائي رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ معروف كرخي رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ سري سقطي رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ جنيد البغدادي رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ حواجه محمد دينوري رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ محمد اود ويسي رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ فاضي وحي الدين رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ عمر البكري رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ ابو النجيب سهروردي رضي الله تعالى عنه فطب العاديفين شيخ فطب الدين ابهري رضي الله تعالى عنه ومن شيخ فذي الدين رضي الله تعالى عنه ومن شيخ روكن الدين النيابي رضي الله تعالى عنه ومن شيخ شهابي الدين تبريزي رضي الله تعالى عنه ومن شيخ جمال الدين تبريزي رضي الله تعالى عنه ومن شيخ ابراهيم زاهير كيلاني رضي الله تعالى عنه ومن شيخ اخي محمد خلوتي رضي الله تعالى عنه ومن شيخ پير عمر خلوتي رضي الله تعالى عنه ومن شيخ اخي مربع خلوتي رضي الله تعالى عنه ومن شيخ حاجي عز الدين رضي الله تعالى عنه ومن شيخ پير محمد صور الدين رضي الله تعالى عنه ومن شيخ سيد يحيى شيرواني رضي الله تعالى عنهما ورضوان الله تعالى عليه اجمعين ومن شيخ پير محمد اذبكاني قدس سره العزيز ومن شيخ ابراهيم قابسري قدس سره العزيز ومن شيخ علاء الدين اوشاقي قدس سره العزيز ومن شيخ شمس الدين قدس سره العزيز ومن شيخ احمد يكيت باشي قدس سره العزيز ومن شيخ عبد الوهاب قدس سره العزيز ومن شيخ اداوغلي قدس سره العزيز ٥ ومن شيخ سنان اماسي قدس سره العزيز ومن شيخ محمد مصري النيازي قدس سره العزيز ومن شيخ حسن افندي بودونجلي قدس سره العزيز ومن شيخ علي دونجلي قدس سره العزيز ومن شيخ احمد امد افندي قدس سره العزيز ومن شيخ محمد طاهر افندي قدس سره العزيز ومن شيخ السيد احمد افندي كوستندلي قدس سره العزيز انا الحقير الفقير السيد شيخ عبدي ساهي ومني ذاخرة شيخي وعزيزنا السيد شيخ محمد طاهر وعزيزنا سيد احمد كوستندلي ومني ذاخرة الحاج شيخ احمد اذنت بعد اجازتنا معه خلافة في اقامة بجزيرة لمني وكاهي صاقه بابا باركا الله له وسبنا الله بالاستقامة

في ذا دبت

"İnnehû min Süleymâne ve innehû Bismillâhirrahmânirrahîm"
"O (mektûb) Süleyman'dandır, Rahmân ve Rahîm Allah'ın adıyla (başlamakta)dır."

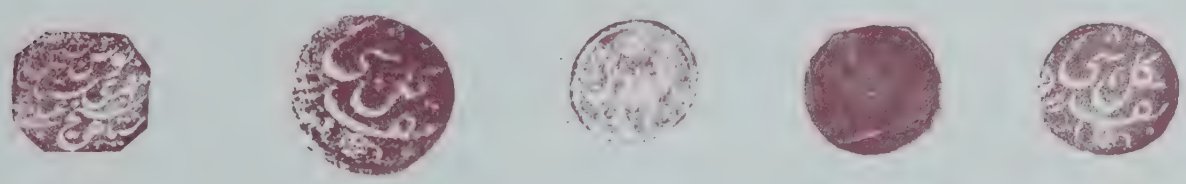
İmâm Ali b. Ebî Tâlib'e ulaşan sahih bir senetle rivayet gelmiştir ki: "Hz. Ali (r.a) Hz. Peygamber (s.a.s.)'e, "Ey Allâh'ın resûlü! bana, Allâh'a götüren en yakın (kısa), Allâh katında en üstün ve Allah'ın kullarına en kolay gelen yolu gösterir misin?" diye sorduğunda, Hz. Peygamber (s.a.s.) şöyle cevap vermiştir: "Bu yol beni peygamberliğe ulaştıran yoldur" Hz. Ali (r.a) "Bu da ne demektir?" deyince, Hz. Peygamber (s.a.s.) "İnziva yerlerinde Allah'ı sürekli olarak zikir etmektir" diye buyurdu. Hz. Ali (r.a) Demek zikrin fazileti bu kadar büyüktür. Halbuki bütün insanlar Allâh'ı zikrediyor" dediğinde, Hz. Peygamber (s.a.s.), "Yâ Ali! şunu iyi bil ki yeryüzünde Allâh, Allâh diyen bir kimse bulunduğu müddetçe kıyamet kopmaz" dedi. Bunun üzerine Hz. Ali (r.a), Ya Resûlallah! nasıl zikretmeliyim?" diye sordu. Hz. Peygamber (s.a.s.); "Gözlerini yum, sükut et, ben üç defa zikredeceğim, sende beni dinlersin, sonra sen de üç defa zikredeceksin ben de seni dinlerim" dedi ve sağ tarafından sol tarafına meylederek, gözlerini yumarak, yüksek sesle üç defa 'Lâ ilahe illallâh' dedi, Hz. Ali (r.a) de onu dinliyordu. Sonra Hz. Ali (r.a) sağ tarafından sol tarafına meylederek, gözlerini yumarak, sesini yükselterek üç kere 'Lâ ilâhe illallâh' dedi.
Hz. Peygamber (s.a.s) de onu dinliyordu. Ve kalp gözünü açtı ve gördüğünü gördü."
İmâm Ali el-Murtazâ kerremallâhu vechehû (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Hasan-ı Basrî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Habîb-i Acemî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Dâvûd-i Tâî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Marûf-i Kerhî (r.a), Kutbu'l-ârifî Şeyh Seriyyi Sakatî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Cüneydu'l- Bağdâdî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Mümşâdüddîn Dîneverî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Hoca Muhammed Dîneverî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Muhammed el-Bekrî, Kutbu'l-ârifîn Şeyh Kadı Vecîhüddîn (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Ömer el-Bekrî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Ebu'n-Necîb Sühreverdî (r.a), Kutbu'l-ârifîn Şeyh Kudbuddîn Ebherî (r.a), ve Şeyh Kudbuddîn (r.a), ve Şeyh Rükneddîn en-Necâşî'den (r.a) ve Şeyh Şehâbüddîn et-Tebrîzî'den (r.a) ve Şeyh İbrahim Zâhid Geylânî'den (r.a) ve Şeyh Ahi Muhammed Halvetî'den (r.a) ve Şeyh Pîr Ömer Halvetî'den (r.a) ve Şeyh Ahi Mîrim el-Halvetî'den (r.a) ve Şeyh Hacı İzzettin'den (r.a) ve Şeyh Sadreddîn'den (r.a) ve Şeyh Seyyid Yahyâ-i Şirvânî'den Radıyallâhu Teâlâ anhu ve Rıdvânullâhi Teâlâ aleyhi ve Şeyh Pîr Muhammed Erzincânî'den (k.s.a) ve Şeyh İbrahim Kayserî'den (k.s.a) ve Şeyh Alâeddîn Uşşâkî'den (k.s.a) ve Şeyh Şemseddîn Ahmed Yiğitbaşı'dan (k.s.a) ve Şeyh Abdulvehhâb'dan (k.s.a) ve Şeyh Eroğlu'dan (k.s.a) ve Şeyh Sinân-ı Ümmî'den (k.s.a) ve Şeyh Muhammed Mısrî-i Niyâzî'den (k.s.a) ve Şeyh Hasan Efendi Budenceli'den (k.s.a) ve Şeyh Ali Vestencevi'den (k.s.a) ve Şeyh Ahmed Emîr Efendi'den (k.s.a) ve Şeyh Muhammed Tâhir Efendi'den (k.s.a) ve Şeyh es-Seyyid Ahmed Efendi Köstendilli'den (k.s.a) ben hakîru'l-fakîr es-Seyyid Şeyh Abdî Siyâhî ve ben Şeyh Hacı Ahmed Limnili'den aldım . Ve ben hakîru'l-fakîr es-Seyyid Şeyh Abdî Siyâhî şeyhimiz azîzimiz Şeyh Muhammed Tâhir'den ve azîzimiz Ahmed Köstendil'den aldım ve el-Hâc Şeyh Ahmed benden aldı. Ona Limni Adası'ndaki dergahta ikâmet etmek üzere hilâfetle beraber icâzet-i tâmme ile Saka Baba zâviyesinde izin verdim. Allah ona mübârek eylesin ve onu istikâmet üzere sâbit kılsın.

Hâdimu'l-fukarâ es-Seyyid Şeyh Abdî Siyâhî sâkin-i cezîre-i Limni Post-nişin-i Hazret-i Mısrî el-Niyâzî kuddise sirruhu'l-azîz

Hâdimu'l-fukarâ es-Seyyid Şeyh Abdulkâdir Hulefa-i Şeyh Abdî Siyâhî

Ya Mısrî

10 Muharremü'l-haram sene 1245 eş-şühûdü'l-muhibban

TASAVVUF HİLÂFETİ İCÂZETNÂMESİ

Limni adası sakinlerinden, Niyazi-i Mısrî'nin post-nişîn ve türbedarı Seyyid Şeyh Abdi Siyahî adıyla bilinen meşhur şeyh tarafından el-Hac Şeyh Ahmet Efendi'ye Limni adasındaki dergâhta ikamet etmek üzere Saka Baba Tekkesi post-nişînliği (Tekke Şeyhliği) icâzetnâmesi.

Icâzetnâme'de, icâzeti veren Şeyh Abdi Siyahî'nin izin mührü yanında şahit olarak iki kişinin mührü daha yer almaktadır. Bunlardan biri Abdi Siyahî'nin halifesi Şeyh Abdülkadir'e, diğeri de Mısrî adını veya lakabını taşıyan bir kişiye aittir.

Şeyh Abdi Siyahî'nin "Menâkıb-ı Niyazi-i Mısrî" adıyla yazdığı menakıb kitabı, Niyazi-i Mısrî'nin özellikle Limni'deki sürgün hayatına dair çok özel bilgiler vermesi, hem şeyhin yaşam öyküsü, hem de tarihi bakımdan büyük önem taşımaktadır.

Neml, 27/30

II. Mahmud Dönemi (1808-1839) Hicrî 1 Muharrem 1245 tarihli Şeyh Ahmed Efendi'nin icâzetnâmesi (yanda)
Miladi 3 Temmuz 1829 tarihli Şeyh Ahmed Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

قوله تعالى انه من سليمان وانه بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الحمد لله الذي علم آدم الاسماء وجعل شجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها في السماء واصفاه بالنبوة والاصطفاء فسبحان الذي يحكم ما يريد ويفعل ما يشاء وجعل من نسله شعوبا وقبائل وبطونا فيهم خلفاء وارسل اليهم رسلا وانبياء وميز الحق من الباطل بالقرآن والانبياء حنفاء وفضل بعضه على بعض بالصدق والاصفياء فضلا من الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء وجعل العلماء ورثة الانبياء والاصدقاء ورفع بعضهم فوق بعض درجاء يختص برحمته من يشاء ورفع مقام العلماء بخشيته الى اعلى المقام وجعلهم نجوما يهتدى بانوارهم الى اعظم المرام وجعل علماء جباره سراجا منيرا وخاتما ظاهر شريعته بالعلماء ماء نجاحا والصلوة والسلام على اكمل الكاملين وانم المخلوقين خلقا واعظمهم خلقا قال الله تعالى في حقه وانك لعلى خلق عظيم وشرفهم نسبا واكرمهم حسبا واكملهم علما واجلهم حلما واعدلهم شريعة واظهرهم دليلا واقومهم قيلا محمد الذي ارسله الله تعالى في حقه وما ارسلناك الا رحمة للعالمين بشيرا ونذيرا لكافة الانام بايات بينات وقرآن عربي مبين وعلى آله الذين وفق عنده لنصرة شريعته في الليالي والايام واصحابه الذين بنابيع الحكم ومصابيح الظلم فان يشاهد العقل فاضلة ونصوص النقل شاهدة بان صلاح الدارين مربوطة بالعلوم الشرعية والفوز بالمطالب اليقينية واحق الفضائل بالتقديم واليق الخصائل بالتعظيم واحرى الفوائد بالتكريم واشرف المطالب واشهدها هو العلوم الشرعية سيما علم الفرائض قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تعلموا الفرائض وعلموها الناس فانها نصف العلم هو نفس ما صرف فيه نفايس الاعمار وتحصله الاغنياء والاحفاد من العظام في البلدان والامصار وان بقاء الشريعة البيضاء ببقاء العلماء الامناء هنالك جعل ظلهم كظل الانبياء وقال الله تعالى انما يخشى الله من عباده العلماء وقال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم من يرد الله به خيرا يفقهه في الدين وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من سلك طريقا يلتمس فيه علما سهل الله له طريقا الى الجنة وان الملائكة تضع اجنحتها لطالب العلم رضا بما يصنع وان العالم ليستغفر له من في السموات ومن في الارض حتى الحيتان في البحر وفضل العالم على العابد كفضل القمر على سائر الكواكب وفضل العالم على العابد كفضلي على ادناكم ولفقيه واحد اشد على الشيطان من الف عابد ما عبد الله بشيء في وجه الارض افضل من فقه في الدين اللهم فقهه وعلمه التأويل وما سواهم فاشباح مصورة مثل البهائم لا عقل ولا فهم وان من جعفر في عمره في العلم ونال منه نصيبا ورجوعه الله مزيد الفقه والنظر القريبة الفاضل المحصل الكامل المتقي المحدوم الخادم نور العلماء حاوي علم الفرائض وجامع الرسوم الواحد اي الطبع عنبر البلد نجم الدين محمد الاوفي الزيتوني قد حضر مجلس الفقير والازم طول الزمان وطلب مدة الاوان واخذ مني شطرا من العلوم اعني الفرائض فاشار مذاريسته مالديه ومذاكرته ما يديه ومباحثة الطالبين وصاحبة الناظرين في ايام دولته السلطان بن السلطان عبد المجيد خان بن محمود محمد النظام العالم خان ادام الله دولته بالعدل والمرحمة والاحسان واستأذن مني فاذنت فاجزته اجازة طيبة في علم الفرائض وحل المشكلات بالمباني والتحرير اوصيك بتقوى الله وطاعته وصالح الاعمال ومرضاته وجانبة الهوى والشيطان ومفارقة البدع والخطيئات فضول الفقير الورى راضي العباد محمود بن محمد قرئت هذا العلم من الفائق خصوصا علم الفرائض سليمان بن علي الاوفي تغمده الله بغفرانه وهو اخذ من الفاضل الكامل احمد بن محمد الاوفي المشهور الفاضل الكامل المدقق بانواع العلوم اسكنه الله بحبوحة جنانه وهو اخذ علم العلم من الفاضل الفائق الحاج عبد الرحمن افندي الاوفي تغمده الله بغفرانه وهو اخذ من الفاضل العالم الكامل مصطفى افندي بن احمد الحافظ الاوفي وهو اخذ من فحول العلماء الفائق الكامل الحاج حسين افندي الميلاسي وهو اخذ من الفاضل العالم الكامل الحاج محمد افندي النقاش وهو تلميذ عثمان افندي المنسوب ببكارزادي اسكنه الله بحبوحة جنانه وجعل الجنة مثواه وهو تلميذ قدوة الفحول الفاضل الكامل حلال المشكلات وكشاف المعضلات الحاج اسمعيل افندي المشهور بحافظ المكتب المنسوب الى القسطنطينية وهو تلميذ قدوة الفحول الفاضل الكامل حلال المشكلات وكشاف المعضلات والاوهام الفائق محمد افندي المشهور بالذياني وهو تلميذ الكامل المحقق محمد افندي المشهور بحكم الفرضي في ايوب الانصاري وهو اخذ من الفاضل الكامل العالم المدقق احمد افندي الكردي وهو تلميذ الفاضل المحقق الحاج حافظ احمد افندي وهو تلميذ الفاضل المدقق الكردي رقيم عثمان افندي وهو تلميذ الفاضل الكامل المدقق الحافظ محمد افندي وهو تلميذ الفاضل الكامل عبد الله افندي تربية في الاسلامبول وهو تلميذ امامنا ابو يوسف رحمة الله عليه رحمة واسعة وهو تلميذ امامنا امام اعظم رحمة الله عليه رحمة واسعة ونور الله قبره كنور الشمس والقمر وهو تلميذ حماد رحمة الله عليه رحمة واسعة وهو تلميذ ابي بكر الصديق رضي الله تعالى عنه وهو تلميذ رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يسئل الله لنا شفاعته وللجميع المؤمنين والمؤمنات برحمتك يا ارحم الراحمين

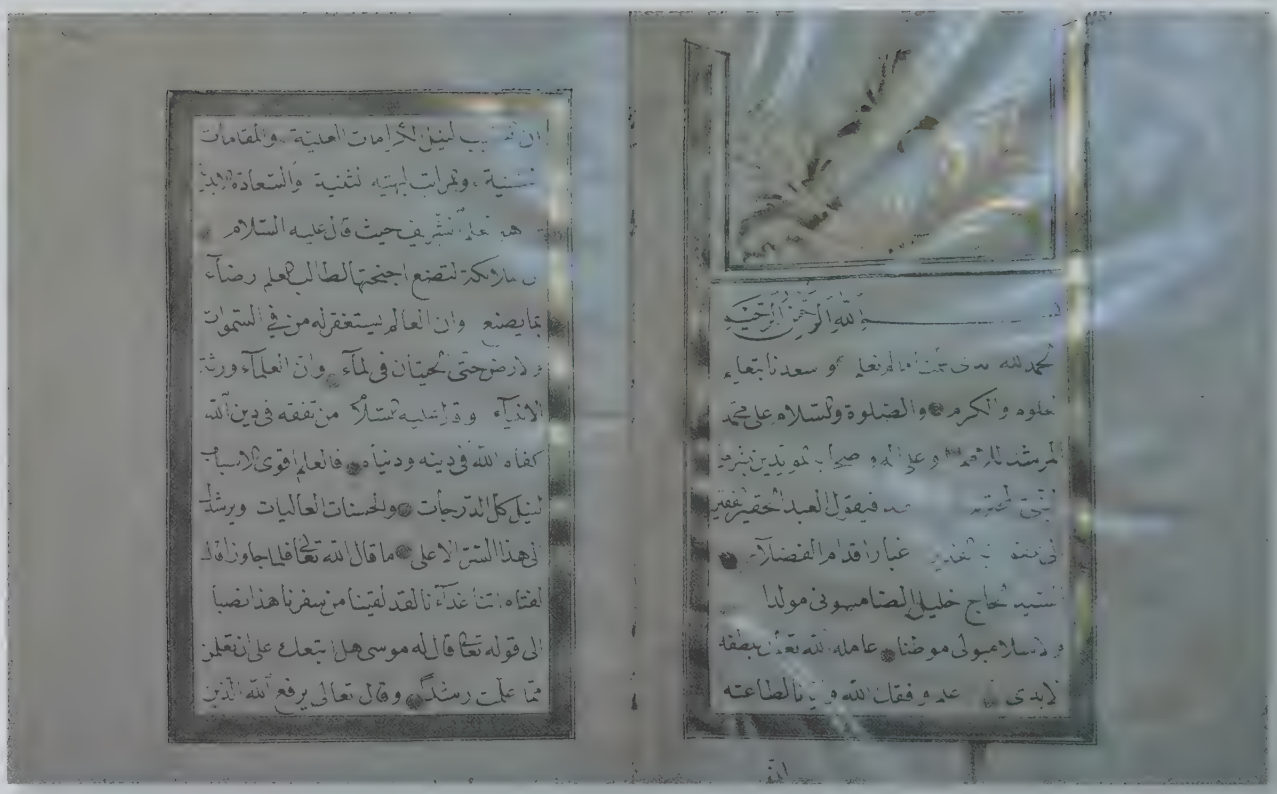
اما العبد الفقير سليمان افندي بن علي افندي الموراني

٧٧ ٧٧

Ve bihî nesta'în.
Allah Teala şöyle buyurmuştur: "O Süleyman'dandır ve rahman ve rahim olan Allahın adıyladır.
Âdem'e isimleri öğreten ve kökü yerde sabit, dalları semada, temiz bir ağaç yaratan odur. Ona peygamberlik vermiş ve insanların atası olma şerefini bahşetmiştir. Dilediği gibi hükmeden, istediğini yapan Allah, sorgudan sualden münezzehdir. Adem'in neslinden halklar, kabileler ve içlerinde Allah'ın halifelerinin bulunduğu soylar yarattı. Onlara rasûller ve nebiler gönderdi. Hakkı batıldan Kur'anla ve Hanif inancına sahip nebilerle ayırdı. Sıdk ve safvet yönünden nebilerin bazısını bazısına üstün kıldı. Fazl u ihsan Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir. Âlimleri ise nebilerin ve sâdıkların varisleri kılıp onların da derecelerini birbirlerinden üstün tuttu. Allah dilediğine rahmetiyle muamele eder. Kendisinden haşyet duymaları hasebiyle ulemanın makamını yücelere çıkardı. Âlimleri nurlarıyla en ulu maksada ulaşılan yıldızlar kıldı ve onları kullarının yollarını aydınlatan kuvvetli bir ışık kaynağı yaptı. Âlimler de Allah'ın izniyle gürül gürül akan bir çağlayan gibi Allah'ın şeriatini yücelttiler. Salat ve selam, olgunlar olgunu, mahlukatın yaratılışca en mükemmeli ve en güzel ahlaklısına ki, Allah Teala onun hakkında "muhakkak sen en güzel bir ahlak üzeresin" buyurmuştur ve soyca en şereflisine, en asiline, en bilgilisine, en yumuşak huylusuna, şeriatta en adiline ve en doğru yolu gösterenine, en istikamet sahibi olanına, dinin emirlerini en iyi yerine getirenine, Allah Teala'nın apaçık Arapça bir Kur'anla, açık seçik ayet-i kerimelerle "seni alemlere rahmet olarak gönderdik", bütün insanlara "müjdeleyici ve uyarıcı olarak" buyurduğu Muhammed'e ve Allah'ın dinine yardım etmek için gece gündüz yanında duran âline ve hikmet pınarları ve karanlık aydınlatıcıları olan ashabına olsun. İmdi, akıl bedâheten, hiç duraksamadan hükmeder ve nakil de buna şâhitlik eder ki dâreyn saadetini elde etmek şeriat ilimlerini bilmeye ve dinî emirleri yerine getirmeye bağlıdır. En hakiki faziletleri kazanmak, başkasını kendine tercih etmekle ve iyilikler sunmakla, en güzel hasletleri elde etmek tazimle ve saygıyla, en güzel faydalar kerem sahibi olmakla, ikram etmekle elde edilir. En faydalı, en müfid istek, şeriat ilimlerini, bilhassa ilm-i feraizi öğrenmekdir ki Rasulullah sallallahu teala aleyhi ve sellem "feraiz öğrenin ve onu insanlara öğretin, çünkü o ilmin yarısıdır" buyurmuşlardır. Ömrün güzelliklerinin uğruna harcandığı ve dünyanın dört bir yanında fakir ya da zengin bütün büyük insanların elde etmeye çalıştıkları en güzel şey ilimdir. Şeriat-i beyzânın muhafazası kendilerine güvenilir, emanet ehli ilim adamlarının varlığına bağlıdır. Bundan dolayı onlar nebilere benzetilmişlerdir. Allah Teala, "Kulları içinde Allah'tan hakkıyla ancak alimler korkar" buyurmuş. Peygamber efendimiz de, "Allah, hakkında hayır dilediği kimseyi, dinde fakih kılar" hadisini irad etmişlerdir. Yine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, "kim bir yol tutturur ve ilme sarılırsa Allah onun cennete gidişini kolaylaştırır ve melekler yaptığından razı olarak kanatlarını onun üzerine gererler ve gökte ve yerde, denizdeki balıklara kadar ne varsa âlim için istiğfar eder. Alimin âbide olan üstünlüğü, ayın sâir gezegenlere olan üstünlüğü gibidir." "Alimin âbide olan üstünlüğü, benim sizin en aşağı derecenizde olanınıza olan üstünlüğüm gibidir". "Bir tek fakih, şeytana karşı bin abidden daha kuvvetlidir." Yeryüzünde Allah'a, dini iyi anlamaktan daha faziletli hiçbir şeyle ibadet edilmemiştir". "Allahım! Onu dinde fakih kıl ve ona tevili, tefsiri öğret" buyurmuşlardır. Bunun dışındakiler hayvanlar gibi başıboş dolaşan, ne aklı, ne de fehmi olmayan varlıklardır. Ömrünü ilimle geçirip ondan behresi olan kimselere Allah'tan bol rızık ve yakın bir nusret dileriz.
Faziletli, ilim erbabı, olgun, Allah'ı seven ve sayan, kendisine itibar ve hizmet edilen, âlimlerin süsü, usûl ve erkân sâhibi, doğuştan güzel haslet sahibi, çevrenin medar-ı iftiharı, Of'un Zisino köyünden Mehmed oğlu Mahmud bundan evvel, fakirin meclisine gelmiş, ona uzun zaman devam etmiş, ciddi bir devamlılık göstermiş ve benden feraiz ilmini tahsil etmiştir. Allah devletini adalet, merhamet ve ihsan ile daim etsin, âleme yeniden nizam veren Mahmud Han oğlu Abdülmecid Han zamanında, kendisinde olan ilmi müdârese ve müzâkere ve talebelerle mübahase ve ilim alanındaki görüş sahipleriyle münazara etmek (yani artık kendisi ders vermek) istediğinde benden izin istedi. Ben de izin verdim ve feraiz ilminde sualleri sözlü ve yazılı bir şekilde çözme hususunda kendisine icâzet verdim. Sana Allah'tan korkmayı ve ona itaat etmeyi, salih amel işlemeyi, onun rızasını kazanmayı, heva ve günahlardan uzak kalmayı, bidat ve hatalara yaklaşmamayı salık veririm.
Halkın en fakiri ve kulların en zayıfı Mehmed oğlu Mahmud da der ki: Bu ilmi, bilhassa feraiz ilminde söz sahibi alimlerden Oflu Ali oğlu Süleyman'dan okudum. Allah ona mağfireti ile muamele etsin, o da faziletli olgun Oflu Mustafa oğlu Ahmed'den okumuş ki, meşhur, kamil, fazıl, her türlü ilmi tedkik etmiş bir alimmiş ki, Allah onu cennetlerinin orta yerinde ağırlasın. O, bu ilmi faziletli, duayen, Allah ona mağfiret etsin, Oflu Hacı Abdurrahman Efendi'den okumuş. O da, bu ilmi fâzıl, âlim, kâmil, Ahmed oğlu Oflu Hâfız Mustafa Efendi'den almış. O ise ulemanın büyüklerinden fâzıl, kâmil Milaslı (Mesudiye) Hacı Hüseyin Efendi'den okumuş. O ise fâzıl, kâmil, âlim Nokani Hacı Muhammed Efendi'den okumuş. O, Beypazarlı Osman Efendi'den okumuş. Allah onu cennetlerinin orta yerinde iskan etsin ve cenneti onun varış yeri kılsın.
O, ulemanın önderi, müşkilatları çözen, problemleri hal yoluna koyan, Hâfız-ı kütüblükle meşhur Kostantiniyyeli fâzıl, kâmil, Hacı İsmail Efendi'den ders almış. O da önde gelen ulemadan dini sorulara cevap veren, problemleri ve vehimleri gideren, fâzıl, kâmil, üstün, Debbağzade diye bilinen Muhammed Efendi'den okumuştur. O da faziletli, tahkik erbabı, Eyyûb el-Ensârî'de hâkimü'ş-şer' olarak tanınan Muhammed Efendi'den okumuştur. O da bu ilmi fâzıl, kâmil, âlim, müdekkik Kürd Ahmed Efendi'den okumuştur. O da fâzıl, muhakkik, Hacı Hâfız Ahmed Efendi'nin talebesidir. O, fâzıl, müdekkik, Kürd, Rakmî Osman Efendi'nin öğrencisidir. O, fâzıl, kâmil, müdekkik, Hâfız Muhammed Efendi'den okumuştur. O da İslambol'da türbedar, fazıl, kamil, Abdullah Efendi'den okumuştur. O, imamımız Ebu Yusuf rahmetullahi aleyhin talebesidir. O da imamımız İmam-ı Azam rahmetullahi aleyhin öğrencisidir. Allah kabrini güneş ve ayın ışığı gibi aydınlık etsin. O, Hammad rahmetullahi aleyhin talebesidir. O, Ebu Bekir Sıddîk'ın talebesidir. Allah ondan razı olsun. O, Rasulullah sallallahü tealâ aleyhi ve sellem'in talebesidir, Allah onun şefaatini bize ve bütün mümin ve müminelere müyesser kılsın.
Rahmetinle yarlığa ey en merhametli.
6 Rebiülahir 1277
Şâm yüce Allah'a muhtaç Süleyman Efendi bin Ali Efendi el Mavrânî.

FERAİZ İCÂZETNÂMESİ

I.Abdülmecid (1839-1861). Hicrî 6 Rebiülahir 1277 tarihli Ganî Ömerzâde Mahmud Efendi'nin Feraiz icâzetnâmesi (yanda)
Miladi 22.10.1860 tarihli Karudere Müderrisi Ganî Ömerzâde Mahmud Efendi'nin Feraiz icâzetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

I. Abdülaziz dönemi (1861-1876). Hicrî 15. Cemaziyelahir 1281 tarihli Seyyid Muhammed Asım Beypazarî'nin icâzetnâmesi.

İCÂZETNÂME METNİ

El Seyyid Halil Cemil Efendi'nin mühürü

Elhamdülillahillezi allemenâ mâ lem na'lem. ve es'edenâ bi-ta'limi'l-ulûmi ve'l-kerem ve's-salâtü ve's-selâmu alâ Muhammedini'l-mürşidi'l-ümem. ve alâ âlihi ve ashâbihi'l-müeyyidîn bi-şerî'ati'n-nebiyyi'l-muhterem. Ve ba'd: fe yekulü'l-abdü'l hakîrü'l-fakîr ilâ afvi rabbihi'l-kadîr, ğubâru akdâmi'l-fudalâ', es-Seyyid el-Hâc Halil es-Samsunî mevliden ve'l-İslambûlî mevtınen. Âmelehullahu te'âla bi-lutfihi'l-ebedî. Fa'lem veffekakellâhu ve iyyânâ li-tâ'atihî inne's-sebebe li-neyli'l-kerâmâti'l-'aliyyeti ve'l-makâmati's-seniyyeti ve'l-merâtibi'l-behiyyeti's-seniyyeti ve'sa'âdeti'l-ebediyyeti hüve'l-'ilmü'ş-şerîf haysü kâle aleyhi's-selâm. İnne'l-melâikete li-tasna'a ecnihatihâ li-tâlibi'l-'ilmi rızâen bimâ yesna'u ve inne'l-'âlime yestağfiru lehû men fi's-semavâti ve'l-'arzi hatte'l-hîtâni fi'l mâi ve inne'l ulemâe veresetü'l-enbiyâ' ve kâle aleyhisselâm men tefakkaha fî dînillâhi kefâhullaâhu fî dînihî ve dünyâhî. Fe'l-'ilmu akva'l-esbâb li neyli külli'd-deracât ve'l-hasenâti'l-'aliyyât ve yürşidüke ilâ hâze's-sirri'l-a'lâ. mâ kâlellâhu te'âla: "felemmâ câveze kâle li-fetâhu âtinâ ğadâenâ lekad lekînâ min seferinâ hâzâ nesabâ" ila kavlihî te'âlâ: "kâle lehû Mûsa hel ettebi'uke 'alâ en tu'allimeni mimmâ 'ullimte ruşdâ ve kâle te'âlâ yerfe'illâhillezine (ilk iki sayfanın sonu)

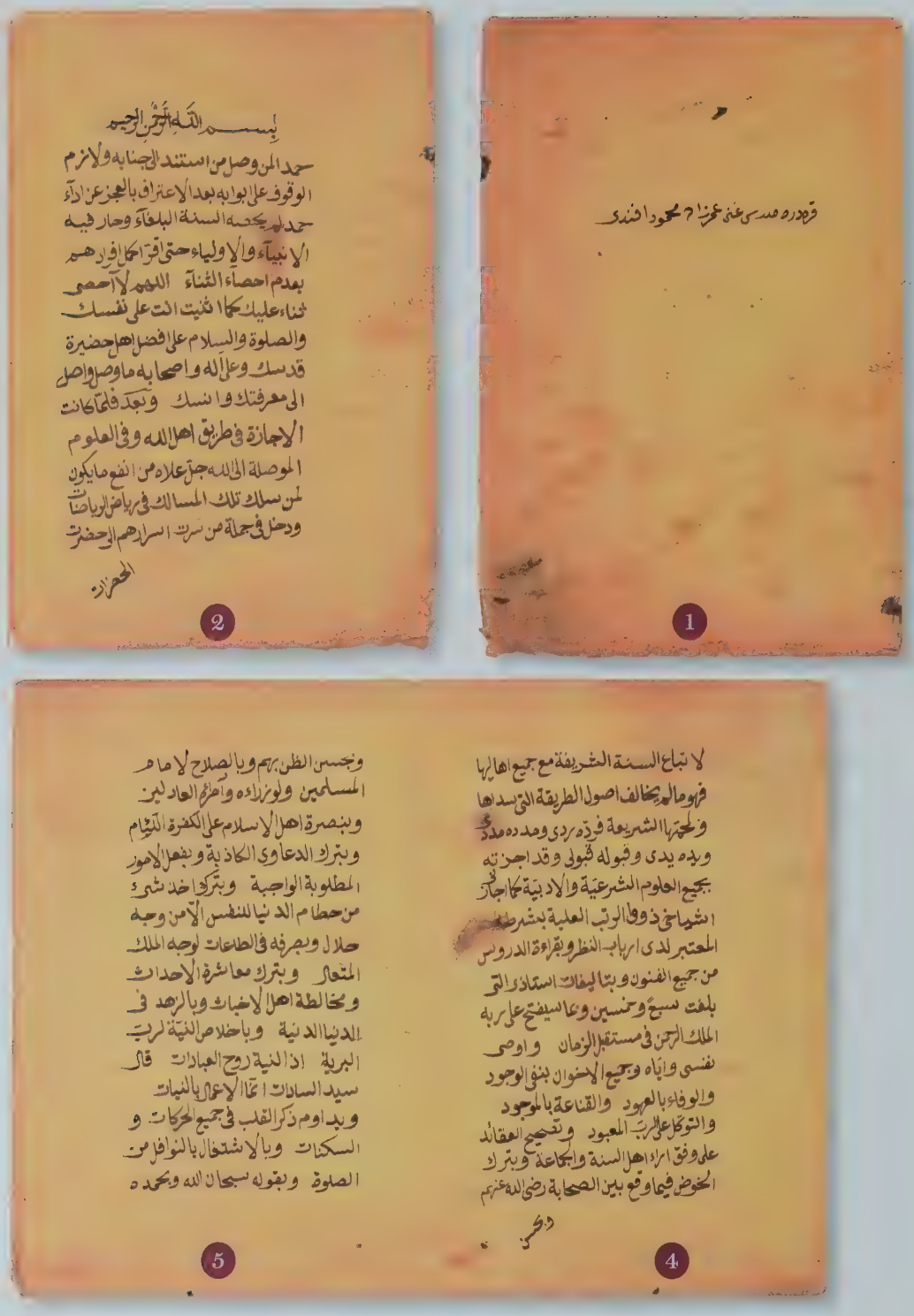
(son iki sayfanın başlangıcı)
Ve li cemî'-i üstâzinâ ve akribâinâ ve limen kâne lehu hakkun aleynâ ve'l-müminîne ve'l-müminât bi-lutfike ve keramike yâ ğaffâr ya vehhâb akzı aleynâ ni'amike min gayr-i hisâb ve bi-hürmeti seyyidinâ Muhammedin aleyhi's-selâm vec'al âhira kelimetinâ lâ ilâhe illallâh Muhammedün Rasulullah Subhâne rabbike rabbi'l-'izzeti ammâ yasifûn ve selâmun ale'l-mürselîn ve'l-hamdülillâhi rabbi'l-'âlemîn. Amin.

Hazihi sureti'l-icâzeti ve senedi fi'l-kitâbi ve'l-sünneti ve fi şeriyyati'l-ulûm ve akliyyâtiha feuciztu es-Seyyid Muhammed Asım Beypazarî ala mâ icâzeti üstâdi es-Seyyid Müellif Ahmed Efendi Kütahiyyevî ekremehullahi teala bi lutfihi'l-ebedi fe nahmeduhu ala mâ en'ama vehdi? Mâ teyarekte reşhate sıfatihi ..... Tetabeet füyûzâti halkahu ve hükmihi fezlan ve keremen ve vesaat rahmetihi ala azabihi mağfiretihi vecceha? Ve nusalli aleyhi nebiyyihi muhammedüllezi hüve enfesi'l-halki ve eammi'r-risaleti li'l-mahlûkâti araben ve acemen mâ taakibeti'l-envâri ve'ş-şuûni ve fâzet min feyzihi'l mâi ve'l-uyûni ve ala alihi ve ashabihi ellezi hüm nücûmi'l-hidayeti fi'l-bidayeti ve'n-nihâyeti ve alihi't-tabi'in ve tabiihim ve'l-eimmeti ve'l-müctehidin ve'l-muallimin ve'l-muteallimin ecma'in mâ dâmeti'l-isticâreti ve'l-icâreti li'l-ibâd ve'l-isticâzete ve'l-icâzete li'l-irşâd ve ene'l-fakîrü'l-hakîrü'l-müznibü'l muterif bi'l-aczi ve't-taksîr es-Seyyid Halil el-Samsunî el-müderris bi-câmi'-i Sultan Bayezid Veli

Fî yevmi'l-hamîs el-hâmisü'l-aşer min şehr-i Cemaziye'l-ahir li-sene ihda ve semânîn ve mieteyn ve elf min hicreti men lehu'l-izzu ve'ş-şerefu...

Miladi 15 Kasım 1864 tarihli Seyyid Muhammed Asım Beypazari'ye ait Arapça icâzetnâme'nin latinize metni..

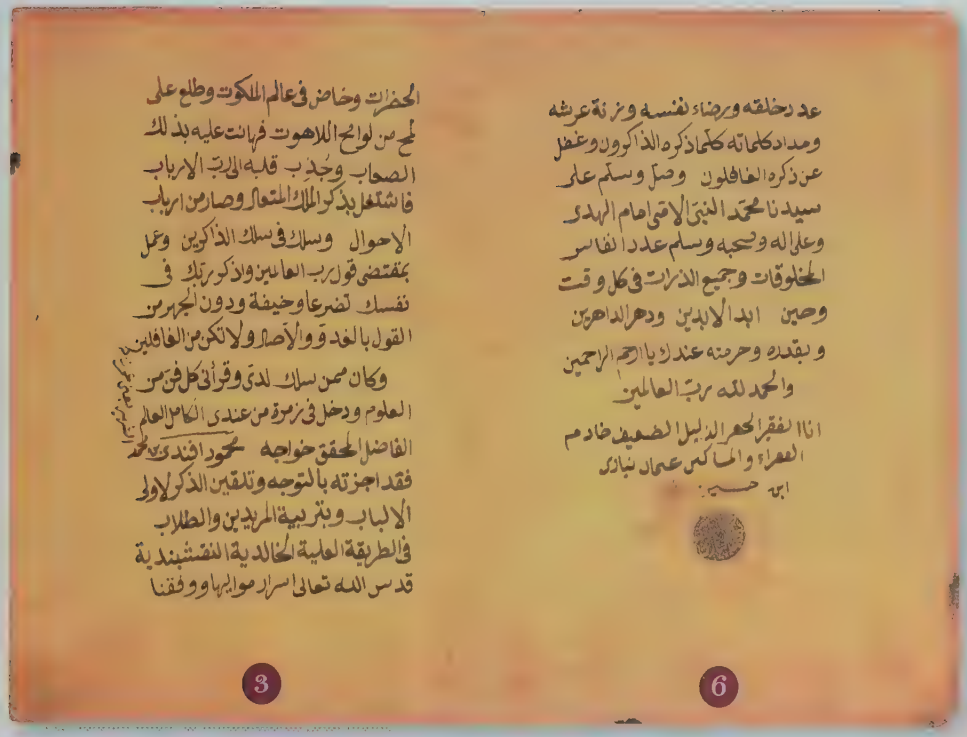

Belge Ölçüsü: 12 cm X 18.5 cm / 8 Sayfa

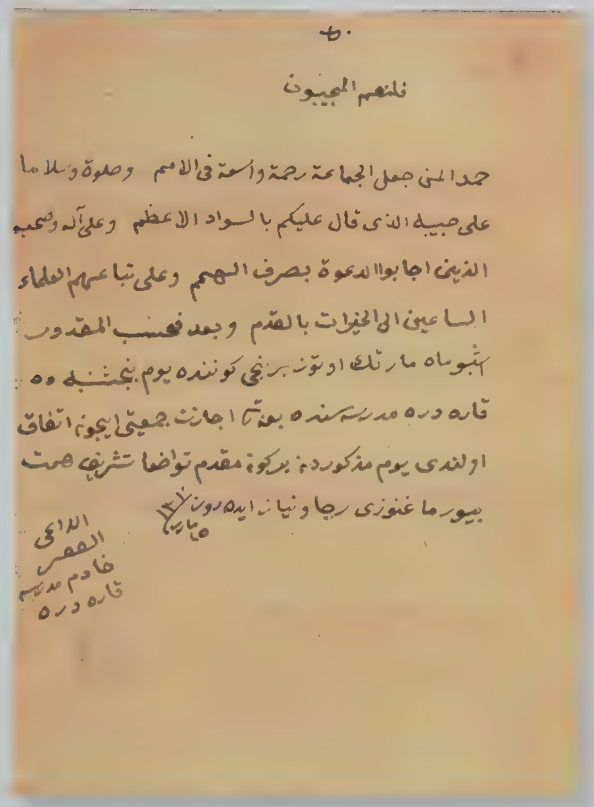
MÜRŞİDLİK İCÂZETİ

Karadere Müderrisi Ganî Ömerzâde Mahmud Efendi'nin, Ferâiz icâzetinden 5 yıl sonra Osman Niyazî Efendi'den almış olduğu Nakşibendi tarikatı hilafet (mürşidlik) icâzeti. 1865. Nakşibendî tarikatı Halidî kolu mürşidlerinden Ahmet Ziyaüddin Gümüşhanevî hazretlerinin halifesi Osman Niyazî Efendi'nin Karadere müderrisi Ganî Ömerzâde Mahmud Efendi'ye verdiği mürşidlik icâzetnâmesi.

I. Abdülaziz dönemi (1861-1876) Hicrî 1282 tarihli Gani Ömerzâde Mahmud Efendi'nin icâzetnâmesi.

(Mehmet Yahya Okutan'ın arşivinden)

İCÂZET CEMİYETİ DAVETİ

Feleni'me'l-Mucîbûn*
Geniş rahmetini bütün ümmete yayana hamd olsun. Salat ve selam "Müslüman çoğunluğa uyun" diyen habibine, himmet sarfedip, davete icabet eden âline ve ashabına ve hayra koşan âlim tabilerine olsun. Bu Mart ayının 31. perşembe gününde Karadere Medresesi'nde Allah'ın izniyle İcazet Cemiyeti için karar verildi. Sözü edilen günden bir gün önce tevazuan teşrife himmet buyurmanızı rica ve niyaz ederiz. 15 Mart 1310 (27 Mart 1894)
Ed-dâî el-fakîr
Hâdim-i Medrese-i Karadere

Daha önce icâzetnâmeler arasında yer verdiğimiz Karadeniz bölgesinin tanınmış medreselerinden Karadere Medresesi müderrislerinden Gani Ömerzâde Mahmut Efendi'nin, yapılacak icâzet töreni için kendi el yazısıyla dostlarına yazdığı davet mektubu.

*"Ne güzel icabet edenleriz biz" (Saffat: 75).

Miladî 1865-1866 tarihli Karadere Müderrisi Gani Ömerzâde Mahmud Efendi'nin icâzetnâmesi ve 27 Mart 1894 tarihli kendi el yazısı ile gönderdiği icâzet davetiyesi.

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله
والصلوة والسلام على حبيبه الذي دعانا الى الله وما كنا لنهتدي
لولا ان دعانا الى الله وعلى اله واصحابه حاة دين الله و[illegible] فات
الاخ العزيز الشريف العالم اللطيف المحبب الحبيب النسيب
الاريب الفطن الزكي اللبيب [illegible] الزبيدوي
بعده الله الى امانيه الطاهرية واوصله الى مآربه الباطنية
لما اخذ العلوم كلها اصولا وفروعا حديثا وتفسيرا وغيرها
[illegible] زكا هو ذا المتسلف الفاضلين والعلماء المتقين
فاجزت اجازة طيبة رتبة جليلة بان يروي عني ما يجوز
عني روايته عني من جميع العلوم عقلية ونقلية اصولا وفروعا
تفسيرا وحديثا وغيرها حيث جازه العالم الربان العامل
الكامل الصمداني الحاج محمد افندي بن عباس افندي الاوفي
عامله الله بلطفه الوافي في جميع ما ذكر وهو اخذ عن
ابيه الشيخ عباس فدري الاوفي وقد جاوز الشيخ
محمد الوائلي وهو قد

قد اخذ العلوم عن الصادق القيصروي عن سليمان ارزنجان
القيصروي عن صالح الانقروي عن محمد الخادمي والاستاذ
الاول قد اخذ العلوم عن عمر بن عثمان بن ولي الدين
المخير البرصوي وهو عن العالم الرباني السيد محمد الخادمي
وعن الشيخ الخليل احمد القوي والاخير قد اخذ العلم
الفاضل الاول وهو قد اخذ العلوم عن ابيه السيد
مصطفى الخادمي وهو عن محمد بن احمد الطرسوسي
عن شيخ محمد بن علي الكمالي عن خير الدين الدبلي عن احمد
بن محمد بن عبد العال عن والده عن شيخ الاسلام زكريا
الانصاري عن ابن حجر العسقلاني عن برهان الدين
عن العلامة ابن الشحنه عن سراج الدين القزويني عن
ابي الوقت عبد الاول عن ابي الحسن عبد الرحمن الزاوي
عن عبد الله الترجمي عن محمد بن يوسف القرشي عن محمد بن

Gani Ömerzade Mahmud Efendi'nin Bölümlü "Zisino" köyündeki mezar taşı

Belge Ölçüsü: 13 cm X 17.5cm / 14 sayfa

I.Abdülaziz dönemi Dönemi (1861-1876) Hicrî 1289 tarihli Gani Ömerzâde Mahmud Efendi'nin büyük icâzetnâmesi.

اسمعيل البخاري واجاز لهم الشيخ الكامل المذكور
بالجامع الصغير عن احمد القشاشي عن احمد الشناوي
عن والده عن العارف الشعراني عن الحافظ السيوطي
ح وقد اخذ الفاضل الطرسوسي عن والده
احمد الطرسوسي عن احمد بن حيدر الكردي عن محمد بن
شروين عن احمد بن المجل عن مير زاهد وعن محمود
الشيرازي عن العلامة الدواني عن محمود الكشكشاني
عن سيد المحققين السيد الشريف الجرجاني وايضا
قد اخذ ذلك الفاضل عن شيخ محمد الوانى عن محمد بن
روح الدين عن رفيع الدين عن الخطائي عن مير زاهد الجاني
ح وقد اخذ الاستاذ الكامل السيد محمد الخادمي عن
احمد بن محمد الغزاوي عن العلامة النصيري عن علي
الكوراني وهو تلميذ الشيخ عبد البر الحنفي تلميذ احمد المجل

تلميذ

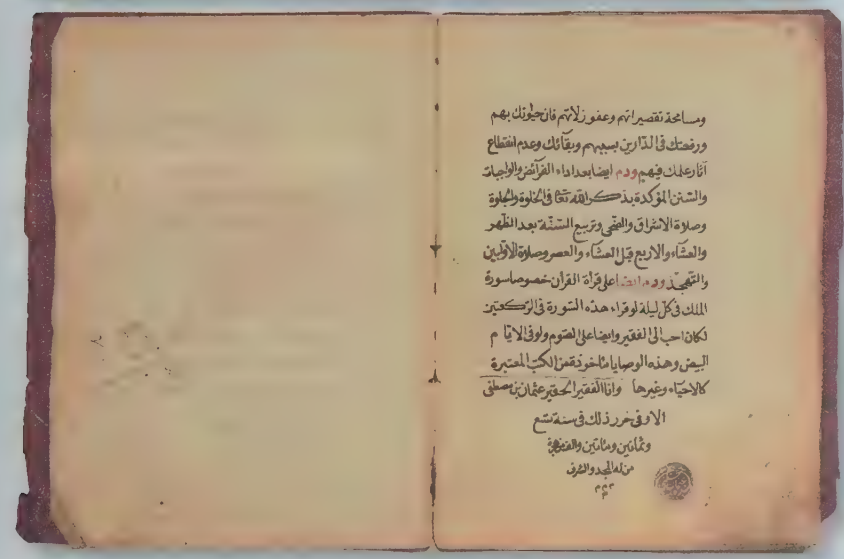
تلميذ مير زاهد الشيرازي تلميذ خواجه جمال الدين
الشيرازي تلميذ المحقق الدواني تلميذ محيي الكوسكاري
تلميذ المحقق الشريف الجرجاني تلميذ مبارك شاه تلميذ
المحقق الرازي تلميذ العلامة الشيرازي تلميذ الكاتب
القزويني تلميذ الامام فخر الدين الرازي تلميذ الامام
الغزالي تلميذ امام الحرمين تلميذ والده تلميذ الامام
ابي الطيب تلميذ ابيه محمد بن سليمان الصعلوكي تلميذ
ابي اسحاق ابرهيم المروزي تلميذ ابي العباس احمد تلميذ
ابي القاسم عثمان تلميذ ابي ابرهيم اسمعيل تلميذ الامام ابي
عبد الله محمد بن ادريس الشافعي تلميذ الامام محمد بن
الحسن الشيباني تلميذ الامام ابي حنيفه نعمان بن ثابت
تلميذ حماد بن ابي سليمان تلميذ ابرهيم يزيد النخعي تلميذ علقمة
بن زيد وابي عبد الرحمن الاسود بن زيد وابي عبد الرحمن

عبد الله الحبيب و ح فلان اخذ عن عبد الله بن
سعود و ح قال عن علي بن ابي طالب وهاعنه خاتم
النبيين ورسول رب العالمين صلوات الله عليه مع
صحبه وعليهم اجمعين والحمد لله رب العالمين
ثم اوصي نفسي وايّاك وجميع احبائي وتلاميذي بما
اوصى به الله تعالى الاولين والاخرين ونبيّ النبيّ عليه
السلام عامة اصحابه وكافة اوليائه مما هو الاكرم
عند الله على الاطلاق والاسوق الى لقائه بالاتفاق وهو
تقوى الله تعالى ولا يحصل ذلك الا بالاشتغال بالعلم
الزاجر والواعظ والاشتغال انما يحصل بترك الدنيا
واهلها واختيار العزلة والغربة على الصحبة والعشرة ولا
تغفل عن وصية خضر عليه السلام حين استوصى موسى
عليه السلام من قوله خصل العلم لاجل العمل ومن وصيته

نبيتا

نبيتا صلى الله تعالى عليه وسلم كن في الدنيا كانك غريب
او عابر سبيل وعن وصيته بعض الكاملين الدنيا قليل
وما بقي من القليل الا القليل خذ من القليل الكثير وعن
نهايته اختارها لقمان عليه السلام حيث قال لابنه
خذ مدار بعة الاف بيت في الف سنة واختر من كلامهم
ثمان كلمات اذا كنت في الصلوة فاحفظ قلبك واذا
كنت بين الناس فاحفظ لسانك واذا كنت في المائدة
فاحفظ حلقك واذا كنت في بيت الخير فاحفظ عينيك
واذكر اثنين واترك اثنين اما اللذان تذكرهما فالله
والموت واما اللذان تنساهما فاحسانك لخلق الخير
واساءة الغير في حقك انتهى قدم على تشييد اركان وظائف
العلوم بالجد الصادق وترجيح التدريس على المهمات
وبذل مائدة القشر لاكمة الطلاب والقراء بالنصائح

ومسامحة تقصيراتهم وعفو زلاتهم فان حبلوك بهم
ورضتك في الدارين بسببهم وبقائك وعدم انقطاع
آثار علمك فيهم ودم ايضا بعد اداء الفرائض والواجبات
والسنن المؤكدة بذكر الله تعالى في الخلوة والجلوة
وصلاة الاشراق والضحى وتربيع السنة بعد الظهر
والعشاء والاربع قبل العشاء والعصر وصلاة الاوابين
والتهجد ودم ايضا على قراءة القرآن خصوصا سورة
الملك في كل ليلة لو قراءة هذه السورة في الركعتين
لكان احب الى الفقير وايضا على الصوم ولو في الايام
البيض وهذه الوصايا ماخوذة من الكتب المعتبرة
كالاحياء وغيرها وانا الفقير الحقير عثمان بن مصطفى

الاوفي خر ذلك في سنة تسع
وثمانين ومائتين والف
من الهجرة والشرف

BÜYÜK İCÂZET

Osman bin Mustafâ el-Ofî tarafından Ganî Ömerzâde Mahmûd Efendi'ye aklî ve naklî ilimler, hadis, tefsir vesair ilimleri talim ettiği ve bu konularda ders verebileceğine dair Büyük İcâzetnâme. Tarih: 1289 (1872 - 1873)

Miladî 1872 - 1873 tarihli Ganî Ömerzâde Mahmud Efendi'nin büyük icâzetnâmesi.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذى انبت دوحة العلم فى صدور
العلماء ● وجعل ثمارها انوار احكام
الشريعة الغراء ● اللهم رب الارباب
مالك الرقاب منزل الكتاب ● محق الحق
وملهم الصواب ● الذى احاط بكل شئ
علما ● ونصب من مصنوعاته على كمالك
قدرته علما ● صل وسلم على افضل من
اوتى الحكم وفصل الخطاب ●

محمد الذى اثمر بفيض من فيضه افنان الفنون
● واحيا بماء احيائه دوارس الفضل
حتى درسوها من الشروح والمتون وعلى اله
الاوتاد وصحبه الاقطاب ● الذين
اجازوا من استجاز بجواز تقاعد الى مجاز
الحقيقة بالارشاد والتكميل واجاروا من
استجار جوار تنادبهم من اهل الجور والفساد
بالصفح الجميل ● وهب لنا من لدنك رحمة
انك انت الوهاب منك البداء واليك المآب
وبعد فيقول العبد الفقير الى الله الغنى السيد
رجب رشدى افتاكه ابن عثمان الفلقانه لى

ان العلم اعلى الفضائل ● وبه تفاضل
جميع الافاضل حتى ملك به الانسان

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 1304 tarihli İsmail Hakkı Zağravî'nin icâzetnâmesi.

Yukarıda icâzeti veren Recep Rüşdi Efendi kendisinin kimlerden icâzet aldığını senetleri ile ortaya koymaktadır. Aklî ve Naklî ilimleri aldığı hocaların silsilesi ile beraber Fıkıh, Tefsir ve Hadis icâzeti silsilesini de saymaktadır.

3.SAYFA

Meleklerden üstün oldu. Ve öğrendiği az bir ilim vesilesiyle feleklerde (dünyada -yeryüzünde) değeri arttı. Allah-u Teâlâ'nın şu âyeti, seni, bu yüksek sırra irşat eder. Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti. (Bakara Sûresi 31. Ayet) İlmi çok büyük bir iş olarak isimlendirmesi, ilmin faziletini anlatmak için sana yeter. Şöyle ki kitabında; hikmeti dilediğine verir, kime de hikmet verildiyse ona çok hayır verilmiştir. (Bakara Sûresi 269. Ayet) buyurmuştur. Yine yüce kelamında, ilmin şanını yücelterek şöyle buyurmuştur; Bilmediğin şeyleri sana O öğretti. O'nun sana olan fazlı ve ihsânı çok büyüktür. (Nisa Sûresi 113. Ayet) Dünya ve ahret mutluluğu ilmin etrafında deveran eder. Yine dünyanın ve ahiretin şerefi, ilimle beraberdir. İlim, insanı kurtaran şeylerin en büyüğüdür. Peygamberlerin mirasıdır. (En temiz selamlar onlara olsun). Fıkıh âlimleri peygamberlerin emanetçileri, alimler onların varisleridir.

4. SAYFA

Nitekim, seçilmişlerin Efendisi şöyle buyurdu: Her kim, ilim tahsil etmek için bir yola girerse Allah ona, cennetin yolunu kolaylaştırır. Göklerde ve yerlerde bulunanlar hatta denizlerdeki balıklar bile ilim sahipleri için istiğfar ederler. Âlimin âbide üstünlüğü, güneşin aya üstünlüğü gibidir. Muhakkak ki, âlimler peygamberlerin varisleridir. Zira peygamberler sadece ilim miras bırakırlar. Kim bu mirastan alırsa bol bir pay almıştır. (Tirmizi, Ebu Dâvut, İbn Mace, İbn Hibbân) Cahillik rezilliklerin kaynağı olduğu gibi, ilimde faziletlerin kaynağıdır.

5. SAYFA

Her kim ilim elde ederse her iyilik ve hayra ulaşmıştır. Heyhat! Süreyya Yıldızı'na kimler ulaşabilir ki. Allah Celle Celâlühü şöyle buyurdu: Allah sizden iman eden ve kendisine ilim verilen kimsenin derecelerini yükseltir.(Mücâdele Sûresi 11. Âyet) İlmin şöhreti her yere ulaştı. Her yere nüfuz etti, âdeta yağmur gibi bütün memleketlere yağdı. Arif kimseler, hatta cahiller tarafından bile ilmin şerefi kabul gördü. İlmin elde edilmesi için çeşitli sebepler vardır. Bunlardan en kıdemlisi her türlü afetten beri olan aklıselimdir. Akılda bazen hata, önyargı bağından kurtulamadığı ve çoğunlukla ön yargılar hatalı olduğu içindir ki, vahye dayalı ilimlerde özellikle de din ilminde sadece akıl ile yetinilmeyip

6. SAYFA

Bilakis onunla birlikte bilginin doğru olması için bir üstada isnat edilmesi lazımdır. Abdullah ibn Mübarek şöyle buyuruyor: İsnat dindendir. İsnat olmazsa herkes din adına dilediğini söyler. Süfyan-ı Sevri, isnat müminin silahıdır. Silahı olmayan düşmanla savaşamaz. Bakıyye bin Velid, Hammât bin Zeyd'e bazı hadisler nakletti. O da şöyle dedi: Ne güzel! Keşke kanatları olsaydı (kanatla isnadı kastetti.) Mutarrafi, haydi bundan önce indirilmiş bir kitap, yahut bir bilgi kalıntısı getirin. (Ahkâf Sûresi 46) Bilgi kalıntısından maksadın, hadis isnadı olduğunu söylemiştir. Ahmet bin Hanbel, Âli isnâdı talep etmek, sahih sünnettir buyurdu. Ve ona, hadisten kaynakta zikir etti. Özetle denecek olursa, şüphesiz isnat sünnettir. Bazıları farz-ı kifaye olduğunu söylemişler.

7. SAYFA

Ve bunu âyet ve hadislerle temellendirmişlerdir. Bu ümmetin âlimleri, ilmi senediyle ehlinden almak için farklı vasıtalarla (at deve) ilim yolculuklarına çıkmışlar ve ilim şerefine nail olmak ve bu şerefli yolun basamaklarını çıkmak istemişlerdir. İşte bu şerefe ulaşmak isteyenlerden biride değerli, zeki, anlayışlı, selim tabiatlı, saf zihinli, Allah'ın rızasından başka bir şey gözetmeyecek kadar kendisini ilim tahsili yolundan hiçbir şeyin döndüremeyeceği kadar kararlı,

8. SAYFA

aklî ve naklî ilimler konusunda yüksek kemâlât elde etmek için çalışan kardeşim, Zağra-i Atikli Hafız Ahmet oğlu İsmail Hakkı kardeşimdir. Allah onu sevdiği ve razı olduğu şeylere muvaffak kılsın. Evvelinde ve ahirinde ona lâyık olduğu şeyleri hizmetçi yapsın. Uzun yıllar bu aciz ve tutuk kimsenin (Recep Rüşdi Efendi kendisini kastediyor) ilim meclislerinde bulundu. Özel ve genel konularda kapsamlı ilimler elde etti. Aklî ve naklî ilimleri bütün ayrıntılarıyla ve incelikleriyle tahsil etti. Parlak bir ilim tahsili devresi geçirip akranlarına her bakımdan üstünlük sağladıktan sonra kendisine icâzet vermem için istihare yaparak ve benim icâzet vermeye ehil biri olduğuma hüsn-ü zan etti.

9.SAYFA

Ben ise uzun müddet kendisine icâzet vermeyi, bir takım özürler beyan ederek erteledim. Nihayetinde ona seçkin kimselerin tefsir âlimlerinin yazdığı çok değerli kitapları okuma ve inceleme hususunda icâzet verdim. Eserlerin parlak nurlarından almak isteyenlere beyan etmek, ders vermek konusunda ve bu ilimlere önem veren kimselere inci gibi satırlarla ilim binasını kuranlar ve nesilden nesile aktaranlar gibi nasihat vermesi hususunda müsâade verdim. İlmin başında ve sonunda öğretilmesi gereken hususlara öncelik vererek dirayet ve rivayet ehlinin şartlarına riayet etmesini kendisinden istedim.

10.SAYFA

Bu fakir bazı ilimlerin mukaddimelerini, üstadım Hüseyin Efendi'den okuduktan sonra Asitane'ye (İstanbul'a) gitti. (Allah orayı her türlü afet ve beladan korusun.) Ve kendisinde aklî ve naklî ilimleri toplamış olan, yine kendisine Rumeli payesi verilmiş olan Muhyiddin Efendi'nin meclislerinde bulundu. O da bazı ilimleri, Mısır Kahire'de, faziletli üstadı İbrahim Efendi'den, faziletli üstadı İsmail Efendi'den ve faziletli üstadı Tahir Efendi'den aldı.

11.SAYFA

(Allah kabirlerini nur, makamlarını cennet kılsın.) Daha sonra Asitane'ye (İstanbul'a) intikal ederek Gümülcine'li Ahmed Efendi'nin meclislerinde sonra aklî ve naklî ilimleri cem etmiş olan, rabbinin rahmetine muhtaç, saygıdeğer, Birgi'li Hacı Mustafa oğlu Muhammed Şakir Birgi'li Efendi'den, O da Birgi'li Üstadı Hacı Tahir Efendi'den (Allah kabirlerini, nur makamlarını cennet etsin.) aldı. Sonra hidayetlerin öncüsü olan hidayeti İlahiyye onu Kostantiniyye'ye sevk etti. (Allah orayı belalardan korusun.) Ve saygıdeğer üstadı

12. SAYFA
muhakkik Hüseyin oğlu Ilgın'lı Seyyid Hüseyin Efendi (Gani olan Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun.) Sonra Ali oğlu Çarşamba'lı Hacı Mustafa Efendi'den yüksek ilmi kitaplar, çok değerli ilimler okudu. Bu her iki âlimde çok faziletli ilim önderlerinden ilimler almıştı ki, onlardan birincisi (Hüseyin Efendi) Muhammed oğlu Kastamonulu Ömer Efendi ve Gelenbeli İsmail Hakkı Efendi'den, Gümüşhaneli muhakkik Ömer bin Muhammed Efendi'den, Müftüzade diye bilinen Erzincanlı Muhammed Sadık Efendi'den, Ebu Hanife'ye (Allah ona ikram etsin) ulaşan icâzet silsileleri olan bu âlimlerden icâzet almıştı.

13. SAYFA
İkinci hocası ise (Çarşambalı Hacı Mustafa oğlu Ali Efendi) muhakkik ve kemâlât ehli Çarşambalı Said Efendiden (Allah ona rahmet etsin) O da Antepli Seyyid Muhammed Münib Efendi'den (Gani olan Allah ona rahmet etsin) O da Konyalı Molla Hafız İsmail Efendi'den, O ise Konyalı Şeyh Kamil Abdulkerim Amidi Efendi'den, O da Kayserili Şeyh Osman Devreki'den, O da Kayserili Fadıl Nesarî'den, O da Diyarbakırlı Mevlana Recep Efendi'den, O da ilmi eserler sahibi büyük âlim Amid-i (Diyarbakırlı) Abdurrahman Efendi'den.

14. SAYFA
O da Diyarbakırlı Mevlana Molla Çelebi ve Muhiddin Efendiler'den, bu iki âlim de Şirvanlı Muhammed Efendi'den, O da Mevlana Hüseyin Halhalî'den, O da Mevlana Mirzacan'dan, O da Mevlana Fadıl Cemalettin Mahmud Şirazi'den, O da Allame Celalettin Devvanî'den (İran Kazerun), O da Muhiddin Keşkenarî'den, O da üstadı, âlim muhakiklerin sonuncusu Seyid Şerif Cürcanî'den, O da Mevlana Mübarek Şah'dan ve muhakkik Kutbuddin Razî'den, O ise Mevlana Allame Kutbuddin Şirazî'den, O da muhakkik Nasiruddin Tusî'den, O da Katip Kazvinî'den, O da Ebu Hamid Gazalî'den, O da Ebulmeali Lakabh Abdulmelik bin Ebu Yusuf Elcüveynî'den,

15. SAYFA
O da büyük İmam Ebu Talib Mekki'den, (Allah her ikisine de rahmet etsin ve cennetlerin odalarına yerleştirsin) icâzet almıştır. Fıkıh ve tefsir icâzet senedine gelince, Çarşambalı Ali oğlu Mustafa Efendi'nin icâzet silsilesi ile yetineceğim. O Şeyhi Çarşambalı Said Efendi'den, O da Şeyhi Antepli Muhammed Münib Efendi'den, O da Şeyhi Konyalı İsmail Efendi'den, O da Şeyhi Konyalı Abdulkerim Amidi Efendi'den, O da Şeyhi Ezherli Muhammed Yemani Efendi'den, O da Şeyh Abdulhay ve Şeyh Abdurrahim Efendi' den, Şeyh Abdurrahim Efendi ise Sevri'den, O ise Ömer bin Nüceym'den (Hanefi fıkıh alimi Nehr isimli eserin müellifi), Şeyh Abdulhay ise

16. SAYFA
Ali el Makdisi'den, Şeyh Ali Makdisi ve Ömer bin Nüceym ise Şibli diye meşhur olan Allame Şihabuddin Ahmed bin Yunus' dan, O da Allame Abdulber bin Şahne'den, O da muhakkik Kemal İbni Hümam ve Şeyh Siracüddin Ömer bin Ali Kinani'den, O da Şeyh Alaüddin Siramî'den O da Hanefi fıkıh kitabı "Hidaye"nin Şarihi Seyyid Celâleddin'den,O da şeyhi "Et-tahkik" ve 'Keşfü-l Esrâr"isimli eserlerin müellifi Şeyh Alauddin Abdulaziz el-Buhari'den, O da âlimlerin üstadı "Kafi" ve "Kenz"isimli eserlerin müellifi Hafizuddin Kebir'den, O da Allame Şems-üleimme el-Kerderî'den,O da "Hidaye" müellifi Allah'ın yardımına seçilmiş Burhaneddin Ez-Zernuci'den , O da Şemsüleimme Serahsi'den

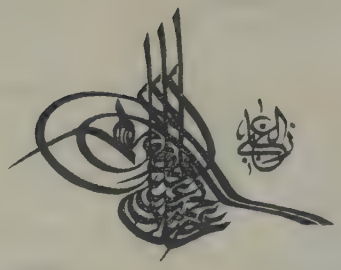
17.SAYFA
Ve Şemsüleimme el-Halavanî'den ve Kadı Ebu Ali En-Nesefî'den, O da Şeyh İmam Ebubekir bin Fadl el-Buharî'den, O da İmam Abdullah Sübezmunî'den, O da Emir Abdullah bin Ebi Hafs el- Buharî'den o da babasından ve İmam Muhammed bin Hasen eş-Şeybanî'den, O da İmam-ı Azam Ebu Hanife'den ve İmam-ı Ebu Yusuf'dan (Allah her ikisine de rahmet etsin) Ebu Hanife de, Hammad bin Süleyman'dan, O da İbrahim En-nehai ve Alkame bin Kays'dan, O da Abdullah bin Mesud'dan, O da Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'dan, O da (Peygamber Efendimiz) Cebrail Aleyhisselam'dan, O da Allah c.c.'nden ilmi almıştır. Hadis icâzetimin silsilesine gelince;

18.SAYFA
şeyhim Çarşambalı Hacı Mustafa Efendi'den aldım. O da şeyhi Çarşambalı Hacı Said Efendi'den, O da şeyhi Antepli Seyyid Muhammed Münib Efendi'den, O da şeyhi Konyalı Hacı İsmail Efendi'den, O da şeyhi Konyalı Abdulkerim Efendi'den, O da Şeyhi Muhammed Yemani el-Ezheri'den, O da şeyhi Allame Halil Likani ve Şeyh Muhammed Zürkani (her ikisi de Maliki mezhebindendir.) ve Şeyh Ahmed el-merhum eş-Şafii'den, Allame Halil Likani ise Babası İbrahim Likani'den, O ise Şeyh Salim Senhuri'den. Şeyh muhammed Zürkani ve Şeyh Ahmed el-merhum ise, Şeyh Ahmed Babili'den ve Salim Es-Senhuri ve Necmüddin el-Gayti'den,

19.SAYFA
O da Zekeriyya el-Ensari'den, O da "Fethul Bari" müellifi Hafiz İbn Hacer el-Askalani'den, O da İbrahim et-Tennuhi'den, O da Ahmet bin Ebi Talib'den, O ise Ebu Abdillah Hüseyin bin Mubarek'den, O da Ebul Vakt (bulunduğu asrın değerlisi) Abdul-evvel bin İsa el-Heravi'den, O da Ebul-hasen Abdurrahman Davudi'den, O da Abdullah Bin Ahmed bin Hameviyye'den, O da Muhammed bin Yusuf el-Ferberi'den. O (Muhammed bin Yusuf el-Ferberi) şöyle dedi; "Bize Muhammed bin İsmail Buhari, 'Sahihi Buhari'yi bir kere Ferbe'de, bir kere de Buhara'da rivayet etti. Sahihi Müslim icâzet silsileme gelince; geride ki üstadlarımdan Hafiz İbn Hacer'e kadar aynıdır. O (Hafiz İbn Hacer) şöyle buyurdu; "Bize İbrahim et-Tennuhi şöyle haber verdi; o da Ebulfazl bin Hamza'dan, O da Ali Bin Hüseyin'den, O da Hafiz Ebul-fazl İbn Nasir'den

20.SAYFA
O da Ebul Kasım Abdurrahman'dan,
O da Ebubekir Muhammed bin Abdullah Cevzeki'den, O da Mekki bin Ebu Abdillah Nisaburi'den, O da 'Sahihi Müslim' kitabının müellifi Müslim bin Haccac Kuşeyri'den (Kuşeyr küçültülmüş isimdir) Kuşeyr bin Kab, bin Amir, bin Sasa ve Kuşeyr bin Huzeyme (Eslem kabilesinin bir koluna mensuptur.) Nuhbetül Fiker icâzet silsileme gelince geride geçen üstatlarımla aynıdır. Meşârık-ül Envâr icâzet silsileme gelince sahihi Buhari icâzet silsilemi ' için burada tekrar etmiyorum. Okumuş olduğum kitapların icâzet silsilesinde bununla yetinelim. Allah bu kitaplarla ve müellifleriyle bize fayda ihsan eylesin. Amin. Ey şefkatli ve samimi bir dost olan evladım, sana gizli, aşikâr her yerde takvayı tavsiye ettikten sonra derim ki ilim senin yanında

٦٧٨

دار العلوم الحكميه ولان مكتب طبيه ملكيه شاهانه نك اشبو سنه درسيه ختامنده منعقد مجلس امتحان عموميه ده ولى نعمت عالم وسبب آسايش نوع بنى آدم شوكتلو عظمتلو قدرتلو پادشاه بو على سيرت وشهنشاه فلاطون فكرت افندمز حضرتلرينك حضور لامع النورلرى كه زراء عظام وكلاى فخام حاضر ولدقدى حالده علوم طبيه وجراحيه نك دوره درسيه تماما ومنتظما، مداومت ايتمش اولان ذكر اولنان مكتب ملكيه خواجه لرينك يدلرينه ويركلرى شهادتنامه لرموجبنجه فنون طبيه دن علم حكمت طبيعيه وفن كيمياوعلم تشريح وعلم النباتات وعلم حيوانات وفن صيدلانى وفن جراحى صغير وفن سير لوجيا وبحث الامراض ومفردات طبيه وحفظ الصحه وعلم الامراض الداخليه والخارجيه وطب قانونى وتشريح مرضى وعمليات جراحيه وفن قبالة واصول سريريه طبيه وجراحيه وجلديه وكحاليه فائده كنده ويه ايراد اولنان سائلى علنا حل وبه وجواب شفاهيلرينى ويرمش تعليم وتدريسه اقتضا ايدن بش عدد مجلس امتحانده اظهار مهارت ايتمش اولديغندن محضا طرف پادشاهى دن دار العلوم الحكميه بيد ريغ وازان بيوريلان رخصت همايونلرى موجنجه بركه مكتب مذكور ك ناظر ومعلمينه برقجه مشروح مومى اليهك مسئله غوامض طبيه وجراحيه ده اظهار حذاقت ولياقت ايلديكنه بناء علوم طبيه وجراحيه ده وفور تبحر اولنان استاد ومعلم رتبه سى عنوانى كافه امتيازاتيله برابر مومى اليهه بالتبليغ ممالك محروسه المسالك شاهانه ده كيف مايشاء اجراى فنون طبيه وجراحيه ايلمسنه رخصت كامله ويردكدن صكره حاوى بالاسى طغراى عزاى شاهانه يله موشح وجمله مزك محرر ومضارع يزايله ممضى اشبو اجازتنامه اعطا اولنمشدر

سركاب طبه معلمى مكتب طبيه ملكيه مديرى دار العلوم حكميه شاهانه ومكاتب طبيه وامور طبيه ملكيه ماطرى

Faculté Impériale de Médecine de Constantinople

Diplome de Docteur en Médecine et en Chirurgie de l'Ecole Médicale Civile

Au Nom de S. M. I. Le Sultan Abdul Hamid II. Khan

Vu le Certificat d'aptitude au grade de Docteur en Médecine et en Chirurgie accordé le 5 Rabi-ul-akhir 1313 de l'Hégire par les Professeurs de l'Ecole de Médecine Civile à M. Ismail Hakki Effendi Istanbouli an 1294. Ratifiant le susdit Certificat Nous mons par ces presentes à Mr. Ismail Hakki Effendi Istanbouli le Diplome de Docteur en Medecine et en Chirurgie pour en jouir avec tous les droits et prérogatives attachés au grade que ce Diplome lui confere

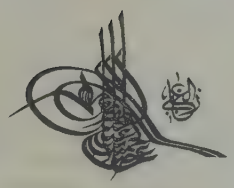
Fait à l'Ecole Imp. de Medecine sous les Sceau du Gouvernement et celui de la Faculté Constantinople, le 8 Rabi-ul-akhir 13.

Signature de l'Impetrant

Le Directeur de la Faculté Impériale de Medecine et des Affaires Medicales Civiles de l'Empire

Mustapha Nouri

Belge Ölçüsü: 57cm X 41 cm

Tuğra Abdülhamid

Numara
478

Dârü'l-ulûm-ı hikemiyye olan Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne'nin işbu sene-i dersiyyesi hitâmında mün'akid meclis imtihân-ı umumiye ve veli-nimet-i âlem ve sebeb-i asâyiş-i nev'-i benî âdem şevketlü, azametlü, kudretlü pâdişâh-ı Ebu Ali sîret ve şehinşâh-ı Efl atun fikret efendimiz hazretlerinin huzûr-ı lâmiu'n-nûr-ı mülûkânelerinde bi'l-cümle vüzerâ-i izâm ve vükelâ-yı fihâm hâzır oldukları hâlde, ulûm-ı tıbbiye ve cerrâhiyenin devre-i dersiyesine tamâmen ve muntazaman müdâvemet etmiş olan zikr olunan mekteb-i mülkiye hocalarının yedlerine verdikleri şahâdetnâmeler mûcebince fünûn-ı tıbbiye'den ilm-i hikmet-i tabi'iyye ve fenn-i kimyâ ve ilm-i teşrîh ve ilmü'n-nebâtât ve ilm-i hayvânât ve fenn-i saydalânî ve fenn-i cerrâhi-i sagîr ve fisyolacya ve mebhasü'l-emrâz ve müfredât-ı tıbbiye ve ve hıfzu's-sıhha ve ilmü'l-emrâzü'd-dâhiliye ve'l-hâriciye ve tıp kanûnu ve teşrîh-i marazî ve ameliyât-ı cerrahiye ve fenn-i kıbâle ve usûl-ı seririye-i tıbbiye ve cerrahiye ve ildiye ve kehhâliye fenlerinden kendüye irâd olunan mesâili alenen hal edip cevâb-ı şâffisini vermiş ta'lîm ve tedrîse iktızâ eden beş âded meclis imtihânlarında izhâr-ı mahâret etmiş olduğundan mahzâ taraf-ı bâhirü's-şeref-i mülûkâneden dârü'l-ulûm-ı hikemiyyeye bî-dirig ve erzân buyurulan ruhsat-ı hümâyûnları mûcebince biz ki mekteb-i mezkûrun nâzır ve mu'allimiyiz ber-vech-i meşrûh mûmâileyhin es'ile-i gavâmız-ı tıbbiye ve cerrâhiyede izhâr-ı hazâkat ve liyâkat eylediğine binâen ulûm-ı tıbbiye ve cerrahiyede doktor ta'bîr olunan üstâd ve mu'allim rütbesi ünvânını kâffe-i imtiyâzâtiyle berâber mûmâileyhe bi't-tebliğ memâlik-i mahrusatü'l-memâlik-i şahânede keyfe ma-yeşa icrâ-yı fünûn-ı tıbbiye ve cerrahiye eylemesine ruhsat-ı kâmile verdiğimizi hâvî bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı şâhâne ile muvaşşah ve cümlemizin mühür ve imzâlarımız ile mumza işbu icâzetnâme imlâ ve yed-i mûmâileyhe i'tâ olunmuşdur.

Fî 8 Muharremü'l-haram 1313 ve fî 19 Haziran 1311

Dârü'l ulûm-ı Hikemiyye-i Şâhâne ve Mekâtib-i Tıbbiye ve Umûr-ı Tıbbiye-i Mülkiye Nazırı

Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Müdiri

Mu'allimin

Ser-kâtib-i Tıbbiye

Faculté Impériale de Médecine de Constantinople

Diplome de Docteur en Médecine et en Chirurgie de l'Ecole Médicale Civile

Au Nom de S. M. I. Le Sultan Abdul Hamid II. Khan

Fait à l'Ecole de Médecine sous les Sceau du Gouvernement et celui de la Faculté

Constantinople le 8 Zeurhaam 131

Signature de l'Impetrant

Le Directeur de la Faculté Impériale de Médecine et des Affaires Médicales

Membre du Conseil de l'Instruction Publique

Commandeur de l'Ordre Impérial du Medjidié

Commandeur de l'Ordre Impérial de la Légion d'Honneur

Commandeur de l'Ordre Impérial de l'Aigle Blanc

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Stanislas

Commandeur de l'Ordre Impérial de Sainte Anne

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Maurice et Lazare

Commandeur de l'Ordre Impérial de la Couronne d'Italie

Commandeur de l'Ordre Impérial de Léopold

Commandeur de l'Ordre Impérial de Charles III

Commandeur de l'Ordre Impérial de Frédéric

Commandeur de l'Ordre Impérial de Guillaume

Commandeur de l'Ordre Impérial de Danebrog

Commandeur de l'Ordre Impérial de Nichan Iftikar

Commandeur de l'Ordre Impérial de Wasa

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Alexandre Nevski

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Vladimir

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Georges

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Stanislas

Commandeur de l'Ordre Impérial de Sainte Anne

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Maurice et Lazare

Commandeur de l'Ordre Impérial de la Couronne d'Italie

Commandeur de l'Ordre Impérial de Léopold

Commandeur de l'Ordre Impérial de Charles III

Commandeur de l'Ordre Impérial de Frédéric

Commandeur de l'Ordre Impérial de Guillaume

Commandeur de l'Ordre Impérial de Danebrog

Commandeur de l'Ordre Impérial de Nichan Iftikar

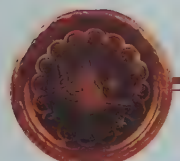
Commandeur de l'Ordre Impérial de Wasa

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Alexandre Nevski

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Vladimir

Commandeur de l'Ordre Impérial de Saint Georges

MEKTEB-İ TIBBİYE İCÂZETNÂMESİ

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 8 Muharrem 1313 tarihli Tıp icâzetnâmesi (yanda)
Miladî 1 Temmuz 1895 tarihli Tıp icâzetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

Faculté Impériale de Médecine
de
Constantinople

Diplôme de Docteur

en
Médecine et en Chirurgie

Au Nom de S. M. I. le Sultan Abdul Hamid Khan II

Vu le rapport de la thèse soutenue le [illegible] devant la Commission d'examen et approuvée par la majorité des suffrages

Vu le rapport de l'épreuve pratique subie le [illegible] devant la Commission d'examen et approuvée par la majorité des suffrages

Vu le Diplôme de Docteur en Médecine et en Chirurgie pour en jouir avec tous les droits et prérogatives qu'y attache le présent Diplôme lui confère

Donné à Constantinople dans le Local de la Faculté Impériale de Médecine et Commandé par le Président de la Commission d'examen de la Faculté

Le [illegible] Août 1893

Le Président de la Commission d'examen

[illegible]

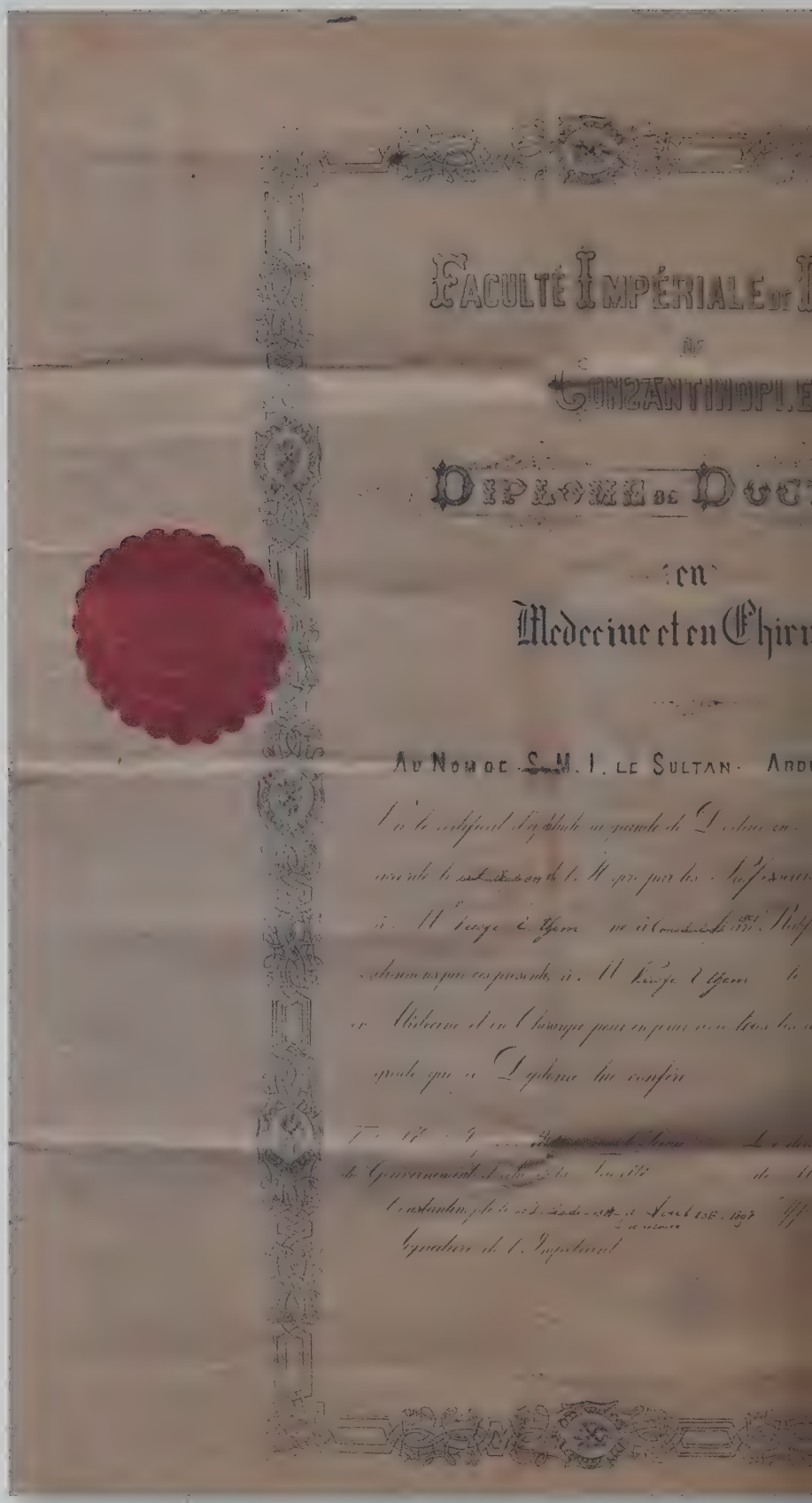
Le Doyen de la Faculté Impériale de Médecine et Chirurgie

[illegible]

MEKTEB-İ TIBBIYE-İ ASKERİYE-İ ŞAHANE İCÂZETNÂMESİ

Dârü'l-Ulum-i Hikemiye ve Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şâhâne Osmanlı Devleti'nde tıp tahsilinin nizamî bir surette yapılmasını sağlamak maksadıyla ilk olarak 1827 senesinde Sultan II. Mahmud Han tarafından askeri amaçla kurulmuş, Fransızca eğitim veren bir okuldu. Yukarıdaki icâzetnâme bu okula bağlı Askeri Tıbbiye Okulu'ndan verilen bir icâzetnâmedir. Devlet-i Aliyye-i Osmaniye antetli bu icâzetnâme ilginç bir şekilde tarihsizdir. Ayrıca "Diplome de Docteur" başlığıyla bir de Fransızca diploma ile birlikte verilmiştir.

Belge "Devlet-i Aliyye-i Osmaniye" başlığını taşıması, onun Cumhuriyetten önce verilen bir icâzetnâme olduğunu göstermektedir. Cumhuriyet döneminde geçerli olduğu ise "Türkiye Cumhuriyeti Sıhhıye ve Muavenet-i İctimaiye Vekaletince tasdik ve tescili icra olundu" ifadeler ile gösterilmiştir.

FACULTÉ IMPÉRIALE DE
DE
CONSTANTINOPLE
DIPLOME DE DOCT
EN
Medecine et en Chir
AU NOM DE S. M. I. LE SULTAN ABD

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 26 Zilkade 1314 tarihli Vasfi Ethem Efendi'nin icâzetnâmesi.

Eşkal
Göz
Levn
Bıyık
Boy

Devlet-i Aliyye-i Osmaniye

Dârü'l ulûm-ı hikemiyye olan Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şâhâne icâzetnâmesi

Derece-i Ehliyeti: Mumaileyh altmış altı mevcudunda olan sınıfının dokuzuncusu olarak neşet etmiştir

Mumaileyh veliünnimet-i a'zam ve efendimiz pâdişah-ı hilâfet-penâh es-sultânü'l-gazi **Abdülhamid Hân-ı** sânî efendimiz hazretlerine sadâkatle ifâ-yı hizmet edeceğine ve gerek fakr ve gerek zengin olsun kangı milletten olursa olsun da'vet edildiği hastalara iffet ve hüsn-i edep vechile icâbet ve tedâviye müsâra'at ve teşhîs ve tedâvi-i marazlarında kemâliyle i'tinâ ve dikkat eyleceğine ve kasden iskât-ı cenin içün hiçbir bahane ile ilâç vermeyeceğine ve askerî aileleri hastaları tarafından celb ve da'vet olundukta icâbete meccânen ve takayyudât-ı kâmile ile tedâvi edeceğine ve muhtâcîn ve fukarânın inkisâr-ı kulûbüne cür'et eylemeyeceğine ve ağır hastalarda konsülteye sıhhati ihtiyâc görürse meşverete mutemedi olan etıbbâ-yı hazıkayı davet edeceğine ve mü'essir-i eczâyı isti'mâl ve i'tâda kemâl-i ihtiyât ve tefekkürle davranacağına ve eşyâ-yı miriyeyi hüsn-i muhafaza eyleyeceğine ve mu'âyenelerde ve rapor tahririnde istikamet ve defterde inhirâf etmeyeceğine ve nizâmât ve kavânîne itâ'at eyleyeceğine yemin etmiştir.

Hikmet-i tabi'iyye, Lisan-ı Fransevî, İlmü'l-arz ve'l-maadin, İlm-i Nebâtât, İlm-i Teşrîh, Fenn-i menafi'ü'l-a'zâ, İlm-i hayvanât, Kimyâ-yı uzvî ve gayr-ı uzvî, Fenn-i İspençyari, Müfredat-ı Tıp, Emrâz-ı Umûmiye, Hıfzu's-sıhha, Ameliyât-ı Cerrâhiye, İlm-i Ensâc, Emraz-ı Dâhiliye ve Hariciye Fenn-i Kıbale, Emrâz-ı Etfâl, Tıp Kanunu, Müdâvât-ı Sıhhiye, Teşrîh-i Marazî, Bakteriyoloji, Emraz-ı Üzüniyye ve Hançeriviyye, ve Seririyât-ı Dâhiliye ve Hâriciye

Dârü'l-ulûmu'l-hikemiyye olan Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Şâhâne'nin işbu sene-i devriyesi hitâmında mün'akid meclis imtihân-ı umûrnide veliyy-i nimet-i âlem ve sebeb-i asâyiş-i nev'-i beni âdem şevketlü azametlü kudretlü pâdişâh-ı Ebu Ali sîret ve şehinşâh-ı Felâtûn-fikret efendimiz hazretlerinin şeref-sünûh ve mürûr buyurulan irâde-i kerâmet-mutâde-i hazret-i hilâfet penâhîleri fermân-ı âlîsince ulûm-ı tıbbiye-i cerrâhiyenin devre-i dersiyyesine tamamen ve muntazaman devâm etmiş olan bâlâda muharrerü'l-eşkâl yirmi üç yaşında Asitane'li Vasfi Edhem Efendi'nin ber-vech-i bâlâ muharrer olan ulûm ve fünûn-ı mütenevvi'ayı Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne'de tahsil etmiş bulunması hasebiyle imtihân-ı bi'l-icrâ kendüye irâd olunan mesâil-i tıbbiyeyi halledip cevâb-ı şâfisini vermiş ve doktor imtihânlarında dahi isbât-ı ehliyet ve iktidâr etmiş olduğundan mahzâ taraf-ı bâhir-i eşref-i mülûkâneden Dârü'l-ulûm-ı hikemiyeye bi-diriğ ve erzân buyurulan ruhsat-ı hümâyûnları mûceb-i alisince mumaileyhin ber-vech-i meşrûh es'ile-i gavânuz-ı tıbbiye ve cerrâhiyede izhâr-ı sadâkat ve liyâkat eylediğine binâen ulûm-ı tıbbiye ve cerrâhiyede Doktor ta'bir olunan üstâd ve mu'allim rütbesi ünvânının kâffe-i imtiyâzâtını hâiz olmuş ve memalik-i mahrûsatü'l-mesâlik-i şahânede icrâ-yı fünûn-ı tıbbiye ve cerrâhiye eylemek üzere işbu icâzetnâme mumaileyhe i'tâ olunmuştur.

Nazır-ı Mekteb Erkân-ı Harbiye Mirlivası

Nazır-ı sanî ve ders Nazırı Mirlivâ

Kimyâ-yı uzvî Muâllimi Ferîk

Emraz-ı Dahiliye Mu'allimi Ferik

Seririyat-ı Hariciyye Mu'allimi Ferik

Seririyat-ı Mütenevvi'a Mu'allimi Ferik

Seririyat-ı Dahiliye Mu'allimi Mirliva

Hıfzu'ssıhha Mu'allimi

Emraz-ı Umumiye Mu'allimi Mirliva

Ilmü'l-Nebatat Mu'allimi Mirliva

Teşrih-i Esvab Mu'allimi Mirliva

Teşrih-i Tasvîr Mu'allimi Mirliva

Ilmü'l-arz ve'l-maadin Mu'allimi

Ameliyat-ı Cerrahiye Mu'allimi

Fenn-i menafi'i'l-a'za Mu'allimi Miralay

Eczaz-ı Hariciye Mu'allimi Miralay

Ilm-i Ensâc Mu'allimi Miralay

Tıp Kanunu Mu'allimi Miralay

Emraz-ı Üzüniyye ve Hançeriviyye Mu'allimi Miralay

Müfredat-ı Tıp Mu'allimi Kaymakam

Emraz-ı Dahiliye Mu'allimi sânî Kaymakam

Seririyat-ı Üzüniyye ve Hançeriyye Mu'allimi Kaymakam

Bakteriyoloji Mu'allimi Kaymakam

Emraz-ı Cildiye ve Efrenciye Mu'allimi Kaymakam

Fenn-i Kibale Mu'allimi Kaymakam

Ameliyat-ı Cerrahiye Mu'allimi sânî Kaymakam

Müdâvât-ı Sıhhiye Mu'allimi Binbaşı

Teşrih-i Maraz Mu'allimi Binbaşı

Emraz-ı Avare Mu'allimi Binbaşı

Kimyâ-yı Madeni Mu'allimi

Kabileler Mu'allimi Binbaşı

Ilm-i Hayvanat Mu'allimi Binbaşı

Fabrika Kimyası Mu'allimi Kolağası

Ilm-i Hikmet-i Tabiiyye Mu'allimi Kolağası

Emraz-ı Cildiye ve Efrenciye Mu'allimi

Yaverân-ı hazret-i şehriyârîden Tophane-i Amire Müşiri ve Umum Mekâtib-i Asâkir-i Şâhane Nazırı.

Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne heyet-i tedrisiyesinin efendi-i mumaileyh hakkında vukubulan işbu hüsn-i şahâdeti taraf-ı acizanemizden dahi tasdik kılınmıştır

Miladî 28 Nisan 1897 tarihli Vasfi Ethem Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

موفره
۱۷۷۳

دار العلوم تحکیه ولان مکتب طبیه شاهانه نک بشهوسنه درسیه سی خامسنج منعقد مجلس امتحان شهیده دولغت عالم وسبب آسایش نوع بنی آدم شوکتلو عظمتلو قدرتلو پادشاه عالیجاه دشمنشاه فلاطون حکمت اقدم مرحمتلو تیمور لنگ حضور لامع النورلو کاه زاده بالجمله وزرای عظام وکلای فخام حاضراولدقده حالیه علوم طبیه وجراحیه نک دوره درسینه تمام مشغول اولمش اولان کرمی ایچی کاه زاده مصطفی رفیق عوفی افندی طب بولنان شهادتنامه لرموجبنجه فنون طبیه دن علم الطبیعیات وفن کیمیا وعلم تشریح وعلم النباتات وعلم حیوانات وفن سیمیا لانی وفن جراحی صغیر وفیسیولوجیا وبحث الامراض ومفردات طبیه وحفظ الصحه وعلم الامراض الداخلیه والخارجیه وطب قانونی وتشریح مرضی وعملیات جراحیه وفن قابله وقرنیولوژی واصول سریریه طبیه وجراحیه وجلدیه وکحالیه فلزه کنده ویراداملان مسائلی علن حل ایدوب جواب شافیسنی ویرمش تعلیم وتدریسه قضا ایدن درت عدد مجلس امتحانزده اظهار مهارت ایتمش اولدیغندن محضاطرف باهر الشرف لوکانه دن دار العلوم الحکیه پیسه ریغ وارزان سیوریلان رخصت همایونلری موجبنجه برکه کتب مذکورک ناظر یعلیزیر بروجه مشروح موی لیک اسفله محض طبیه جراحیه اظهار خاقت ویلیاقتلیدیکنه بناء علوم طبیه جسته جسته وقوف بعیده اولمان استیازاتیله برابر موی الیه بالتبلیغ ممالک محروسه السالک شاهانه ده کیف مایشاء اجرای فنون طبیه وجراحیه لمیسنه رخصت کامله ویرکری حاوی بالاسی طغرای غرای شاهانه موشح وجلومرکز محرر امضالریله مقتضی مشبوع اجازتنامه اعلا وید موی الیه اعطا اولنمشدر

سرکاتب — معلم مکتب طبیه شاهانه — ۱۸ ربیع الاخر ۱۲۷۶ — ۲۴ تشرین ثانی ۱۲۷۶ — طغرا ومحرر — ناظر مکتب طبیه شاهانه

Faculté de Médecine de Constantinople

DIPLOME DE DOCTEUR

en Médecine et en Chirurgie.

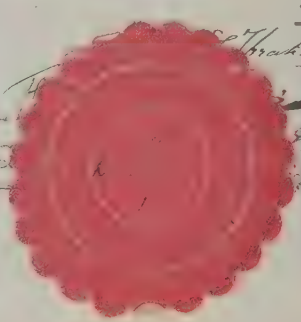
Au Nom de S. M. I. Le Sultan Abdul-Hamid II Khan

Nous Mehmed Ouni Tatipe Directeur de la Faculté Impériale de Mé-
decine et Adjoint Inspecteur des Ecoles Médicales de l'Empire
Certifions l'aptitude au grade de Docteur en Médecine et en Chirurgie accordé le 16 Redjeb 1312 de l'Hégire par les
Professeurs de l'Ecole de Médecine à Mr. Refki Osman né à Constantinople en 1288. Ledit Impétrant ayant subi l'examen
prescrit par ces présentes à Mr. Refki Osman le Diplôme de Docteur en Médecine et en Chirurgie pour en jouir avec tous
les droits et prérogatives attachés au grade que ce Diplôme lui confère.

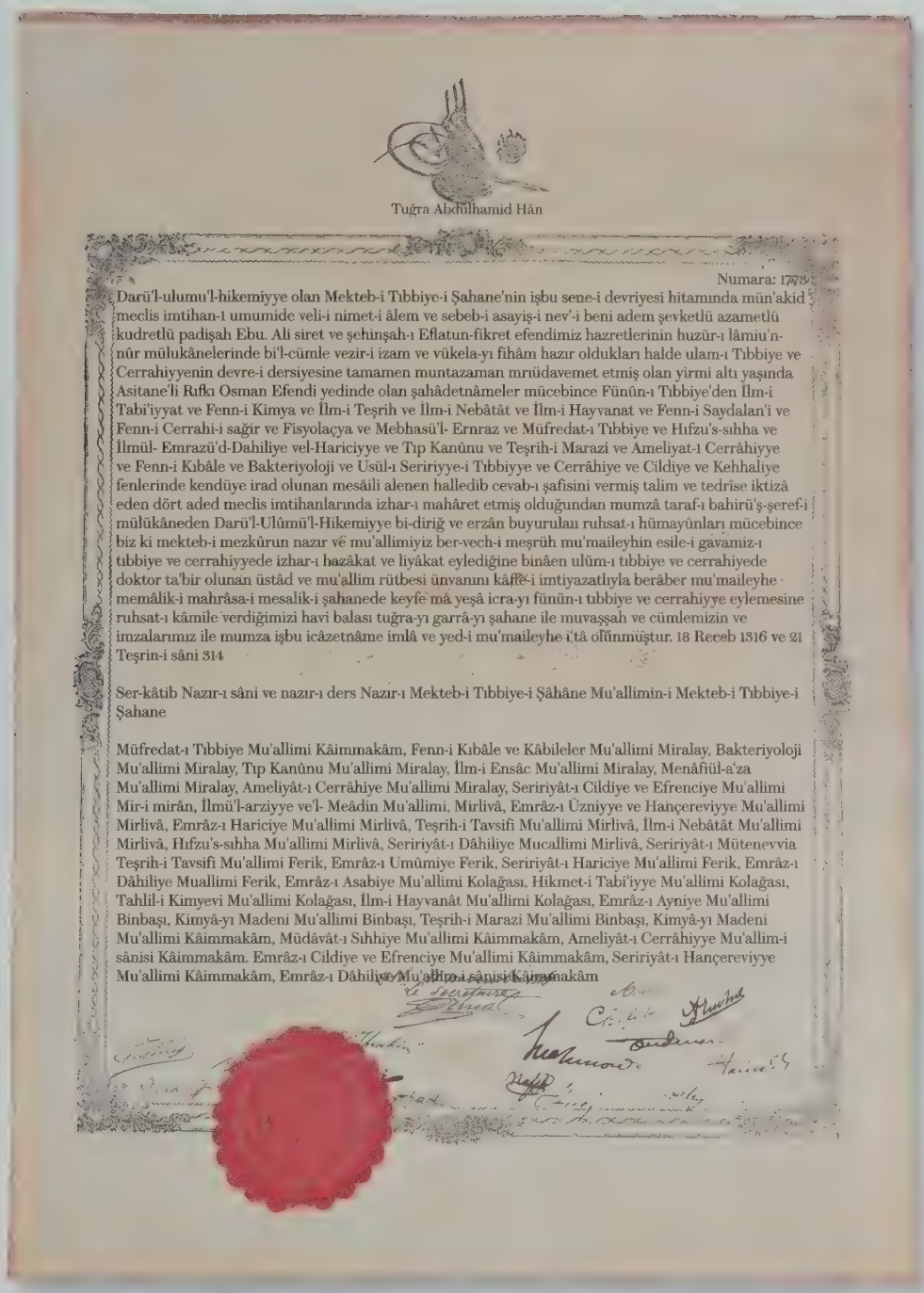
Fait à l'Ecole de Médecine sous le Sceau du Gouvernement et celui de la Faculté Constantinople le 18 Redjeb 1312 — 21 Novembre 1314
Signature de l'Impétrant

Le Secrétaire

Le Directeur de la Faculté Impériale de Médecine et Adjoint Inspecteur des Ecoles Médicales de l'Empire

Belge Ölçüsü: 39 cm X 55 cm

Tuğra Abdülhamid Hân

Numara: 1788

Darü'l-ulumu'l-hikemiyye olan Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'nin işbu sene-i devriyesi hitamında mün'akid meclis imtihan-ı umumide veli-i nimet-i âlem ve sebeb-i asayiş-i nev'-i beni adem şevketlü azametlü kudretlü padişah Ebu. Ali siret ve şehinşah-ı Eflatun-fikret efendimiz hazretlerinin huzûr-ı lâmiu'n-nûr mülukânelerinde bi'l-cümle vezir-i izam ve vükela-yı fihâm hazır oldukları halde ulam-ı Tıbbiye ve Cerrahiyyenin devre-i dersiyesine tamamen muntazaman mrüdavemet etmiş olan yirmi altı yaşında Asitane'li Rıfkı Osman Efendi yedinde olan şahâdetnâmeler mücebince Fünûn-ı Tıbbiye'den İlm-i Tabi'iyyat ve Fenn-i Kimya ve İlm-i Teşrih ve İlm-i Nebâtât ve İlm-i Hayvanat ve Fenn-i Saydalan'i ve Fenn-i Cerrahi-i sağir ve Fisyolaçya ve Mebhasü'l- Ernraz ve Müfredat-ı Tıbbiye ve Hıfzu's-sıhha ve İlmül- Emrazü'd-Dahiliye vel-Hariciyye ve Tıp Kanûnu ve Teşrih-i Marazi ve Ameliyat-ı Cerrâhiyye ve Fenn-i Kıbâle ve Bakteriyoloji ve Usûl-ı Seririyye-i Tıbbiyye ve Cerrâhiye ve Cildiye ve Kehhaliye fenlerinde kendüye irad olunan mesâili alenen halledib cevab-ı şafisini vermiş talim ve tedrise iktizâ eden dört aded meclis imtihanlarında izhar-ı mahâret etmiş olduğundan mumzâ taraf-ı bahirü'ş-şeref-i mülûkâneden Darü'l-Ulûmü'l-Hikemiyye bi-diriğ ve erzân buyurulan ruhsat-ı hümayûnları mücebince biz ki mekteb-i mezkûrun nazır vé mu'allimiyiz ber-vech-i meşrûh mu'maileyhin esile-i gavamiz-ı tıbbiye ve cerrahiyyede izhar-ı hazâkat ve liyâkat eylediğine binâen ulûm-ı tıbbiye ve cerrahiyede doktor ta'bir olunan üstâd ve mu'allim rütbesi ünvanını kâffe-i imtiyazatlıyla berâber mu'maileyhe memâlik-i mahrâsa-i mesalik-i şahanede keyfe mâ yeşâ icra-yı fünün-ı tıbbiye ve cerrahiyye eylemesine ruhsat-ı kâmile verdiğimizi havi balası tuğra-yı garrâ-yı şahane ile muvaşşah ve cümlemizin ve imzalarımız ile mumza işbu icâzetnâme imlâ ve yed-i mu'maileyhe i'tâ olûnmuştur. 18 Receb 1316 ve 21 Teşrin-i sâni 314

Ser-kâtib Nazır-ı sâni ve nazır-ı ders Nazır-ı Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne Mu'allimin-i Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane

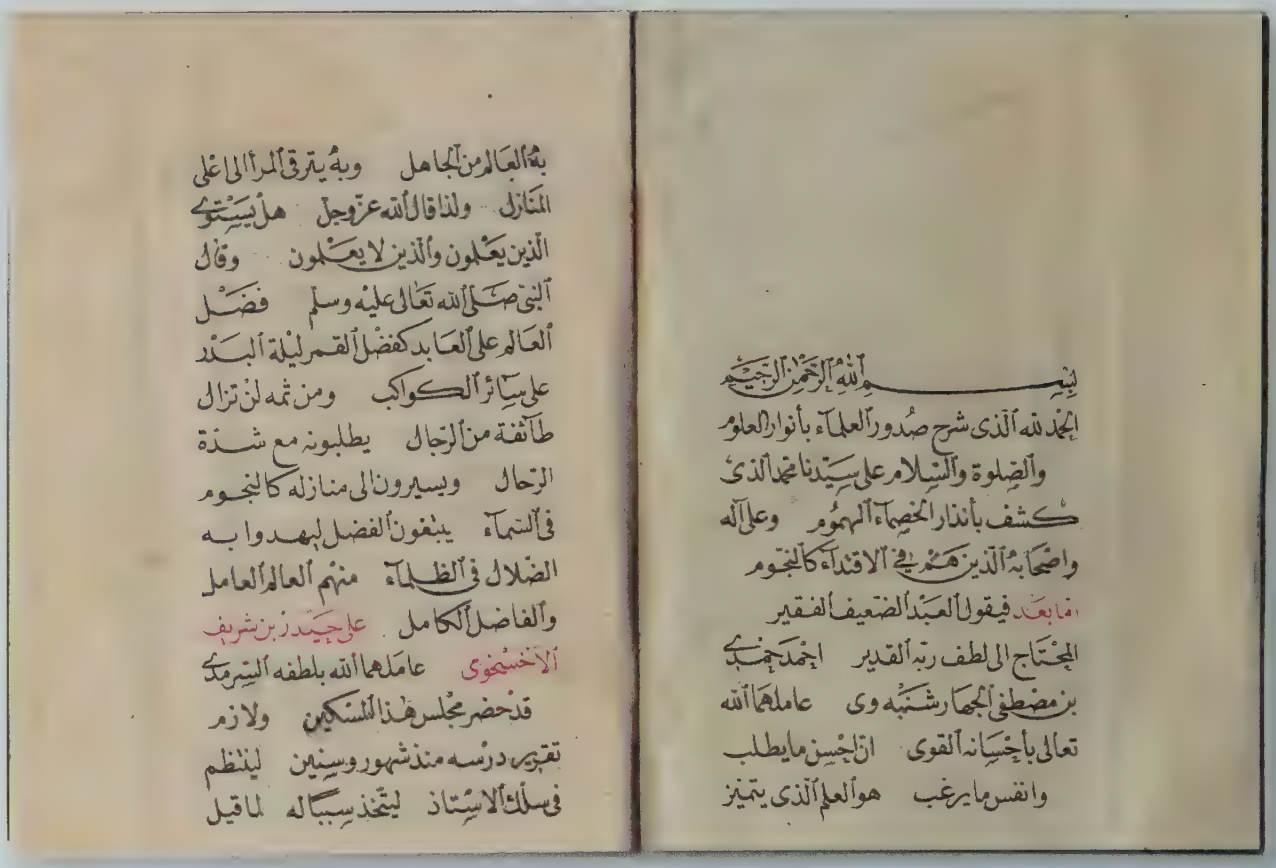
Müfredat-ı Tıbbiye Mu'allimi Kâimmakâm, Fenn-i Kıbâle ve Kâbileler Mu'allimi Miralay, Bakteriyoloji Mu'allimi Miralay, Tıp Kanûnu Mu'allimi Miralay, İlm-i Ensâc Mu'allimi Miralay, Menâfiül-a'za Mu'allimi Miralay, Ameliyât-ı Cerrâhiye Mu'allimi Miralay, Seririyât-ı Cildiye ve Efrenciye Mu'allimi Mir-i mirân, İlmü'l-arziyye ve'l- Meâdin Mu'allimi, Mirlivâ, Emrâz-ı Üzniyye ve Hançereviyye Mu'allimi Mirlivâ, Emrâz-ı Hariciye Mu'allimi Mirlivâ, Teşrih-i Tavsifi Mu'allimi Mirlivâ, İlm-i Nebâtât Mu'allimi Mirlivâ, Hıfzu's-sıhha Mu'allimi Mirlivâ, Seririyât-ı Dâhiliye Mucallimi Mirlivâ, Seririyât-ı Mütenevvia Teşrih-i Tavsifi Mu'allimi Ferik, Emrâz-ı Umûmiye Ferik, Seririyât-ı Hariciye Mu'allimi Ferik, Emrâz-ı Dâhiliye Muallimi Ferik, Emrâz-ı Asabiye Mu'allimi Kolağası, Hikmet-i Tabi'iyye Mu'allimi Kolağası, Tahlil-i Kimyevi Mu'allimi Kolağası, İlm-i Hayvanât Mu'allimi Kolağası, Emrâz-ı Ayniye Mu'allimi Binbaşı, Kimyâ-yı Madeni Mu'allimi Binbaşı, Teşrih-i Marazi Mu'allimi Binbaşı, Kimyâ-yı Madeni Mu'allimi Kâimmakâm, Müdâvât-ı Sıhhiye Mu'allimi Kâimmakâm, Ameliyât-ı Cerrâhiyye Mu'allim-i sânisi Kâimmakâm. Emrâz-ı Cildiye ve Efrenciye Mu'allimi Kâimmakâm, Seririyât-ı Hançereviyye Mu'allimi Kâimmakâm, Emrâz-ı Dâhiliye Mu'allimi sânisi Kâimmakâm

MEKTEB-İ TIBBİYE-İ ŞAHANE İCÂZETNÂMESİ

1898 tarihinde tasdik olunmuş bir Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne icâzetnâmesi. İcâzetnâme'de Mekteb-i Tıbbiye'nin, Darü'l-Ulûmü'l-Hikemiyye'nin, yani "felsefe ilimleri"nin bir şubesi olarak gösterilmesi önemli. Fransızcasıyla birlikte olan bu icâzetnâme, Fransızca kısmında diploma olarak karşılanmış. Diplomada, görülen dersler birer birer sayılmış. "Elindeki şahâdetnâmeler geregince" denilerek sayılan bu derslerin her birinden ayrıca diplomalar alındığı görülüyor. Ayrıca "talim ve tedrise yeterli olan dört adet meclis imtihanlarında ustalığı göstermiş olduğu" belirtiliyor ki, okulu bitiren talebelerin teorik dersler yanında pratik derslerden de imtihana tabi tutulduğu anlaşılıyor.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 18 Receb 1316 tarihli Rıfkı Osman Efendi'nin şahâdetnâmesi (yanda)
Miladî 2 Aralık 1898 Tarihli Rıfkı Osman Efendi'ye ait şahâdetnâme'nin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

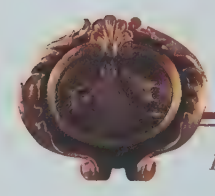

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذى شرح صدور العلماء بأنوار العلوم
والصلوة والسلام على سيدنا محمد الذى
كشف بأنذاره الخصماء الهموم وعلى آله
واصحابه الذين هم فى الاقتداء كالنجوم
اما بعد فيقول العبد الضعيف الفقير
المحتاج الى لطف ربه القدير احمد حمدى
بن مصطفى الجهار شنبه وى عاملهما الله
تعالى باحسانه القوى ان الجسن ما يطلب
وانفس ما يرغب هو العلم الذى يتميز

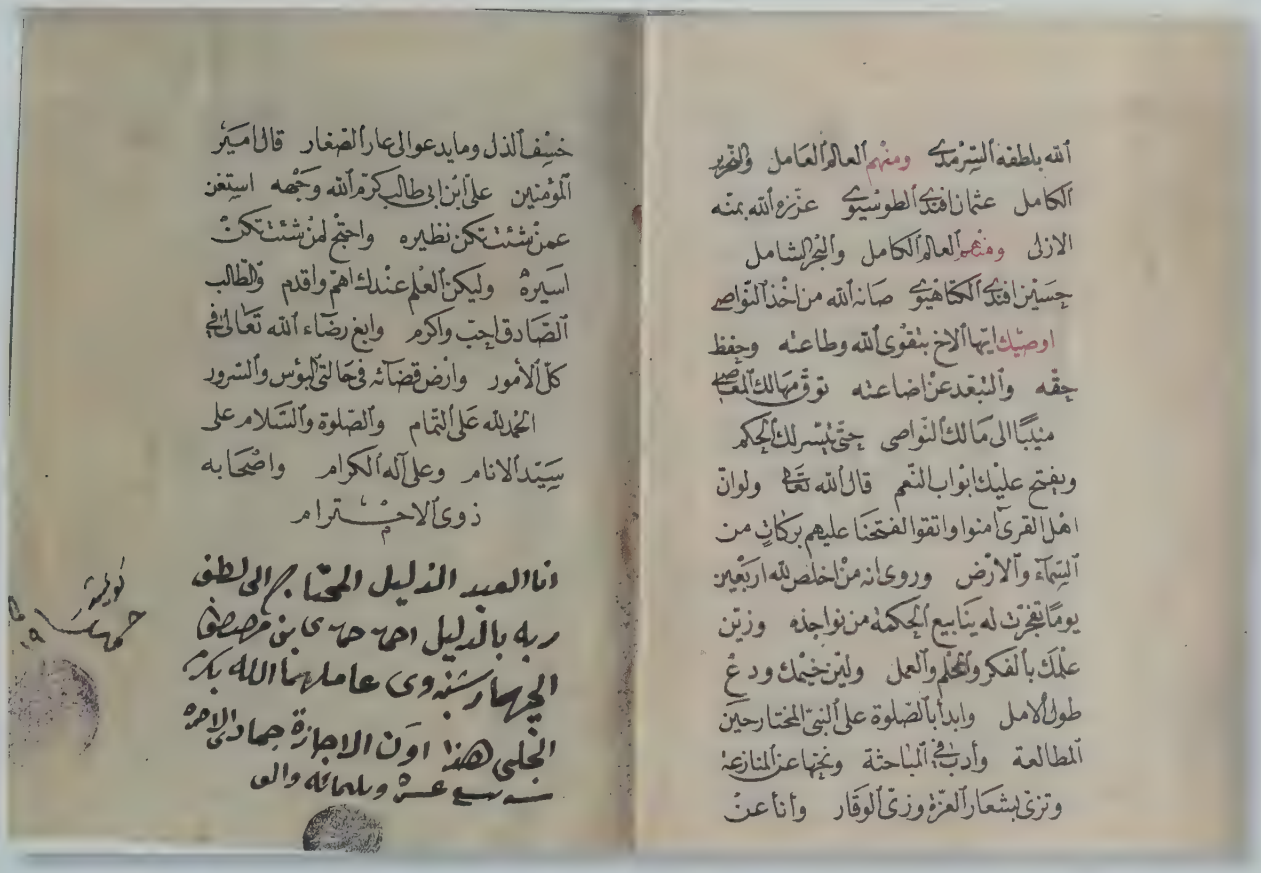
به العالم من الجاهل وبه يترقى المرء الى اعلى
المنازل ولذا قال الله عز وجل هل يستوى
الذين يعلمون والذين لا يعلمون وقال
النبى صلى الله تعالى عليه وسلم فضل
العالم على العابد كفضل القمر ليلة البدر
على سائر الكواكب ومن ثمه لن تزال
طائفة من الرجال يطلبونه مع شدة
الرحال ويسيرون الى منازله كالنجوم
فى السماء يبتغون الفضل لهدوا به
الضلال فى الظلماء منهم العالم العامل
والفاضل الكامل على حيدر بن شريف
الاخسحوى عاملهما الله بلطفه السرمدى
قد حضر مجلس هذا المسكين ولازم
تقرير درسه منذ شهور وسنين لينظم
فى سلك الاستاذ ليتخذ سبباً له لما قيل

AKLÎ VE NAKLÎ İLİMLER İCÂZETNÂMESİ

İsmail Ağa Cemaati şeyhi Mahmud el-Ofî'nin şeyhi Ali Haydar Ahishavî'nin aklî ve naklî ilimleri tedris ettiğine dair 1901 yılında Çarşambalı Ahmed Hamdi bin Mustafa Efendi'den almış olduğu icâzetnâme.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî Cemaziyelâhir 1319 tarihli Ahıskalı Ali Haydar Efendi'nin icâzetnâmesi.

الله بلطفه الشريف ومنهم العالم العامل والفقيه
الكامل عثمان افندي الطوسيوي عزز الله بمنه
الازلي ومنهم العالم الكامل والبحر الشامل
حسين افندي الكاهيوي صانه الله من اخذ النواصي
اوصيك ايها الاخ بتقوى الله وطاعته وحفظ
حقه والتبعد عن اضاعته توق مهالك المعاصي
منيبا الى مالك النواصي حتى يتيسر لك الحكم
ويفتح عليك ابواب النعم قال الله تعالى ولو ان
اهل القرى امنوا واتقوا لفتحنا عليهم بركات من
السماء والارض وروي انه من اخلص لله اربعين
يوما تفجرت له ينابيع الحكمة من نواجذه وزين
علمك بالفكر والحلم والعمل ولين خيمك ودع
طول الامل وابدأ بالصلوة على النبي المختار حين
المطالعة وادب في المباحثة ونحها عن المنازعة
وتزين بشعار العزة وزي الوقار وانا عن

خسف الذل ومايدعو الى عار الصغار قال امير
المؤمنين علي ابن ابي طالب كرم الله وجهه استغن
عمن شئت تكن نظيره واحتج لمن شئت تكن
اسيره وليكن العلم عندك اهم واقدم والطالب
الصادق اجب واكرم وابغ رضاء الله تعالى في
كل الامور وارض قضاءه في حالتي البؤس والسرور
الحمد لله على التمام والصلوة والسلام على
سيد الانام وعلى آله الكرام واصحابه
ذوي الاحترام

انا العبد الذليل المحتاج الى لطف
ربه بالدليل احمد حمدي بن مصطفى
المجاهد سنه وي عاملهما الله بلطفه
الجلي هذا اون الاجازة جمادي الاخره
سنه سبع عشره والف

Mahmut Efendi'nin (Ustaosmanoğlu) Trabzon Akçaabatta çekilmiş fotoğrafı.

Miladî Eylül-Ekim 1901 tarihli Ahıskalı Ali Haydar Efendi'nin icâzetnâmesi.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى جعل مداد العلماء افضل من
دماء الشهداء ❖ والصلوة والسلام على سيدنا
محمد اعلم الانبياء ❖ وعلى آله واصحابه نجوم
الاهتداء ❖ اما بعد فان جماعة من اخوانى فى
الدين ❖ ورفقائى فى تحصيل اليقين ❖ قد
احسنوا ظنهم فى حق هذا العاجز اذ حضروا تادية
❖ وارجو من الله انه كان فى هذا الشان هاديهم ❖

وهادية ● فكل واحد منهم قد حظى عندى
من العلوم ● ما هو له مقسوم ● ثم اراد ان يصل
حبله ● ويتبع سنن من قبله ● فان من لا سند
له كمن لا نسب له ● فاجزتهم وقلت لهم
اتقوا الله ويعلمكم الله ● فهذا شرط اجازتى
لا غير ● نعم ولا ضير ان لا ينسونى من دعاء
الخير ● فمن هؤلاء الاخوة الكرام ● قرة
عين المودة والاحترام ● العالم اللبيب
والفاضل الاريب ● محمد امين بن احمد الجالى
● اسعده الله فى الدارين واولاده ● وجعل
اخراه خيرا من اولاه ● اجزته كما اجاز

Doç. Dr. Osman Aydınlı'nın arşivinden.

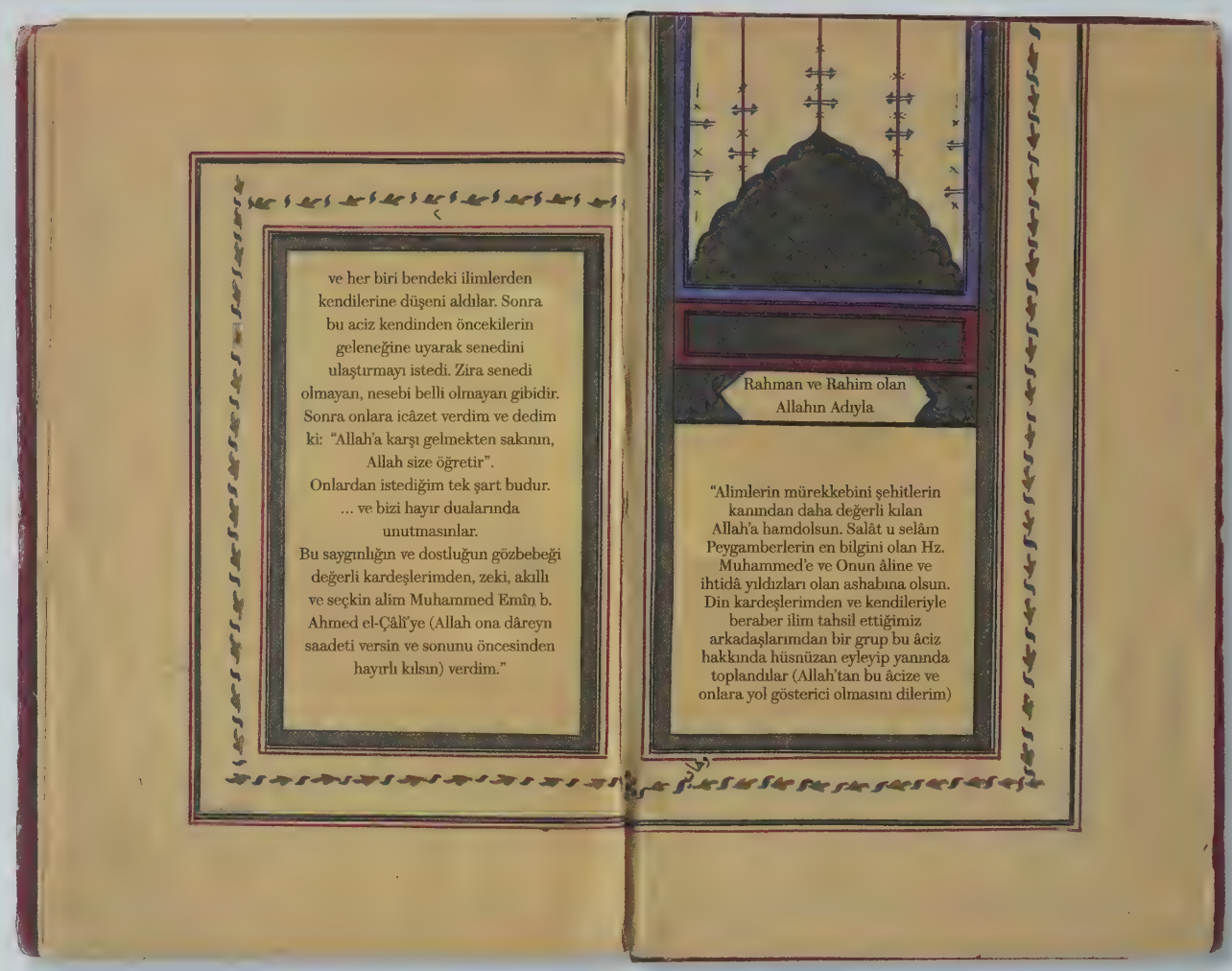
Mustafa Sabri Efendi'ye ait mühür.

Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi imzası ile Fatih Medresesi'nde okuyan Mehmet Emin Çali'ye verilen İslâmî ilimler icâzetnâmesinin son iki sayfası görülmektedir.

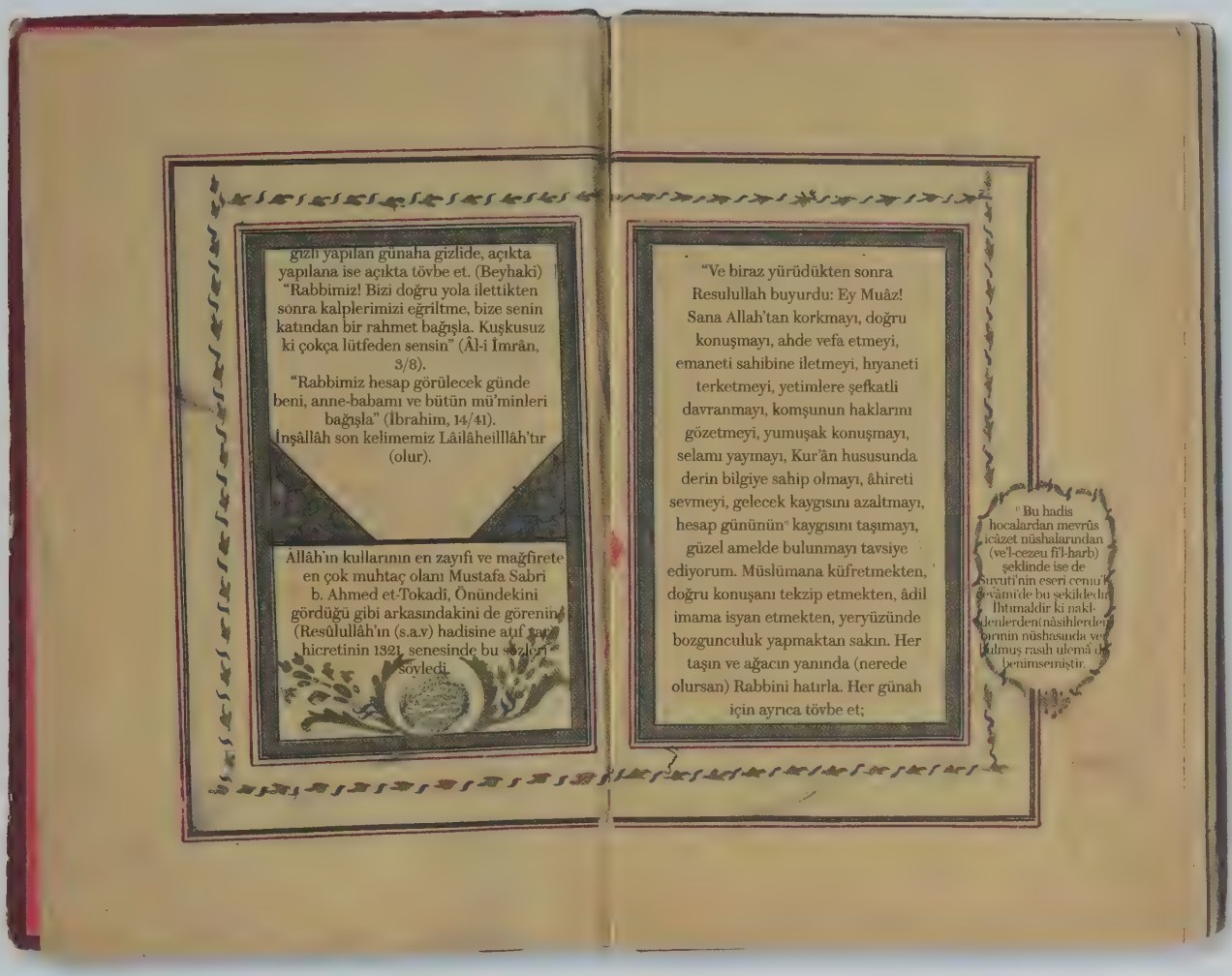
Miladî 1903-1904 tarihli Mehmet Emin bin el Çalî Efendi'nin İslamî ilimler icâzetnâmesi.

Rahman ve Rahim olan
Allahın Adıyla

"Alimlerin mürekkebini şehitlerin kanından daha değerli kılan Allah'a hamdolsun. Salât u selâm Peygamberlerin en bilgini olan Hz. Muhammed'e ve Onun âline ve ihtidâ yıldızları olan ashabına olsun. Din kardeşlerimden ve kendileriyle beraber ilim tahsil ettiğimiz arkadaşlarımdan bir grup bu âciz hakkında hüsnüzan eyleyip yanında toplandılar (Allah'tan bu âcize ve onlara yol gösterici olmasını dilerim)

ve her biri bendeki ilimlerden kendilerine düşeni aldılar. Sonra bu aciz kendinden öncekilerin geleneğine uyarak senedini ulaştırmayı istedi. Zira senedi olmayan, nesebi belli olmayan gibidir. Sonra onlara icâzet verdim ve dedim ki: "Allah'a karşı gelmekten sakının, Allah size öğretir".
Onlardan istediğim tek şart budur. ... ve bizi hayır dualarında unutmasınlar.
Bu saygınlığın ve dostluğun gözbebeği değerli kardeşlerimden, zeki, akıllı ve seçkin alim Muhammed Emîn b. Ahmed el-Çâlî'ye (Allah ona dâreyn saadeti versin ve sonunu öncesinden hayırlı kılsın) verdim."

gizli yapılan günaha gizlide, açıkta yapılana ise açıkta tövbe et. (Beyhaki) "Rabbimiz! Bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizi eğriltme, bize senin katından bir rahmet bağışla. Kuşkusuz ki çokça lütfeden sensin" (Âl-i İmrân, 3/8). "Rabbimiz hesap görülecek günde beni, anne-babamı ve bütün mü'minleri bağışla" (İbrahim, 14/41). İnşâllâh son kelimemiz Lâilâheillâh'tır (olur).

Allâh'ın kullarının en zayıfı ve mağfirete en çok muhtaç olanı Mustafa Sabri b. Ahmed et-Tokadî, Önündekini gördüğü gibi arkasındakini de görenin (Resûlullâh'ın (s.a.v) hadisine atıf tarz hicretinin 1321. senesinde bu sözleri söyledi.

"Ve biraz yürüdükten sonra Resulullah buyurdu: Ey Muâz! Sana Allah'tan korkmayı, doğru konuşmayı, ahde vefa etmeyi, emaneti sahibine iletmeyi, hıyaneti terketmeyi, yetimlere şefkatli davranmayı, komşunun haklarını gözetmeyi, yumuşak konuşmayı, selamı yaymayı, Kur'ân hususunda derin bilgiye sahip olmayı, âhireti sevmeyi, gelecek kaygısını azaltmayı, hesap gününün[1] kaygısını taşımayı, güzel amelde bulunmayı tavsiye ediyorum. Müslümana küfretmekten, doğru konuşanı tekzip etmekten, âdil imama isyan etmekten, yeryüzünde bozgunculuk yapmaktan sakın. Her taşın ve ağacın yanında (nerede olursan) Rabbini hatırla. Her günah için ayrıca tövbe et;

[1] Bu hadis hocalardan mevrûs icâzet nüshalarından (ve'l-cezeu fi'l-harb) şeklinde ise de Suyuti'nin eseri cemu'l-cevâmi'de bu şekildedir. İhtimaldir ki nakledenlerden(nâsihlerden) birinin nüshasında ver bulmuş rasih ulemâ d benimsemiştir.

İCÂZETLERDE SİLSİLE YÜCE ALLAH'A (cc) VARIR

Medreselerde, ilim ve irfan dünyasında daha güçlü bir şekilde belirleyici ve yaygın bir unsur haline gelen icâzetnâmeler teknik ve manevî özelliklerinden öte kaynağa, hiyerarşiye, mensubiyete, adap-erkân ve besleyici damarlara işaret eder. Bütün silsileler, icâzet ve hilâfetnâmeler bir alimler ve arifler silsilesi üzerinden ilim ve irfanın kaynağı olarak Hz. Peygamber'e Cebrail'e ve onların vasıtası ile yüce Allah'a (cc) çıkar ve dayanır.

Bu yüzden icâzet alan kişinin hocası başta olmak üzere yukarıya doğru bütün ulema ve arifler manevî bir değere ve hususî bir anlama sahiptir.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى انبت شجرة العلم فى صدور
العلماء ۞ من اصل ثابت فى حديقة وعلم
ادم الاسماء ۞ وجعل اثمارها اصول
الشريعة الغراء ۞ وازهارها فروع
الملة البيضاء ۞ سبحان من احاط علمه
بدبيب النملة السوداء ۞ على الصخرة الصماء
فى دياجير الظلماء ۞ وما يعزب عن علمه
مثقال ذرة فى الارض ولا فى السماء ۞
ولا يحيطون بشئ من علمه الا بما شاء ۞
اشهد ان لا اله الا الله العليم الحكيم ۞ عالم

الغيب

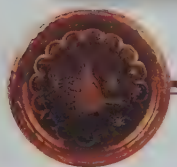
(Gazi Hüsrev Begoviç Kütüphanesi Saraybosna)

والصديقين والشهداء
والصالحين بحرمة
سيد المرسلين
والحمد لله رب
العالمين
امصد على ما امضى راحا عفو ربى
غس رللى فى اليوم التاسع من ذى القعده
اكرام سنه ست وعشر وسلمائه والف
هى الحج الاعوام اصطرب فيها الحكومه
الاسلامه الى فول المسروطه
العمامه واما المصر الى
الاطف المولوى
الواسعد
المعانى
الغيب والشهادة هو الرحمن الرحيم
فد شهد بدايع مصنوعاته وودايع اثاره
فى موضوعاته ومرفوعاته على انه وسع كل
شئ علماً فاحسن صنع العالم واتقن
حكما ونشهد ان سيدنا محمداً الذى
هو اعلم ابناء ادم واعظم رسل
ربنا الاكرم الذى علم بالقلم
علم الانسان ما لم يعلم عبده ورسوله
المكرم بخطاب وعلمك ما لم تكن
تعلم ونبيه المرسل المفخم بالكتاب
المحكم شاهداً ومبشراً ونذيراً
وداعياً الى الله باذنه وسراجاً منيراً
فالصلاة الادوم الاجمل والسلام
الاتم الاكمل على جنابه المجل
بايحال ربه الاجل ودهى معلم مناهج الدين
الاقوم بالنهج الحنيف الاحكم الامته
خير الامم مخصصاً بمحاسن الشيم

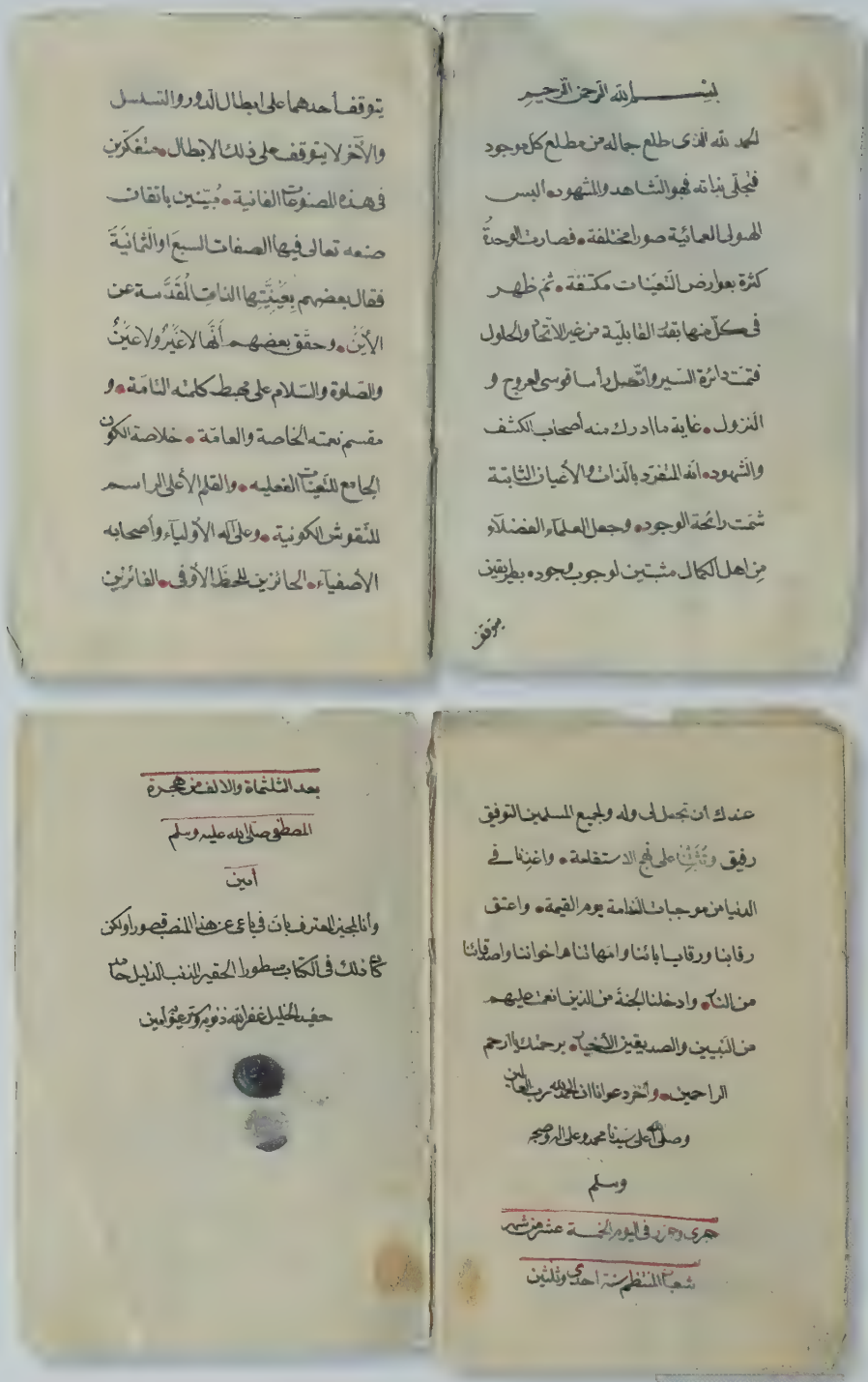

BOSNA İCÂZETİ

Hicrî 9 Zilkade 1326 Miladî 3 Aralık 1908 tarihli icâzetnâme örneği

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي طلع جماله من مطالع كل موجود فتجلى بذاته فهو الشاهد والمشهود البس الهوية العمائية صور المختلفة. فصارت الوحدة كثرة بعوارض التعينات مكتفة. ثم ظهر في كل منها بقدر القابلية من غير الاتحاد والحلول فتمت دائرة السير وانتهى رأسا توسيط العروج و النزول. غاية ما ادرك منه أصحاب الكشف والشهود انه المتفرد بالذات والأعيان الثابتة شمت رائحة الوجود. وجعل العلماء الفضلاء من اهل الكمال مثبتين لوجوب وجوده بطريقين

يتوقف أحدهما على ابطال الدور والتسلسل والآخر لا يتوقف على ذلك الابطال مستفكرين في هذه المصنوعات الفانية. مبتهين باتقان صنعه تعالى فيها الصفات السبع والثمانية فقال بعضهم بعينيتها الذات المقدسة عن الأين. وحقق بعضهم أنها لا غيره ولا عينه والصلاة والسلام على مجمط كلمته التامة. و مقسم نعمته الخاصة والعامة. خلاصة الكون الجامع للتعينات الفعليه. والقلم الأعلى الرئاسة للتقوش الكونية. وعلى آله الأولياء وأصحابه الأصفياء. الحائزين للحظ الأوفى. الفائزين

عندك ان تجعل لي وله ولجميع المسلمين التوفيق رفيق وتبقينا على فهم الاستقامة. واغنينا في الدنيا من موجبات الندامة يوم القيمة. واعتق رقابنا ورقاب ابائنا وامهاتنا واخواننا واصدقائنا من النار. وادخلنا الجنة من الذين انعمت عليهم من النبيين والصديقين الأخيار. برحمتك يا ارحم الراحمين. وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين

وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه

وسلم

حرر في اليوم الخمسة عشر من شهر

شعبان المعظم سنة احدى وثلثين

بعد الثلثماة والالف من هجرة

المصطفى صلى الله عليه وسلم

آمين

وانا المجيز المعترف بما ذكر عن هذا المنصف وان كان

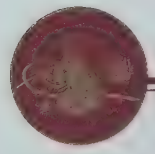
كما ذلك في الكتاب سطورا الحقير المذنب الذليل حامدا

حسيب الخليل غفر الله ذنوبهم وكفر عيوبهم

(Hüsamettin Durceylan'ın arşivinden)

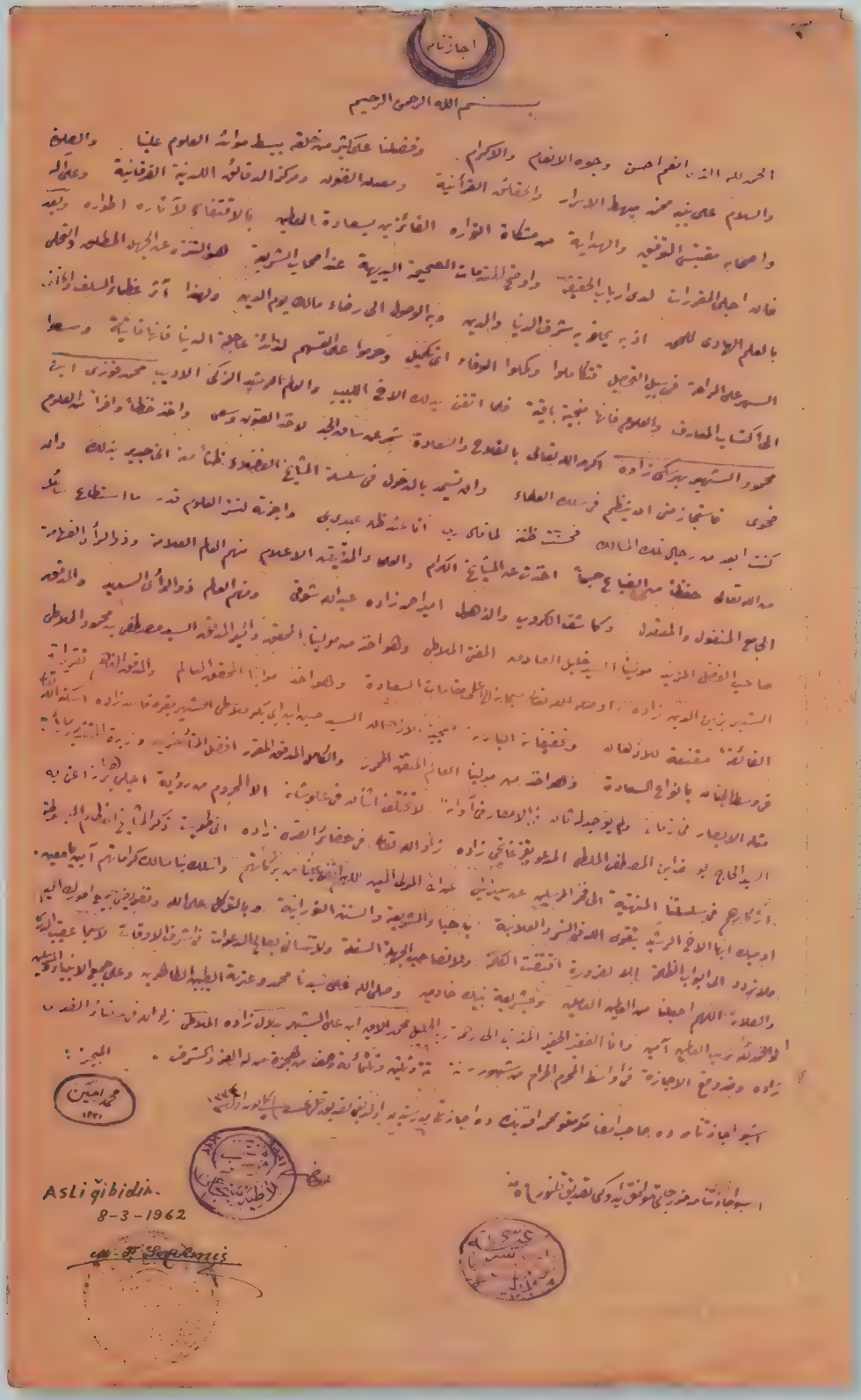
İLMÎ İCÂZET

Allâme Mollâ Halil es-Siirdî'nin (v. 1873) ahfâdından Mollâ Efendi'nin H.1331 senesinde Molla Tayyib Efendi'ye verdiği icâzetnâme. Özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da mevcut medreselerde verilen icâzetlerin çoğuna ilmî silsile Mollâ Halil es-Siirdî'ye bağlanmaktadır. Elimizdeki bu icâzet de Molla Hamid tarikiyle Molla Halil es-Siirdi'ye bağlanan, Siirt ve çevresindeki medreselerde en yaygın icâzetlerden birisidir.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918). Hicrî 15 Şaban 1331 Miladî 20 Temmuz 1913 tarihli Molla Tayyib Efendi'ye ait icâzetnâme.

İcâzetnâme

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي أنعم أحسن وجوه الإنعام والإكرام وفضلنا على كثير ممن خلق ببسيط موائد العلوم علينا والصلاة والسلام على نبيه محمد بسيط الإنسان والخلائق القرآنية وعلى آله وأصحابه مقتبس النورانية والهداية من مشكاة الفواد الفائزين بسعادة الطالبية بالاقتفاء لآثاره الطاهرة وبعد فإنه أجل القربات لدى أرباب الحقيقة وأوضح المثابات الصحيحة البديهية عند أصحاب الشريعة الغراء المطهرة عن الرذائل المطلوبة التحلي بالعلم الأولى للعبد أن يجاهد بشرف الدنيا والدين وبالوصول إلى رضاء مالك يوم الدين وقد أثر عظماء السلف والخلف السعي على الراغبين في تحصيل العلوم فكانوا وكلوا الوفاء إلى تكميل وحرصوا على التسلم لذلك عناية الدنيا فاز غاية وسعا الحاكمين بالمعارف والعلوم فإنا نبغية باقية فإنها تفتح بدلك الأبواب القلوب والعلم الوهبية الزكي الأديب محمد فوزي أفندي محمود الشهير بهركي زاده أكرمه الله تعالى بالفلاح والسعادة شرعه ساعة الجد لواحة الصبوة وسمى واحة خطأ وأفاء الله العلم فحوى فاستجاز مني أن أنظمه في سلك العلماء والنبيه بالدخول في سلسلة المتبع المقتدى فلبيت نداءه الخاطب بذلك وأنه كنت أبعد من رجال هذا المجال فحسنت ظنه فأجابني إلى ما سألته ظنه عبد دني واجزته لسنة العلوم فيما استطاع ما دام الله تعالى حفظ من الضياع حيا أخذت عن المشايخ الكرام والعلماء الفخام والفقيه الأعلام ذي العلم العلامة وذو الرأي الفهامة الجامع المنقول والمعقول وكاشف الكروب والغلل أبي أحمد زاده عبد الله شوقي ومن العلم ذو الرأي السديد والفهم صاحب الفضل المزيد مولانا السيد شفيق العارف المفتي المدلل والأخ الصفي الموفق الأعلى مقامات السعادة والأخ مولانا الموفق العالم والفهامة الفاضل الفهامة السيد مصطفى محمود المدلل الفائق للأقران المنفرد بالإتقان وفقهم الله لمرضاته ومنحهم سعادة الدارين وكشف عنهم كل ما يشينهم وفوض إليهم بالنوال الأعلى وأوصلهم إلى المقام الأسنى وأدخلهم في عباده الصالحين وأسكنهم بحبوحة جنته مع النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن أولئك رفيقا وأجزل لهم من فضله عطاء وثيقا وأنا العبد الفقير الحقير المذنب الخاطئ المعترف بالتقصير الراجي عفو ربه القدير محمد أمين بن السيد إبراهيم الشهير بقره خانه زاده أسكنه الله تعالى في أعلى عليين وجعل مثواه في جنات النعيم وأنا أجزت ولدي المشار إليه أعلاه بما أجازني به مشايخي المشار إليهم أعلاه وأجزت له أن يجيز من شاء بما أجازني به مشايخي المشار إليهم أعلاه وأن يروي عني ما صح عنده من مروياتي ومسموعاتي ومقروءاتي ومؤلفاتي ومصنفاتي ومجموعاتي ومنظوماتي ومنثوراتي بشرط الصحة والسلامة من الشذوذ والنكارة وأن يعمل بما علم منها وأن لا ينساني من صالح دعواته في خلواته وجلواته وأن يشركني في نيته الصالحة ومقاصده الحسنة وأن يعاملني بما يعامل به أهل الوفاء بعضهم بعضا في الدنيا والآخرة وأن يكاتبني بأخبار أحواله ويطلعني على أحواله وأن يعتني بأمر الدعوة إلى الله تعالى على بصيرة وأن يكون داعيا إلى الله على بصيرة وأن يكون من الذين يأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر وأن يكون من الذين يقولون الحق ولا يخافون في الله لومة لائم وأن يكون من الذين يقولون ما لا يفعلون وأن يكون من الذين يقولون ما يفعلون

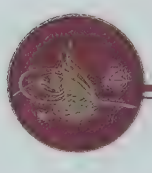

(Şakir Okutan'ın arşivinden)

Belge Ölçüsü: 13 cm X 20 cm / 8 sayfa

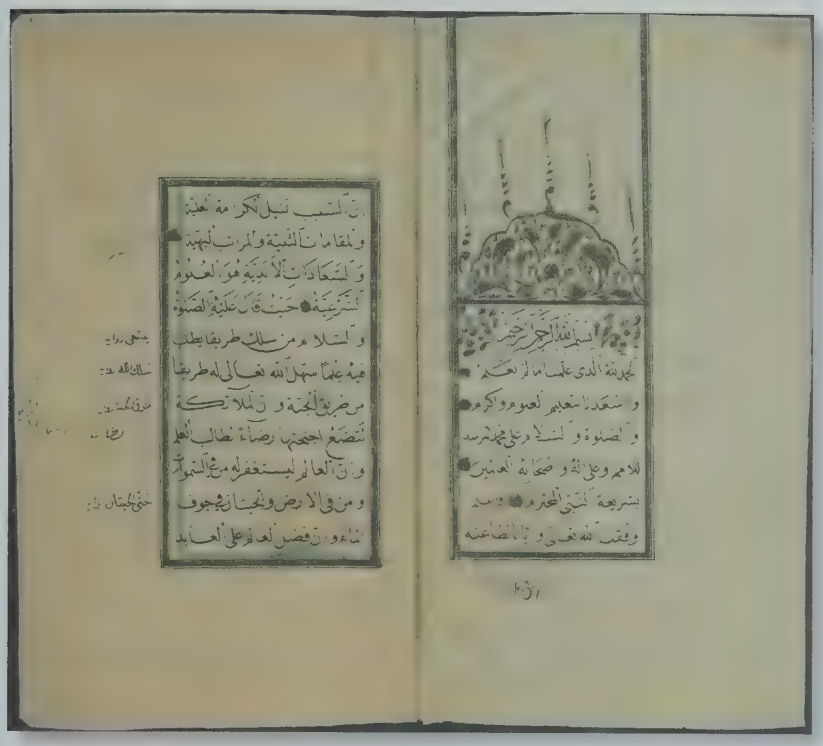
DELAİLÜ'L-HAYRAT İCÂZETNÂMESİ

Karadere Medresesi Müderrisi Gani Ömerzade Mahmud Efendi'nin torunu ve Muhammed Efendi'nin oğlu Abdülaziz Efendi'ye vermiş olduğu Delailü'l-hayrat (Hasta olan kişilere şifa niyeti ile okunmak üzere ve salavat-ı şerifeleri ihtiva eden dua) icâzetnâmesi.

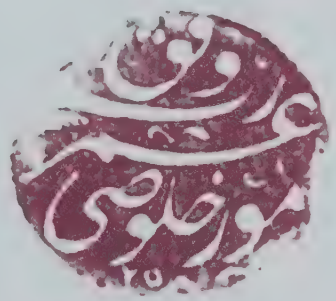

Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 18 Temmuz 1336 Miladi 18 Temmuz 1920 tarihli Gani Ömerzâde Mahmud Efendi'nin torunu Abdülaziz Efendi'nin Delailü'l-hayrat icâzetnâmesi.

Ömer Hulusi Efendi'nin icâzetnâmesindeki mührü

BÜYÜK İCÂZETNÂME

Yakub el-Asım bin Mahmûd el-Kastamonî'ye, es-Seyyid Ömer Hulusî bin Gümüşhânevî tarafından verilen büyük icâzetnâme.

Yakub el-Asım bin Mahmud el Kastamonî'nin Büyük icâzetnâmesi.

فخر عالم

مدرسة النواب

تمنی

حسن حال : نمونهٔ امتثال

شهادتنامه

اَسْتَعِيذُ بِاللّٰهِ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

بلغارستانک ستارا ایلی اسنجاغنه تابع موجیل غراد قضاسی ریطه قریه سنده ۱۵ کانون اولی ۱۹۲۷ تاریخنده تولد ایدن بولغار تبعه سندن علی بهجت اوغلی محمد علی ـــــ افندی شمنی ده کائن مدرسة النواب بش سنه لک تالی قسمنه دوامله تدریسی مشروط اولان : ترتیل قرآن کریم ، فقه ، کلام ، اخلاق ، منطق و آداب ، تورک ، بلغار ، عرب لسانی و ادبیاتلری ، علوم ریاضیه ، تاریخ طبیعی ، حکمت و کیمیا ، تاریخ ادیان و اسلام ، بلغار تاریخی ، عمومی تاریخ ، وطن جوغرافیاسی عمومی جوغرافیا ، پداغوژی ، تدریسات تطبیقاتی ، بلغار قوانینی ، رسم ، تربیهٔ بدنیه ، ال ایشلری موسیقی علم و فنیرینی اوقومش و قومیسیون مخصوص حضورنده ۱۹۴۱ ـ ۱۹۴۷ سنهٔ درسیه سی نهایتنده مأذونیت امتحانی ویره رک فوق العاده درجه ده احراز موفقیت ایلدیکندن .

معارف نظارتنک ۸ حزیران سنه ۱۹۲۲ تاریخ و ۱۷۶ نومرولو تعمیمی موجبنجه بلغارستان داخلنده کی مسلمان مکتبلرنده معلملک ایتمک ، مؤسسات دینیه اداره و تشکیلاتی نظامنامه سنک ۶۲ نجی و مدرسة النواب نظامنامه سنک ۱۱ نجی ماده لرینک ویردیکی حقوقدن استفاده ایله مکلف اولدیغنه دائر اشبو اجازتنامه موحی الیه محمد علی بهجت علی افندی یه اعطا اولنمشدر .

شمنی نومرو ۲۰۰ ۵ تموز سنه ۱۹۴۷ جمادی الاخره سنه ۱۳۶۶

باش مفتش رخصی

فی نظارتی مرخص خارجه دن ناظر نظارتی مرخصی

9 Temmuz 1975

5 Temmuz 1951

هیأت امتحانیه

ایوان پرازه باصمه خانه سی ـــ امید مطبعه سی صوفیه

„МОХАМЕДАНСКО ДУХОВНО УЧИЛИЩЕ „МЕДРЕСЕ-ТЮН-НЮВАБЪ"

СРѢДЕНЪ ОТДѢЛЪ ГР.-ШУМЕНЪ.

ДИПЛОМА

Поведение примерно

Гнт Мехмедали Ахмедъ Хасановъ роденъ 15 Дек. м.г. 1922 г. въ с. Дръстъ, Шуменска околия, Заборянъ по народность турчинъ, поданикъ български завършилъ петгодишния срѣденъ отдѣлъ на Мохамеданското духовно училище „Медресе-тюн-Нювабъ" въ гр. Шуменъ, като е изучавалъ следнитѣ предмети: свещения коранъ, мюсюлмански права и вѣроучение, теология, логика, етика, турски езикъ, български езикъ, арабски езикъ, турска литература, българска литература, арабска литература, математика, естествена история, физика, химия, история на религиитѣ и история на изкуства, българска и обща история, отечествена и обща география, педагогика и психология, методика и практика, граждански учения, рисуване, гимнастика, ръчна работа, пение и на зрѣлостния изпитъ положенъ предъ специалната изпитна комисия на края на учебната 1941/1942 год. като редовенъ абитуриентъ е показалъ успѣхъ Отличенъ (5.45)

Тази диплома се дава на Мехмедали Ахмедъ Хасановъ за удостовѣрение, че той е свършилъ срѣдния отдѣлъ на мохамеданското духовно училище „Медресе-тюн-Нювабъ" въ гр. Шуменъ, че съгласно окржно № 2017 отъ 29.11.1933 на Министерството на Народното Просвѣщение има права да участвува въ всички мюсюлмански училища въ Царството и че освенъ правата, които се ползува отъ правата и привилегиитѣ, които по силата на 63 отъ Устава за Духовното Устроение и Управление на мюсюлманитѣ въ Царството и чл. 11 отъ устава на училището се признаватъ на свършилитѣ това училище.

№ 300

гр. Шуменъ, 5 Юлий 1942 год.

Директоръ: Ю. З. Хасановъ

Пратеникъ на Министерството на Народното Просвѣщение: Ст. Златаревъ

Пратеникъ на Министерството на Вѣншнитѣ Работи и на Изповѣданията

Пратеникъ на Главното Мюфтийство: И. Д. Гл. мюфтий М. Х. Мустафовъ

Изпитна Комисия:
1. Ст.
2. Гр.
3. Ю. Османовъ
4. М.
5. Ос.
6. Ис.
7. Изп.

ДИТ НА ПРАЗЕ СОФИЯ
Belge Ölçüsü: 53 cm X 39.5 cm

MEDRESETÜ'N-NÜVVAB

Şumnu

Kısm-ı tâlî
Hüsn-i hâl: Numûne-i imtisâl

İCAZETNAME

Esta'îzubillah "Hel yestevillezine ya'lemûne vellezine lâ ya'lemûn"
Bulgaristan'ın Stara Zagora sancağına tâbi Mumculargrad kazası Rabat karyesinde, 15 Kânûn-ı evvel 1922 târîhinde tevellüd eden Bulgar teb'asından Ali bin Hasan oğlu Mehmed Ali Efendi Şumnu'da kâin Medresetü'n-nüvvâbın beş senelik tâlî kısmına devamla tedrisi meşrut olan: Tertîl-i Kuran-ı Kerim, Fıkıh, Kelâm, Ahlâk, Mantık ve Adâb, Türk Bulgar Arap lisânı ve edebiyatları, Ulûm-ı riyâziye, Târih-i tabiî, Hikmet ve Kimya, Târîh-i Edyân ve İslâm, Bulgar Târîhi, Umûmî Târîh, Vatan Coğrafyası, Umûmî Coğrafya, Pedagoji, Tedrisât Tatbikatı, Bulgar Kavânini, Resim Terbiye-i Bedeniye, El İşleri, Musîkî ilim ve fenlerini okumuş ve komisyon-ı mahsûs huzurunda 1941-1942 sene-i dersiyesi gâyetinde me'zûniyet imtihanı vererek fevkalade [5.75] derecede ihrâz-ı muvaffakiyet eylemiştir.
Ma'ârif Nezâreti'nin 28 Haziran Sene 1922 târîh ve 20176 numaralı ta'mimi mucebince Bulgaristan dâhilindeki Müslüman mekteplerinde mu'allimlik etmek, Müessesat-ı Diniye, İdâre ve Teşkilâtı Nizamnâmesinin 63 üncü ve Medresetü'n-nüvvâb Nizamnâmesinin 11. maddelerinin verdiği hukuktan istifâde eylemek üzere işbu icâzetnâme mumaileyh Mehmed Ali bin Ali bin Hasan Efendi'ye i'tâ olunmuştur.

5 Temmuz Sene 1942 20 Cemaziye'l-ahir Sene Hicrîye 1361
Numara 300 Şumnu

29 Temmuz 1975
5794 Müdir

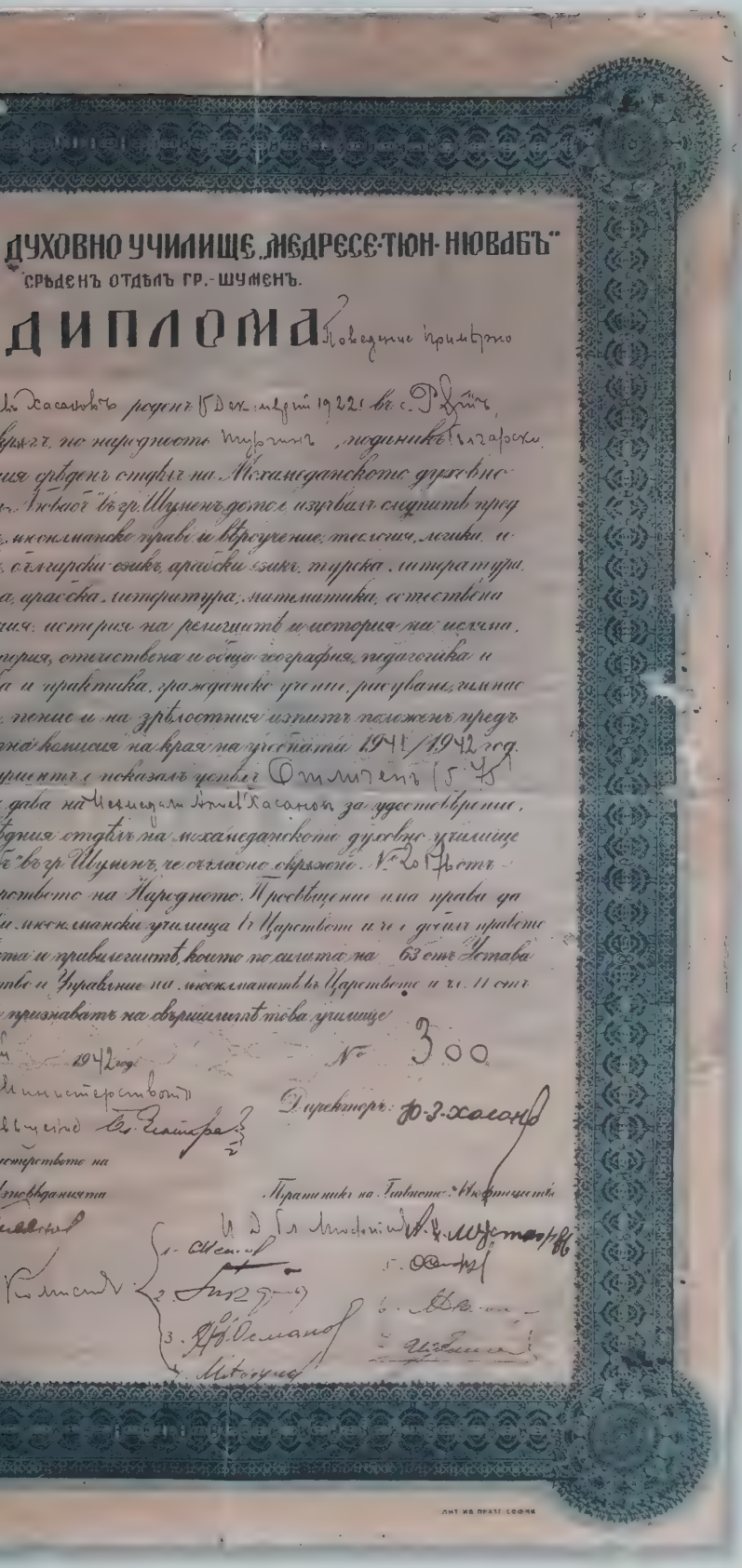
Heyet-i İmtihâniye (İmzalar)

9 Temmuz 1975
5794

Şubat 1951 2-283

Stara Zagora Eski Zağra

Hicrî 20 Cemaziyelahir 1361 tarihli Mehmet Ali Efendi'nin icâzetnâmesi.

ДУХОВНО УЧИЛИЩЕ „МЕДРЕСЕ-ТЮН-НЮВАБЪ"
СРѢДЕНЪ ОТДѢЛЪ ГР.-ШУМЕНЪ.

ДИПЛОМА

Поведение примерно

NÂİBLİK İCÂZETNÂMESİ

K.K 39/9 Zümer Süresi 9. Ayet "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"

Miladî 5 Temmuz 1942 tarihli Mehmet Ali Efendi'ye ait icâzetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

İSTANBUL MÜFTÜLÜĞÜ

Dip. No 16.

Adı : Abdullah oğlu Hafız Mustafa

Soy adı : İnci

Doğum yeri : Pelürge 1337.

Yukarıda adı ve soy adı yazılı Abdullah oğlu Hafız Mustafa İnci kursumuza devam ederek hıfzı Kuran-ı kerimi ve tashihi hurufatı şerifesini muvaffakiyetle ikmal ettiğini bildirir işbu belge tasdik edilerek kendisine verildi. ve fotoğrafı yapıştırıldı.

Numunemize camii Başimam

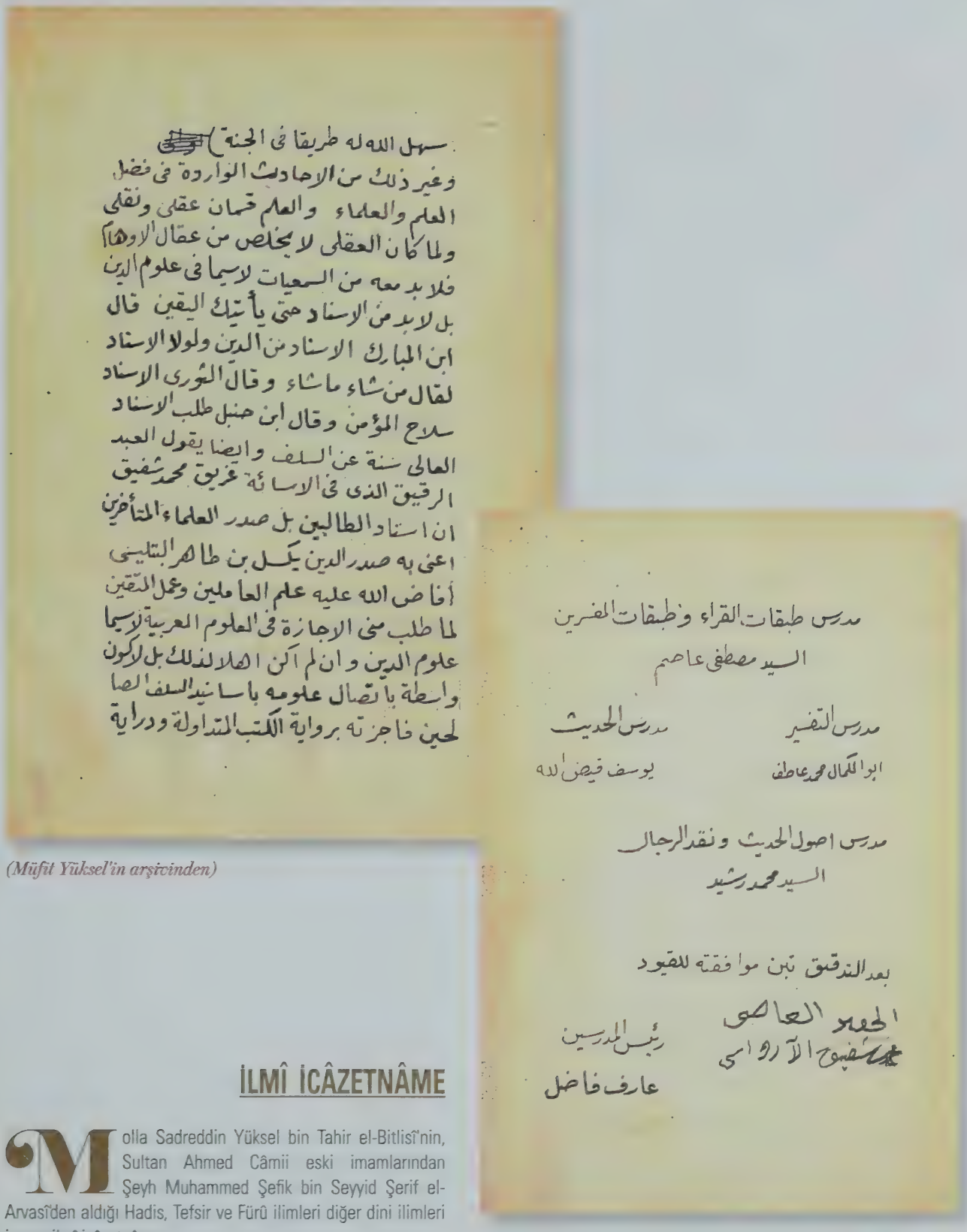
Hafız Hasan Akkuş

(Fuat İnci'nin arşivinden)

HÂFIZLIK ve TASHÎH-İ HURÛFAT İCÂZETNÂMESİ

Cumhuriyet dönemi. Hafız Mustafa İnci'nin 1946 tarihinde aldığı Hâfızlık ve Tashîh-i hurûfat icâzetnâmesi.

سهل الله له طريقا الى الجنة
وغير ذلك من الاحاديث الواردة فى فضل
العلم والعلماء والعلم قسمان عقلى ونقلى
ولما كان العقلى لا يخلص من عقال الاوهام
فلا بد معه من السعيات لاسيما فى علوم الدين
بل لابد من الاسناد حتى يأتيك اليقين قال
ابن المبارك الاسناد من الدين ولولا الاسناد
لقال من شاء ما شاء وقال الثورى الاسناد
سلاح المؤمن وقال ابن حنبل طلب الاسناد
العالى سنة عن السلف وايضا يقول العبد
الرقيق الذى فى الاسائة غريق محمد شفيق
ان استاد الطالبين بل صدر العلماء المتأخرين
اعنى به صدر الدين يكل بن طاهر البتليسى
أفاض الله عليه علم العاملين وعمل المتقين
لما طلب منى الاجازة فى العلوم العربية لاسيما
علوم الدين وان لم اكن اهلا لذلك بل لاكون
واسطة باتصال علومه باسانيد السلف الصا
لحين فاجزته برواية الكتب المتداولة ودراية

مدرس طبقات القراء وطبقات المفسرين
السيد مصطفى عاصم

مدرس التفسير
ابو الكمال محمد عاطف

مدرس الحديث
يوسف فيض الله

مدرس اصول الحديث ونقد الرجال
السيد محمد رشيد

بعد التدقيق تبين موافقته للقيود

الجهد العاطس
محمد شفيق الآرواسى

رئيس المدرسين
عارف فاضل

(Müfit Yüksel'in arşivinden)

İLMÎ İCÂZETNÂME

Molla Sadreddin Yüksel bin Tahir el-Bitlisî'nin, Sultan Ahmed Câmii eski imamlarından Şeyh Muhammed Şefik bin Seyyid Şerif el-Arvasî'den aldığı Hadis, Tefsir ve Fürû ilimleri diğer dini ilimleri içeren ilmî icâzetnâme.

Cumhuriyet dönemi. Molla Sadreddin Yüksel'in Hadis, Tefsir ve Dini ilimler icâzetnâmesi.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى انبت شجرة العلم فى صدور
العلماء وجعل ثمارها انوار احكام الشرعية
الغراء والصلوة والسلام على رسولنا الذى
ورثهم وبعض الانبياء شبههم وعلى اله
وصحبه مع الذين اتبعوهم ونهجوا منا
هجهم وسلكوا سبلهم وبعد فيقول
الفقير الى الله الغنى محمد بن الحاج حسن

العريف بطبال عفى عنه ان العلم انفس ما صرف
فيه نفائس الاعمار وركب فى تحصيله
البرارى والقفار قال الله تعالى فلما جاوزا
قال لفتاه اتنا غداءنا لقد لقينا من سفرنا
هذا نصبا قال ارايت اذ اوينا الى الصخرة فانى
نسيت الحوت وما انسانيه الا الشيطان ان
اذكره واتخذ سبيله فى البحر عجبا قال
ذلك ما كنا نبغ فارتدا على اثارهما قصصا
فوجدا عبدا من عبادنا اتيناه رحمة من عندنا
وعلمناه من لدنا علما قال له موسى
هل اتبعك على ان تعلمنى مما علمت رشدا
وقال الله تعالى هل يستوى الذين يعلمون
والذين لا يعلمون وقال الله تعالى
انما يخشى الله من عباده العلماء
وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم

وبارك وكرم وتحنن وترحم من
يريد الله به خيرا يفقهه فى الدين رواه
الشيخان وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
وبارك وكرم فضل العلم خير من العبادة
وفضل دينكم الورع رواه الطبرانى والبزار فى
باسناد حسن وقال صلى الله عليه وسلم
وشرف وبارك وكرم من سلك طريقا يطلب فيه
علما سهل الله له طريقا الى الجنة وان الملئكة
لتضع اجنحتها رضى لطالب العلم وان العالم
ليستغفر له من فى السموات ومن فى الارض
حتى الحيتان فى الماء وفضل العالم على العابد
كفضل القمر ليلة البدر على سائر الكواكب
وان العلماء ورثة الانبياء وان الانبياء
لم يورثوا دينارا ولا درهما انما ورثوا العلم
فمن اخذه اخذ بحظ وافر رواه الترمذى

هذه ادلة النقلية واما الشواهد العقلية
فكثيرة ايضا من اراد الاطلاع عليها
فليرجع الى التفسير فى قوله تعالى وعلم ادم الا
سماء قال الامام فيه اعلم ان كون العالم
صفة شرف وكمال وكون الجهل صفة
نقصان امر معلوم للعقلاء بالضرورة
ولذلك لو قيل للرجل الجاهل يا عالم فرح
بذلك وان كان يعلم انه ليس كذلك
وكل ذلك دليل على ان العلم شريف لذاته
ومحبوب لذاته والجهل نقصان لذاته
هذا وقد خصت هذه الامة ببقية الاسناد
وهو من الدين ولولاه لقال من شاء ما شاء
وان من صرف مدة طويلة من عمره فى تحصيل العلوم

Cumhuriyet dönemi. Bekir Topaloğlu'nun 5 Mayıs 1949 tarihli hadis, tefsir ve fürû ilimleri rivayet icâzetnâmesi.

HADİS, TEFSİR, USÜL ve FÜRÛ İLİMLERİ RİVÂYET İCÂZETNÂMESİ

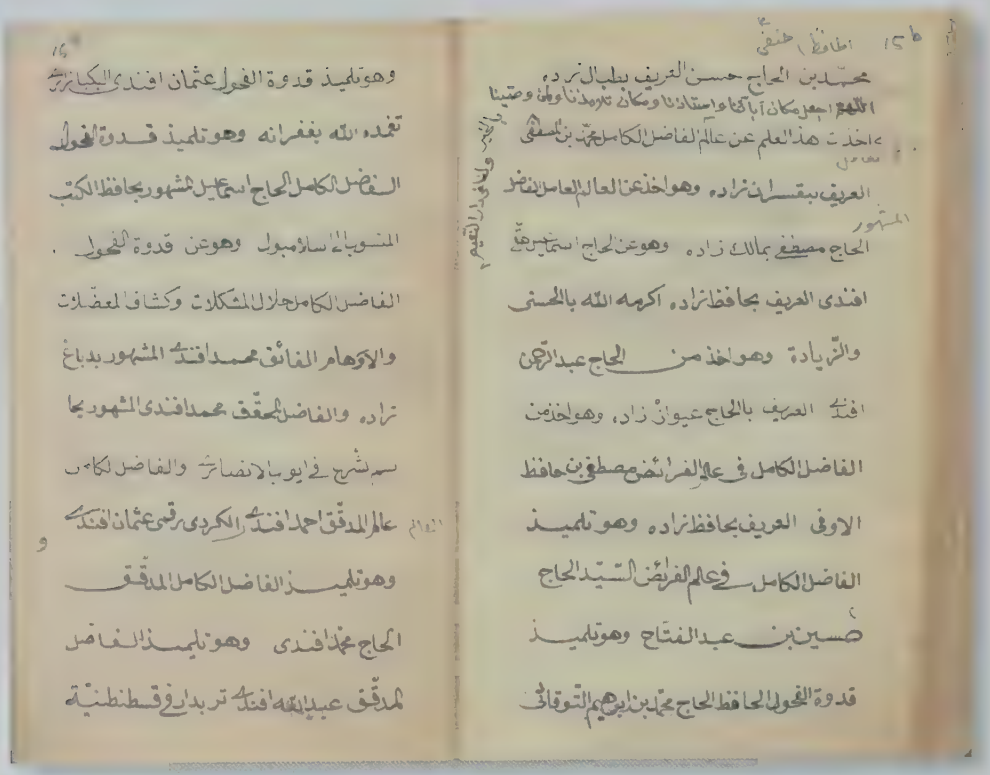
Rahmân ve rahîm olan Allah'ın adıyla

Hamd o Allah'a mahsustur ki, ilim ağacını âlimlerin göğsüne (ve zihnine) dikmiş, meyvelerini de bembeyaz ve apaçık dinin hükümlerinin nurları niteliğinde kılmıştır. Salât ve selâm, âlimleri kendi vârisleri yerinde tutup onlarla peygamberlerin bir kısmı arasında benzerlik kuran Peygamberimize, ayrıca onun âl ve ashabı ile onlara uyup yöntemlerini benimseyen ve yollarından yürüyen kimselere olsun.

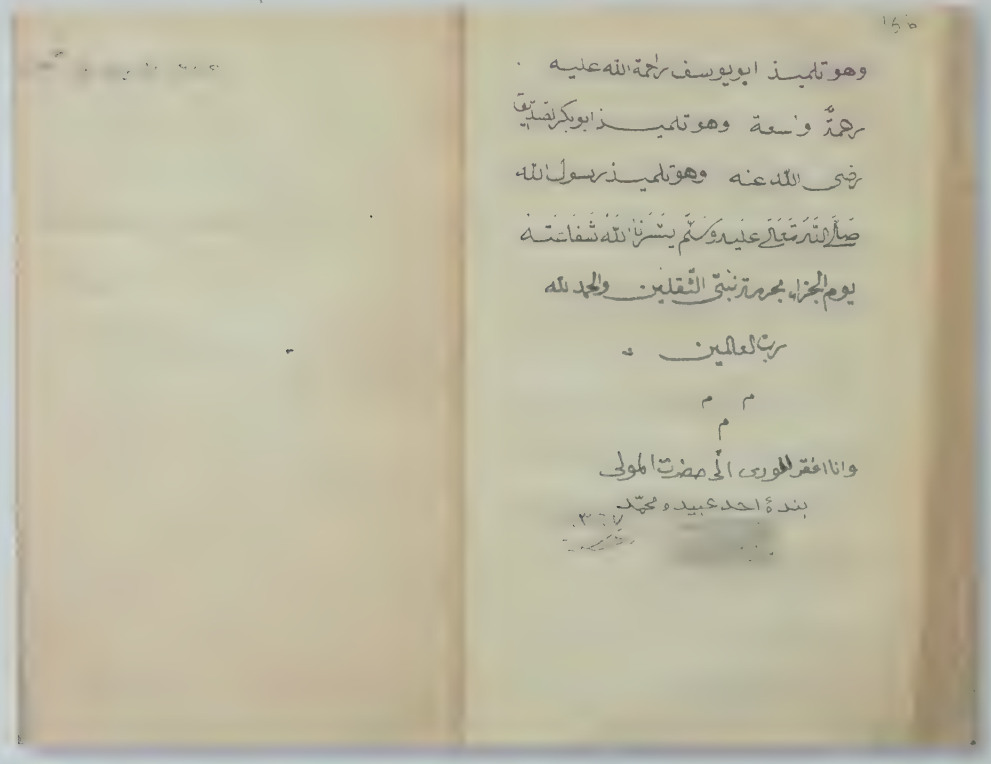
Şimdi, her şeyden müstağni olan Allah'a muhtaç, Topalzâde diye tanınan Hacı Hasan oğlu Muhammed der ki, ilim, ömürlerin en değerli dönemlerinin uğrunda sarfedileceği ve elde edilmesi yolunda ova, kır ve çöllerin aşılacağı en kıymetli şeydir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: *"Buluşma yerlerini geçtikten sonra Mûsâ genç adamına, 'Kuşluk yemeğimizi getir bakalım, hakikaten şu yolculuğumuz yüzünden epeyce yorulmuş durumdayız' dedi. Genç adam, 'Gördün mü, dedi, kayaya sığındığımız sırada balığın yaptığını unutmuşum. Onu bana unutturup hatırlamama engel olan şeytandan başkası değildir. Balık şaşılacak bir şekilde denizdeki yolunu tutmuştu.' Mûsâ, 'İşte aradığımız o idi' dedi ve hemen izlerinin üzerinden geri döndüler. Derken katımızdan rahmet verdiğimiz ve tarafımızdan bir ilim öğrettiğimiz kullarımızdan birini buldular. Mûsâ ona, 'Sana öğretilen ilimden doğru yolu bulmama vesile olacak bir bilgi öğretmen için beraberinde bulunmama müsaade eder misin?' dedi"* (el-Kehf 18/62-65). Yine Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: *"Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"* (ez-Zümer 39/9). Cenâb-ı Hak, *"Kulları içinde Allah'a karşı en çok saygılı olanlar âlimlerdir"* buyurmuştur (Fâtır 35/28). Resûlullah da, Allah ona rahmet ve selâmet ihsan eylesin, mübarek ve mükerrem kılsın, üzerine şefkat ve rahmet yağdırsın, şöyle demektedir: *"Allah, kendisi için hayır murad ettiği kimseyi dinde derin anlayış sahibi kılar"* (Hadisi Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir). Yine Resûlullah Allah ona rahmet ve selâmet ihsan eylesin, mübarek ve mükerrem kılsın "İlmin sağladığı fazilet [nâfile] ibadetten hayırlıdır; dinî hayatınızın üst derecesi haramlardan sakınmanızdır" buyurmuştur (Hadisi Taberânî ve Bezzâr isnâdı hasenle rivayet etmişlerdir). Resûlullah Allah ona rahmet ve selâmet ihsan eylesin, şerefini arttırsın, mübarek ve mükerrem kılsın şöyle de buyurmuştur: *"Allah, ilim tahsil edeceği bir yola giren kimseye cennet yolunu kolaylaştırır." Melekler ilim öğrencisinden duydukları memnuniyet sebebiyle kanatlarını altına sererler. Sudaki balıklara varıncaya kadar göklerde ve yerde bulunan varlıklar âlim için bağışlanma talebinde bulunur. Âlimin âbide olan üstünlüğü dolunayın diğer yıldızlara göre üstünlüğü gibidir. Âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler altın ve gümüş değil, ilmi miras bırakmışlardır. Onu eline geçiren büyük bir nasibin sahibi olur"* (Hadisi Tirmizî rivayet etmiştir). İlmin üstünlüğü hakkında şimdiye kadar söylenenler naklî delillerden ibarettir. Konuyla ilgili aklî delillere gelince, bunlar da çok olup vâkıf olmak isteyenler Cenâb-ı Hakk'ın, *"Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti"* (el-Bakara 2/31) meâlindeki kelâmın tefsirine bakmalıdır. Bu konuda İmam şöyle demiştir: Şunu bilmelisin ki ilmin şeref ve kemal, cehaletin de düşüklük ve noksan sıfatı oluşu akıl sahibi kimselerce kendiliğinden bilinen bir husustur. Bundan dolayıdır ki âlim olan bir insana, "Ey cahil!" denildiğinde gerçek dışı olduğunu bildiği halde üzülür; buna karşılık cahil bir adama, "Ey âlim!" diye hitap edildiğinde böyle olmadığını bildiği halde sevinç duyar. Bütün bunlar ilmin özü itibariyle şerefli ve sevilen bir şey olduğunu, cehaletin ise yine özü itibariyle eksiklik ve acz ifade ettiğini gösterir. Şunun da belirtilmesi gerekir ki Muhammed ümmeti, bir bilgi ve bir fikrin nakledilmesi veya ileri sürülmesi halinde kaynağının ve tarihî gelişinin (isnad) de eklenmesini zaruri görmesi gibi üstün bir vasıfla belirginlik kazanmıştır. Bu durum dinin bir parçası kabul edilmelidir, şayet sözü edilen kriter olmasaydı isteyen herkes din adına istediği fikri ileri sürebilirdi.

Ömründen uzun bir süreyi aklî ve naklî ilimleri elde etme yolunda geçiren ve bu fakirin ilim meclislerine devam edenlerden biri de Trabzonlu Oflu Holalı olup dinî ilimlerde derinleşmiş ve aklî istidlâller alanında kesin bilgi seviyesine ulaşmış, Topalzâde diye bilinen Hüseyin oğlu Hâfız Bekir Sıdkı'dır. Aynı zamanda o, dinî kitapların gerekli olanlarını ders olarak okumaya da özen göstermiştir. Ben kendisinde hakka isabet eden bir fikir ve hareket olgunluğu sezip müşahede ettim. "Allah Teâlâ daha fazlasını lutfetsin." Nihayet benden icâzet talep etti, çünkü o, ilim tahsili süresini geleneğe göre tamamlamış ve çeşitli dallara ait kitaplardan tahsil edilmesi belirlenegelenleri okuyup bitirmişti. Evet, o, icâzet vermeye ehil olduğumu zannederek talepte bulundu. Ben icâzet vermek şöyle dursun almaya bile ehil değilsem de hakkımdaki zannını güzel bulup öyle olmayı arzu ettim. Allah'tan yardım dileyerek, Resûlullah'ın sa'y ve gayretine sığınarak ve üstadımın himmetlerine dayanarak derim ki İCÂZET VERDİM. Evet, nazarî, ilmî, amelî ve naklî, yani hadis, tefsir, usul ve fürû olmak üzere benden rivayet edilmesi meşru olan bütün ilimleri rivayette bulunmasına izin verdim ve bunu keskin zekâlı, firâset sahibi, ilhama mazhar kılınmış, eşi ve benzeri bulunmayan, ifade ve düşünce alanlarının maliki olduğu hüsnüzannına dayanarak yaptım. *"Zeytin ağacından çıkıp fanusu tutuşturan yağ neredeyse kendisine ateş değmese bile ışık verir. Nur üstüne nur"* (en-Nûr 24/35). Allah kendisini batmayan güneş gibi yaşatsın!

Ben şer'î ilimleri, edebî, aklî ve naklî bilgileri âlim, kâmil, fâzıl, Karsanzâde diye tanınan Mustafa oğlu Muhammed'den aldım, "Allah Teâlâ onu cennetle ve cemâlini müşahede etmekle mükâfatlandırsın!" O, ilmi, dönemin ileri gelenlerinden, Hâfızların imamı, çevresini ilim ve faziletle süsleyen, âlim, ilmiyle âmil, kâmil ve kemale erdiren, kendisini ma'rifet-i rabbâniyyeye adayan, Hâşimzâde diye şöhret bulan Hâfız Ahmed Efendi'den aldı. (Allah kendisine cennete girmeyi ve cemâlini müşahede etmeyi lutfetsin.) Karsanzâde hocasının vefatından sonra dinî meseleleri inceden inceye araştıran, ilimlerde derinleşmiş, âlim, ilmiyle âmil, kendisini ma'rifet-i rabbâniyyeye adamış, Mâlikzâde diye meşhur kâmil, üstadımız ve sığınağımız Oflu Hopşeralı Hacı Mustafa Hilmi'nin (Allah onu ebedî lutfuna mazhar kılsın) ilim meclislerine katılmıştır.

(Prof. Dr. Bekir Topaloğlu'nun basılmayan 'hatırat' kitabından)

Üç bölümden oluşan icâzetin birinci bölümü aklî ve naklî ilimler ile Nakşibendiyye Tarikatından, ikincisi kişiye yönelik tavsiye ve öğütler, üçüncü bölüm ise Feraiz ilminden oluşmaktadır.

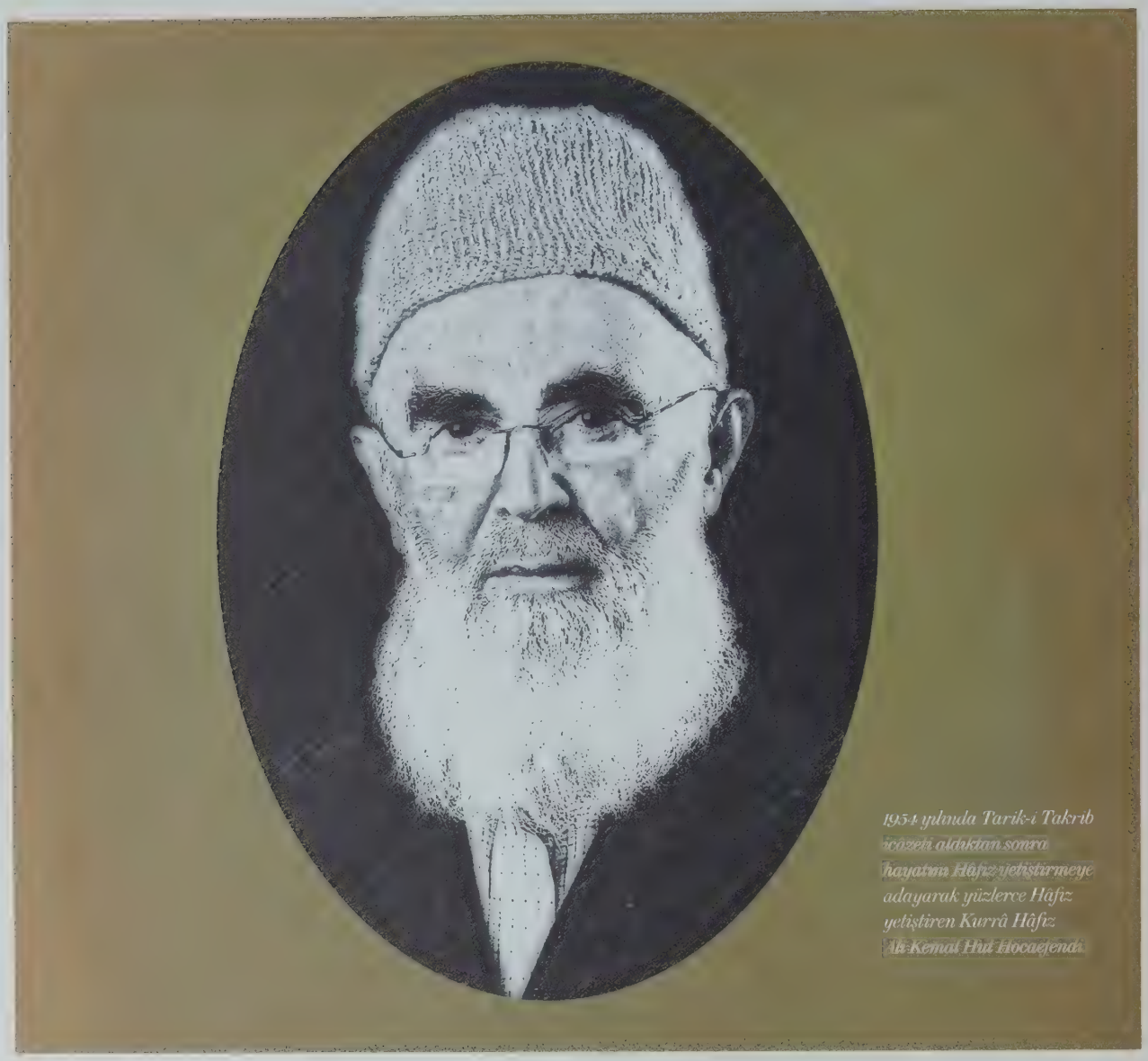
Hâşimzâde âlim, ilmiyle âmil, kâmil, dinî konularda mütehassıs, müdekkik, fâzıl Oflu-Hopşeralı Hâfızzâde diye tanınmış Hacı İsmail Efendi'den (Allah kendisine cenneti ve cemâlini müşahede etmeyi lutfetsin) o da fâzıl, âlim, herkesin üstadı, Hacı Ayvazzâde diye meşhur Mustafa oğlu Hacı Abdurrahman'dan (Allah kendisine cennete girmeyi ve cemâlini müşahede etmeyi nasip etsin), o da Hasan Efendizâde diye tanınan Ahmed oğlu Yahya'dan, o da ileri gelen bazı âlimlerden ilim tahsilinde bulunup bu uğurda meşakkatli ve sıkıntılı yollara başvurmuş, ders meclislerinde hazır bulunmuştur. Onlardan biri hayata gelişinin sebebini, ruhanî ve cismanî kemalinin vasıtasını teşkil eden babası olup âlim, ilmiyle âmil, fâzıl, kâmil, doğumu ve yaşayışı Kadı köyünde cereyan eden Hasan oğlu Ahmed'dir. Allah kendisini huzur, sükûn, güven yeri olan cennete ulaştırsın. O da âlim, fâzıl, kâmil, kemale erdiren, herkesin hocası Kara Halil el-Konevî'den, ayrıca şeyh, âlim, ilmiyle âmil, ittifakla herkesin üstadı, Hâdim Müftüsü diye meşhur Seyyid Muhammed el-Hâdimî'den tahsil edip icâzet almıştır. Yine silsileye giren âlimlerden biri şeyh, allâme, mütehassıs, derin anlayışlı, aklî ve naklî ilimler terazisini dengede tutan, üstadımız, sığınağımız, efendimiz şeyh Seyyid Halil b. İbrahim el-Firebrî'dir. O, Seyyid Muhammed Naîm b. Ahmed el-Hâdimî, ayrıca Seyyid Abdullah el-Hâdimî'den ve bir de kardeşi Seyyid Muhammed Emin el-Hâdimî'den tahsil görmüş, bunlar ise Hâdim Müftüsü diye meşhur Seyyid Muhammed el-Hâdimî'den ilim tahsil etmişlerdir. Bu sonuncu ise âlimlerin dayanağı ve fâzılların en hayırlısı, Çeşmecizâde diye meşhur Muhammed el-Perverî'den "Allah dünyada da, âhirette de ecrini arttırsın" ilim tahsil etmiş; Çeşmecizâde de ilmi, Hâdim Müftüsü diye şöhret bulmuş sözü edilen zattan almıştır. Yine ilim silsilesine girenlerden biri âlim, ilmiyle âmil, fâzıl, kâmil, üstadımız ve şeyhimiz, Allah'tan başka herkesten ve her şeyden müstağni İbrahim b. Veliyyüddin el-Humeydî olup "Allah kendisini ebedî lutfuna mazhar kılsın" fâzıl, âlim, ilmiyle âmil, tenkide önem veren ve kemale erdiren bu zat Hâdim Müftüsü'ne icâzet vermiştir. Kendisi de biraz önce zikredilen mütehassıs, Şeyh Seyyid Halil b. İbrahim el-Firebrî'den Hâdim Müftüsü diye meşhur faziletli zata ulaşan senedi ile tahsil görmüştür.

Silsileden biri de fâzıl, muhakkık, kâmil ve araştırıcı Muhammed Emin b. Osman b. Mustafa ez-Za'ferânî olup kendisi fâzıl, kâmil, kemale erdiren, pederi Osman b. Mustafa ez-Za'ferânî'den, o da Halil el-Akhisârî'den -ki silsile şeyh, reis Ebû Ali Hüseyin b. Abdullah b. Sînâ'ya kadar varır ilim almıştır. Halil Akhisârî ayrıca şeyh, allâme, mütehassıs, derin anlayışlı, aklî ve naklî ilimleri dengede tutan, fürû ve usule dair ilim dallarını ayıklamaya tâbi tutan, konumuna uygun seviyeye gerçekten ulaşan, her bir fende tek, her ilimde derinleşmiş, makbul eserler ve aranan telifler sahibi, inceden inceye araştırıp incelediği ve herkesin üstadı olduğu noktalarında söz birliği edilen şeyh İsmail b. Şeyh Mustafa b. Şeyh Mahmud el-Gelenbevî'den de (Allah kendisine cennete girmeyi ve cemâlini müşahede etmeyi nasip eylesin) gaybî ilimler alanında tahsil görmüştür. Gelenbevî ise Müftüzâde diye bilinen efendimiz Muhammed b. Yusuf'tan -silsilesi daha zikredeceğimiz zata varıncaya kadar ilim almıştır. Bu sonuncusu da şeyh, imam, allâme, seyyid, araştırmacıların en üstünü, titizlikle inceleyenlerin uyulacak örneği, Müftüzâde diye şöhret bulmuş şeyh Yusuf el-Antâkî'den (Allah ebedî ve sermedî lutfuna mahzar kılsın) ilim tahsil etmiş; bu ise şeyh, âlim, ilmiyle âmil, fâzıl, kâmil Hâdim Müftüsü diye meşhur Seyyid Muhammed el-Hâdimî, bu da babası şeyh, fâzıl, kâmil Mustafa el-Hâdimî'den ilim almıştır; silsile Muhammed b. Ahmed et-Tarsûsî ve Muhammed b. Ali el-Kâmil ile Seyyid Şerîf'e ulaşır. Muhammed b. Ali el-Kâmil de Celîzâde diye şöhret bulmuş efendimiz Hâdim Ahmed b. Abdurrahman b. Abdullah en-Nevşehrî'den, o da babasından ve Saçaklızâde diye tanınan Muhammed Fâzıl'dan -muhakkık Sa'deddin-Teftâzânî'ye ulaşan senedi ile ilim almıştır. Ayrıca o [Muhammed b. Ali el Kâmil?] babasından yani Antakya müftüsü fâzıl Yusuf b. İsmail b. Abdüllatif'ten, Abdürrezzâk el-Antâkî'den, Biberîzâde diye şöhret bulmuş Hüseyin'den, şeyh Muhammed el-Yemânî'den ilim almış, Yemânî de Abdülhay'dan almıştır; ilim zinciri Muhammed b. Hasen eş-Şeybânî'ye ulaşıncaya kadar; Şeybânî de İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe Nu'mân b. Sâbit'ten almıştır. Yemânî ayrıca Sahîh-i Buhârî ve Müslim şârihi olup Yusuf Efendizâde diye tanınan zattan almıştır. Böylece ilim zinciri Ebû Hanîfe'ye ulaşmış, Hammâd b. Süleyman -İbrahim b. Yezîd en-Nehaî- Alkame -Abdullah b. Mes'ûd'a Allah ondan razı olsun- kadar ulaşmıştır. O da Hz. Peygamber'den (Allah ona rahmet ve selâmet ihsan eylesin, kendisini şerefli, uğurlu ve bereketli kılsın), o da Cebrâil aleyhisselâmdan, o da azameti yüce ve âlî, benzeri bulunmaktan, acz ve eksiklik sıfatlarından münezzeh Allah'tan almıştır.
O'nun [Topalzâde Hâfız Bekir Sıdkı] özellikle tefsir, hadis, fıkıh, hakikat ve Nakşibendiyye-i aliyye tarikatına ait silsile ve icâzeti ise fâzıl, kâmil, kemale erdiren efendimiz Muhammed Şerif: Dımaşk'ta Şâfiî müftüsü şeyh Muhammed Ömer el-Gazzâlî el-Âmirî'nin torunundan intikal etmiş olup, kendisi şeyhi Seyyid Muhammed Şâkir'den, o da şeyhi şeyh Ahmed b. el Attâr'dan, o da şeyh İsmail el-Aclûnî'den almıştır. Aclûnî ise tarikat-ı aliyye-i Nakşibendiyye'yi, uzun hayat sürmüş, velî ve sâlih şahsiyet şeyh Ömer eş Şeybânî'den şeyh Abdülganî en-Nablusî'den ahzetmiştir. Şeyh İsmail el Aclûnî'nin senedi ise silsilesinde mevcut olup müelliflere kadar ulaşan kısmını tavsiye ve öğüt bölümünden sonra kaydettim, uzatmış olma endişesiyle buradaki silsileye almadım. [İcâzetnâme metninin devam eden kısmında sözü edilen silsileye rastlanmamıştır.] İlmî isnadın tamamı bundan ibarettir.

İnsanların Cenâb-ı Mevlâ'ya en muhtaç olanı, Tek varlığın kölesi, âciz kulu Muhammed (mühür)

Cumhuriyet dönemi. Bekir Topaloğlu'nun 5 Mayıs 1949 tarihli hadis, tefsir ve fürû ilimleri rivayet icâzetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

1954 yılında Tarik-i Takrib icâzeti aldıktan sonra hayatını Hâfız yetiştirmeye adayarak yüzlerce Hâfız yetiştiren Kurrâ Hâfız Ali Kemal Hut Hocaefendi.

TARİK-İ TAKRİB İCÂZETNÂMESİ

Kurrâ Hâfız Kemal Hut Hoca, 934'de Kafkas cephesi gazisi baba ile ev hanımı annenin en küçük çocuğu olarak Rize'de dünyaya geldi. Rize'de başladığı Hâfızlık eğitimini Mecid Efendi'den (Muhacir Hoca) alarak 1949 senesinde tamamladı. 1950 ve 1951 senelerinde Rize Orta Camii İmam Hatibi Alauddin (Akdoğar) Efendi'den tâlim dersleri aldı. Daha sonra eğitimini İstanbul'da sürdürdü. 1951 sonlarında Karaköy Yeraltı Camii İmam Hatibi Hâfız Ali Üsküdarlı Efendi'den tecvid dersleri aldı. Aynı zaman dilimlerinde (1951) İstanbul Nuruosmaniye Camii İmam Hatibi Hâfız Hasan Akkuş Efendi'den Asım Kıraati, İstanbul'da Yavuz Sultan Selim Camii Baş İmam Hatibi, Osmanlı müderrislerinden Enderûnî Hâfız İsmail Efendi'den Asım Kıraati, Kesik Bacak İsmail Efendi'den de (1952) talim okumuştur. 1954 yılında Aşere Takrib eğitimini Yavuz Sultan Selim Camii Baş İmam Hatibi ve Reisu'l-Kurra Ahmet Hamdi Yavuz Varnalı Hoca Efendi'den ve Arapça eğitimini de 1957-1959'da Rize Vaizi Ali Haydar Sadıkoğlu Efendi'den aldı. Büyük Piyale Paşa Camii ve Kasımpaşa Camii Kebir'de görev yaptı. 1992'de Diyanet'teki görevinden emekliliğe ayrılırken hayatının kalan kısmını geride bir hoş seda olmak, Allah'ın rızasını kazanmak, Kur'an-ı Kerîm'e ve insanlığa hizmet etmek maksadıyla hakiki hâfızlar yetiştirmeye adadı.

Cumhuriyet dönemi. Ali Kemal Hut'un 1954 tarihli Aşere-takrib icâzetnâmesi.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى انزل الكتاب بالحق
والميزان ونزل احسن الحديث والبيان
الذى تقشعر منه اهل الخشية
والايقان والصلوة والسلام على
محمد الذى بجلاله جل من جل من
الاجلة والاعيان وبجماله تزين
الحور والغلمان والجنان . اشهد
ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
شهادة من انزل عليه السبع المثانى
والقرآن واشهد ان سيدنا محمدا

عبده

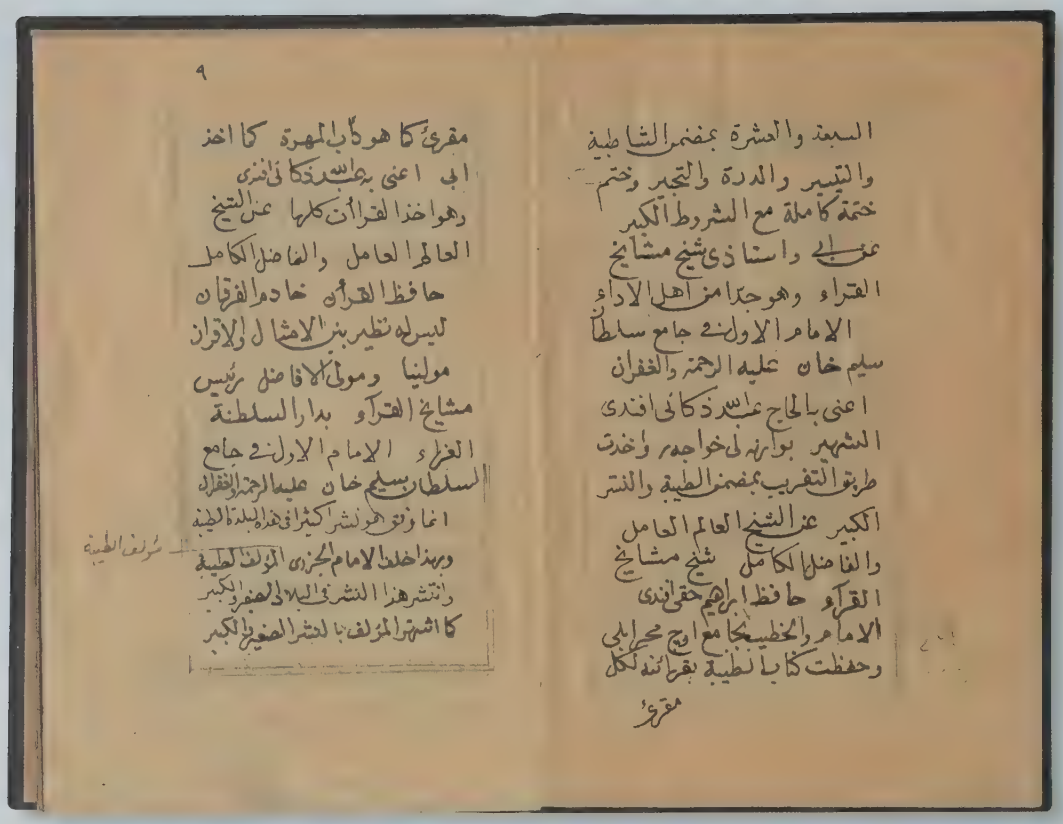
عبده ورسوله الذى بين فضيلة
القرآن بقوله شفاء الجنان قراءة
القرآن صلى الله تعالى عليه وعلى
اله واصحابه واحزابه واتباعه واحبابه
الذين شيدوا الاسلام باحكام
الفرقان وبعد فقد روى الخطيب
عن انس بن مالك رضى الله تعالى
عنه ان [illegible] صلى الله عليه وسلم
قال اهل القرآن اهل الله
وقال فيما روى عن انس رضى الله
تعالى عنه انه قال افضل العبادة
قراءة القرآن وقال عليه السلام
مثل المؤمن الذى يقرأ القرآن
كمثل الاترجة ريحها طيب وطعمها
طيب وفى البخارى عنه صلى الله

افندى بجامع محمود باشا وهو قراءة
على الشيخ المزبور الحاج الحافظ محمود افندى
شيخ مشايخ القراء والامام بجامع ذكر
زاده وهو قراءة طريق الشاطبية والدرة
على الشيخ الكامل حسن افندى الامام
بجامع خواجه باشا واخذ طريق الطيبة
من اول الفاتحة الى سورة النساء عن الشيخ
اسمعيل افندى ومنها الى اخر القرآن
قراءة على الشيخ حسن افندى الشهير
بطربوزدى وهما اخذا طريق الشاطبية
والدرة والطيبة على الاستاذ الاول
المذكور وهو اخذ القرآن كله على رواية
حفص وقراءة ابن كثير على الشيخ محمد
افندى عن الشيخ الفاضل شعبان افندى
عن الشيخ المعروف باوليا افندى ثم شيخ

الاعرج

الاعرج على افندى عن الشيخ احمد افندى
ثم اخذ القرآن والقراءات السبع عن الشيخ محمد
المعروف ببشكر افندى الامام والخطيب
بجامع سلطان سليمان خان على ما
تضمنته الشاطبية والعشرة على ما
تضمنته الدرة وختم ختما كاملا وهو
اخذ عن الشيخ حسين افندى الامام
بجامع سليمانية واخذ هو والشيخ
محمد اوليا افندى على الشيخ الاعرج
المذكور على الشيخ احمد افندى ثم بدا الشيخ
المشار اليه حسن افندى من اول القرآن
على ما تضمنته الطيبة وختم ختمة كاملة
على الشيخ القراء والمحدثين استاذ
الاساتيذ الشيخ على المنصورى
نزيل قسطنطنيه وهو عن ائمة الهدى

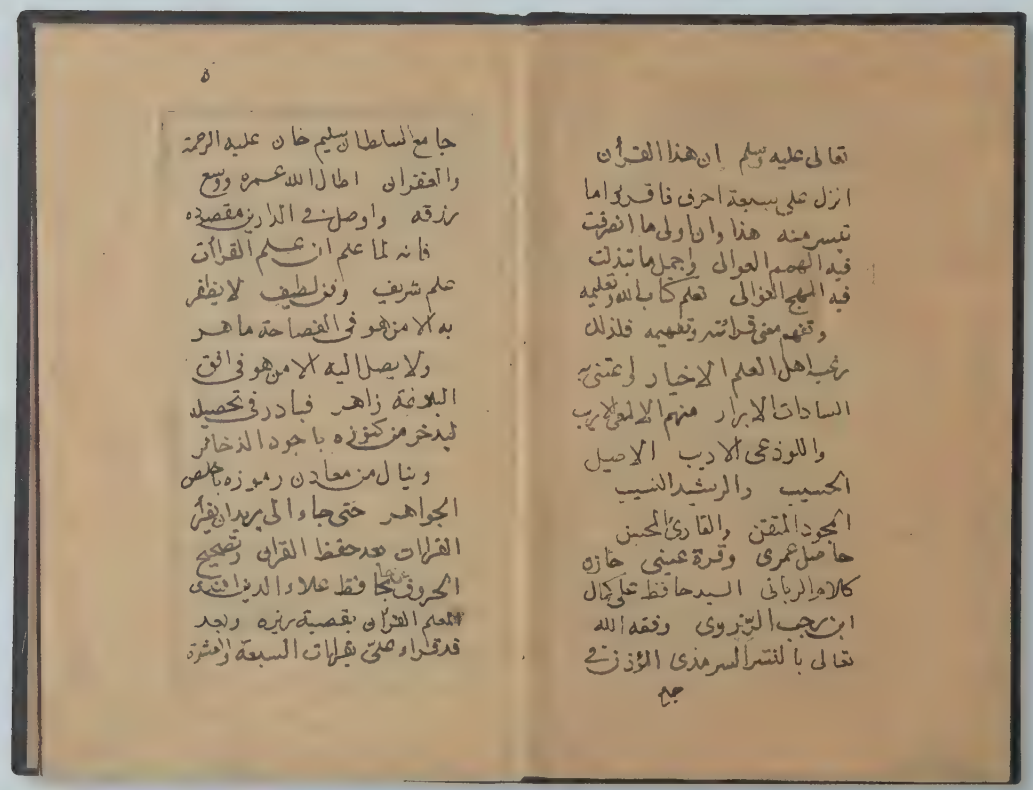
٩

السبعة والعشرة بمضمن الشاطبية
والتيسير والدرة والتجبير وختم
ختمة كاملة مع الشروط الكبير
عن ابي واستاذي شيخ مشايخ
القراء وهو جدا من اهل الاداء
الامام الاول في جامع سلطان
سليم خان عليه الرحمة والغفران
اعني بالحاج عبد الرزاق كاني افندي
الشهير بوارثه لي خواجه واخذت
طريق التقريب بمضمن الطيبة والنشر
الكبير عن الشيخ العالم العامل
والفاضل الكامل شيخ مشايخ
القراء حافظ ابراهيم حقي افندي
الامام والخطيب بجامع اوج محراب
وحفظت كتاب الطيبة بقرائته لكل

مقرئ

مقرئ كاهو دأب المهرة كاخذ
ابي اعني بعبد الرزاق كاني افندي
وهو اخذ القرآن كلها عن الشيخ
العالم العامل والفاضل الكامل
حافظ القرآن خادم الفرقان
ليس له نظير بين الامثال والاقران
مولينا ومولى الافاضل رئيس
مشايخ القراء بدار السلطنة
القراء الامام الاول في جامع
السلطان سليم خان عليه الرحمة والغفران
اعني وتفوق هو نشر كبيرا في هذه البلدة الطيبة
وبهذا اخذ الامام المجزري المؤلف الطيبة
وانتشر هذا النشر في البلاد الصغير والكبير
كما اشتهر المؤلف بالنشر الصغير والكبير

طيبة المؤلف

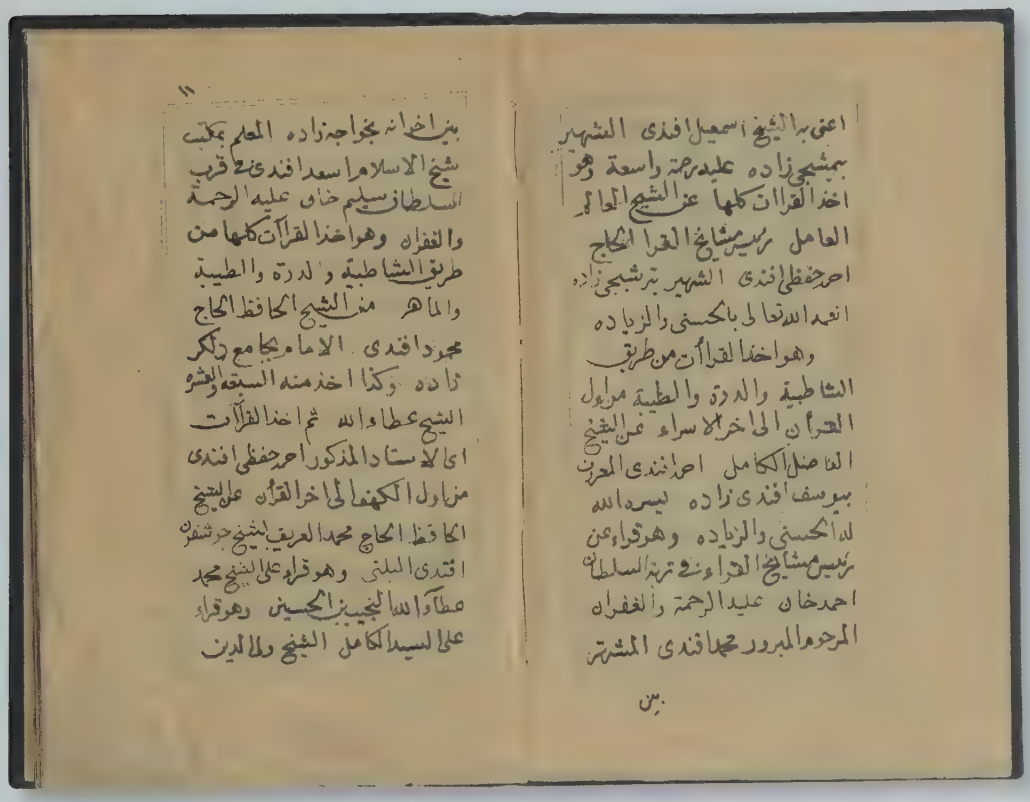

٥

تعالى عليه وسلم ان هذا القرآن
انزل على سبعة احرف فاقرؤا ما
تيسر منه هذا واما ولما انصرفت
فيه الهمم العوالي واجمل ما تبذلت
فيه المهج الغوالي تعلم كتاب الله وتعليمه
وتفهم معاني قراءته وتفهيمه فلذلك
رغب اهل العلم الاخيار واعتنى به
السادات الابرار منهم الامام العلامة الاريب
واللوذعي الاديب الاصيل
الحسيب والرشيد النسيب
المجود المتقن والقارئ المحسن
حاصل عمري وقرة عيني حازن
كلام الرباني السيد حافظ علي كمال
ابن رجب التيزوي وفقه الله
تعالى بالنشر السرمذي المؤذن في

جامع السلطان سليم خان عليه الرحمة
والغفران اطال الله عمره ووسع
رزقه واوصله في الدارين مقصوده
فانه لما علم ان علم القرآن
علم شريف ونص لطيف لا يظفر
به الا من هو في الفصاحة ماهر
ولا يصل اليه الا من هو في اتقن
البلاغة زاهر فبادر في تحصيله
ليدخر من كنوزه باجود الذخائر
وينال من معادن رموزه باخلص
الجواهر حتى جاء الى بريد الفقراء
القراءات بعد حفظ القرآن وتصحيح
الحروف فحافظ علاء الدين انتهى
العلم القرآن بقصبة رزيه وبعد
قد قراءة علي بقراءات السبعة والعشرة

(M. Akif Hut'un arşivinden)

Belge Ölçüsü: 12 cm X 16.5 cm / 10 sayfa

Faziletli efendim hazretleri

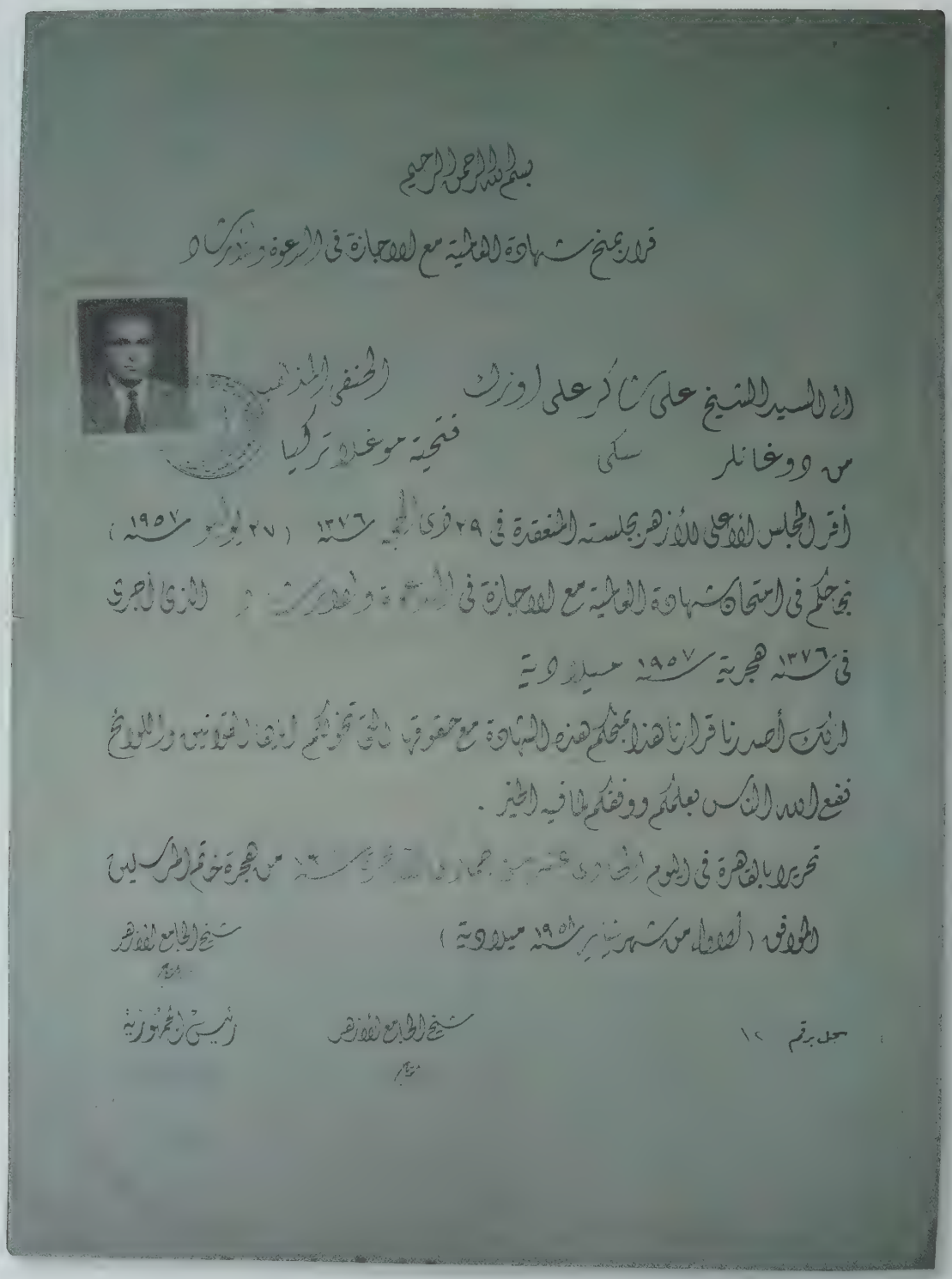
Bilûtfihi teâlâ telâmizi âciziden Sultan Selim Camii şerifi müezzinlerinden Rizeli Hafız Kemâl Hut'un tariki takribden ve Çenberlitaş Gazi Atik Ali Paşa Camii şerifi müezzinlerinden Giresunlu Hafız Osman Tekir'in Aşereden İzin ve İcazet düaları 7 Ekim 1954 Pazar günü Fatih Camii nur lâmiinde öğle namazını müteakib icra kılınacağından düâda lûtfen bulunmanızı rica eder ve bilvesile hürmetlerimi takdim ederim efendim hazretleri.

Reisülkurra Sultan Selim Camii şerifi imamı evvel
ve Hatibi ve Fatih Merkez Kursu Öğretmeni
Ahmet Hamdi Yavuzvarnalı

Not : Saat 9 dan 12 ye kadar Fatih Malta çarşısında Cemâl ef. Lokantasına teşrif buyurulmasını rica ederim.

İCÂZETNÂME DAVETİYESİ

Kurrâ Hâfız Ali Kemal Hut Hoca ve arkadaşı Hâfız Osman Tekir'in (Rahmetli) Fatih Camii'nde 1954 yılında düzenlenen icâzet töreni davetiyesi.

بسم الله الرحمن الرحيم

قرار منح شهادة العالمية مع الاجازة في الدعوة والارشاد

إن السيد الشيخ علي ناكر علي اوزك الحنفي المذهب
من دوغانلر سكي فتحية موغلا تركيا

أقر المجلس الأعلى للأزهر بجلسته المنعقدة في ٢٩ ذي الحجة سنة ١٣٧٦ (٢٧ يوليو سنة ١٩٥٧)
بحكم في امتحان شهادة العالمية مع الاجازة في الدعوة والارشاد الذي أجري
في سنة ١٣٧٦ هجرية ١٩٥٧ ميلادية

الذي أصدرنا قرارنا هذا بمنحكم هذه الشهادة مع حقوقها التي تخولكم إياها القوانين واللوائح
نفع الله الناس بعلمكم ووفقكم لما فيه الخير.

تحريرا بالقاهرة في اليوم الخامس عشر من جمادى الآخرة سنة ١٣٧٦ من هجرة خير المرسلين
الموافق (الخامس من شهر يناير سنة ١٩٥٨ ميلادية)

شيخ الجامع الأزهر

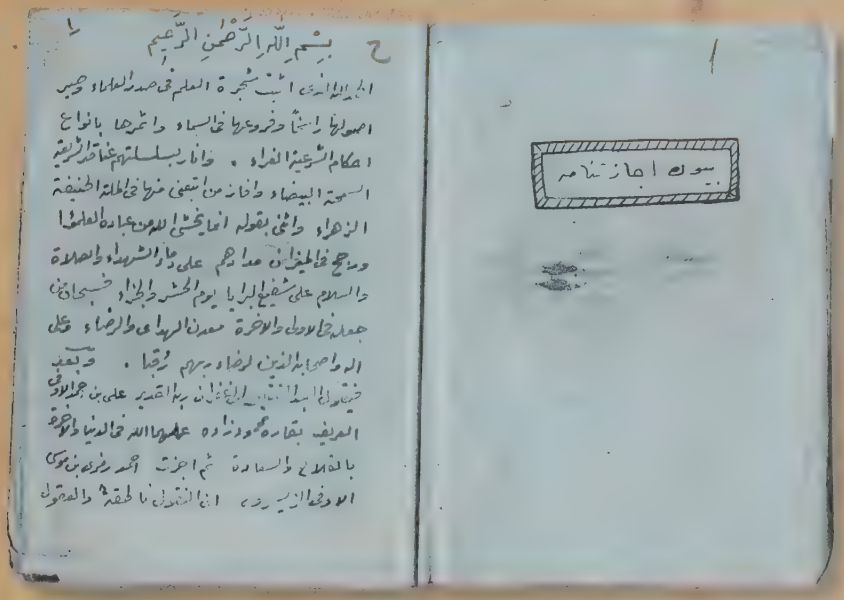
سجل برقم ١٢

شيخ الجامع الأزهر

رئيس الجمهورية

İRŞÂD İCÂZETNÂMESİ

Cumhuriyet dönemi Ali Özek'in 1957 yılında Mısır Câmiü'l-ezher'den almış olduğu Davet ve İrşad (Vaizlik) icâzeti.

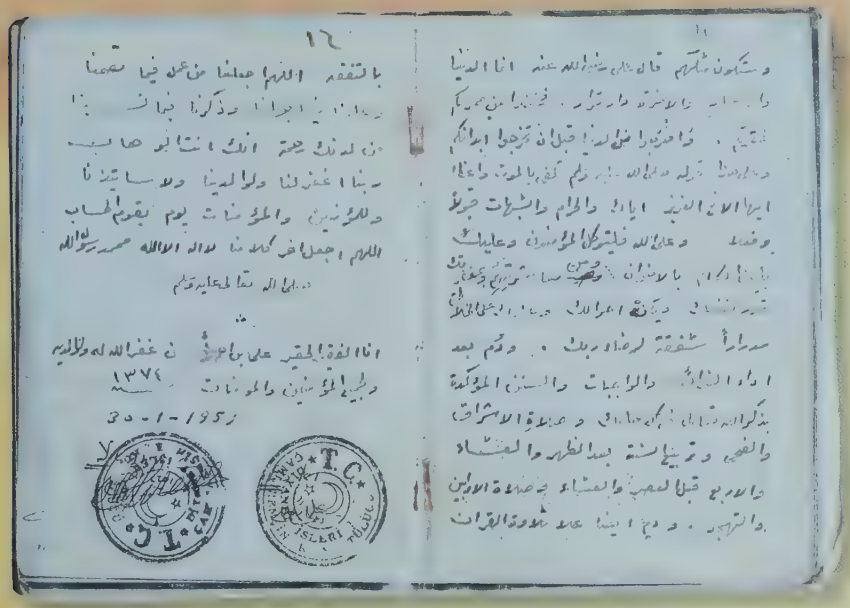
بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي اثبت شجرة العلم في صدر العلماء وجعلهم اصولا راسخا وفروعا باسقا في السماء واثمرها بانواع احكام الشريعة الغراء . واناب بسلسلتهم عناقيد الطريقة السمحة البيضاء واخاذ من اتبعهم مرح في الملة الحنيفة الزهراء واثنى بقوله انما يخشى الله من عباده العلماء وصلى فالحقيقة على معالمهم على دارس الشريعة والصلاة والسلام على شفيع الورى يوم الحشر والجزاء خير شفعاء جمعة في الاولى والاخرة معدن الهدى والرضاء وعلى اله واصحابه الذين لرضاه برهم رقبا . وبعد

فيقول العبد الفقير الى غفران ربه القدير علي بن حمد الاوفي العريف بقاره محمود زاده عاملهما الله في الدنيا والاخرة بالفلاح والسعادة ثم اجزت احمد رفيق بن موسى الاوخطالي بما يروي انا المنقول له طبقة والمعقول

بسم الله

اجازتنامه

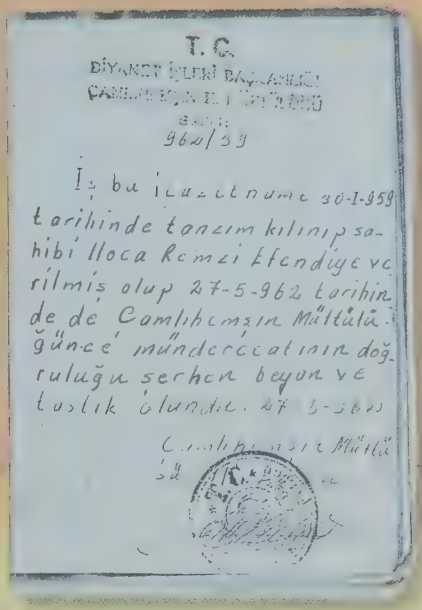
وشكون مثلهم قال علي رضي الله عنه انا العلماء باقون ما بقي الدهر فاجسامهم مفقودة وامثالهم في القلوب موجودة . فاحرص يا ولدي قبل ان ترجع ابدانكم الى التراب ان تكون علماء بالله عاملين بما علمتم داعين الى الله بالحكمة والموعظة الحسنة ايها الاولاد اياك والحرام والشبهات جنبك الله واياكم عن الموبقات وعليك بالاكل بالاتزان وعليك بالصلوات الخمس في جماعة وعليك بتلاوة القرآن في اوقاتها سيما بعد الصلوات المكتوبة فانها اوراد سفرة لرضاء ربك . ودوم بعد اداء الفرائض والواجبات والسنن المؤكدة بذكر الله تعالى في الصباح والمساء وعند الاشراق والضحى وتهيئ نفسك بعد الظهر والعشاء والاوابين قبل العصر والعشاء وعند الاولين والتهجد . ودوم ايضا عند تلاوة القرآن

بالتفقه اللهم اجعلنا من عبادك فيما تحبنا ربنا ما اجرأنا وذكرنا فيما نسينا من لدنك رحمة انك انت الوهاب ربنا اغفر لنا ولوالدينا ولساتيذنا وللمؤمنين والمؤمنات يوم يقوم الحساب اللهم اجعل خاتمة كلامنا لا اله الا الله محمد رسول الله وصلى الله تعالى عليه وسلم

انا الفقير الحقير علي باعوذ غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين والمؤمنات

١٣٧٤

٣٠-١-١٩٥٩

T. C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ÇAMLIHEMŞİN MÜFTÜLÜĞÜ
Sayı: 962/33

İş bu icazetname 30-1-959 tarihinde tanzim kılınıp sahibi Hoca Remzi Efendiye verilmiş olup 27-5-962 tarihinde de Çamlıhemşin Müftülüğünce münderecatının doğruluğu serhan beyan ve tuslik olundu. 27-5-962

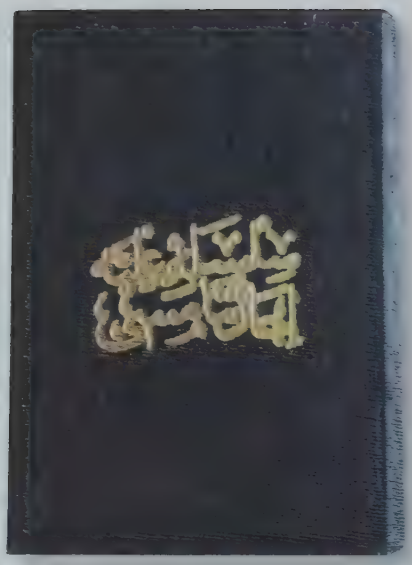
Çamlıhemşin Müftülüğü

Belge Ölçüsü: 10 cm X 15 cm / 14 sayfa

NAZARÎ, AMELÎ, AKLÎ ve NAKLÎ İLİMLER BÜYÜK İCÂZETNÂMESİ

Tefsir, hadis, usûl ve fürû icâzeti. Çamlıhemşin Müftülüğü'nce düzenlenen ve 27 Mayıs 1962 tarihinde nazarî ve amelî, aklî ve naklî ilimleri tahsîl ettiğine dâir Remzi Efendi'ye T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Çamlıhemşin Müftülüğü tarafından verilen büyük icâzetnâme sureti.

Cumhuriyet dönemi. 30 Ocak 1959 tarihli Ahmed Remzi Çakır'ın büyük icâzetnâmesi

بسم الله الرحمن الرحيم

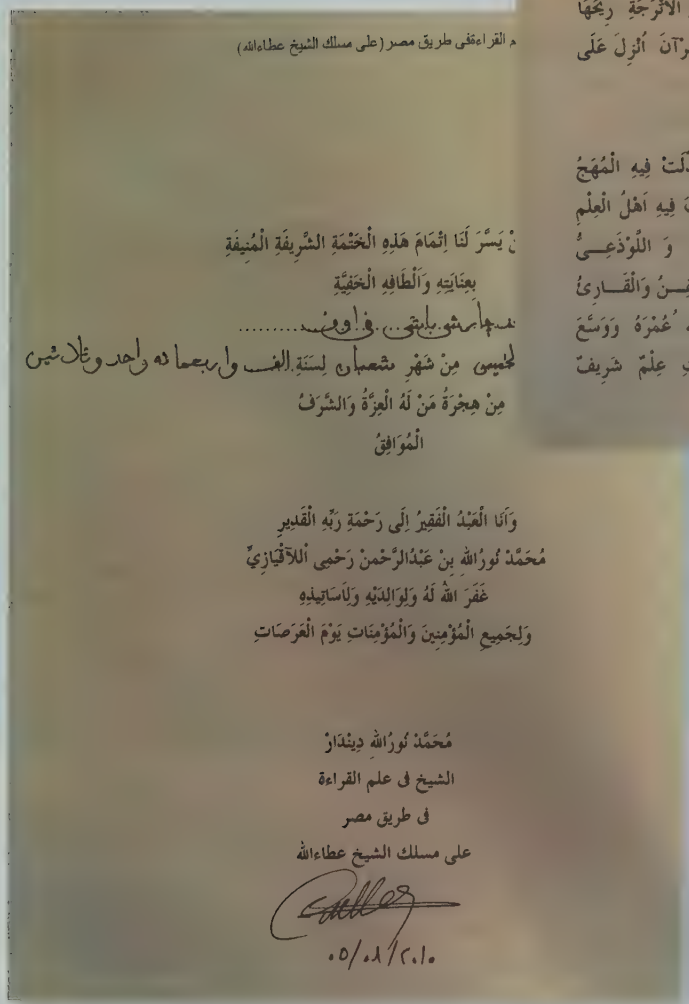
الحمد لله الذى هدينا لهذا وما كنا لنهتدى
لولا ان هدانا الله والصلوة والسلام على
على حبيبه دعانا الى الله وما كنا لنهتدى
به لولا ان دعانا الى الله وعلى آله واصحابه حماة
دين الله وبعد فان الاخ العزيز الشريف العالم
اللطيف الحسيب النسيب الاريب الفطن
الزكى اللبيب محمد ابن الحاج عبد الوهاب الجيقوى
الخلوى المارضادلى «اسمه الجديد» يكيجه
الشهير بمنلا ابراهيم زاده بلغه الله تعالى الى
امانيه الظاهرية واوصله الى مآربه الباطنية

وانا الفقير الحقير المحتاج الى رحمة ربه القدير
شعبان لطفى بن الحاج الحافظ حسن
كوشش الاوغلى الجبرهوى الخلوى الم
اسمه الجديد اورتبخو العثمانى
حرره ذلك فى سنة اربع وال
والف من شهر رجب
بسبعة وعشرين من
هجرة من له المجد
والشرف

SİLSİLE-İ İLMİYE İCÂZETNÂMESİ

Makdanos'lu, Hola'lı (Dernekpazarı) Hacı Hâfız Şaban Lütfi Güneş Efendi'nin Mehmed Efendi'ye vermiş olduğu
Hicrî 27 Recep 1404 tarihli
"Silsile-i İlmiye icâzetnâmesi"

Cumhuriyet dönemi. 29 Nisan 1984 tarihli Mehmed Efendi'nin "İlmiye silsilesi" icâzetnâmesi.

الاجازة فى علم القراءةفى طريق مصر (على مسلك الشيخ عطاءالله)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لله الَّذِى اَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ – وَنَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَدِيثِ وَالْبَيَانَ – الَّذِى تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ اَهْلِ الْخَشْيَةِ وَالْاِيقَانِ – وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِى بِجَلَالَتِهِ جَلَّ مَنْ جَلَّ مِنَ الْاَجِلَّةِ وَالْاَعْيَانِ – وَبِجَمَالِهِ تَزَيَّنَ الْحُورُ وَالْغِلْمَانُ وَالْجِنَانُ – وَاَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ شَهَادَةَ مَنْ اُنْزِلَ عَلَيْهِ السَّبْعُ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنُ – وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَحَبِيبُهُ وَرَسُولُهُ الَّذِى بَيَّنَ فَضِيلَةَ الْقُرْآنِ بِقَوْلِهِ "شِفَاءُ الْجَنَانِ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ" – صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَاَصْحَابِهِ وَاَتْبَاعِهِ وَاَحْبَابِهِ الَّذِينَ شَيَّدُوا الْاِسْلَامَ بِاَحْكَامِ الْفُرْقَانِ – وَبَعْدُ، فَقَدْ رَوَى الْخَطِيبُ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِىَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ اَنَّ النَّبِىَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "اَهْلُ الْقُرْآنِ هُمْ اَهْلُ اللهِ وَخَاصَّتُهُ"، وَعَنْهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ: "مَنْ جَمَعَ الْقُرْآنَ فَقَدْ اُدْرِجَتِ النُّبُوَّةُ بَيْنَ كَتِفَيْهِ اِلَّا اَنَّهُ لَا يُوحَى اِلَيْهِ" –وَقَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ مَاتَ وَهُوَ يُعَلِّمُ الْقُرْآنَ حَجَّتِ الْمَلَائِكَةُ اِلَى قَبْرِهِ كَمَا يُزَارُ الْبَيْتُ الْعَتِيقُ" – وَقَالَ فِيمَا رَوَاهُ اَنَسٌ رَضِىَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ اَنَّهُ قَالَ: "اَفْضَلُ الْعِبَادَةِ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ" – وَقَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ: "مَثَلُ مُؤْمِنٍ الَّذِى يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الْاُتْرُجَّةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا طَيِّبٌ" – وَفِى الْبُخَارِيِّ عَنْهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "اِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ اُنْزِلَ عَلَى سَبْعَةِ اَحْرُفٍ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ"

هَذَا وَاِنَّ اَوْلَى مَا انْصَرَفَتْ فِيهِ الْهِمَمُ الْعَوَالِى وَاَجْمَلُ مَا تُبُذِّلَتْ فِيهِ الْمُهَجُ الْغَوَالِى تَعَلُّمُ كِتَابِ اللهِ وَتَعْلِيمُهُ وَتَفَهُّمُ مَعْنَى قِرَاءَتِهِ وَتَفْهِيمُهُ فَلِذَلِكَ رَغِبَ فِيهِ اَهْلُ الْعِلْمِ الْاَخْيَارُ – وَاعْتَنَى بِهِ السَّادَاتُ الْاَبْرَارُ – مِنْهُمُ الْاَمَامُ الْمُعَنَّى الْاَرِيبُ وَالْلَّوْذَعِىُّ الْاَدِيبُ – الْاَصِيلُ الْحَسِيبُ وَالرَّشِيدُ النَّسِيبُ الْمُجَوِّدُ الْمُتْقِنُ وَالْقَارِئُ الْمُحْسِنُ خَازِنُ كَلَامِ الرَّبَّانِيِّ.. مُحَمَّد ابن عبد الوهاب الجزلاوى اَطَالَ اللهُ عُمْرَهُ وَوَسَّعَ رِزْقَهُ وَاَوْصَلَهُ فِى الدَّارَيْنِ مَقْصُودَهُ – فَاِنَّهُ لَمَّا عَلِمَ اَنَّ عِلْمَ الْقِرَاءَاتِ عِلْمٌ شَرِيفٌ

م القراءةفى طريق مصر (على مسلك الشيخ عطاءالله)

ن يَسَّرَ لَنَا اِتْمَامَ هَذِهِ الْخَتْمَةِ الشَّرِيفَةِ الْمُنِيفَةِ
بِعِنَايَتِهِ وَاَلْطَافِهِ الْخَفِيَّةِ
[illegible]
لخميس مِنْ شَهْرِ شعبان لِسَنَةِ الف و اربعمائة واحد وثلاثين
مِنْ هِجْرَةِ مَنْ لَهُ الْعِزَّةُ وَالشَّرَفُ
الْمُوَافِقِ

وَاَنَا الْعَبْدُ الْفَقِيرُ اِلَى رَحْمَةِ رَبِّهِ الْقَدِيرِ
مُحَمَّدُ نُورُ اللهِ بْنُ عَبْدُالرَّحْمٰنِ رَحْمِى اللَّآقْيَازِيُّ
غَفَرَ اللهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَلِاَسَاتِيذِهِ
وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَوْمَ الْعَرَصَاتِ

مُحَمَّدُ نُورُ اللهِ دِينْدَارْ
الشيخ فى علم القراءة
فى طريق مصر
على مسلك الشيخ عطاءالله
٠٥/٠٨/٢٠١٠

MISIR TARİKİ VE KIRAAT İLMİ İCÂZETNÂMESİ

Üstad Mustafa Atmaca, Üstad Abdullah Aldır, Gazi Süleyman Paşa Cami İmamı Hacı Hâfız Hüseyin Harputoğlu, Oflu Rıdvan oğlu Hâfız Mustafa Efendi ve Mehmed Rüşdi Aşıkkutlu hocalardan Hâfızlık, Tahkik, Tedvir, Aşere, Takrib, Tayyibe gibi ilimleri tahsil eden Holalı Abdulvahab Efendi oğlu Mehmed Efendi'nin Hicrî 5 Şaban 1431 tarihli icâzetnâmesidir.

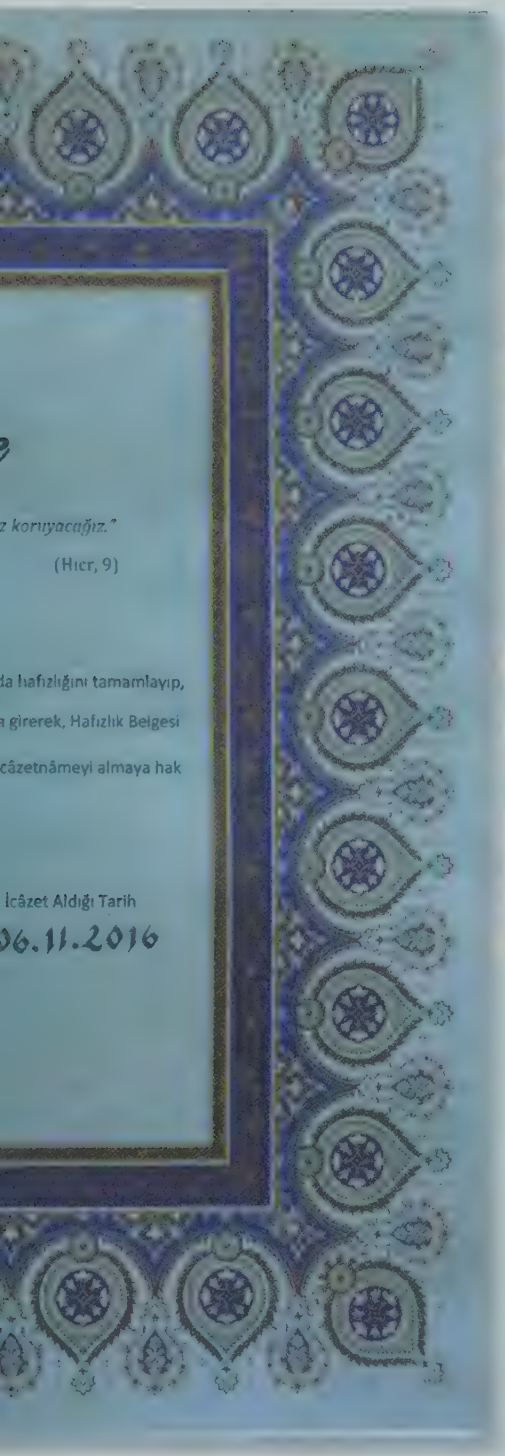
Cumhuriyet dönemi. 17 Temmuz 2010 tarihli Mehmed Molla İbrahimoğlu "Mısır Tariki üzere kıraat ilmi" icâzetnâmesi.

HÂFIZLIK İCÂZETNÂMESİ

İcâzetnâme geleneği günümüzde de bir çok vakıfl tarafından devam ettirilmektedir. Yukarıdaki icâzetneme örneği, İstanbul'daki Kemâl Efendi Vakfı tarafından hâfızlığını tamamlayan talebelere verilen icâzetnâmelerden biridir.

Cumhuriyet dönemi. Abdurrahman Erel'e verilen 6 Kasım 2016 tarihli hâfızlık icâzetnâmesi.

Belge Ölçüsü: 45 cm X 33 cm

Kemal Efendi ve Emin Saraç Hoca

Şüphesiz Kur'an'ı biz indirdik koruyucusu da elbette biziz*

BOSNA HAFIZLIK İCÂZETİ

Bosna tarihinde savaş yıllarında bir yıl hariç, kurulduğu günden günümüze kadar aralıksız hâfız yetiştiren Sarayova Gazi Hüsrev Medresesi'nin günümüzde verdiği icâzet örneği.

Saraybosna Şeriat mektebi dördüncü sınıf talebeleri 1915 yılı

*Hicr suresi 9. Ayet.

بسم الله الرحمن الرحيم

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم :

(أكرموا حملة القرآن، فمن أكرمهم فقد أكرمني، ومن أكرمني فقد أكرم الله تعالى)

حافظ القرآن الكريم

Hafizu-l-Kur'ani-l-kerim

Ime (ime oca) Prezime

rođen 00. 00. 0000. godine u Travniku,
napamet je uspješno proučio cijeli Kur'an, a. š.,
pred Komisijom Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini
u periodu 11. – 11. džumade-l-uhra 1111. god. po H.
(11. – 11. februar 1111. godine) učeći dnevno po dva džuza
i stekao časno zvanje
Hafizu-l-Kur'ani-l-kerim

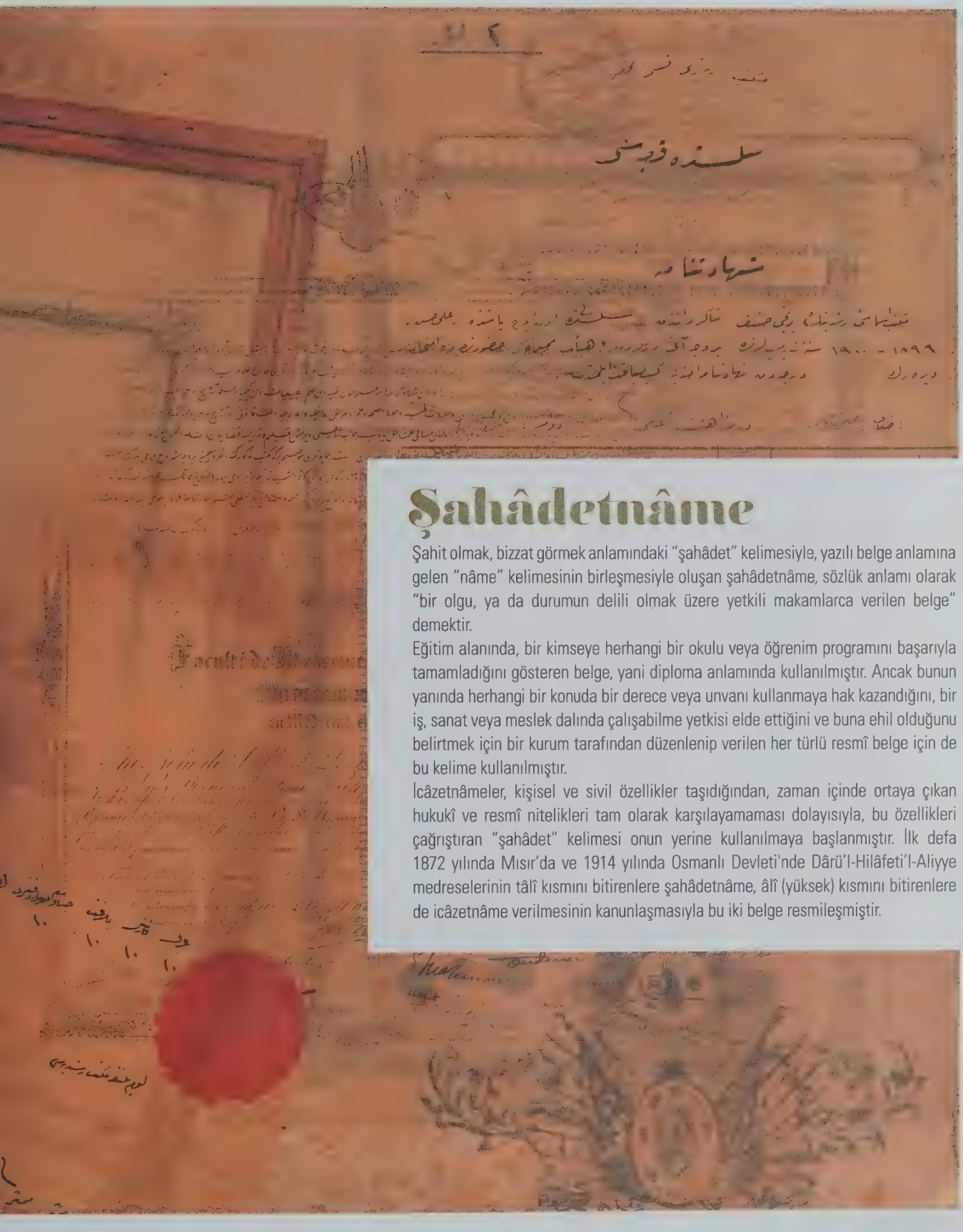
hfz. Ismet-ef. Spahić
Predsjednik Komisije

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj:
Sarajevo, godine

Cumhuriyet dönemi. Saraybosna Gazi Hüsrev Medresesi'nde günümüzde verilen hâfızlık icâzetnâmesi.

Şahâdetnâme

Şahit olmak, bizzat görmek anlamındaki "şahâdet" kelimesiyle, yazılı belge anlamına gelen "nâme" kelimesinin birleşmesiyle oluşan şahâdetnâme, sözlük anlamı olarak "bir olgu, ya da durumun delili olmak üzere yetkili makamlarca verilen belge" demektir.

Eğitim alanında, bir kimseye herhangi bir okulu veya öğrenim programını başarıyla tamamladığını gösteren belge, yani diploma anlamında kullanılmıştır. Ancak bunun yanında herhangi bir konuda bir derece veya unvanı kullanmaya hak kazandığını, bir iş, sanat veya meslek dalında çalışabilme yetkisi elde ettiğini ve buna ehil olduğunu belirtmek için bir kurum tarafından düzenlenip verilen her türlü resmî belge için de bu kelime kullanılmıştır.

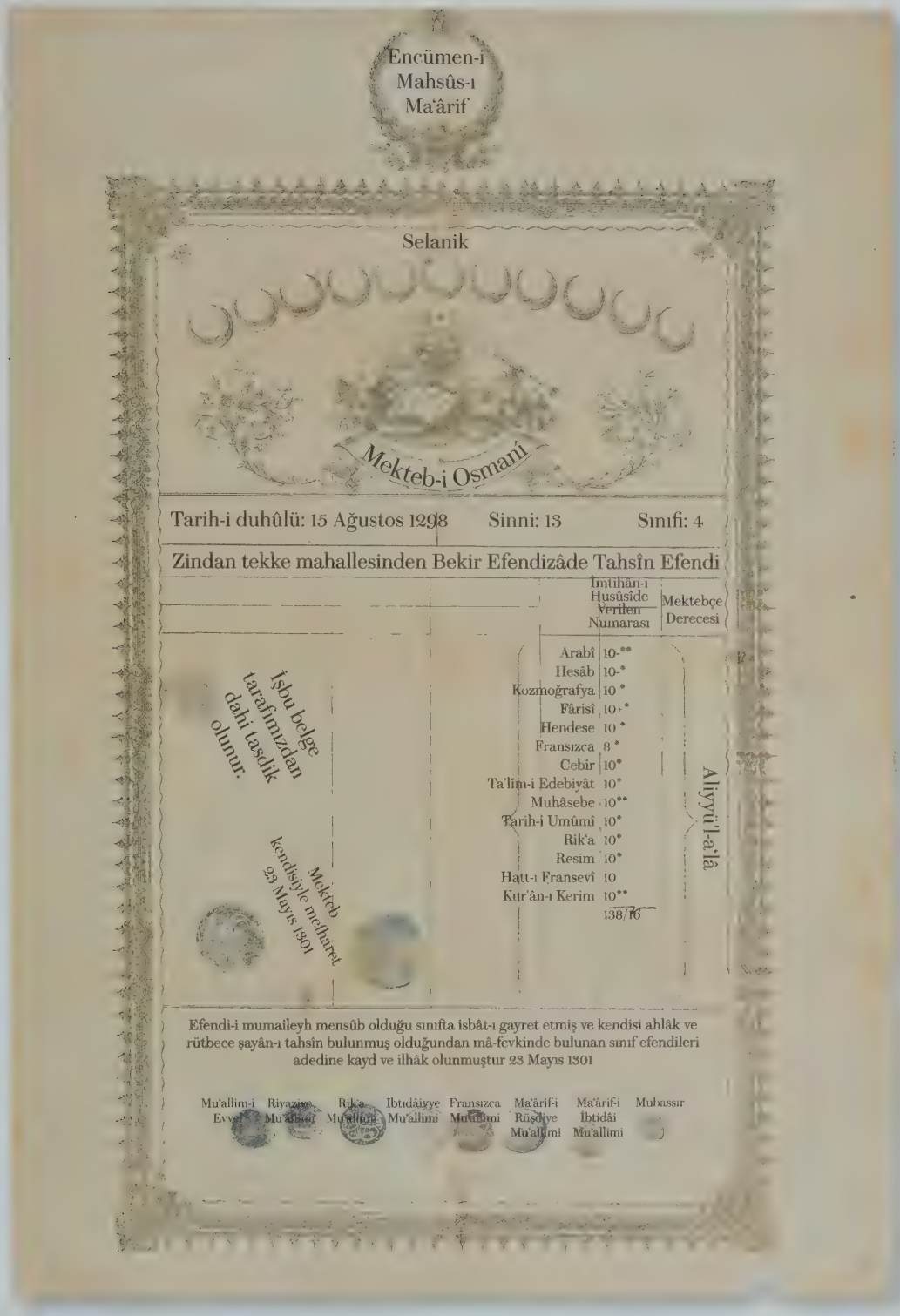
İcâzetnâmeler, kişisel ve sivil özellikler taşıdığından, zaman içinde ortaya çıkan hukukî ve resmî nitelikleri tam olarak karşılayamaması dolayısıyla, bu özellikleri çağrıştıran "şahâdet" kelimesi onun yerine kullanılmaya başlanmıştır. İlk defa 1872 yılında Mısır'da ve 1914 yılında Osmanlı Devleti'nde Dârü'l-Hilâfeti'l-Aliyye medreselerinin tâlî kısmını bitirenlere şahâdetnâme, âlî (yüksek) kısmını bitirenlere de icâzetnâme verilmesinin kanunlaşmasıyla bu iki belge resmileşmiştir.

Belge Ölçüsü: 28cm X 41 cm

Selanik Mekteb-i Osmanisi'nden aliyyü'l-a'lâ derecesiyle mezun olan Bekir Efendizâde Tahsin Efendi'nin 4 Haziran 1885 tarihli şahâdetnâmesidir

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 23 Mayıs 1301 tarihli Bekir Efendizâde Tahsin Efendi'nin şahâdetnâmesidir.

Encümen-i
Mahsûs-ı
Ma'ârif

Selanik

Mekteb-i Osmanî

Tarih-i duhûlü: 15 Ağustos 1298 Sınnı: 13 Sınıfı: 4

Zindan tekke mahallesinden Bekir Efendizâde Tahsîn Efendi

	İmtihân-ı Husûsîde Verilen Numarası	Mektebçe Derecesi
Arabî	10-**	
Hesâb	10-*	
Kozmoğrafya	10 *	
Fârisî	10 *	
Hendese	10 *	
Fransızca	8 *	
Cebir	10*	
Ta'lîm-i Edebiyât	10*	
Muhâsebe	10**	
Tarih-i Umûmî	10*	
Rik'a	10*	
Resim	10*	
Hatt-ı Fransevî	10	
Kur'ân-ı Kerim	10**	
	138/76	

Aliyyü'l-a'lâ

İşbu belge tarafımızdan dahi tasdik olunur.

Mektebi kendisiyle mezhareti 23 Mayıs 1301

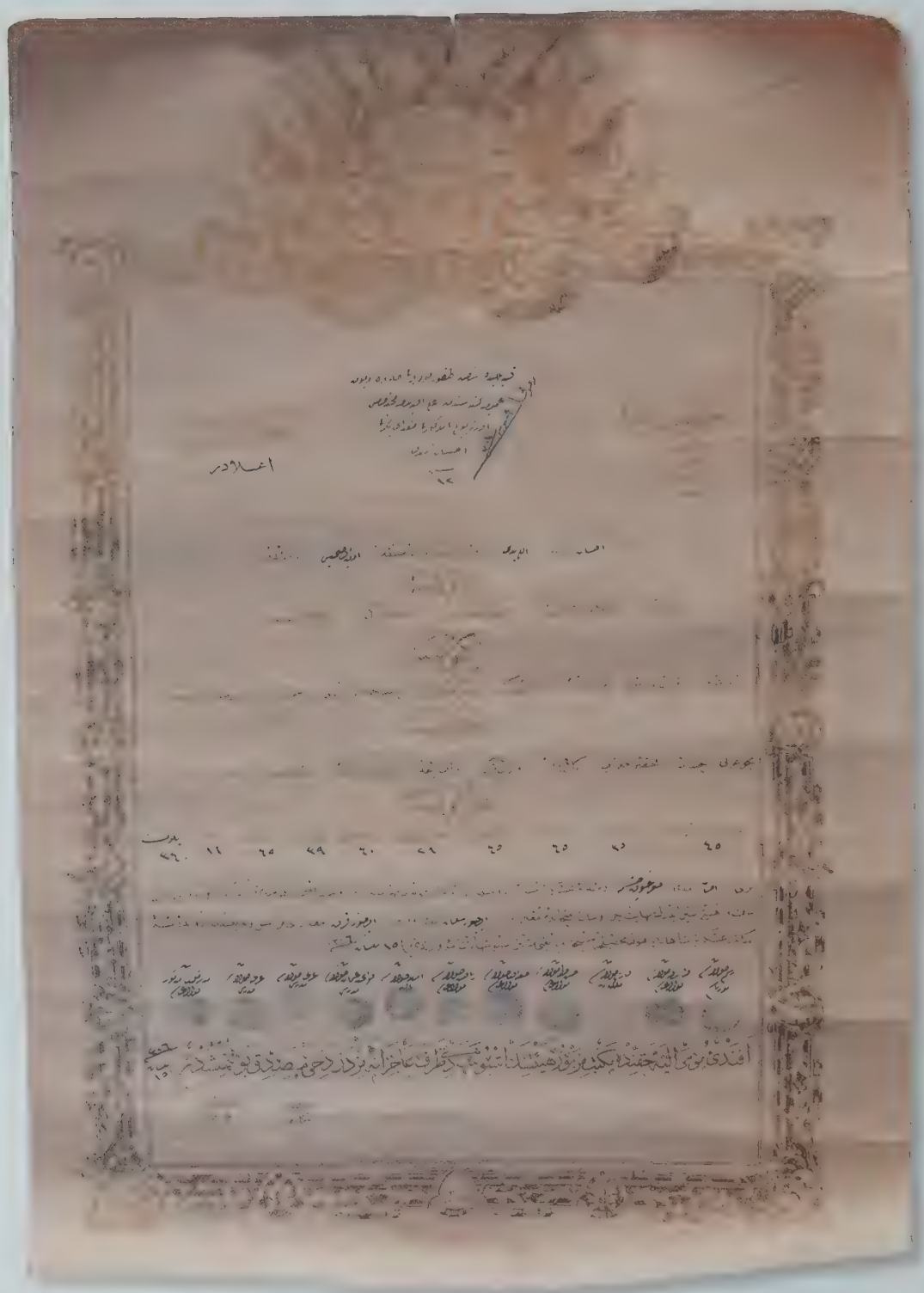
Efendi-i mumaileyh mensûb olduğu sınıfta isbât-ı gayret etmiş ve kendisi ahlâk ve rütbece şayân-ı tahsîn bulunmuş olduğundan mâ-fevkinde bulunan sınıf efendileri adedine kayd ve ilhâk olunmuştur 23 Mayıs 1301

Mu'allim-i Evvel | Riyaziye Mu'allimi | Rik'a Mu'allimi | İbtidâiyye Mu'allimi | Fransızca Mu'allimi | Ma'ârif-i Rüşdiye Mu'allimi | Ma'ârif-i İbtidâi Mu'allimi | Mubassır

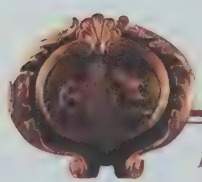
MEKTEB-İ OSMANÎ İCÂZETNÂMESİ

Miladî 4 Haziran 1885 tarihli Bekir Efendizâde Tahsin Efendi'nin şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Soğukçeşme Rüşdiye-i Askeriyesi'ndeki dersleri başarıyla ikmal eden İhsan Efendi'nin Mekteb-i Askeriye-i Şahane'ye kabulüne tahsilce müstahak olduğunu mübeyyin şahâdetnâmedir. 15 Nisan 1306 Rumî.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 15 Nisan 1306 tarihli İhsan Efendi'nin şahâdetnâmesi (üstte)
Miladî 27 Nisan 1890 Tarihli İhsan Efendi'nin şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi (yanda)

Mekâtîb-i
Rüşdiye-i
Askeriye
Şakirdânına
Mahsûs
Şahâdetnâmedir.

Derece-i ehliyeti
A'lâdır

Kandilli'de sâkin dokuz numaralı
hânede Düyûn-ı
Umûmiye ketebesinden Ali Efendi'nin
Ali Efendi'nin mahdûmu
orta boylu ela gözlü Buğday benizli
İhsan Efendi
Sinn
12
Dühûlu Ağustos 301

Derece-i ehliyet Mikyası
Aliyyü'l A'lâ
A'lâ
Karib-i A'lâ
Vasat

Mumaileyh İhsan Efendi elli yedi mevcudunda olan sınıfın on üçüncüsü olmuşdur.

Birinci sene

İlmihâl, İmlâ-yı Türki, Hüsn-i hatt-ı Türkî, Hikâyât-ı müntahabe, Esmâ-i Türkiyye

İkinci Sene

Kurşun Kalem Resim, Hesâb, Hüsn-i Hatt-ı Fransevî, Hüsn-i Hatt-ı Türki, İmlâ-yı Türkî, Fransızca, Kavâid-i Fârisi, Sarf-ı Arâbî

Üçüncü Sene

Kara Kalem Resim, Hüsn-ı Hatt-ı Fransevı, Hüsn-i Hatt-ı Türki, Fransızca, İmlâ-yı Türkî, Gülistan, Muhtasar Coğrafya, Hesâb, Nahv-i Arâbî

Dördüncü Sene

Yekün, Resim, İmla-yı Türkî, Fransızca, Kava'id-i Osmani, Coğrafya-yı Umûmi, Muhtasar Hendese, Usûl defteri, Mükemmel Hesab, Mantık Tatbikat-ı Kava'id-i Arabiyye

340	18	45	39	40	28	45	45	35	45

Mumaileyh İhsan Efendi Soğukçeşme Rüşdiye-i Askeriyesine mudavemetle balâda tahrir fünundan beher sene icrâ olunan imtihân-ı umûmide kazanmış olduğu numaralardan liyâkat ve ehliyeti tebeyyün ederek nihâyet icrâ olunan imtihânda mukannen olan üç yüz seksen umûmî numaradan üç yüz kırk mikdârını kazanmış olduğundan arzu ederse Mekâtîb-i Askeriye-i Şâhâneye kabûle tahsilce müstahak
olduğunu mübeyyin işbu şahâdetnâme verildi. 15 Nisan 1306

Bende-i Müdir-i Mekteb-i mezkûr? Kolağası	Bende-i Arabi Hocası Müderris	Bende-i Arabi Hocası Müderris	Bende-i Kava'id-i Osmaniye Hocası Müderris	Bende-i İmlâ Hocası	Bende-i Riyazet Hocası Kolağası	Bende-i Hüsn-i Hatt Hocası Kolağası	Bende-i Farsi Hocası Mülkiyeden	Bende-i Fransızca Hocası Kolağası	Bende-i Resim Hocası Yüzbaşı

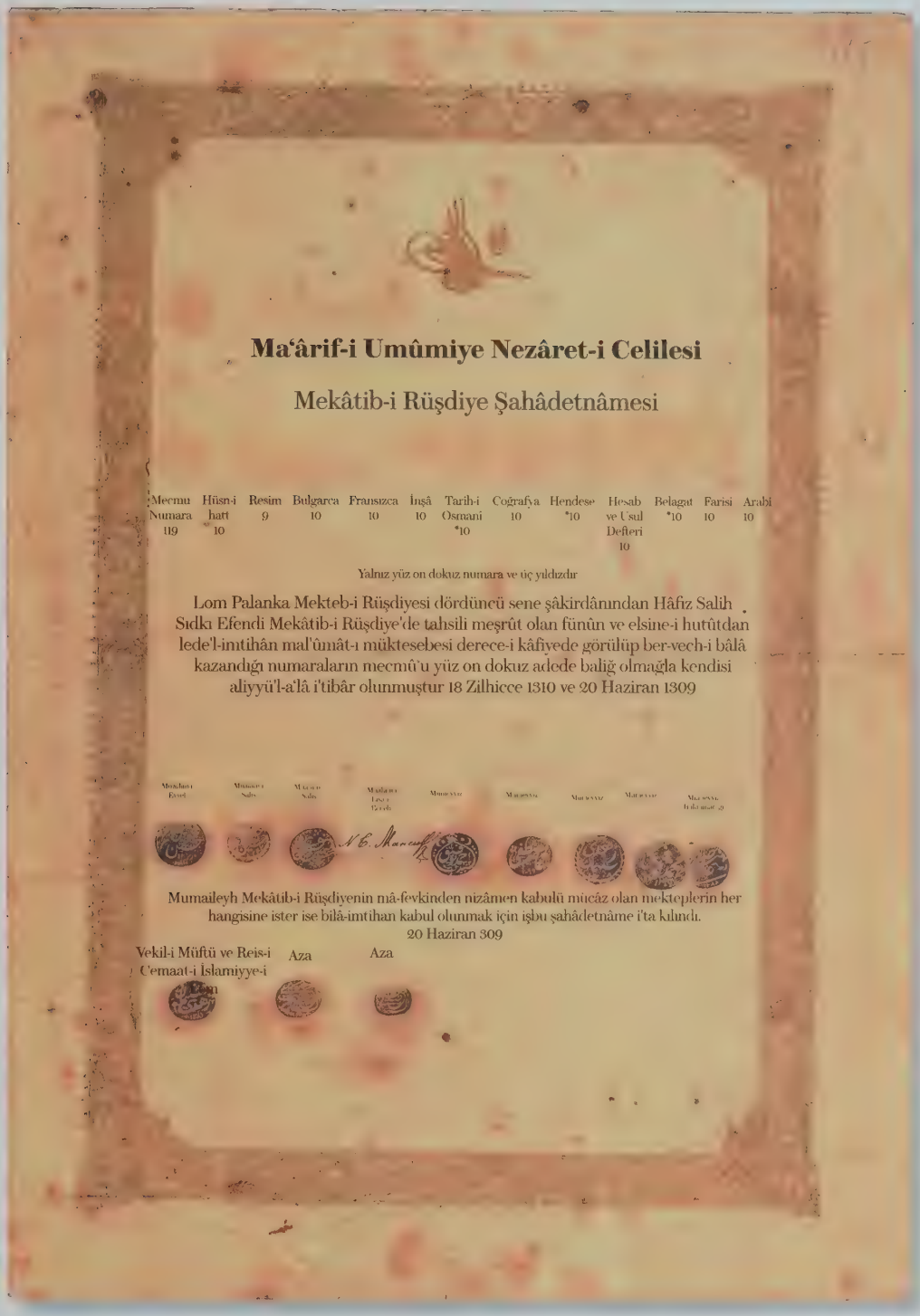
Efendi-i mumaileyh hakkında mekteb-i mezbûr heyetinin işbu şahâdeti taraf-ı acizânemizden dahi musaddık bulunmuşdur. 15 Nisan sene 306

Ders Nazırı
Kaymakam

Müdir-i Umumi
Binbaşı

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 18 Zilhicce 1310 tarihli Salih Sıdkı Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Ma'ârif-i Umûmiye Nezâret-i Celilesi

Mekâtib-i Rüşdiye Şahâdetnâmesi

Mecmu Numara 119	Hüsn-i hatt 10	Resim 9	Bulgarca 10	Fransızca 10	İnşâ 10	Tarih-i Osmani *10	Coğrafya 10	Hendese *10	Hesab ve Usul Defteri 10	Belagat *10	Farisi 10	Arabi 10

Yalnız yüz on dokuz numara ve üç yıldızdır

Lom Palanka Mekteb-i Rüşdiyesi dördüncü sene şâkirdânından Hâfız Salih Sıdkı Efendi Mekâtib-i Rüşdiye'de tahsili meşrût olan fünûn ve elsine-i hutûtdan lede'l-imtihân mal'ûmât-ı müktesebesi derece-i kâfiyede görülüp ber-vech-i bâlâ kazandığı numaraların mecmû'u yüz on dokuz adede baliğ olmağla kendisi aliyyü'l-a'lâ i'tibâr olunmuştur 18 Zilhicce 1310 ve 20 Haziran 1309

Mumaileyh Mekâtib-i Rüşdiyenin mâ-fevkinden nizâmen kabulü mücâz olan mekteplerin her hangisine ister ise bilâ-imtihan kabul olunmak için işbu şahâdetnâme i'ta kılındı.
20 Haziran 309

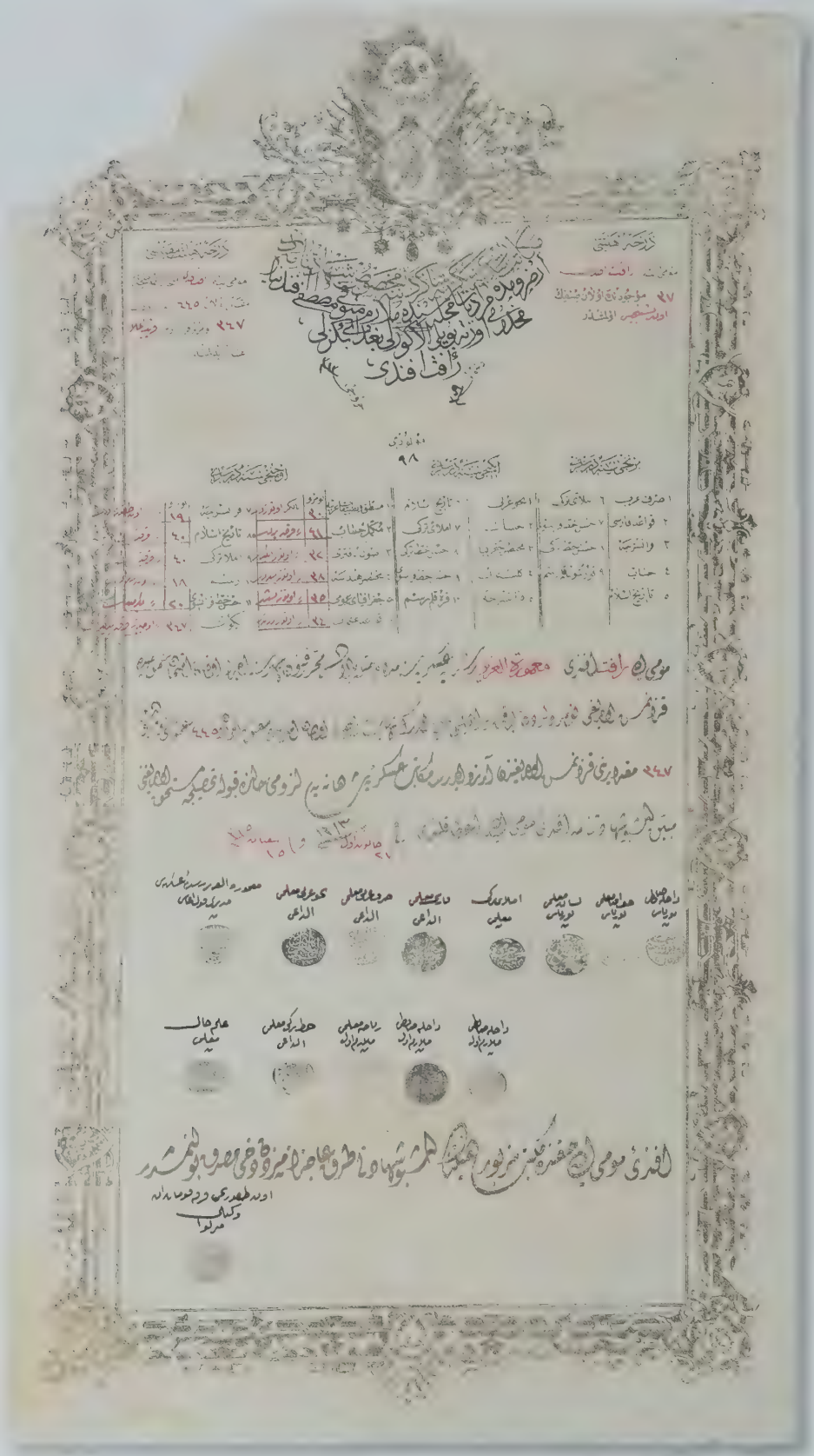
Vekil-i Müftü ve Reis-i Cemaat-i İslamiyye-i | Aza | Aza

MEKÂTİB-İ RÜŞDİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

1893 tarihli bu şahâdetnâmede Rüşdiye'nin dördüncü sınıfından söz edilmektedir. Bilindiği üzere aslında Rüşdiye Mektepleri üç yıllık okullardır. Ancak bazı Rüşdiyeler İdadilerle birleşerek 5 veya 7 yıllık okullara dönüşmekte ve İdadiler olarak anılmaktadır. Burada geçen Rüşdiyenin "dördüncü sene şakirdanından" tabiri'nin beş yıllığa mı yoksa yedi yıllığa mı işaret ettiği tam olarak anlaşılmıyor.

Miladî 2 Temmuz 1893 tarihli Salih Sıdkı Efendi'nin şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

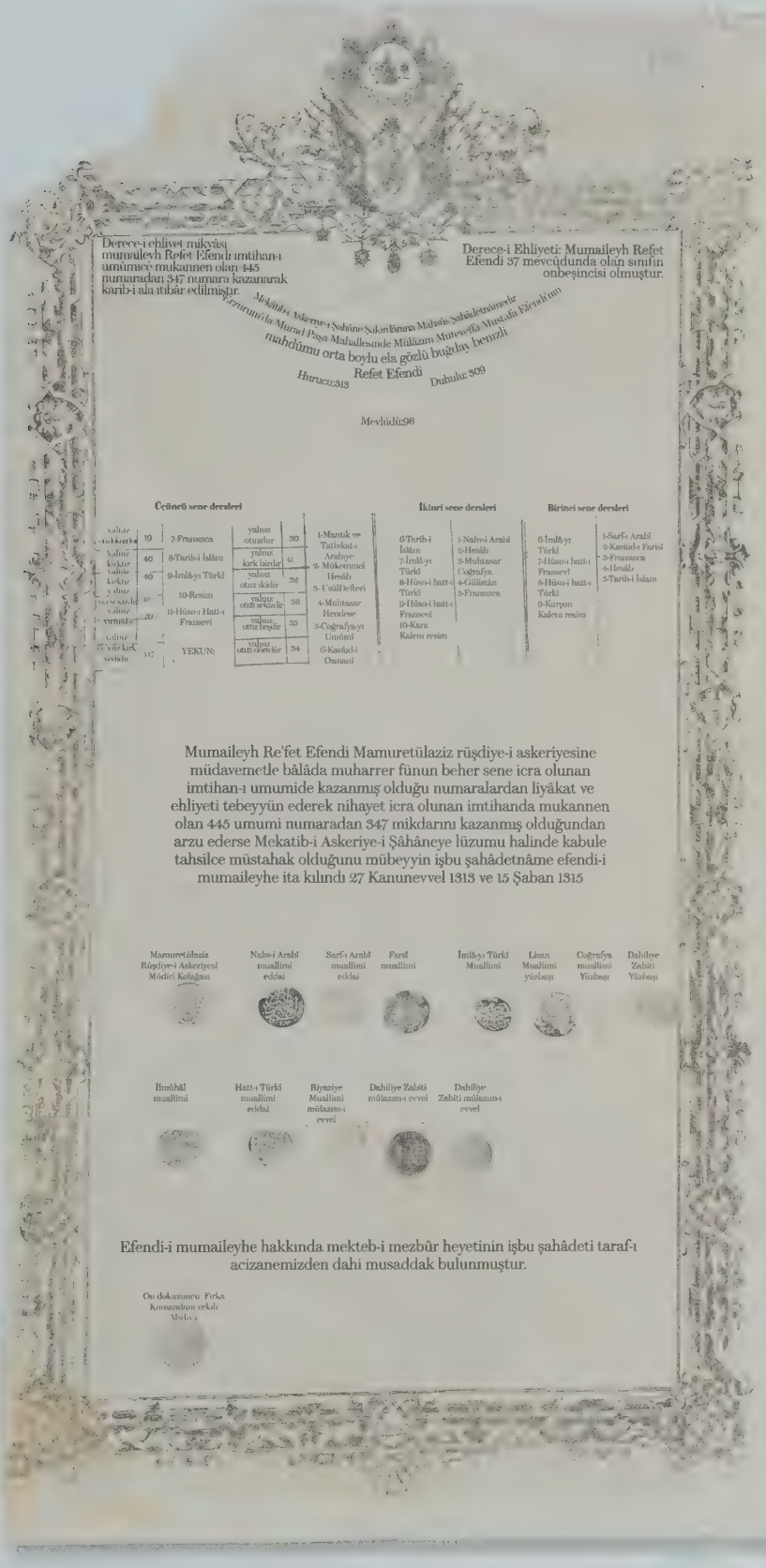
Belge Ölçüsü: 29 cm X 52.5 cm

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 15 Şaban 1315 tarihli Rafet Efendi'nin şahâdetnâmesi.

MEKÂTİB-İ ASKERİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Hepsi birden "Mekatib-i Askeriye" olarak adlandırılan "Askeri Okullar"ın orta kısımları "Askeri Rüşdiye" ve lise kısımları da "Askeri İdâdi" olarak adlandırılıyordu. Dolayısıyla yandaki Mekâtib-i Askeriye-i Şahane Şakirdanına Mahsus Şahâdetnâme", yani "Askeri Okullar Öğrencilerine Mahsusu Diploma", bugünkü ortaokula denk düşen askeri eğitim ve öğretim kurumlarından mezun olanlara verilen diplomadır. Diplomada, üç yıllık askeri rüşdiyede ilk iki sınıfta okutulan dersler sadece isimleriyle yer alırken, üçüncü sınıf dersleri, isimleri yanında o derslerden alınan notları da içermektedir.

Derece-i ehliyet mikyâsı mumaileyh Refet Efendi imtihan-ı umûmîce mukannen olan 445 numaradan 347 numara kazanarak kamil-i ala itibar edilmiştir.

Derece-i Ehliyeti: Mumaileyh Refet Efendi 37 mevcûdunda olan sınıfın onbeşincisi olmuştur.

Mekâtib-i Askeriye-i Şahâne Sakirdânına Mahsus Şahâdetnâmedir

Tezkeresi ile Murad Paşa Mahallesinde Müfettiş Mustafa Fâzıl'ın mahdûmu orta boylu ela gözlü buğdaylı benizli Refet Efendi

Hurucu:313 Duhulu:309

Mevlûdu:98

Üçüncü sene dersleri

Kamil	19	7-Fransızca	yalnız otuzbir	30
Yalnız kırktır	40	8-Tarih-i İslâm	yalnız kırk birdir	41
Yalnız kırktır	40	9-İmlâ-yı Türkî	yalnız otuz ikidir	32
Yalnız yirmidir	20	10-Resim 11-Hüsn-i Hatt-ı Fransevî	yalnız otuz sekizdir	38
			yalnız otuz beşdir	35
Yalnız otuzdört	34	YEKUN:	yalnız otuzdörtdür	34

1-Mantık ve Tatbîkat-ı Arabiye
2- Mükemmel Hesâb
3- Usûl-i defteri
4-Muhtasar Hendese
5-Coğrafya-yı Umûmî
6-Kavâid-i Osmanî

İkinci sene dersleri

6-Tarih-i İslâm
7-İmlâ-yı Türkî
8-Hüsn-i hatt-ı Türkî
9-Hüsn-i hatt-ı Fransevî
10-Kara Kalem resim

1-Nahv-i Arabî
2-Hesâb
3-Muhtasar Coğrafya
4-Gülistân
5-Fransızca

Birinci sene dersleri

6-İmlâ-yı Türkî
7-Hüsn-i hatt-ı Fransevî
8-Hüsn-i hatt-ı Türkî
9-Kurşun Kalem resim

1-Sarf-ı Arabî
2-Kavâid-i Farisî
3-Fransızca
4-Hesâb
5-Tarih-i İslâm

Mumaileyh Re'fet Efendi Mamuretülaziz rüşdiye-i askeriyesine müdavemetle bâlâda muharrer fünun beher sene icra olunan imtihan-ı umumide kazanmış olduğu numaralardan liyâkat ve ehliyeti tebeyyün ederek nihayet icra olunan imtihanda mukannen olan 445 umumi numaradan 347 mikdarını kazanmış olduğundan arzu ederse Mekatib-i Askeriye-i Şâhâneye lüzumu halinde kabule tahsilce müstahak olduğunu mübeyyin işbu şahâdetnâme efendi-i mumaileyhe ita kılındı 27 Kanunevvel 1313 ve 15 Şaban 1315

Mamuretülaziz Rüşdiye-i Askeriyesi Müdiri Kolağası

Nahv-i Arabî muallimi eddai

Sarf-ı Arabî muallimi eddai

Farsî muallimi

İmlâ-yı Türkî Muallimi

Lisan Muallimi yüzbaşı

Coğrafya muallimi Yüzbaşı

Dahiliye Zabiti Yüzbaşı

İlmühâl muallimi

Hatt-ı Türkî muallimi eddai

Riyaziye Muallimi mülazım-ı evvel

Dahiliye Zabiti mülazım-ı evvel

Dahiliye Zabiti mülazım-ı evvel

Efendi-i mumaileyhe hakkında mekteb-i mezbûr heyetinin işbu şahâdeti taraf-ı acizanemizden dahi musaddak bulunmuştur.

On dokuzuncu Fırka Kumandanı vekili Miralay

Miladi 9 Ocak 1898 tarihli Refet Efendi'ye ait Şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 40 cm X 57 cm

Mekâtib-i Askeriye'de tahsilini tamamlayan Üsküdar'lı Ziyaeddin Efendi'nin Piyâde Mülâzım-ı sânîliği rütbesine hâiz olduğu hususundaki şahâdetnâmesidir.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 1 Ramazan 1315 tarihli Ziyaeddin Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Tavr-i Hareketi

Mumaileyh mukannen olan yüz elli numaradan 139 numara kazanarak tavr ve hareketçe a'lâ itibar edilmiştir.

Mekâtib-i Askeriyye-i Şâhâne'ye ikmâl-i tahsil eden piyâde zâbıtâna mahsûs şahâdetnâmedir

Üsküdar'lı Ziyaeddin Efendi

Derece-i Ehliyeti

Mumaileyh 192 mevcûdunda olan sınıfın yüz yetmiş birincisi olmuşdur

Mumaileyh Ziyaeddin Efendi din ve devlete ve velînimet bi-minnetimiz pâdişâhımız es-sultânü'l-gazi (Abdulhamit Hân) sânî efendimiz hazretlerine sadâkatle hizmet ve her hâlde şân-ı celîl-i askeriyi muhâfaza ile icâbında uğûr-ı meyâmin-mevfûr hazret-i pâdişâhide fedâ-yı can edeceğine yemin etmiştir.

Eşkâli
Göz: Elâ
Levn: Beyaz
Bıyık: Kumral
Boy: Orta

Ziyaeddin Efendi işbu şahâdetnâme mantûkunca derece-i ehliyet ve istihkâkın tarafımızdan dahi tasdîk olunarak bi'l-istizân şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî mûcib-i âlîsince mülâzım-ı sâniliği tevcîh kılınmışdır. 2 Ramazân sene 1313 ve 16 Kânûn-ı sânî sene 1313

Mekteb-i Harbiyye-i Şâhânede Piyâde Sınıfları Programı

Üçüncü Sene Dersleri	İkinci Sene Dersleri	Birinci Sene Dersleri
(1)Coğrafya-yı Askeri	(1)Düstûr Kanûnnâme-i humâyûnu	(1)Kitâbet
(2)Tatbikât-ı Askeri	(2)Hizmet-i seferiye	(2)Hikmet-i Tabi'iyye
(3)Sunûf-ı sebâse tabiyesi	(3)Mimârî	(3)Kimyâ
(4)Fransızca	(4)Fransızca	(4)Hendese-i Resmiye
(5)Devlet-i Aliyye Ordu Teşkilâtı	(5)Piyâde bahkk talimi nazariyât ve ameliyât	(5)Topoğrafya Nazariyât ve Ameliyât
(6)Tahkîkât-ı hafîfe ve muhâsarât-ı ceâme eşkâli	(6)Malumat ve terbiye-i askeriye	(6)Piyade nefer talimi nazariyât ve ameliyât
(7)Fransızca	(7)Tezkere-i suvariyât	(7)Malumat-ı ve Terbiye-i Askeriye
(8)Piyâde tabur talimi nazariyat ve ameliyat	(8)Fransızca	(8)Fransızca
(9)Malumat ve Terbiye-i Askeriye	(9)Taranma	(9)Taranma
(10)İstıksâlat ve Terbiye-i AskeriyeAskeriye	(10)Muc ve kılıç talimi	(10)Almanca Lisân
(11)Almanca Lisân	(11)Harita tersimi	
	(12)Topoğrafya ameliyâtı	
	(13)Almanca Lisan	

Mekâtib-i İdâdiye-i Şâhâne Programı

Üçüncü Sene Dersleri	İkinci Sene Dersleri	Birinci Sene Dersleri
(1)Kitâbet	(1)Kitâbet	(1)Kitâbet
(2)Tarih-i Osmani	(2)Tarih-i Umûmi Kurûn-i Vusta	(2)Coğrafya-yı Umûmi
(3)Tarih-i Umûmi Kurûn-i Ahir	(3)Hendese-i mucessemât	(3)Tarih-i Umumi Kurun-i Sevel
(4)Maliye	(4)Müsellesât	(4)Hendese-i müstevâ
(5)Kozmoğrafya	(5)Fransızca	(5)Cebir ve Adi
(6)Fransızca	(6)Resim	(6)Fransızca
(7)Resim	(7)Taranma	(7)Resim
(8)Taranma	(8)Cimnastik	(8)Cimnastik
(9)Cimnastik		

Efendi-i mumaileyh Kuleli'de kâin Mekteb-i idâdi-i sâhâne'ye dahil olarak ber-vech-i bâlâ idâdi derslerinden bi'l-imtihân Mekteb-i Fünûn-ı Harbiye-i mülûkâneye nakl ile mekteb-i mezbûrede dahi bâlâda gösterilen dersleri ve'l-hâsıl Mekâtib-i Askeriyede piyâde sınıfı için tedrîsi mukarrer olan ulûm ve fünûnu görerek tahsîl ve istifâde eylemiş ve üçüncü sene imtihânlara mekteb-i mezbûrca mukannen olan beş yüz on numaradan 356 numara kazanmış olduğuna ve piyâde sınıf için tefrik olanlardan bu vechile tekmîl-i ma'lûmât edenlerin piyâde mülâzım-ı sâniliği rütbesiyle ordu-yu hümâyunlara i'zâmı nizâmı iktızâsından bulunduğuna mebni mumaileyh dahi sâye i ma'arif-vâye-i hazret-i pâdişâhide rütbe-i mezkûreye kesb-i istihkâk etmiş olduğu beyânıyla mekteb-i mezbûr ma'ârif meclisi tarafından işbu şahâdetnâme i'tâ kılındığı muhât-i ilm-i âli-i sipehdârileri buyurulduklda ol bâbda emr ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir

Meclis-i mezkûrun efendi-i mumaileyh hakkında vukû'a gelen işbu hüsn-i şahâdeti taraf-ı acizânemizden dahi tasdik kılınmış olmağla ol-bâbda emr ü ferman hazret-i veliyyü'l-emrindir

Yaverân-ı Hazret-i
Şehriyârîden Tophane-i Âmire
Müşîri ve Umûm Mekâtib-i
Asâkir-i Şâhâne Nâzırı

Sene 1315
Sınıf 51
Aded-i diploma

Miladî 24 Ocak 1898 tarihli Ziyaeddin Efendi'nin şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Aydın iline bağlı Sepetçiler Köyü'nde inşa edilen bir mektep önünde talebe ve hocaları.

SIBYAN MEKTEPLERİ

Genellikle devlet ileri gelenleri ve padişahlar tarafından külliyelerin içerisinde, camilerin bitişiğinde veya bağımsız bir yapı halinde kurulan sıbyan mektepleri, mekân açısından fazla bir külfet getirmediğinden her köyde, her mahallede ve her semtte açılmıştı. Ayrıca bu mektepler, vakfiyelerinde belirtildiği üzere, kız ve erkekler için farklı veya ayrı binalarda olabilirdi.

Genellikle bir odadan ibaretti. Dinimiz yedi yaşına basan çocuklara dini vazifeleri ve muaşeret adabının öğretilmesini mecbur tutmuştu. Bu mecburiyet içerisinde yazı, okuma ve matematiğin öğretilmesi de vardı. Buna rağmen çocukların daha dört yaşında mahalle mekteplerine başladığı da olurdu. Hatta bu, Anadolu'da âdet halini almıştı. Genellikle beş yaşına ulaşmış çocuklar "âmîn alayı" ve "bed'-i besmele" adı verilen canlı ve hareketli bir törenle bu mekteplerde derse başlatılırdı. Bilindiği kadarıyla okula kayıt kabul gibi herhangi bir işlem sözkonusu değildi. Müslüman olan her aile bu mekteplere çocuğunu gönderebiliyordu.

Hocalar medrese eğitimi görmüş veya okuma-yazma bilen imam, müezzin, kayyım gibi kişiler arasından seçilirdi. Talabeleri fazla olan mekteplerde büyük, hocanın yetiştirdiği talebelerden seçilmiş kalfaları (Halife) vardı. Bu kalfalar hocaya yardım eder, çocuklarla meşgul olurlardı. Karma veya kız mekteplerinde ise belirli yaşa ulaşmış tecrübeli hâfız kadın hocalar ders verirlerdi.

Tanzimattan sonra sıbyan okulları yerini "ibtidâî" veya "ibtidâiyye" denilen yeni okullar aldı. 1869'da yayımlanan Ma'ârif-i Umumiye Nizamnamesi gereğince, 1871'de ibtidâîlerin yaygınlaştırılması kararlaştırıldı. Buna göre her köyde ve şehirlerin bütün mahallelerinde birer ibtidâî açılacaktı. Cevdet Paşa'nın 1872 de hazırlattığı Usul-i Cedide-i Tedrisiye, ilk ibtidâî programlıydı. Bunun uygulandığı Nuruosmaniye Mektebine Numune Mektebi dendi. ibtidâî programı Rumeli'de, özellikle de Selanik'te yaygın olarak uygulanmaya başladı. "Selanikli Hocalar" denen genç öğretmenler, İstanbul'a da gelerek yeni ibtidâîler açtılar. Bu okullar hocalarının adları ile (örn. Kerim hâfız Mektebi, Şemsi Efendi Mektebi gibi) anılıyordu.

1875 yılında yayımlanan bir talimatnameyle ibtidâîlerde köklü düzenlemeler yapıldı. Ma'ârif Nezaretinde, bu okulların yönetim ve denetimini üstlenen Mekatib-i ibtidâîye idaresi kuruldu. Istanbul'daki ibtidâîlerde öğrenim süresi üç yıl, taşradakilerde ise dört yıl olarak belirlendi.

II. Abdülhamid 1892'de yeni bir talimatname hazırlatarak imtihandan geçirilecek Darü'l-muallimin mezunlarının ibtidâî öğretmeni olabilmelerini sağladı. şehirlerdeki ibtidâîler ile köy ibtidâîleri için de farklı ders programları hazırlandı. II. Meşrutiyet'in ilanından (1908) sonra eski ibtidâîler Evkaf Nezareti'ne bağlandı. Ma'ârif Nezareti'ne bağlı yeni ibtidâîler açıldı.

23 Eylül 1913'te yayımlanan Tedrisat-ı ibtidâîye Kanun-ı Muvakkati, ilköğretimi ibtidâî ve rüşdiye olmak üzere altı yıl olarak düzenlendi. İbtidâî öğrenimi zorunlu ve parasız, rüşdiye öğrenimi ise isteğe bağlıydı. Ama I. Dünya Savaşı (1914-1918) yılları, ibtidâîlerin gelişmesine imkân vermedi. Getirilen düzenlemelerin pek azı uygulanabildi. 1921'de Ankara'da toplanan Ma'ârif Kongresi'nde alınan kararla Anadolu'daki ibtidâîler "ilk mektep"e (sonra ilkokul) dönüştürülürken bir de İlk Mektep Müfredatı kabul edildi. Istanbul'daki ibtidâîler ise ancak 1924 yılında Tevhîd-i Tedrîsât Kanunu çıktıktan sonra ilk mektebe dönüştürüldü.

مکتب ابتدائیه قسمنه مخصوصدر

شهادتنامه

عنوان

صره نومروسی	۱۷۸
شاگردك اسمی	علی
پدرینك اسمی	حسن
محل اقامتی سلستره	

اشکال

سن	۹
بوی	اوزون
کوز	امو
اخلاق	حمیده

دیرجه اهلیه

افندیء موما الیه صنفلت اوده رئیسی اولمشدر

درسلر

قرأن کریم اوقوز ۱۱ تجوید اوقوز ۱۰ علم حال اوقوز ۱۰ الفبای عثمانی ۱۰ اسماء ترکیه و املاسی اوقوز ۸ صرف عثمانی اوقوز ۱۰

تاریخ اوقوز ۱۰ جغرافیا اوقوز ۱۰ حساب ۸ خط رقعه سکوز

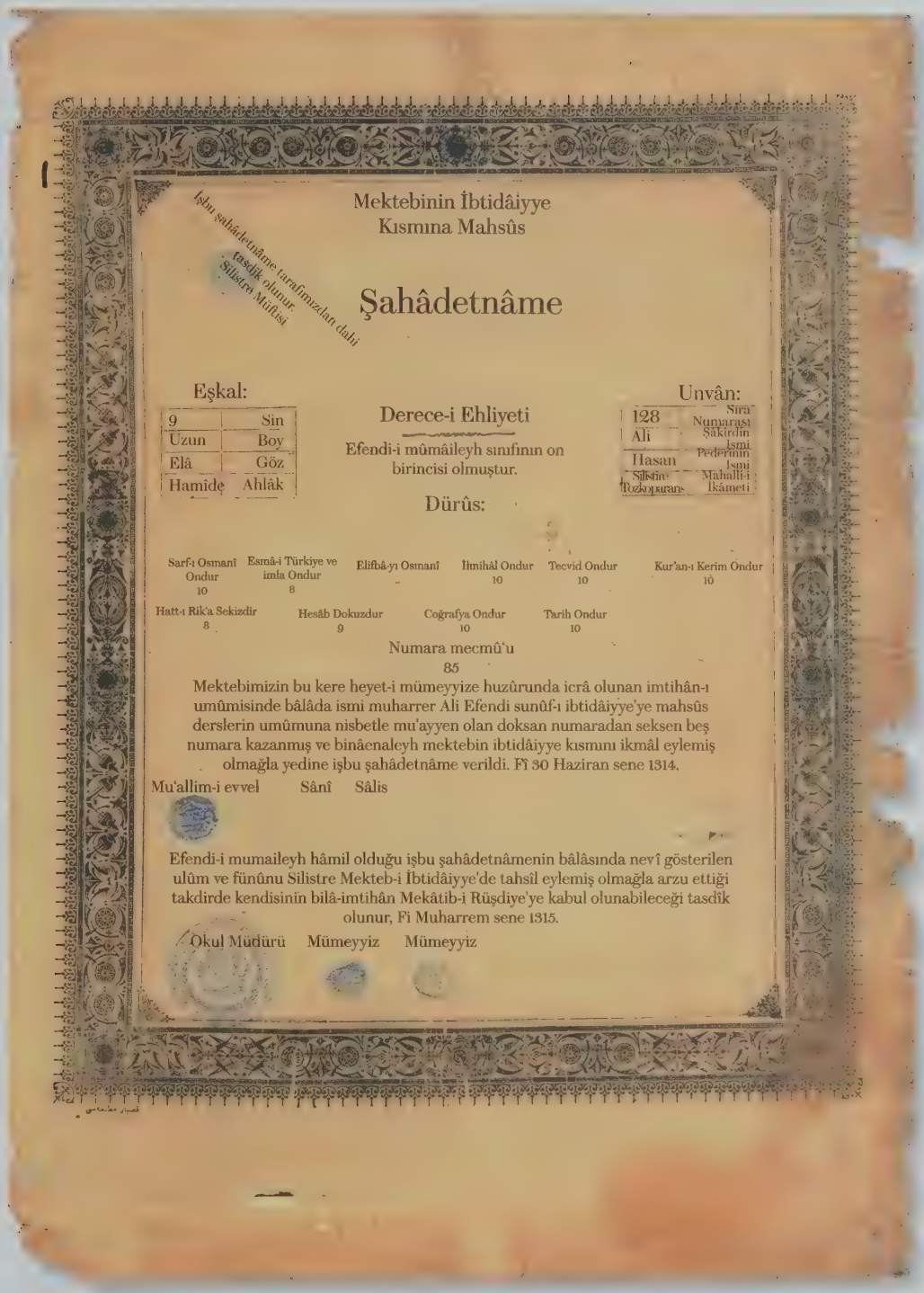
نومرو مجموعی

مکتبزك یوکره هیأت محیزه حضوریله اجرا اولنان امتحانده عموجسنده بالاده اسمی محرر علی افندی صنوف ابتدائیه فصوص درسلرك عمومنه نسبتله معین اولدقلرینه نومرو ورمکله و بنا علیه مکتبك ابتدائیه قسمنی اکمال ایلمسه اوزره بو شهادتنامه ویلدی فی ۱۲ حزیران سنه ۱۳۱۴ سالمه ناظر

افندیء موما الیه حامل اولدیغی اشبو شهادتنامه‌نك بالاسنده نوعی کوستریلان علوم وفنونی مکتب ابتدائیه‌ده تحصیل ایلش اولمغله ارزو و ایستدیکی تقدیرده کندیسنك بعد امتحان مکاتب رشدیه‌یه قبول اولنه‌میله‌جکی تصدیق اولنور فی محرم سنه ۱۳۱۵

Hasan oğlu Ali Bey'in Silistre İslâm Mekteb-i ibtidâîyyesini ikmâl ettiğine dair 12 Temmuz 1898 tarihli şahâdetnâmesi.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 22 Safer 1316 tarihli Ali Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Mektebinin İbtidâiyye
Kısmına Mahsûs

İşbu şahâdetnâme tarafımızdan dahi tasdîk olunur.
Silistra Müftüsü

Şahâdetnâme

Eşkal:

9	Sin
Uzun	Boy
Elâ	Göz
Hamîde	Ahlâk

Derece-i Ehliyeti

Efendi-i mûmâileyh sınıfının on birincisi olmuştur.

Unvân:

128	Sıra Numarası
Ali	Şâkirdin İsmi
Hasan	Pederinin İsmi
Silistre Tozkoparan	Mahalli-i İkâmeti

Dürûs:

Sarf-ı Osmanî Ondur 10	Esmâ-i Türkiye ve imla Ondur 8	Elifbâ-yı Osmanî	İlmihâl Ondur 10	Tecvid Ondur 10	Kur'ân-ı Kerim Ondur 10
Hatt-ı Rik'a Sekizdir 8	Hesâb Dokuzdur 9	Coğrafya Ondur 10	Tarih Ondur 10		

Numara mecmû'u
85

Mektebimizin bu kere heyet-i mümeyyize huzûrunda icrâ olunan imtihân-ı umûmisinde bâlâda ismi muharrer Ali Efendi sunûf-ı ibtidâiyye'ye mahsûs derslerin umûmuna nisbetle mu'ayyen olan doksan numaradan seksen beş numara kazanmış ve binâenaleyh mektebin ibtidâiyye kısmını ikmâl eylemiş olmağla yedine işbu şahâdetnâme verildi. Fî 30 Haziran sene 1314.

Mu'allim-i evvel Sânî Sâlis

Efendi-i mumaileyh hâmil olduğu işbu şahâdetnâmenin bâlâsında nevî gösterilen ulûm ve fünûnu Silistre Mekteb-i İbtidâiyye'de tahsîl eylemiş olmağla arzu ettiği takdirde kendisinin bilâ-imtihân Mekâtib-i Rüşdiye'ye kabul olunabileceği tasdîk olunur, Fî Muharrem sene 1315.

Okul Müdürü Mümeyyiz Mümeyyiz

İBTİDÂİYYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Silistre Müftüsü tarafından tasdikli Silistre İbtidâî Mektebi şahâdetnâmesi. Evrak üzerinde öğrencinin sıra numarası, adı, babasının adı ve ikamet yeri yanında, "Eşkâl" başlığı altında yaşı, boyu, göz rengi ve ahlâkı da bulunmaktadır. Okutulan dersler şu şekildedir: Kur'ân-ı Kerîm, Tecvîd, Osmanlı Alfabesi, Esmâ-i Türkiyye ve İmla, Osmanlı Sarfı, Tarih, Coğrafya, Hesap, ve Rık'a hattı.

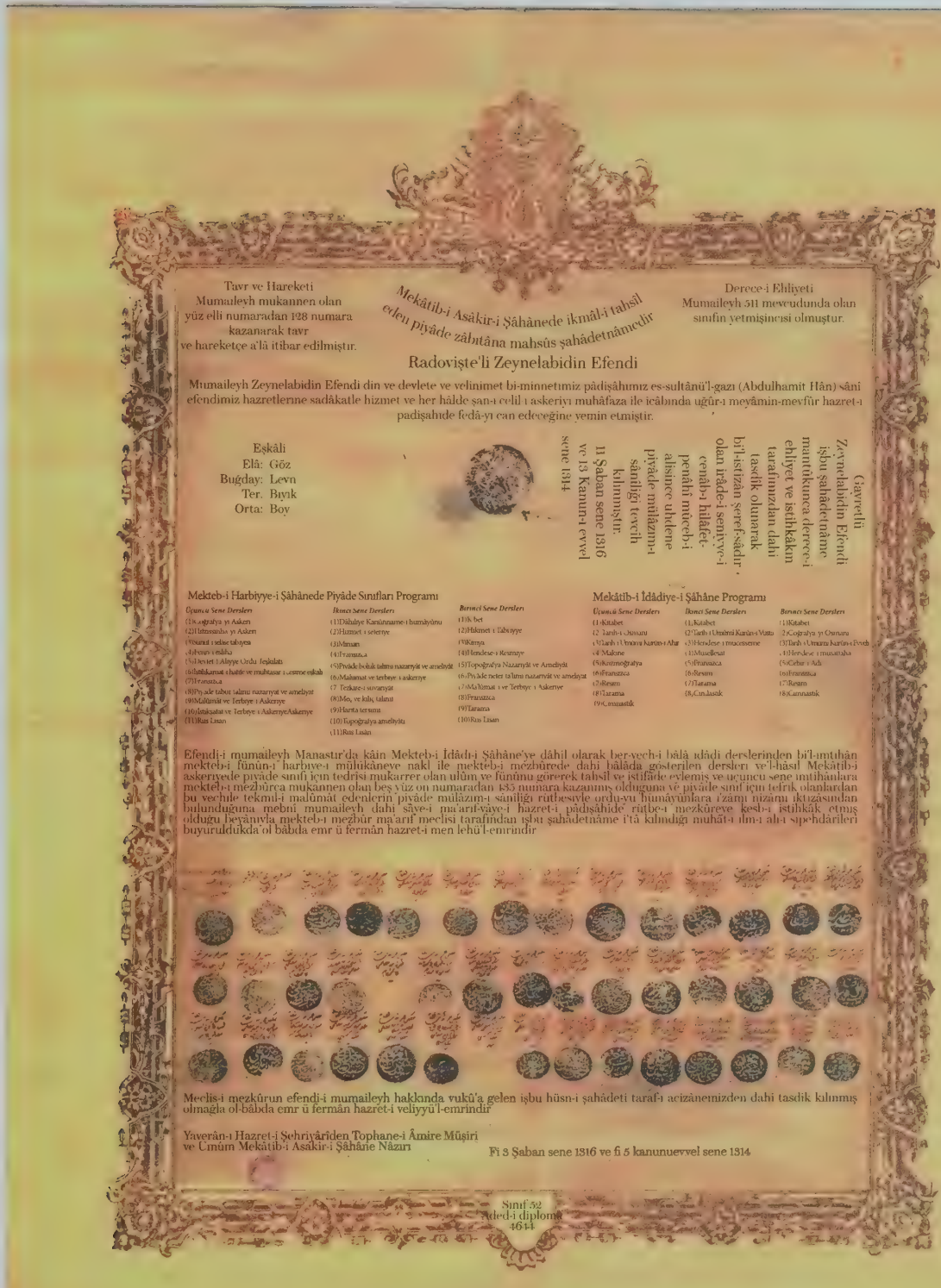
Miladî 12 Temmuz 1898 tarihli Ali Efendi'ye ait şahâdetnâmesinin günümüz alfabesine ait tercümesi.

Belge Ölçüsü: 45.5 cm X 58.5 cm

Mekâtib-i Asâkir-i Şâhâne'de tahsilini tamamlayan Radovişte'li Zeynelâbidîn Efendi'ye Piyâde mülâzım-ı sânîliği rütbesini hâiz olduğuna dair verilen şahâdetnâmesi.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 11 Şaban 1316 tarihli Zeynelabidin Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Tavr ve Hareketi
Mumaileyh mukannen olan yüz elli numaradan 128 numara kazanarak tavr ve hareketçe a'lâ itibar edilmiştir.

Mekâtîb-i Asâkir-i Şâhânede ikmâl-i tahsîl eden piyâde zâbıtâna mahsûs şahâdetnâmedir

Derece-i Ehliyeti
Mumaileyh 511 mevcudunda olan sınıfın yetmişincisi olmuştur.

Radoviştе'li Zeynelabidin Efendi

Mumaileyh Zeynelabidin Efendi din ve devlete ve velînimet bi-minnetimiz pâdişâhımız es-sultânü'l-gazi (Abdulhamit Hân) sâni efendimiz hazretlerine sadâkatle hizmet ve her hâlde şan-ı celîl-i askeriyi muhâfaza ile icâbında uğûr-ı meyâmin-mevfûr hazret-i padişahide fedâ-yı can edeceğine yemin etmiştir.

Eşkâli
Elâ: Göz
Buğday: Levn
Ter. Bıyık
Orta: Boy

Gayretli Zeynelabidin Efendi işbu şahâdetnâme mantûkunca derece-i ehliyet ve istihkâkını tarafımızdan dahi tasdîk olunarak bi'l-istizân şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî mûceb-i ahsince uhdesine piyâde mülâzım-ı sâniliği tevcîh kılınmıştır. 11 Şaban sene 1316 ve 13 Kanun-ı evvel sene 1314

Mekteb-i Harbiyye-i Şâhânede Piyâde Sınıfları Programı

Üçüncü Sene Dersleri	İkinci Sene Dersleri	Birinci Sene Dersleri
(1) Coğrafya-yı Askeri	(1) Dâhiliye Kanûnnâme-i humâyûnu	(1) Ikbet
(2) Istihsân-ı Askeri	(2) Hizmet-i seferiye	(2) Hikmet-i Tabiiyye
(3) Usûl-i sefer tahtiyesi	(3) Mimari	(3) Kimya
(4) Dâhiliye	(4) Fransızca	(4) Hendese-i Resmiye
(5) Sevket-i Askeriye Ordu Teşkilatı	(5) Piyâde bölük talimi nazariyât ve ameliyât	(5) Topoğrafya Nazariyât ve Ameliyât
(6) Istihkamat-ı hatîle ve muhtasar-ı cesme eşkal	(6) Mahmat ve terbiye-i askeriye	(6) Piyâde meşk talimi nazariyât ve ameliyât
(7) Fransızca	(7) Tezkere-i sevkiyât	(7) Malzemat ve Terbiye-i Askeriye
(8) Piyâde tabur talimi nazariyât ve ameliyât	(8) Meb, ve kılı, talimi	(8) Fransızca
(9) Malûmât ve Terbiye-i Askeriye	(9) Harita tersimi	(9) Tarassa
(10) Istikşafat ve Terbiye-i AskeriyeAskeriye	(10) Topoğrafya ameliyâtı	(10) Rus Lisanı
(11) Rus Lisanı	(11) Rus Lisanı	

Mekâtîb-i İdâdiye-i Şâhâne Programı

Üçüncü Sene Dersleri	İkinci Sene Dersleri	Birinci Sene Dersleri
(1) Kitabet	(1) Kitabet	(1) Kitabet
(2) Tarih-i Osmanı	(2) Tarih-i Umûmî Kurûn-ı Vustâ	(2) Coğrafya-yı Osmanı
(3) Tarih-i Umumi	(3) Hendese-i muvessene	(3) Tarih-i Osmanı kurûn-ı Evveh
(4) Malone	(4) Musellesat	(4) Hendese-i musattaha
(5) Kozmoğrafya	(5) Fransızca	(5) Cebir-i Adi
(6) Fransızca	(6) Resim	(6) Fransızca
(7) Resim	(7) Tatarna	(7) Resim
(8) Tarama	(8) Cun.lassik	(8) Cunnastik
(9) Cunnastik		

Efendi-i mumaileyh Manastur'da kâin Mekteb-i İdâdi-i Şâhâne'ye dâhil olarak ber-vech-i bâlâ idâdi derslerinden bi'l-imtihân mekteb-i fünûn-ı harbiye-i mülûkâneye nakl ile mekteb-i mezbûrede dahi bâlâda gösterilen dersleri ve'l-hâsıl Mekâtîb-i askeriyede piyâde sınıfı için tedrîsi mukarrer olan ulûm ve fünûnu görerek tahsîl ve istifâde eylemiş ve üçüncü sene imtihânlarda mekteb-i mezbûrca mukannen olan beş yüz on numaradan 435 numara kazanmış olduğuna ve piyâde sınıf için tefrik olanlardan bu vechile tekmîl-i malûmât edenlerin piyâde mülâzım-ı sâniliği rütbesiyle ordu-yu hümâyûnlara i'zâmı nizâmı iktizâsından bulunduğuna mebni mumaileyh dahi sâye-i ma'arif-vâye-i hazret-i pâdişâhide rütbe-i mezkûreye kesb-i istihkâk etmiş olduğu beyânıyla mekteb-i mezbûr ma'arif meclisi tarafından işbu şahâdetnâme i'tâ kılındığı muhât-ı ilm-i alı-i şpehdârileri buyurulduğda'ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir

Meclis-i mezkûrun efendi-i mumaileyh hakkında vukû'a gelen işbu hüsn-i şahâdeti taraf-ı acizânemizden dahi tasdik kılınmış olmağla ol-bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Yaverân-ı Hazret-i Şehriyârîden Tophane-i Âmire Müşiri
ve Umûm Mekâtîb-i Asâkir-i Şâhâne Nâzırı

Fi 3 Şaban sene 1316 ve fi 5 kanunuevvel sene 1314

Sınıf 52
Adedi-i diploma
464

MEKÂTİB-İ ASÂKİR ŞAHÂDETNÂMESİ

Miladî 25 Aralık 1898 tarihli Zeynelabidin Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

سلسلة مكتبلك ابتدائية قسمنه مخصوصدر

شهادتنامه

عنوان	
صره نومروسی	
شاكردك اسمی	علی
پدرينك اسمی	حسن
محل اقامتی	سلستره

اشكال	
سن	۱۱
بوی	اورته
كوز	آلا
اخلاق	حميده

درجهٔ اهليتی

افندیٔ مومی الیه صنفنك طفرنجسی اولمشدر

قرأن كريم	تجويد	علم حال	القبای عثمانی	اسماء تركيه و املا	صرف عثمانی
۹	۸	۱۰	۸	۱۰	۱۰

عربجه	انشاء	تاريخ	جغرافيا	حساب	خط رقعه	بلغارجه
۱۰	۹	۱۰	۹	۱۰ ×	۱۰	۹

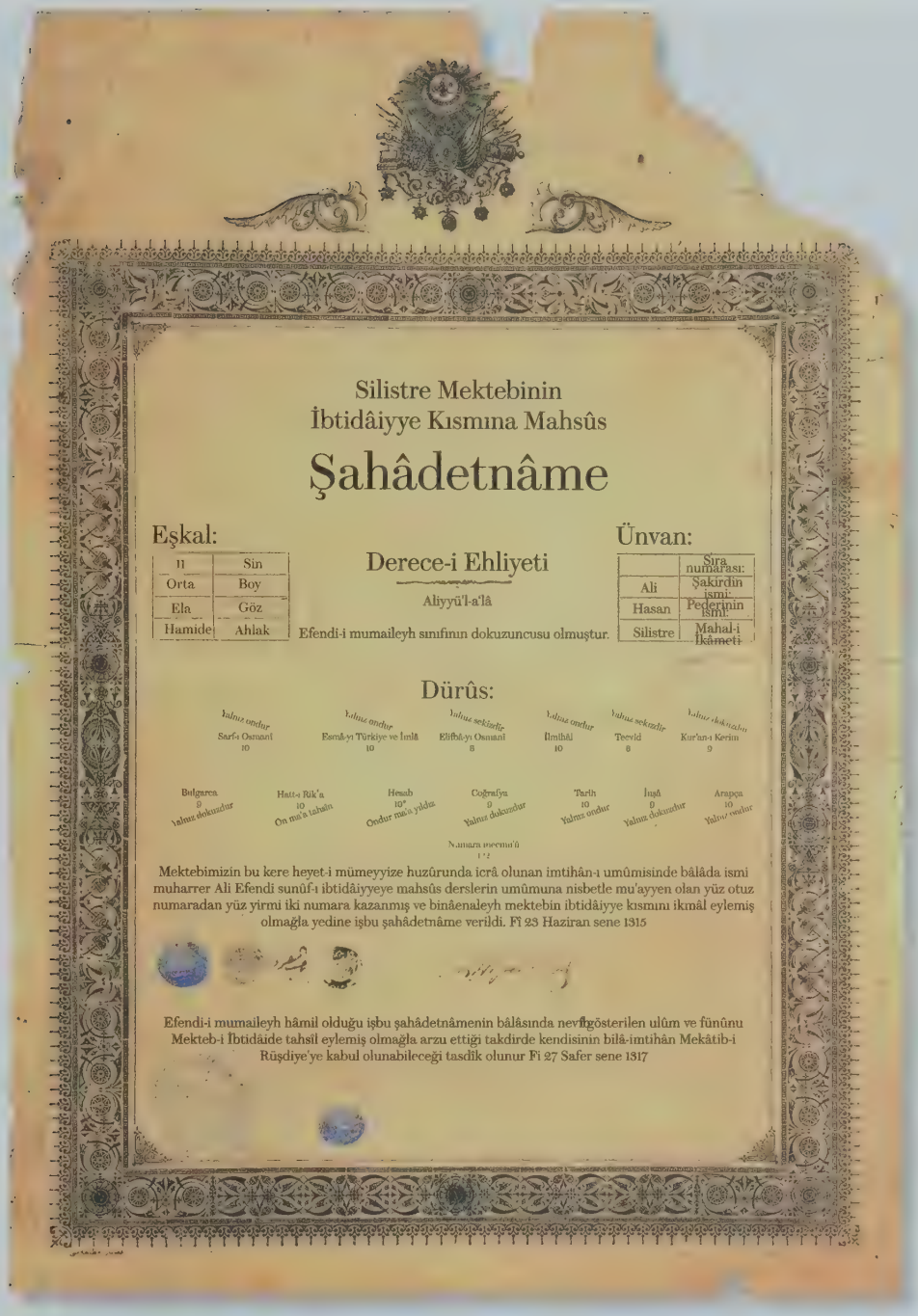
نومرو مجموعی ۱۲۲

مكتبزك بوكره ابتدائيه قسمنده اجرا اولنان امتحان عموميه نده بالاده اسمی محرر عدد افندی صنوف ابتدائيه خصوص درسلرك عمومنه شامل جميع اولدقلرندن نومرو ويرلمكله نومرو ويريلمين نومرو قارئ اسمه و بناءً عليه مكتبك ابتدائيه قسمنی اكمال ايلمسه ارطغرل جهتله اشبو شهادتنامه ويرلدی ۲۵ ق صفر سنه ۱۳۱۵ سمم اول

افندیٔ مومی الیه حامل اولديغی اشبو شهادتنامه‌نك بالاسنده نوعی كوستريلان علوم فنونی مكتب ابتدائيه ده تحصيل ايتلش اولمغله آرزو ايتديكی تقديرده كندیسنك بهر امتحان مكاتب رشديه يه قبول اولنه بيله جكی تصديق اولنور. في ۲۵ صفر سنه ۱۳۱۷

Hasan oğlu Ali Bey'in Silistre Mektebinin İbtidâiyye kısmını bitirdiğine dair verilen 5 Temmuz 1899 tarihli şahâdetnâmesi

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 25 Safer 1317 tarihli Ali Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Silistre Mektebinin
İbtidâiyye Kısmına Mahsûs

Şahâdetnâme

Eşkal:

11	Sin
Orta	Boy
Ela	Göz
Hamide	Ahlak

Derece-i Ehliyeti

Aliyyü'l-a'lâ

Ünvan:

	Sıra numarası:
Ali	Şakirdin ismi:
Hasan	Pederinin ismi:
Silistre	Mahal-i İkâmeti

Efendi-i mumaileyh sınıfının dokuzuncusu olmuştur.

Dürûs:

Yalnız ondur	Yalnız ondur	Yalnız sekizdir	Yalnız ondur	Yalnız sekizdir	Yalnız dokuzdur
Sarf-ı Osmanî	Esmâ-yı Türkiye ve İmlâ	Elifbâ-yı Osmanî	İlmihâl	Tecvid	Kur'ân-ı Kerîm
10	10	8	10	8	9

Bulgarca	Hatt-ı Rik'a	Hesab	Coğrafya	Tarih	İnşâ	Arapça
9	10	10*	9	10	9	10
Yalnız dokuzdur	On mâ'â tahsîn	Ondur nasb yıldız	Yalnız dokuzdur	Yalnız ondur	Yalnız dokuzdur	Yalnız vardır

Numara usûlü

Mektebimizin bu kere heyet-i mümeyyize huzûrunda icrâ olunan imtihân-ı umûmisinde bâlâda ismi muharrer Ali Efendi sunûf-ı ibtidâiyyeye mahsûs derslerin umûmuna nisbetle mu'ayyen olan yüz otuz numaradan yüz yirmi iki numara kazanmış ve binâenaleyh mektebin ibtidâiyye kısmını ikmâl eylemiş olmağla yedine işbu şahâdetnâme verildi. Fî 23 Haziran sene 1315

Efendi-i mumaileyh hâmil olduğu işbu şahâdetnâmenin bâlâsında nevfi gösterilen ulûm ve fünûnu Mekteb-i İbtidâide tahsîl eylemiş olmağla arzu ettiği takdirde kendisinin bilâ-imtihân Mekâtib-i Rüşdiye'ye kabul olunabileceği tasdîk olunur Fi 27 Safer sene 1317

SİLİSTRE MEKTEBİ'NİN İBTİDÂİYYE KISMINA MAHSUS ŞAHÂDETNÂME

Bir önceki şahâdetnâmeden bir yıl sonra verilen bu şahâdetnâmede, müftü tasdiki kaldırılmış görünüyor. Ayrıca derslere Arapça, İnşâ ve Bulgarca da eklenmiş. Talebenin istediği takdirde Rüşdiye Mektebine imtihansız kayıt olabileceğinin de şahâdetnâmeye kaydedilmiş olması, şahâdetnâmesini başarılı bir dereceyle alamayanların böyle bir hakkı olmadığını göstermektedir.

Miladî 5 Temmuz 1899 tarihli Ali Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

RÜŞDİYE MEKTEPLERİ

İkinci Mahmud ile başlayan eğitimde reform süreci, Tanzimat'la ivme kazanmış, II. Abdülhamid ve sonrasındaki Meşrutiyet devirlerinde de devam etmiştir. Bu süreçte, bilhassa Tanzimat dönemi eğitim siyasetinin temelini teşkil eden rüşdiyeler ilk olarak 1838 yılında açılmaya başlanmış, ancak bilinen nitelikteki örnekleri 1847 yılından itibaren faaliyete geçmiştir. Rüşdiyeler, ilk zamanlarda ilkokul üstü hazırlık okulu, daha sonraları ise ortaokul karakterine sahip kurumlardı. 1845'te Muvakkat Ma'ârif Meclisi bu kurumlara, Sıbyan okullarının üzerinde, Dârülfünûn'a öğrenci yetiştiren orta dereceli bir okul statüsünü vermiştir. Ancak 1869 tarihli Ma'ârif Nizamnamesi, rüşdiyeleri ibtidaîlerle birlikte ilköğretimin bir parçası olarak sınıflandırmıştır. Vilayetlerde modern anlamda açılan ilk eğitim-öğretim kurumları olan rüşdiyeler, medreseler ile askerî okullar dışında, 1880'lerden önce taşrada en yüksek düzeyde sivil eğitim veren kurumlardı. Özellikle Dârü'l-mu'allimîn mezunu öğretmenlerin idaresindeki rüşdiyeler, bulundukları yerin toplum hayatında önemli bir rol oynamış, bu okullardan mezun olanlar da yaşadıkları çevrede entellektüel elit arasında kabul edilmiştir. Rüşdiyelerdeki eğitim süresi başlangıçta dört yıl iken Dârü'l-ma'ârif açıldıktan sonra bu süre altı yıla çıkarılmış, 1863'te beş yıl ve 1869 Ma'ârif-i Umumiye Nizamnâmesi ile de yine dört yıl olarak kabul edilmiştir. 1892 yılında, idadîlerle birleştirilen rüşdiyelerin öğretim süresi üç yıla indirilmişse de müstakil rüşdiyelerde dört yıllık öğretime devam edilmiştir. Rüşdiyelerin sayısı ise 1869 yılına kadar 100'e, 1877'de yaklaşık 400'e ulaşmıştır. Ancak Osmanlı-Rus Savaşından sonra kaybedilen topraklarla birlikte bunların bir kısmı elden çıkmış, bir kısmı da kapatılmıştır. Bununla birlikte 1878 yılından itibaren bu okulların ıslahına ve yenilerinin açılmasına hız verilerek sayıları eski seviyesine çıkarılmış, 1884'te de adetleri 500'e ulaşmıştır. Diğer taraftan 1880'lerden sonra idadîlerin öneminin artmasıyla rüşdiyeler ikinci plana itilmiş, 1889'da da idâdî bulunan yerlerdeki rüşdiyelerin kapatılmasına karar verilmiştir. II. Meşrutiyet sonrasında bu defa rüşdiyelerin kaldırılmasına karar verilmişse de bu karar tam olarak uygulanamamış, bunlardan bir kısmı faaliyetini sürdürmeye devam etmiştir. 1913 yılından sonra ilköğretimin altı yıla çıkarılması neticesinde rüşdiyeler, ibtidaîlerle birleşerek birer ilköğretim okulu halini almıştır. Bu okulların birçoğu diğer türlerdeki okullarla birlikte uzun savaş yılları sırasında kapanmış, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra yeni baştan okullar açılmaya başlanmıştır.

سلسله قبه سی

شهادتنامه

Mekteb-i Esasi-i Rüşdi'nin birinci sınıf talebesi Silistreli Ali Hasan'ın şahâdetnâmesi.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 22 Haziran 1316 tarihli Ali Hasan Efendi'nin şahâdetnâmesi.

№ 2

Mekteb-i Rüşdî Kısmına Mahsûs

Silistre Kasabası

Şahâdetnâme

Mekteb-i Esâsi-i Rüşdinin Birinci sınıf şâkirdânından Silistreli on üç yaşında "Ali Hasan" 1899-1900 sene-i tedrisiyelerinde ber-vech-i âtî derslerden heyet-i mümeyyize huzûrunda imtihân vererek A'lâ dereceden şahâdetnâme ahzına kesb-i liyâkat eylemiştir.

Devam	Derece-i ehliyeti		Ahlak
Aliyyü'l-a'lâ	A'lâ		Aliyyü'l-a'lâ

	A'lâ	4	Sarf-ı Osmanî
	A'lâ	4	Farisî
Edhem	Aliyyü'l-a'lâ	5	Hesâb
	Aliyyü'l-a'lâ	5	Coğrafya
	A'lâ	4	Hüsn-i hatt
	A'lâ	4	Bulgarca
	A'lâ	4	Fransızca
	A'lâ	4	Resim
	A'lâ	4	Jimnastik
	A'lâ	4	Arabî
Zekeriya Sulhi	A'lâ	4	Nimetü'l-İslâm
	A'lâ	4	Kur'an
Hasan Nazım	A'lâ	4	Kırâ'at
Mehmed Fehmi	Aliyyü'l-a'lâ	5	İlm-i Eşyâ

Gayr-i me'zûn — Me'zûn: 88

Mu'allim-i evvel — 22 Haziran 316 Sınıf Mu'allim-i evveli

RÜŞDİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Mekteb-i Esâsî-i Rüşdi'nin ilk sınıf talebesine verildiği belirtilen şahâdetnâme. Şahâdetnâmenin, 1899-1900 ders yılı kaydının da gösterdiği üzere birinci sınıfı tamamlanması üzerine verildiği anlaşılıyor. Söz konusu talebenin 14 derste başarılı olduğu kaydından başka bir kayıt da bulunmadığı için, şahâdetnâmenin okul bitirme için değil, sınıf geçme dolayısıyla verildiği görülüyor.

Miladî 5 Temmuz 1900 tarihli, Ali Hasan Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

دولت علیه عثمانیه

نظارت جلیله معارف عمومیه

المنبوذة من مضرة من مضرة من مضرة من مضرة

مکتب رشدیه شهادتنامه سیدر

تام نومرو	قرائیلان نومرو
١٤	١١٩

قرآن کریم مع تجوید	علوم دینیه	صرف و نحو عثمانی	مقام کتابت	املا و قرائت	عربجه	فارسی	علم اشیا
١٠	٩	٨	٨٠	٢٠	١٢٠	١٠	١٠

حساب	هندسه	جغرافیا	تاریخ	فرانسزجه	رسم	حسن خط
٦	٥	٥	١٠		٨	٨

اسم و کنیه سی	محل ولادتی	تاریخ تولدی	سنی
جمیع اغا زاده	[illegible]	[illegible]	١٥

[illegible] مکتبی مصنفه [illegible] افندی [illegible] کروانتها [illegible] مکتب رشدیه [illegible] اولان [illegible] محرر علوم و فنونا و نکته و خطوطه دائر اولدوغنا مصلوم

مکتبی و رجمه کافیه دکتوریوس و رجمه بالا فنه مزبور نعمی نومرولی مجموعی [illegible] عدد و بغ اللغه و رجمه سی [illegible] الجدر اولمغله [illegible]

معلم عجم	معلم عربی	معلم اول	ایه معلم اول مرحوم دهه	مالیه ی محرری و محرر عثمانی تازه	اعداد طبابت سنیه تازه	معارف محرری تازه	رئیس مکتب رشدیه	الیوم بر معلم

موجبی بن مکتب رشدیه مذکور اولان مکتب اعدادیه ملکده قرائت ایلدیکی مذکور اولوب بو باب [illegible] فنون اللغه و رجمه سنه [illegible] فنده

İşbu şahâdetnâme tarafımızdan dahi tasdik olunur

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Nezâret-i Celile-i Ma'ârif-i Umûmiye

Mekâtib-i Rüşdiye Şahâdetnâmesi

Kazanılan Numara 119

Tam numara 140

İlm-i Eşya	Farsî	Arabî	İmla ve kıraat	Hıfzısıhha	Sarf ve Nahv-i Osmanî	Ulum-i diniye	Kur'ân-ı Kerîm ma'a tecvid
10	10	10	10	10	8	9	10

Hüsn-i hat	Resim	Fransızca	Tarih	Coğrafya	Hendese	Hesab
8	8		10	5	5	6

Sınıfı	Tarih-i tevellüdü	Mahall-i vilâdeti	İsim ve künyesi
15	1301	İzmir	Receb Ağazade Hâfız Süleyman Efendi

Kasaba kazâsı Mekteb-i Rüşdiyesi müntehî sınıf şâkirdânından Hâfız Süleyman Efendi Mekâtib-i Rüşdiyede tahsili meşrût olan bâlâda muharrer ulûm ve fünûn ve elsine ve hutûttan lede'l-imtihân ma'lumât-ı müktesebesi derece-i kâfiyede görülüp ber-vech-i bâlâ kazandığı numaraların mecmû'u yüz on dokuz adede baliğ olmağla derecesi a'lâ itibar olunmuştur. 7 Rebiülevvel 318 ve 21 Haziran 316

Eğdai Mehmed Ulûm-i Diniye ve Arabî	Redif kolağası mümeyyiz-i Riyaziyye?	Mukavelat Muharriri mümeyyiz-i Riyâziye vesaire	..... Mümeyyiz-i Farsî ve Tarihî vesaire	..... mümeyyiz Sarf ve Nahv-i Osmanî vesaire	İbtidâiye Mu'allim-i evveli mümeyyiz-i Ulûm-i Diniye	Mu'allim-i evvel	Mu'allim-i sânî	Mu'allim-i sâlis

Mumaileyh Mekâtib-i Rüşdiyenin mâ-fevkinde olan Mekâtib-i İdâdiyye-i Mülkiyeden her hangisine ister ise ber-mûceb-i nizâm kabul olunmak için işbu şahâdetnâme i'tâ kılındı

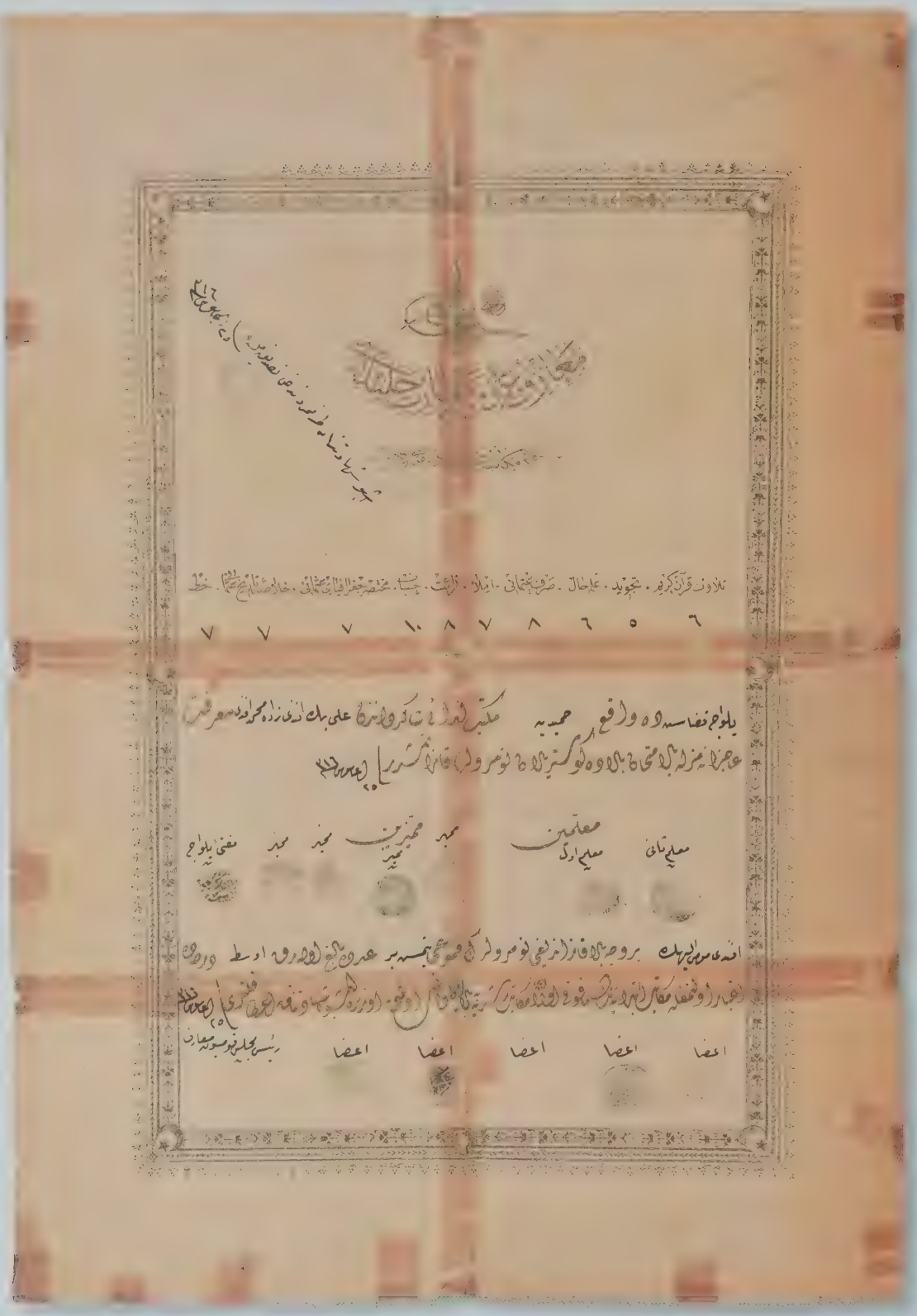
Belge Ölçüsü: 31.5 cm X 48.5 cm

RÜŞDİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Meclis-i Umur-ı Nâfia tarafından hazırlanan, 5 Şubat 1839 (21 Zilkade 1254) tarihinde bir layihada eğitimde reform yapılmasının zaruret olduğu ve hatta memleketin kurtuluşunun buna bağlı olduğu vurgulanıyordu. Layihada özellikle ilk mekteplerin ıslah edilmesi geniş bir şekilde ele alınmış ve öncelikle İstanbul'da daha önce Padişahlar tarafından büyük camilerin yanına yapılmış olan ve "Selâtin-i İzâm Mekâtibi" olarak anılan sıbyan mekteplerinin devamı ve ikinci kademesi olarak "Sınıf-ı Sâni" adıyla yeni tarzda mekteplerin açılması öngörülmüştür. Ancak Padişah II. Mahmud, "sınıf-ı sâni" ismini beğenmeyerek bu yeni açılacak okullara Mekâtib-i Rüşdiye (Rüşdiye Okulları) adını vermiştir. Diploma sahibine, Rüşdiye'nin bir üstü olan Mülki İdadiye mekteplerinden istediği birine kabul edilmesi için bu diplomanın verildiği belirtilmektedir.

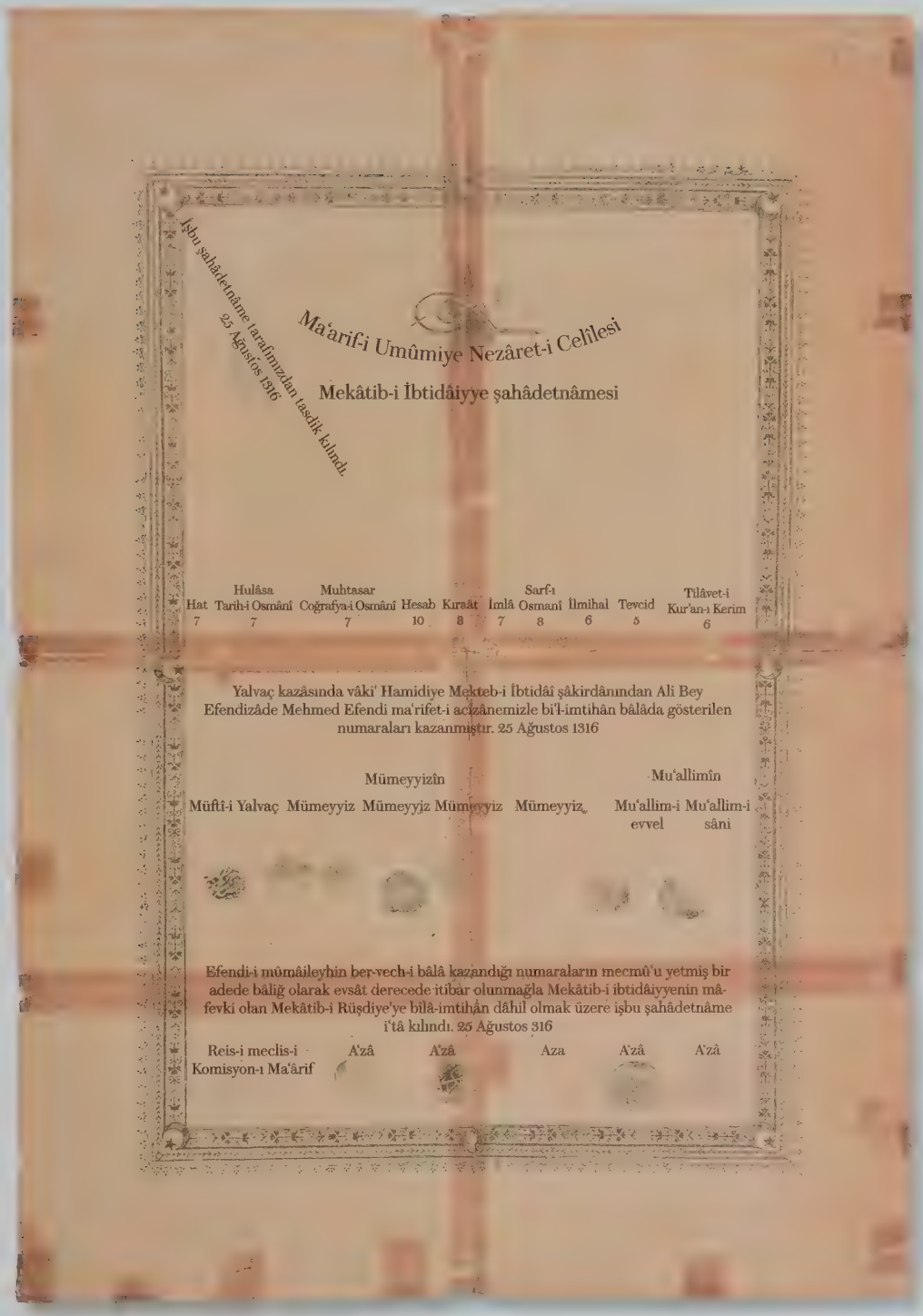
II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 7 Rebiülevvel 1318 tarihli Süleyman Efendi'nin şahâdetnâmesi (yanda)
Miladî 5 Temmuz 1900 tarihli Süleyman Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

Belge Ölçüsü: 28.3 cm X 41 cm

Yalvaç kazâsı'nda Hamîdîye Mekteb-i İbtidai talebelerinden Ali Beyefendizâde Mehmed Efendi'nin mektebi bitirdiğine dair 7 Eylül 1900 tarihli şahâdetnâmesi.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 25 Ağustos 316 tarihli Mehmed Efendi'nin şahâdetnâmesi.

İşbu şahâdetnâme tarafımızdan tasdik kılındı.
25 Ağustos 1316

Ma'arif-i Umûmiye Nezâret-i Celîlesi

Mekâtib-i İbtidâiyye şahâdetnâmesi

Hat	Hulâsa Tarih-i Osmânî	Muhtasar Coğrafya-i Osmânî	Hesab	Kıraât	İmlâ	Sarf-ı Osmanî	İlmihal	Tevcid	Tilâvet-i Kur'an-ı Kerim
7	7	7	10	8	7	8	6	5	6

Yalvaç kazâsında vâki' Hamidiye Mekteb-i İbtidâî şâkirdânından Ali Bey Efendizâde Mehmed Efendi ma'rifet-i acizânemizle bi'l-imtihân bâlâda gösterilen numaraları kazanmıştır. 25 Ağustos 1316

Müftî-i Yalvaç	Mümeyyizîn			Mu'allimîn	
	Mümeyyiz	Mümeyyiz	Mümeyyiz	Mu'allim-i evvel	Mu'allim-i sânî

Efendi-i mûmâileyhin ber-vech-i bâlâ kazandığı numaraların mecmû'u yetmiş bir adede bâliğ olarak evsât derecede itibar olunmağla Mekâtib-i ibtidâiyyenin mâfevki olan Mekâtib-i Rüşdiye'ye bilâ-imtihân dâhil olmak üzere işbu şahâdetnâme i'tâ kılındı. 25 Ağustos 316

Reis-i meclis-i Komisyon-ı Ma'ârif	A'zâ	A'zâ	Aza	A'zâ	A'zâ

İBTİDÂİYYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Şahâdetnâme sahibi, okulu, "orta" derece ile bitirdiği için ibtidâiyye okullarının bir üstü olan Rüşdiye okullarına imtihansız gireceği belirtilmektedir.

Miladî 7 Eylül 1900 tarihli Mehmed Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

مکتب رشدیه مخصوصدر

سنه فصلی

شهادتنامه

رشدیه ایکنجی صفنی کمال ایله ختم ایدن شاگرد علی حسنه ابن
۱۳۱۶ — ۱۳۱۷ سنه تدریسیه سنده یاپیلان امتحان عمومیده
اعلی درجه ده شهادتنامه احراز ایلدیکندن بو شهادتنامه کسیلدی.

	دروس	درجه لیاقت	نظافت: اعلی
			معلمینه
۱	تاریخ	۴	اعلی
۲	فارسی	۴	اعلی
۳	حساب	۵	علی الاعلی
۴	قرائت ولعلا	۴	اعلی
۵	المنجد	۴	اعلی
۶	علوم دینیه	۴	اعلی
۷	خوانده گری	۴	اعلی
۸	بلغاجه	۴	اعلی
۹	فرانسزجه	۲	اوسط
۱۰	رسم	۴	اعلا
۱۱	خط عثمانی	۴	اعلی
۱۲	جغرافیا	۲	اوسط
۱۳	حساب خط	۲	اوسط
۱۴	علم اشیا	۴	اعلی

مأذونه — غیر مأذونه

قرارولی تقدیر ایدر جدولدر			
دروس ونظافت	درجه لیاقت	احدوده	
عدد اعلم	مقدور	ممدوح	۵
اعلی	متجاوز	ممتاز	۴
اوسط	متوسط	عادی	۳
عادی			۲
فنا			۱

حرره فی ۲۱ حزیران سنه ۱۳۱۷

صنف معلمی اولی:

Симестра печатница—П. Армяновъ

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 21 Haziran 1317 tarihli Ali Hasan Efendi'nin şahâdetnâmesi.

No 2

Mekâtib-i Rüşdiye'ye Mahsûsdur

Silistre Kasabası

Sınıf Şahâdetnâmesi

Rüşdiye ikinci sınıf şâkirdânından on dört yaşında Silistre'li "Ali Hasan" 1900-1901 sene-i tedrîsiyelerinde ber-vech-i zîr derslerden imtihân vererek A'lâ dereceden şahâdetnâme ahzine kesb-i liyâkat eylemiştir.

Nezâfet: A'lâ	Derece-i ehliyet: Müdâvim		Ahlâk: Memdûh	
Muallimin	Dürus ve Numaraları			
	A'lâ	4	Tarih	1
Hasan Nazım	A'lâ	4	Fârisi	2
	Aliyyü'l-a'lâ	5	Hesâb	3
	A'lâ	4	Kıra'at ve İmlâ	4
	A'lâ	4	??	5
Zekeriyya Sulhi	A'lâ	4	Ulûm-ı Diniyye	6
	A'lâ	4	Kur'an-ı Kerim	7
	A'lâ	4	Bulgarca	8
	Evsat	3	Fransızca	9
	A'lâ	4	Resim	10
	A'lâ	4	Sarf-ı Osmani	11
Bekir Sıdkı	Evsat	3	Coğrafya	12
	Evsat	3	Hüsn-i hat	13
Mehmed Fehmi	A'lâ	4	İlm-i Eşyâ	14
Gayr-ı me'zûn	Sâ'at		Me'zûn	

Numaraları takdir eder cetveldir

	Ahlak	Derece-i Ehliyet	Dürus ve Nezafet
5	Memdûh	Mukaddem	Aliyyü'l-a'lâ
4	Tahsin	Müdâvim	A'lâ
3	Mütevassıt	Mütehalif	Evsât
2	Adi	Münhat	Adi
1	Mezmûm	Mutedenni	Fenâ

Mu'allim-i evvel-i Rüşdi
Hasan Nazım

21 Haziran 901/317
Sınıf Mu'allim-i evveli

Симетра печатница—П. Арнаудовъ

RÜŞDİYE SINIF ŞAHÂDETNÂMESİ

Daha önce de gördüğümüz gibi, okul bitirme yanında bir de sınıf geçme şahâdetnâmesi olduğu görülüyor. Belki de burada kullanılan "şahâdetnâme" kelimesi, "karne" yerine kullanılmaktadır. Daha önceki şahâdetnâmede belirtilmeyen bu özellik, burada "sınıf şahâdetnâmesi" deyimi kullanılarak daha açık bir şekilde belirtilmiştir. Önceki Rüşdiye 1. Sınıf şahâdetnâmesinin yanında ikinci sınıfa ait bu şahâdetnâme ile, Rüşdiyelerin birinci ve ikinci sınıflarında okutulan dersleri de öğrenmiş oluyoruz.

Miladî 4 Temmuz 1901 tarihli Ali Hasan Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

شهادتنامه

درجهٔ اعلیٰ

عنوان	
صره نومرسی	۸
شاگردك اسمی	علی
پدرینك اسمی	احمد
محل اقامتی	سنده

اشکال	
سن	۱۵
بوی	قصه
کوز	بیضوی
اخلاق	علی درجه ایی

افندیٔ مومی الیه صنفنك بر نجیسی اولمشدر

خرمرموزن

علوم دینیه	لسان عثمانی وانشا	عربی	فارسی	تاریخ	جغرافیا	حساب
۶	۸	۶	۶	۶	۶	۱۰

هندسه	فرانسزجه	خط رقعه	اصول دفتری	اخلاق	خط نسخ	خط دیوانی
۸	۶	۱۰	۹	۸	۶	۱۰

نومره مجموعی

قراءت کریم	تیم
۶	۶

مکتبمزك بوکره هیأت ممیزه مضبوطه اجرا اولنان امتحانده محمود بیسنده بالاده اسمی محرر علی افندی صنوف رشیده مخصوص درسلرك محموعه سنه دن اولاده نومرودده نومرو قازانمسیله و بناءً علیه مکتبمزك رشیه قسمنی اکمال ایلمسیله اوبابده بوشبو شهادتنامه ویریلدی

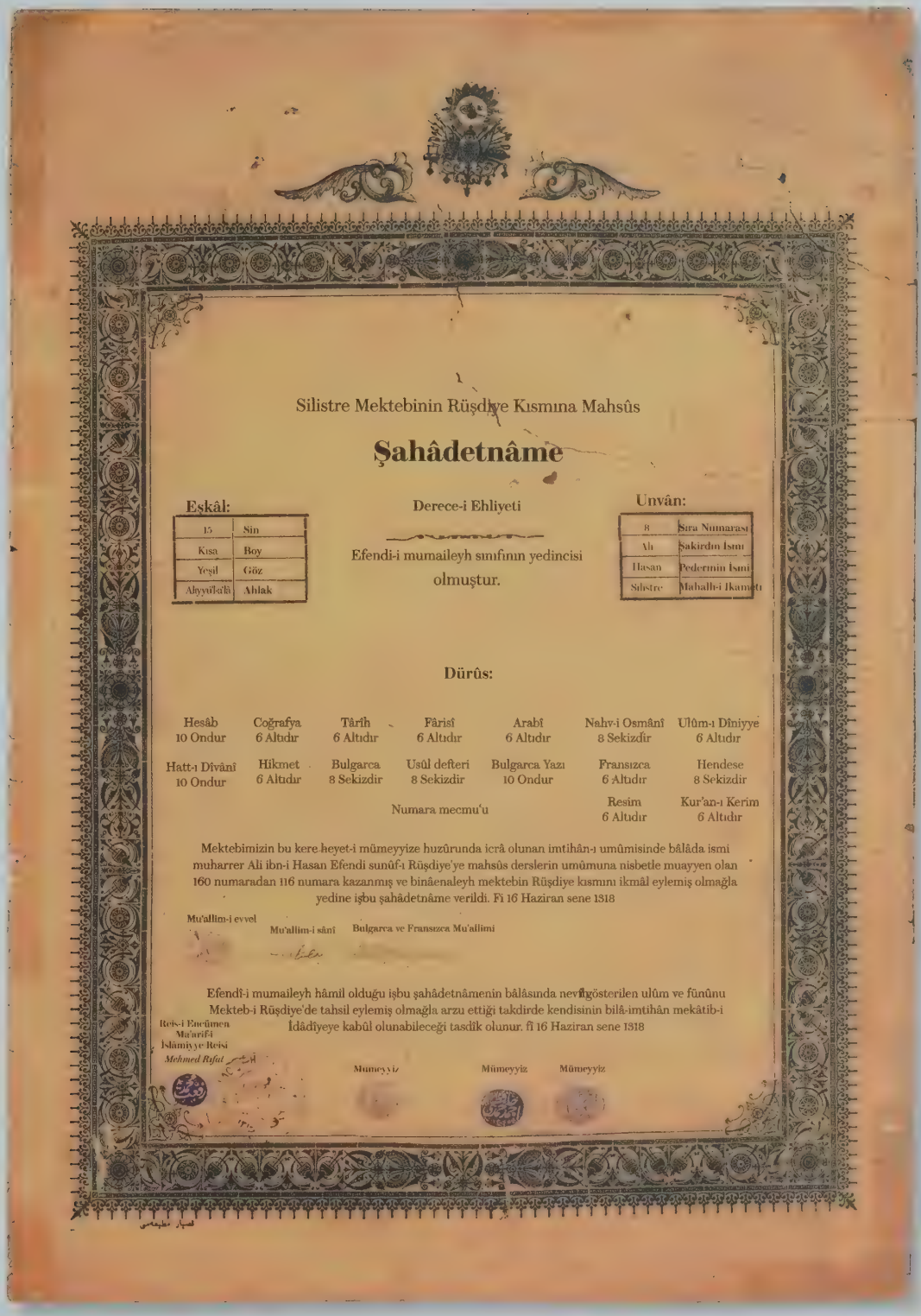
فی ۱۶ حزیران سنه ۱۳۱۸

معلم ثانی: معلم اول:

افندیٔ مومی الیه حامل اولدیغی اشبو شهادتنامه‌نك بالاسنده نوعی کوستریلان علوم وفنونی مکتب ده تحصیل ایلش اولمغله آرزو وابتدیکی تقدیرده کندیسنك بعد امتحان مکاتب اعدادیه یه قبول اولنه بیله جکی تصدیق اولنور فی ۱۶ حزیران سنه ۱۳۱۸

قسطنطنیه مطبعه‌سی

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 16 Haziran 1318 tarihli Ali Efendi'nin Şahâdetnâmesi.

Silistre Mektebinin Rüşdiye Kısmına Mahsûs

Şahâdetnâme

Eşkâl:

15	Sin
Kısa	Boy
Yeşil	Göz
Alyyü'l-alâ	Ahlak

Derece-i Ehliyeti

Efendi-i mumaileyh sınıfının yedincisi olmuştur.

Unvân:

8	Sıra Numarası
Ali	Şakirdin İsmi
Hasan	Pederinin İsmi
Silistre	Mahalli-i İkameti

Dürûs:

Hesâb 10 Ondur	Coğrafya 6 Altıdır	Târîh 6 Altıdır	Fârisî 6 Altıdır	Arabî 6 Altıdır	Nahv-i Osmânî 8 Sekizdir	Ulûm-ı Dîniyye 6 Altıdır
Hatt-ı Dîvânî 10 Ondur	Hikmet 6 Altıdır	Bulgarca 8 Sekizdir	Usûl defteri 8 Sekizdir	Bulgarca Yazı 10 Ondur	Fransızca 6 Altıdır	Hendese 8 Sekizdir
			Numara mecmu'u		Resim 6 Altıdır	Kur'an-ı Kerim 6 Altıdır

Mektebimizin bu kere heyet-i mümeyyize huzûrunda icrâ olunan imtihân-ı umûmisinde bâlâda ismi muharrer Ali ibn-i Hasan Efendi sunûf-ı Rüşdiye'ye mahsûs derslerin umûmuna nisbetle muayyen olan 160 numaradan 116 numara kazanmış ve binâenaleyh mektebin Rüşdiye kısmını ikmâl eylemiş olmağla yedine işbu şahâdetnâme verildi. Fî 16 Haziran sene 1318

Mu'allim-i evvel — Mu'allim-i sânî — Bulgarca ve Fransızca Mu'allimi

Efendî-i mumaileyh hâmil olduğu işbu şahâdetnâmenin bâlâsında nevîyen gösterilen ulûm ve fünûnu Mekteb-i Rüşdiye'de tahsil eylemiş olmağla arzu ettiği takdirde kendisinin bilâ-imtihân mekâtib-i İdâdîyeye kabûl olunabileceği tasdîk olunur. fî 16 Haziran sene 1318

Reis-i Encümen
Mu'arif-i
İslâmiyye Reisi
Mehmed Rıfat

Mümeyyiz — Mümeyyiz — Mümeyyiz

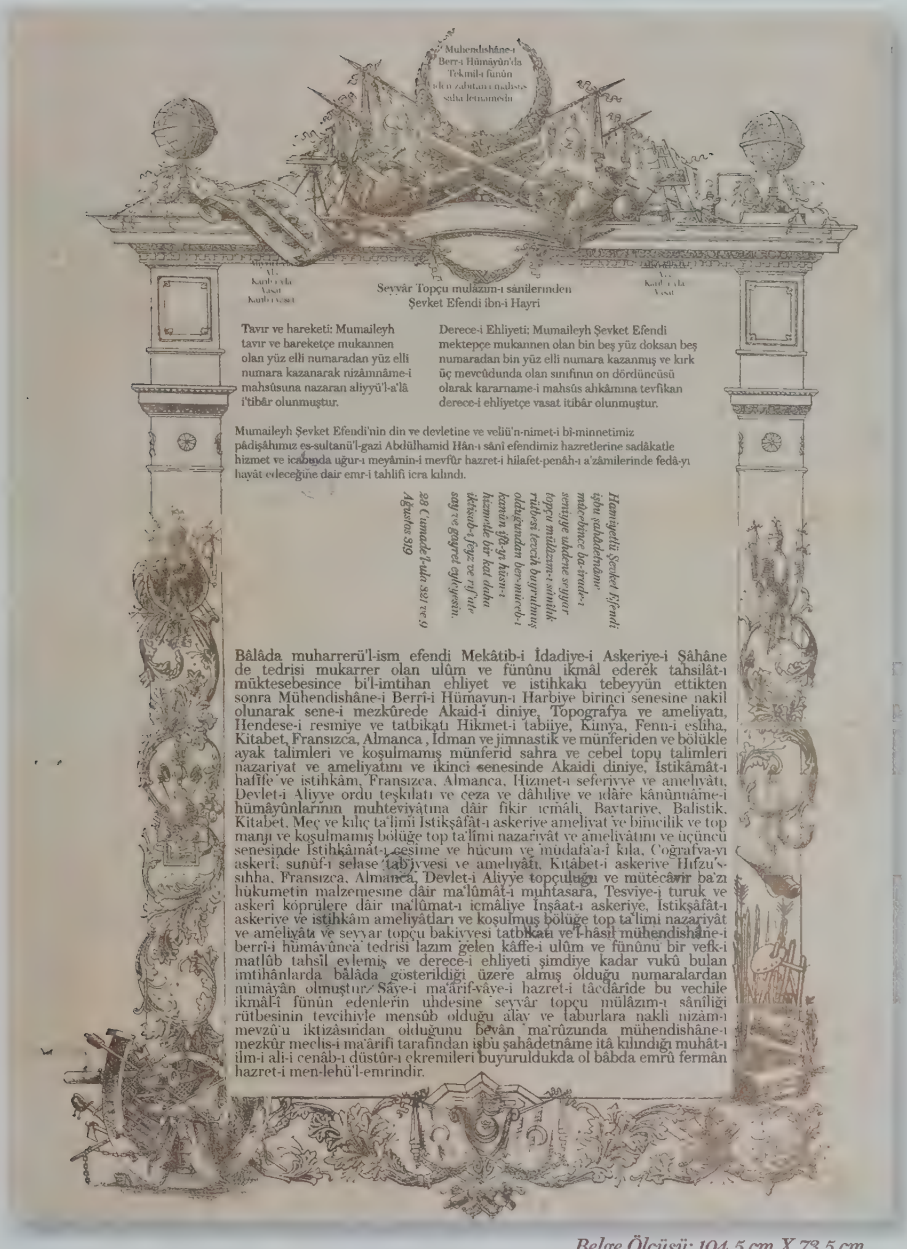
RÜŞDİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Derslerin bütününe oranla belirlenmiş olan 160 numaradan 116 numara kazanmış olan öğrencinin, sınıfının yedincisi olarak okulun Rüşdiye kısmını bitirdiği ve İdâdî mekteplerine imtihansız girebileceğini belirten şahâdetnâme.

Miladî 29 Haziran 1902 tarihli Ali Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Mühendishâne-i Berr-i Hümâyûn'da Tekmîl-i fünûn eden zâbitân-ı mahsûsa şehâdetnamedir

Sevvâr Topçu mülâzım-ı sânîlerinden Şevket Efendi ibn-i Hayri

Tavır ve hareketi: Mumaileyh tavır ve hareketçe mukannen olan yüz elli numaradan yüz elli numara kazanarak nizâmnâme-i mahsûsuna nazaran aliyyü'l-a'lâ i'tibâr olunmuştur.

Derece-i Ehliyeti: Mumaileyh Şevket Efendi mektepçe mukannen olan bin beş yüz doksan beş numaradan bin yüz elli numara kazanmış ve kırk üç mevcûdunda olan sınıfının on dördüncüsü olarak kararname-i mahsûs ahkâmına tevfikan derece-i ehliyetçe vasat itibâr olunmuştur.

Mumaileyh Şevket Efendi'nin din ve devletine ve veliü'n-nimet-i bî-minnetimiz pâdişâhımız es-sultanü'l-gazi Abdülhamid Hân-ı sânî efendimiz hazretlerine sadâkatle hizmet ve icabında uğur-ı meyâmin-i mevfûr hazret-i hilafet-penâh-ı a'zâmilerinde fedâ-yı hayât edeceğine dair emr-i tahlifi icra kılındı.

Hamiyetli Şevket Efendi işbu şahâdetnâme-i mûcebince ba-irade-i seniyye ukdeye uğrayınca topçu mülâzım-ı sânîlik rütbesi lâyık bulunduğundan ber-mûcib-i emr-i hümâyûnlarının muhteviyâtına dâir fikir icmâli, Baytariye, Balistik, Kitabet, Meç ve kılıç ta'limi İstikşâfât-ı askeriye ameliyat ve bimcilik ve top manşı ve koşulmamış bölüğe top ta'limi nazariyât ve ameliyâtını ve üçüncü senesinde İstihkâmât-ı cesîme ve hücum ve müdafa'a-i kıla, Coğrafya-yı askerî, sunûf-ı selase tab'iyyesi ve ameliyâtı, Kitâbet-i askeriye Hıfzu's-sıhha, Fransızca, Almanca, Devlet-i Aliyye topçuluğu ve mütecâvir ba'zı hükumetin malzemesine dâir ma'lûmât-ı muhtasara, Tesviye-i turuk ve askerî köprülere dâir ma'lûmat-ı icmâliye İnşâat-ı askeriye, İstikşâfât-ı askeriye ve istihkâm ameliyâtları ve koşulmuş bölüğe top ta'limi nazariyât ve ameliyâtı ve seyyar topçu bakiyyesi tatbikatı ve'l-hâsıl mühendishâne-i berr-i hümâyûnca tedrisi lazım gelen kâffe-i ulûm ve fünûnu bir vefk-i matlûb tahsîl eylemiş ve derece-i ehliyeti şimdiye kadar vukû bulan imtihânlarda bâlâda gösterildiği üzere almış olduğu numaralardan mümâyân olmuştur. Sâye-i ma'ârif-vâye-i hazret-i tâcdârîde bu vechile ikmâl-i fünûn edenlerin uhdesine seyyar topçu mülâzım-ı sânîliği rütbesinin tevcihiyle mensûb olduğu alay ve taburlara nakli nizâm-ı mevzû'u iktizâsından olduğunu bevân ma'rûzunda mühendishâne-i mezkûr meclis-i ma'ârifi tarafından işbu şahâdetnâme itâ kılındığı muhât-ı ilm-i alî-i cenâb-ı düstûr-ı ekremileri buyuruldukda ol bâbda emrü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

28 Cumade'l-ahir 1321 ve 9 Ağustos 319

Belge Ölçüsü: 104.5 cm X 73.5 cm

MÜHENDİSHÂNE-İ BERRÎ-İ HÜMÂYÛN ŞAHÂDETNÂMESİ

3. Selim devrinde yeniden yapılanmanın (Nizam-ı Cedîd) en önemli kurumlarından biri olarak 1210'da (1795) Hasköy'de açılan Mühendishâne-i Berrî-i Hümâyûn, Nizam-ı Cedîd ordusunun teşkil edilmesiyle bağlantılı olarak Macar asıllı bir Fransız olan Baron de Tott'un öncülüğünde kurulmuştur. İlk dönemiyle ilgili belgelerde Fünûn-i Harbiyye Talimhanesi, Mekteb-i Fünûn-i Harbiyye veya Mühendishâne-i Sultânî gibi isimlerle, ardından da Mühendishâne-i Berrî-i Hümâyûn olarak anılmıştır. Osmanlı İmparatorluğunda Batılılaşma yolunda Mühendishâne-i Bahrî-i Hümayun'dan sonra ikinci okuldur. Ders programı bakımından Fransız askeri mekteplerinin programı uygulandı. Ayrıca dönemin tek matematik öğreten kurumu ve eğitim süreci hep Osmanlı Türkçesi olmuştur. Mühendishane-i Berrî, genellikle topçu subayları yetiştirirdi. Yeniçeri Ocağının kaldırılmasında ve bazı kalelerin savunmasında büyük hizmetleri olmuştur. Daha sonra kara ordusunun kurmayları da bu okuldan çıkmıştı. 1834 yılında Harbiye Mektebi açıldıktan sonra, Mühendishâne-i Berrî, topçu ve istihkâmât okulu haline geldi. 1845'te Avrupa'ya öğrenci gönderildi. Daha sonraki yıllarda da subaylar gönderildi. O zaman "Topçu Harbiyesi" adını alan bu okul, bir ara 1871-1878 yılları arasında Harp Okulu ile birleştirildi. Sonra tekrar ayrılarak "Erkân-ı Harp" ve "Mümtâz" (Yüzbaşı çıkaran) sınıflar eklendi. Bu arada XIX. yüzyılın ikinci yarısında birçok sivil mühendislik dalları da bu okulun içinde açıldı. Bu şekliyle Teknik Üniversite'ye de kaynaklık ettiler.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 28 Cemaziyelevvel 1321 tarihli Şevket Efendi'nin Şahâdetnâmesi (yanda)
Miladî 22 Ağustos 1903 tarihli Şevket Efendi'ye ait şahâdetnâme'nin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

Belge Ölçüsü: 34 cm X 50.5 cm

II. Abdülhamid dönemi (1876 - 1909). Rumî 23 Kanunuevvel 1323 tarihli Ahmet Lütfü Efendi'nin şahâdetnâmesi.

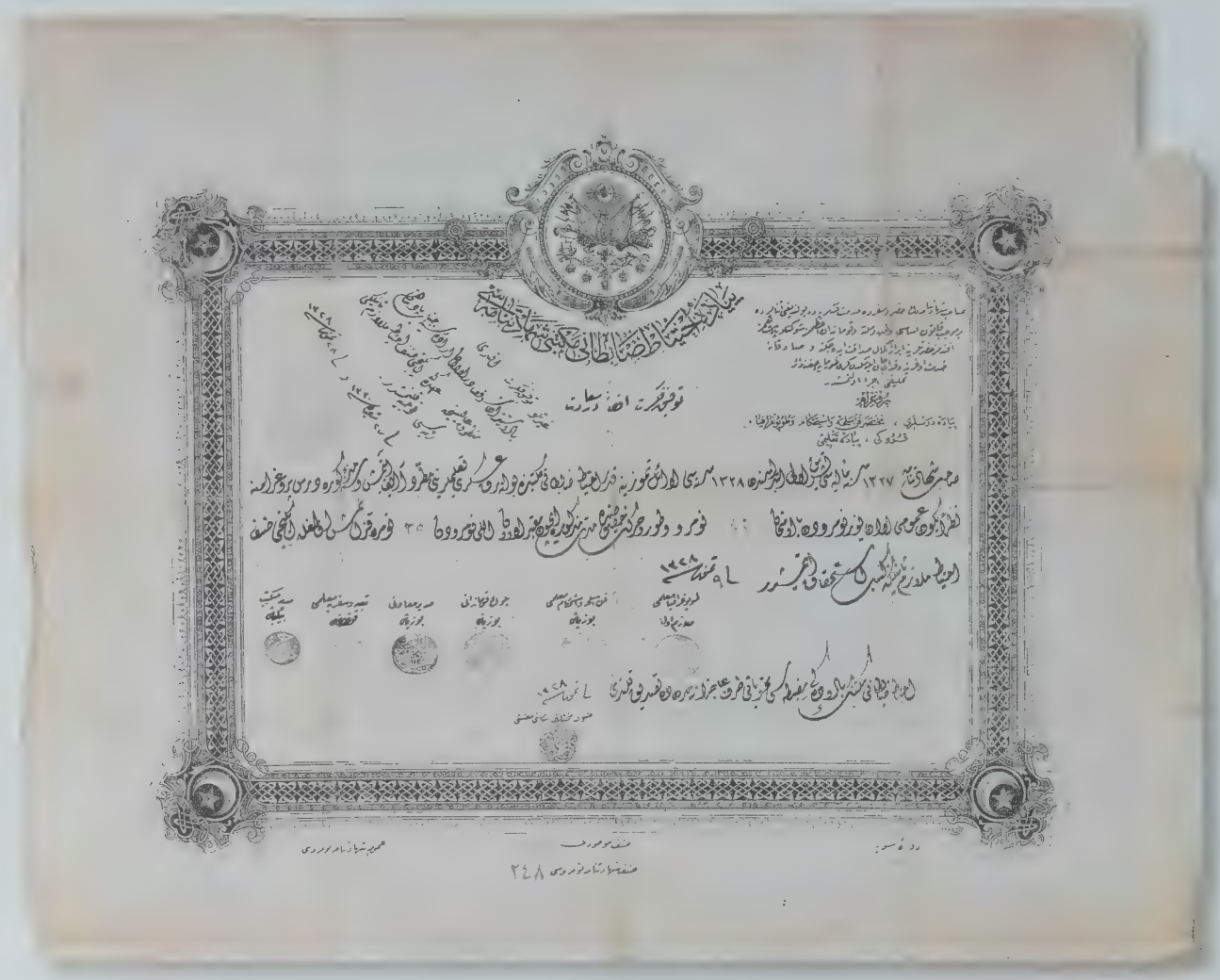

RÜŞDİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Biçim olarak daha farklılaşmış bu diplomada, son paragrafta bir değişikliğe gidilmiştir. Daha önce "... kendisinin bilâ imtihan mekâtib-i idâdiye kabul olunabileceği" ifadeleri yerine "mekâtib-i rüşdiyenin mâ-fevkinde olan mekâtib-i idâdîye-i mülkiyeden herhangisine ister ise ber-mûceb-i nizâm kabul olunmak için" bu şahâdetnâmenin verildiği belirtilmektedir.

Miladî 5 Ocak 1908 tarihli Ahmet Lütfü Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 42.5 cm X 33.5 cm

Piyâde İhtiyât Zâbitânı Mektebi şahâdetnâmesi belgesi üzerindeki tuğra ve Osmanlı Devlet arması.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 9 Temmuz 1328 tarihli Tevfik Fikret Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Piyâde İhtiyât Zâbitânı Mektebi Şahâdetnâmesidir

Bi'l-istîzân şeref-sadır olan irâde-i seniyye-icrâsında pâdişâh-ı mamlûk-u âlîşânem-uhdene-ikinci sınıf ihtiyât mülâzım-ı sâniliği rütbesi tevcih kılınmışdır.
Fi 27 Şaban sene 1330 ve fi 29 Temmuz 1328

Âtûfetlü Tevfik Fikret Efendi

Sâhib-i şahâdetnâmenin hazar ve seferde hizmet-i askeriyede bulunduğu esnalarda ber-muceb-i kanûn-ı esâsî vatan ve millete ve kumandanı a'zamimiz şevketlü padişahımız efendimiz hazretlerine ibrâz-ı kemâl-i sadâkat ideceğimiz ve sâdıkâne hizmet uğrunda fedâ-yı can eylemekten geri durmayacağına dâir tahlifi icrâ olunmuştur.
Program
Piyâde dersleri, Muhtasar Fenn-i Eslihâ ve İstihkam ve Topoğrafya, Kroki, Piyâde Ta'limi

Tevfik Fikret Efendi Dersa'âdet

Sâhib-i şahâdetnâme 1327 sene-i mâliyesi Teşrîn-i evveli ibtidâsından 1328 senesi evâil-i Temmuz'una kadar İhtiyat Zâbitânı Mektebinde bulunarak askeri ta'lîmlerini muttariden ifâ etmiş ve sene-i mezkûre ders programına nazaran yekûn-i umûmî olan yüz numaradan bi'l-imtihan 44 numara ve tavr u hareketi hususunda müddet-i mezkûre için mukayyed olan elli numaradan 39 numara kazanmış olmağla ikinci sınıf ihtiyât mülâzım-ı sâniliğine kesb-i istihkâk etmiştir. 9 Temmuz 1328

Müdir-i Mekteb Binbaşı	Tab'iye ve Seferiye Mu'allimi Kolağası	Müdir Mu'âvini Yüzbaşı	Bölük Kumandanı Yüzbaşı	Fenn-i Eslihâ ve İstihkâm Mu'allimi Yüzbaşı	Topoğrafya Mu'allimi Mülâzım-ı evvel

İhtiyât Zâbitânı Mektebi'nin bâlâdaki mazbatası muhteviyâtı taraf-ı acizânemden tasdîk kılındı.
Temmuz sene 1328
Sunûf-ı muhtelifa Mekâtibi Müfettişi

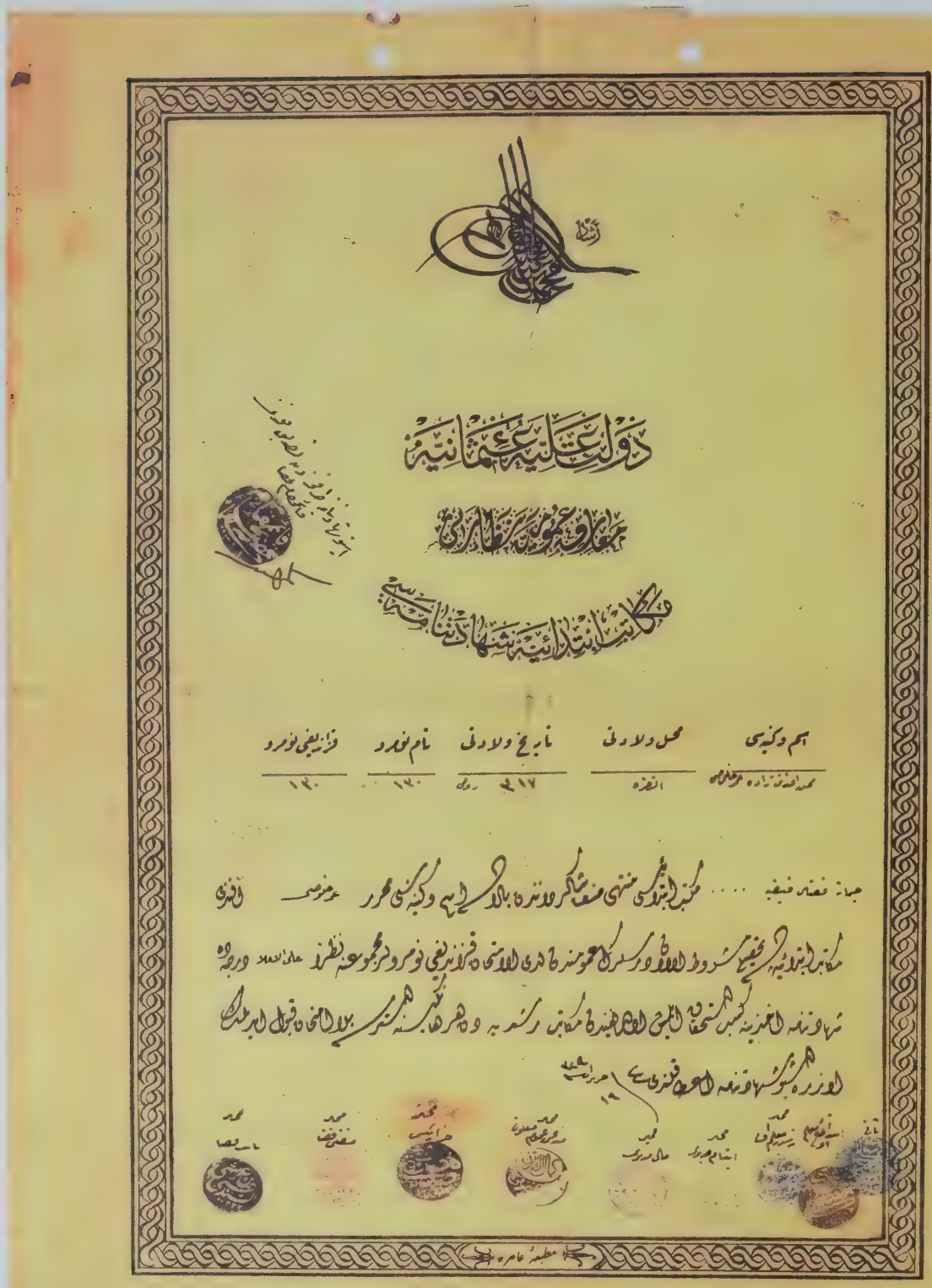
Umum şahâdetnâme numarası 419 | Sınıf mevcudu 273 | Sınıf şahâdetnâme numarası 248 | Devre-i seneviye 20

PİYÂDE İHTİYÂT ZÂBİTÂN ŞAHÂDETNÂMESİ

1877-1878'de Rus orduları karşısında yaşanan hezimetin hemen ardından II. Abdülhamid'in başlattığı askeri yeniden yapılanma (tensîkât-ı askeriye) sürecinin bir parçası olarak, harp ve sefer zamanlarında bilhassa redif kıtalarında ve erlere temel askeri eğitimin verildiği depo alaylarında ihtiyaç duyulacak yeni zâbit kadroları için "ihtiyât zâbitanı ve namzedleri namıyla bir sınıf-ı mahsûs teşkiline" adım atılmıştı. Bu konuda hazırlanan nizamnameye göre, ihtiyât zâbiti olarak yine sadece ordunun kendi içindeki eleman havuzundan faydalanmak düşünülüyordu. Zira, ihtiyât zâbitliği henüz zorunlu askerlik sisteminin bir parçası haline getirilmiyor, dolayısıyla meslekten asker olmayanlara açılmıyordu. Okuryazarlık gibi bazı özelliklere sahip aktif hizmetteki küçük zâbitler ile, ordudan emekli olmuş ya da istifa etmiş ama bedensel olarak hizmete uygun zâbitlere, ordu üst kademesinin bildireceği ihtiyaç nispetinde açık olan bir ihtiyât zâbitliği sistemi öngörülmekteydi. Bu okul, bu amaç için kurulmuştu.

Miladî 22 Temmuz 1912 tarihli Tevfik Fikret Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

دولت علیه عثمانیه

معارف عمومیه نظارتی

مکاتب ابتدائیه شهادتنامه سیدر

اسم و کنیه سی	محل ولادتی	تاریخ ولادتی	نام نومرو	قرائه یعنی نومرو
محمد افندی زاده عثمان	انقره	۱۲۱۷	۱۲۰	۱۲۰

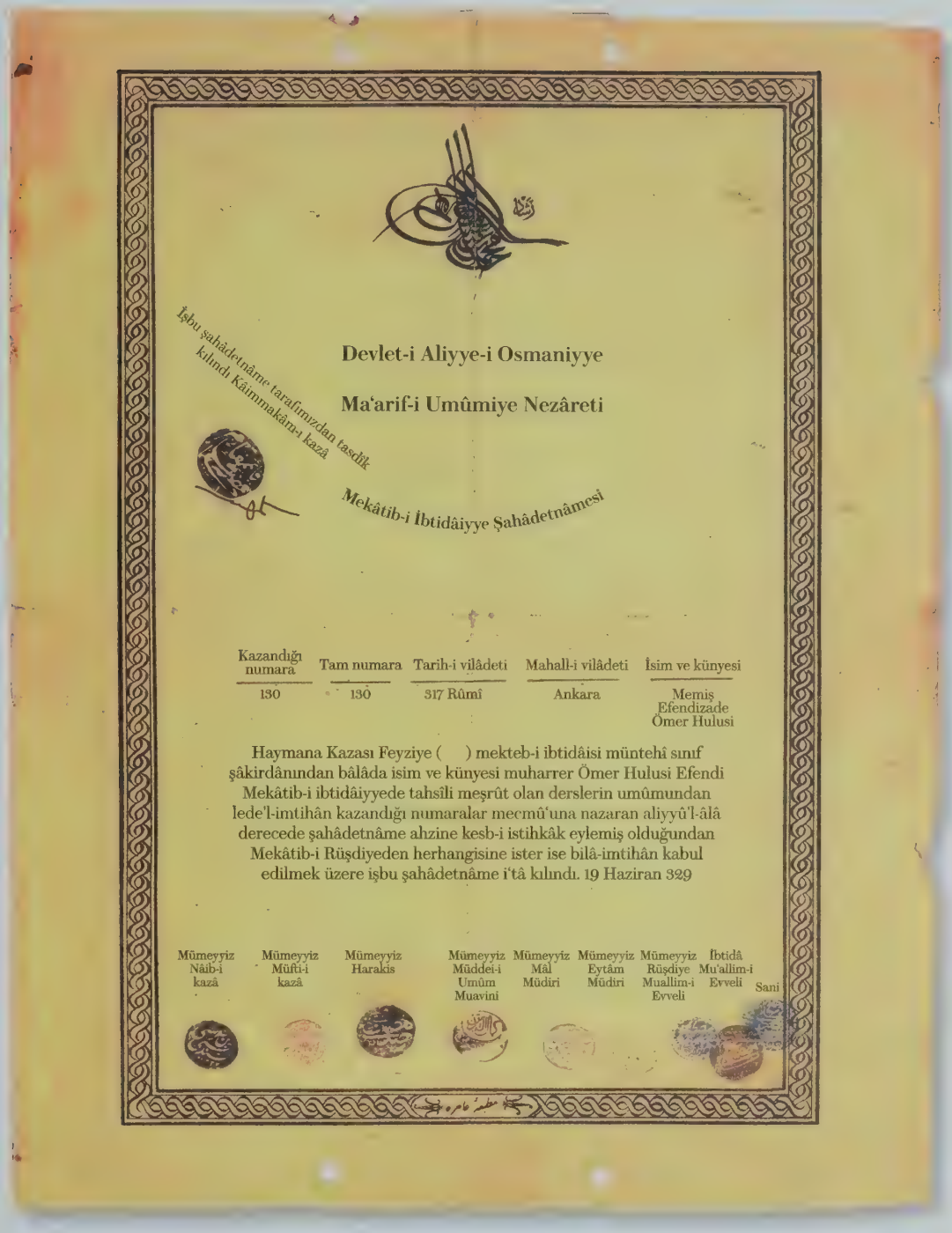
جمله فضله فضیله ..... مکتب ابتدائی منتهی صف عاشر قدر تره باللاده ایه وکیه سی محرر عثمان افندی

مکاتب ابتدائیه نظامنامه سی مخصوص شروط اللازمه سیر عمومیه نظارتی اللاحه قرائه یعنی نومرو سیر محموعه نظارتی مطالعه سیدر وربوه

شهادتنامه اعزازیه کسب ایتمش اولدیغی اعلام اولنمغله مکاتب رشدیه دن بر شهادتنامه سنه بلا امتحان قبول اولندیغی

اولوزره مهر و امضا اولندی فی ۷ شعبان سنه ۱۳۲۹

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 19 Haziran 1329 tarihli Ömer Hulusi Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Ma'arif-i Umûmiye Nezâreti

İşbu şahâdetnâme tarafımızdan tasdik kılındı Kâimmakâm-ı kazâ

Mekâtib-i İbtidâiyye Şahâdetnâmesi

Kazandığı numara	Tam numara	Tarih-i vilâdeti	Mahall-i vilâdeti	İsim ve künyesi
130	130	317 Rûmî	Ankara	Memiş Efendizade Ömer Hulusi

Haymana Kazası Feyziye ( ) mekteb-i ibtidâisi müntehî sınıf şâkirdânından bâlâda isim ve künyesi muharrer Ömer Hulusi Efendi Mekâtib-i ibtidâiyyede tahsîli meşrût olan derslerin umûmundan lede'l-imtihân kazandığı numaralar mecmû'una nazaran aliyyü'l-âlâ derecede şahâdetnâme ahzine kesb-i istihkâk eylemiş olduğundan Mekâtib-i Rüşdiyeden herhangisine ister ise bilâ-imtihân kabul edilmek üzere işbu şahâdetnâme i'tâ kılındı. 19 Haziran 329

Mümeyyiz Nâib-i kazâ | Mümeyyiz Müfti-i kazâ | Mümeyyiz Harakis | Mümeyyiz Müddei-i Umûm Muavini | Mümeyyiz Mâl Müdiri | Mümeyyiz Eytâm Müdiri | Mümeyyiz Rüşdiye Muallim-i Evveli | İbtidâ Mu'allim-i Evveli Sani

İBTİDÂİYYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Daha önceki yıllarda verilen ibtidâiyye şahâdetnâmelerde ders notlarının yer almasına karşılık, bu şahâdetnâmede dersler ve notlar yer almıyor. Buna karşılık şahâdetnâmenin "tahsili şart olan derslerin genelinden imtihanla kazandığı numaralar toplamına göre pekiyi derecede şahâdetnâme almaya hak kazanmış olduğundan Rüşdiye okullarından herhangi birine imtihansız kabul edilmek üzere" verildiği belirtiliyor. Şahâdetnâme ilçe kaymakamı tarafından tasdik ediliyor.

Miladî 2 Temmuz 1913 tarihli Ömer Hulusi Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

دولت علیه عثمانیه

معارف عمومیه نظارتی

مکاتب ابتدائیه شهادتنامه سیدر

اسم وکنیه سی	محل ولادتی	تاریخ ولادتی	فرانسیزجه اوزره	درجه سی
احمد کمالالدین افندی	دیاربکر	۱۳۱۸	۸۹	اعلی

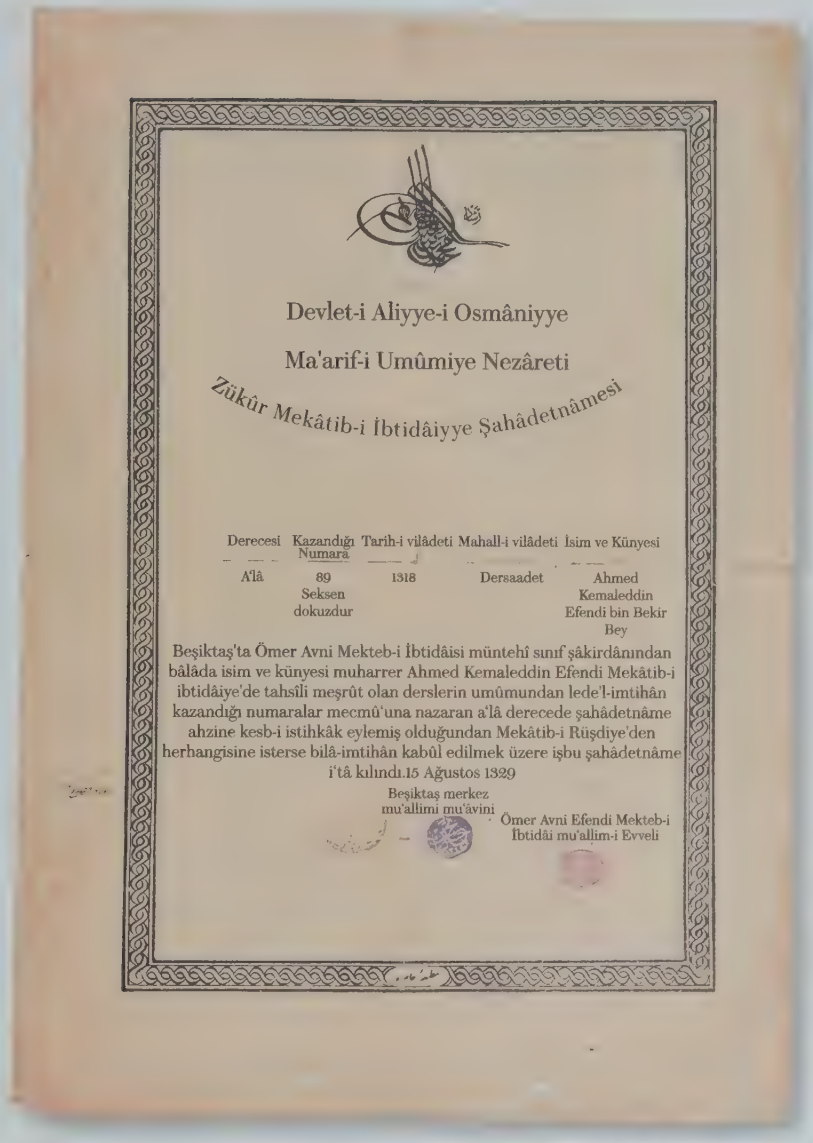
بشطاشده عمر عوفنه مکتب ابتدائی منتهی صفه شکر فائز و ناتره بالا کسبایه وکنیه سی عمر احمد کمالالدین افندی مکاتب ابتدائیه ی تمیماً مشروط اللفاظ و رسوم عمومیه ناظری اولانجه قرائت فنی فوق مرقوم محله نظراً اعلی درجه شهادتنامه ی کسب اولنان اشبو شهادتنامه مکاتب رسمیه و خاصه دائره سنه بالاتخاذ قبول ایدلمک اوزره بشطاشده عوفنه ۱۵ عوفنه ۲۹ عوفنه

عمر عوفنه افندی مکاتب ابتدائیه معلمی اولدی

مطبعه عامره

Belge Ölçüsü: 27 cm X 38.5 cm

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 15 Ağustos 1329 tarihli Ahmed Kemaleddin Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye

Ma'arif-i Umûmiye Nezâreti

Zükûr Mekâtib-i İbtidâiyye Şahâdetnâmesi

Derecesi	Kazandığı Numara	Tarih-i vilâdeti	Mahall-i vilâdeti	İsim ve Künyesi
A'lâ	89 Seksen dokuzdur	1318	Dersaadet	Ahmed Kemaleddin Efendi bin Bekir Bey

Beşiktaş'ta Ömer Avni Mekteb-i İbtidâisi müntehî sınıf şâkirdânından bâlâda isim ve künyesi muharrer Ahmed Kemaleddin Efendi Mekâtib-i ibtidâiye'de tahsîli meşrût olan derslerin umûmundan lede'l-imtihân kazandığı numaralar mecmû'una nazaran a'lâ derecede şahâdetnâme ahzine kesb-i istihkâk eylemiş olduğundan Mekâtib-i Rüşdiye'den herhangisine isterse bilâ-imtihân kabûl edilmek üzere işbu şahâdetnâme i'tâ kılındı.15 Ağustos 1329

Beşiktaş merkez mu'allimi mu'âvini

Ömer Avni Efendi Mekteb-i İbtidâi mu'allim-i Evveli

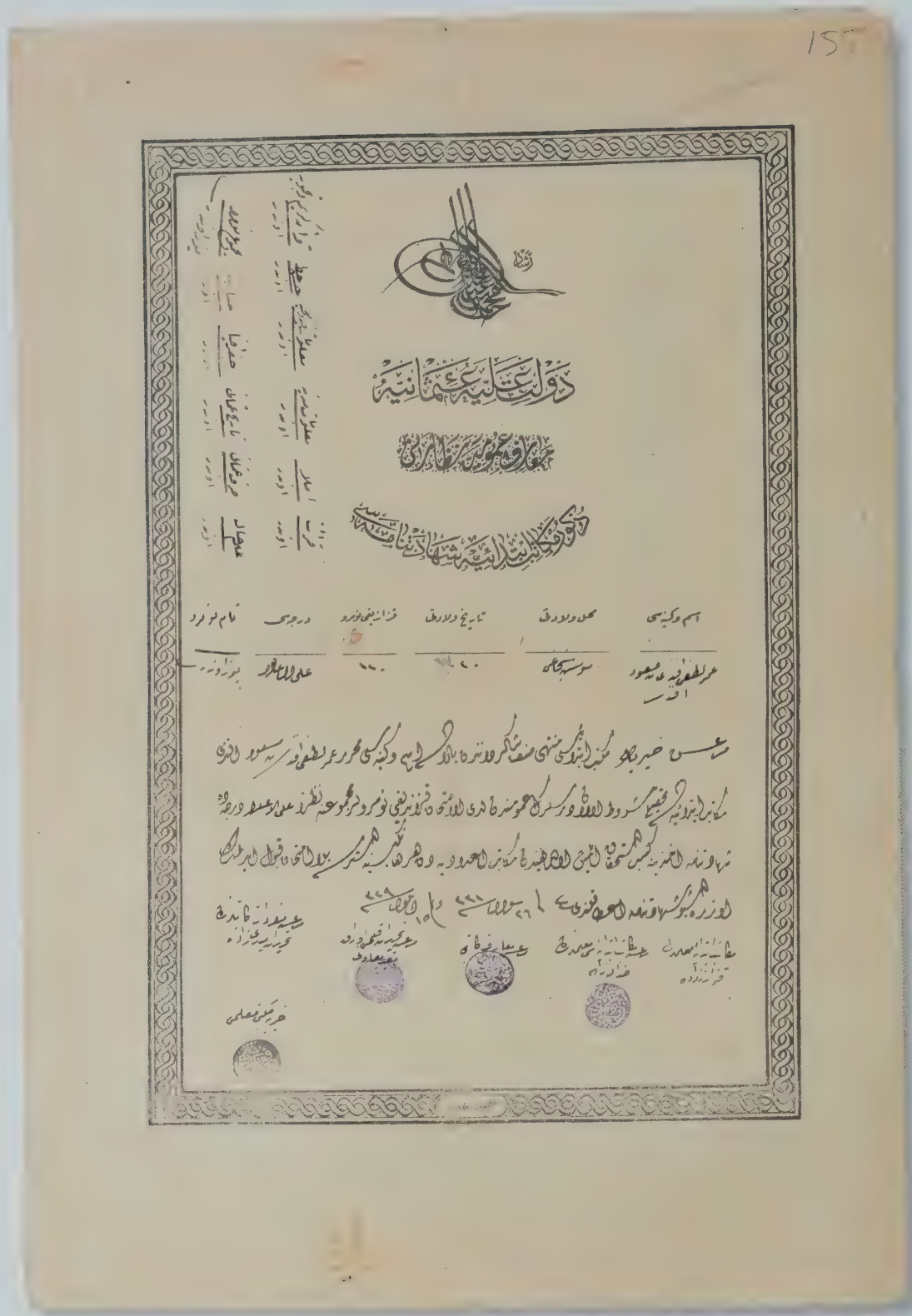
ZÜKÛR VE İNÂS MEKTEB-İ İBTİDÂİYELERİ

Sıbyan mekteplerinin yerini II. Abdülhamid döneminde (1876-1909) ibtidâî mektepleri almıştır. II. Meşrutiyet'in arifesinde (1907/1908) İstanbul'da 13'ü kız, 7'si erkek ve 254'ü karma olmak üzere toplam 274 ibtidâî okulu bulunmaktadır. Diğer vilayetlerde ise 2554'ü erkek, 203'ü kız, 2388'i karma olmak üzere 5145 ibtidâî okul mevcuttur. 6 Ekim 1913 (23 Eylül 1329) tarihinde "Tedrisat-ı İbtidâiyye Kanun-ı Muvakkatı" yürürlüğe girmiştir. Her ne kadar adı "ilköğretim geçici kanunu" olsa Cumhuriyet yıllarında da birçok maddeleri yürürlükte kalan kanunun 8. maddesine göre, ibtidâî mektepleri her mahalle ya da köyde açılmalıdır. Birbirine yakın köyler, ortak olarak bir ibtidâî mektebi açabilirler. Bir köy ya da mektebin 50'den fazla kız öğrencisi varsa burada bir kız okulu açılması mecburidir. Ama bu sayıda kız öğrenci yoksa ibtidâî okulu karma olarak kız-erkek öğrenci alabilir. Her çocuk, 7 yaşını doldurduğu senenin Eylül ayından itibaren, 16 yaşını doldurduğu Haziranın başına kadar okula gitmek zorundadır. Kız-erkek karma eğitim verilen okullarda kızların eğitim süresi kaza ma'ârif encümenleri kararı ile 4 seneye indirilebilir.

1908–1914 seneleri arasında açılan resmî ibtidâî mekteplerinin sayısına bakıldığında 2017 erkek, 286 kız ve 329 karma olmak üzere 2632'dir. 1913–1914 ders yılı içerisinde, Türkiye genelindeki toplamlara baktığımızda, 3.536 erkek, 473 kız ve 477 karma ibtidâî mektebi olmak üzere toplam 4.486 adet ibtidâî mektebi bulunmaktadır. Bir başka araştırmada ise, 1913-1914 yıllarına ait ibtidâî mekteplerinin sayılarının 4609 erkek, 587 kız, 3977 karma olmak üzere toplam 9173 olduğu belirtilmektedir.

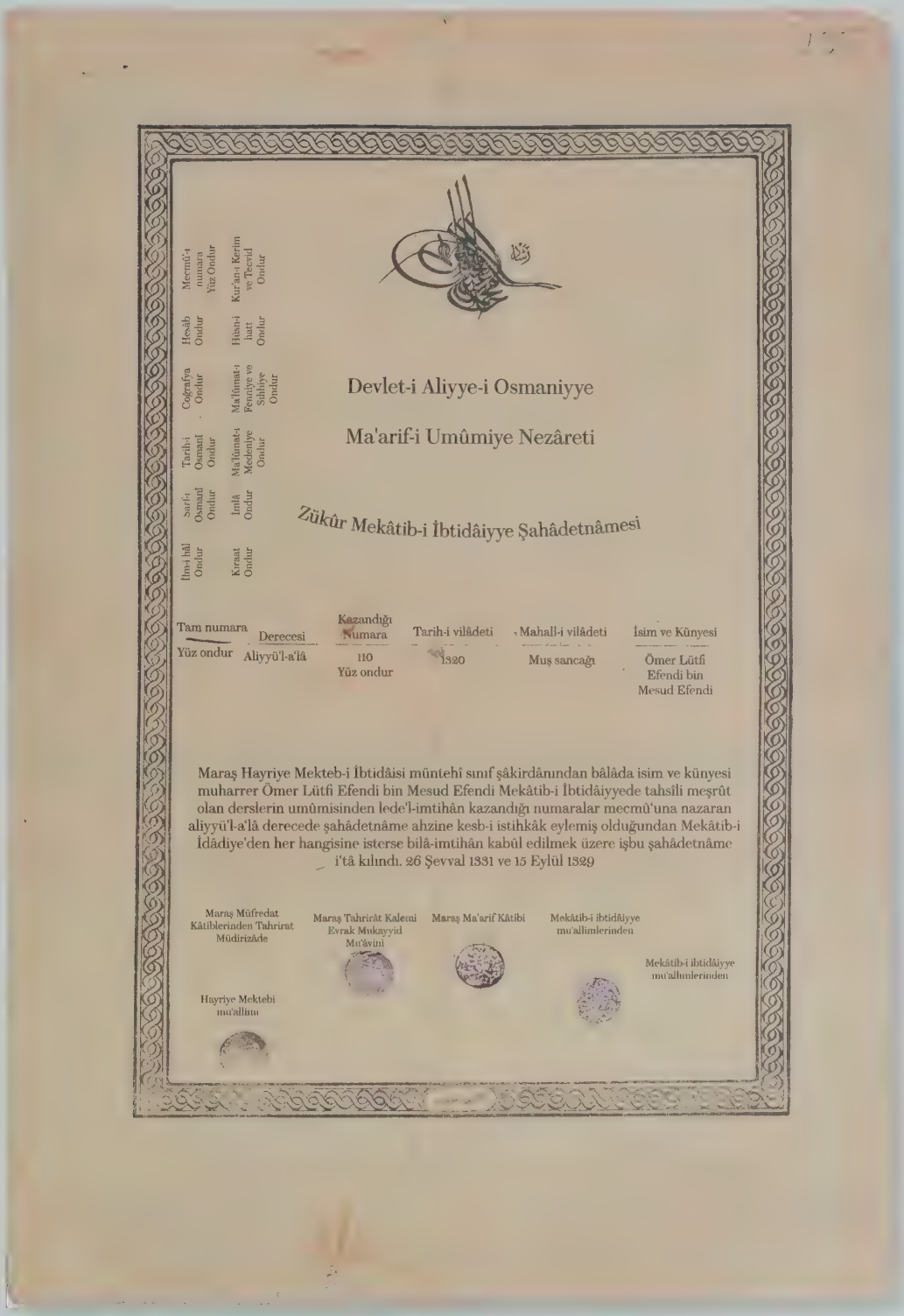

Miladî 28 Ağustos 1913 tarihli Ahmed Kemaleddin Efendi'nin şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 27.5 cm X 41 cm

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Hicrî 26 Şevval 1331 tarihli Ömer Lütfi Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Ma'arif-i Umûmiye Nezâreti

Zükûr Mekâtib-i İbtidâiyye Şahâdetnâmesi

İlm-i hâl Öndur — Kıraat Öndur — Sarf-i Osmanî Öndur — İmlâ Öndur — Tarih-i Osmanî Öndur — Ma'lûmat-i Medeniye Öndur — Coğrafya Öndur — Ma'lûmat-i Fenniye ve Sıhhiye Öndur — Hesab Öndur — Hüsn-i hatt Öndur — Mecmû'-i numara Yüz Öndur — Kur'ân-ı Kerîm ve Tecvîd Öndur

Tam numara / Yüz ondur	Derecesi	Kazandığı Numara	Tarih-i vilâdeti	Mahall-i vilâdeti	İsim ve Künyesi
	Aliyyü'l-a'lâ	110 Yüz ondur	1320	Muş sancağı	Ömer Lütfi Efendi bin Mesud Efendi

Maraş Hayriye Mekteb-i İbtidâisi müntehî sınıf şâkirdânından bâlâda isim ve künyesi muharrer Ömer Lütfi Efendi bin Mesud Efendi Mekâtib-i İbtidâiyyede tahsîli meşrût olan derslerin umûmisinden lede'l-imtihân kazandığı numaralar mecmû'una nazaran aliyyü'l-a'lâ derecede şahâdetnâme ahzine kesb-i istihkâk eylemiş olduğundan Mekâtib-i İdâdiye'den her hangisine isterse bilâ-imtihân kabûl edilmek üzere işbu şahâdetnâme i'tâ kılındı. 26 Şevval 1331 ve 15 Eylül 1329

Maraş Müfredat Kâtiblerinden Tahrirat Müdirizâde

Maraş Tahrirât Kalemi Evrak Mukayyid Mu'âvini

Maraş Ma'arif Kâtibi

Mekâtib-i ibtidâiyye mu'allimlerinden

Mekâtib-i ibtidâiyye mu'allimlerinden

Hayriye Mektebi mu'allimi

ZÜKÛR MEKTEB-İ İBTİDÂİYE ŞEHÂDETNÂMESİ

Bundan önceki şahâdetnâme gibi "Erkek ibtidâiye Mektebi"ne ait bir diğer şehâdetnâme. Ondan farklı olarak bu şahâdetnâmede imtihana girilen derslerin ve alınan notların da gösterilmiş olmasıdır.

Miladî 28 Eylül 1913 tarihli Ömer Lütfi Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

دار الفنون عثمانی

ماذونیت شهادتنامه سی

Belge Ölçüsü: 52 cm X 41 cm

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Hicrî 15 Rebiülevvel 1332 tarihli Danyal Efendi'nin şahâdetnâmesi.

329-328
Numara
270-4084

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Dârü'l-fünûn-ı Osmânî
Me'zûniyet Şahâdetnâmesi

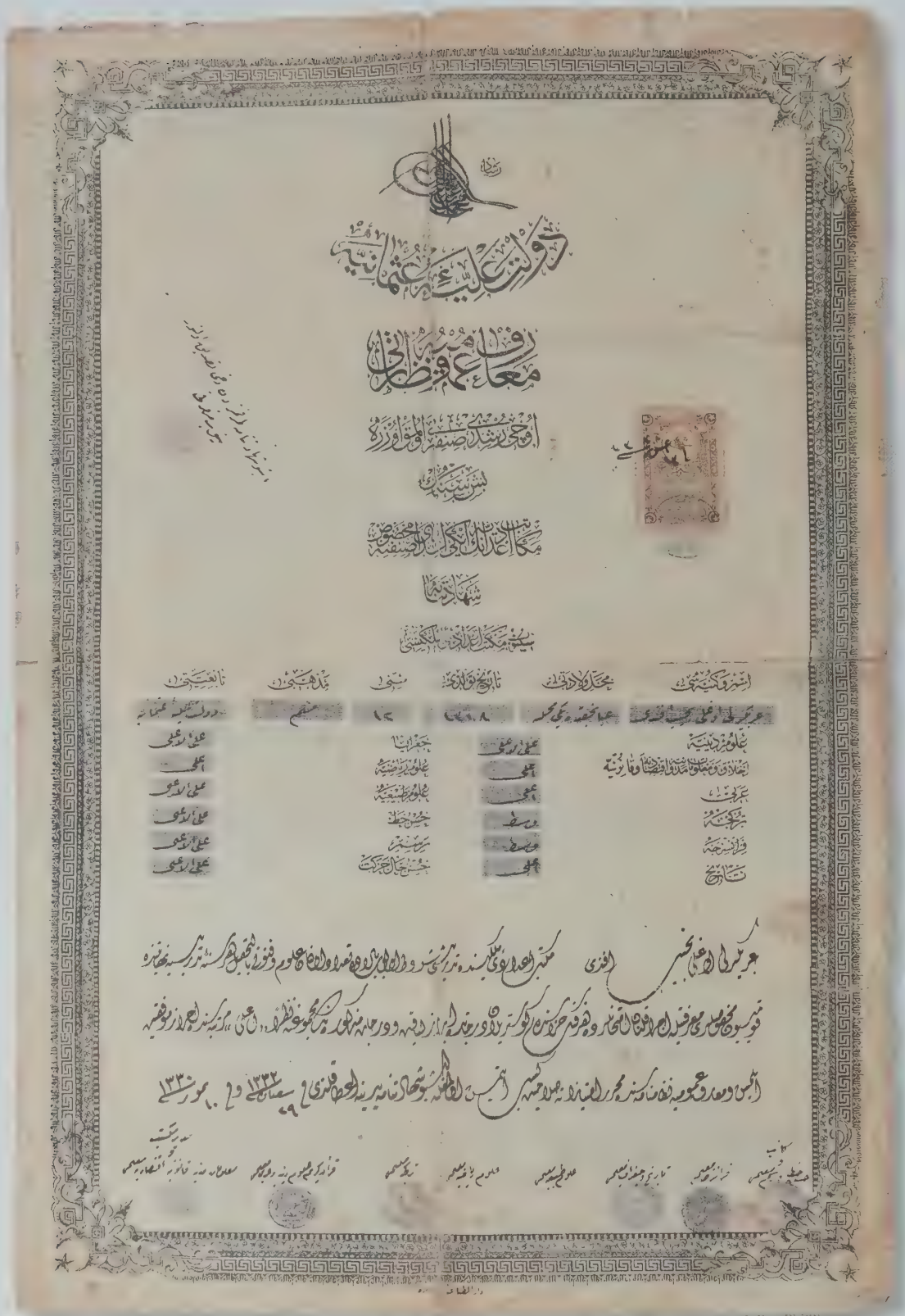
Dârü'l-fünûn-ı Osmanî Hukuk Şubesinde tahsîlini ikmâl ve bi'l-imtihân karîb-i a'lâ derecede isbât-ı liyâkat ve ehliyet etmiş olan Dersaâdetli Mişon Efendi'nin mahdûmu yirmi üç yaşında Danyal Efendi'ye işbu mezûniyet şahâdetnâmesi i'tâ kılındı. 15 Rebîülevvel 1332 ve 29 Kânûn-ı sânî 1329

Maârif-i
Umûmiye Nazırı Müdîr-i Umûmî Müdîr-i Mektep

DÂRÜ'L-FÜNÛN-I OSMÂNÎ ŞAHÂDETNÂMESİ

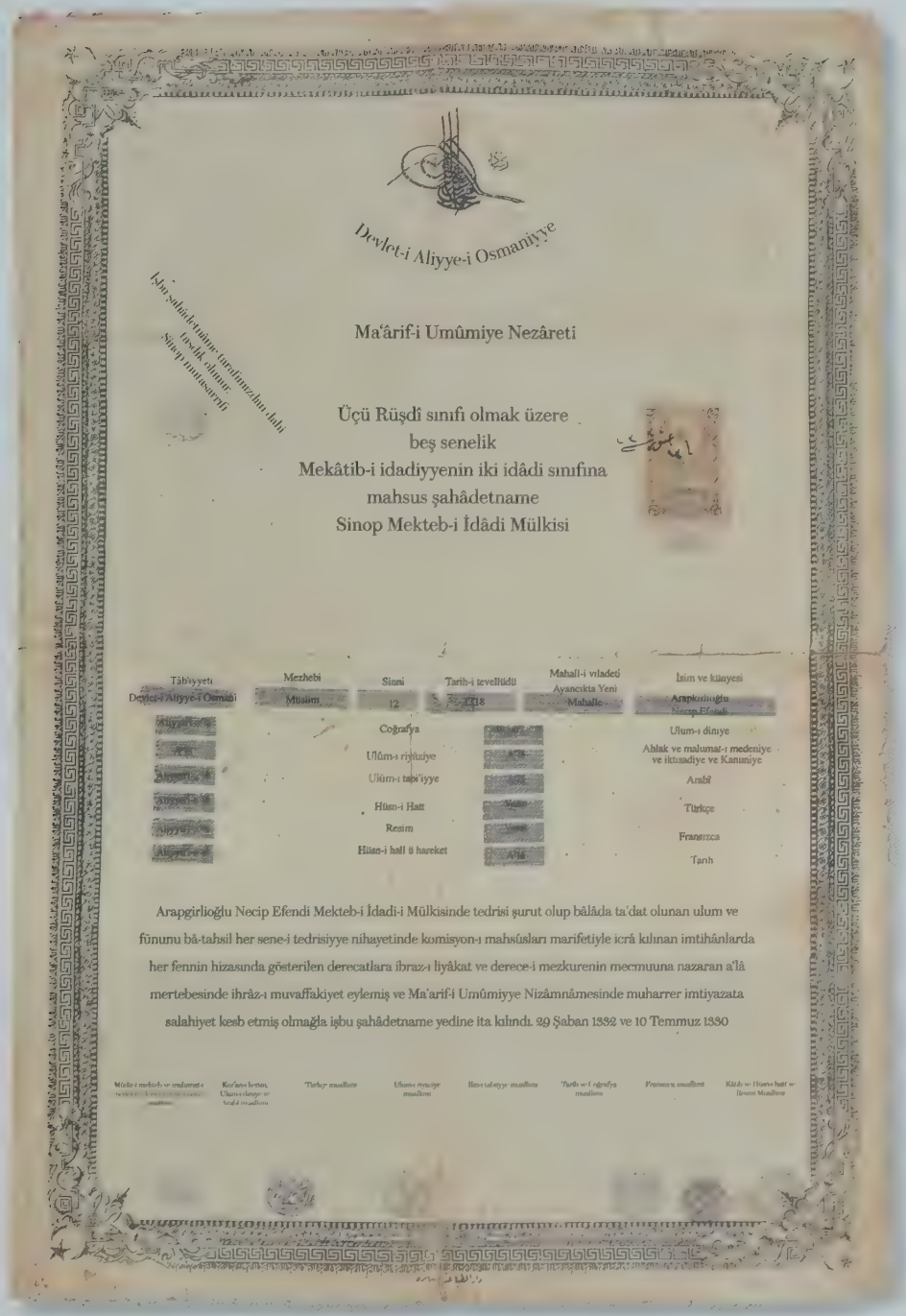

Miladî 11 Şubat 1914 tarihli Danyal Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 27 cm X 41 cm

V. Mehmed Reşad dönemi (1909- 1918). Hicrî 29 Şaban 1332 tarihli Necip Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Ma'ârif-i Umûmiye Nezâreti

İşbu şahâdetnâme tarafımızdan ihdâ
tesdik olunur
Sinop mutasarrıfı

Üçü Rüşdî sınıfı olmak üzere
beş senelik
Mekâtib-i idadiyyenin iki idâdi sınıfına
mahsus şahâdetname
Sinop Mekteb-i İdâdi Mülkisi

Tâbi'iyyeti	Mezhebi	Sinni	Tarih-i tevellüdü	Mahall-i vilâdeti	İsim ve künyesi
Devlet-i Aliyye-i Osmâni	Müslim	12	1318	Ayancıkta Yeni Mahalle	Arapgirlioğlu Necip Efendi

Coğrafya		Ulum-ı dîniye	
Ulûm-ı riyâziye		Ahlak ve malumat-ı medeniye ve iktisadiye ve Kanuniye	
Ulûm-ı tabi'iyye		Arabî	
Hüsn-i Hatt		Türkçe	
Resim		Fransızca	
Hâsen-i hall ü hareket		Tarih	

Arapgirlioğlu Necip Efendi Mekteb-i İdadi-i Mülkisinde tedrisi şurut olup bâlâda ta'dat olunan ulum ve fünunu bâ-tahsil her sene-i tedrisiyye nihayetinde komisyon-ı mahsûsları marifetiyle icrâ kılınan imtihânlarda her fennin hizasında gösterilen derecatlara ibraz-ı liyâkat ve derece-i mezkurenin mecmuuna nazaran a'lâ mertebesinde ihrâz-ı muvaffakiyet eylemiş ve Ma'arif-i Umûmiyye Nizâmnâmesinde muharrer imtiyazata salahiyet kesb etmiş olmağla işbu şahâdetname yedine îta kılındı. 29 Şaban 1332 ve 10 Temmuz 1330

ÜÇÜ RÜŞDİYE SINIFI OLMAK ÜZERE BEŞ YILLIK İDÂDÎ ŞAHÂDETNÂMESİ

1893 yılında iptidaî, rüştiye ve idadî mektepleri için ayrıntılı ders programları ve talimatnameler oluşturuldu. Bu tarihten itibaren idâdiler, vilâyet ve sancaklara mahsus olmak üzere ikiye bölünerek vilâyet merkezindekiler 7 ve sancaklardakiler 5 sınıfa, İstanbul'dakiler de, rüşdiye kısmı aradan çıkarılarak 4 sınıfa ayrıldı. Gerek yedi, gerekse beş senelik idâdilerin ilk üç senesi rüşti, geri kalanı idadidir. Bu şahâdetnâme Sinop İdadi Mektebinden, yani üçü Rüşdiye sınıfı ve ikisi de İdadi sınıfı olmak üzere beş yıllık İdadi mektebinden verilmiştir.

Miladî 23 Temmuz 1914 tarihli Necip Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Galatasaray Kürek Takımı Eski Logosu "Galatasaray Sultanîsî"

OSMANLI MAÂRİFİNİN TEMELİ SAYILAN "1869 MAÂRİF-İ UMUMİYE NİZAMNAMESİ"NDE YER ALAN SULTANİYE MEKTEPLERİ

Mekâtib-i Sultanîye

Kırk ikinci Madde: Her vilâyetin merkezi olan şehir veya kasabada bir Mekteb-i Sultanî olup mekâtib-i idâdiyeden bi'l-imtihan çıkmış olanlar herhangi sınıf-ı tebâ'a-i Devlet-i 'Alıyye'den olur ise olsun işbu mektebe ücretle kabul olunacak ve mekâtib-i rüşdiyede ikmâl-i fünûn etmiş ve şahâdetnâme ile çıkmış olanlar dahi ücretle alınıp fakat bunlar kısm-ı 'âdî sınıfına dahil olacaklardır ve idâdiye mekteblerinde tahsîl-i fünûn etmiş olanlar için de en ziyade müsta'idd ve ehliyeti olup da ücret i'tâsına bî-kudret bulunanlara teshîlât olmak için mekâtib-i sultanîyeye alınacak her sınıf teb'adan yüzde beş meccânen ve yüzde onu rub' ve nısf ücretle kabul edilecekdir.

MEKTEB-İ SULTANÎ

Rüşdiye üstü lise öğrenimi veren ve Tanzimat'ın sembolü olan okullardan ilki "Galatasaray Sultanîsî" adıyla 1 Eylül 1868/20 Ağustos 1284'te açıldı. Ma'ârif Nezâreti Tarihçe-i Teşkilatı'nda mektebin açılış ve tedris tarzı şu cümlelerle anlatılır: "Hidemât-ı devletin her nev'ine kesb-i liyâkat ve mekâtib-i aliyyede ikmâl-i ma'lûmâta tahsîl-i liyâkat eylemek üzere Avrupa liselerine muâdil ve Fransız mektepleri programına mutâbık olup, Türkçe ve Fransızcanın aynı derece tedrîs edilmesi gayesiyle açılmıştır."

1869 Maârif-i Umûmiye Nizamnamesi de her vilayetin merkezi olan şehir ve kasabada bir Mekteb-i Sultanî açılmasını istiyordu (Madde: 40-46). İdâdîlerden imtihanla mezun olanlar Osmanlı halkının hangi sınıfından olursa olsun, bu mektebe ücretle kabul olunacaktı. Nizamnâme ile teşkil edilmek istenen ortaöğretim kurumlarının gerek İstanbul'da gerekse taşrada yaygınlaştırılması ve yapılandırılması ise ancak Sultan II. Abdülhamid döneminde hayata geçirilebilmiştir. Ancak sultanîler yaygınlaştırılamamış ve ortaöğretimin ikinci kademesini oluşturan yedi senelik idadîler oluşturulmuştur

II. Meşrutiyet Dönemi'nde ise, mevcut yatılı idâdîlerdeki eğitim kalitesi yeterli bulunmadığından veya bu idâdiler, Avrupa'daki liselere nazaran yetersiz bulunduğundan, 1910 yılından itibaren idâdîlerin sultanîyeye dönüştürülmesi kararlaştırılmıştır. Sultanîlerin, eğitim kalitesi Avrupa liselerinin seviyesinde olmak üzere, rüşdiye sınıflarından başka, her devresi üçer yıllık iki devreden ibaret olması ve mükemmel bir eğitim verilmesi planlanmıştı.

Alınan bu kararla birlikte 14 Ekim 1910 tarihinde on iki idâdî, sultanîyeye dönüştürülmüştür. İlk etapta sultanîyeye dönüştürülen idâdîler; İstanbul, Edirne, Adana, Aydın (İzmir), Üsküb, Bursa, Beyrut, Halep, Selanik, Trabzon, Ma'mûretü'l-azîz ve Kastamonu idâdîleridir. 1913 yılında, kalan yedi yıllık idâdilerin de 1914 yılı başlangıcından itibaren sultanîyeye dönüştürülmesi kararı alındı. Böylece 1913-1914 ders yılı itibarıyla vilayetlerdeki yedi yıllık idâdiler ve İstanbul'daki idâdiler (toplam 23 idadi) sultanîyeye çevrilmiş, böylece sultanîlerin sayısı 36'ya ulaşmıştır.

Grande porte d'entrée du Lycée Impérial de Galata-Serai

Kırk üçüncü Madde: Mekâtib-i sultanîyenin mesârif-i inşâiyesi taraf-ı Saltanat-ı Seniyye'den tesviye olunup şâkirdândan istihsâl olunacak ücret mektebin idare-i dâime mesârifini ödemediği hâlde fazlası ayrıca cânib-i Hazine-i Celîle'den i'tâ olunmak üzere her sene ma'ârif büdcesine idhâl olunacak ve sûret-i sarf ve idaresi Ma'ârif Meclisi ma'rifetiyle olacakdır.

Kırk dördüncü Madde: Mekâtib-i sultanîyenin talebesi leylî ve nehârî olacak ve yalnız derslerde hazır olmak için haricden dahi talebe kabul olunacakdır. Leylî ve nehârî haricî ve talebenin mikdâr-ı ücreti mahalleri hükûmetiyle meclis-i ma'ârifi tarafından mevki'lerinin hâline göre tahsis kılınacakdır. Fakat her halde leylî talebe için tam ücretin mikdâr-ı senevîsi yirmi Osmanlı lirasından aşağı ve otuz Osmanlı lirasından yukarı olmayacak ve nehârî talebenin tam ücretî leylî talebe ücretinin nısfını ve
haricî talebenin tam ücreti leylî talebe ücretinin rub'u olacakdır.

Kırk beşinci Madde: Her mekteb-i sultanînin edebiyat ve ulûm ve fünûn ve kanun dersleri için sekiz neferden on iki nefere kadar muallimi olacak ve bunlar dahi Muallimîn Nizâmnâmesi'ne tevfikan intihâb ve tayin kılınacakdır. Her mekteb-i sultanînin müdür ve muhasebeci ve vekilharc ve aşçı ve bevvâb ve mübassır gibi hademesi lüzum ve ihtiyacına göre tertib olunur ve mekteb-i sultanînin idaresi vilâyet ma'ârif idaresi müdürünün taht-ı nezâret-i mahsûsasında bulunur.

ABDULLAH FRÈRES

Kırk altıncı Madde: Mekâtib-i sultanîyede okunacak dersler iki kısımdır. Birî kısm-ı âdî ve diğeri kısm-ı âlîdir. Kısm-ı 'âdî mekâtib-i idâdiyede okutulan derslerdir. Kısm-ı 'âlî dahî iki sınıfa münkasım olarak biri edebiyat ve diğeri ulûm ve fünûndur. İşbu kısm-ı âliye göre mekteb-i sultanînin müddet-i tahsîliyesi üç ve kısm-ı âdî ile altı senedir. Kısm-ı 'âdî dersleri mekteb cedvelinde gösterildiği gibi olup kısm-ı âlî dersleri zîrdeki cedvelde beyân olunur.

Edebiyat sınıfı
Türkçe fenn-i kitâbet ve inşâ
Arabî ve Fârisîden edebiyata müte'allik müellefât
Ma'ânî Fransızca
İlm-i servet-i milel
Hukûk-ı milel
Tarih

Ulûm sınıfı

Hendese-i resmiye [ve] menâzır?
Cebir ve cebirin hendeseye tatbiki
Müsellesât-ı müsteviye ve küreviye

Hey'et, Hikmet-i tabîiye ve kimyanın muhtasar suretle sanâyi' ve zirâ'ate tatbîki, İlm-i mevâlid
Fenn-i tahdîd-i arâzi

Kırk yedinci Madde: Kırk altıncı maddede muharrer fünûn ve ulûmun sûret-i tedrîsi cedvel-i mahsûsu mûcebince günlere münkasım olduğundan ol vechile tedrîs olunacakdır. Ve mahallerince bi't-tecrübe bazılarının tebdîl ve tağyîri lâzım gelir ise ta'dîlât-ı mukteziyesi Ma'ârif Nezâret-i Celîlesi'nden istîzân ve Meclis-i Kebîr-i Ma'ârif'in re'y ve tensîbine mevkûfdur.

Kırk sekizinci Madde: Mekâtib-i sultanîyenin tatil zamanları ve mevsim-i imtihanları aynıyla mekâtib-i rüşdiye ve idâdiyedeki gibi olup fakat leylî olan talebenin tatil geceleri mektebde veyahud hâricde kalması mahalleri Ma'ârif idarelerinin kararına mu'allakdır.

Kırk dokuzuncu Madde: Mekâtib-i sultanîyede tahsîl-i ulûm ve fünûn eden talebeden kısm-ı 'âlî derslerinde bulunanlar nizâmı mûcebince imtihan olmak salâhiyetine nâil olduklarından esnanda bulunan talebenin kısm-ı 'âlî derslerinden imtihanları bi'l-icrâ iktidarları sâbit olur ise o sene kur'asından muaf tutulacakdır.

Ellinci Madde: Mekâtib-i sultanîyede müddet-i tahsiliyesini ikmâl etmiş olup da usûlü üzere imtihanları icra kılınanlardan rü'ûs alanlar İmtihan Nizâmnâmesi'nde beyân olunan imtiyâzâta kesb-i istihkâk edeceklerdir ve imtihanda isbât-ı ehliyet edemeyenler bir sene daha mektebde kalabileceklerdir.

محاکم شرعیه ده اجرای وکالته ایده جکلر مقدره کی ۱۰ ربیع الاخر ۱۳۳۳ و ۱۷ سباط ۱۳۳۱ تاریخلی قانوه موجنجه ... انبور افندی یه

احکام عالیه شرعیه یه توفیقاً احقاق حق امر اهمیه خدمه و هر حالده حقوق عباده راجعه ایجاب ایدرسه محاکم شرعیه ده

اجرای وکالته مأذون اولدیغنی بیان اشبو وثیقه اعطا قلندی

Mahâkim-i şer'iyede icrâ-yı vekâlet edecekler hakkındaki 15 Rebiü 'l-ahir 333 ve 17 Şubat 330 tarihli kanun mûcebince (Enver) Efendi'ye Ahkâm-ı Aliyye-i Şer'iyyeye tevfikan ihkâk-ı hakk emr-i ehemmine hizmet ve herhalde hukûk-ı ibâda riayet etmek üzere mahâkim-i şer'iyyede icrâ-yı vekâlete mezun bulunduğunu mübeyyin işbu vesika i'tâ kılındı.

709

Mahakim-i şer'iyyede icrâ-yı vekâlet şahâdetnâmesi

İCRÂ-YI VEKÂLET ŞAHÂDETNÂMESİ

• V. Mehmed Reşâd dönemi (1909-1918) Hicrî 15 Rebiülahir 1333 tarihli kanun mucibince Enver Efendi'ye verilen mahkeme vekillik şahâdetnâmesi (yanda)

• Miladî 2 Mart 1915 tarihli kanun mucibince Enver Efendi'ye verilen mahkeme vekillik şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

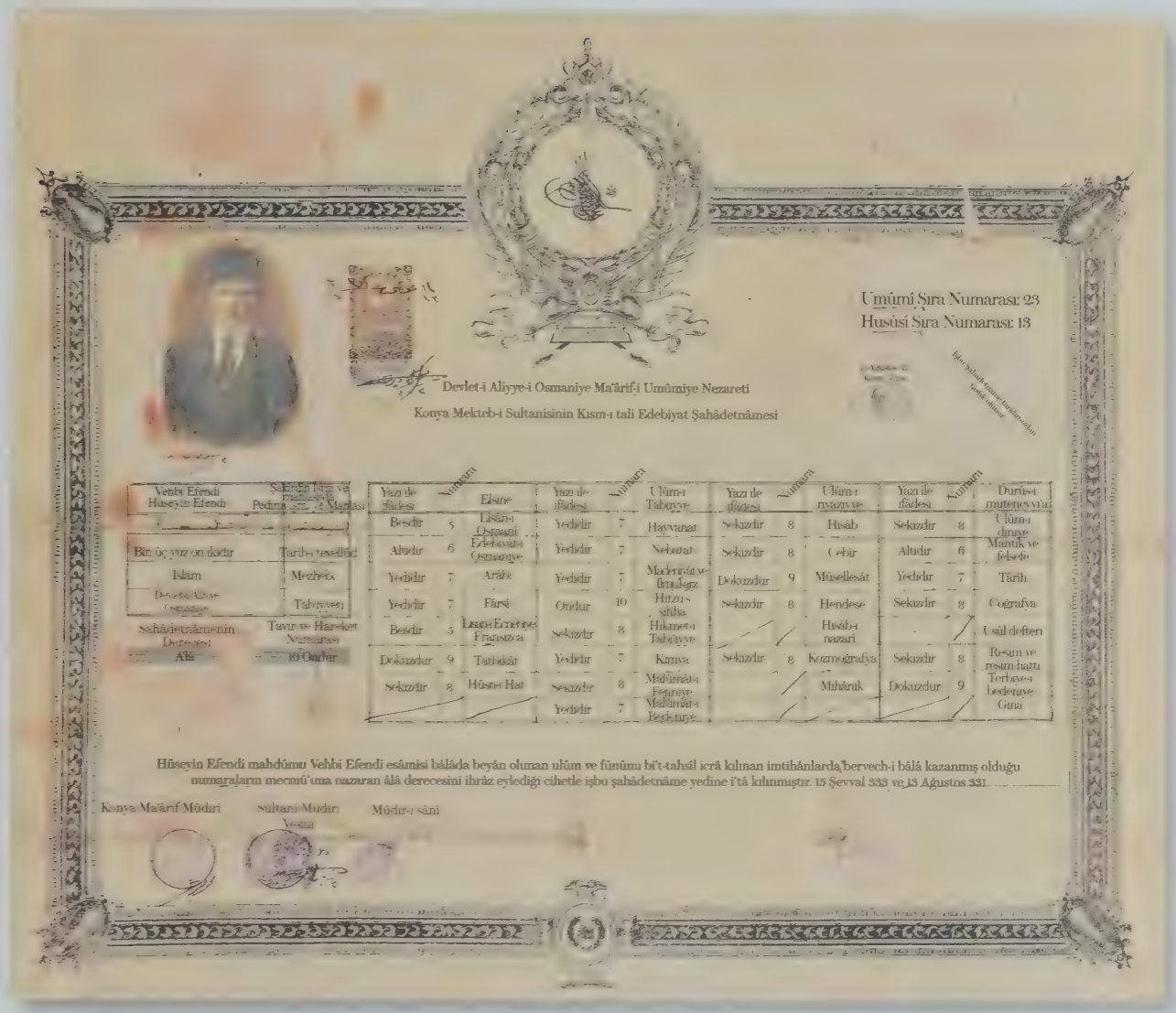

Belge Ölçüsü: 46 cm X 41 cm

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Hicrî 15 Şevval 1333 tarihli Vehbi Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Umûmî Sıra Numarası: 23
Husûsî Sıra Numarası: 13

Devlet-i Aliyye-i Osmaniye Ma'ârif-i Umûmiye Nezareti

Konya Mekteb-i Sultanisinin Kısm-ı tali Edebiyat Şahâdetnâmesi

Vehbi Efendi Hüseyin Efendi	Şâhâdetnâmenin Verildiği Tarih ve Mahalli
Bin üç yüz on iktdır	Tarih-i tevellüd
İslam	Mezhebi
Devlet-i Aliye Osmaniye	Tabiyyeti
Şahâdetnâmenin Derecesi: Alâ	Tavır ve Hareket Numarası: 19 Onikidir

Yazı ile ifadesi	Numara	Esâmi	Yazı ile ifadesi	Numara	Ulûm-ı Tabiyye	Yazı ile ifadesi	Numara	Ulûm-ı riyaziyye	Yazı ile ifadesi	Numara	Dürûs-ı mütenevvia
Besdir	5	Lisân-ı Osmanî	Yedidir	7	Hayvanat	Sekizdir	8	Hisâb	Sekizdir	8	Ulûm-u diniye
Altıdır	6	Edebiyât-ı Osmaniye	Yedidir	7	Nebatat	Sekizdir	8	Cebir	Altıdır	6	Mantık ve felsefe
Yedidir	7	Arâbî	Yedidir	7	Maderiyât ve İlm-i Sağz	Dokuzdur	9	Müsellesât	Yedidir	7	Târih
Yedidir	7	Fârsî	Ondur	10	Hıfzu's sıhha	Sekizdir	8	Hendese	Sekizdir	8	Coğrafya
Besdir	5	Lisân-ı Ermeni ve Fransızca	Sekizdir	8	Hikmet-i Tabiiyye			Hisâb-ı nazarî			Usûl defteri
Dokuzdur	9	Tarihdir	Yedidir	7	Kimya	Sekizdir	8	Kozmoğrafya	Sekizdir	8	Resm ve resim hattı
Sekizdir	8	Hüsn-i Hat	Sekizdir	8	Malûmât-ı Fenniyye			Mihânik	Dokuzdur	9	Terbiye-i bedeniye Cimnastik
			Yedidir	7	Malûmât-ı Beden-iye						

Hüseyin Efendi mahdûmu Vehbi Efendi esâmisi bâlâda beyân olunan ulûm ve fünûmu bi't-tahsîl icrâ kılınan imtihânlarda bervech-i bâlâ kazanmış olduğu numaralarım mecmû'una nazaran âlâ derecesini ihrâz eylediği cihetle işbu şahâdetnâme yedine i'tâ kılınmıştır. 15 Şevval 333 ve 13 Ağustos 331.

Konya Ma'ârif Müdürü — Sultanî Müdür Vekili — Müdür-i sânî

MEKTEB-İ SULTANİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Yukarıdaki şahâdetnâme derslerin gruplandırılması dikkati çekiyor. Dersler başlıca dört gruba ayrılıyor: 1. Dürüs-u mütenevvia (değişik dersler). 2. Ulûm-u riyaziye (matematik bilimler). 3. Ulûm-u tabîiye (fizik bilimler). 4. Diller. Bu gruplardan her biri de zengin bir içerikle donatılmıştır. Sözgelimi "ulûm-u tabiiye" grubunda hayvanlar, bitkiler, jeoloji, sağlık, doğal felsefe, kimya, teknik bilgiler ve insan bedeni (anotomi) bilgileri yer almaktadır.

Miladi 26 Ağustos 1915 tarihli Vehbi Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

شهادتنامه‌سی
برنجی

اخلاق ۷
علی ابو علی

من عمارت بحریه قپودان و چرخچی مکتبنده مشروط اولان علوم و فنون اکمال ایدرك اجرا قلدیغی امتحاندہ اهلیتی تبین ایدنلرك

سیلازم قپودانه نامیله تجارت بحریه سفائنده معین اولان مدت سیر و سیاحت و عملیات بحریه شعباتنده دخی

اکتساب ملکه و مهارت ایتدیکه دائر ثبوتلری قبول و تقدیر اولنه رق صورتده امتحان و ردکدن صکره قپودان و چرخچی عنوانی

المالی نظامات مؤسسه اقتضاسندن بولنمش و قپودان ایکنجی صنف شاکردانندن ترفیعلری حسبه‌سیله اشبو

صنف مذکوره تدریسی مقرر اولان علوم و فنون ایله قوانین و نظامات متنوعه‌نك مجموع قیمی معتبره سنی اولان بشیوز سکسان بیر

نومرودن ... نومرویی قزاندیغی و اوندن ... نفرون مرتبه اولان صنفده ... بولندیغی بوردفعه وقوع بولان

امتحاندہ تحقق و تبین ایلمش اولمغله افندیمز مومی الیه یدینه اشبو شهادتنامه اعطا قلندی ۱۳۳۳

عبدالحلیم رکن بحریه و مفتش معلم	...	...	...	...
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...

مجلس معارفك افندیمز مومی الیه حقنده وقوعه کلان اشبو شهادتنامه طرف عاجزانه مدن دخی تصدیق قلنمش اولمغله

اولبابده امر و فرمان حضرت من له الامر کندیلرینك

Ticaret-i Bahriye Kaptan ve Çarkçi Mekteb-i Âlisi Şahâdetnâmesidir

Şahâdetnâmesi Birinci

Ahlaki Aliyyü'l-a'lâ

Millî Ticaret-i Bahriye Kaptan ve Çarkçı Mektebi'nin meşrut olan ulûm ve funûnu ikmal ederek icra kılınan imtihan da ehliyeti tebeyyün edenlerin mülazım kaptan namıyla Ticaret-i Bahriye sefâininde muayyen olan müddet-i seyr ve seyahat ve ameliyât-ı bahriye şuabatında dahi iktisab-ı meleke ve maharet ettiğine dair şayan-ı kabul ve takdir olunacak surette imtihanda verdikten sonra kaptan ve çarkçı ünvanını almaları nizâmât-ı müessese iktizasından bulunmuş ve kaptan ikinci sınıf şakirdanından Karagümrük'lü Hasan Hayri Efendi sınıf-ı mezkurda tedrisi mukarrer olan ulûm ve fünûnun ile kavânin ve nizâmât-ı mütenevvianın mecmu-ı kıyem-i muteberesi olan 585 numaradan 463 ve 1/6 numarayı kazandığı ve 16 neferden mürettep olan sınıfında ikinci bulunduğu bu defa vuku bulan imtihan da tahakkuk ve tebeyyün eylemiş olmağla efendi-i mumaileyh yedine iş bu şahâdetnâme ita kılındı. 21 Şevval 333 / 19 Ağustos 331

Hukuk-u Düvel ve Hukuk-u Ticaret ve İşarat-ı Umûmiye-i Bahriye ile Men'-i Müsâdeme Nizâmnâmesi ve Süfun-ı Ticariye Mu'âmelât Mu'allimi

Fenn-i Buhar ve Mekânik Mu'allimi

Hesab Hendese ve Makine Mu'allimi

Seyr-i Sefain ve Gemicilik Heyet-i Bahriye Mu'allimi

Coğrafya-i Tabii ve Kitabet ve Lisan-ı Osmanî Mu'allimi

Heyet-i Felekiye ve Müsellesat-ı Müsteviye ve Cebir Mu'allimi

İngiliz Lisanı Mu'allimi

Elektrik ve ...Telgraf Mu'allimi

Akaid ve Ulûm-i diniye Mu'allimi

Telhis-i Kavânin-i cezâiye ve hukûkiye Mu'allimi

Meclis-i Maarifin efendi-i mûmâ-ileyhâ hakkında vukua gelen işbu şahâdeti taraf-ı acizanemden dahi tasdik kılınmış olmağın ol babda emr ve ferman hazret-i men-lehü'l emrindir. 19 Ağustos 331

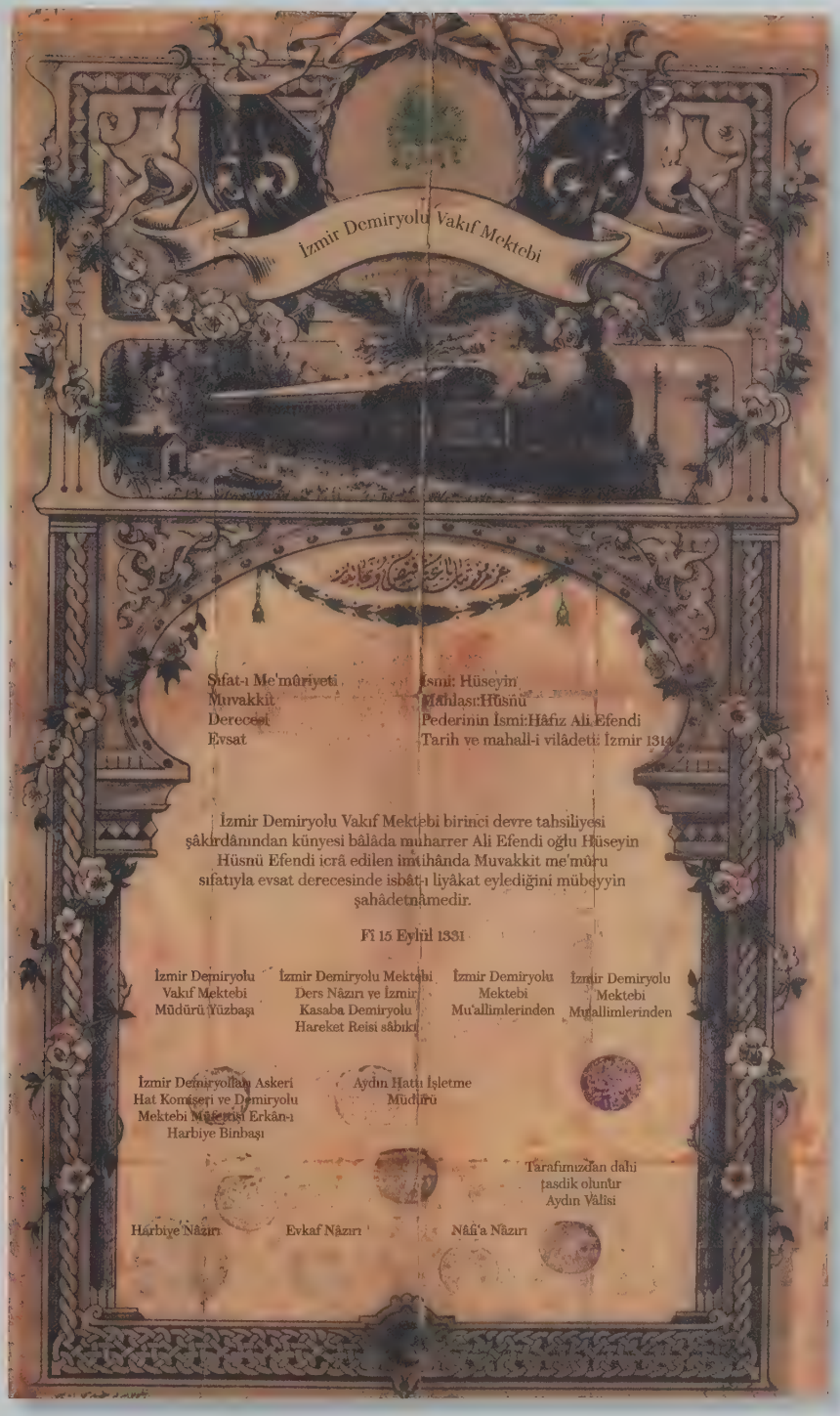
KAPTAN VE ÇARKÇI MEKTEBİ ŞAHÂDETNÂMESİ

Miladî 1 Eylül 1915 tarihli Hasan Hayri Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 15 Eylül 1331 tarihli Hüseyin Hüsnü Efendi'nin şahâdetnâmesi.

İzmir Demiryolu Vakıf Mektebi

Şifat-ı Me'mûriyeti: Muvakkit
Derecesi: Evsat

İsmi: Hüseyin
Mahlası: Hüsnü
Pederinin İsmi: Hâfız Ali Efendi
Tarih ve mahall-i vilâdeti: İzmir 1314

İzmir Demiryolu Vakıf Mektebi birinci devre tahsiliyesi şâkirdânından künyesi bâlâda muharrer Ali Efendi oğlu Hüseyin Hüsnü Efendi icrâ edilen imtihânda Muvakkit me'mûru sıfatıyla evsat derecesinde isbât-ı liyâkat eylediğini mübeyyin şahâdetnâmedir.

Fî 15 Eylül 1331

İzmir Demiryolu Vakıf Mektebi Müdürü Yüzbaşı

İzmir Demiryolu Mektebi Ders Nâzırı ve İzmir Kasaba Demiryolu Hareket Reisi sâbıkı

İzmir Demiryolu Mektebi Mu'allimlerinden

İzmir Demiryolu Mektebi Mu'allimlerinden

İzmir Demiryolları Askeri Hat Komiseri ve Demiryolu Mektebi Müfettişi Erkân-ı Harbiye Binbaşı

Aydın Hattı İşletme Müdürü

Tarafımızdan dahi tasdik olunur
Aydın Vâlisi

Harbiye Nâzırı

Evkaf Nâzırı

Nâfi'a Nâzırı

DEMİRYOLU MEKTEBİ ŞAHÂDETNÂMESİ

Demiryollarına eğitilmiş işgücü sağlamak amacıyla kurulmuş olan İzmir Demiryolu Vakıf Mektebi'nin birinci devresi bitirme şahâdetnâmesi. Şahâdetnâme sahibinin okulu, "muvakkit memuru" (zamanlama görevlisi) olarak tamamladığını göstermektedir. Demiryolu idaresi bu okullarla bünyesine teorik ve pratik alanlarda bilgi ve deneyim sahibi çalışanlar katmayı amaçlamıştır.

Miladi 28 Eylül 1915 tarihli Hüseyin Hüsnü Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

رشحوك ضابط مكتبي

كوچوك ضابط مكتبنده مدت تحصيلي
بحي سنه ده

تدريسات عمليه :

١ ـ تربيه منفرده ، بلوك وطابور تعليمي
٢ ـ سلاح على وسلاحسز ارمان تعليمي
٣ ـ ژيمناستيك وارمان تطبيقاتي
٤ ـ تفصيلات مبارزه
٥ ـ درس ومحاربه انفرادي
٦ ـ خدمات سفريه
٧ ـ پياده آوجي خدمتلرينك اصول اساسي
٨ ـ خريطه قرائتي وفروكي اجراسي
٩ ـ اصول محاربه (خلاصه ومختلف تمارين)
١٠ ـ صنوف سنه تعبيه سنه دائر معلومات عمليه

درجه اخلاق
اعلا
درجه لياقت واقتداري
وسط
اندلاخت ضعيف

تخمين مسافه ضعيف
بيچمه
قومانداتا قاليتي
اعلا

كوچوك ضابط ابتدائي مكتبنده مدت تحصيلي
بر سنه ومعاشه

تدريسات نظريه :

١ ـ عقائد دينيه وتربيه مدنيه واخلاقيه
٢ ـ خدمات داخليه وجزا قانونلري
٣ ـ اداره نظاميه سي
٤ ـ تربيه عسكريه
٥ ـ اردو مزك تشكيلاتنه دائر معلومات
٦ ـ حفظ الصحه عسكري
٧ ـ اصول تحرير مكاتبات عسكريه
٨ ـ جغرافياي عثماني
٩ ـ تاريخ عثماني
١٠ ـ تدريسات عمليه يه عائد معلومات

در سعادت كوچوك ضابط مكتبنك بولكنده ايكي سنه مدت تحصيلي ايتمش اولديغي ومدرس اولديغي تصديق ايدرم صاحب سنده على حسين افندينك مدت تحصيلي اثنا سنده كي حركات وطرز معيشت حسنه سنه نظراً بالاده كوسترديكي درجاتي احراز ايلديكي بوجهله تصديق اولنور

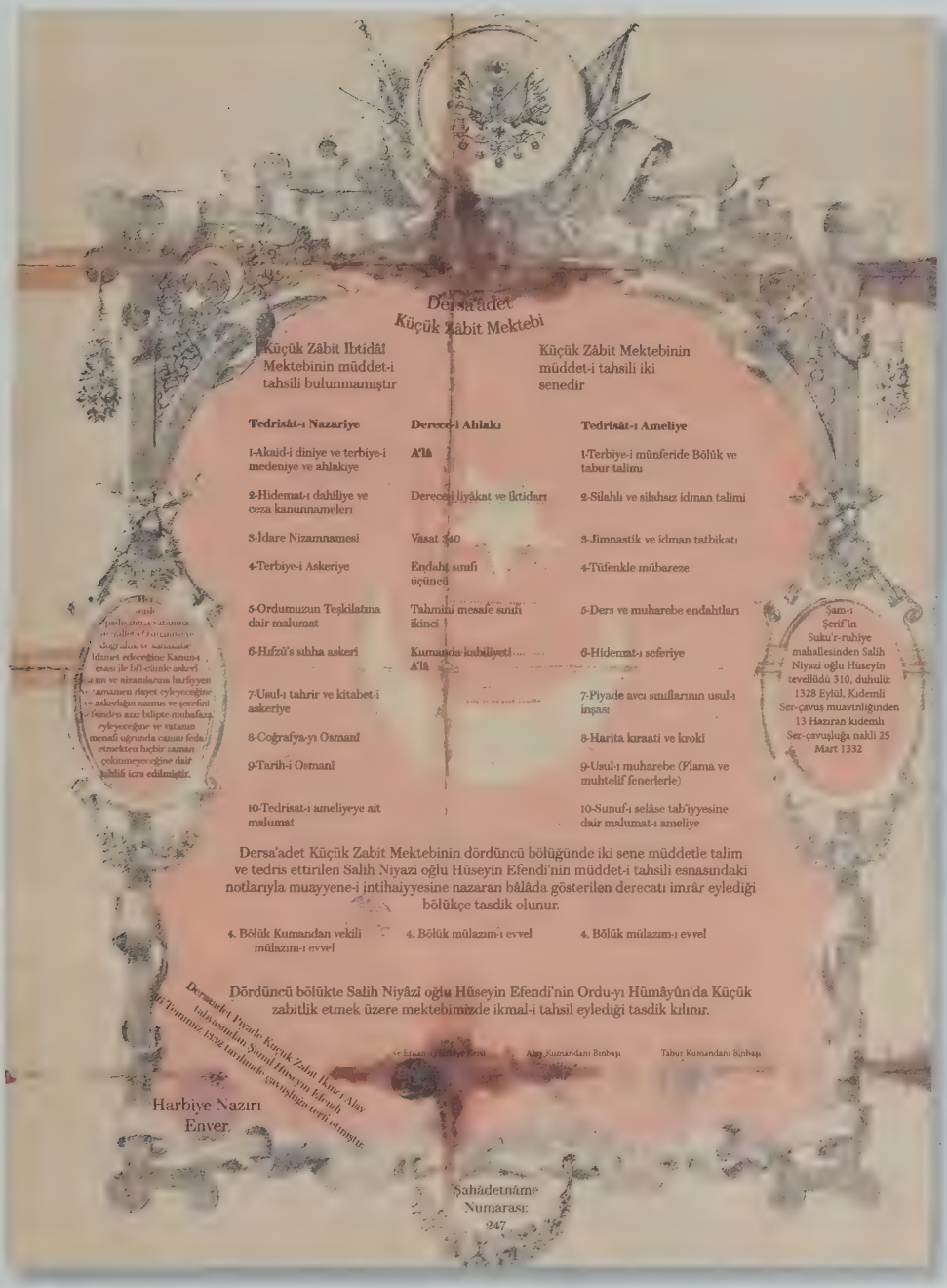
٤ سنوي اوصه ـ ٤ سنوي اوصه ـ ٤ خوبانه ده وسيعه سنوي اوصه

ومرقومي بولكنده صاحب سنده على حسين افندينك اردوي همايونه كوچوك ضابطلغي ايله اولوزه مقبول اولمق تحصيل ايلديكي تصديق قلنور .

حرره بوجاغه ـ اوي معاشه اي ـ بيكباشي ـ بيكباشي ـ محمد عبدالله رئيس

شهادتنامه نمونه سيدر
٢٦٧

Belge Ölçüsü: 32 cm X 49.5 cm

KÜÇÜK ZÂBİT MEKTEPLERİ VE ŞAHÂDETNÂMESİ

1909 yılında çıkarılan bir nizamnâme ile zâbit (subay) eğitiminde olduğu gibi, küçük zâbit (astsubay) eğitiminin de bir esasa bağlanması için Osmanlı Devleti'nin yedi ordu bölgesinde ilkokul düzeyinde "Gedikli Küçük Zâbitân İbtidai Mektepleri" açılmıştır. Bunlar: 1. Ordu İstanbul, 2. Ordu Konya, 3. Ordu Selânik, 4. Ordu Sıvas, 5. Ordu Halep, 6. Ordu Bağdat, 7. Ordu Yemen'de açılan Gedikli Küçük Zabitan İbtidâî Mektepleridir. Bu okullardan sonra da, bunların devamı niteliğinde, ortaokul düzeyindeki "Küçük Zabitan Mektepleri" açılmıştır. Bu okullardan mezun olan öğrenciler, sınıfı ile ilgili iki yıllık eğitim aldıktan sonra ordu hizmetine başlıyorlardı. Gedikli sınıfı ilk olarak 20 Mart 1915 tarihinde yayınlanan "Bahriye Efrat ve Küçük Zabitanıyla Gedikli Zabitanı Kanunu" ile belirli esaslara bağlanmıştır. Bu kanun hükümlerine göre deniz askerleri "güverte" ve "makine" adlarıyla iki sınıfa ayrılmıştır. Rütbeleri ise şöyleydi:

1. Onbaşılar, kıdemli nefer, 2. Çavuş, üstçavuş ve gedikli namzetleri, küçük zâbit, 3. Üçüncü, ikinci, birinci sınıf gediklileri, gedikli zâbit.

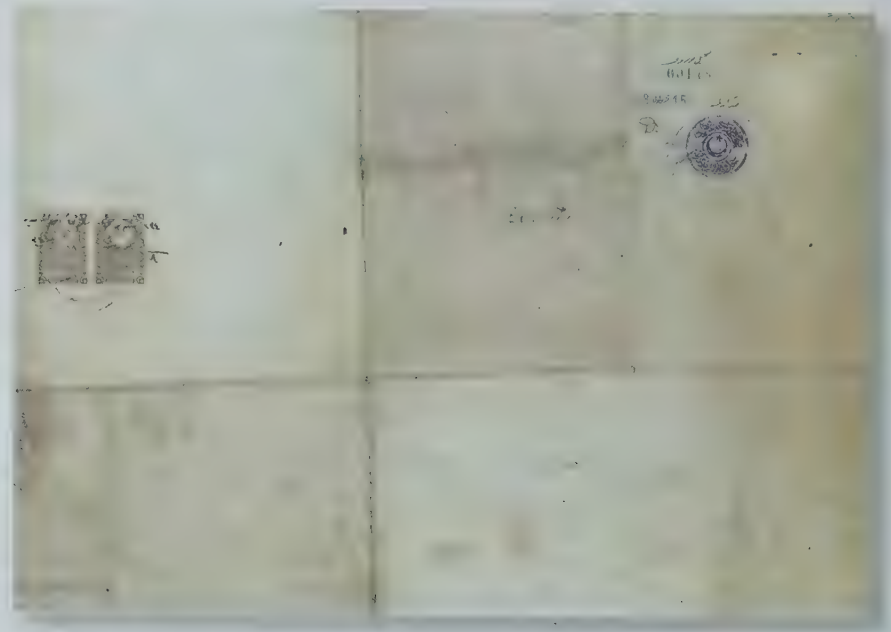
Miladî 7 Nisan 1916 tarihli Hüseyin Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)
V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 25 Mart 1332 tarihli Hüseyin Efendi'nin şahâdetnâmesi (yanda)

دار السعادة دار الشفقة وطب فاکولتهسی

ابه شهادتنامه سی

نومرو ۳٦۲

VI. Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 18 Temmuz 1334 tarihli Şadiye Hanım'ın şahâdetnâmesi.

DEVLET-İ ALİYYE-İ OSMANİYYE

362 Numara

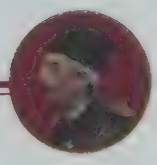
Dersa'adet Dârü'l-fünûnu Tıp Fakültesi l
Ebe Şahâdetnâmesi

Dersa'âdet Dârü'l-fünûnu Tıp Fakültesi Seririyyât-ı vilâdiyesinde fenn-i kıbâle tahsilini nazarî ve amelî ikmâl ve lede'l-imtihân ebe unvânını ihraza muvaffakiyet istihsâl eden yirmi dört yaşında Asitâne'li Şevket Şadiye Hanım bint-i Tevfik nizâmnâme-i mahsûsda münderic ahkâma tamamen mutâbık olmak üzere münhasıran ebelik icrasına me'zûn bulunduğunu mübeyyin işbu şahâdetnâme mumaileyhânın tahlifiyle yedine i'tâ kılındı.

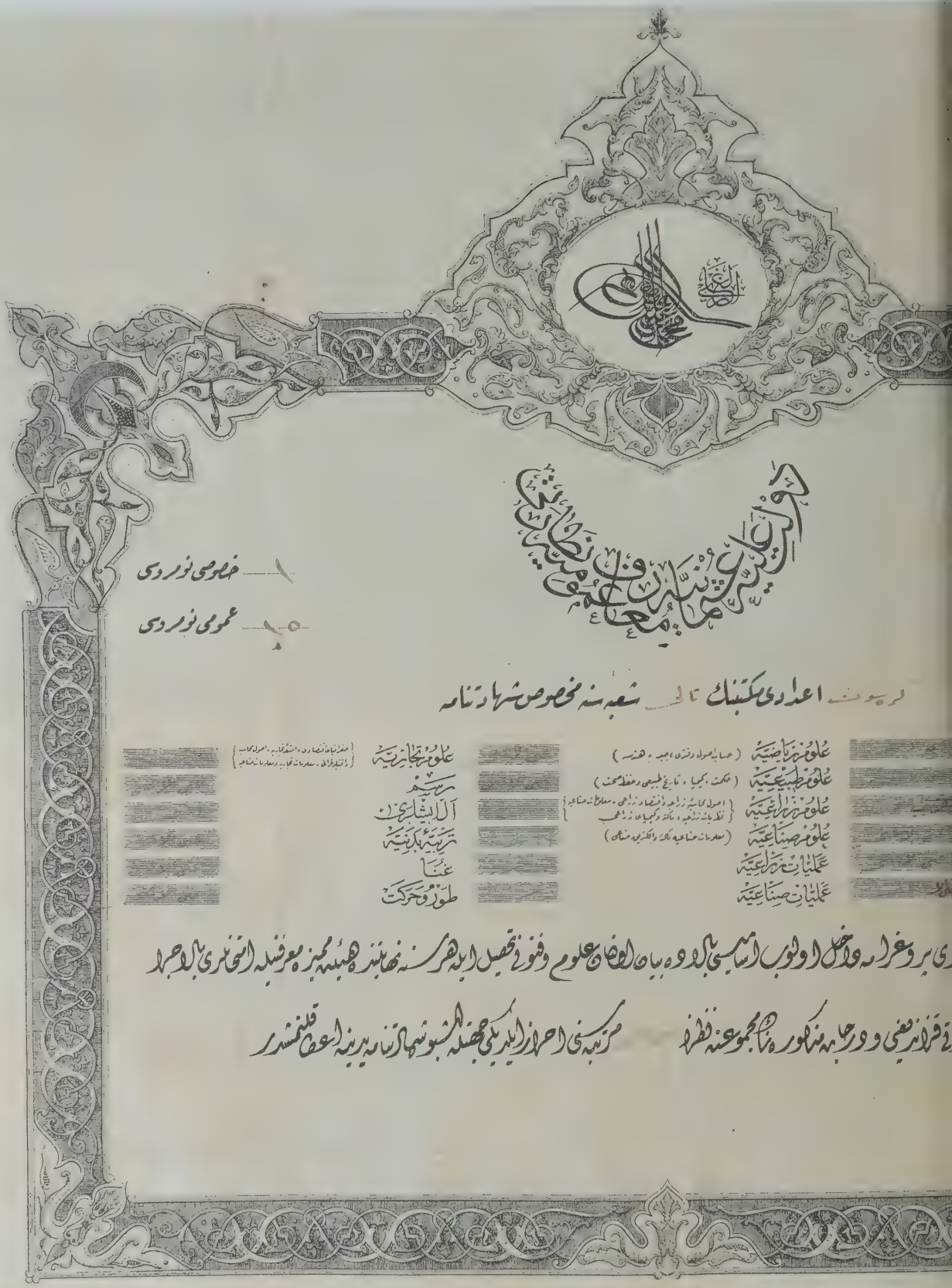
18 Temmuz 334

Ma'ârif-i Umûmiye Tıp Fakültesi Reisi
Tıp Fakültesi Kâtib-i Umûmisi Vekili

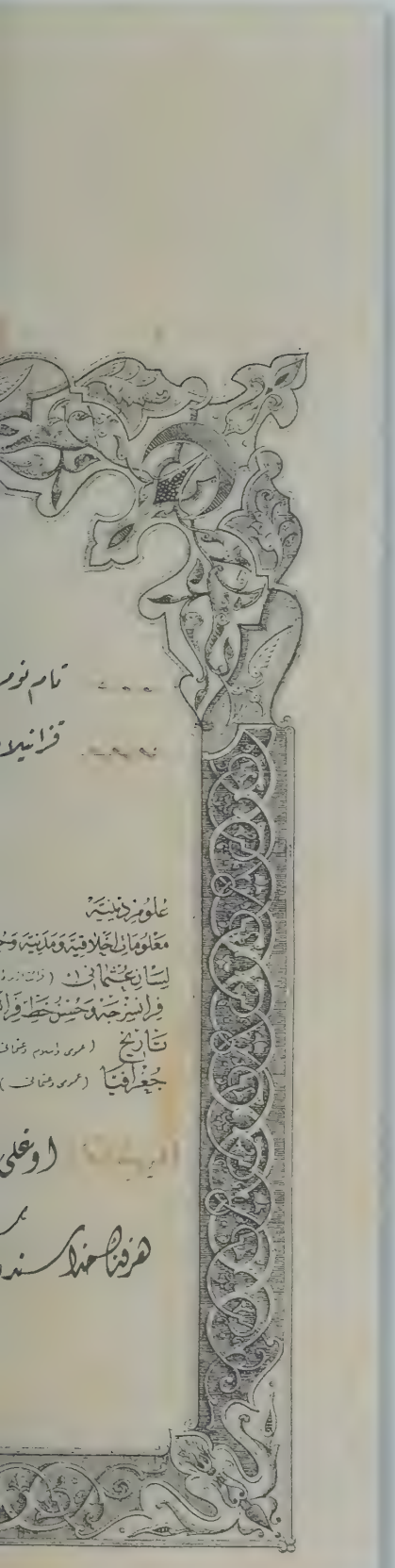
EBE ŞAHÂDETNÂMESİ

Miladî 18 Temmuz 1918 tarihli Şadiye Hanım'ın şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

VI. Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 1 Temmuz 1337 tarihli Hüseyin Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Belge Ölçüsü: 43.5 cm X 40.5 cm

İDÂDÎ MEKTEBİ TÂLÎ ŞUBESİ ŞAHÂDETNÂMESİ

Giresun İdâdîsinden verilen şahâdetnâmede, tâlî (alt) şube kaydı bize, onun üçü Rüşdiye sınıfı beş yıllık okulun Rüşdiye kısmının bitirilmesi dolayısıyla verildiğini göstermektedir. Okul, İdâdîyle birlikte beş yıl olduğu ve öğrencinin doğal olarak tâlî (alt) şubeden sonra âlî (yüksek) kısma da devam etme hakkı olması dolayısıyla Rüşdiye mektebi şahâdetnâmelerinde yer alan "mekâtib-i rüşdiyenin mâ-fevkinde olan mekâtib-i i'dâdîye-i mülkiyeden herhangisine ister ise ber-mûceb-i nizâm kabul olunmak için" türünden kayıtlar yer almamaktadır.

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye Ma'arif-i Umûmiye Nezâreti

Husûsî numarası: 1

Umûmi numarası: 15

Giresun İ'dâdî Mektebi'nin tâlî şubesine mahsus şahâdetnâmedir.

	Ulûm-ı Ticariyye (Coğrafya-yı İktisâdî, Emtî'a-yı Ticâriyye, Usûl-ı Muhâsebe Daktilografi, Ma'lûmât-ı Ticâriyye, ve Ma'lûmât-ı Sınâ'iyye)	**Aliyyü'l-a'lâ**	**Ulûm-ı Riyâziyye** (Hesâb, Usûl Defteri, Cebir, Hendese)	**Aliyyü'l-a'lâ**	Ulûm-ı
Aliyyü'l-a'lâ	Resim	**Aliyyü'l-a'lâ**	**Ulûm-ı Tabi'iyye** (Hikmet, Kimya, Tarih-i Tabî'î ve Hıfz-ı Sıhhat)	**Aliyyü'l-a'lâ**	Ma'lûm
A'lâ	El İşleri		**Ulûm-ı Zirâ'iyye** (Usûl-ı Muhâsebe-i Zirâ'iyye ve İktisâd-ı Zirâ'î, Ma'lûmât-ı Sınâ'iyye, Nazariyât-ı Zirâ'iyye, Makine ve Kimyâ-yı Zirâ'î)	**Kârîb-i a'lâ**	Lisân-ı Tahrir
Aliyyü'l-a'lâ	Terbiye-i Bedeniyye		**Ulûm-ı Sınâ'iyye** (Ma'lûmât-ı Sınâ'iyye Makine ve Elektrik-i Sınâ'î)	**Aliyyü'l-a'lâ**	Fransı
Aliyyü'l-a'lâ	Gınâ		**Ameliyât-ı Zirâ'iyye**	**Aliyyü'l-a'lâ**	Tarih (
Aliyyü'l-a'lâ	Tavr u Hareket		**Ameliyât-ı Sınâ'iyye**	**Aliyyü'l-a'lâ**	Coğraf

Eyüb Ağa oğlu Hüseyin Efendi programa dâhil olup esâmisi bâlâda beyân olunan ulûm ve f
sene nihâyetinde heyet-i mümeyyize ma'rifetiyle imtihânları bi'l-icrâ her fennin hizâsında g
kazandığı ve derecât-ı mezkûrenin mecmûuna nazaran aliyyü'l-ala mertebesini ihrâz eyle
şahâdetnâme yedine i'tâ kılındı. 1 Temmuz 1337

umara: 200

Numara: 177

ye ve Hukûkiyye ve İktisâdiyye
İnşâ ve Sarf ve Nahv ve

vî ve Hüsn-i Hatt

ile her
recâtı
şbu

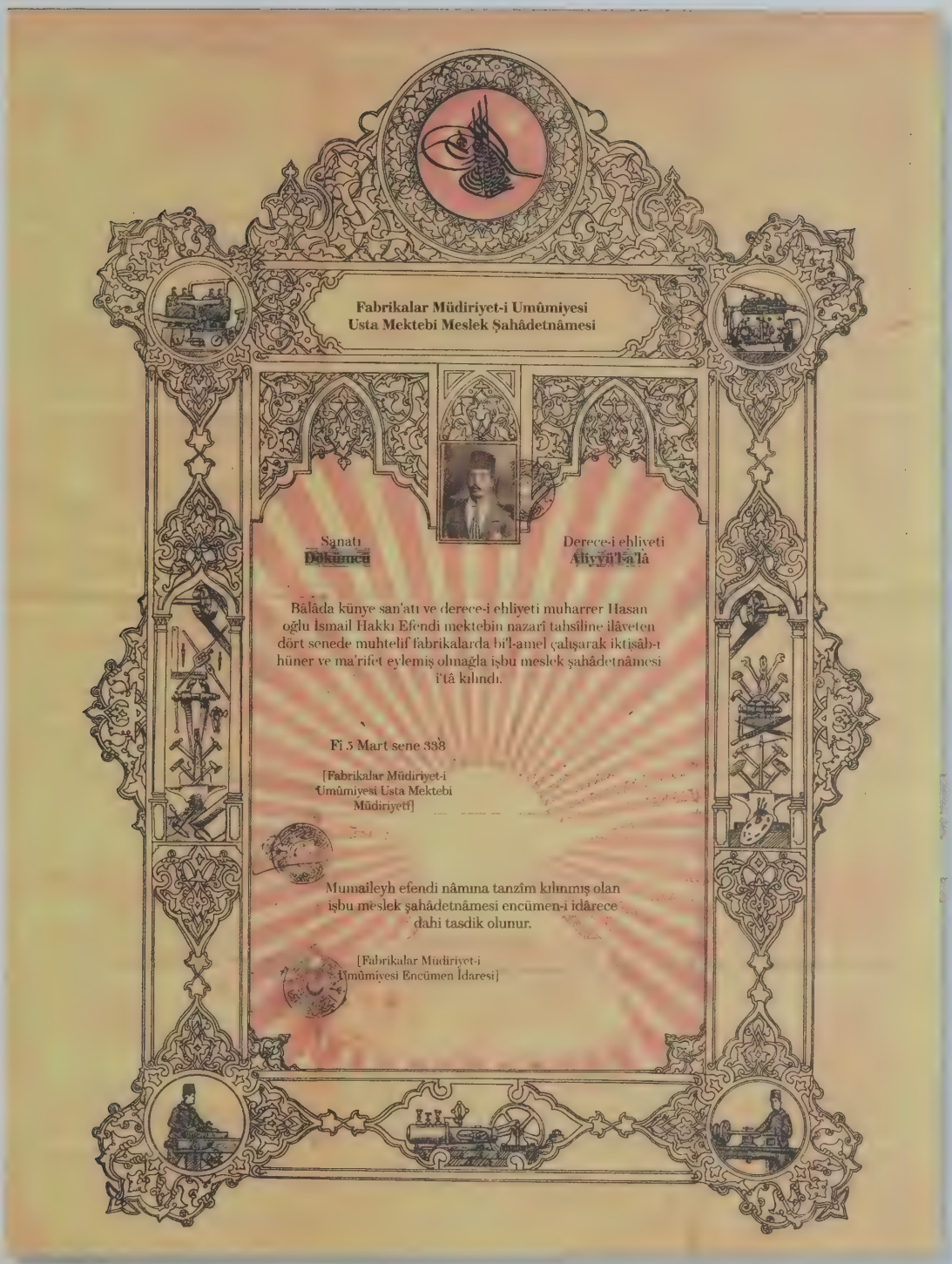

Miladî 1 Temmuz 1921 tarihli Hüseyin Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 50.5 cm X 68 cm

Fabrikalar Müdiriyet-i Umûmiyesi
Usta Mektebi Meslek Şahâdetnâmesi

Sanatı
Dökümcü

Derece-i ehliyeti
Aliyyü'l-a'lâ

Bâlâda künye san'atı ve derece-i ehliyeti muharrer Hasan oğlu İsmail Hakkı Efendi mektebin nazarî tahsîline ilâveten dört senede muhtelif fabrikalarda bi'l-amel çalışarak iktisâb-ı hüner ve ma'rifet eylemiş olmağla işbu meslek şahâdetnâmesi i'tâ kılındı.

Fî 5 Mart sene 338

[Fabrikalar Müdiriyet-i Umûmiyesi Usta Mektebi Müdiriyeti]

Mumaileyh efendi nâmına tanzîm kılınmış olan işbu meslek şahâdetnâmesi encümen-i idârece dahi tasdik olunur.

[Fabrikalar Müdiriyet-i Umûmiyesi Encümen İdaresi]

USTA MEKTEBİ MESLEK ŞAHÂDETNÂMESİ

Okulda yapılan teorik eğitimden başka, buna ek olarak dört yıl da çeşitli fabrikalarda bizzat çalışarak bilgi ve beceri kazanan yani bir bakıma staj yapan bir kişiye verilen şahâdetnâme. Fabrikalar Genel Müdürlüğü adıyla kurulan bu kurumda çeşitli alanlarda ustaların yetiştirilmesinin amaçlandığı ve verilen eğitime dikkat edildiği görülüyor.

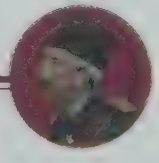
• Miladî 5 Mart 1922 tarihli İsmail Hakkı Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)
• VI. Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 5 Mart 1338 tarihli İsmail Hakkı Efendi'nin şahâdetnâmesi (yanda)

(Prof. Dr. Uğur Derman Koleksiyonu)

İstanbul Dârü'l-fünûn Edebiyat Medresesi'nin Gazi Mustafa Kemal'e verdiği fahrî müderrislik şahâdetnâmesi.

VI. Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 19 Eylül 1338 tarihli Mustafa Kemal'in fahri müderrislik şahâdetnâmesi.

MUSTAFA KEMAL'E VERİLEN FAHRÎ MÜDERRİSLİK ŞAHÂDETNÂMESİ

O zamanki adı Dârü'l-Fünûn olan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Medresesi (Fakültesi) müderrislerinin 19 Eylül 338 (1922) tarihli toplantısında aldığı kararla, "Milli mücadelenin büyük kahramanı ve yeni Türk devletinin kurucusu olan Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretlerine, Türk milletinin ve Türk harsının bağımsızlığını sağlayan ve İslâm kavimlerinin kurtuluşuna yönelik olan tarihî çalışmasını takdîr ve tebcîl ettiğinin bir delili olmak üzere Edebiyat Medresesi Fahrî Müderrisliği unvanını tevcihe ittifakla karar vermiştir". Şahâdetnâmenin veriliş tarihi ise, karardan üç yıl sonra 1341 (1925) yılıdır.

VI. Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 19 Eylül 1338 tarihli Mustafa Kemal'in fahri müderrislik şahâdetnâmesi.

İstanbul Dârü'l-Fünûnu Edebiyat Medresesi Meclis-i Müderrisînî 19 Eylül 338 tarihinde akd ettiği ictimâda milli mücahedenin büyük kahramanı ve yeni Türk Devleti'nin müessisi olan Başkumandan ve Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine Türk milletinin ve Türk harsının istiklalini müeyyed ve İslam kavimlerinin halâsına müteveccih olan tarihî mesaisini takdîr ve tebcîl ettiğinin bir delili olmak üzere Edebiyat Medresesi Fahrî Müderresliği unvanını tevcihe müttefikan karar vermiştir.

Miladî 19 Eylül 1922 tarihli Mustafa Kemal'in fahri müderrislik şahâdetnâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 50.5 cm X 40.5 cm

Ahmed Efendi'nin oğlu Ali Rahmi Bey'in otomobil ve traktör şoförlüğü hakkında icra edilen tedrisatı ikmal ettiğine dair kendisine verilen şahâdetnâme ve o dönemin okulunun görseli.

Cumhuriyet dönemi. Rumî 19 Nisan 1340 tarihli Ali Rahmi Bey'in şahâdetnâmesi.

OTOMOBİL VE TRAKTÖR ŞOFÖRLÜĞÜ ŞAHÂDETNÂMESİ

Bu şahâdetnâmenin günümüzdeki ehliyet karşılığı olduğu anlaşılmaktadır. "Mektebin tedrisat devresini ikmal eyleyen" kaydı, bir devam süresinin bulunduğunu göstermekte, ancak süre belirtilmemektedir.

Miladî 19 Nisan 1924 tarihli Ali Rahmi Bey'e ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

معارف وكالتى

اسكيشهر ليسه سى

برنجى دوره شهادتنامه سى

دروسلر	نوتهٔ ورلن: رقماً	نوتهٔ ورلن: يازيلە	ملاحظات
كيميا	٩	اون طوقوز	
تشريح	٩	اون طوقوز	
حساب	٦	آلتى	
جبر	٦	آلتى	
هندسه	٦	آلتى	
اصول تدريس	٧	يديى	
عربى	٦	آلتى	
فارسى	٨	سكز	

دروسلر	نوتهٔ ورلن: رقماً	نوتهٔ ورلن: يازيلە	ملاحظات
اسلاميت	٦	آلتى	
ركم	٨	سكز	
تربيه بدنيه	٨	سكز	
يازى	٩	اون طوقوز	
قرا	٩	اون طوقوز	

دروسلر	نوتهٔ ورلن: رقماً	نوتهٔ ورلن: يازيلە	ملاحظات

آدى	مسيه افندى
دوغدغى يرى	اسكيشهر
دوغدغى تاريخ	١٣٢٩ باشريسه
دينى	اسلام
تابعيتى	تركيه جمهوريتى

اشبو شهادتنامه مالكزاده در فصل اولدر.

اسكيشهر رئيسى

معارف مديرى وكيلى

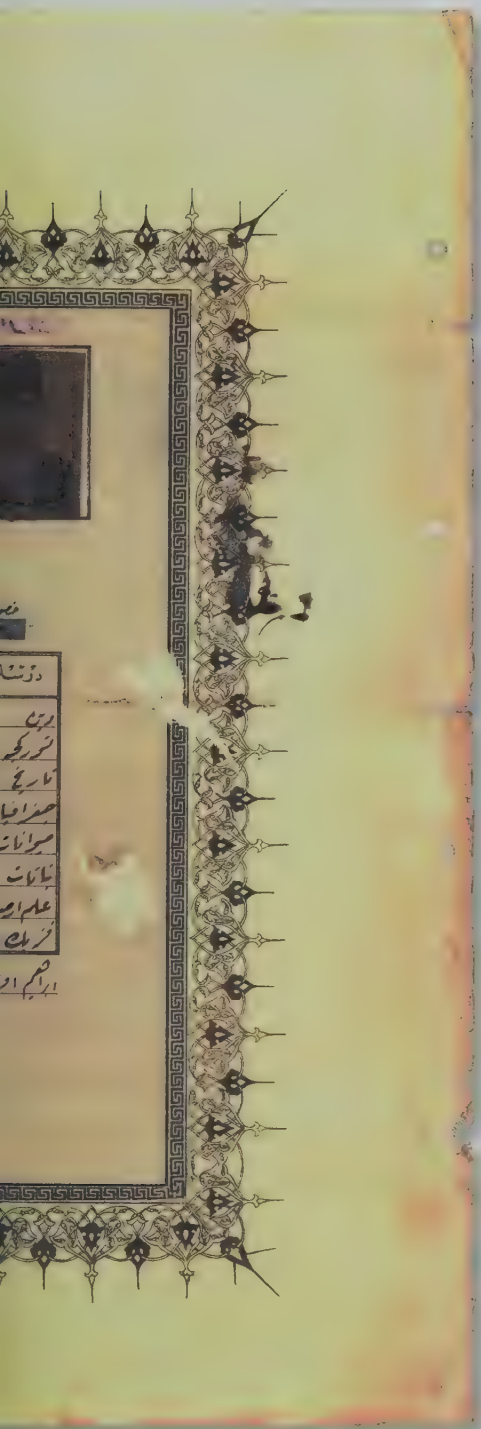
مكتب مديرى

مدير يكانى

زابط يعاوده

Belge Ölçüsü: 50.5 cm X 36 cm

Cumhuriyet Dönemi. Rumî 10 Ağustos 1340 tarihli Hüseyin Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Şahâdetnâmenin arkasındaki nüfûs tezkiresi

CUMHURİYET DÖNEMİNDE LİSE BİRİNCİ DEVRE ŞAHÂDETNÂMESİ

Şahâdetnâme'de doğal olarak Türkiye Cumhuriyeti Ma'ârif Vekâleti ibaresi yer almakta, okul müdürü, muâvini ve Ma'ârif Müdürü'nün tasdikinden başka Vali'nin de tasdiki bulunmaktadır.

Şahâdetnâmeyi alan Efendi'nin künyesi

Hüseyin Efendi	Adı:
Nevrekop	Doğduğu Yer:
1320 Yirmidir	Doğduğu Tarih:
Islâm	Dini:
Turkiye Cumhuriyeti	Tabiiyyeti:

İşbu şahâdetnâme tarafımızdan tasdik olunur.
Eskişehir Valisi

Türkiye Cumhuriyeti

Ma'ârif Vekâleti

Eskişehir Lisesi

Birinci Devre Şahâdetnâmesi

Derece
Kari [redacted]

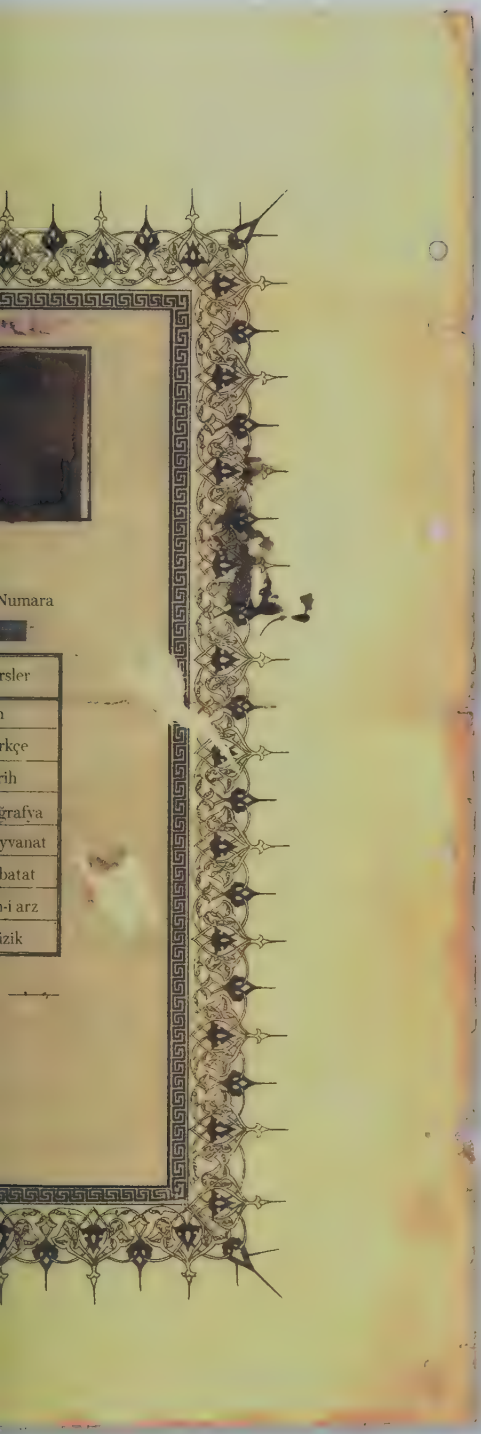
Tavır ve Hareket [redacted]

Umu
4

Mülahazat	Yazı ile	Rakam ile	Dersler	Numaralar Yazı ile	Rakam ile	Dersler	Numaralar Yazı ile	Rakam ile	Dersler
				Altıdır	6	Lisan-ı Ecnebi	Dokuzdur	9	Kimya
				Sekizdir	8	Resim	Dokuzdur	9	Teşhir
				Sekizdir	8	Terbiye-i Bedeniye	Altıdır	6	Hesap
				Dokuzdur	9	Yazı	Altıdır	6	Cebir
				Dokuzdur	9	Gınâ	Altıdır	6	Hendese
							Yedidir	7	Usul Defteri
							Altıdır	6	Arabî
							Sekizdir	8	Farsî

İbrahim Efendi mahdûmu Hüseyin Efendi mektebimizin birinci devresinde tahsîli icâb eden yukarıda yazılı derslerden imtihân
derecede me'zûn olduğunu göstererek işbu şahâdetnâme verilmiştir. 10 Ağustos 1340

Ma'ârif Müdiri Vekili | Mekteb Müdiri | Müdir-i Sânî | Birinci Mu'avin | Mu'avin

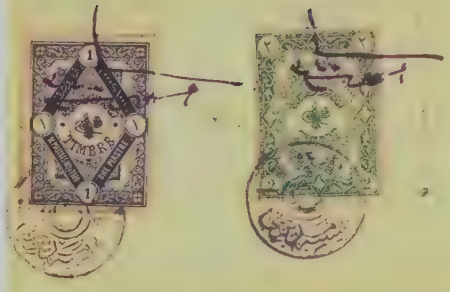

Nüfûs Tezkiresi suretidir

Mutehhil ve zevcesi olup olmadığı	Derecât ve sınıf-ı askeriyesi	Milliyeti	San'at ve sâfat ve hizmet ve intihâb salâhiyeti	Târih ve mahall-i vilâdeti	Vâlidesi ismiyle mahall-i ikâmeti	Pederi ismiyle mahall-i ikâmeti	İsmi ve şöhreti
Mücerred		İslâm		Nevrekop 1320 Üç yüz yirmidir.	Naciye Hanım	İbrahim Efendi	Hüseyin

Eşkâli					Sicill-i nüfûsa kayd olunan mahalli			
Mesken numarası	Sokağı	Mahalle ve karyesi	Kazâsı	Vilâyeti	Alâmet-i fârika-i sâbite	Sımâ	Göz	Boy
704 Misafir		Sarı orta mahallesi	Gönen	Karesi				

Tezkirenin tarihi 4 Teşrin-i evvel 1340

Şahâdetnâmenin arkasındaki nüfûs tezkiresinin tercümesi

Miladi 10 Ağustos 1924 tarihli Hüseyin Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

فطو غراف محلی

استانبول پولیس مکتبی شهادتنامه‌سی

قوانین جزائیه	نظامات ضابطه	تطبیقات جزائیه	تربیهٔ مسلکیه وخدمت فعلیه	حفظ الصحه ومداوات اولیه	
۷	۷	۷	۷	۶	
اصول تحریر	داقیلوسقوپی وفطوغراف	حساب	تعلیم وتربیهٔ ستیق		
۸	۷	۱۰	۱۰		

صنف جال وحرکتی	درجهٔ اقتدار واهلیتی	قرائیلان نومرو	تام نومرو
۱۰۰	۱۰۰	۲۲	۲۲

کتبی
مأمور پولیس یاوری رضا افندی بن اسماعیل
مظهری
۲۱۶

[illegible] ۲۱۰ [illegible]

[illegible] سنه سی قوانین الطابعه [illegible] آیلرینه مصادف [illegible] نجی دوره تحصیلیه مکتبی بالای شهادتنامه ده محرر [illegible] افندی بالاده یازیلی درسلرده یاپیلان امتحان [illegible] تام نومره ده [illegible] نومروسی قزانمش وشفاهی آکسه طقوز تحسینی الدیغی اولمزده [illegible] درجهٔ اولیانه لایقیله [illegible] الدیغی مشعر شهادتنامه در .

تعلیم وتربیه	حساب	داقیلوسقوپی وفطوغراف	اصول تحریر	حفظ الصحه ومداوات اولیه	تربیهٔ مسلکیه وخدمت فعلیه	تطبیقات جزائیه	نظامات ضابطه	قوانین جزائیه
معلمی	معلمی	معلمی	معلمی	معلمی	معلمی	معلمی	معلمی	معلمی

افندی مومی الیهک سعی وغیرتی وحسن حال وحرکتی مرقوم تصدیق نومرو .

صنف ضابطی — داخلیه ضابطی — داخلیه مدیری — مکتب مدیری

افندی یوی الیهک مکتب مذکوری درجهٔ اولیه وحسن حال وحرکتیله پولیس مأمورینی ایفایه قدر مهارتی اولدیغی تصدیق اولنور

امنیت عمومیه مدیری

دورهٔ تدریسیه ۲۱

شهادتنامه نومروسی ۴۸۸۲

Fotograf Mahalli

Künyesi:
Namzet polis memuru Rıfat Efendi
bin İsmail
Kastamonu, 316
Duhûlü: 1 Temmuz 340

Hüsn-i hâl ve hareketi
Aliyyü'l-hâl 3/4

Türkiye Cumhuriyeti

İstanbul Polis mektebi Şahâdetnâmesi

Derece-i iktidâr ve ehliyeti
[redacted]

Mektep Numarası:
133

Kazanılan Numara:
[redacted]

Tam numara:
[redacted]

Hıfzu's-sıhha ve müdâvât-ı evveliye	Terbiye-i meslekiye ve hizmet-i fiiliye	Tatbikât-ı cezâiye	Nizamât-ı zâbıta	Kavânin-i cezâ'iye
6	10	6 3/4	7	7
Yalnız altıdır	Yalnız ondur	Yalnız altı üç taksim dörttür	Yalnız yedidir	Yalnız yedidir

Ta'lîm ve jimnastik	Hisâb	Daktiloskopi ve Fotoğraf	Usûl-ı tahrîr
10	10	7	8
Yalnız ondur	Yalnız ondur	Yalnız yedidir	Yalnız sekizdir

Üç yüz kırk senesi Temmuz ila Kânûnevvel aylarına müsadif otuz birinci devre-i tahsiliyyede künyesi bâlâ-yı şahâdetnâmede muharrer Rıfat Efendi bâlâda mezkûr derslerden bi'l-imtihân doksan tam numaradan yetmiş bir üç taksim dört numarasını kazanmış ve sınıfının altmış dokuzuncusu olmak üzere A'lâ derecede isbât-ı ehliyet etmiş olduğunu müş'îr şahâdetnâmedir.

Kavânin-i cezâiye mu'allimi	Nizamât-ı zâbıta mu'allimi	Tatbikât-ı cezâiye mu'allimi	Terbiye-i mülkiye ve hizmet-i fi'liye mu'allimi	Hıfzü's-sıhha ve müdâvât-ı evveliye mu'allimi	Usûl-i tahrîr mu'allimi	Daktiloskopi ve fotoğraf mu'allimi	Hisâb mu'allimi	Ta'lîm ve Jimnastik mu'allimi

Efendi-i mumaileyhin sa'y ve gayreti ve hüsn-i hâl ve hareketi tarafımızdan tasdîk kılınır.

Mekteb Müdîri	Dâhiliye Müdîri	Dâhiliye Zâbiti	Sınıf Zâbiti

Efendi-i mumaileyhin iktisâb eylediği derece-i ehliyet ve hüsn-i hâl ve hareketiyle polis me'mûriyetini ifâya kudret ve liyakâti olduğu tasdîk olunur

Emniyet-i Umûmiye Müdîri

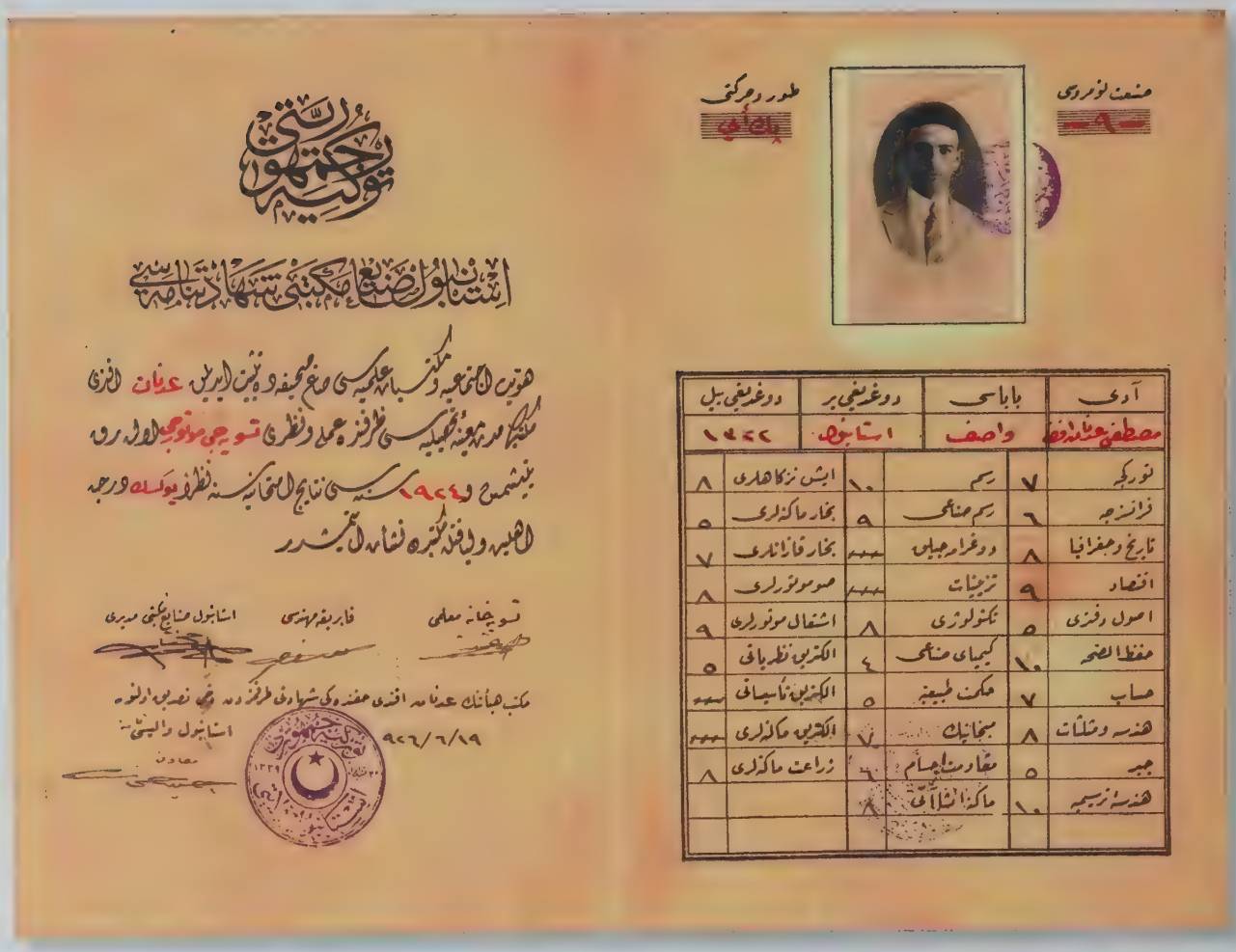
Devre-i tedrisiye [redacted]

Şahâdetnâme numarası 4182

POLİS MEKTEBİ ŞAHÂDETNÂMESİ

Sahibinin Polis Mektebi'ni, derslerden girdiği imtihanda gerekli notları alarak bitirdiği için polis memurluğunu yapma kudret ve liyâkatine sahip olduğunun belirtildiği şahâdetnâme.

Cumhuriyet dönemi. Rumî Kanunuevvel 1340 tarihli Rıfat Efendi'nin şahâdetnâmesi (yanda)
Miladî Aralık 1924 tarihli Rıfat Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

تركيه جمهوريتي

توليه

استانبول اصناع مكتبي تتميم شهادتنامه سيدر

هويتي اداريه و مكتب سابقه عاليه سي مزغ صحيفه ده تعين ايدرلن عدنان افندي
نامنه كامل و مهيمنه تحصيليه سي مزغ نمره ده مندرج قيودك داره سنده
بتشمس ١٣٤٤ سنه سي نتايج امتحانيه سنه نظراً بيوكسك درجه
اعليه ده بولنمغله كيفيت شهاديه اعطا قيلندي

آدي	باباسي	دوغدغي يري		دوغدغي تاريخ	
مصطفي عصمت افندي	واصف	استانبول		١٣٢٢	
توركجه	٧	رسم	١٠	ايش نزكاهلري	٨
فرانسزجه	٦	رسم صناعي	٩	بخار ماكنلري	٥
تاريخ و جغرافيا	٨	دوغرامجيلك	٨	بخار قازانلري	٧
اقتصاد	٩	تزيينات	٨	صوصو تورلري	٨
اصول رفيزي	٥	تكنولوژي	٨	اشغال تورلري	٩
حفظ الصحه	١٠	كيمياي صناعي	٤	الكتريق نظريات	٥
حساب	٧	مكنه طبيعيه	٥	الكتريق تاسيساتي	٨
هندسه و مثلثات	٨	سيمانتك	٧	الكتريق ماكنلري	٨
جبر	٥	مقاومت مصالح	٦	زراعت ماكنلري	٨
هندسه تزييميه	١٠	ماكنه انشاآتي	٨		

منعت نومروسي ٩٠

طور و حركتي باكي

تحويلخانه معلمي — فابريقه مهندسي — استانبول صناعي مكتبي مديري

مكتب مذكورك عدنان افندي حضرتلرينك شهادتنامه سنك تحويلي ايله تسليم اولنمسي
استانبول والسنده ١٩٠٦/٦/١٩ تاريخنده معادن

Şahâdetnâme üzerinde Osmanlıca Türkiye Cumhuriyeti'nin yazılışı

Cumhuriyet dönemi. 19 Haziran 1926 tarihli Adnan Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Türkiye Cumhuriyeti

İstanbul Sanâyî Mektebi Şahâdetnâmesi

Hüviyet-i ictimâ'iyye ve müktesebât-ı ilmiyesi sağ sahifede tesbît edilen Adnan Efendi mektebin müddet-i mu'ayyene-i tahsîliyesi zarfında amelî ve nazarî tesviyeci motorcu olarak yetişmiş ve 1924 senesi netâyic-i imtihâniyesine nazaran yüksek derece ehliyet ve liyâkatle mektebden neşet etmişdir.

İstanbul Sanâyî Mektebi Müdürü | Fabrika Mühendisi | Tesviyehâne Muallimi

Mekteb Heyeti'nin Adnan Efendi hakkındaki şahâdeti tarafımızdan dahi tasdik olunur.

İstanbul Valisi namına Muavin

19.6.926

Tavır ve Hareketi: Pekiyi

Sanat Numarası: 9

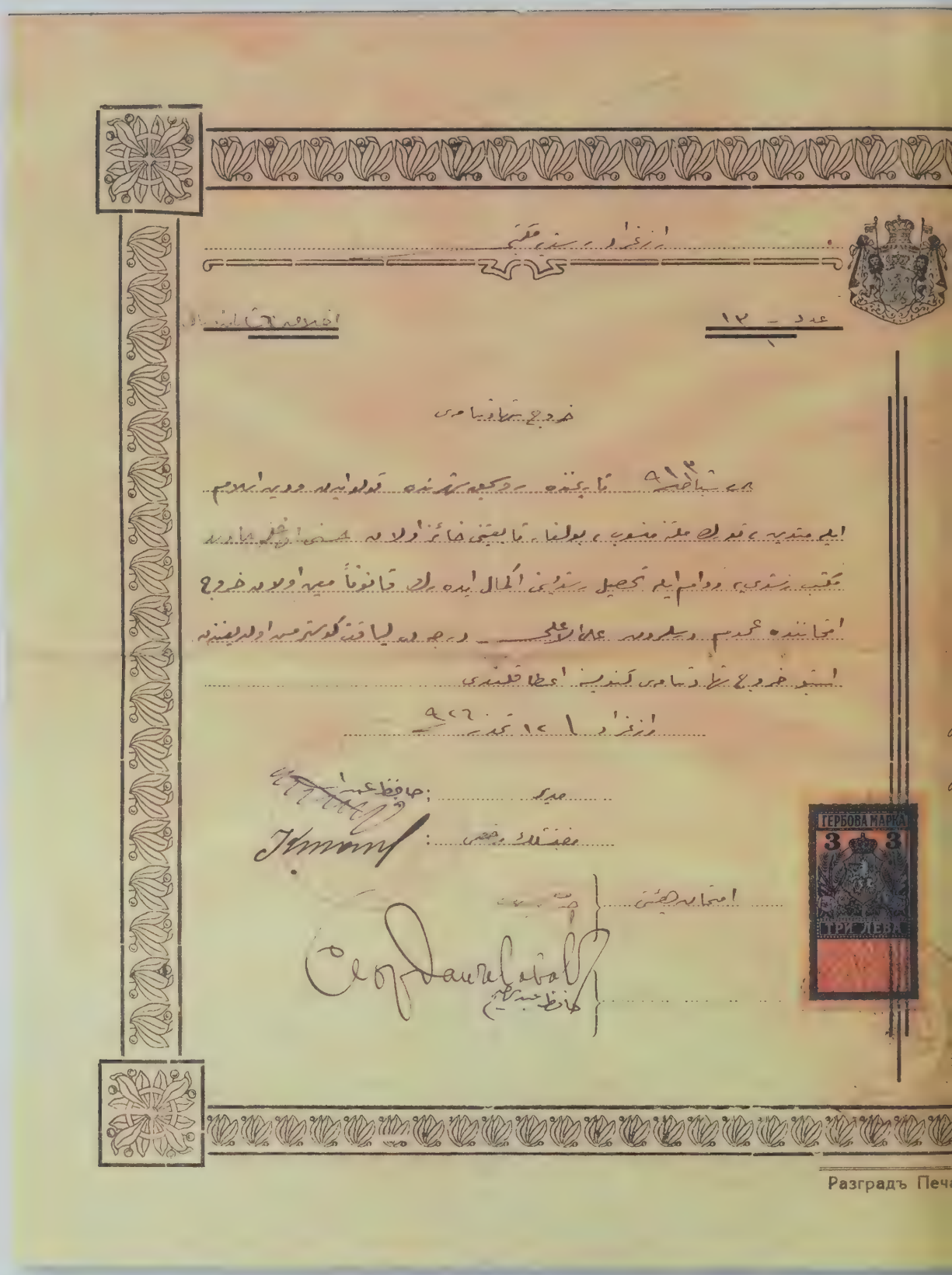
Doğduğu yıl	Doğduğu yer	Babası	Adı
1322	İstanbul	Vasıf	Mustafa Adnan Efendi

8	İş Tezgahları	10	Resim	7	Türkçe
5	Buhar Makinaları	9	Resm-i Sınâ'î	6	Fransızca
7	Buhar Kazanları		Doğramacılık	8	Tarih ve Coğrafya
8	Su Motorları		Tezyinât	9	İktisad
9	İştigal Motorları	8	Teknoloji	5	Usul Defteri
5	Elektrik Nazariyâtı	4	Kimyâ-yı sınâ'î	10	Hıfzü's-sıhha
	Elektrik Tesisatı	5	Hikmet-i Tabi'iyye	7	Hesab
	Elektrik Makinaları	7	Mihânik	8	Hendese ve Müsellesât
8	Ziraat Makinaları	6	Mukâvemet-i Cesâm	5	Cebir
		8	Makine İnşâatı	10	Hendese-i Tersimiye

SANAYİ MEKTEBİ ŞAHÂDETNÂMESİ

Sanayi mekteplerinin ilk nüveleri ve nizamnâmeleri Tanzimat döneminde ortaya çıkmış, II. Abdulhamid döneminde eğitim sisteminde I. Meşrutiyet'ten sonra ıslah-haneler, 1885'te sanayi mektebi adını almıştır. 1894'ten sonra hem okul sayıları artmış hem de okullar müstakil binalarına kavuşturulmuştur. 1913'te İdâre-i Umûmiye Vilâyet Kanunu'nun yayınlanması ile sanayi mekteplerinin masrafları vilayetler hususi idareleri bütçelerinden karşılanmaya başlayınca okullar önceki döneme nazaran daha istikrarlı bir konuma geldi, fakat bu kez de her vilayetin ayrı program tatbik etmesinden dolayı okullar arasında bir birlik kurulamadı. Bununla birlikte özellikle İstanbul sanat mektebi, Balkan ve I. Dünya Savaşı'nda teknik elemanlara duyulan ihtiyacın artmasından dolayı büyük önem kazandı. Bu okuldan mezun olanlar çeşitli Avrupa ülkelerine ihtisas yapmaları amacıyla gönderildi. Avrupa ülkelerinden de (özellikle Macaristan) teknik eleman getirilerek öğrencilerin daha iyi yetiştirilmelerine imkân sağlandı. Yukarıda sanat okulundan tesviyeci-motorcu olarak mezun olan bir kişiye verilen şahâdetnâme yer almaktadır. Şahâdetnâmede okulun sınava tabi tutulan derslerinden, oldukça yoğun bir program uygulandığı görülmektedir.

19 Haziran 1926 tarihli Adnan Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Razgrad Rüşdiye Mektebi'nde tahsilini ikmal eden Hüsnü oğlu Cavid Bey'in 12 Temmuz 1926 tarihli şahâdetnâmesidir.

Cumhuriyet dönemi. 12 Temmuz 1926 tarihli Cavid Efendi'nin şahâdetnâmesi.

203

РАДСКА ЧАСТНА ТУРСКА ПРОГИМНАЗИЯ

Свидѣтелство № 13

ЗА ЗАВЪРШЕНЪ ПРОГИМНАЗИЯЛЕНЪ КУРСЪ

Фаравидъ Хюсеиновъ, роденъ на
юлий 1913 г. въ гр. Дуее, околия ,
, отъ мухамеданско вѣроизповѣдание, по
ость ахуринъ, подаденъ бѣлѣжка, е свършилъ III класъ на
дска турска прогимназия прѣзъ 1925/26 учебна година
ита за завършенъ прогимназиялен курсъ, като редовенъ
, при поведение примѣрно, е показалъ общъ
ната добра (5 3/7)

а свидѣтелство, подписано отъ председателя и членоветѣ на изпитната
подпечатано съ училищния печатъ, се дава на Фаравидъ Хюс.
за удостовѣрение, че той е завършилъ курса на прогимназията.

Разградъ, 12 Юлий 1926 год.

ИЗПИТНА КОМИСИЯ:

ки пратеникъ: Директоръ: А. Х. Аллиоглу

ве:

л. Иванчевъ

Razgrad Rüşdiye Mektebi

Ahlâk: 6 Şayân-ı imtisâl

Aded-13/1

Hurûç Şahâdetnâmesi

28 Şubat 913 tarihinde Ruscuk şehrinde tevellüd eden ve dîn-i İslâm ile mütedeyyin, Türk milletine mensûb bulunan Bulgar tâbiiyetini hâiz olan Hüsnü oğlu Cavid Mekteb-i Rüşdîye devâm ile tahsîl senesini ikmâl ederek kânûnen muayyen olan hurûç imtihânında umûm derslerden aliyyü'l-a'lâ derecede liyâkat göstermiş olduğundan işbu hurûç şahâdetnâmesi kendisine i'tâ kılındı.

Razgrad 12 Temmuz sene 926

Müdîr Hâfız Abdullâh

Müfettişlik Murahhası

İmtihan Heyeti

Hâfız Abdurrahim

ГЕРБОВА МАРКА 3 3 ТРИ ЛЕВА

РАЗГРАДСКА

Свид

ЗА ЗАВ

28 февруари 1913

народност

Разградска

и на изпита за зав

ученикъ, при повед

устнъ

Това свидѣтелство

комисия и подпечатано

за уп

гр. Разградъ,

Министерски пратеникъ:

Членове:

Разградъ Печатница на Ал. Иванчевъ

А ТУРСКА ПРОГИМНАЗИЯ

ИСТВО № 13

РОГИМНАЗИЯЛЕНЪ КУРСЪ

..., роденъ на

Русе, околия ...,

...произповѣдане, по

..., е свършилъ III класъ на

...назия прѣзъ 1925/26 учебна година

...гимназиялень курсъ, като редовенъ

...ерно ..., е показалъ ... общъ

отъ председателя и членоветѣ на изпитната

печатъ, се дава на ...

...е завършилъ курса на прогимназията.

1926 год.

...ТНА КОМИСИЯ:

Директоръ: А. Х. Ахмедъ

İKİ DİLLİ HURÛÇ ŞAHÂDETNÂMESİ

Razgrad Rüşdiye Mektebi'nden verilen bu çıkış (hurûç) şahâdetnâmesi, talebenin isteği üzerine, derecesiyle birlikte söz konusu mektebi bitirdiğine dair verilen bir belge olarak verilmiştir.

12 Temmuz 1926 tarihli Cavid Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

عدد نمره‌سی ...

مدد نمره‌سی ۱۵۸۷

علی لیاقت درجه‌سی علی لاعمد

طور وحوکت درجه‌سی علی لاعمد

شهادتنامه مبادرت

فوتوغراف

شهادتنامه صاحبنك گیه مخصوصه‌سی

طبیب مدنم
نصرت احمد بك
ارضروم
۲۱۸
۲ - ۹۲۶

توركیه ذات الفنون طب مدرسه‌سنده وكتب طبیه عسكریه‌دن نشأت ایده‌رك ۱/غشت/۹۲۶ تاریخنده مدد/غشت/۱۳۲۷ تاریخنده كلفانه طبابت عسكریه‌سنه مكتب وسربازانه درجه‌سنده طبیب ملازم نصرت احمد بك دائی واخلی ، اتاق ، خاچی ، عصبی جلدی واخلی طوغه بولمه ، اراق ، اخلی وجرحی ، عینی ، نسائی سریان دیوانی فیلتكلرنده وتشریح مرضی ، كیمیای تحلیلی ، مختبر الصحه عسكری ، مفرزه وسفرده وحدت صحیه ، جراحی حربی واداره‌سنه دائر تحریراتی بتمامیكی تعلم ایدرك نظری وعملی درسی كورمكله وعلمیه انسانیه بلكنی وسیریاتی واهلیتی ثبت ایلدیكندن مشار الیه طبابت عسكریه‌سنه لیاقت درجه‌سنك علی لاعمد وطور وحوكت درجه‌سنك علی لاعمد اولدیغنی بیان شهادتنامه‌سنی ویردم ۱۰ احمد ۱۳۲۷

سربیت ومعیتنه مأمور ضابطانك مهر ومحل امضاسی

صحه ذاتیه سی ریاستنك مهر ومحل امضاسی

مفید عدده

Müdâvemet
Şahâdetnâmesi

Türkiye Cumhuriyeti Gülhane Tabâbet-i Askeriye Tıbbiekai Mekteb ve Seririyâtı

İlmî liyâkat derecesi
Aliyyü'l-a'lâ

Tavr ve hareket ve devâm
derecesi Aliyyü'l-a'lâ

Aded-i umûmî
Aded-i husûsî 1587

Şahâdetnâme sahibinin künye-i muvazzahası

Tabib Mülazım
Nusret Efendi bin İsmail
Erzurum
318
3-926

Türkiye Dârü'l-fünûnu Tıp Medresesinden ve Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriyeden neş'et ederek 1 Ağustos 926 tarihinden 1 Ağustos 927 tarihine kadar Gülhâne Tabâbet-i Askeriye mekteb ve seririyâtına devâm eden Tabib Mülazım Nüsrêt İsmail Efendi'nin Dahilî, İntânî, Hâricî, Asâbî, Cildi ve Efrencî, Turuk-ı bevliye, Üzmî, Enfî, Hançerevî Ayni, Nisâî seririyyât ve bevlî kliniklerinde ve Teşrîh-i marazî, Kimyâ-yı tahlîlî, Hıfzü's-sıhha-i askerî, hazarda ve seferde hizmet-i Sıhhiye, cerrâhî-i harbî ve Ortopedi Tedâvi-i mihanikî şu'belerinde nazarî ve ameli ders gördüğünü ve meleke ve mümârese iktisâb eylediğini ve Seririyât-ı dâhiliye şu'besinde daha ziyâde çalıştığını ve icrâ kılınan imtihânlar neticesinde liyâkat derecesinin Aliyyü'l-a'lâ ve tavr ve hareket derecesinin Aliyyü'l-a'lâ olduğunu mübeyyin şahâdetnâmedir. 1 Ağustos 1927

Müdiriyet ve Ser-tabâbetin mühr-i resmi ve imzâsı

Sıhhiye Dâiresi Riyâsetinin tasdîk mahalli

TIP MEDRESESİ TABÂBET-İ ASKERİYE ŞAHÂDETNÂMESİ

Miladî 1 Ağustos 1927 tarihli Nusret İsmail Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

تركيه جمهوريتى

زراعت وكالتى

شهادتنامه نومروسى ٣١
مكتب قيد نومروسى ٤٧
مكتب تحصيل صنف ..... ٣ ـ سنه
عموم نوط وطبعى ١٩٣٤
درجه‌سى ـ على الاعلا
تاريخ تنظيم ١٩٣٧

آطنه ..... منطقه زراعت مكتبى

شهادتنامه سى

امضاسى:
محمد شفيق

قيزاره نصا بسنده ايديلديكى وجهله مرسوله عثمانيه‌سى اوغلى محمد شكرى افندى مكتبك يرد غرافه‌سى بوتون درسلرى نظرى وعملى اولاردن تحصيل ايدرك بايلان امتحانلرده على الاعلا درجده موفق اولمسه وشهادتنامه افتخاريه ابراز لياقت ايلمشدر .

مكتب مديرى ـ زراعت مدير عموميسى ـ زراعت وكيلى
محمد شفيق

Belge Ölçüsü: 57.5 cm X 69 cm

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRÂ'AT VEKÂLETİ

Adana Mıntıka Zirâ'at Mektebi

Şahâdetnâmesi

Şahâdetnâme Numarası	31
Mektep Kayıt Numarası	47
Mektep Tahsil Müddeti	3 Sene
Umûm Not Vasatisi	19,34
Derecesi	Aliyyü'l-a'lâ
Tarih-i neşeti	1927

İmzası
Mehmed Şükrü

Kozan kazâsında ve Arslanpaşa mahallesinden mütevellid Osman Sırrı oğlu Mehmed Şükrü Efendi mektebin programındaki bütün dersleri nazarî ve ameli olarak tahsil ederek yapılan imtihânlarda aliyyü'l-a'lâ derecede muvaffak olmuş ve şahâdetnâme ahzına ibrâz-ı liyâkat eylemiştir

Zirâ'at Vekili namına Zirâ'at Müdir-i Umûmisi Mektep Müdürü

ZİRAAT MEKTEBİ ŞAHÂDETNÂMESİ

Teorik dersler yanında, öğretilen bilgilerin uygulamalarının da yapıldığı anlaşılan Zira'at mektebi şahâdetnâmesi.

Cumhuriyet dönemi. 1927 çıkışlı Mehmed Şükrü Efendi'nin şahâdetnâmesi (yanda)
1927 çıkışlı Mehmed Şükrü Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

معارف وکالتی

اوڑنا مکتب شهادتنامه‌سی

شهادتنامه صاحبنك	
آدی (اوزه‌ل اسمی)	احمد ضیاءالدین
باباسنك آدی	مصطفی
دوغدیغی یر	المدینه
دوغدیغی سنه	1929

عمومی نمره ۵۸ — خصوصی نمره ۱ — درس سنه‌سی 1928 – 1927

درسلر	درجه‌سی	درسلر	درجه‌سی
تورکجه قرائت	اوچ اوچ	ریاضی عاملر	بش اوچ
تاریخ - جغرافیا - وطنی معلومات	اوچ اوچ	خط فارسی	بش اوچ
طبیعیات عاملر	بش اوچ	رسم اوزاریدن - هندسه باشلری	
فیزیکا عاملر	بش اوچ	رسم	بش اوچ
بدنی تربیه	بش اوچ	موسیقی	بش اوچ

1928 – 1927 درس سنه‌سی نهایتنده مکتب تحصیلنی بیتیرن احمد ضیاءالدین افندی امتحانلرنده مکتب مأذونیتنی حائز اولمغله بو مأذونیتنامه ویریلدی.

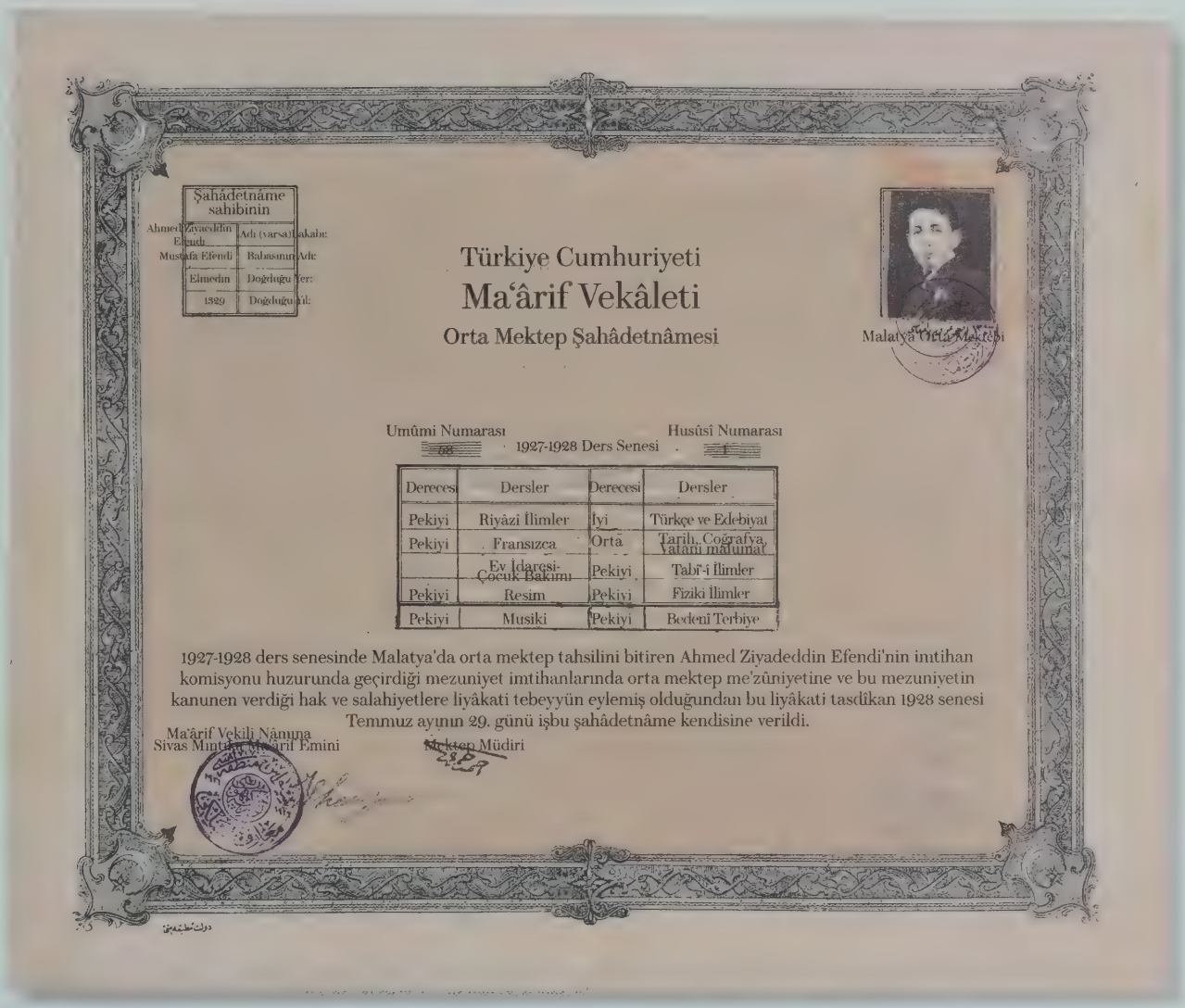
معارف وکیلی ناظمه
مکتب مدیری

1928 سنه‌سی تموز اینك 29 تاریخنده اشبو شهادتنامه کندیسنه ویریلدی.

Belge Ölçüsü: 26.5 cm X 24 cm

Mustafa Efendi'nin oğlu Ahmed Ziyaeddin Efendi'nin Malatya'da Orta Mektebi bitirdiğine dair kendisine takdim edilen 29 Temmuz 1928 tarihli şahâdetnâme.

Cumhuriyet dönemi. 29 Temmuz 1928 tarihli Ahmed Ziyaeddin Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Şahâdetnâme sahibinin

Ahmed Ziyaeddin Efendi	Adı (varsa) Lakabı:
Mustafa Efendi	Babasının Adı:
Elmedın	Doğduğu Yer:
1329	Doğduğu Yıl:

Türkiye Cumhuriyeti

Ma'ârif Vekâleti

Orta Mektep Şahâdetnâmesi

Malatya Orta Mektebi

Umûmî Numarası 68 — 1927-1928 Ders Senesi — Husûsî Numarası 1

Derecesi	Dersler	Derecesi	Dersler
Pekiyi	Riyâzî İlimler	İyi	Türkçe ve Edebiyat
Pekiyi	Fransızca	Orta	Tarih, Coğrafya, Vatanî malûmat
	Ev İdaresi-Çocuk Bakımı	Pekiyi	Tabî'î İlimler
Pekiyi	Resim	Pekiyi	Fizikî İlimler
Pekiyi	Musiki	Pekiyi	Bedenî Terbiye

1927-1928 ders senesinde Malatya'da orta mektep tahsilini bitiren Ahmed Ziyadeddin Efendi'nin imtihan komisyonu huzurunda geçirdiği mezuniyet imtihanlarında orta mektep me'zûniyetine ve bu mezuniyetin kanunen verdiği hak ve salahiyetlere liyâkati tebeyyün eylemiş olduğundan bu liyâkati tasdîkan 1928 senesi Temmuz ayının 29. günü işbu şahâdetnâme kendisine verildi.

Ma'ârif Vekili Nâmına
Sivas Mıntıka Ma'ârif Emini

Mektep Müdiri

دولت عثمانیه‌دن

ORTA MEKTEP ŞAHÂDETNÂMESİ

Belirtilen ders yılında, komisyonu huzurunda yapılan imtihanla, orta mektep tahsilinin bitirilerek mektepten mezun olduğuna ilişkin bilgilerin bulunduğu şahâdetnâme.

29 Temmuz 1928 tarihli Ahmed Ziyaeddin Efendi'ye ait şahâdetnâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

معارف وکالتی

وفا رحمت اوزنجی مکتب شهادتنامه سیدر

شهادتنامه صاحبنك

آدی (اوزه) اطلی	محمد فاضل اوغلی
ماباسنك آدی	مصطفی حسنات اوغلی
دوغدیغی یر	اسکی شهر
دوغدیغی یل	1328

خدمتی اوزره

عمومی نمره 155

1928 - 1927 درس سنه سی

درسلر	درجه سی	درسلر	درجه سی
تورکجه و ادبیات	پك ایی	ریاضی علملر	پك ایی
تاریخ - جغرافیا - وطنی معلومات	پك ایی	اجتمای فلسفی	پك ایی
طبیعی علملر	پك ایی	اداره سی - محاسبه تجاریه	
فیزیکی علملر	پك ایی	رسم	پك ایی

موسیقی : ایی

بدنی تربیه : ایی

1928 1927 درس سنه سنده وفا رحمت اوزنجی مکتب تحصیلنی بیتیروب مصطفی حسنات اوغلی محمد فاضل افندی نك امتحان توصیبوی حضورنده وکیل دیکی مأذونیت امتحانلرنه وفا مکتب مأذونیتنه دیو مأذونیتلك قانونا دیر دیکی

من وصله حیثیله لیاقتی تبیه ایلدیکمز اولدیغندن برلیسانجی نقصه دیر بیدی 1928 سنه سی تموز آیلك 30 نجی کونی اشبو شهادتنامه کتیبه دیر بیدی

معارف وکیلی نائبه

مکتب مدیری

Belge Ölçüsü: 24 cm X 29 cm

Cumhuriyet dönemi. 30 Temmuz 1928 tarihli Mehmet Fazıl Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Şahâdetnâme sahibinin

Mehmed Fazıl Efendi	Adı(varsa)
Mustafa Safvet Efendi	Lakabı
İstanbul	Baba Adı
1928	Doğduğu Yer
	Doğduğu Yıl

Türkiye Cumhuriyeti

Ma'ârif Vekâleti

Vefa Erkek Orta Mektep Şahâdetnâmesi

Umûmî Numara 195

1927-1928 Ders senesi

Husûsî Numara 1

İyi : Musiki

İyi : Beden Terbiyesi

Derecesi	Dersler	Derecesi	Dersler
Pekiyi	Riyazi İlmler	Pekiyi	Türkçe ve Edebiyat
Pekiyi	Ecnebi Lisanı	Pekiyi	Tarih - Coğrafya - Vatanî Malumat
X	Ev idaresi - Çocuk bakımı	Pekiyi	Tabiî İlmler
Pekiyi	Resim	Pekiyi	Fiziki İlmler

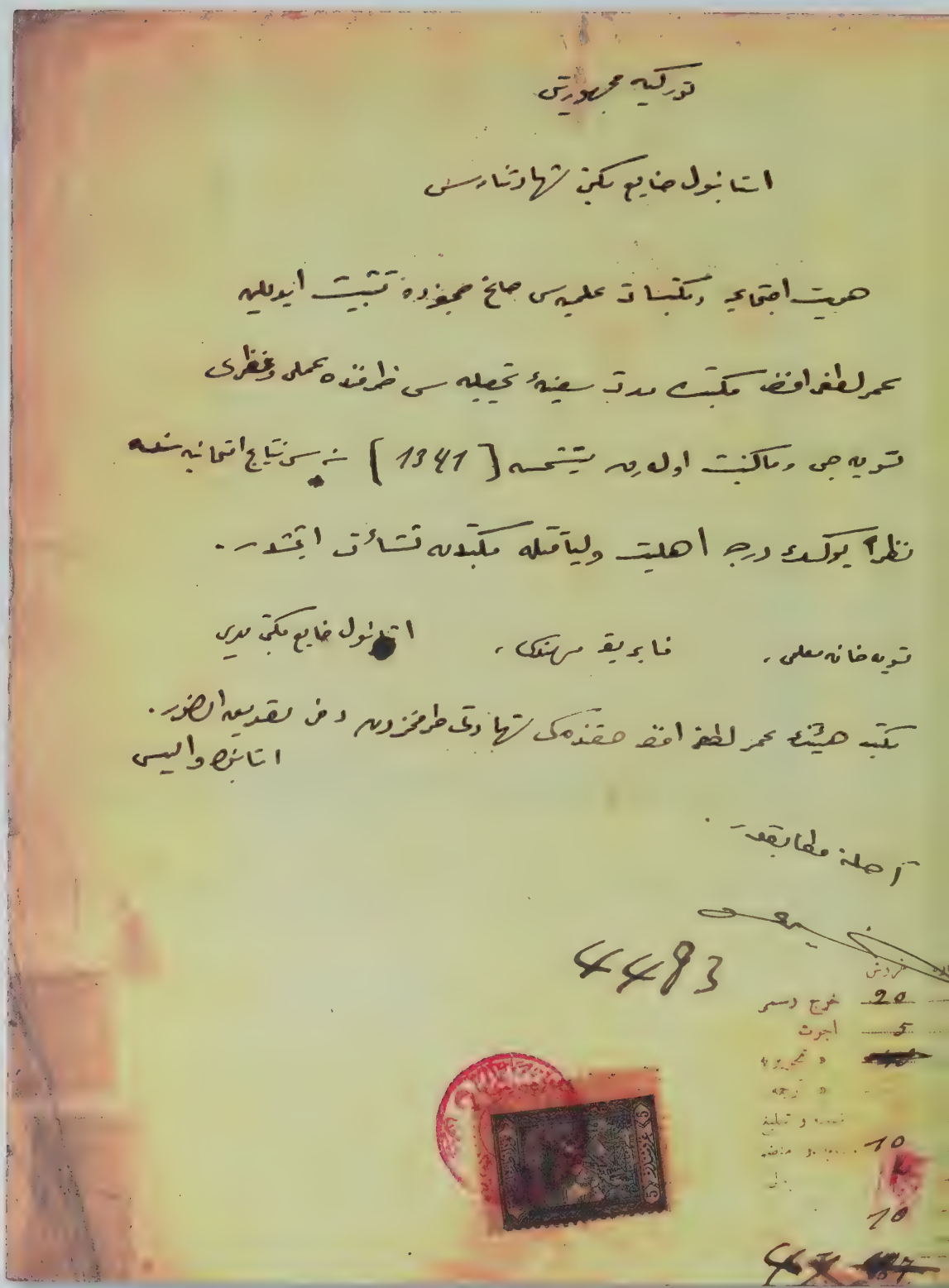
1927-1928 Ders senesinde orta mektep tahsilini bitiren Mustafa Safvet Efendi'nin oğlu Mehmed Fazıl Efendi'nin imtihan komisyonu huzurunda geçirdiği mezuniyet imtihanında orta mektep mezuniyetine ve bu mezuniyetin kanunen verdiği hak ve salahiyetlere liyâkati tebeyyün eylemiş olduğundan bu liyâkati tastiken 1928 senesi Temmuz ayının 30. günü iş bu şahâdetnâme kendisine verildi

Ma'ârif Vekili namına
Mıntıka Ma'ârif Emini
namına

ORTA MEKTEP ŞAHÂDETNÂMESİ

1928 yılında yapılan Harf Devrimi'nden önce, asli alfabemizle diploma verilen son ders yılı 1927-1928'dir. Bu yıldan sonra diplomalar artık yeni alfabeyle düzenlenecektir.

Cumhuriyet dönemi. Mehmet Fazıl Efendi'nin şahâdetnâmesi'nin günümüz alfabesi ile tercümesi.

تورکیه جمهوریتی

استانبول صنایع مکتبی تحاویلنامه سی

حربیه اجتماعیه و مکتبات علمیه سی صاحبی محمود ذاده تبیت ایدیلیه

محمد لطفی افندی مکتب مدت سنه تحصیله سی ظرفنده عملی و نظری

تویه جی و ماکینت اولدیغی تشخیص [1341] سنه سی نتایج امتحانیه سنه

نظراً یوکسک درجه اهلیت و لیاقتله مکتبدن نشأت ایتمشدر.

تویه خانه معلمی، فابریقه مرتکی، استانبول صنایع مکتبی مدیری

مکتب حینک محمد لطفی حقندهکی تحاویلنامه طرفمزدن ویرلمشدر.

اصلنه مطابقدر.

4483

خرج دسم 20
اجرت 5
10
10

صفحه نومروسی

8

طور حرکتی

بدء ای

بویه نومروسی 1536

صره نومروسی 0466

مقبوض نومروسی 4483

19 ایلول 1928

آدی		بابا سی		درغدیغی یی		درغدیغی یل	
محرلطفی		حافظ رجب		استانبول		1924	
تورکجه	9	رسم	9	اسیف نزهاحلری	8		7
فرانسزجه	7	رسم ضاعی	9	بخار ماکنه رسمی	9		8
تاریخ دموقدونیا	10	دفتر مبیعه	-	بخار قوماندری			7
اقتصاد	8	تزیینات	-	صرموتورلری			7
اصول دفتر	7	تکنولوژی	7	اقتصاد موتورلری	7		8
حفظ الصحه	9	کیمیای ضاعی	7	الکتریسیته نظریاتی	7		7
حساب	8	حکمت طبیعیه	7	الکتریسیته تطبیقاتی	-		-
هندسه وتحتات	10	بنائیک	9	الکتریسیته ماکنه رسمی	-		-
جبر	9	مقاومت اجسام	6	زراعت ماکنه رسمی	8		8
هندسه تحلیلیه	8	ماکنه آتاری	6				

SANAYİ MEKTEBİ ŞAHÂDETNÂMESİ

توکیه جمهوریتی

معارف وکالتی

خانیاده مدرسه‌سی ایلیسنه مختص

اینجی دوره شهادتنامه‌سی

شهادتنامه آلان محمد حمدی افندینک کیمیسی

آدی	محمد حمدی افندی
دوغدیغی یر	استانبول
دوغدیغی تاریخ	[illegible]
دینی	اسلام
تابعیتی	توركيه جمهوريتی

اشبو شهادتنامه طرفمزدن ویرلمشدر .

طور وحرکت: لیسه

درجه: اولی

درسلر	نوت ورلدیکی		ملاحظات	درسلر	نوت ورلدیکی		ملاحظات
	رقم ایله	یازی ایله			رقم ایله	یازی ایله	

نسخه تحصیلی اجابا یه ویرلمشدر . درجه ماذون اولدیغی کوسترن اشبو شهادتنامه ویرلمشدر .

معاون — معاون — مدیر — مکتب مدیری

Belge Ölçüsü: 47 cm X 33 cm

LİSE ŞAHÂDETNÂMESİ

Kabataş Erkek Lisesi'nden verilen okul ikinci devre şahâdetnâmesi. İmtihanın yapıldığı dersler sekiz adet olarak görülmekte, fakat Türkçe ve Edebiyat, Tarih ve Coğrafya, Fizik ve Kimya, Arapça ve Farsça dersleri aslında birbirinden ayrılırsa, toplam ders sayısının da on iki olduğu görülür.

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

Künyesi

Ş. Za. Vekili Mustafa oğlu
Hasan Tahsin of Sivas
Doğumu : 322
Tuhulu : 30-X-926
Kaydı : 8-IX-929
Sınıfı : 929-B 39

Yukarıda künyesi yazılı Hasan Tahsin **efendi** 1929 **senesi harbiye mektebi tahsilini muvaffakıyetle ikmal ederek neş'et etmiş olduğundan bu şehadetname mumaileyhe verilmiştir.**

Sınıf **zabiti**	Dahiliye **müdürü**	Heyeti erkân **reisi**	Harbiye mektebi **müdürü**
Bin.	Kay.	Kay.	Alora

Sınıf
929

İstanbul Askeri Matbaa - 1929

Tavır ve hareket ve ilmi derecesi

1 . DEVRE

Sınıfta kaçıncı olduğu	Emsal ile beraber hasıl olan numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri	Emsal ile beraber hasıl olan numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri
	69,31		Tabiye	17,3		Askerî ~~kimya~~ kanunlar
	42,35		Haritacılık	39,5		idman ve eskrim
	34,25		Silâh fenni	27,75		Binicilik
	59		istihkâmcılık	18,25		Hıfzıssıhha
	33,47		~~Havacılık~~ U. tarihi ve Coğr.			~~Türkçe~~
	54		Muhaberecilik	26,25		Yabancı dil
			~~Otomobilcilik~~	19		~~Mesleki talim~~ U. hıfzıssıhha
			Ordu bilgisi	451	141	yekûn

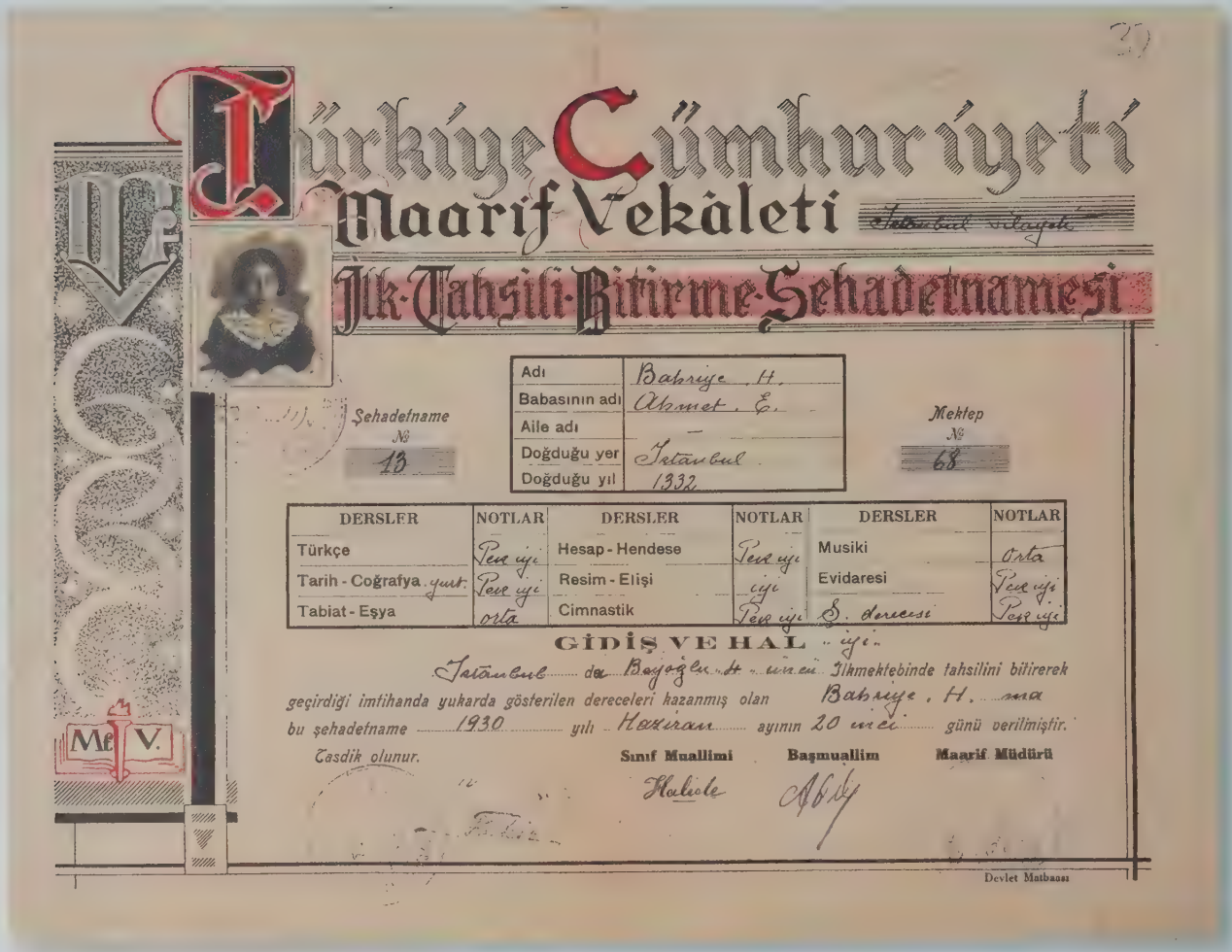
2 . DEVRE

Sınıfta kaçıncı olduğu	Emsal ile beraber hasıl olan numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri	Emsal ile beraber hasıl olan numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri
	4	2	Tabiye	5	5	Hayvan hıfzıssıhhası
	15	3	Harp tarihi ve askerî coğrafya	8	4	Türkçe
	12	4	Haritacılık ve arazinin tetkik ve muhakemesi	6	3	Yabancı dil
	9	3	silâh fenni	24	3	Piyadecilik
	12	4	istihkâmcılık (tahaffuz ve gizleme)	24	3	Makinalı tüfek
	8	4	Havacılık	16	4	Hafif havan
	9	3	Muhaberecilik	20	4	Topçuluk
	8	4	Otomobilcilik	12	4	istihkâmcılık
	12	4	Ordu bilgisi	15	3	Muhabere vasıtaları
	4	4	Askerî levazım ve idare	15	5	idman ve eskrim
	10	5	Askerî kimya	15	5	Binicilik ve arabacılık
	13	3	insan hıfzıssıhhası	290		Yekûn

Her iki sınıfta kazanılan numaraların yekûnü umumisi 741,59 olup tavır ve hareketten dolayı tenzili icap eden —— numaradan safi yekûn 741 ve her iki sınıfta kazanılan numaralar yekûnuna göre 149 mevcudundaki sınıfın 97 inci olmuştur.

Harbiye mektebi
müdürü
C. Orbay

Belge Ölçüsü: 57 cm X 41 cm

Türkiye Cümhuriyeti
Maarif Vekâleti
İlk Tahsili Bitirme Şehadetnamesi

Şehadetname № 13

Mektep № 68

Adı	Bahriye H.
Babasının adı	Ahmet E.
Aile adı	—
Doğduğu yer	İstanbul
Doğduğu yıl	1332

DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR
Türkçe	Pek iyi	Hesap - Hendese	Pek iyi	Musiki	Orta
Tarih - Coğrafya - yurt	Pek iyi	Resim - Elişi	iyi	Evidaresi	Pek iyi
Tabiat - Eşya	orta	Cimnastik	Pek iyi	3. derecesi	Pek iyi

GİDİŞ VE HAL iyi.

İstanbul da Beyoğlu 4 üncü İlkmektebinde tahsilini bitirerek geçirdiği imtihanda yukarda gösterilen dereceleri kazanmış olan Bahriye H. nın bu şehadetname 1930 yılı Haziran ayının 20 inci günü verilmiştir.

Tasdik olunur.

Sınıf Muallimi Halide

Başmuallim

Maarif Müdürü

Devlet Matbaası

Belge Ölçüsü: 30 cm X 23 cm

İLK TAHSİLİ BİTİRME ŞEHADETNAMESİ

1930 yılına ait "İlk tahsili bitirme" şahâdetnâmesi. Talebenin "aile adı" olarak yer alan soyadı kısmı boş bırakılmış. Bu da henüz soyadının verilmediğini gösteriyor. İlkokulun da sıra numarasıyla gösterildiği, her okula günümüzdeki gibi bir isim verilmediği görülüyor. Ayrıca "Cumhuriyet" kelimesinin "Cümhuriyet" şeklindeki imlâsı da dikkati çekiyor.

Cumhuriyet dönemi. 20 Haziran 1930 tarihli Bahriye Hanım'ın şahâdetnâmesi.

Kasabası (köyü) Rusdiye mektebi

BULGARİSTAN

Türk Rusdiye mekteplerine mahsus

Şehadetnâme

Defter kebir № 6 № 6 Kazanılan № Derecesi №

Tam yekûn № Ahmet oğlu (kızı) Ahmet 13. II 1914 tarihinda Trabzon

kasabası (köyü) Trabzon kaza Trabzon

Rusdiye mektebi III ncü sınıfından olup 1929 1930 ders senesi nihayetine kadar aşağıdaki cedvelde gösterilen numeroları kazanmış ve etti derecede mektebini ikmâl etmiştir.

Trabzon kasabası (köyü) 29 Haziran 1930 s

СВИДЕТЕЛСТВО

№ 6

Ахмедъ Ефенди Мехмедовъ роденъ на 13-и февруарии 1914 год. въ гр. (с.) Хавазлий околия Хавазлийска окржгъ Варненски по народность Турчинъ Мухамеданско вѣроизповедание, поданикъ Българенъ е следвалъ презъ учебната 1929 1930 год. въ III класъ и е завършилъ сжщия съ следнитѣ успѣхи по отделнитѣ предмети.

гр. (с.) Хавазлий 29 VI 1930 год.

Поведение: Примѣрно Прилѣжание: Добро

Ahlâkı: Numune imtisal Gay ve çalışkanlığı: Ciddiyetle

№	Dersler	Numerolar Rakkamla	Tâbirle	УСПѢХЪ Съ думи	съ цифри	Предмети	№
1	Kuran ve tecvit	5	Beş			Коранъ и Тедживидъ	1
2	Din dersleri	5	Beş	Примѣрно	5	Вѣроучение	2
3	Türkçe gramer	4	Dört	Добре	4	Турски Граматика	3
4	. Kıraat	4	Dört	Добре	4	. Четение	4
5	. İmlâ	4	Dört	Добре	4	. Писание	5
6	Bul. cografiyası	5	Beş	Примѣрно	5	Българо географія	6
7	. Tarihi	4	Dört	Добре	4	Българска история	7
8	Hikmet	4	Dört	Добре	4	Химия	8
9	Kimya	4	Dört	Добре	4	Физика	9
10	Bulgarca Gramer	4	Dört	Добре	4	Българ. Граматика	10
11	. Kıraat	4	Dört	Добре	4	. Четение	11
12	. İmlâ	4	Dört			. Писание	12
13	Hesap	5	Beş			Смѣтание	13
14	Hendese	5	Beş			Геометрия	14
15	Resim	4	Dört	Добре	4	Рисуване	15
16	Musiki	5	Beş			Пѣние	16
17	Hüsn-ü yazı	3	Üç			Краснописание	17
18	Cimnastik	—	—			Гимнастика	18
19	El işi	—	—			Ржчна работа	19
20							20
21							21

İzinli terki: 7 saattir Izinsiz terki: saattir.

Изключени: 7 часа Неизключени часа.

Müdür: Директоръ:

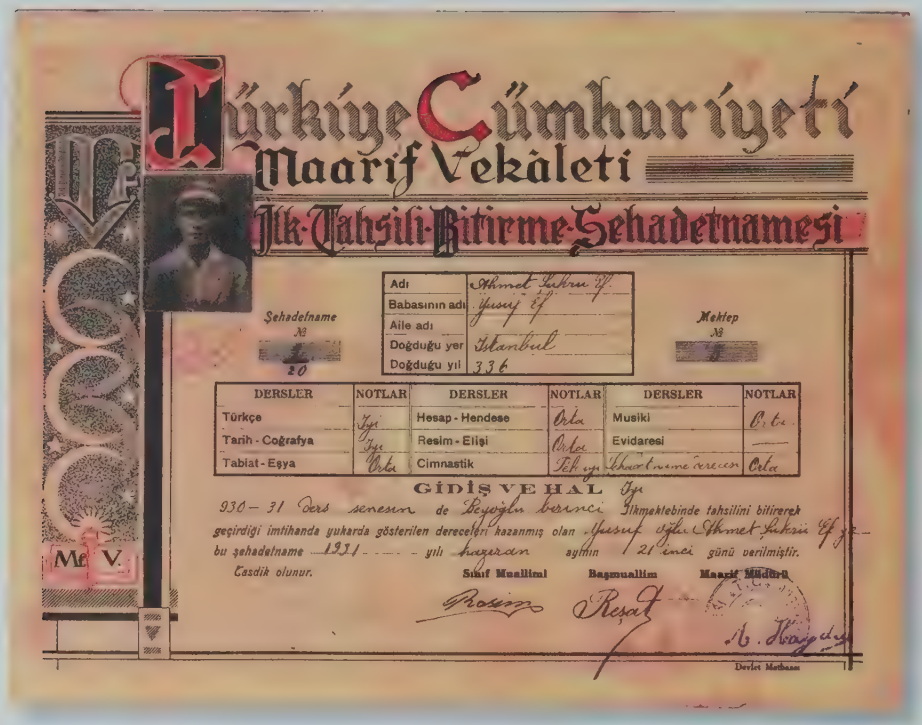
Sınıf muallimi: Класенъ наставникъ:

Belge Ölçüsü: 23 cm X 37 cm

BULGARİSTAN TÜRK RÜŞDİYE MEKTEBİ ŞEHADETNÂMESİ

Türkçe ve Bulgarca olarak iki dilde verilen şahâdetnâme, 1929-1930 ders yılında verilmiş olmasına rağmen; Türkiye'de yapılan yenileştirmelerin henüz onlara yansımadığı görülüyor. Sadece alfabe değişikliği dışında görülen dersler ve kullanılan dil aynı kalmış.

Cumhuriyet dönemi. 20 Haziran 1930 tarihli Ahmet Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Türkiye Cümhuriyeti
Maarif Vekâleti
İlk Tahsil Bitirme Şehadetnamesi

Adı	Ahmet Şükrü Ef.
Babasının adı	Yusuf Ef.
Aile adı	
Doğduğu yer	İstanbul
Doğduğu yıl	336

Şehadetname No 20 — Mektep No

DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR
Türkçe	İyi	Hesap - Hendese	Orta	Musiki	Orta
Tarih - Coğrafya	İyi	Resim - Elişi	Orta	Evidaresi	—
Tabiat - Eşya	Orta	Cimnastik	Pek iyi	Ehvali ruhiye ve ahlâk	Orta

GİDİŞ VE HAL İyi

930 – 31 ders senesinin de Beyoğlu birinci ilkmektebinde tahsilini bitirerek geçirdiği imtihanda yukarda gösterilen dereceleri kazanmış olan Yusuf oğlu Ahmet Şükrü Ef. ... bu şehadetname 1931 yılı haziran ayının 21 inci günü verilmiştir.

Tasdik olunur. Sınıf Muallimi Başmuallim Maarif Müdürü

Reşat

Devlet Matbaası

Belge Ölçüsü: 30 cm X 23 cm

Türkiye Cümhuriyeti
MAARİF VEKÂLETİ

Hususî No: — Umumî No: — Şehadetname sahibinin Adı: Nimet H. Babasının adı: Atıf B. Aile adı:

1931 - 1932 ders yılında ... Evvelkiy hz hisesinde tahsilini bitiren Nimet H talematnamesi ahkâmınca teşekkül eden imtihan komisyonu önünde geçirmiş olduğu mezuniyet imtihanları neticesinde – İyi – ... derecede lise mezunluğuna ve bu payenin istilzam ettiği hak ve salâhiyetlere lâyık olduğu anlaşılmakla bu liyâkatini tasdik için işbu şehadetname ... yılı ... ayının ... günü kendisine verilmiştir.

Doğduğu yer: — Doğduğu yıl: 1316

Maarif Vekili n. — Mektep müdürü H makas

B. Cemil

Dairece tescil olunmuştur
Maarif Vekâleti Orta Tedrisat Umum Müdürü
M. Emin

LİSE ŞEHADETNAMESİ

1932 yılında verilen bu şahâdetnâmede okulların Ma'ârif Vekâleti'ne bağlı olduğu görülüyor. Talebenin aile, yani soyadı kısmı boş bırakılmış. Geçirdiği imtihan sonucunda başarılı olması dolayısıyla lise mezunluğuna ve bu payenin gerektirdiği hak ve yetkilere lâyık olduğunun anlaşıldığı ve şahâdetnâmenin bu liyâkatin tasdiki için verildiği belirtiliyor. İmtihana girdiği dersler ve notlar yer almıyor.

Cumhuriyet dönemi. 21 Haziran 1931 tarihli Ahmet Şükrü Efendi'nin şahâdetnâmesi. (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 23 Temmuz 1932 tarihli Nimet Hanım'ın şahâdetnâmesi. Altta)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Milli Müdafaa Vekâleti

Gedikli Küçük Zabit İhz. Mek. Şahadetnamesi

Adı	Mahmud
Babasının adı	Mehmet
Doğduğu yer	Eskişehir
Doğduğu yıl	330

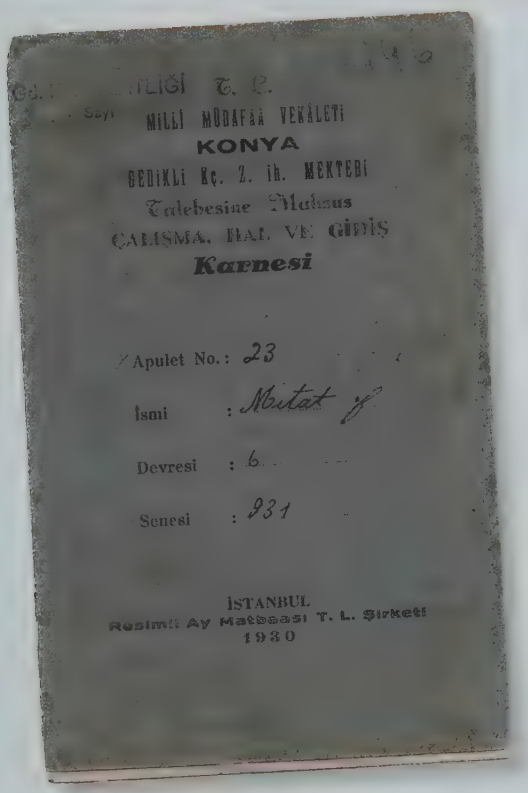
DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR
TÜRKÇE	orta	Kroki ve Basit Topografya	orta	MUSİKİ	İyi
TARİH	orta	HIFZISIHHA	İyi	İdman - İskrim - Spor	İyi
COĞRAFYA		FİZİK - KİMYA	orta	Askerliğe Hazırlık	İyi
GÜVERCİNCİLİK	-	Ameli Elektrik, Muhabre	orta	Binicilik ve Arabacılık	-
AMELİ MAKİNE	orta	MOTÖRCÜLÜK	orta	Hesap	orta

GİDİŞ VE HAL: İyi

Ankarada Gedikli Küçük Zabit İhzarı Mektebinde tahsilini bitirerek geçirdiği imtihanda yukarıda gösterilen dereceleri kazanmış olan Mahmut Oğlu Mahmut Efendiye bu şahadetname verilmiştir. 1 Nisan 1933

Devre Muallimi Tedrisat Müdürü Mektep Müdürü

Belge Ölçüsü: 34 cm X 26 cm

...LİĞİ T. C.
MİLLİ MÜDAFAA VEKÂLETİ
KONYA
GEDİKLİ Kç. Z. İh. MEKTEBİ
Talebesine Mahsus
ÇALIŞMA, HAL VE GİDİŞ
Karnesi

Apulet No.: 23
İsmi : Mutat
Devresi : 6
Senesi : 931

İSTANBUL
Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi
1930

GEDİKLİ KÜÇÜK ZABİT MEKTEBİ ŞAHADETNAMESİ

1909 Yılında Osmanlı askeri yapısı için de, ordunun orta kademesi subaylarını yetiştirmek üzere kuruldu. İlk etapta Selanik, Edirne, Beyrut, Erzincan'da açılan "Küçük Zabit Mektepleri" belli bir süre sonunda toprak kayıpları nedeniyle kapanmak durumunda kaldı.

Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun 1924 yılında kabulü ile birlikte Türk Eğitim Sistemi içinde bu okullar yeniden düzenlenerek Ankara, İstanbul ve Konya da "Gedikli Küçük Zabit" hazırlık mektepleri olarak tekrar yerini aldı.

Günümüzde 25 Temmuz 2016 tarihinde çıkarılmış bir kanunla bu okullar Milli Savunma Üniversitesi'ne bağlanarak "Kara Astsubay Meslek Okulu" olarak eğitimine devam etmektedir.

Cumhuriyet dönemi. 1 Nisan 1933 tarihli Mahmud Efendi'nin şahâdetnâmesi.

ŞEHADETNAME SAHİBİNİN :
Adı: Burhan
Babasının adı: Ali
Doğduğu yer: Ayvalık
Doğduğu yıl: 1329

T.C.

ASKERİ LİSE ŞEHADETNAMESİ

U.NUMARA 511 — 1932 1933 DERS SENESİ — H.NUMARA 1161

DERSLER :	DERECE	DERSLER :	DERECE
Türkçe Edebiyat	5	Fiziki ilimler	4
Tarih, Coğrafya	4	Riyazi ilimler	4
Felsefe, İctimaiyat	5	Yabancı dil	4
Tabii ilimler	5	Askerliğe hazırlık	2

Kuleli Lise... lise takımına bitiren Burhan oğ. nin imtihan komisyonu huzurunda geçirdiği mezuniyet imtihanlarında lise mezuniyetine ve bu mezuniyetin kanunen verdiği hak ve selahiyetlere liyakati tebeyyün eylediğinden bu liyakati tasdikan 1933 senesi ...mayıs... ayının 24üncü günü işbu şehadetname kendisine verildi

Mektep Müdürü — Askeri liseler Müfettişi

Belge Ölçüsü: 28 cm X 24 cm

ASKERİ LİSE ŞEHADETNAMESİ

Herhangi bir kuruma bağlılığı gösterilmeden doğrudan "T.C. Askeri Lise Şehadetnamesi" olarak isimlendirilen belgede imtihana girilen dersler ve alınan notlar gösterilmektedir.

DENİZ HARP MEKTEBİ ŞEHADETNAMESİ

1933 yılında verilen şehâdetnâme, şekil bakımından günümüz diplomalarından oldukça farklı. İki bölüme ayrılan şahâdetnâmenin birinci bölümü "Donanma, Mektep gemisi, Fabrika" tahsilleri, ikinci bölümü ise "Harp Mektebi" tahsili için ayrılmıştır. Diplomanın etrafı bu tahsillere ait fotoğraflarla süslenmiştir.

Cumhuriyet dönemi. 24 Mayıs 1933 tarihli Burhan Efendi'nin şahâdetnâmesi. (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 1933 tarihli Necmi İsmail Efendi'nin şahâdetnâmesi(yanda)

DENİZ HARP MEKTEBİ

ŞEHADETNAMESİ

Şehadetname Nº 43
Mesleki Makina
Adı Necmi Ef.
Babasının adı İsmail
Aile lâkabı
Memleketi İstanbul
Nº 21

Donanma, mektep gemisi, fabrika tahsilleri

Tahsil tarihi	Tam numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri ve tahsil gördüğü mevki	Tam numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri ve tahsil gördüğü mevki

Harp mektebinde tahsil

Tahsil tarihi 1922 - 1923	Tam numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri	Tam numara	Kazanılan numara	Derslerin isimleri
	5	Pkyi	Riyaziye	5	Pkyi	Kimya
	5	Pkyi	Elektrik	5	Pkyi	Resmi Fransa
	5	Pkyi	Mihanik	5	Pkyi	Italyanca
	5	Ç. Pkyi	Makina	5	Ç. Pkyi	Askeri Malûmat
	5	Ç. Pkyi	Resmi makina	5	Pkyi	B. Terbiyesi

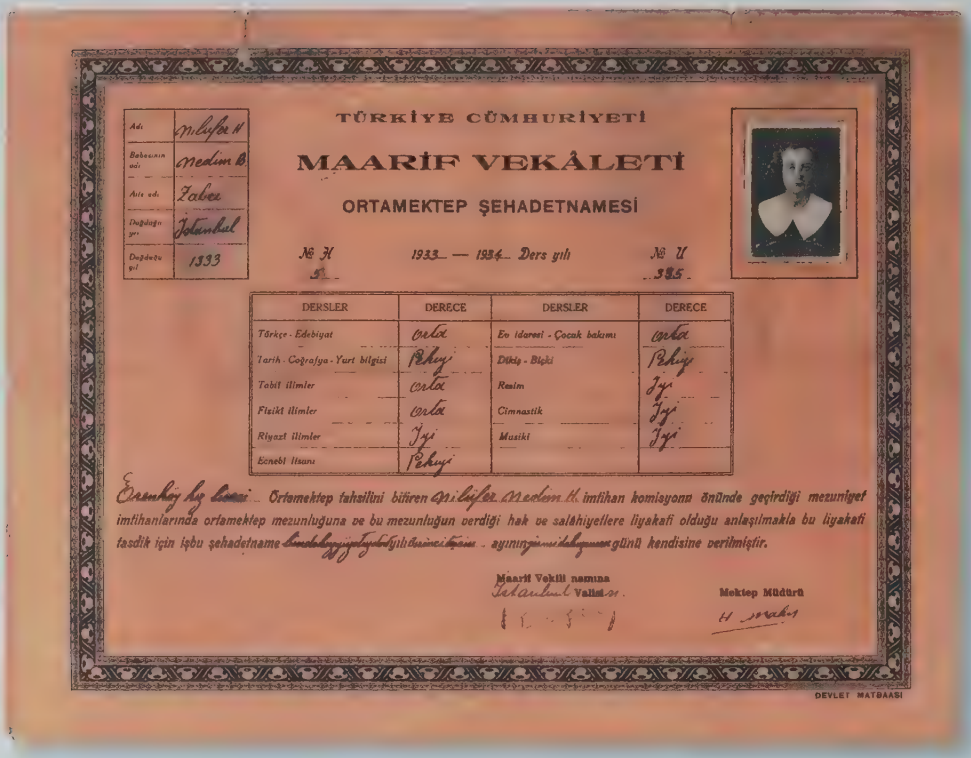
Deniz harp mektebinde ve diğer gemi ve mevkilerde gördüğü derslerden kazanılan numaraların yekûnuna göre derecei ihliyeli Pkyi olarak takdir edilmiştir

Deniz harp mektebi müdürü

Yukarda künyesi yazılı Necmi İsmail Efendi 1923 senesi Deniz harp mektebi tahsilini muvaffakiyetle bitirerek çıkmış olduğundan kendisine bu şehadetname verilmiştir.

~~Deniz mektebler ve kıtalar müdürü~~ | Deniz harp mektebi müdürü | Heyeti erkân reisi | Dahiliye müdürü | Sınıf zabiti

Farık Bey

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

MAARİF VEKÂLETİ

ORTAMEKTEP ŞEHADETNAMESİ

Adı	Nilüfer H.
Babasının adı	Medim B.
Aile adı	Yabez
Doğduğu yer	İstanbul
Doğduğu yıl	1333

№ H 5 — 1933 — 1934 Ders yılı — № U 385

DERSLER	DERECE	DERSLER	DERECE
Türkçe - Edebiyat	orta	Ev idaresi - Çocuk bakımı	orta
Tarih - Coğrafya - Yurt bilgisi	Pekiyi	Dikiş - Biçki	Pekiyi
Tabii ilimler	orta	Resim	İyi
Fizikî ilimler	orta	Cimnastik	İyi
Riyazî ilimler	İyi	Musiki	İyi
Ecnebî lisanı	Pekiyi		

Eyüp Kız Lisesi Ortamektep tahsilini bitiren Nilüfer Medim H. imtihan komisyonu önünde geçirdiği mezuniyet imtihanlarında ortamektep mezunluğuna ve bu mezunluğun verdiği hak ve salâhiyetlere liyakati olduğu anlaşılmakla bu liyakati tasdik için işbu şehadetname [illegible] ayının [illegible] günü kendisine verilmiştir.

Maarif Vekili namına
İstanbul Valisi

Mektep Müdürü

DEVLET MATBAASI

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF VEKÂLETİ

Tahsil müddeti beş sene olan İstanbul Mıntaka San'at Mektebinin Elektrikci şubesine intisap ederek 1932 - 1933 ders yılında tahsilini bitiren Mehmet Ali Efendinin imtihan komisyonu önünde nazarî ve amelî derslerden geçirdiği imtihanlarda pek iyi derecede muvaffak olduğunu ve san'at mektebinin Elektrikcilik şubesi mezunu olmak hakkını kazandığını tasdik için işbu şahadetname 1933 yılı Birinci teşrin ayının 29 cu Pazar günü kendisine verilmiştir.

Maarif Vekili

İstanbul Mıntaka San'at Mektebi Müdürü

Hususi № 249

Umumi № 1009

Şahadetname sahibinin

Adı	Babasının adı	Aile adı
Mehmet Ali Ef.	Mestan Ef.	Koldaş

Doğduğu yer: Eski Zağra

Doğduğu yıl: 329

167

Dairece tescil olunmuştur.

Maarif Vekâleti Mesleki ve Teknik Tedrisat Umum Müdürü

M. Rıza

547
14

Cumhuriyet dönemi. 29 Ekim 1934 tarihli Nilüfer Hanım'ın şahâdetnâmesi (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 29 Ekim 1933 tarihli Mehmet Ali Efendi'in şahâdetnâmesi (altta).
Cumhuriyet dönemi. 31 Temmuz 1934 Tarihli M. Şahabettin Bey'in şahâdetnâmesi(yanda)

UMUMİ SAYI 1763
HUSUSİ SAYI 22

İLMİ LİYAKAT DERECESİ Eyi
TAVRUHAREKET VE DEVAM DERECESİ Çok eyi

GÜLHANE TATBİKAT MEKTEP VE HASTANESİ

ŞEHADETNAMESİ

ŞEHADETNAME SAHİBİNİN AÇIK KÜNYESİ

Müdavim Tabib Mülâzım
Şükrü oğlu M. Sabahattin
İstanbul
322
933-18

FOTOĞRAFI

Türkiye Darülfünun Tıp Medresesi Askerî kısmından neş'et ederek (1-11-933) tarihinden (19-7-934) tarihine kadar Gülhane Tatbikat Mektep ve Hastanesine devam eden Tabip Mülâzim (Şükrü oğlu M. Sabahattin) Efendinin dahili, entanî, haricî, asabî, cildî ve efrenci, turuku beoliye, üznî, enfi, aynî, nisaî, seririyat ve polikliniklerinde ve teşrihi marazî, kimyayi tahlilî, hıfzıssıhhai askerî, hazarda ve seferde hidematı sıhhiye, cerrahii harbî ve ortopedi tedavii mihanikî şubelerinde nazarî ve amelî ders gördüğünü ve meleke ve mümarese iktisap eylediğini ve (Nişancıye) şubesinde daha ziyade çalıştığını ve icra kılınan imtihanlar neticesinde liyakat derecesinin (Eyi) ve tavruhareket derecesinin (Çok eyi) olduğunu mübeyyin şehadetnamedir. 31 / 7 / 1934

MUALLİM

MÜDÜR VE BAŞHEKİM

MİLLİ MÜDAFAA
SIHHAT İŞLERİ DAİRE REİSİ

Maalum

№ 210

STE JEANNE D'

Fransız orta Mektebi

İSTANBUL-FERİKÖY

Tahsili Tali Şehadetnamesi — Diplôm

Mektebimiz talebelerinden Nesim

Kohen efendinin.

Fransız edebiyatı, Fransız edipleri, Türkçe, Usulü defteri, Türk tarih, Coğrafya ve yurtbilgisi, Hesap, Hendese, Cebir, Fünun ve İngilizce

Derslerini ihtiva eden ikmali tahsil imtihanları muvaffakiyetle neticelenmiştir.

İşbu diploma bütün bu derslerde kazandığı notlarile Çok iyi derecede kesbi istihkakını şehadet etmek üzere kendisine ita kılındı.

İstanbul. 29-6-1938

MÜDÜR

Le Directeur du Collège

Monsieur ...

a subi avec succe...

au Collège ...

examiné sur les...

Littérature franç...

Eléments de Comptab...

civique turques, Arith...

Langue Englai...

L'ensemble ...

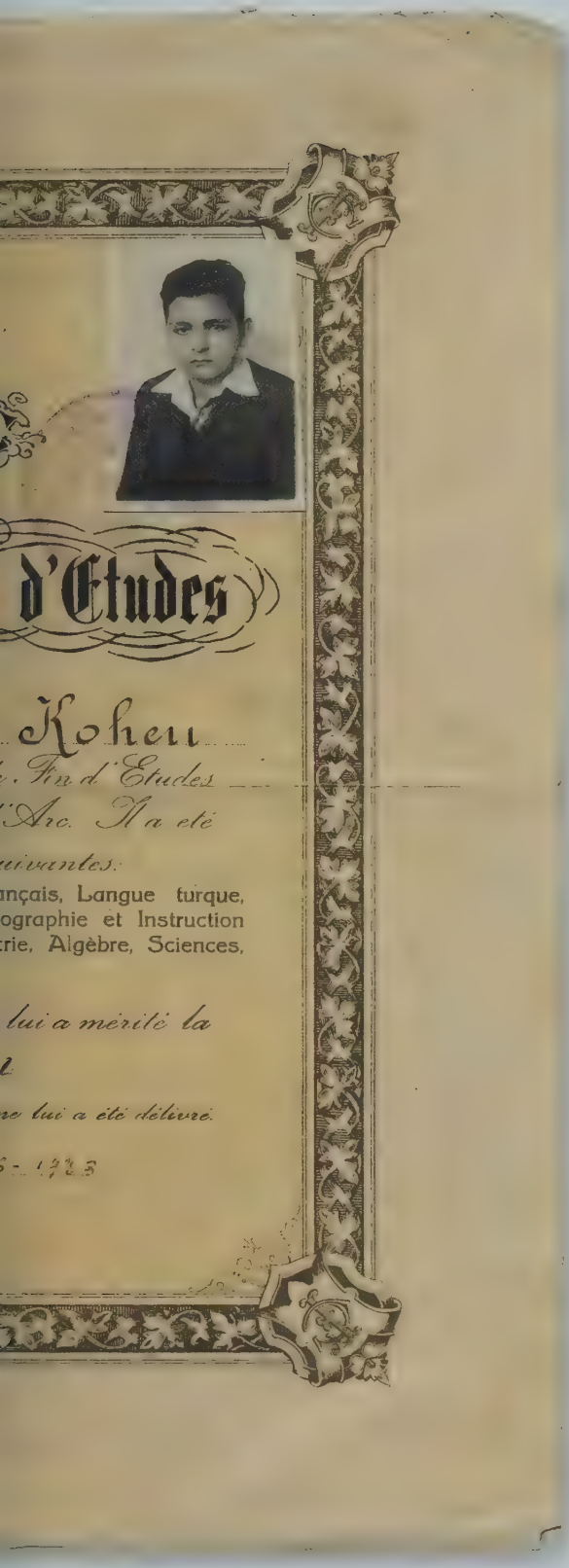
Mention ...

En foi de quoi le p...

Istan...

Belge Ölçüsü: 40 cm X 32 cm

Cumhuriyet dönemi. 29 Haziran 1938 tarihli Nesim Kohen'in orta mektebi diploması

d'Etudes
Koheu
Fin d'Etudes
Arc. Il a été
uivantes:
nçais, Langue turque,
ographie et Instruction
rie, Algèbre, Sciences,
lui a mérité la
l
ne lui a été délivré.
6-1935

STE JEANNE ŞEHADETNAMESİ

STE JEANNE D'ARC Fransız orta mektebince iki dilde hazırlanan bu belgede, başlığı 'şehâdetnâme' ile tanımlanırken metin kısmında 'diploma' olarak yazılması dikkati çekiyor. Bu da bize şehâdetnâmelerin zamanla diploma olarak adlandırıldığını gösteriyor.

Şehadetname numarası 58
Mektep kayıt numarası 8
Mektebin tahsil müddeti Üçsy
Derecesi Birinci

Ziraat

İKTİSAT VEKÂLETİ

İPEK BÖCEKÇİLİĞİ MEKTEBİ

ŞEHADETNAMESİ

1338 Doğmuş Leyla Kızı Zühtü Enise Ata efendi 1938 senesi devrei tedrisiyesinde icrâ kılınan imtihan neticesinde Pekiyi derecede böcekcilik sınıfında hatır liyakat etmiş olmağla işbu şehadetname mumaileyhe ita kılındı.

Mektep Müdürü

Ziraat İşleri Umum Müdürü

Alaeddin matbaası

Belge Ölçüsü: 41 cm X 56.5 cm

İPEK BÖCEKÇİLİĞİ ŞEHADETNAMESİ

İpek Böcekçiliği Mektebi'nden verilen bir şehâdetnâme. Üzerinde yer alan İktisat Vekâleti ibaresindeki "İktisat" kelimesinin üzeri çizilerek, elle "Ziraat" kelimesi yazılmış. Bu da, İpek Böcekçiliği Mektebi'nin daha önce İktisat Vekâleti'ne bağlıyken, sonradan Ziraat Vekâleti'ne bağlandığını gösteriyor. Yeni bir diploma basılacak yerde, okulda bulunan eski diplomanın üzerinde düzeltme yapılarak bu ihtiyaç karşılanmış. Ayrıca okulun tahsil süresinin üç aylık olması, bunun daha çok bir kurs niteliği taşıdığını düşündürüyor.

Cumhuriyet dönemi. 1938 tarihli Enise Arı'nın şahâdetnâmesi.

TÜRKİYE CUMURİYETİ
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLK ÖĞRENİM DİPLOMASI

DİPLOMA Nº

OKUL Nº

... sınıflı ... okulunda ilk öğrenimini bitirerek 19.. / .. dersyıl sonunda yapılan sınavda kazandığı dereceler gösterilmiştir. Bu diploma ... yıl ... geçerlidir.

Adı	Nahide
Babasının adı	Adem
Soy adı	
Doğduğu yer	İzmir
Doğduğu yıl	1324
İli	İzmir
İlçesi	
Kamunu	
Köyü	

TÜRKİYE CUMURİYETİ
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKOKUL ÖĞRETMENLİĞİ DİPLOMASI

DİPLOMA TESİL NUMARASI : 1331

... Oğlu ... Türkü SINIF

... Ölçü, Musiki, Cimnastik, Askerlik, Çocuk Bakımı ve ... Bilgisi derslerinden ... ilkokul Öğretmen Okulunda yoklama geçirerek ... derecede "İlkokul Öğretmenliği Diploması" almağa hak kazanmıştır.

... / 8 / 1931

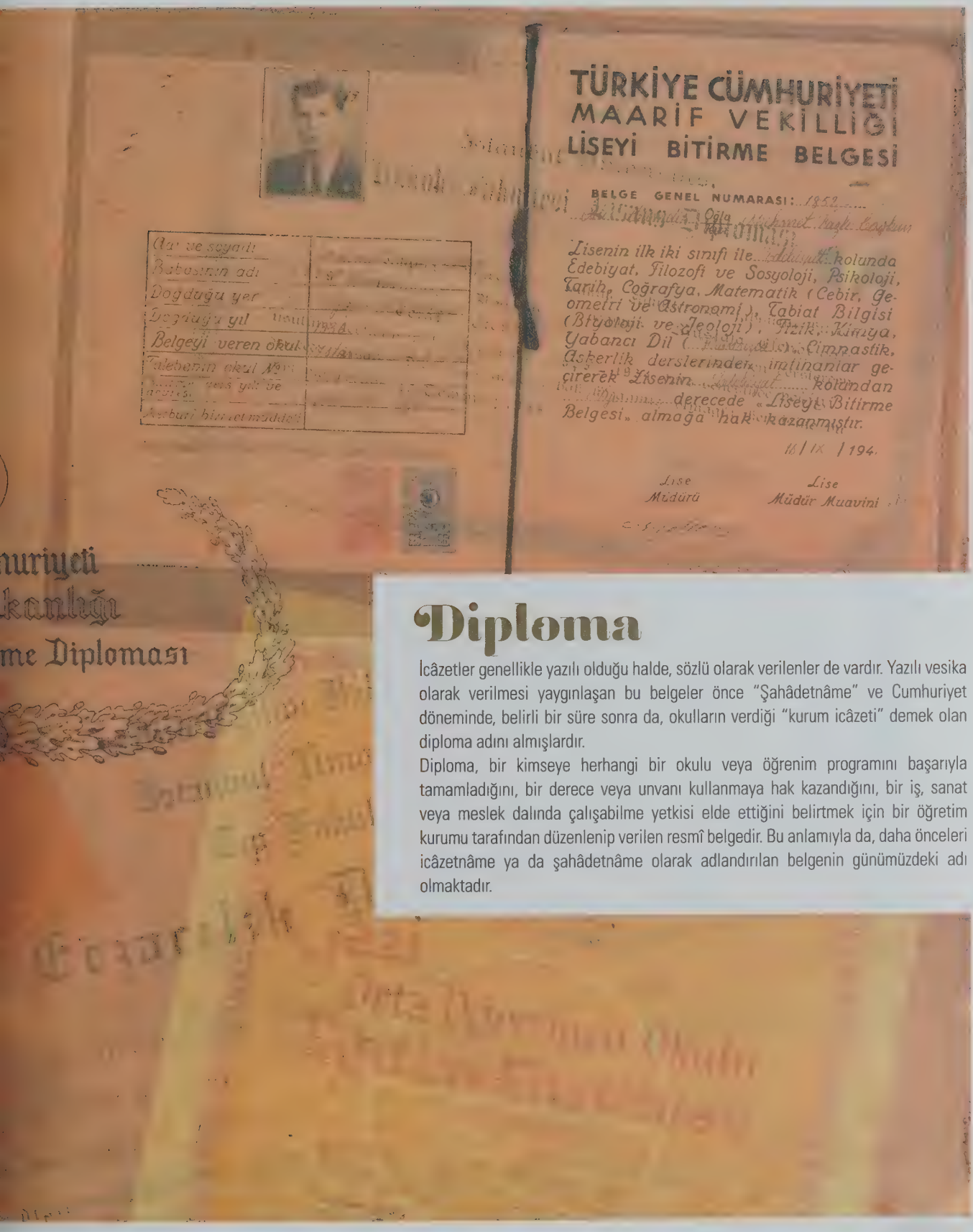
Kültür Bakanı — Orta Öğretim Genel Direktörü — Kültür Direktörü — Okul Direktörü

Nihal Vekili

... Türkü ... Askeri Lise ... tebdilen ... Mühendisliği ... Muvakkat Maddesi ... DİPLOMASI

Yüksek Mühendis Mektebi Direktörü

Diploma

İcâzetler genellikle yazılı olduğu halde, sözlü olarak verilenler de vardır. Yazılı vesika olarak verilmesi yaygınlaşan bu belgeler önce "Şahâdetnâme" ve Cumhuriyet döneminde, belirli bir süre sonra da, okulların verdiği "kurum icâzeti" demek olan diploma adını almışlardır.

Diploma, bir kimseye herhangi bir okulu veya öğrenim programını başarıyla tamamladığını, bir derece veya unvanı kullanmaya hak kazandığını, bir iş, sanat veya meslek dalında çalışabilme yetkisi elde ettiğini belirtmek için bir öğretim kurumu tarafından düzenlenip verilen resmî belgedir. Bu anlamıyla da, daha önceleri icâzetnâme ya da şahâdetnâme olarak adlandırılan belgenin günümüzdeki adı olmaktadır.

Türkiye Cümhuriyeti

Nafıa Vekâleti

Yüksek Mübendis Mektebi

1319 taribinde Girit de doğmuş olan

İbrahim Nusret Oğlu Osman Murat Bey

Yüksek Mübendis Mektebinde tabsilini bitirerek talimatı mahsusasına tevfikan Yollar, demiryollar şubesinde yapılan imtihanlarda muvaffak olmakla mezkûr imtihanlar neticesine göre kendisine Karibi âlâ dereceden 4-7-1929 da

Mübendislik Diploması

verilmiştir

Nafıa Vekili	Rektör	Şube Reisi

Diploma numarası 486

Sabibinin imzası

Osman Murat

Belge Ölçüsü: 33 cm X 47 cm

Cumhuriyet dönemi. 4 Temmuz 1929 tarihli Osman Murat Bey'in şahâdetnâmesi.

Belge Ölçüsü: 31.5 cm X 42 cm

HARBİYE MEKTEBİ BİTİRME BELGESİ

Belgede sadece "T.C." logosu yer alıyor. Bakanlık veya bir başka isimdeki kuruma bağlılığı gösterilmemiş. Belge sahibinin ismi de dahil olmak üzere hiçbir bilgi yok. Sadece 3 yıllık eğitimin sonunda mektep tahsilini tamamladığı ifade ediliyor.

Cumhuriyet dönemi. 1931 tarihli Mazlum Bey'in diploması.

№ 19

İstanbul Üniversitesi

Hukuk Fakültesi Lisans Diploması

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde tahsilini bitiren 1329 tarihinde Aşakta doğmuş Mustafa Efendi oğlu 739 nüfus Celâl Efendi muayyen derslerden usulüne tevfikan imtihan edilerek 1933 – 1934 ders senesinde pekiyi derecede Lisans Diploması almağa hak kazanmış olmağla kendisine bu Diploma verildi. 17 Temmuz 1934

Maarif Vekili | Üniversite Rektörü | Hukuk Fakültesi Dekanı

Belge Ölçüsü: 42 cm X 29 cm

HUKUK FAKÜLTESİ LİSANS DİPLOMASI

1934 yılında verilen bu diplomada dikkati çeken özelliklerden biri, diploma sahibinin soyadı yerine "Efendi" unvanının bulunmasıdır. Bilindiği üzere soyadı kanunu 21. 06. 1934 tarihinde kabul edildi ve 6 ay sonra yürürlüğe girmek üzere 02. 07. 1934 yılında Resmi Gazete'de yayınlandı. Dolayısıyla kanunun yayınlandığı tarihle çok yakın zamanda verilen diplomada soyadı bulunmamaktadır.

Cumhuriyet dönemi. 17 Temmuz 1934 tarihli Celal Efendi'nin diploması.

İstanbul [illegible]ikan Koleci
[illegible] Kismi

Diploma

Robert Kolec
Mühendis Mektebi

Belge ve Ahlâk bakımından gerekli bütün şartları başaran
İbrahim Sabit Aksoy 'a'
Robert Kolec Profesörler konseyi
Nafia Mühendisi
derecesini ve bu derecenin her yerde tanındığını unvan ve bayraktan istifade hakkını bağışlayan bu diplomaya İstanbul kentinde 14 Haziran 1935 gününde Kolec direktörü tarafından imza ve okul damgası ile damgalandıktan sonra kendi ellerimizle verdik.

Paul Monroe
Direktör

Robert College

Engineering School

The President and Faculty of Robert College
Make Known that
Ibrahim Sabit Aksoy
Has Satisfactorily Fulfilled All the Requirements for Graduation
They Do Therefore Confer upon him the Degree of Bachelor of Science in Civil Engineering
and Declare that He Is Entitled to Enjoy All the Distinctions Honors, Rights and Immunities Pertaining to that Degree.
In Testimony Whereof We Have Hereunto Subscribed Our Name and Affixed the Corporate Seal of Robert College in the City of Istanbul
This Fourteenth Day of June 1935

President Paul Monroe

Belge Ölçüsü: 32 cm X 21,5 cm

ROBERT KOLEJİ
MÜHENDİS MEKTEBİ DİPLOMASI

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde, 1912 yılında Robert Koleji bünyesinde dört yıllık mühendislik bölümü açıldı. Yukarıdaki diplomanın verildiği 1935 yılına kadar okuldan mezun olan 185 talebeden 145 i gayr-ı müslim ve sadece 40'ı Türk talebe idi. Açılan bu bölümde ögrencilerin sabah dua öğle İncil okuma, akşam ise dini sohbetlere katılma zorunluluğu vardı. Diplomada "bilgi ve ahlâkî bakımdan gerekli bütün şartları" başarmak ifadesi okulun kuruluşundaki dinî amacına uygunluk göstermektedir.

Cumhuriyet dönemi. 14 Haziran 1935 tarihli İbrahim Sabit Aksoy'un diploması.

TÜRKİYE CUMURİYETİ
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKOKUL ÖĞRETMENLİĞİ DİPLOMASI

DİPLOMA GENEL NUMARASI : 522

Adı ve soyadı	Fethi
Babasının adı	Rahmullah
Doğduğu yer	Adana
Doğduğu yıl	33
Diploma veren okul	Adana Öğretmen okulu
Talebenin okul No	...

Rahmullah Oğlu Fethi

İlk öğretmen okulunda, Türkçe ve Edebiyat, Psikoloji, Pedagoji ve Tarihi, Tedris Usulu ve Tatbikatı, İctimaiyat, Tarih, Coğrafya, Fizik, Kimya, Tabii İlimler (Fiziyoloji, Jeoloji), Hıfzıssıhha ve Okul Hıfzıssıhhası, Riyazi İlimler (Cebir, Hendese-Musellesat, Kozmoğrafya), Yabancı Dil (Fransızca), Resim, Elişi, Musiki, Cimnastik, Askerlik, ~~Çocuk Bakımı Evi idaresi, Biçki-Dikiş~~ derslerinden Adana İlk Öğretmen Okulunda yoklama geçirerek Üçüncü derecede "İlkokul Öğretmenliği Diploması" almağa hak kazanmıştır. 10/8/1936

Kültür Bakanı — Orta Öğretim Genel Direktörü — Kültür Direktörü V. — Okul Direktörü V.

Belge Ölçüsü: 34 cm X 24.5 cm

Cumhuriyet dönemi. 10 Ağustos 1936 tarihli Fethi Efendi'nin diploması.

TÜRKİYE CUMURİYETİ
AZINLIK
LİSESİNİ BİTİRME DİPLOMASI
DİPLOMA GENEL NUMARASI : 1867

Adı ve Soyadı	Yorgi Adosoglu
Babasının adı	Avram
Doğduğu yer	İstanbul
Doğduğu yıl	1335
Tabiiyeti	Türkiye Cumuriyeti
Diploma veren okul	Fener Rum Mektebi
Talebenin okul No.	1241

Fener Rum Mektebi lisesinde tahsil gören Avram ... Oğlu Yorgi Adosoglu Türkce, Tarih, Cografya, Muhtelifat, Felsefe, Dindersi, Rumca ve Kitabet, Yabancı dil Francaca, Matematik (Cebir, Geometri, Mekanik, Musellesat, Kozmografya) Fizik, Kimya, Tabii bilgiler, Beden eğitimi, Askerlik, ~~Evkafcası ve Beşhi Dilbir~~, Latince, ~~Pedagoji~~ derslerinden sınavlar geçirerek Lisenin Edebiyat kolundan Orta derecede "Liseyi bitirme diploması" almağa hak kazanmışlar.

12 Eylül 1933

İstanbul Kültür Direktörü — F. L. Mektebi Lisesi Müdürü — Ders Direktörü

Belge Ölçüsü: 32 cm X 24.5 cm

AZINLIK LİSESİNİ BİTİRME DİPLOMASI

Fener Rum Mektebi lisesinde eğitimini tamamlayan bir öğrenciye verilen bitirme diploması. Diğer okullardan farklı olarak Rumca ve kitabet dersinin de yer aldığı sade bir diploma.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KÜLTÜR BAKANLIĞI

Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü

MEZUNİYET DİPLOMASI

Fethi Ayanlar

Enstitünün Riyaziye şubesine devamederek bu şubede okunan derslerden yapılan imtihanı kazanmış olduğundan bu diploma kendisine verilmiştir.

KÜLTÜR BAKANI ... ENSTİTÜ DİREKTÖRÜ

ADI VE SOYADI	FETHİ AYANLAR
BABASININ ADI	FAHRETTİN
DOĞDUĞU YER	KOÇHİSAR
DOĞDUĞU YIL	1332
DİPLOMA NO:	695

25-9-938
KÜTÜĞE GEÇİRİLMİŞTİR.

Belge Ölçüsü: 37 cm X 26 cm

Cumhuriyet dönemi. 12 Eylül 1933 tarihli Yorgi Adosoğlu'nun diploması (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 25 Eylül 1933 tarihli Fethi Ayanlar'ın diploması (altta)

NO.109

Adı ve Soy adı : HÜSEYİN HİLMİ GÜRTAL
Doğum yeri ve Yılı : Rusçuk
Babasının Adı : Süleyman
Anasının Adı :
Tabiiyeti : Türkiye Cumhuriyeti

1313 Tarihinde H.E.N.D.E.S.E.Î M.Ü.L.K.İ.Y.E Mektebi tarafından yukarıda adı ve sanı yazılan HÜSEYİN HİLMİ GÜRTAL'a verilmiş ..... derecedeki -109- Numaralı RÜTBEİ RABI'A İLE 3.ÜNCÜ SINIF Mühendisliği Diploması yerine kaim olmak üzere 3458 Numaralı Kanunun Muvakkat Maddesi mucibince tebdilen

YÜKSEK MÜHENDİS DİPLOMASI

verilmiştir. 12 Temmuz 1939

Nafia Vekili

Yüksek Mühendis Mektebi Direktörü

Belge Ölçüsü: 42 cm X 29,5 cm

Yukarıdaki 1313 (1895) tarihinde Osmanlı döneminde verilen "Yüksek Mühendis Diploması" geçen ifadelerden de anlaşıldığı üzere 1939 yılında, yani Cumhuriyet döneminde de "Yüksek Mühendis Diploması" olarak güncellenmiştir.

YÜKSEK MÜHENDİS DİPLOMASI

Osmanlı'da mühendislik, Mühendishane-i Bahrî-i Hümâyun'un 1873 yılında gemi mühendisliği alanında kurulmasıyla başlar. 1883'de sivil inşaat mühendistliği olan bölümün açılmasıyla devam eder. 1906 yılında Nafia Vekaletine bağlanan okul (Bayındırlık Bakanlığı), ülkede birçok mühendisin yetişmesini sağlamıştır. Yol, baraj, havalimanı ve liman gibi eserler ortaya çıkarmışlardır. Bugün bu bölüm İTÜ olarak adlandırılmaktadır.

Cumhuriyet dönemi. 12 Temmuz 1939 tarihli Hüseyin Hilmi Gürtal'ın diploması.

TÜRKİYE DE
YABANCI OKULLARA MAHSUS
LİSEYİ BİTİRME DİPLOMASI
Sen Misel Lisesi

DIPLOMA GENEL No. 202.

Adı ve Soyadı	Nisim Kohen
Babasının adı	Eliya
Doğduğu yer	İstanbul
Tâbiiyeti	Türkiye
Nüfus sicilline yazılı olduğu yer	[illegible]
Doğduğu yıl	1340
Talebenin okul No.	962
Diplomayı veren okul	Sen Misel Lisesi
Diplomanın genel No.	202

DERSLER	NOTLAR	DERSLER	NOTLAR
Edebiyat	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Muhasebe	[illegible]	Tabiî ilimler	[illegible]
Tarih	[illegible]	Hesap	[illegible]
Coğrafya	[illegible]	Kimya	[illegible]
Mekanik ve Nazariyat	[illegible]	Fizyoloji	[illegible]
Müsellesat	[illegible]	Askerlik	[illegible]

Eliya oğlu/kızı Nisim Kohen okunan bütün derslerden imtihan geçirerek 1939 yılının Ağustos ayının Beşinci gününde Sekizinci/Sen kolundan İyi derecede liseyi bitirme diploması almağa hak kazanmıştır.

İstanbul
Muayir Müdürü

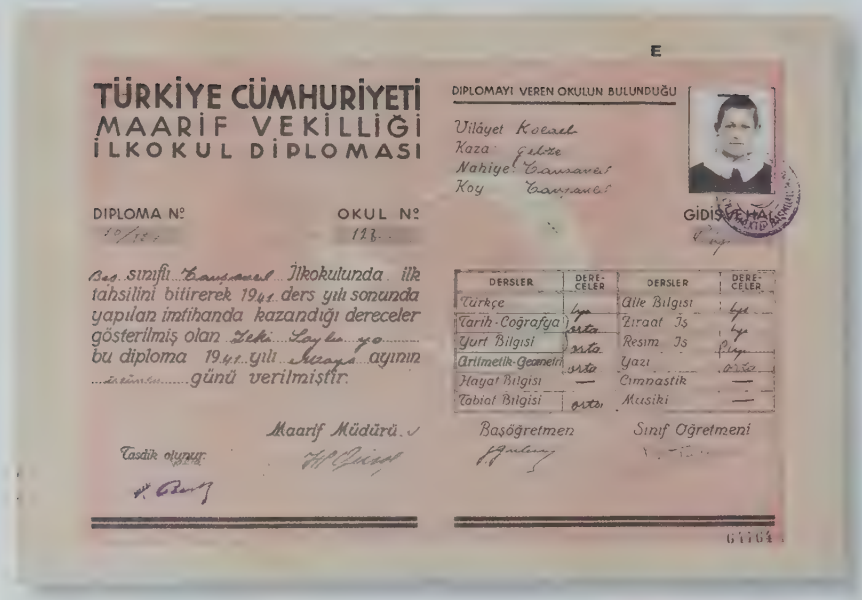
Sen Misel Lisesi
Müdürü
P. Justin

Müdür Muavini

Belge Ölçüsü: 34 cm X 24.5 cm

Cumhuriyet dönemi. 5 Ağustos 1939 Tarihli Nisim Kohen'in diploması.

E

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF VEKİLLİĞİ
İLKOKUL DİPLOMASI

DIPLOMA Nº 10/15

OKUL Nº 112

DIPLOMAYI VEREN OKULUN BULUNDUĞU
Vilâyet Kocaeli
Kaza Gölcük
Nahiye Tavşanlı
Köy Tavşanlı

GİDİŞ VE HAL KIRTASİYE

3 ncü sınıfı Tavşanlı İlkokulunda ilk tahsilini bitirerek 1941 ders yılı sonunda yapılan imtihanda kazandığı dereceler gösterilmiş olan Zeki Soylu'ya bu diploma 1941 yılı Mayıs ayının ...günü verilmiştir.

DERSLER	DERECELER	DERSLER	DERECELER
Türkçe	iyi	Aile Bilgisi	iyi
Tarih-Coğrafya	orta	Ziraat İş	iyi
Yurt Bilgisi	orta	Resim İş	pek iyi
Aritmetik-Geometri	orta	Yazı	orta
Hayat Bilgisi	—	Cimnastik	—
Tabiat Bilgisi	orta	Musiki	—

Maarif Müdürü
Başöğretmen
Sınıf Öğretmeni
Tasdik olunur:

61764

Belge Ölçüsü: 33 cm X 23 cm

İLKOKUL DİPLOMASI

Bundan önceki 1936 yılında verilen diploma "Kültür Bakanlığı İlk Öğrenim Diploması" olarak isimlendirilirken, 1941 tarihli bu diploma "Maarif Vekilliği İlkokul Diploması" şeklinde isimlendiriliyor. Belgelerde bir dil karmaşasının yaşandığı belli oluyor. "Cumhuriyet", yeniden "cümhuriyet"e; "sınav", "imtihan"a; "öğrenim", "tahsil"e dönüşüyor. Ayrıca diplomadan, öğrencinin doğduğu yer ve yıl bilgileri kaldırılıyor.

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF VEKİLLİĞİ
DEVLET OLGUNLUK DİPLOMASI

DİPLOMA GENEL NUMARASI: 808

Adı ve soyadı	Fatma Necla Temim
Babasının adı	Abdurrauf
Doğduğu yer	Tatarbal
Doğduğu yıl	1340
Diploma veren okul	Ist. Kız Lisesi
Talebenin okul Nº	1155
Bitirme ders yılı ve devresi	1940-1941 Mayıs
Mecburi hizmet müddeti	—

Abdurrauf Oğlu/Kızı Fatma Necla Temim
10.V.1941 Tarihinde Ist. Kız Lisesinden liseyi bitirme Belgesi aldıktan sonra Ist. Kız Lisesinde Edebiyat kolundan Devlet Olgunluk imtihanı geçirerek Iyi derecede "Devlet Olgunluk Diploması" almağa hak kazanmıştır.

20/V/1941

Lise Müdürü
Lise Müdür Muavini

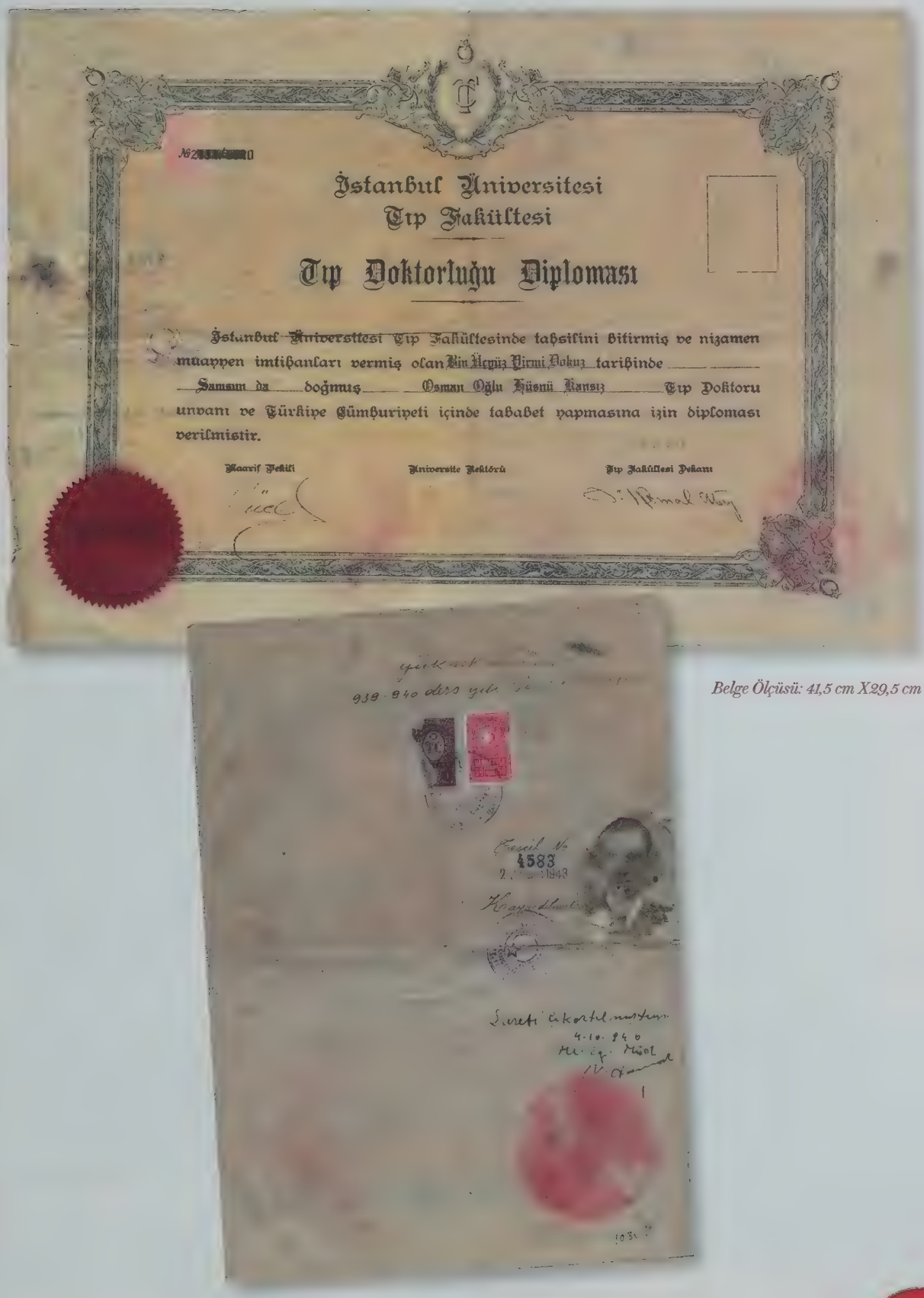
FORM XV1940

Belge Ölçüsü: 31 cm X 21,5 cm

DEVLET OLGUNLUK DİPLOMASI

1908 yılına kadar yönetmelikte "mülazemet rüûsu" adıyla yer alan, bu tarihten sonra "bakalorya" adıyla devam eden, 1926-1935 yılları arasında ise sözlü olarak yapılan "lise mezuniyet sınavı", 1935 yılından sonra "devlet olgunluk sınavı"na dönüştürülmüş ve "bakalorya" sınavının yerini almıştır. Buradaki Devlet Olgunluk Diploması, öğrencinin liseyi bitirme belgesi aldıktan sonra girdiği olgunluk imtihanını başarıyla vererek almaya hak kazandığı diplomadır.

Cumhuriyet dönemi. 3 Mayıs 1941 tarihli Zeki Soylu'nun diploması (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 20 Mayıs 1941 tarihli Fatma Necla Temim Hanım'ın Devlet Olgunluk Diploması (altta).

İstanbul Üniversitesi
Tıp Fakültesi

Tıp Doktorluğu Diploması

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinde tahsilini bitirmiş ve nizamen muayyen imtihanları vermiş olan Bin Üçyüz Yirmi Dokuz tarihinde
Samsun da doğmuş Osman Oğlu Hüsnü Kansız Tıp Doktoru unvanı ve Türkiye Cümhuriyeti içinde tababet yapmasına izin diploması verilmistir.

Maarif Vekili | Üniversite Rektörü | Tıp Fakültesi Dekanı

939-940 ders yılı

Sicil No 4583

Sureti tıkırtılmıştır.

Belge Ölçüsü: 41,5 cm X29,5 cm

Cumhuriyet dönemi. 1 Haziran 1941 tarihli Hüsnü Kansız'ın diploması.

T. C.

Ziraat Vekâleti

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü

Veteriner Fakültesi

Diploma

No. 441

1319 Tarihinde doğmuş olan AHMET oğlu Refik Yetkin

İstanbul

Yüksek Baytar Mektebi'nde

1339 Tarihinde tahsilini bitirmiş ve yapılan imtihanlarda "Tababeti Baytariye İcazetnamesi„ almağa hak kazandığı sicil kaydından anlaşılmış olduğundan kendisine,

Veteriner Hekimliği Diploması

verilmiştir.

Ankara 1 / 6 / 1943

Ziraat Vekili

İ. R. Hatipoğlu

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörü

Veteriner Fakültesi Dekanı

Umumi Kâtip

Belge Ölçüsü: 26 cm X 36 cm

Milli Eğitim Bakanlığı
İstanbul Üniversitesi
Tıp Fakültesi

Eczacılık Diploması

bitirerek yüksek eczacı olduğu gereğince belirli imtihanları geçiren 1338 tarihinde Malatya'da doğmuş Muhittin oğlu Mehmet Cemal Özmumcuya Eczacılık diploması verildi. 9 VII 1945

Belge Ölçüsü: 35 cm X 28 cm

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
LİSE BİTİRME DİPLOMASI

DİPLOMA NUMARASI: 697

Tevfik Oğlu Burhan Aytuğ

Lise öğrenimini bitirip Edebiyat, Felsefe, Tarih, Coğrafya, Matematik, Tabiatbilgisi, Fizik, Kimya, ~~Latince~~, ~~Fransızca~~, Cimnastik, Askerlik derslerinden imtihan geçirerek Edebiyat kolundan İyi derece ile Lise Bitirme Diploması almağa ve Devlet Olgunluk imtihanına girmeğe hak kazanmıştır.

1/8/1945

Okul Müdürü — Müdür Muavini

Ad ve soyadı	Burhan Aytuğ
Baba adı	Tevfik
Doğum yeri	Erzurum
Doğum yılı	1928
Diplomayı veren okul	Erzurum Lisesi
Öğrencinin okul No	419
İmtihanı bitirme ders yılı ve dönemi	1944-1945 Eylül
Mecburi hizmet süresi	—

Sicil No. 81
Adı ve Soyadı Burhan Aytuğ
Baba Adı
Işi İst. Üniv. Orman Fakültesi Doçent
Adresi Çayırbaşı Cad. No: 119/3 Büyükdere - İstanbul
20 Aralık 1968 Mühür

Belge Ölçüsü: 33,5 cm X 22,5cm

Yukarıdaki Lise Bitirme Diploması diğer belgelerden farklı olarak "Lise Bitirme diploması almaya ve Devlet Olgunluk İmtihanı'na girmeye hak kazanmıştır" ifadesi yer almaktadır. 1945 Erzurum Lisesi mezunu Burhan Aytuğ yanda görülen kimlik kartında 1968 de İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinde Doçent olarak görev yaptığını belgelemektedir.

Cumhuriyet dönemi. 1 Haziran 1943 tarihli Refik Yetkin'in diploması (solda)
Cumhuriyet dönemi. 9 Temmuz 1945 tarihli Mehmet Cemal Özmumcu'nun diploması (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 1 Ağustos 1945 tarihli Burhan Aytuğ'un diploması (altta)

Türkiye'de Azınlık Okullarına Mahsus

LİSE BİTİRME DİPLOMASI

Diploma Nº = 582 = 1945-1946 Ders yılı

Öğrencinin okul Nº	= 856 =
Adı ve soyadı	Matilt Suna Bostanciyan
Babasının adı	Bedros Hazen
Doğduğu yer ve yıl	Üsküdar 12/1/1928
Tâbiiyeti	Türkiye Cümhuriyeti
mezun olduğu devre	1945-1946 öğretim yılı Haziran devresi
Diplomayı veren okul	Getronagan Karma Lisesi
Okulun bulunduğu: Vilâyet	İstanbul
Kaza	Beyoğlu
Köy veya mahalle	Galata - Hacı Nimi
Sokak	Sakızcılar
Nº	- 19

DERSLER	notlar	DERSLER	notlar
Türk Yazı Türkçe	on	Askerlik	on
Felsefe Sosyoloji	dokuz		
Tarih	on		
Coğrafya	dokuz		
Ermenice	sekiz		
Fransızca	on		
İngilizce	on		
Cebir	sekiz		
Geometri	sekiz		
Kozmografya	on		
Tabiiyat	on		
Fizik	sekiz		
Kimya	on		

Redros Hazen oğlu-kızı Matilt Suna Bostanciyan yukarıda adları gösterilen derslerin yapılan imtihanlarında başarı gösterdiğinden kendisine edebiyat-fen kolundan Pekiyi derecede diploma verildi.
Bindokuzyüzkırkaltı yılı Haziranayının Onüçüncü günü

Getronagan Karma LİSESİ
Müdürü — Müdür Muavini
Sadi Arıburnu

Tetkik olunarak diploma defterine göre doldurulmuş olduğu görüldü.

Örnek.1

Belge Ölçüsü: 41 cm X 29 cm

T.C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

KIZ ENSTİTÜSÜ DİPLOMASI

DİPLOMA Nº 634

OKUL Nº 280

ADI VE SOYADI
Emine Gürman

GİDİŞ NOTU: 10. Onlar

Bahçe - Tarla	Çamaşır	Yemek pişirme
Moda	Umumi resim ve Desen resmi	Teknoloji
Yapma çiçek	Mesleki resmi elişleri	
Nakış	Ev idaresi	

1928 Senesi doğumlu ve E. Atatürk Gürman Kızı Emine Gürman Üsküdar Mutlak Parça Kız Enstitüsünün ortaokul mezunlarına mahsus olan ve öğrenim süresi iki yıldan ibaret bulunan özel kısmındaki öğrenimi sırasında yukarıda yazılı dersleri görmüş ve 1945 - 1946 ders yılı imtihanlarında Orta derecede başarı göstermiş olduğundan Kız Enstitüsü diploması almağa hak kazanmıştır:

1/ Tem 1946

Kız Enstitüsü Müdürü — Kız Enstitüsü Müdür Yardımcısı

Belge Ölçüsü: 34 cm X 25 cm

Cumhuriyet dönemi. 13 Haziran 1946 Matilt Suna Bostanciyan'ın diploması (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 1 Temmuz 1946 tarihli Emine Gürman'ın diploması (altta)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
DEVLET OLGUNLUK İMTİHANI
DİPLOMASI

DİPLOMA NUMARASI: 602

Ahmet Refik Oğlu Hayati Refik Ülker

Lisesini 25/VI/1944 tarihli ve 564 sayılı diploma ile bitirdikten sonra Edebiyat kolundan Devlet Olgunluk imtihanı geçirerek İyi derece ile diploma almağa hak kazanmıştır.

1 / VII / 1947

Okul Müdürü S. Cuteri

Müdür Muavini

Ad ve soyadı	Hayati Refik Ülker
Baba adı	Ahmet Refik
Doğum yeri	Erguvan
Doğum yılı	1927
Diplomayı veren okul	Kız Lisesi
İmtihanı bitirme ders yılı ve dönemi	1944
Mecburi hizmet süresi	—

Belge Ölçüsü: 33 cm X 22,5 cm

DEVLET OLGUNLUK İMTİHANI DİPLOMASI

1908 yılına kadar yönetmelikte "mülazemet rüûsu" adıyla yer alan, bu tarihten sonra "bakalorya" adıyla devam eden, 1926-1935 yılları arasında ise sözlü olarak yapılan "lise mezuniyet sınavı", 1935 yılından sonra "devlet olgunluk sınavı"na dönüştürülmüş ve "bakalorya" sınavının yerini almıştır. Buradaki Devlet Olgunluk Diploması, öğrencinin liseyi bitirme belgesi aldıktan sonra girdiği olgunluk imtihanını başarıyla vererek almaya hak kazandığı diplomadır.

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
KIZ ENSTİTÜSÜ
DİPLOMASI

DİPLOMA Nº 1112

OKUL Nº 522

ADI VE SOYADI
Havva Semi İnal

GİDİŞ NOTU: 10 On

Biçki-Dikiş	Çamaşır	Teknoloji
Moda	Evidaresi	
Çiçek	Yemek Pişirme	
Nakış	Genel, Mesleki ve Tezyini Resim	

1928 İstanbul doğumlu ve Rahmi İnal Kızı Havva Semi İnal İstanbul Selçuk Kız Enstitüsünün ortaokul mezunlarına mahsus olan ve öğrenim süresi iki yıldan ibaret bulunan özel kısmındaki öğrenimi sırasında yukarda yazılı dersleri görmüş ve 1942 – 1948 ders yılı imtihanlarında = İyi = derecede başarı göstermiş olduğundan Kız Enstitüsü diploması almağa hak kazanmıştır.

28 / VI / 1948

Kız Enstitüsü Müdürü

Kız Enstitüsü Müdür Yardımcısı N. Doğru

Belge Ölçüsü: 33 cm X 22,5 cm

Cumhuriyet dönemi. 1 Temmuz 1947 tarihli Hayati Refik Ülker'in diploması (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 28 Haziran 1948 tarihli Havva Semi İnal'ın diploması (altta)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Milli Eğitim
BAKANLIĞI

Gazi
Orta Öğretmen Okulu
ve Eğitim Enstitüsü
DİPLOMASI

Adı, Soy adı: Asiya Yetkin	Okul numarası: 563
Baba adı: Ahmet	Şubesi: Beden Eğitimi "İki yıl"
Doğduğu yer ve yıl: Siverek 1928	Diploma no ve Tarihi: 2713 30. VII. 948

Asiya Yetkin Enstitüye devam ederek okuduğu şubenin derslerinden yapılan bitirme imtihanını başarmış olduğundan kendisine bu diploma verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanı — Enstitü Müdürü

Belge Ölçüsü: 41 cm X 56.5 cm

Cumhuriyet dönemi. 30 Temmuz 1948 tarihli Asiye Yetkin'in diploması.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MAARİF VEKÂLETİ
İMAM - HATİP OKULU
İkinci Devre Diploması

Diploma numarası: 119

Ömer ... Oğlu İbrahim Şener

İmam - Hatip Okulu Birinci Devre öğrenimini bitirip, Kur'anı Kerim ve Tilâoet, Arapça, Tefsir, Kelâm, Fıkıh, Dinler Tarihi, İslâm Tarihi, Hadis, Psikoloji, Sosyoloji ve Din Sosyolojisi, Felsefe ve İslâm Felsefesi, İslâm ve Türk Sanatları, Türk Dil ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Fizik, Kimya, Biyoloji ve Sağlık Bilgisi, Matematik (Geometri - Cebir), Kozmoğrafya, Beden Eğitimi, Farsça, Yabancı Dil, Millî Savunma derslerinden imtihan geçirerek -4½- derece ile «İmam-Hatip Okulu İkinci Devre» diploması almağa hak kazanmıştır. 24 / 4 / 1960

Maarif Müdürü V.
Kemâl Alptekin

Okul Müdürü
Yusuf Bostancı

Belge Ölçüsü: 35 cm X 25 cm

İstanbul İmam-Hatip Okulu'nun ilk öğretmenleri.
Sağdan (arka kısım)
Mehmet Ali Sarı, Tayyar Altıkulaç, Hayrettin Karaman, Mustafa Çetin, Bekir Topaloğlu.
Ön kısım sağdan, Hayati Ülkü, Mahmut Bayram, Halil Ziya Erce ve Ahmet Kahraman.

Cumhuriyet dönemi.24 Nisan 1960 tarihli Konya İmam Hatip Okulu mezunu İbrahim Şener'in diploması.

T. C.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Yüksek İslâm Enstitüsü

DİPLOMASI

Adı, Soyadı: Mehmet Ali Sarı
Babasının adı: Mustafa
Doğum yeri ve yılı: Tepeköyü 1933

Enstitüyü bitirdiği yıl: 16.10.1963
Diploma derecesi: İyi
Diploma numarası: 40

Yukarıda kimliği yazılı öğrenci, öğretim süresi dört yıl olan İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünde, öğrenimini tamamlamış ve imtihanlarını vererek bu diplomayı almağa hak kazanmıştır.

Millî Eğitim Bakanı
Dr. İbrahim Öktem

Enstitü Müdürü
Ahmed Davudoğlu

Belge Ölçüsü: 40.5 cm X 30 cm

Mehmet Ali Sarı genç bir talebe iken 12/12/1948

Cumhuriyet dönemi. 16 Ekim 1963 tarihli Mehmet Ali Sarı'nın diploması.

DİPLOMA NO. 21-628

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

TRABZON

İNŞAAT VE MİMARLIK FAKÜLTESİ

İNŞAAT BÖLÜMÜ

Şehir Sağlığı Kolu

ÖĞRENİMİNİ

yeterli

DERECE İLE BAŞARAN

Of - 1949

DOĞUMLU

Ali Altunbaş'a

İNŞAAT YÜKSEK MÜHENDİSLİĞİ

DİPLOMASI

VERİLMİŞTİR

Ekim 1974

DEKAN

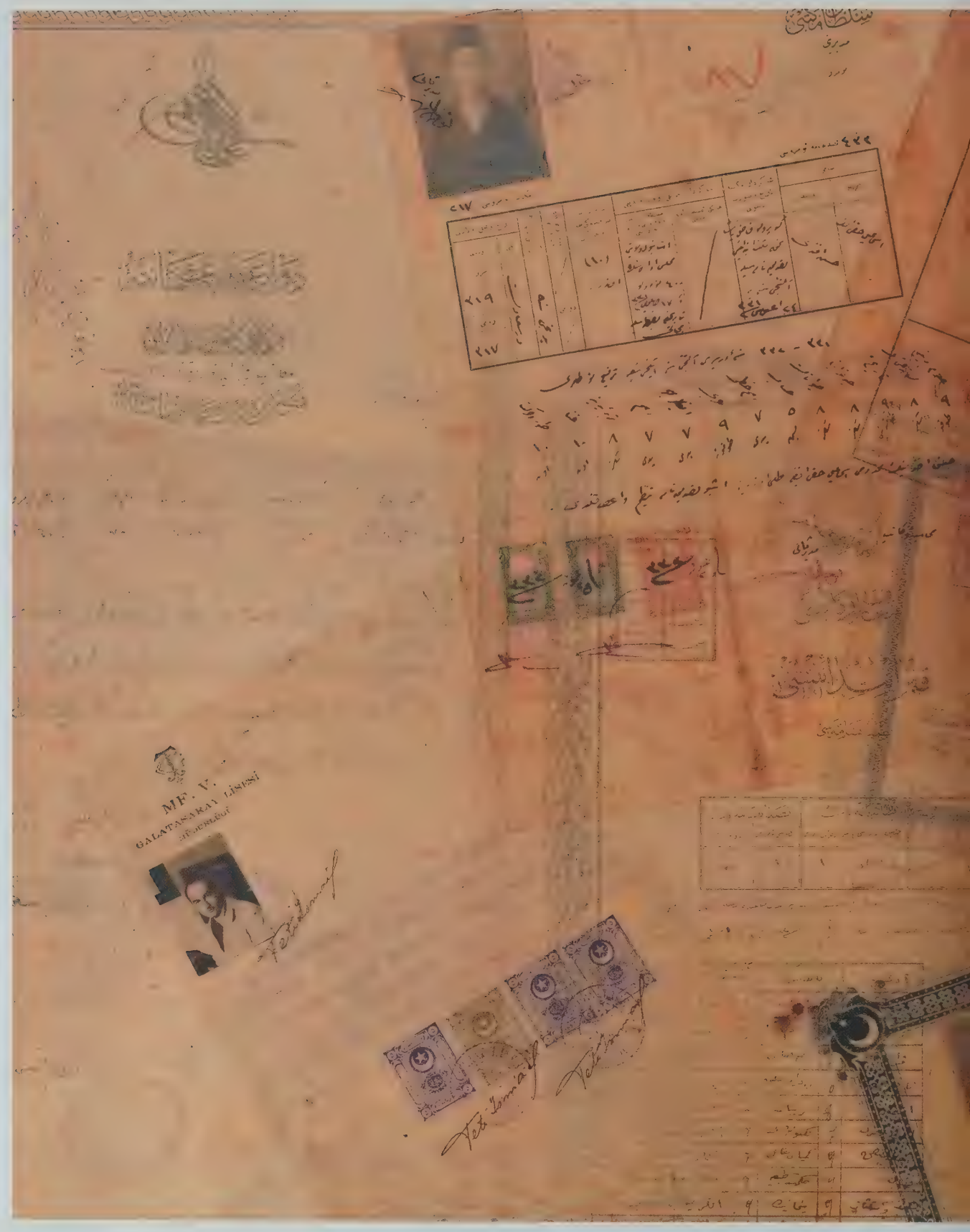
Prof. Dr. Özgönül Aksoy

REKTÖR

Prof. Dr. Erdem Aksoy

Belge Ölçüsü: 22 cm X 33 cm

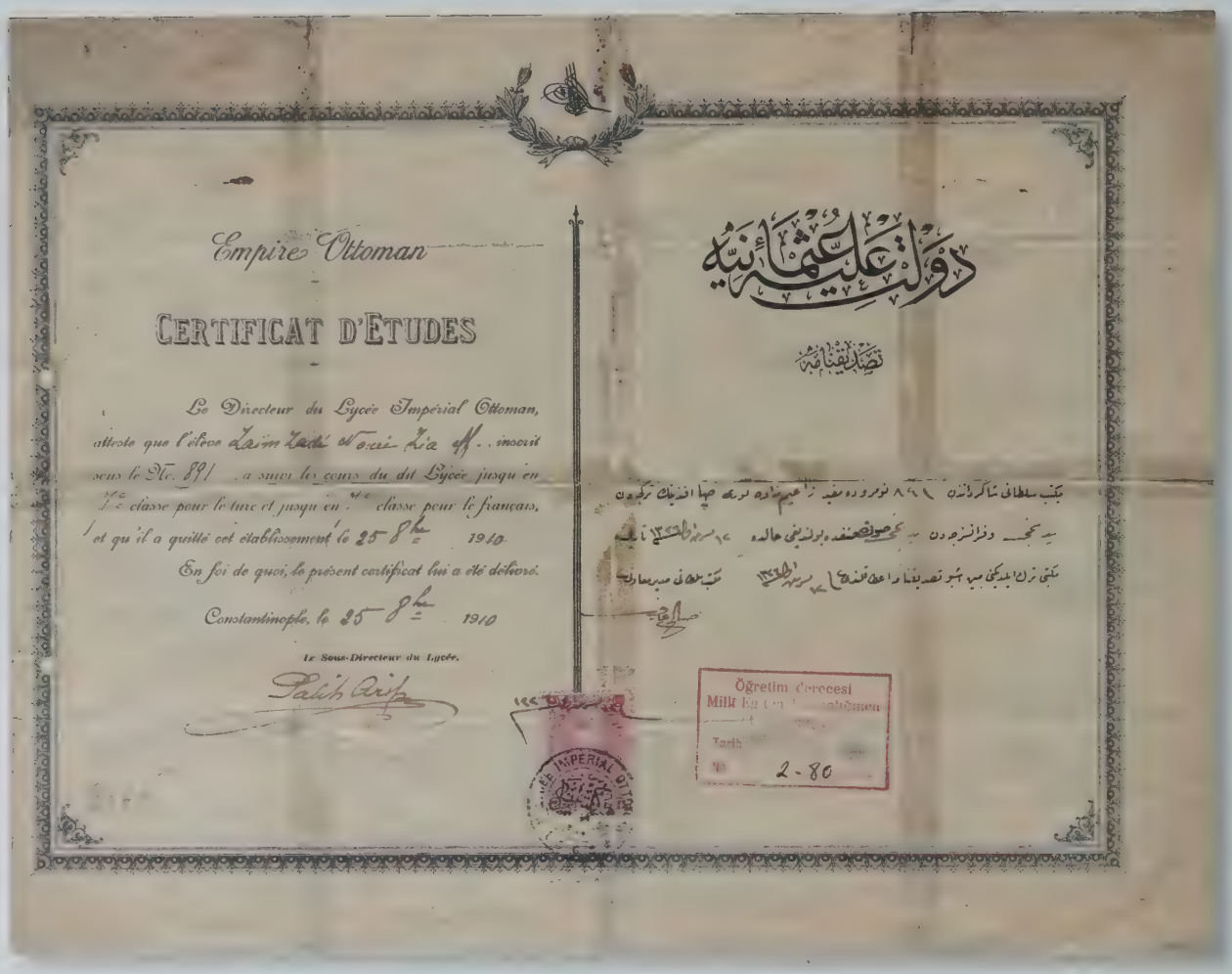
Cumhuriyet dönemi. Ekim 1974 tarihli Ali Altunbaş'ın diploması.

MF . V .
GALATASARAY LİSESİ

Tasdîknâmeler

Onay belgesi ya da öğrenim belgesi anlamındaki tasdikname, bir okuldan başka bir okula geçecek öğrenciye, yazılmak istediği yeni okulun istek yazısı üzerine, devam ettiği eski okul tarafından verilen belgedir. Ayrıca, disiplin cezası alarak okuldan uzaklaştırılan öğrenciye, üst disiplin kurulu kararıyla başka bir okula nakledilirken verilen belgeye de zorunlu tasdîknâme denilir. Genel anlamda, bir durumun onaylandığına ilişkin verilen belge anlamında kullanılır.

Empire Ottoman

CERTIFICAT D'ETUDES

Le Directeur du Lycée Impérial Ottoman, atteste que l'élève Zaïm Zadé Nouri Zia Aff.. inscrit sous le No. 891 a suivi le cours du dit Lycée jusqu'en 7me classe pour le turc et jusqu'en 7me classe pour le français, et qu'il a quitté cet établissement le 25 8bre 1910.

En foi de quoi, le présent certificat lui a été délivré.

Constantinople, le 25 8bre 1910

Le Sous-Directeur du Lycée.

Salih Arif

دولت علیه عثمانیه

تصدیقنامه

Öğretim Dercecesi
Millî Eğitim Bakanlığı
Tarih
No 2-80

Devlet-i Aliyye-î Osmaniye
Tasdîknâme

Mekteb-i Sultanî Şâkîrdanından 891 numarada mukayyed Zaîmzade Nuri Ziya Efendi'nin Türkçe'den yedinci ve Fransızca'dan yedinci son sınıfda bulunduğu halde 12 Teşrînevvel 1326 tarihinde mektebi terk eylediğini mübeyyîn işbu tasdîknâme ita kılındı. 12 Teşrînevvel 1326.

12 Teşrinevvel 1326
Pul
Mühür

Mektebi-i Sultanî Müdîr Muavini
İmza

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 12 Teşrinievvel 1326 Miladî 25 Ekim 1910 Tarihli Nuri Ziya Efendi'nin tastîknâmesi

تصدیقنامه نومروسی ۱۱۵ یوزاوردیسه
تصدیقنامه تاریخی ۱۵ سنه حفظ
مکتبه تاریخ وصورت دخولی ۱۱ سنه ۱۲۷۷
محل ولادتی ... سرایه
تاریخ ولادتی | عربی ...
| رومی ۱۲۱۵

مکتب نومروسی ... آلتنجی ایکی
اسمی خلیل ابراهیم افندی
پدرینك اسمی وهویتی سوزی یوزباشیلقدن تقاعد مصطفی افندی
هانکی مکتبدن کلدیکی ...

صنعت ویا	سابقه معاونی	تابع	جنابی	سلطانی طبیعی	حساب	فلسفه	تاریخ	جغرافیا	فرانسزجه	حساب	تجوید	حفظ قرآن
۷	۲	۴	۵	۴	۷	۶	۹	۴	۵	۴	۵۷	۱۰
بیرنجی	اوچنجی	دردنجی	بشنجی	دردنجی	یدنجی	آلتنجی	طقوزنجی	دردنجی	بشنجی	دردنجی	الیایکی	اون

قسم ثانی دورهٔ اول بدایتی سنه ... بوسنه ابتدایه لسنه محمودیه مکتبه دردنجی سنه ترفیع ایده ومکتبه تصدیقنامه اعطا ایدلمشدر

مصطفی افندینك مخدومی خلیل ابراهیم افندیه بیرنجی قلم اون بیرنجی اشبو تصدیقنامه اعطا قلندی .

کاتب | مدیر معاونی | مدیر

Üsküdar İttihad Sultanisi Mektebi tastîknâmesi.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 5 Teşrinievvel 1330 Miladî 18 Ekim 1914 tarihli Halil İbrahim Efendi'nin tastîknâmesi.

وفا

سلطانی ام مکتبی

مدیریتی

نومرو

۱۸۷

۱۸۶

تصدیقنامه نومروسی

مکتب نومروسی

اسامی		شاگردك مکتبه تاریخ وصورت دخولی	شاگردك اجرائی اولوب اولدیغی		سنهٔ درسیه طرفنده کسلور وحرکتی	طرز ترفیع	طرز ختم	تاریخ وحل ولادتی	
شاگردك	پدرینك		هانکی تقسیماتی تأدیه ایتدیکی	مضبطه‌نك نومروسی وتاریخی یه اولدیغی				محلی	ولادتی
									عربی ۲۱۹
					(۱۰) اعلاه.		دوامی		روی ۲۱۷

Belge Ölçüsü: 22,5 cm X 39,5 cm

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 25 Temmuz 1332 tarihli İsmail Hakkı Efendi'nin tasdiknâmesi.

Vefâ
Sultânî Mektebi
Müdiriyeti

~~217~~ Mektep Numarası: Tasdîknâme Numarası: ~~435~~

Tarih ve mahal-i viladeti		Mektebi Terketti[illegible] sınıfı	Adem-i devamı kaç gün olduğu	Sene-i dersiye zarfındaki tavır ve hareketi	Şakirdin ücretli olup olmadığı		Şâkirdin Mektebe tarih ve sûret-i duhûlü 24 Ağustos Sene 331	Esâmî	
Viladeti	Mahalli				Mazbatanın nerede ve numarası tarihi ne olduğu	Hangi taksîdini tediye ettiği		Pederinin	Şâkirdin
Arabi 319 Rumî 317	Dersadet	Yedinci Sene		(10) Ondur	İstanbul vilâyeti Meclis İdâresinin 400 numaralı ve 17 Eylûl 331 tarihli mazbatasıyla meccânî		Köprülü Fazıl Paşa Nümûne Mekteb-i İbtidâisi tasdîknâmesiyle altıncı seneye 24 Ağustos Sene 331	Hasan Efendi	İsmail Hakkı Efendi

331-332 Sene-i devriyesi Altıncı Sene İkinci Şu'be Terfî' Notları

Tavır ve Hareket	Gün	Terbiye-i Bedeniye	Resim	İngilizce	Arabî	Resim Hattı	Hesâb	Hayvânât	Coğrafya	Tarih	Lisân-ı Osmanî	Ulûm-ı Diniye
10 On	10 On	8 Sekiz	7 Yedi	7 Yedi	9 Dokuz	7 Yedi	5 Beş	8 Sekiz	8 Sekiz	9 Dokuz	8 Sekiz	9 Dokuz

Hasan Efendi'nin mahdûmu İsmail Hakkı Efendi talebi üzerine işbu tasdîknâme tanzim ve i'tâ kılındı

Müdîr-i sânî Muhâsib ve Kâtib

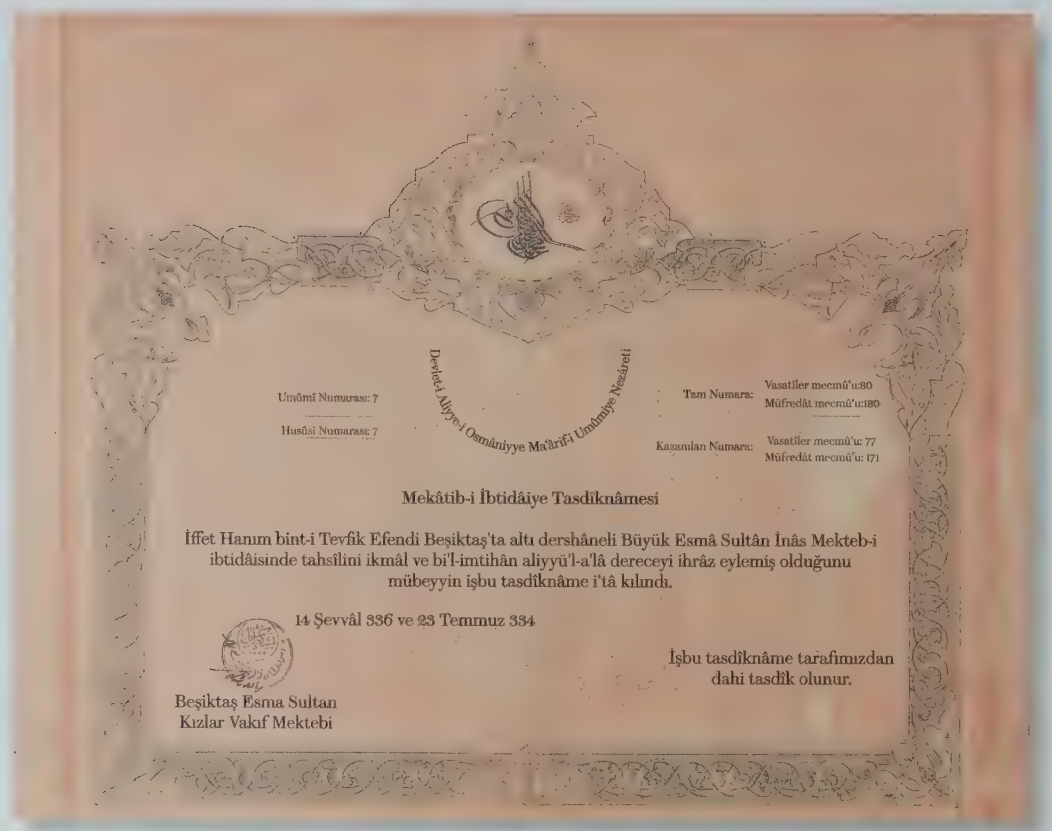
Pullar ve üzerindeki Tarih 25 Temmuz sene 332 ve

Miladî 7 Ağustos 1916 tarihli İsmail Hakkı Efendi'ye ait tasdiknamenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 48 cm X 37 cm

Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye Ma'ârif-i Umûmiyye Nezâreti

Umûmî Numarası: 7

Hususî Numarası: 7

Tam Numara: Vasatîler mecmû'u:80 Müfredât mecmû'u:180

Kazanılan Numara: Vasatîler mecmû'u: 77 Müfredât mecmû'u: 171

Mekâtib-i İbtidâiye Tasdîknâmesi

İffet Hanım bint-i Tevfik Efendi Beşiktaş'ta altı dershâneli Büyük Esmâ Sultân İnâs Mekteb-i ibtidâisinde tahsîlini ikmâl ve bi'l-imtihân aliyyü'l-a'lâ dereceyi ihrâz eylemiş olduğunu mübeyyin işbu tasdîknâme i'tâ kılındı.

14 Şevvâl 336 ve 23 Temmuz 334

İşbu tasdîknâme tarafımızdan dahi tasdîk olunur.

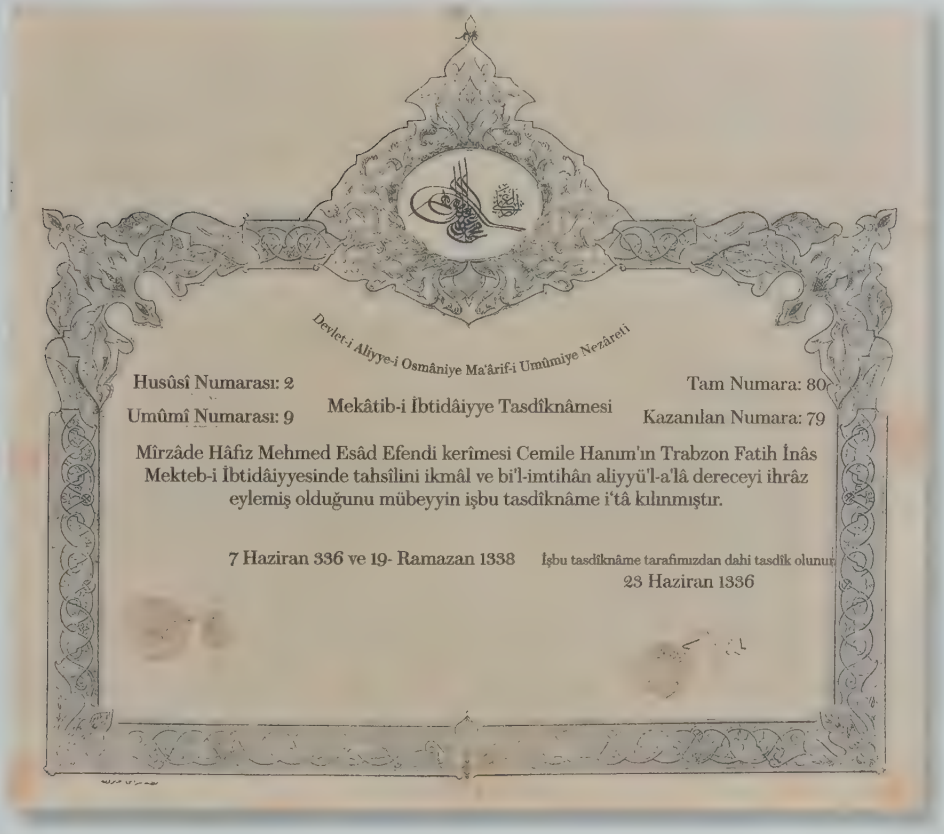
Beşiktaş Esma Sultan Kızlar Vakıf Mektebi

• Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Hicrî 14 Şevval 1336 tarihli İffet Hanım'ın tasdîknâmesi.
• Miladî 23 Temmuz 1918 tarihli İffet Hanım'a ait tasdîknâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

مکاتب ابتدائیه تصدیقنامه‌سی

Belge Ölçüsü: 46 cm X 41 cm

Devlet-i Aliyye-i Osmâniye Ma'ârif-i Umûmiye Nezâreti

Husûsî Numarası: 2
Umûmî Numarası: 9

Mekâtib-i İbtidâiyye Tasdîknâmesi

Tam Numara: 80
Kazanılan Numara: 79

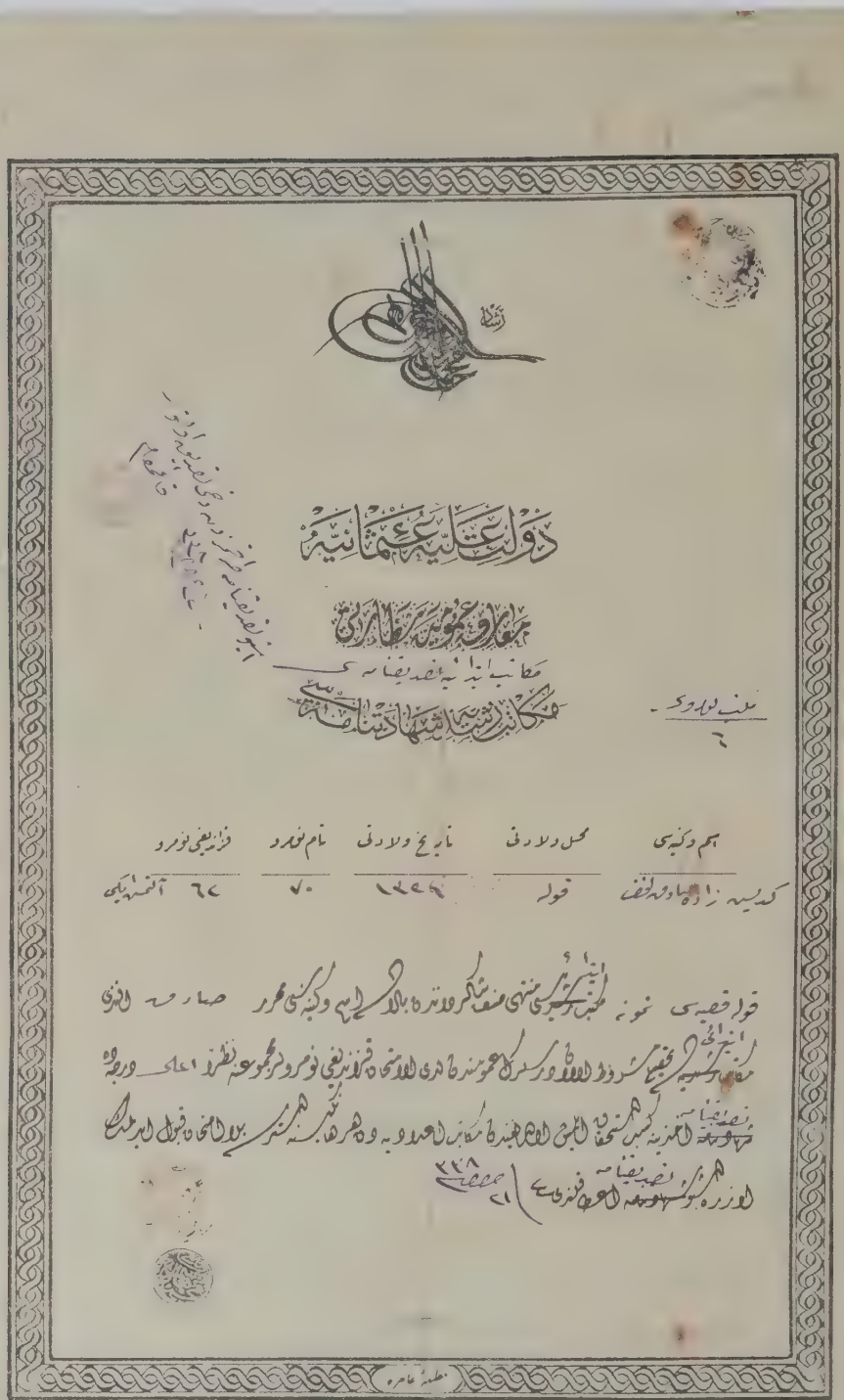
Mîrzâde Hâfız Mehmed Esâd Efendi kerîmesi Cemile Hanım'ın Trabzon Fatih İnâs Mekteb-i İbtidâiyyesinde tahsîlini ikmâl ve bi'l-imtihân aliyyü'l-a'lâ dereceyi ihrâz eylemiş olduğunu mübeyyin işbu tasdîknâme i'tâ kılınmıştır.

7 Haziran 336 ve 19- Ramazan 1338

İşbu tasdîknâme tarafımızdan dahi tasdîk olunur
23 Haziran 1336

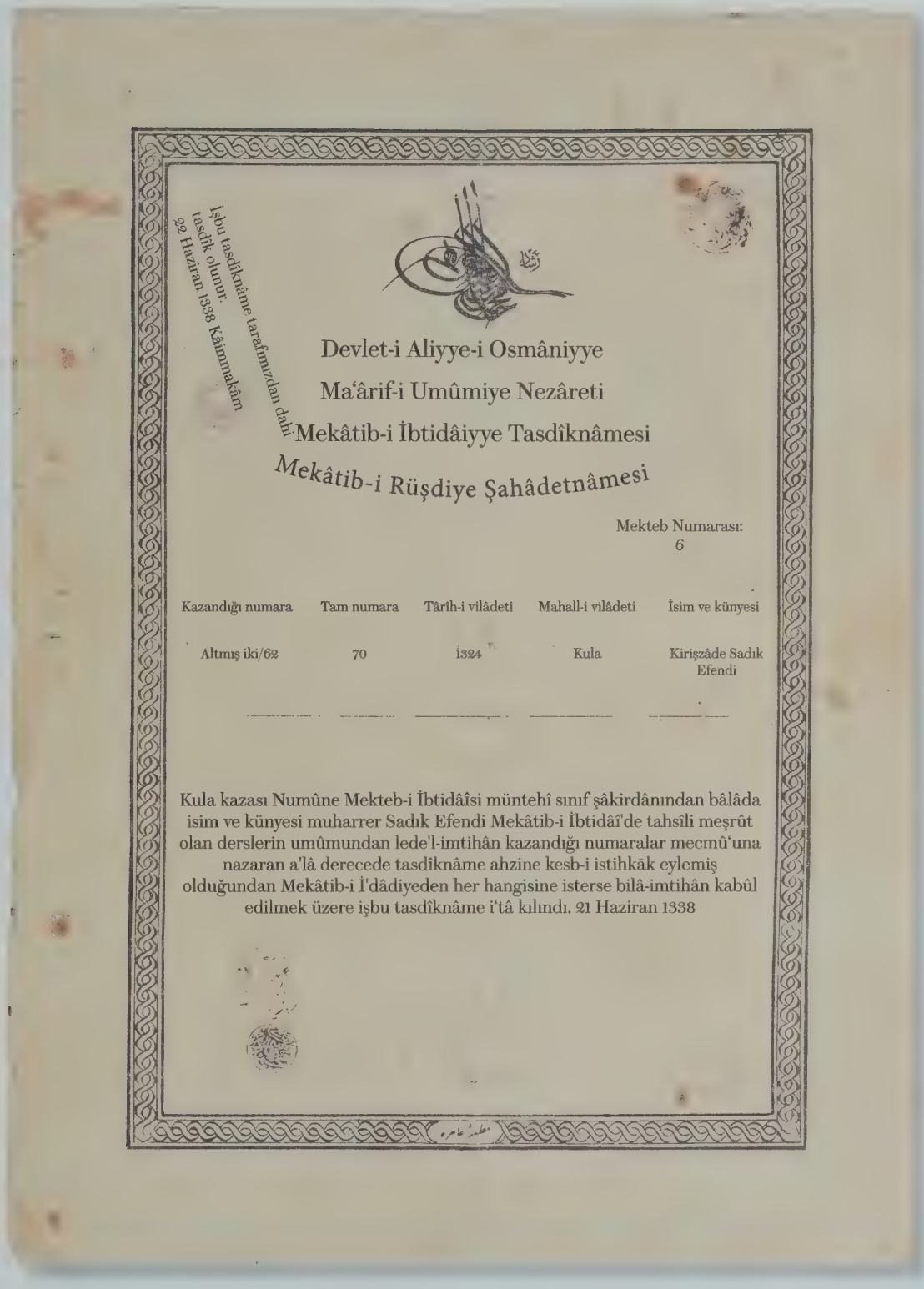

• *Mehmed Vahdeddin dönemi (1918-1922) Hicrî 19 Ramazan 1338 tarihli Cemile Hanım'ın tasdîknâmesi.*
• *Miladî 6 Haziran 1920 tarihli Cemile Hanım'a ait tasdîknâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.*

Belge Ölçüsü: 27.5 cm X 38.5 cm

Kula kazası Nümune Mekteb-i İbtidaiyesi son sınıf talebesi şakirdanından Sadık Efendi'nin 21 Haziran 1922 tarihli tasdîknâmesi.

İşbu tasdîknâme tarafımızdan dahi tasdik olunur.
22 Haziran 1338 Kâimmakâm

Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye
Ma'ârif-i Umûmiye Nezâreti
Mekâtib-i İbtidâiyye Tasdîknâmesi
Mekâtib-i Rüşdiye Şahâdetnâmesi

Mekteb Numarası:
6

Kazandığı numara	Tam numara	Târîh-i vilâdeti	Mahall-i vilâdeti	İsim ve künyesi
Altmış iki/62	70	1324	Kula	Kirişzâde Sadık Efendi

Kula kazası Numûne Mekteb-i İbtidâîsi müntehî sınıf şâkirdânından bâlâda isim ve künyesi muharrer Sadık Efendi Mekâtib-i İbtidâî'de tahsîli meşrût olan derslerin umûmundan lede'l-imtihân kazandığı numaralar mecmû'una nazaran a'lâ derecede tasdîknâme ahzine kesb-i istihkāk eylemiş olduğundan Mekâtib-i İ'dâdiyeden her hangisine isterse bilâ-imtihân kabûl edilmek üzere işbu tasdîknâme i'tâ kılındı. 21 Haziran 1338

Bu belgede "İbtidâiyye Tasdîknâmesi" ile "Rüşdiye Şahâdetnâmesi" ifadesi birlikte yer alıyor. Ancak açıkça belirtildiği gibi belge sahibi ibtidai tahsilini bitirmiştir. Buna göre bu belge bir tastîknâmedir.

Miladî 21 Haziran 1922 tarihli Sadık Efendi'ye ait tasdîknâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

تصديقنامه آلدوغ اداره نك كيمسى

آدى	يوسف ضيا
دوغدغى ير	چنقه
دوغدغى تاريخ	٧٧
سنه	١٣٤٣
باباسنك	لوزكيه جمهوريتى

معارف وكالتى

ازكك ابتدائيسنى

تصديقنامه سيدر

نام و نمره	طلبه نك		تصديقنامه نك	
	تحصيل و جدسى	نمره رموزك يازيلمسى	خصوصى نوتريسى	عمومى نوتريسى
يوزيكرمى ١٠٠	اعلى	١٠	١٦	٢٨

Belge Ölçüsü: 32 cm X 46 cm

Cumhuriyet dönemi. Hicrî 9 Muharrem 1343 tarihli Yusuf Ziya Efendi'nin tasdîknâmesi.

Türkiye Cumhuriyeti

Tasdîknâme alan Efendi'nin künyesi:

Yusuf Ziya	Adı:
Palanga	Doğduğu Yer:
327	Doğduğu Tarih:
İslâm	Mezhebi:
Türkiye Cumhuriyeti	Tâbi'iyyeti

Ma'ârif Vekâleti
Erkek İbtidâisi
Tasdîknâmesi

Tasdîknâmenin		Talebenin		Kazanılan Numarası	Tam Numarası
Umûmî Numarası	Husûsî Numarası	Tavr ve Hareket Numarası	Tahsil Derecesi		
28	16	10	Alâ	Yüz bir 101	Yüz yirmi 120

Mütekâ'id İsmail Sıdkı Bey oğlu Yusuf Ziya Efendi altı dershâneli Adapazar Kara Osman Nümûne Erkek İbtidâi Mektebinde tahsîlini ikmâl ve bi'l-imtihân A'lâ dereceyi kazanmış olduğunu mübeyyin işbu tasdîknâme verildi 9 Muharrem 1343 ve 11 Ağustos 1340

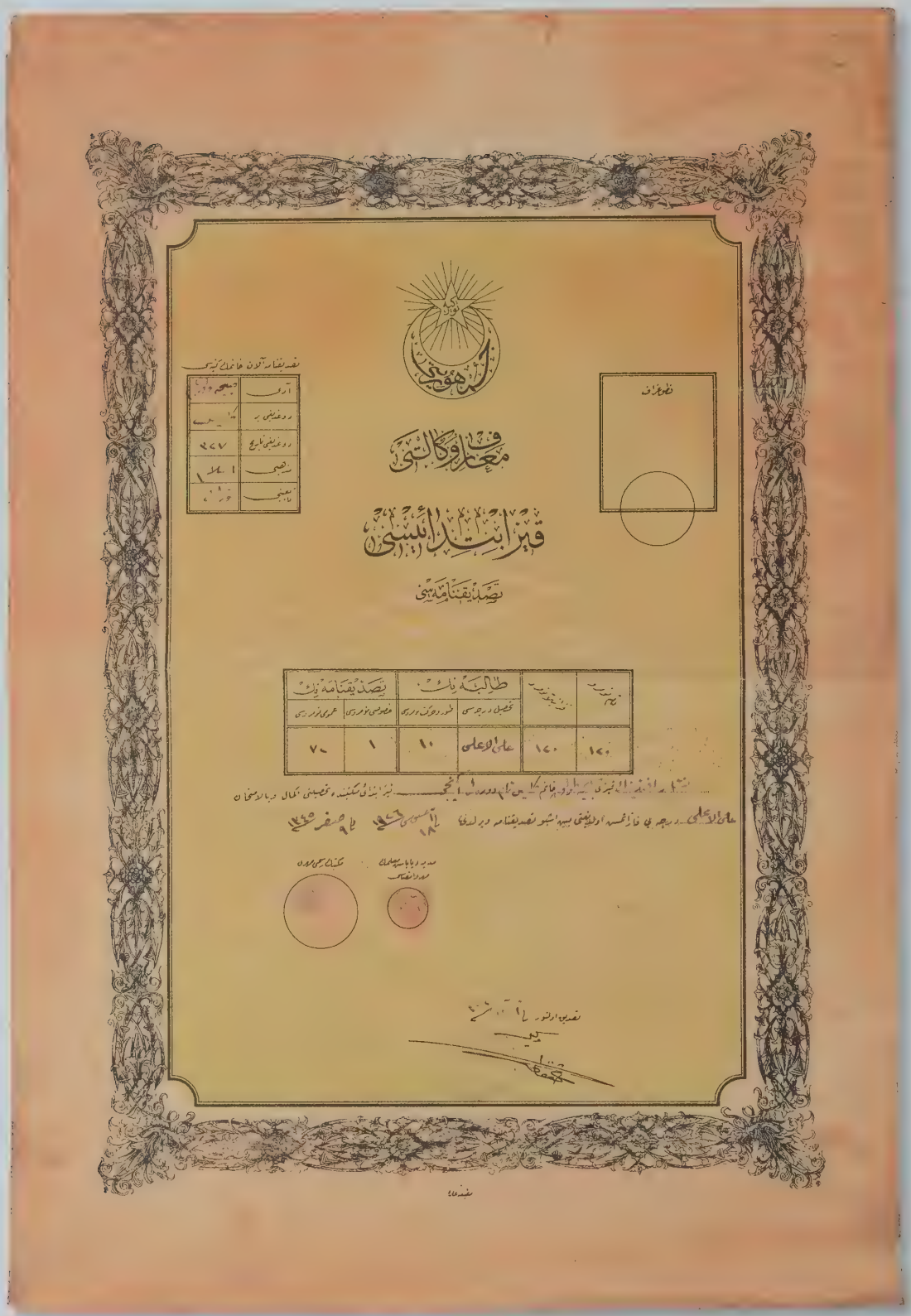
Mektebin resmi mührü

Müdir veyâ Başmu'allimin mühür veya imzası

Devre-i aliye birinci sınıfdan ikinci sınıfa terfî' ettiğinden ol bâbta ki emrine tevfikan tasdîknâme verilmişdir 11 Ağustos 1340

Tasdîk olunur 11 Ağustos 1340
Adapazarı Kazâsı kâimakâmlığı

Miladî 11 Ağustos 1924 tarihli Yusuf Ziya Efendi'ye ait tasdîknâmesi'nin günümüz alfabesi ile tercümesi.

معارف وکالتی

قیز ابتدائیسی

تصدیقنامه‌سی

تاریخ تحریری		طالبه‌نك		تصدیقنامه‌نك
		تحصیل درجه‌سی	حسن حرکات و ورقی	عمومی نمره‌سی
۱۴۰	۱۴۰	علی الاعلی	۱۰	۱	۷۰

Belge Ölçüsü: 34 cm X 50.5 cm

Muhtar Efendi kızı Sabiha Hanım'ın Kilis Kız İbtidâîsini bitirdiğine dair 18 Ağustos 1926 tarihli tasdîknâmesi.

Cumhuriyet dönemi Hicrî 9 Safer 1345 tarihli Sabiha Tolun Hanım'ın tasdîknâmesi.

Türkiye Cumhuriyeti

Tasdîknâme alan hanımın künyesi:

Sabiha Tolun Hanım	Adı:
Kilis	Doğduğu Yer:
327	Doğduğu Tarih:
İslam	Mezhebi:
Türk	Tabiiyyeti:

Ma'ârif Vekâleti
Kız İbtidâisi
Tasdîknâmesi

Fotoğraf

Tasdîknâmenin		Talebenin		Kazanılan Numarası	Tam Numarası
Umûmî Numarası	Hususî Numarası	Tasvir ve Hareket Numarası	Tahsil Derecesi		
72	1	10	Aliyyü'l-a'lâ	Yüz yirmi 120	Yüz yirmi 120

Muhtar Efendi'nin kızı Sabiha Tolun Hanım Kilis tam devreli ikinci kız ibtidai mektebinde tahsîlini ikmâl ve bi'l-imtihân aliyyü'l-a'lâ dereceyi kazanmış olduğunu mübeyyin işbu tasdîkname verildi.

18 Ağustos 1926 ve 9 Safer 1345

Mektebin resmi mührü

Müdir veyâ Başmu'allimin mühür ve imzası

Tasdik olunur Ağustos 926

Miladî 18 Ağustos 1926 tarihli Sabiha Tolun Hanıma ait tasdîknâmesi günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 39.5 cm X 31.5 cm

Cumhuriyet dönemi. 16 Haziran 1927 tarihli Kayhan Efendi'nin tasdîknâmesi.

TASDÎKNÂME

ANADOLU BAĞDAD DEMİRYOLLARI MEKTEBİ

KAZANDIĞI NUMARA	PROGRAM
23	Hareket ve işaret
33.5	Muhasebe
28	Nizamat ı muhtelife
27	Tel

Kayhan Efendi : İsmi
Seyfi : Pederinin İsmi
Kula : Mahall-i vilâdeti
323 : Tarih-i vilâdeti
198 : Sicil numarası

Onuncu Devre

Seyfi oğlu Kayhan Efendi Anadolu-Bağdad Demiryolları Mektebinde okunan derslerden bâlâdaki numaraları ahz ederek Hareket umurundan karib-i ala derecede imtihan verdiğini mübeyyin tasdiknamedir. 16 Haziran 927

Mektep Müdürü | Nizâmât-ı muhtelife Mu'allimi | Yol Dersleri Mu'allimi | Telgraf Mu'allimi | İmlâ ve Kitâbet Mu'allimi | Cer Mu'allimi | Mümeyyiz | Mümeyyiz | Mümeyyiz | Mümeyyiz

Usul-ı Muhasebe Mu'allimi | Hareket ve işaret Mu'allimi

İşbu tasdikname tarafımızdan tevsîk kılındı. 16 Haziran 927

İşletme Müdür-i Umûmîsi | Hareket Reisi

ANADOLU BAĞDAT DEMİRYOLLARI MEKTEP TASDÎKNÂMESİ

16 Haziran 1927 tarihli Kayhan Efendi'ye ait tasdîknâmenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 22,5 cm X 39,5 cm

Cumhuriyet dönemi. 22 Nisan 1928 tarihli Mehmed Necati Efendi'nin tasdîknâmesi.

Tâlî kısmı talebesine mahsus Tasdîknâme

Tokat Muhtelit Orta Mektebi

Tokat Muhtelit Orta Mektebi — Şâkirdin hangi mektebin hangi sınıfından geldiği

Nakil tasdiknamesi — İbrâz ettiği şehâdetnâme veya tasdiknâmenin nev'i

11 Eylül 931 — İbraz ettiği şehâdetnâme veya tasdiknamenin tarihi

Bila* — İbraz ettiği şehâdetnâme veya tasdiknamenin numarası

İmtihansız — Bî'l-imtihan veya bilâ-imtihan kabul edildiği

1 inci — Kabul edildiği sınıf

11 Eylül 1931 — Kabul edildiği tarih

22 Nisan 1928 — Mektebi terk ettiği zamandaki tarih

2 ikinci — Mektebi terk ettiği zamandaki sınıf

Yazı ilâvesiyle 136 — Mektebe devam ettiği günler adedi

Ommalıdır 36 — Mektebe devam etmediği günler adedi

Beşdir 5 — Tavır ve hareket numarası

Mümtaz — Şâkirdin mektebden aldığı tasdiknâmenin derecesi

22 Nisan 1928 — Tasdiknâmenin tarihi

Yazı ilâvesiyle 24 — Mektebi Numarası

Mehmet Necatı Efendi — Şâkirdin İsim ve Mahlası

Nehâr — Şâkirdin nehârî veya leylî ücretli veya meccânî olduğu

Şifâhî imtihandan mukaddem mektebi terk eden şakirdin o sene-i dersiye zarfındaki tahrîri imtihan notları

Derslerin isimleri	Birinci tahrîrî imtihan notları (Rakamla / Yazı ile)	İkinci tahrîrî imtihan notları (Rakamla / Yazı ile)
Yekûn	49 / Kırk dokuz buçuk	37 / Otuz yedi buçuk
Müsiki	5 / Beş	5 / Beş
Terbiye-i Bedeniye	4 / Dört	5 / Beş
Resim	2 / İki	3 / Üç
Hendese	3 / Üç	4 / Dört
Hesâb	1 / Bir	3 / Üç
Kimyâ	5 / Beş	3 / Üç
Fizik	3 / Üç	4 / Dört
Nebâtât	1 / Bir	3 / Üç
Coğrafya	3 / Üç	3 / Üç
Târih	3 / Üç	3 / Üç
Ma'lûmât-ı Vataniye	1 / Bir	3 / Üç
Fransızca	3 / Üç	2 / İki
Ezber	4 / Dört	3 / Üç
İmlâ	3 / Üç	4 / Dört
Tahrîr	2 / İki	3 / Üç
Kıraat	4 / Dört	4 / Dört
Sarf	3 / Üç	2 / İki

Terfî'-i sınıf notları

Mektebin ikinci sınıf talebesinden olup birinci ve ikinci tahriri yoklama numaraları bâlâya çıkarılan [24] numaralı Mehmed Necati Efendi'nin mazereti meşru'asına mebni Tokat'tan ayrılacağına müş'ir velisi Ahmed Hamdi Bey'in tezkeresi üzerine işbu tastikname bi't-tanzim mumaileyhe i'ta kılındı.

22 Nisan 1928

Muavin

Nüfus Tezkeresi Suretidir

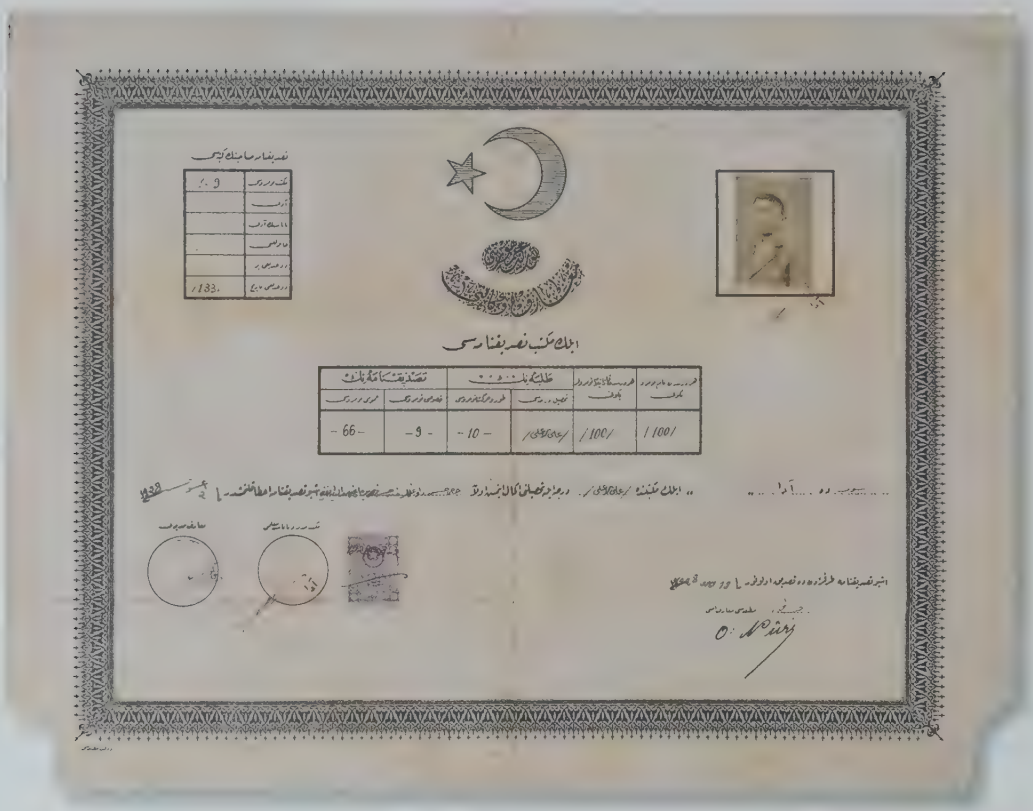
Derecat ve sınıf-ı askeriyesi	Mutehhil derecesi mutaddad olup olmadığı	Sanat ve sıfat ve hizmet ve imtihâb salahiyeti	Milleti	Târih ve mahalle-i vilâdeti	Vâlidesi ismiyle mahâlle-i ikâmeti	Pederi ismiyle mahâlle-i ikâmeti	İsim ve şöhreti
			İslam	2 Mart 1331 28 Rebiülahir 33	Cemile Hanım	Kolağası Ali Rıza Efendi	Mehmed Necatı

Sicill-i nüfûsa kayd olunan mahalli				Eşkâli				
Meskên numarası	Sokağı	Mahalle ve karyesi	Kazâsı	Vilâyeti	Akâmet-i fârikâ-i sabite	Simâ	Göz	Boy
Hane		Rüşdiye mahallesi	Azîziye	Sivas				

Bâlâda isim ve şöhreti ve hâl ve sıfatı muharrer olan Necati Efendi Türkiye Cumhuriyeti tabi'iyyetine hâiz ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müşir işbu tezkire i'tâ kılındı. 27 Kânun-ı sani 331

Aslına mutabıktır 22 Nisan 928

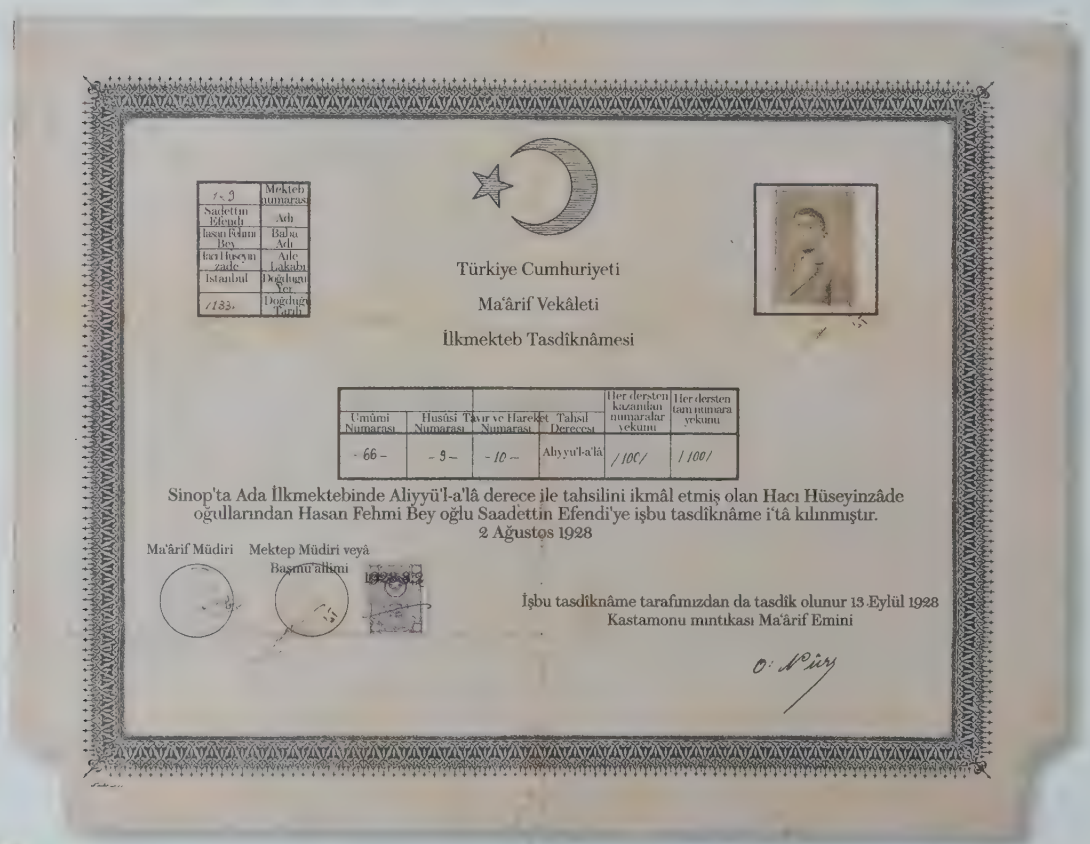
okat Muhtelit Orta Mektebi
lebesinden Mehmed Necati
endi'nin 22 Nisan 1928 tarihli
okat'tan ayrılması sebebiyle isteği
erine verilen tasdîknâmesinin ön
arka yüzü.

İbtidâî Kütüb Nasb Şehâdetnâmesi

Ümûmî Numarası	Hususî Numarası	Tavır ve Hareket Numarası	Tahsîl Derecesi	Her dersten kazandığı numaralar yekûnu	Her dersten tam numara yekûnu
- 66 -	- 9 -	- 10 -		/ 100 /	/ 100 /

Belge Ölçüsü: 41 cm X 31.5 cm

Türkiye Cumhuriyeti

Ma'ârif Vekâleti

İlkmekteb Tasdîknâmesi

Mekteb numarası	
Sa'adettin Efendi	Adı
Hasan Fehmi Bey	Babasının Adı
Hacı Hüseyin zade	Ailesinin Lakabı
İstanbul	Doğduğu Yer
/183-	Doğduğu Tarih

Ümûmî Numarası	Hususî Numarası	Tavır ve Hareket Numarası	Tahsîl Derecesi	Her dersten kazandığı numaralar yekûnu	Her dersten tam numara yekûnu
- 66 -	- 9 -	- 10 -	Aliyyü'l-a'lâ	/ 100 /	/ 100 /

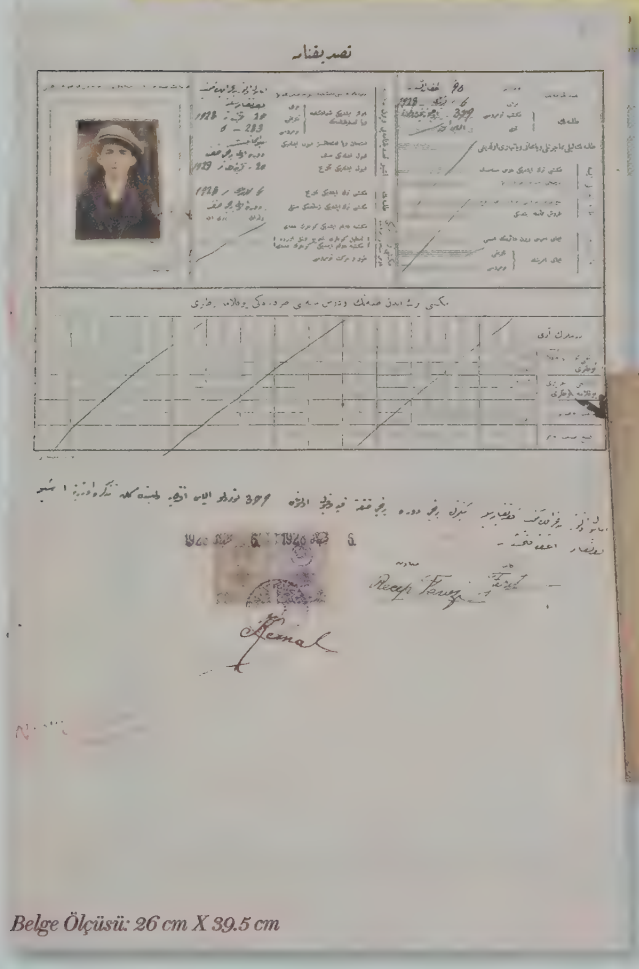
Sinop'ta Ada İlkmektebinde Aliyyü'l-a'lâ derece ile tahsilini ikmâl etmiş olan Hacı Hüseyinzâde oğullarından Hasan Fehmi Bey oğlu Saadettin Efendi'ye işbu tasdîknâme i'tâ kılınmıştır.
2 Ağustos 1928

Ma'ârif Müdiri — Mektep Müdiri veyâ Başmu'allimi

İşbu tasdîknâme tarafımızdan da tasdîk olunur 13 Eylül 1928
Kastamonu mıntıkası Ma'ârif Emini

Cumhuriyet dönemi. 2 Ağustos 1928 tarihli Saadettin Efendi'nin tasdîknâmesi.
Cumhuriyet dönemi. 2 Ağustos 1928 tarihli Saadettin Efendi'nin tasdîknâmesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 26 cm X 39.5 cm

Cumhuriyet dönemi. 18 Ağustos 1928 tarihli Abdullah Efendi'nin tasdîknâmesi (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 6 Kasım 1928 tarihli İlyas Efendi'nin tasdîknâmesi (sol altta)
Cumhuriyet dönemi. 15 Ağustos 1933 tarihli İlyas Efendi'ye ait tasdîknâmenin zarfı (sağ altta)

134

MF. V.
GALATASARAY LİSESİ
MÜDÜRLÜĞÜ

10/2/929

Lektemizin 94 numaralarında [illegible]yyet Namik İsmail beyin 1911-1912 ders senesi nihayetinde Fransızca tali birinci devre dördüncü yani dokuzuncu ve türkçe tali ikinci devre birinci yani onuncu sınıfta iken mektebi terk eylediğini mübeyyin işbu vesika tanzim ve mumaileyhin talebine binaen ita kılındı

Belge Ölçüsü: 17.5 cm X 27.5 cm

Türkiye Cumhuriyeti

Maarif Vekâleti

İlk mektep Tasdiknamesi

Her dersten tam numarayı yekûnu	Her dersten kasadan numaralar yekûnu	Talebenin Tahsilce derecesi	Talebenin Terfi ve hareket numarası	Tasdiknamenin Hasası numarası	Tasdiknamenin Umumi numarası
100	74	Aliyülâlâ	10	13	37/X

İ. Eyüp de 55 inci ilk mektebinden Aliyülâ derece ile tahsilini ikmal etmiş olan Müeyyet işbu tasdikname ita kılınmıştır

İşbu tasdikname tarafımızdan da tasdik olunur

İstanbul Mantıkası Maarif Emini

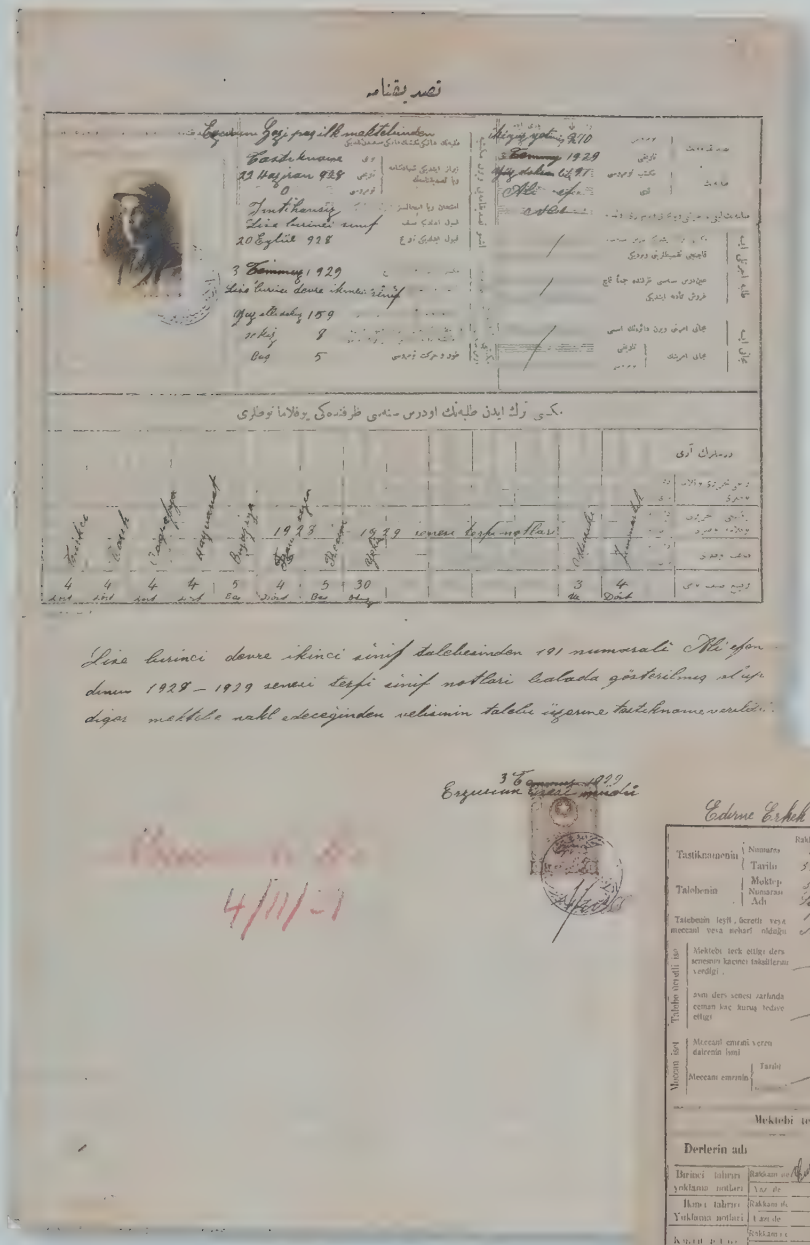
Mektep müdürü ve ya başmuallimi

Maarif müdürü

OSMAN BEY MATBAASI

Belge Ölçüsü: 40.5 cm X 31.5 cm

Cumhuriyet dönemi 10 Şubat 1929 tarihli Namik İsmail Beyin tasdiknâmesi (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 20 Haziran 1929 tarihli Müeyyet Hanım'ın tasdiknâmesi (altta).

تصديقنامه

Tasdikname

Tastikname

Edirne Erkek lisesi

Gaze. den

Mektebi terkeden talebenin o ders senesi zarfındaki yoklama notları

Derslerin adı

Belge Ölçüsü: 25 cm X 39 cm

Yukarıdaki tasdikname, velisinin müracatı üzerine öğrencinin birinci devre ikinci sınıfa geçtiğini göstermek üzere verilmiştir.

Belge Ölçüsü: 28.5 cm X 40 cm

Cumhuriyet dönemi. 3 Temmuz 1929 tarihli Ali Efendi'nin tasdîknâmesi (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 3 Aralık 1929 tarihli Safi Efendi'nin tasdîknâmesi (altta).

Türkiye Gumhuriyeti

Maarif Vekâleti

İlk mektep Tasdiknamesi

Her dersten tam numara yüzden	Her dersten kesirden numaralar yazılır	Talebenin Tahsîlî devresi	Tasdiknamenin Terre kaydı numarası	Hasmî numarası	Umûmî numarası
90	71	Ala	10	11	226

İstanbul da 36 ncı ilk mektebinden Ala derece ile tahsîlini ikmal etmiş olan Kemal işbu tasdikname ita kılınmıştır

İşbu tasdikname tarafımızdan da tasdik olunur

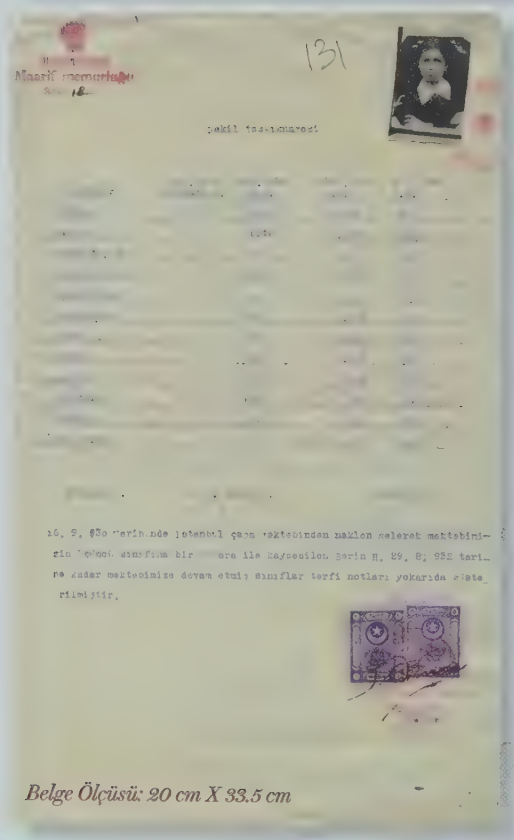
Mektep müdürü ve ya başmuâllimi

Maarif müdürü

Mahallesi Maarif Emini

OSMAN BEY MATBAASI

Belge Ölçüsü: 17.5 cm X 35.5 cm

131

Maarif memurluğu

Nakil tastikmamesi

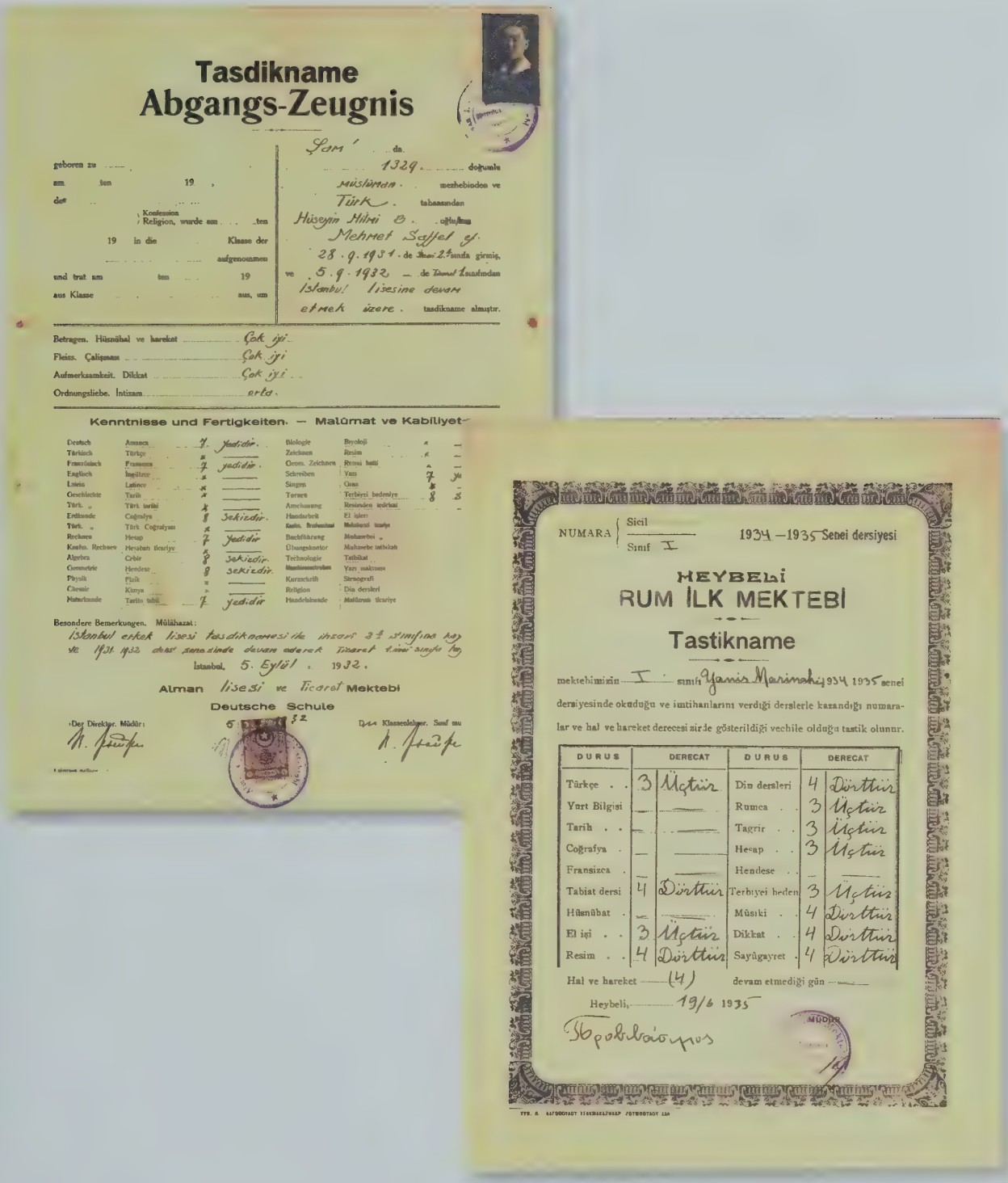
16. 9. 930 tarihinde İstanbul Çapa rektebinden naklen meleret mektebimiz ...ğüncü sınıfının bir ...ere ile kaydedilen Berin H. 29. 8. 922 tarihine kadar mektebimize devam etmiş sınıflar terfi notları yukarıda gösterilmiştir.

Belge Ölçüsü: 20 cm X 33.5 cm

Onay belgesi ya da öğrenim belgesi anlamındaki tasdikname, bir okuldan başka bir okula geçecek öğrenciye, yazılmak istediği yeni okulun istek yazısı üzerine, devam ettiği eski okul tarafından verilen belgedir. Ayrıca, disiplin cezası alarak okuldan uzaklaştırılan öğrenciye, üst disiplin kurulu kararıyla başka bir okula nakledilirken verilen belgeye de zorunlu tasdikname denilir.

İstanbul Çapa mektebinden 1930 yılı talebesi Berin Hanım'ın notlarını gösterir nakil tastîknâmesi belgesi.

Cumhuriyet dönemi. 1929 tarihli Kemal Efendi'nin tasdîknâmesi (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 29 Ağustos 1932 tarihli Berin Hanım'ın tasdîknâmesi (altta).

Tasdikname
Abgangs-Zeugnis

Şam' da.
1329 doğumlu
müslüman mezhebinden ve
Türk tabaasından
Hüseyin Hilmi B. oğlu
Mehmet Saffet
28.9.1931 de Ticaret 2.inci sınıfa girmiş,
ve 5.9.1932 de Ticaret 3.üncü sınıfından
İstanbul lisesine devam
etmek üzere tasdikname almıştır.

Betragen. Hüsnühal ve hareket ... Çok iyi
Fleiss. Çalışması ... Çok iyi
Aufmerksamkeit. Dikkat ... Çok iyi
Ordnungsliebe. İntizam ... orta

Kenntnisse und Fertigkeiten. — Malûmat ve Kabiliyet

Deutsch	Almanca	7 Yedidir.	Biologie	Biyoloji	—
Türkisch	Türkçe	—	Zeichnen	Resim	—
Französisch	Fransızca	7 yedidir.	Geom. Zeichnen	Resmi hatti	—
Englisch	İngilizce	—	Schreiben	Yazı	7 Yedidir.
Latein	Latince	—	Singen	Gına	—
Geschichte	Tarih	—	Turnen	Terbiyei bedeniye	8 Sekizdir.
Türk. „	Türk tarihi	—	Anschauung	Resimden tedrisat	—
Erdkunde	Coğrafya	8 Sekizdir.	Handarbeit	El işleri	—
Türk. „	Türk Coğrafyası	—	Kaufm. Bruchrechnen	Muhasebeyi tatbiye	—
Rechnen	Hesap	7 yedidir	Buchführung	Muhasebei „	—
Kaufm. Rechnen	Hesabatı ticariye	—	Übungskontor	Muhasebe tatbikatı	—
Algebra	Cebir	8 Sekizdir.	Technologie	Tatbikat	—
Geometrie	Hendese	8 Sekizdir.	Maschinenzeichnen	Yazı makinesi	—
Physik	Fizik	—	Kurzschrift	Stenografi	—
Chemie	Kimya	—	Religion	Din dersleri	—
Naturkunde	Tarihi tabii	7 yedidir	Handelskunde	Muhtevayı ticariye	—

Besondere Bemerkungen. Mülâhazat:
İstanbul erkek lisesi tasdiknamesi ile ihzari 3.üncü sınıfına kayd ve 1931-1932 ders senesinde devam ederek Ticaret 4.üncü sınıfa kaydolundu.
İstanbul. 5. Eylül. 1932.

Alman lisesi ve Ticaret Mektebi
Deutsche Schule

Der Direktor. Müdür: [illegible] 5 IX 32 Der Klassenlehrer. Sınıf mu [illegible]

NUMARA { Sicil / Sınıf I } 1934 – 1935 Senei dersiyesi

HEYBELİ
RUM İLK MEKTEBİ

Tastikname

mektebimizin I sınıfı Yanis Marimakis 1934 1935 senei dersiyesinde okuduğu ve imtihanlarını verdiği derslerle kazandığı numaralar ve hal ve hareket derecesi zirde gösterildiği vechile olduğu tastik olunur.

DURUS	DERECAT	DURUS	DERECAT
Türkçe	3 Üçtür	Din dersleri	4 Dörttür
Yurt Bilgisi	—	Rumca	3 Üçtür
Tarih	—	Tagrir	3 Üçtür
Coğrafya	—	Hesap	3 Üçtür
Fransizca	—	Hendese	—
Tabiat dersi	4 Dörttür	Terbiyei beden	3 Üçtür
Hüsnübat	—	Müsiki	4 Dörttür
El işi	3 Üçtür	Dikkat	4 Dörttür
Resim	4 Dörttür	Sayûgayret	4 Dörttür

Hal ve hareket (4) devam etmediği gün —

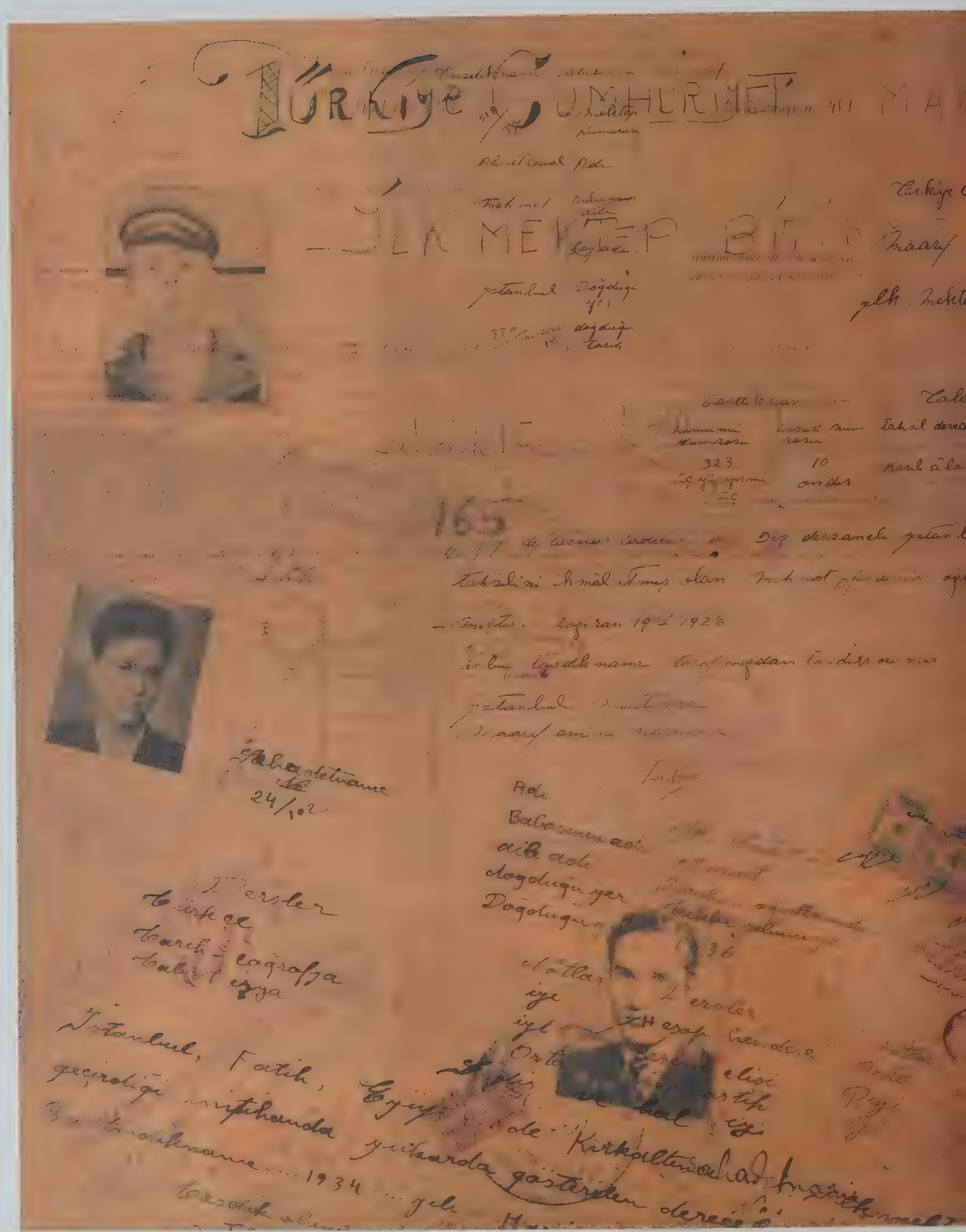
Heybeli, 19/6 1935

Müdür [illegible]

TYP. S. KAFOGLOU & SKEVOPOULOS PHOTOTYPOY ΕΠΕ

Tastikname, öğrencinin birinci sınıfı belirtilen notlarla geçtiğini göstermek üzere verilmiştir.

Cumhuriyet dönemi. 5 Eylül 1932 tarihli Mehmet Saffet Efendi'nin tasdiknâmesi (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 19 Haziran 1935 tarihli Yanis Marimakis'in tasdiknâmesi (altta).

El yazısı ile Tasdîkler

Herhangi bir neden ile gerektiği durumlarda şahâdetnâme sahibine verilmek üzere hazırlanan tasdîknâmeler, bir süre için resmi evrakların hazır olmadığı dönemde el yazısı ile hazırlanan belgeler halinde verilmiştir.
Bunlarda şahâdetnâmenin birebir kopyasının el ile yapıldığı görülmektedir.

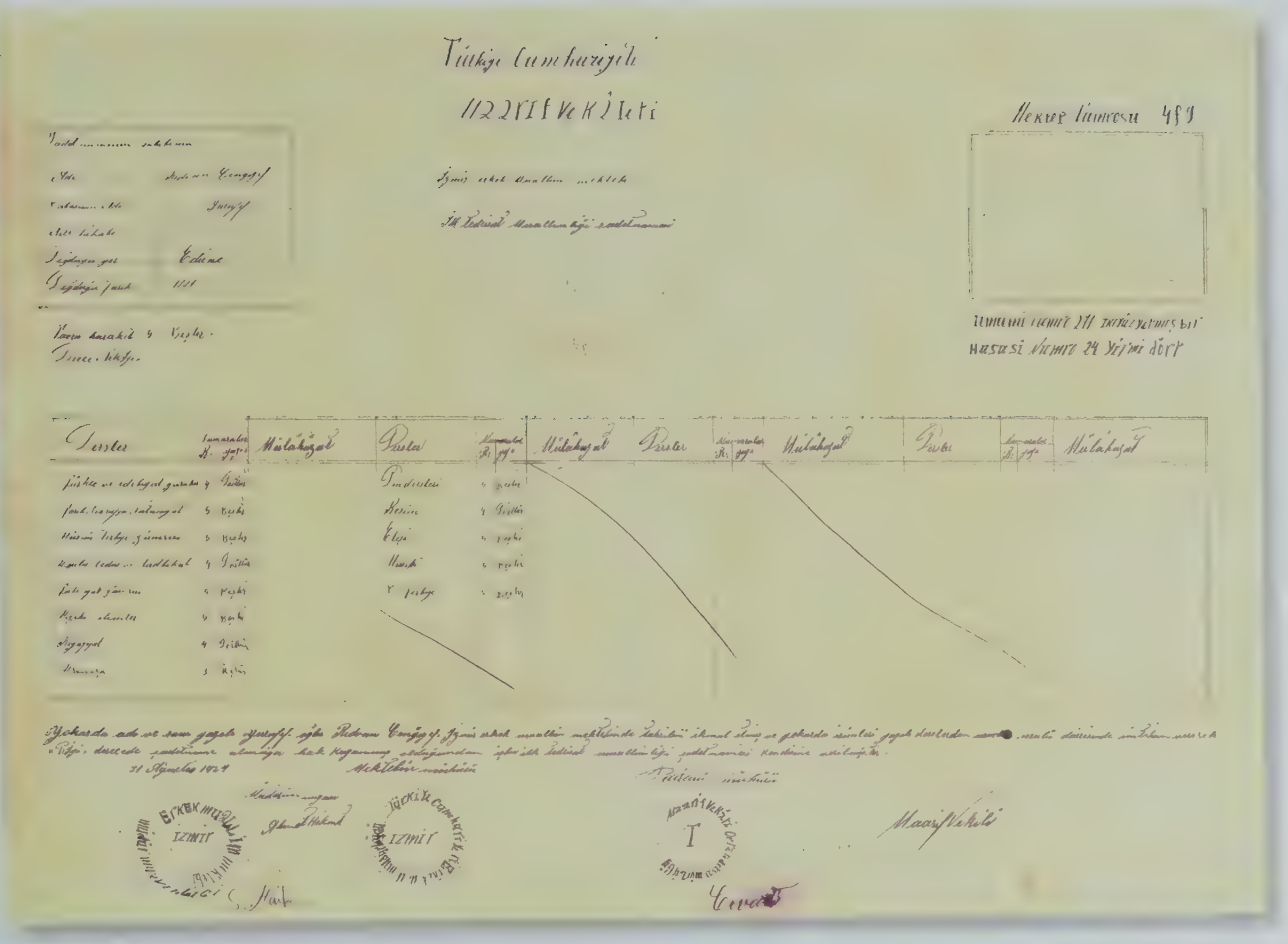
ÖĞRETMEN OKULU ŞAHÂDETNÂMESİ TASDÎKİ

Tamamı elle yazılmış, ay ve mühürler de elle çizilmiş, fakat aslına uygunluk mührü gerçek mühür olan bir şahâdetnâne sureti. Şahâdetnâme'nin altındaki "işbu suret aslına muvafıktır" kaydı bunun tasdikli bir suret olduğunu gösteriyor.

Belge Ölçüsü: 42 cm X 63.5 cm

Cumhuriyet dönemi. Rumi 26 Temmuz 1340 Miladi 26 Temmuz 1924 tarihli Necib Efendi'nin şahâdetnâne tasdiki

Türkiye Cumhuriyeti

İZMİR VEKİLİ

Hekim Numarası 481

İzmir Erkek Muallim Mektebi

İzmir Vilâyeti Muallim Mektebi Tasdiknamesi

Hususi Mektep 24 Yıldır Dört

Dersler | Müddeti | Dersler | Müddeti | Müddeti | Dersler | Müddeti | Müddeti | Dersler | Müddeti | Müddeti

İşbu vesikada adı ve sanı yazılı İzmirli oğlu Rıdvan Cemiyet-i İlmiyesi mektebinde tahsilini ikmal ettiği ve şehadetnamesi yazılı derslerden sınavı muvaffakiyetle imtihan neticesinde vilâyet daire-i maarifinden gönderilmiş olan kâğıtlarının okunup anlaşılmasından işbu Muallim Mektebi muallim heyeti tarafından tasdikine mütedair mühürlü.

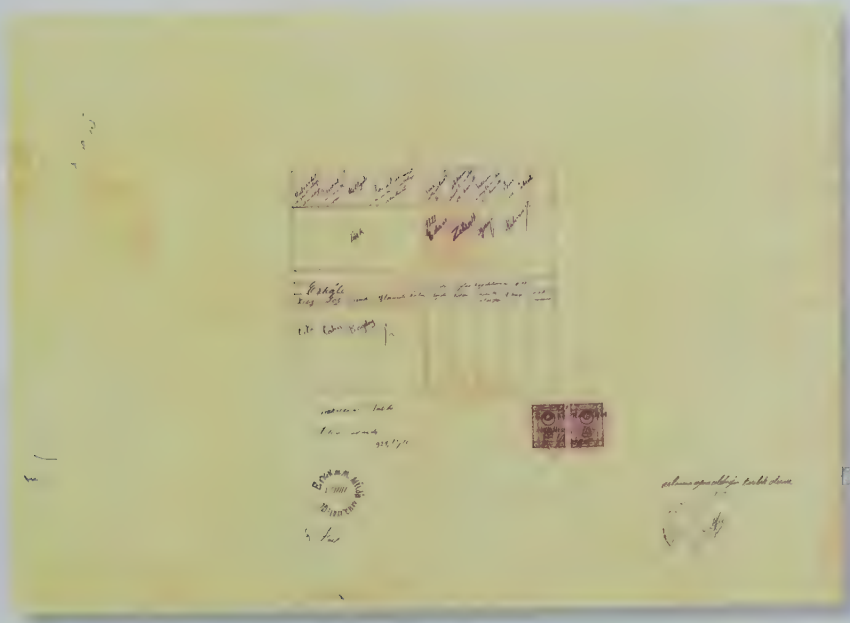
31 Ağustos 1924

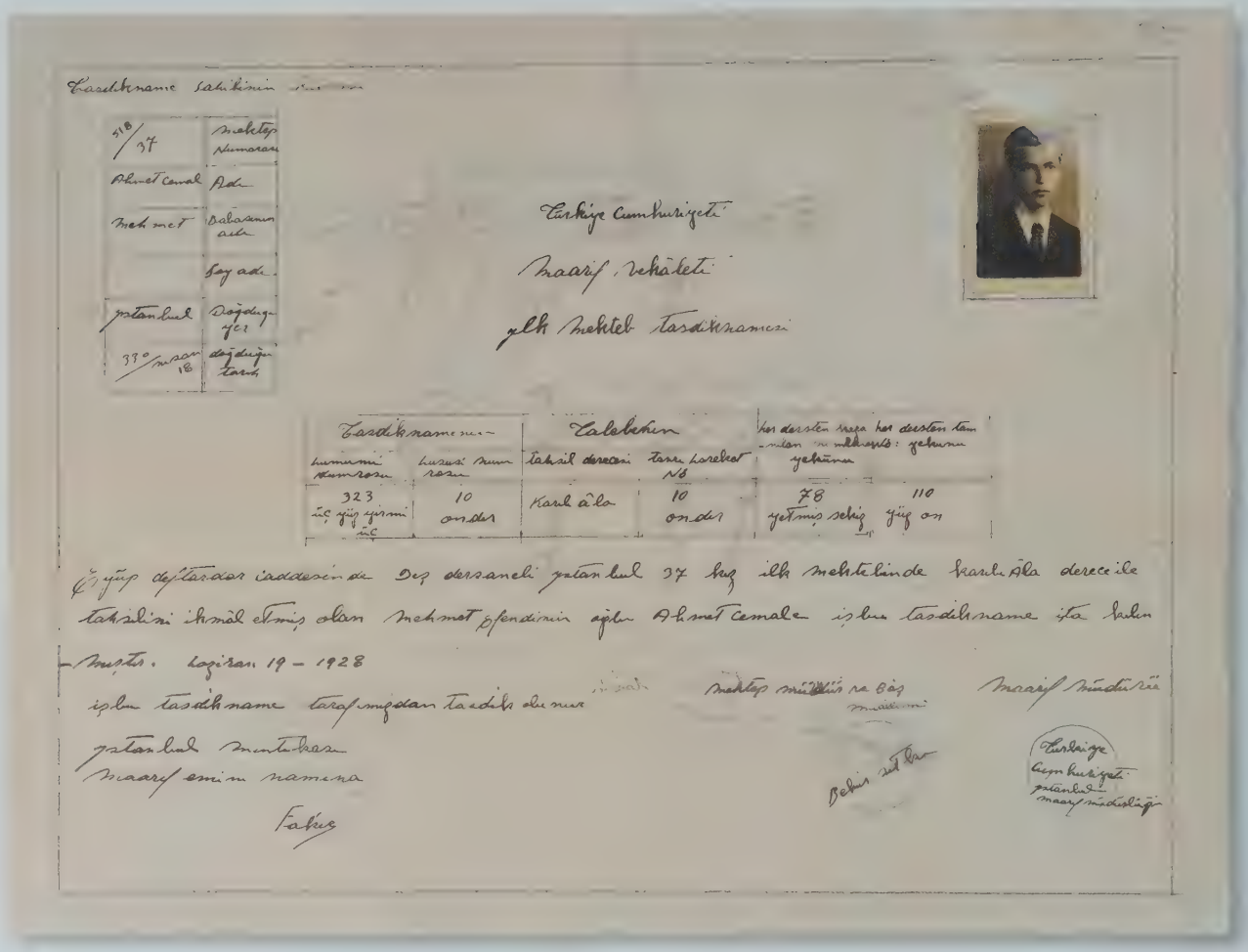
Muallim-i Hukuk

Muallim-i Tarih

Müdür

Maarif Vekili

Tasdiknameye tabiiminin [illegible]

318/37	Mektep numarası
Ahmet Cemal	Adı
Mehmet	Babasının adı
	Soyadı
İstanbul	Doğduğu yer
330/mart/18	Doğduğu tarih

Türkiye Cumhuriyeti

Maarif Vekâleti

İlk Mektep Tasdiknamesi

Tasdiknamenin		Talebenin		Her dersten rakamla her dersten tamamen ne kadardır: yazılımı	
Numarası rakamla	Numarası rakamla	Tahsil derecesi	Terfi hareketi		
323 üç yüz yirmi üç	10 on	Kamil âlâ	10 on	78 yetmiş sekiz	110 yüz on

Üç yüz defterdar caddesinde Beş odalı yatılı bul 37 kaç ilk mektebinde kamil âlâ derece ile tahsilini ikmal etmiş olan Mehmet efendinin oğlu Ahmet Cemale işbu tasdiknâme ita kılındı. 19 Haziran 1928

İşbu tasdiknâme tarafımızdan tasdik olunur

Yatılı bul müdürlüğü namına

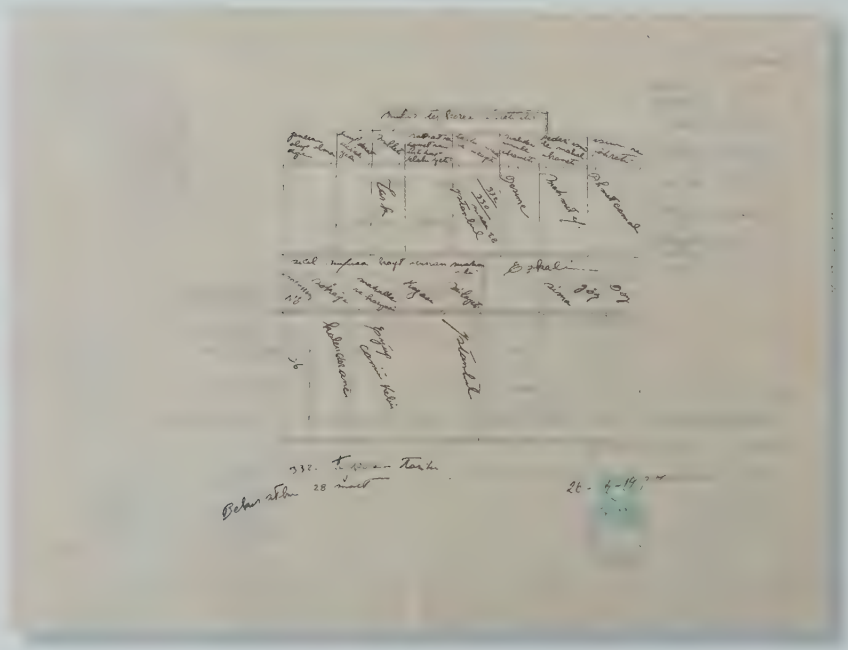
Fabrç

Mektep müdürü ve öğretmeni

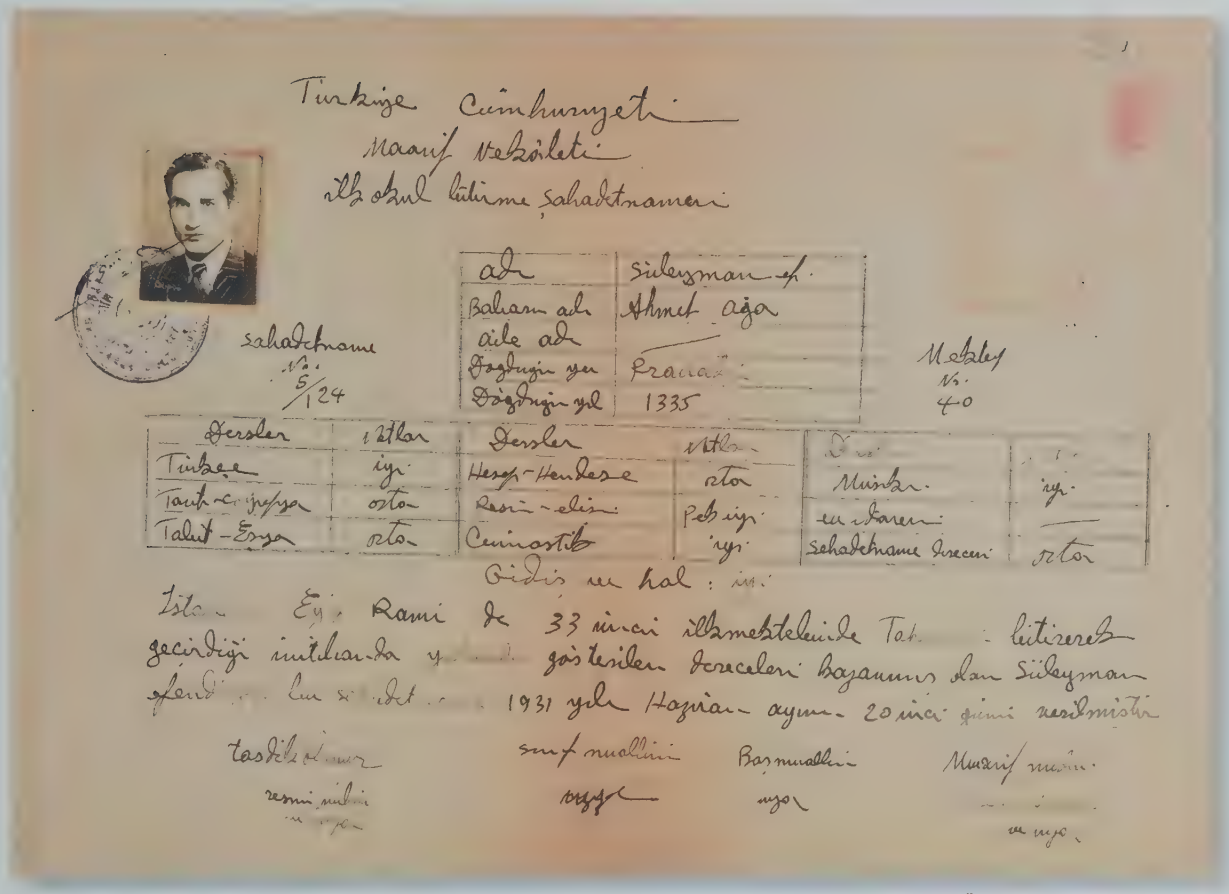
Maarif Müdürlüğü

Türkiye Cumhuriyeti İstanbul Maarif Müdürlüğü

Belge Ölçüsü: 42 cm X 32 cm

Cumhuriyet dönemi. 19 Haziran 1928 tarihli Ahmed Cemal Efendi'nin tasdiknâmesi.

Türkiye Cümhuriyeti
Maarif Vekâleti
İlk okul bitirme şahadetnamesi

Adı	Süleyman oğ.
Babasının adı	Ahmet ağa
Aile adı	
Doğduğu yer	Kırcaali
Doğduğu yıl	1335

Şahadetnamenin No. 5/124
Mektebin No. 40

Dersler	Notlar	Dersler	Notlar	Dersler	Notlar
Türkçe	iyi	Hesap-Hendese	orta	Müzik	iyi
Tarih-Coğrafya	orta	Resim-Eliş	Pek iyi	Beden terbiyesi	
Tabiat-Eşya	orta	Cemiyet bilgisi	iyi	Şahadetname derecesi	orta

Gidiş ve hal: iyi

İstanbul Eyüb Kamil Paşa İlkmektebinde Tahsilini bitirerek geçirdiği müddetinde yukarıda gösterilen derecaleri kazanmış olan Süleyman efendi 1931 yılı Haziran ayının 20 inci günü mezun olmuştur.

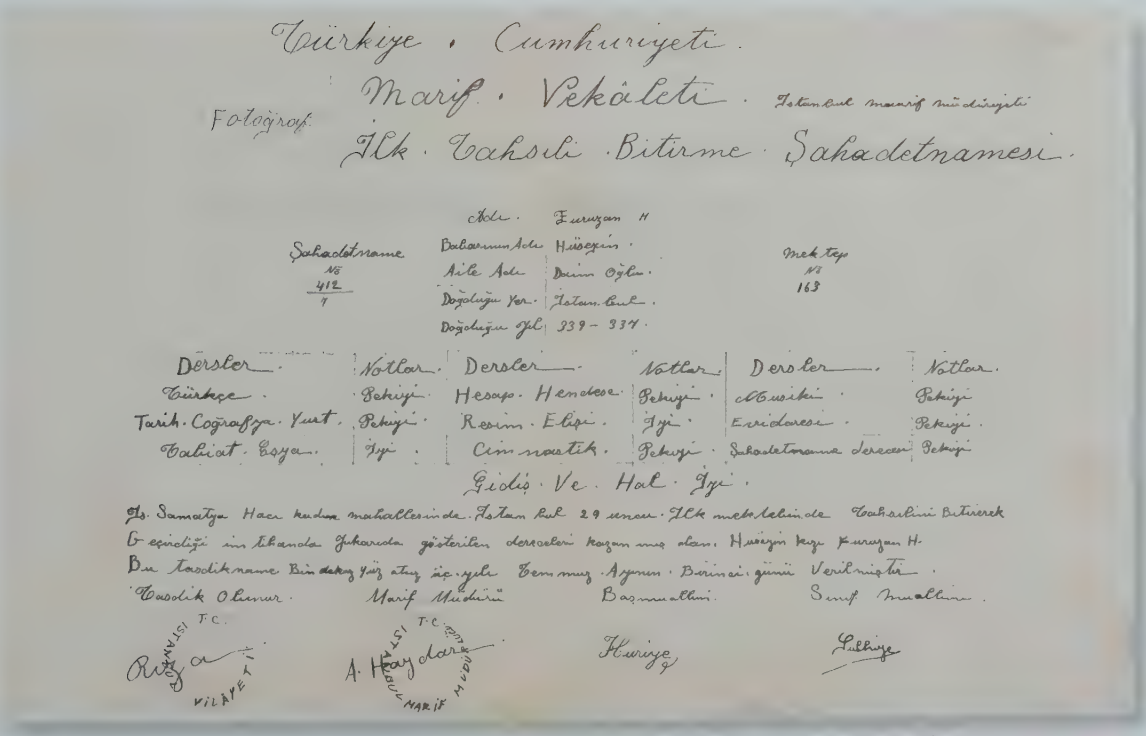
Tasdik olunur
resmi mühür
[illegible]

Sınıf muallimi
imza

Başmuallim
imza

Maarif müdürü
[illegible]
ve imza

Belge Ölçüsü: 29.5 cm X 21 cm

Türkiye · Cumhuriyeti ·
Maarif · Vekâleti · İstanbul maarif müdürlüğü
Fotoğraf
İlk · Tahsil · Bitirme · Şahadetnamesi ·

Şahadetname No 412/7

Adı · Emrullah
Babasının adı · Hüseyin ·
Aile adı · Demir Oğlu ·
Doğduğu yer · İstanbul ·
Doğduğu yıl · 339 - 934 ·

Mektebin No 163

Dersler	Notlar	Dersler	Notlar	Dersler	Notlar
Türkçe ·	Pekiyi ·	Hesap · Hendese ·	Pekiyi ·	Müzik ·	Pekiyi
Tarih · Coğrafya · Yurt ·	Pekiyi ·	Resim · Eliş ·	İyi ·	Eşya dersleri ·	Pekiyi ·
Tabiat · Eşya ·	İyi ·	Cemiyetlik ·	Pekiyi ·	Şahadetname derecesi	Pekiyi

Gidiş · Ve · Hal · İyi ·

İst. Samatya Hacı kadın mahallesinde İstanbul 29 sınıflı İlk mektebinde Tahsilini Bitirerek Geçirdiği müddetde Yukarıda gösterilen dereceleri kazanmış olan Hüseyin kızı Emrullah H.
Bu tasdiknâme Bin dokuz yüz otuz üç yılı Temmuz Ayının Birinci günü Verilmiştir ·

Tasdik Olunur · Maarif Müdürü · Başmuallim · Sınıf Muallimi ·
Rüşdiye · A. Hayderi · Hüviye · Lütfiye

Belge Ölçüsü: 33 cm X 20.5 cm

Cumhuriyet dönemi. 20 Haziran 1931 tarihli Süleyman Efendi'nin şahâdetnâmesi.

Mektebi Talebesine Mahsus

HÂL ve ÇALIŞMA

Karnesi

DERS SENESİ: 1932 / 1933

Talebenin Numarası: 31

Adı: SABRİ E

Sınıfı: I

İSTANBUL
Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi

COLLÈG

DIRIGÉ PAR LE

Bulletin Semi-trimest

EXAMENS

Inst. religieuse ou Morale.
Grammaire
Orthographe.
Lecture
Composition française
Leçons de choses
Littérature
Histoire ou Géographie
Langue turque
Arithmétique
Algèbre ou Géométrie

Observations

Péri-Koui, le

Karneler, Talebe ve Mesai Cüzdanları, Pusulalar ve Hüviyetler...

V. Mehmed Reşad dönemi. (1909-1918) Rumî 15 Mayıs 1332 tarihli Yakup Efendi'nin karnesi.

Yakup Efendi'nin 28 Mayıs 1916 yılına ait Kur'an-ı Kerim, Türkçe, Coğrafya, Hesap ve diğer derslere ait not ortalamasını gösteren karnesi.

دارالمعلمات تطبیقات صنفلری

۱۳۳۴ — ۱۳۳۳ سنهٔ درسیهسی امتحانه نومرولری

صنف : تطبیقات ٤

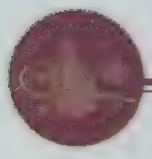
قرآن کریم	۱۰	اونده
علوم دینیه	۱۰	اونده
قرائت	۱۰	اونده
کتابت شایانه تقدیر	۱۰	اونده
املا	۱۰	اونده
اوزبر صرف ونحو تقدیر	۱۰	اونده
خط	۱۰	اونده
حساب شایانه تقدیر	۱۰	اونده
اوزبر شایانه تقدیر	۱۰	اونده

نومرو واسم : ۷۵۵ مکدم خانم

هندسه	۱۰	اونده
جغرافیا	۱۰	اونده
تاریخ	۱۰	اونده شایانه تقدیر
اشیا درسلری	۱۰	اونده اوزبر
مصاحبات اخلاقیه	۱	سکزده
ال ایشلری	۷	یدیده
رسم :	۱۰	اونده
غنا وموسیقی	۱۰	اونده
تربیهٔ بدنیه	۱۰	اونده
طباخت وتعلیمه	۱۰	اونده
بیچک	۱۰	اونده

ترفیع ٤ ـه

سعی وغیرت وحسن حرکتکزه فوقالعاده تقدیر وشکر ایدرم

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 24 Mayıs 1333 tarihli Mükerrem Hanım'ın karnesi.

Dârü'l-Mu'allimât Tatbikât Sınıfları
1332-1333 sene-i devriyesi imtihân numaraları

Sınıf: Tatbikât 4:
Numara 255
İsim: Mükerrem Hanım

Ondur 10	Hendese	Ondur 10	Kur'an-ı Kerim
Ondur 10	Coğrafya	Ondur 10	Ulûm-ı Diniyye
Ondur 10 Şayân-ı takdir	Tarih	Ondur 10	Kırâ'at
Ondur 10 (Birinci)	Eşyâ Dersleri	Şayân-ı takdir 10 Ondur	Kitâbet
Sekizdir 8	Musahabât-ı Ahlâkiyye	Ondur 10	İmlâ
Yedidir 7	El İşleri	Takdir 10 Ondur	Sarf ve Nahiv
Ondur 10	Resim	10 Ondur	Hatt
Ondur 10	Gınâ ve Musikî	Şayân-ı takdir Ondur 10	Hesâb
Ondur 10	Terbiye-i Bedeniye	Şayân-ı takdir Ondur 10	Ezber
Ondur 10	Tabâhat Dikiş		
Ondur 10	Biçki		

Dârü'l-Mu'allimât-ı Aliyye Müdiriyeti

Terfi' 24 Mayıs sene 333

Sa'y ve gayret ve hüsn-i hareketinizi fevkalâde takdir ve teşekkür ederim.
İmza

DÂRÜ'L-MU'ALLİMÂT

Kız öğretmen mektepleri, Tanzimat devrinde kızlara ait mekteplerin faaliyete geçmesi üzerine bunlara kadın öğretmen yetiştirmek için açılmıştır. Önce İstanbul Dârü'l-muallimâtı veya Dârü'l-muallimât-ı Âliye adlarıyla İstanbul'da, ardından İl. Meşrutiyet döneminde taşradaki bazı vilâyetlerde açılan bu okulların kuruluş gayesi, Osmanlı maarifini düzene koymayı hedefleyen 1869 tarihli Maârif-i Umûmiye Nizamnâmesi'nin 68. maddesinde kız sıbyan ve rüşdiye mekteplerine kadın öğretmen yetiştirmek olarak belirtilmiştir. Nizamnâmeye göre, sıbyan ve rüşdiye şubelerinden meydana gelen dârülmuallimâtın sıbyan şubesinin öğretim süresi iki, rüşdiye şubesininki üç yıl olacaktı, öğrenci sayısı ise elli olarak belirlenmişti. Bu öğrenciler mecburi hizmet karşılığında ayda 30-50 kuruş arasında harçlık alacaklardı.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Miladî 24 Mayıs 1917 tarihli Mükerrem Hanım'ın karnesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

Görülen dersler: Kur'an-ı Kerîm, Malumat-ı Diniye, Elif Ba, Kıraat, İmla (yazı), Sarf ve Nahv, Tahrir, Manzume, Yazı, Tarih, Coğrafya, Hesap, Hendese, Eşya Dersleri, Ziraat, Resim, El işleri, İdare-i Beytiyye (ev idaresi), Tabahat (Aşçılık, Yemek pişirme sanatı), Musahabat-ı Ahlak, Terbiye-i Bedeniye, Musikî, Lisan-ı Ecnebi, Hâl Hareket, Dikkat, Sa'y-u gayret, İntizam-perverlik

Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 1334 tarihli Hacer Hanım'ın karnesi.

دروسلر	ایلول تشرین اول		تشرین ثانی کانون اول	
	یازی یله	نقط	یازی ایله	نقط
قرآن کریم	اونده	۱۰	اونده	۱۰
معلومات دینیه	اونده	۱۰	اونده	۱۰
املا				
قرائت	اونده	۱۰	اونده	۱۰
املا	اونده	۱۰	اونده	۱۰
صرف ونحو	سکزده	۸	سکزده	۸
تحریر	سکزده	۸	طقوزده	۹
منظومه ازبر	اونده	۱۰	اونده	۱۰
یازی	اونده	۱۰	اونده	۱۰
تاریخ	اونده	۱۰	اونده	۱۰
جغرافیا	اوندہ	۱۰	اونده	۱۰
حساب	اونده	۱۰	دردنده	۴
هندسه	اونده	۱۰	اونده	۱۰
اشیادرسلری	اونده	۱۰	اونده	۱۰
زراعت	اونده	۱۰	اونده	۱۰
رسم	طقوزده	۹	طقوزده	۹
ال ایشلری	اونده	۱۰	اونده	۱۰
ادارهٔ بیتیه	اونده	۱۰	اونده	۱۰
طباخت				
مصاحبات اخلاقیه	اونده	۱۰	اونده	۱۰
تربیهٔ بدنیه				
موسیقی				
لسان اجنبی				
یکون	یوزیتمش سکز	۱۷۸	یوزیتمش سکز	۱۷۸

Belge Ölçüsü: 26cmX20.5cm

Lapseki Gulistan Marifet İnas Mektebi Devre-i âliye ikinci sınıf talebesi
104 numaralı Hacer Mehmed Ali'nin 1334 tarihli karnesi

Vahdeddin dönemi (1918-1922) Miladî 1918 tarihli Hacer Hanım'ın karnesi.

وفا سلطانی مکتبی سنة درسیه : ١٣٣٦ - ١٣٣٧ صنف ٨ شعبه ٢

دروس	یومیه نوطلری			امتحان نوطلری				
	ایلول، تشرین اول، تشرین ثانی ایچنده طوقنمه الدیغی نوطلرك وسطیسی	کانون اول، کانون ثانی، شباط ایچنده طوقنمه الدیغی نوطلرك وسطیسی	مارت، نیسان، مایس ایچنده طوقنمه الدیغی نوطلرك وسطیسی	تحریری امتحان نوطلری	تحریری امتحانك نوطلری	شفاهی امتحان نوطلری	یازی ایله	رقم ایله
				٥	٦	٨		٧
				٨	١	٨		٨
				٧	٥	٦		٦
				٦	٦	٥		٦
				٦	٦	٦		٦
				٧	٥	٤		٥
				٨	٧	٢		٥
				٧	٥	٤		٥
				٤	٧	٨		٦
				٩	٧	١٠		٩
				٧	٦	٥		٦
				٧	٦	٥		٦
				٨				١٠
				٨٥	٧٤			
				١٠	٩			١٠
	١	٨	٩					١٠

شاگرد ترفیع صنف ایدمش ایسه ترفیع درجه سی

اکمال ترفیع

مدیر ثانی — مدیر

یقنامه تلقیسی و بو نکاه دیکر برمکتبه نقلاً طلبه قبولی جائز اولهماز بو جزوه دان

Vefa Sultanî Mektebi Sene-i Dersiye: 1336-1337 8. Sınıf 2. Şube

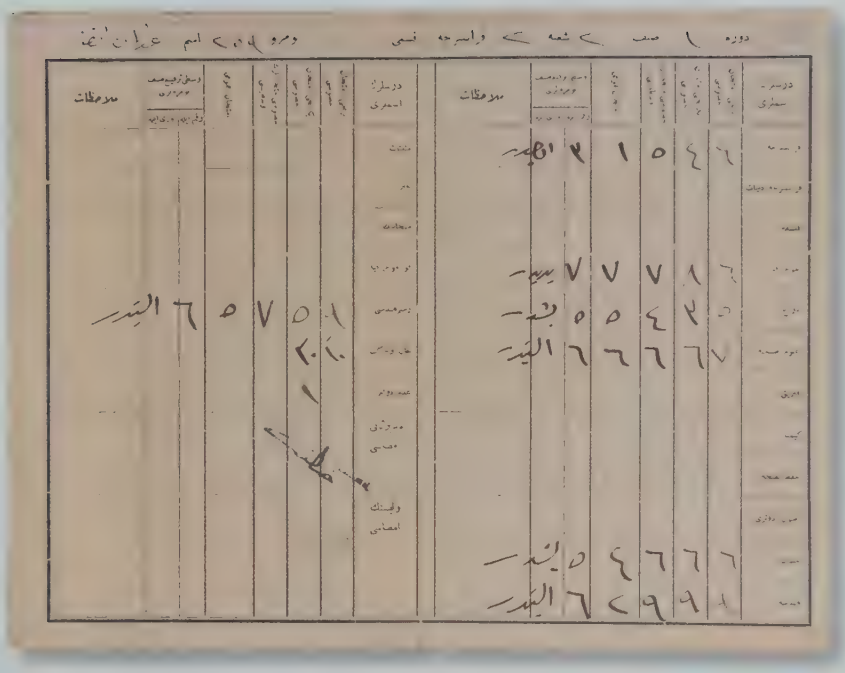
İmtihân Notları						Yevmiye Notları			Dürûs
Birinci vasati notlarlaşifahi imtihan notlarının vasatisi		Şifâhi imtihan notları	Birinci ve ikinci tahriri notların vasatisi	İkinci Tahriri imtihan Notları	Birinci Tahrir imtihan notları	Mart, Nisan, Mayıs ayları zarfında aldığı notların vasatisi	Kanunevvel Kanunsani, Şubat ayları zarfında aldığı notların vasatisi	Eylül, Teşrinevvel, Teşrinisani, ayları zarfında aldığı notların vasatisi	
Yazı ile	Rakam ile								
Yedi	7	8	6	7	5				Ulûm-ı Diniyye
Sekiz	8	8	8	8	8				Lisân-ı Osmânî
Altı	6	6	5	4	7				Tarih
Altı	6	5	6	7	6				Coğrafya
									Hıfzü's-sıhha
Altı	6	6	6	6	6				Fizik
Beşdir	5	4	5	3	7				Kimyâ
Beş	5	3	7	8	6				Hesâb, Cebir
									Usûl Defteri
Beş	5	4	5	7	3				Hendese ve Resim Hattı
Altı	6	8	3	4	3				Arabî
Dokuz	9	10	7	9	6				Farsî
Altı	6	5	6	7	5				Fransızca ellinci kur birinci şube Lisan-ı ecnebi
Altı	6	5	6	7	6				
On	10			8	6				Terbiye-i Bedeniye
				85	74				Yekun
On	10			10	9				Gına
On	10					9	8	10	Tavr ve Hareket

Şâkirdin terfî-i sınıf etmiş ise terfî derecesi: İkmal / Terfî-i

İmtihan neticesinde şakirdin terfi-i sınıf edip etmediği: Şifâhî imtiharın hitâm bulduğu târih 4 Haziran 1921

Müdîr — Müdür-i Sani

Vahdeddin dönemi (1918-1922) Rumî 4 Haziran 1337 tarihli karne.
Miladî 4 Haziran 1921 tarihli karnenin günümüz alfabesi ile tercümesi.

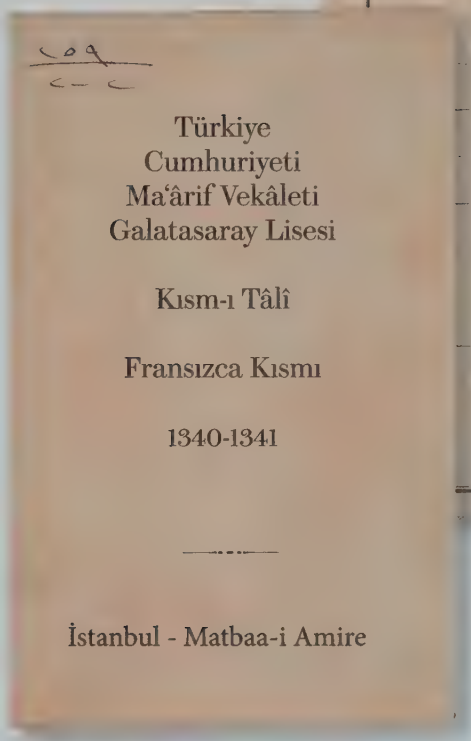

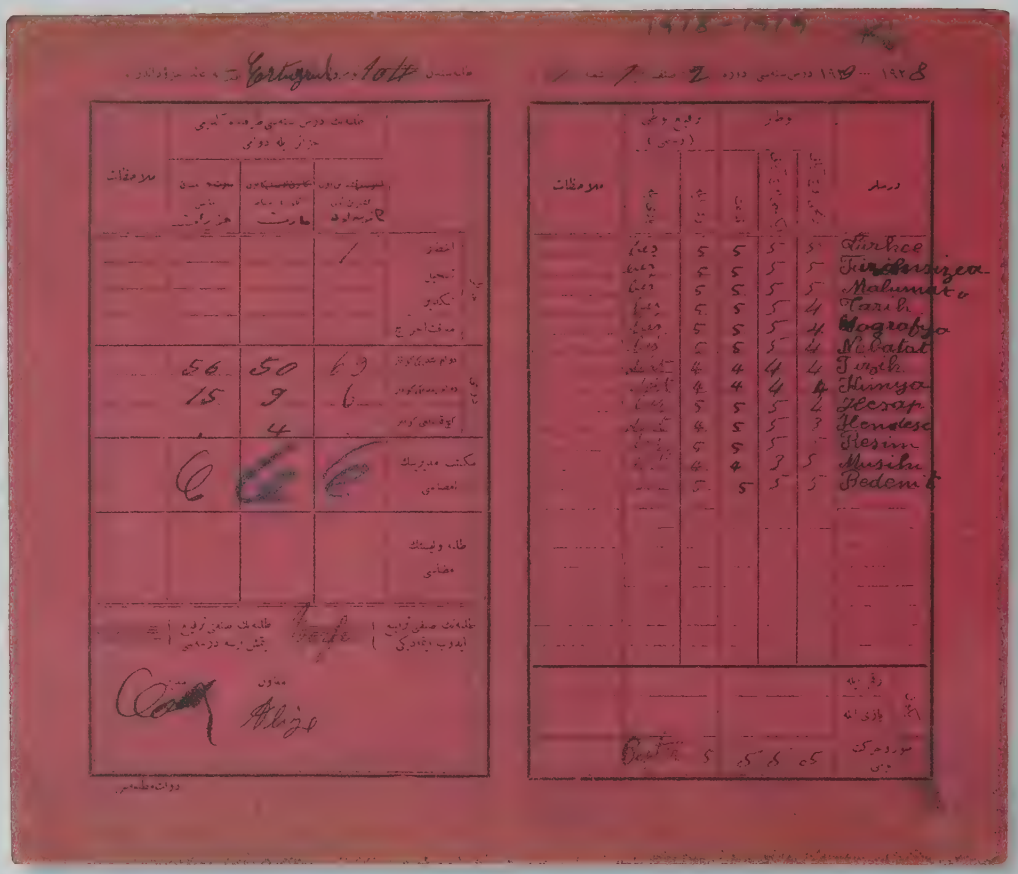
Devre: 1 Sınıf: 2 Şube: 2 Fransızca kısmı Numara: 259 İsim: Adnan Efendi

Mülâhazat	Vasatî terfî-i sınıf numaraları		İmtihân-ı Umûmî	Hıfzdan imtihânların vasatisi	İkinci imtihân Hıfzdan	Birinci imtihân Hıfzdan	Derslerin isimleri
	Yazı ile	Rakamla					
							Musıkî-i sevt
							Cebir
							Mihanik
							Kozmografya
	Altıdır	6	5	7	5	9	Resm-i hendesî
					10	10	Hal ve hareket
					1		Âlem-i devârın
							Müdîr-i sânî imzâsı
							Velînın imzâsı

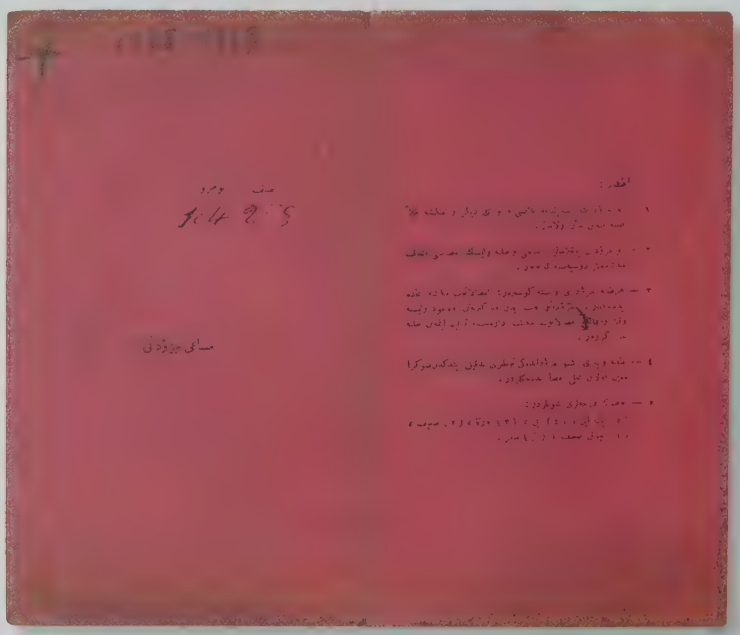
Mülâhazat	Vasatî terfî-i sınıf numaraları		İmtihân-ı umûmî	Hıfzdan imtihânların vasatisi	İkinci imtihân Hıfzdan	Birinci imtihân Hıfzdan	Derslerin isimleri
	Yazı ile	Rakamla					
	Üçtür	3	1	5	4	6	Fransızca
							Fransızca Edebiyat
							Felsefe
	Yedidir	7	7	7	8	6	Coğrafya
	Beştir	5	5	4	3	5	Târih
	Altıdır	6	6	6	6	7	Ulûm-ı Tabiiyye
							Fizik
							Kimya
							Hıfzı'ssıhha
							Usûl-i defteri
	Beştir	5	4	6	6	6	Hesâp
	Altıdır	6	2	9	9	9	Hendese

Cumhuriyet dönemi. Miladî 1924-1925 tarihli Adnan Efendi'ye ait karnesi ve günümüz alfabesi ile tercümesi.

Harf inkılabının yapıldığı yıl, bir karne üzerindeki Osmanlıca'dan Latince'ye geçişi gösteren karne. örneği.

Belge Ölçüsü: 25 cm X 21 cm

(Dr. Sertaç Kayserilioğlu'nun arşivinden)

Cumhuriyet dönemi. Miladî 1928-1929 eğitim yılına ait Ertuğrul Bey'in karnesi.
Cumhuriyet dönemi. 1928-1929 eğitim yılına ait harf devrimi öncesi Osmanlıca matbu karnenin ön yüzü.

سنت ژان دارق مکتبی

COLLÈGE SAINTE JEANNE-D'ARC

DIRIGÉ PAR LES FRÈRES DES ÉCOLES CHRÉTIENNES

CONSTANTINOPLE-Féri-Keuï

Bulletin Semi-trimestriel de Mr. Nuzhet Mehmet.

1° Classe 1re Division

EXAMENS DU Mars **1929.**

	Notes	Maxim.		Notes	Maxim.
Inst. religieuse ou Morale. .	18	20	Sciences		10
Grammaire	5	10	Dessin	9	10
Orthographe.	7½	20	Calligraphie	16	20
Lecture	20	20	~~Gymnastique~~ Musique	10	10
Composition française. . .	1	20	Langue Anglaise		20
Leçons de choses	15	20	Tenue des Cahiers . . .	T.B	
Littérature		10	Discipline Générale . . .	T.B	
Histoire ou Géographie .		10			
Langue turque	16	20	**Total** .	153	180
Arithmétique	26½	20	Moyenne . . .	8.50	10
Algèbre ou Géométrie. . .		20	Place 2e sur 35 élèves		

Observations:

Le Frère DIRECTEUR,

Féri-Keuï, le 7/ 1929

IMP. TSITOURIS FRERES

Belge Ölçüsü: 16.5 cm X 24.5 cm

İstanbul Feriköy'de Sainte Jeanne-D'ark Koleji'nin 1929 yılı talebesinden Nüzhet Mehmet'in notlarını gösteren belge.

Cumhuriyet dönemi. 27.11.1929 tarihli Nüzhet Mehmet Efendi'nin karnesi.

129

Velisinin mütalâası
1 inci üç aylık
Velisinin İmzası
2 inci üç aylık
Velisinin İmzası
3 üncü üç aylık
Velisinin İmzası

İhtar

1.— Bu cüzdan talebe tarafından velisine ibraz ile imza ettirildikten sonra nihayet bir hafta zarfında mektebe iade edilecektir.

2.— Notların derecesi şunlardır.

10 ve 9 : çok iyi
8 ve 7 : iyi
6 ve 5 : orta
4 ve 3 : zayıf
2 ve 1 : fena

İstanbul, GÜZEL İŞ Matbaası

ESAYAN

Ermeni Kız Lisesi

Tarihi Tesisi 1895

Mesai Cüzdanı

19*34* 19*35*

Talebenin ismi ve lâkabı Arshit Hisarlyan
» sınıfı XI
» kayıt numarası 458

19*34*-19*35* Ders senesi Lise XI sınıf

Dersler	1 inci Yoklama	2 inci Yoklama	3 üncü Yoklama	Kasaat notu	Son Vasati
Lisanlar zümresi — Türkçe ve Edebiyat	10	10	10	10	10
Ermenice	8	8	10	9	9
Fransızca	8	9	9	9	9
İngilizce					
Tahrir ve coğrafya zümresi — Yurt Bilgisi	7	10	8	10	9
Tarih	10	10	10	10	10
Coğrafya	10	10	10	10	10
Riyaziyat zümresi — Hesap-Cebir	10	9	9	10	10
Hendese	10	7	9	9	9
Müsellesat					
Mihanik					
Tabiiyat zümresi — Kosmoğrafya	9	8	8	9	9
Fizik	9	10	10	10	10
Kimya	10	9	9	10	10
Tabiiyat	9	9	8	10	9
Felsefe zümresi — Ruhiyat					
Mantık	10	9	8	10	9
Ahlâk					
İçtimaiyat	8	9	8	10	8
Fenni Terbiye		10	10	10	10
Tarihi Felsefe					
Ev idaresi — Resim	10	10	10	10	10
Dikiş-Biçki	10	8	9	10	9
Ev idaresi					
Muhasebei ticariye ve sanâi defteri	10	10	10	10	10
Vekûn 658	158	165	159	176	104
Vasati					9

ESAYAN ERMENİ KIZ LİSESİ
Talebesinden 458 numaralı

Dersler	1 inci Yoklama	2 inci Yoklama	3 üncü Yoklama	Kasaat notu	Son Vasati
Musiki					
Jimnastik					
Halû hareket	9	8	90		
Devam ettiği günler	49	54	56		159
Devam etmediği günler	—	—	6		6
Geç kaldığı günler	—	—			
Terfi veya ipka					
Tasnif					
İkmal					

Arshit Hisarlyan Hanım

Mülâhazat

1 inci üç aylık

Müdür

2 inci üç aylık

Müdür

3 üncü üç aylık

Müdür

Cumhuriyet dönemi. 1934 - 1935 ders yılına ait mesai cüzdanı (karnesi).

No. { Sicil 440 / Sınıf 151 }

Sıra numarası 115

Senei dersiye 1934 ... 1935

"ODİĞİTRİYA"
RUM KATOLİK İLK MEKTEBİ
ALTI SINIFTAN MÜTEŞEKKİLDİR

MESAİ CÜZDANI

İstanbul doğumlu üçüncü sınıf talebesinden Binembaum Romeo "ODİĞİTRİYA„ Rum Katolik ilk Mektebi programının havi olduğu derslere muntazamen devam ederek icra kılınan yoklamaları neticesinde pek iyi derecede ibrazı liyakat eylediğini gösteren işbu Mesai Cüzdanı ita kılındı.

DERSLER	DERECELER	DERSLER	DERECELER	MÜLÂHAZAT
Din dersi	5 beş	Hendese	- -	
Tarihi mukaddes	5 beş	Kozmoğrafya	- -	
Türkçe	4 dört	Tabiat tetkiki, Fizik	4 dört	
Tarih	- -	Eşya dersi	- -	
Coğrafya	- -	Yazı	5 beş	
Yurt bilgisi	- -	Resim	5 beş	
Rumca - Tahrir	5 beş	Elişleri	5 beş	
Fransızca	- -	Musiki	5 beş	
Hesap	4 dört	Jimnastik	4 dört	

Hal ve haraket: 5 (beş)

Beyoğlu, 20 Haziran 1935

Müdür

Geçer

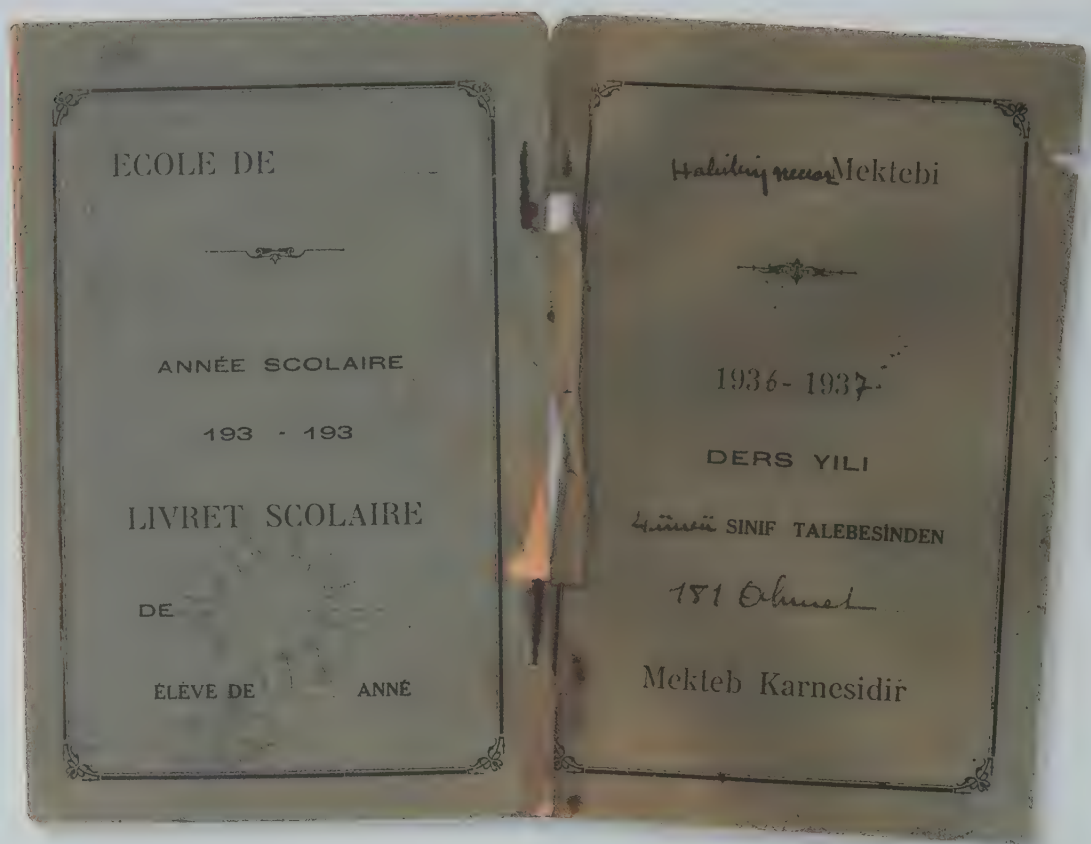
Atlar beş esasına sayılır

RUM KATOLİK ODİĞİTRİYA

Papadopoulo

Belge Ölçüsü:23cm X 32cm

Cumhuriyet dönemi. 20 Haziran 1935 tarihli Binembaum Romeo'nun mesai cüzdanı (karnesi).

ECOLE DE

ANNÉE SCOLAIRE

193 - 193

LIVRET SCOLAIRE

DE

ÉLÈVE DE ANNÉ

Habibiyye Neccar Mektebi

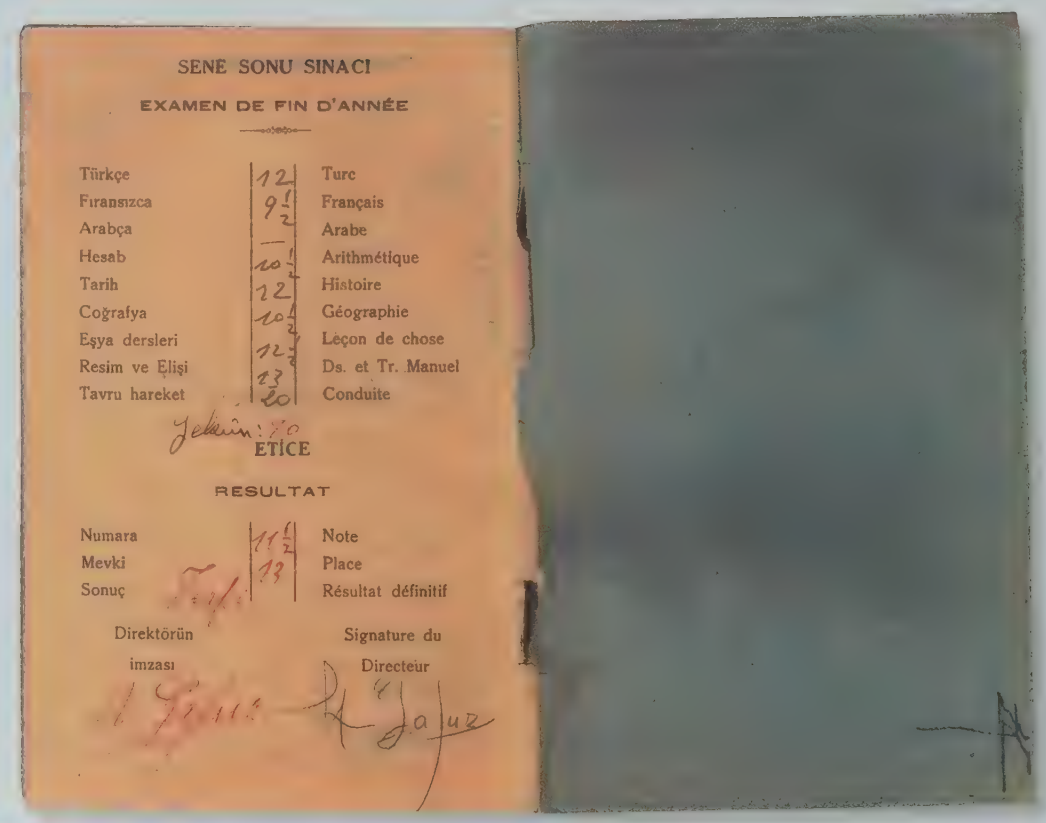
1936 - 1937

DERS YILI

4üncü SINIF TALEBESİNDEN

151 Ahmed

Mekteb Karnesidir

SENE SONU SINACI

EXAMEN DE FIN D'ANNÉE

Türkçe	12	Turc
Fransızca	9½	Français
Arabça	—	Arabe
Hesab	10½	Arithmétique
Tarih	12	Histoire
Coğrafya	10½	Géographie
Eşya dersleri	12½	Leçon de chose
Resim ve Elişi	13	Ds. et Tr. Manuel
Tavru hareket	20	Conduite

Jekün: 70

ETİCE

RESULTAT

Numara	11½	Note
Mevki	13	Place
Sonuç	Terfi	Résultat définitif

Direktörün imzası

Signature du Directeur

Cumhuriyet dönemi. Habibi Neccar Mektebi 4. sınıf talebesine ait karne.

Talebenin imzası: Ömer Muammer

Talebenin Hüviyeti

Adı, Soyadı: Ömer Muammer Umar
Baba adı: Abdullah Hilmi
Ana adı: Hatice Neziha
Doğduğu yer ve yıl: İstanbul, 1931
Nüfusa kayıtlı olduğu yer: Beşiktaş
Mezun olduğu lise, tarih, olgunluk derecesi:
Özel Sişli Terakki Lisesi, 1949-50 Haziran, Fakiyi
Adresi: Teşvikiye, Kalıpçı sokak, No 32/2

Fakülte No.	Kütük No.
7056	

Üniversiteye girme ve Üniversiteden ayrılma

4569

Girme tarihi	Giriş harcı makbuz numarası, mühür ve imza	Ayrılma tarihi	Ayrılma harcı makbuz numarası, mühür ve imza
1-11-31	170787		

İstanbul Hukuk Fakültesi

19___ Kış/Yaz Sömestri

Karne No. 4569

Talebenin adı: Ömer Muammer Umar

Talebenin No 7056

Dersin adı	Öğretim üyesinin adı	Yazılma harcı makbuz numarası mühür ve imza
Hükmi Şahıslar	Ord. Prof. Hıfzı Veldet VELİDEDEOĞLU	30631
Borçlar Hukuku	Prof. Dr. Ferit Hakkı SAYMEN	
İdare Hukuku	Ord. Prof. Sıddık Sami ONAR	
Ceza Hukuku	Ord. Prof. Tahir Taner	
Esas Teşkilât Hukuku	Ord. Prof. [illegible]	
Umumi Hukuk Tarihi	Prof. [illegible]	

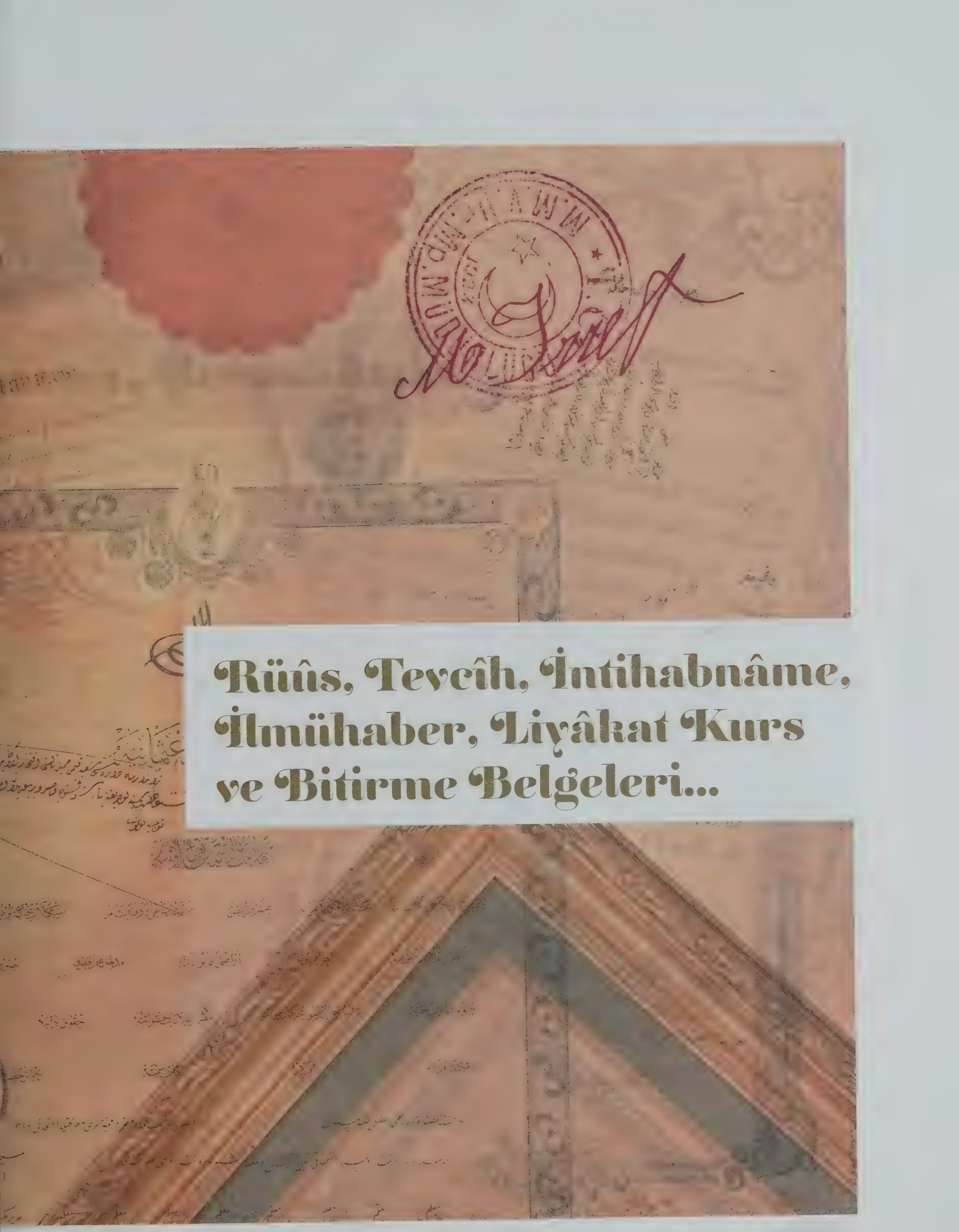
Devamı tastik eden öğretim üyesinin imzası			Düşünceler
Ders	Pratik çalışma	Seminer	

31. Ocak 1952

24 25

Cumhuriyet dönemi. Ömer Muammer Umar'ın Hukuk Fakültesi'nde okuduğu yıllara ait talebe karnesi.

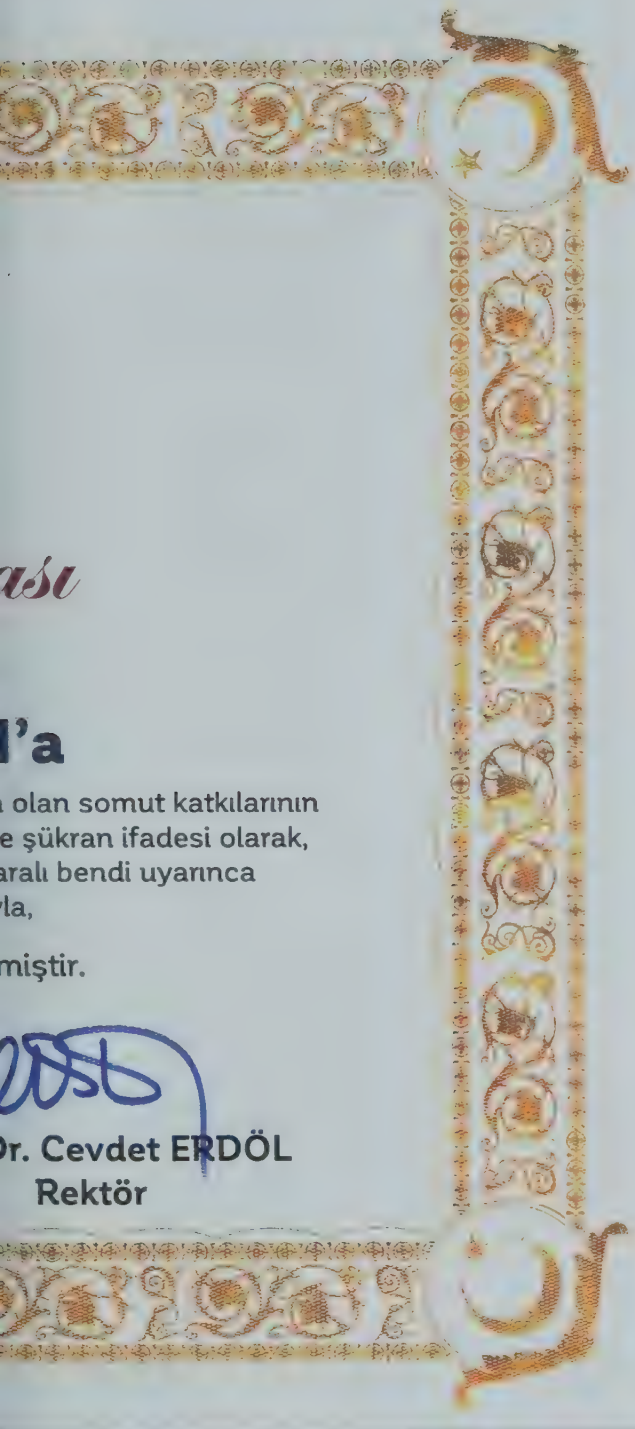

Rüûs, Tevcîh, İntihabnâme, İlmühaber, Liyâkat Kurs ve Bitirme Belgeleri...

Belge Ölçüsü: 42 cm X 30 cm

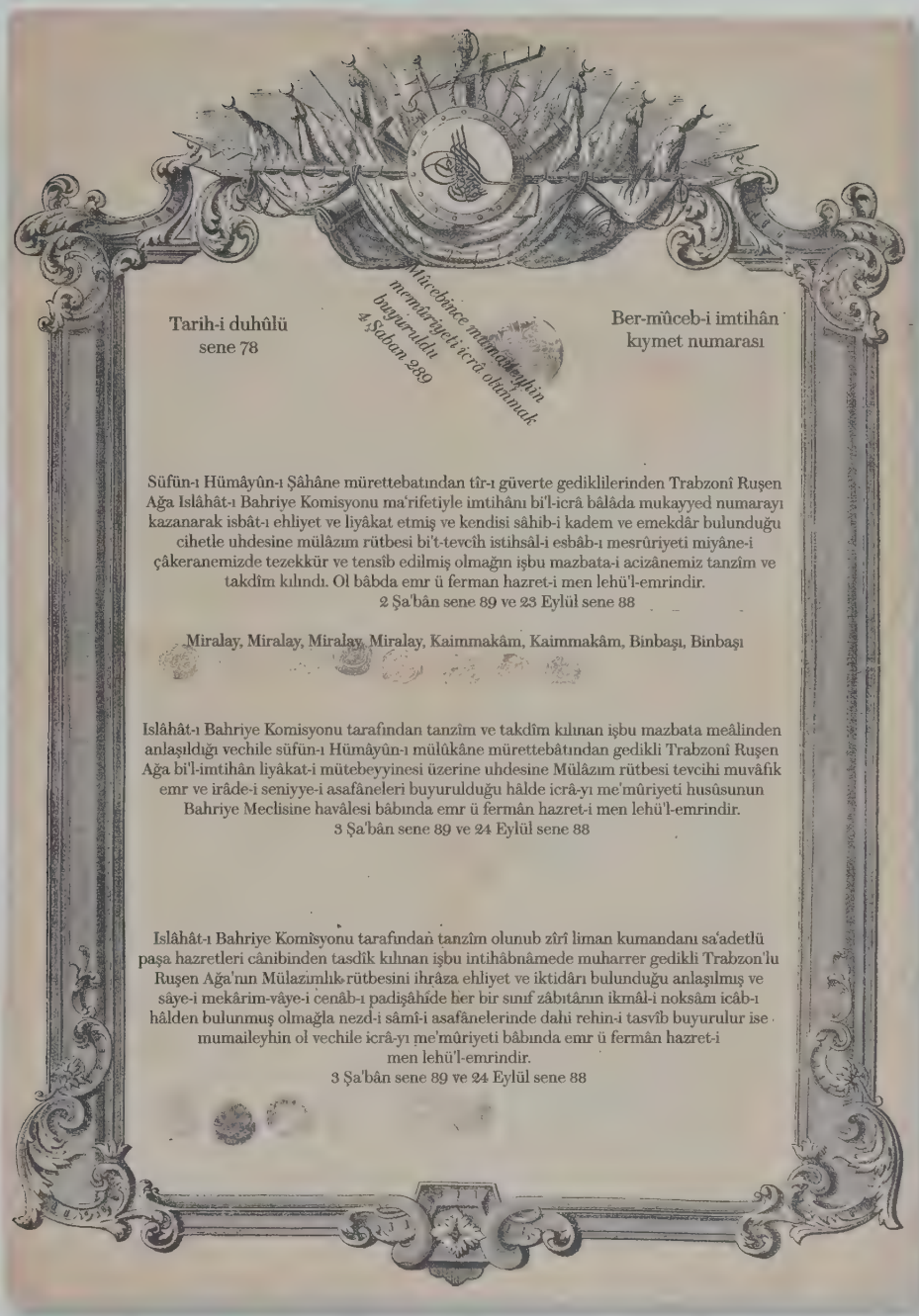
Türkiye Cumhuriyeti'nin 12. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Senatosu'nun 31 Ekim 2016
tarihinde aldığı karar doğrultusunda
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a
Tıp alanında verilen fahrî doktora unvanı belgesi.

Belge Ölçüsü: 30 cm X 44 cm

Trabzon'lu Ruşen Efendi'nin Islahat-ı Bahriye Komisyonu marifetiyle yapılan imtihan sonucu uhdesine mülâzım rütbesi tevcih belgesi.

Tarih-i duhûlü
sene 78

Mûcebince mûmâileyhin
memûriyeti icrâ olunmak
bagîrulduu
4 Şaban 289

Ber-mûceb-i imtihân
kıymet numarası

Süfûn-ı Hümâyûn-ı Şâhâne mürettebatından tîr-ı güverte gediklilerinden Trabzonî Ruşen Ağa Islâhât-ı Bahriye Komisyonu ma'rifetiyle imtihânı bi'l-icrâ bâlâda mukayyed numarayı kazanarak isbât-ı ehliyet ve liyâkat etmiş ve kendisi sâhib-i kadem ve emekdâr bulunduğu cihetle uhdesine mülâzım rütbesi bi't-tevcîh istihsâl-i esbâb-ı mesrûriyeti miyâne-i çâkeranemizde tezekkür ve tensîb edilmiş olmağın işbu mazbata-i acizânemiz tanzîm ve takdîm kılındı. Ol bâbda emr ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir.
2 Şa'bân sene 89 ve 23 Eylül sene 88

Miralay, Miralay, Miralay, Miralay, Kaimmakâm, Kaimmakâm, Binbaşı, Binbaşı

Islâhât-ı Bahriye Komisyonu tarafından tanzîm ve takdîm kılınan işbu mazbata meâlinden anlaşıldığı vechile süfûn-ı Hümâyûn-ı mülûkâne mürettebâtından gedikli Trabzonî Ruşen Ağa bi'l-imtihân liyâkat-i mütebeyyinesi üzerine uhdesine Mülâzım rütbesi tevcihi muvâfik emr ve irâde-i seniyye-i asafâneleri buyurulduğu hâlde icrâ-yı me'mûriyeti husûsunun Bahriye Meclisine havâlesi bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.
3 Şa'bân sene 89 ve 24 Eylül sene 88

Islâhât-ı Bahriye Komisyonu tarafından tanzîm olunub zîrî liman kumandanı sa'adetlü paşa hazretleri cânibinden tasdîk kılınan işbu intihâbnâmede muharrer gedikli Trabzon'lu Ruşen Ağa'nın Mülazımlık rütbesini ihrâza ehliyet ve iktidârı bulunduğu anlaşılmış ve sâye-i mekârim-vâye-i cenâb-ı padişâhîde her bir sınıf zâbıtânın ikmâl-i noksâm icâb-ı hâlden bulunmuş olmağla nezd-i sâmî-i asafânelerinde dahi rehin-i tasvîb buyurulur ise mumaileyhin ol vechile icrâ-yı me'mûriyeti bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.
3 Şa'bân sene 89 ve 24 Eylül sene 88

İNTİHÂBNÂME-İNTİHÂB MAZBATASI (Seçme Mazbatası)

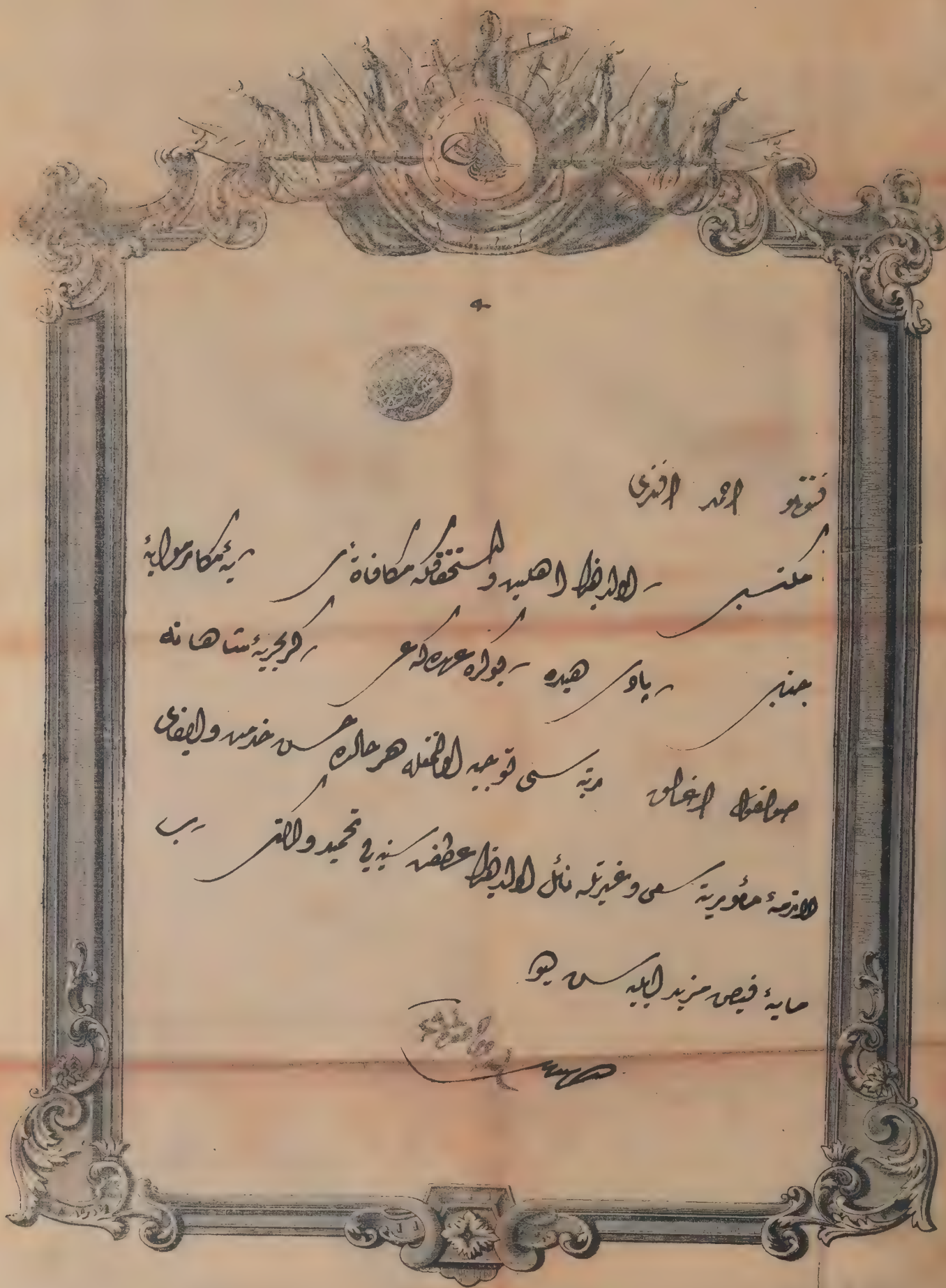
Arapça kökenli bu kelime, Osmanlı'dan beri kullanılıyor. Resmi yazışmalarda 'tutanak' olarak adlandırılan kelime, günlük dilde 'mazbata' şeklinde kullanılıyor.

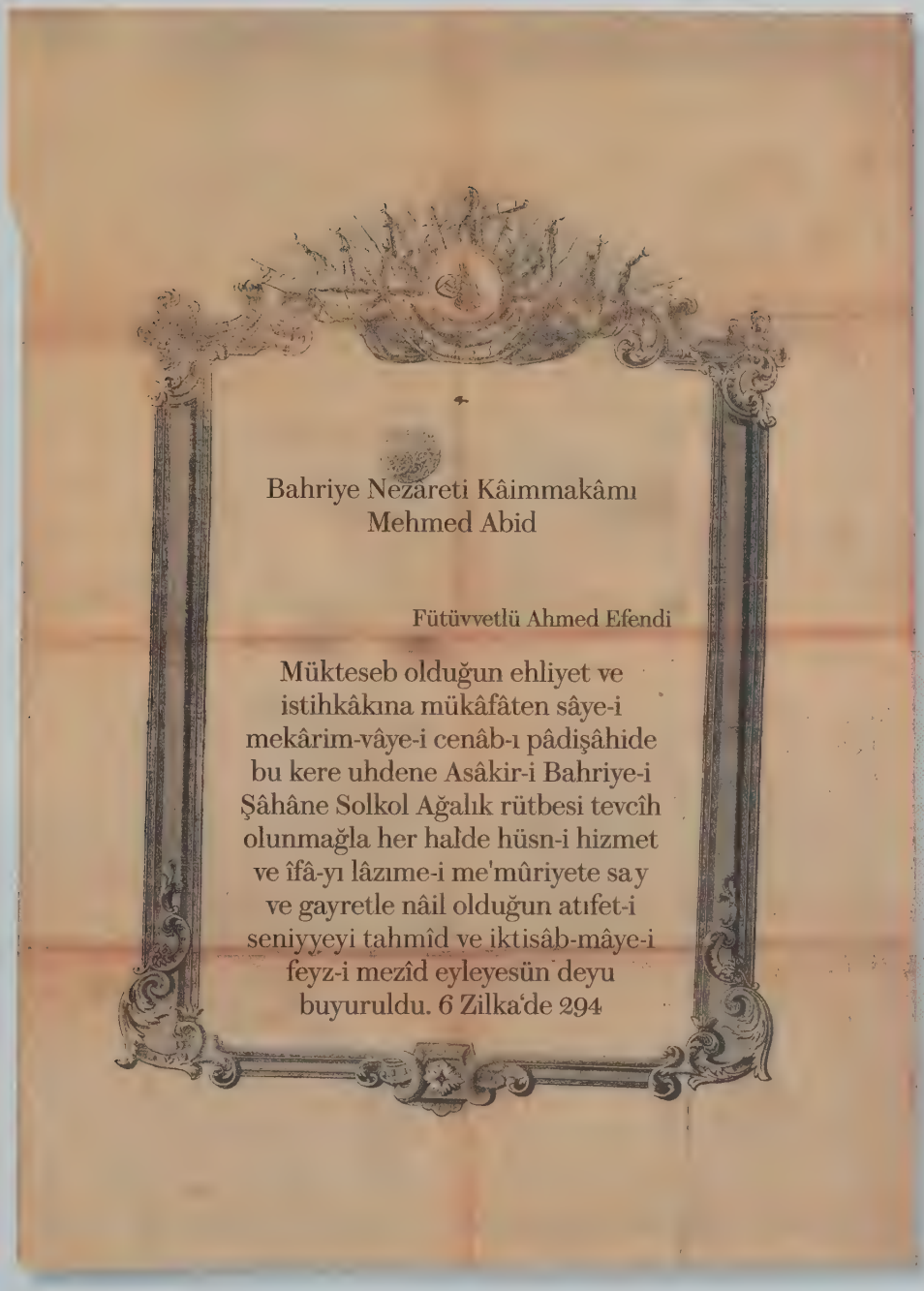
İntihâb mazbatası: Bir göreve seçilmiş kişiyle ilgili tutanak.

Burada, 1872 tarihli Islâhât-ı Bahriye Komisyonu tarafından düzenlenip sunulan bir mazbata ile Süfûn-ı Hümâyun-ı Şâhâne mürettebâtından Trabzonlu Ruşen Ağa adlı şahsa, girdiği imtihanı kazanarak "mülâzım" rütbesi tevcih edildiği için bu mazbatanın verildiği ifade ediliyor ve "Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehu'l-emrindir" denilerek onay bekleniyor. İkinci bölümde, Islâhât-ı Bahriye Komisyonu tarafından düzenlenip sunulan bu mazbatanın içeriğinden anlaşılan Rûşen Ağa'ya mülâzımlık rütbesi tevcihinin uygun olduğu tasdîk edilerek, göreve başlaması konusunda Bahriye Meclisine havale edilmektedir.

Miladî 5 Ekim 1872 tarihli Trabzon'lu Ruşen Efendi'ye ait mülazım rütbesi tevcih yazısının günümüz alfabesi ile tercümesi.

Bahriye Nezâreti Kâimmakâmı
Mehmed Abid

Fütüvvetlü Ahmed Efendi

Mükteseb olduğun ehliyet ve istihkâkına mükâfâten sâye-i mekârim-vâye-i cenâb-ı pâdişâhide bu kere uhdene Asâkir-i Bahriye-i Şâhâne Solkol Ağalık rütbesi tevcîh olunmağla her halde hüsn-i hizmet ve îfâ-yı lâzıme-i me'mûriyete say ve gayretle nâil olduğun atıfet-i seniyyeyi tahmîd ve iktisâb-mâye-i feyz-i mezîd eyleyesün deyu buyuruldu. 6 Zilka'de 294

Belge Ölçüsü: 41 cm X 57 cm

TEVCÎH-TEVCÎHÂT

Arapça bir sözcük olan "tevcîh", yöneltme, aşama, makam, mevkî verme, terfi ettirme anlamlarına gelir. Osmanlı idarî teşkilatlanmasında ise "memuriyete tayin" anlamında kullanılmıştır. Çoğul şekli "Tevcîhât"tır. Vezirler de dahil olmak üzere bütün devlet memurlarının tayini, sadrazamın arz ve buyuruldusu ile olurdu. Ancak ilmiye sınıfının tevcîhâtını şeyhülislâm arz eder, sadrazam bu arz üzerine "mûcibince tevcîh olunmak buyuruldu" yazarak tevcîhe muvâfakatını bildirirdi. Sonra bu tevcîhât padişaha arz edilir, padişahın da muvafakati alınırsa geçerlilik kazanırdı. 1908'den sonra büyük memurların tayininin Meclis-i Vükelâ (kabine) tarafından yapılıp ilân edilmesi esası getirildi.

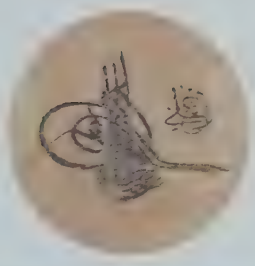
II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 6 Zilkade 1294 tarihli Ahmed Efendi'nin Bahriye-i Şahane Solkol Ağalık rütbesi tevcîh yazısı (yanda)
Miladî 12 Kasım 1877 tarihli Ahmed Efendi'ye ait Bahriye-i Şahane Solkol Ağalık rütbesi tevcîh yazısının günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

ازمیر مکتب اعدادیسی ملازمت رؤسی

BAKALORYA'NIN ASLI - BİL HAKKI'R-RİVÂYE

İlk dönem hadis tarihi içerisinde, hadisleri rivayet etmeye ya da rivayet hakkını devretmeye yönelik verilen izin belgesini ifade eden icâzet kelimesinin kapsamı, özellikle şifâhi rivâyetlerin kitaplara geçirilmesi ve bugün elimizde mevcut olan hadis kitaplarının teşekkül devrinden sonra ***bi hakki'r-rivâye*** veya öğretme hakkını veren diploma, icâzet anlamlarına işaret edecek şekilde genişletilmiş ve Avrupa dillerindeki ***Baccalaurate*** kelimesinin tam olarak karşılığının ***bi hakki'r-rivâye*** olduğu ifade edilmiştir. Hicrî IV. asır sonrasındaki icâzet metinlerinde ***bi hakki'r-rivâye*** teriminin çokça kullanılması bu görüşü destekler mahiyettedir. Nitekim Âsım b. Süleyman el-Ahvel (ö. 42/760), eş-Şa'bi'ye fıkhî hadisleri arz ettiğini, onun da kendisine icâzet verdiğini kaydetmektedir. Buradaki icâzetin rivâyet hakkını vermek manasında olduğu aşikârdır. Böylece icâzet kelimesi geleneksel İslâmi eğitimde, önceleri hadis nakline izin verilmesi veya başka bir deyişle, rivâyet hakkının devredilmesi anlamında iken, daha sonra hadis öğretimi ve çeşitli akademik diplomalar için kullanılan umûmî bir terim halini almıştır. Bu şekilde kullanılan icâzet ise öncekinden farklı olarak yalnızca bir şahsın rivâyetleri/hadisleri bir başkasına öğretebilme yeteneğinin kendisinde mevcut olduğunu ifade etmeye yarayan bir belge niteliği taşımakta; böylece, öğretilmesi hususunda izin verilen rivâyetlerdeki sened kısmına icâzeti alan şahsın girmesi gibi bir durum meydana gelmemektedir. Bu tür icâzetlerin rivâyet formülasyonu açısından çok fazla bir önemi olmamakla birlikte bugün modern eğitimde kullanılan diploma veya mezuniyet belgesi niteliğinde olduğu ve bu açıdan tarihî bir değer taşıdığını belirtmek gerekir.

MÜLÂZEMET RÜÛSU (Bakalorya imtihanı)

Maârif-i Umûmiye Nizamnâmesi ile 1869 tarihinde kurulması düşünülen Sultanîlerle, mevcut "İdâdî"leri bitirenlerin Üniversite ve yüksek okullara girme hakkını alabilmeleri için bakalorya imtihanından geçirilmeleri öngörülmüş ve bakalorya imtihanı "Mülâzemet rüûsu" adı ile yönetmeliğe konmuştur. 1908 İkinci Meşrûtiyet yıllarında da bir süre bu isimle anılan imtihan daha sonraları doğrudan doğruya "Bakalorya" adı ile anılmaya başlanmıştır. Cumhuriyet devrinde, 1926-1935 yılları arasında bütün Lise Programındaki derslerden sözlü olarak yapılan "Lise Mezuniyet İmtihanı" ile 1935'ten sonra uygulanan "Devlet Olgunluk İmtihanı", bakalorya imtihanlarının yerini almıştır. Bu imtihanlar, şekil ve uygulamadaki bazı farklarla birlikte bakalorya niteliğinde imtihanlardır. Üniversiteye girmede bakalorya imtihanında başarılı olmayı şart koşan batı ülkelerinde de Türkiye'de uygulanan lise mezuniyet ve olgunluk imtihanlarının bakalorya imtihanına denkliği kabul edilmekteydi. 1935 yılında Liselerde, "Bitirme" ve "olgunluk" olmak üzere iki'li bir imtihan sistemi uygulanmaya başlandı. Devlet Olgunluk İmtihanı, Lise Bitirme imtihanlarını vermiş ve Lise bitirme diplomasını almış olanlardan üniversiteye girmek isteyenlere Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan bir imtihandı. Olgunluk imtihanlarının amacı "Yüksek tahsilin arabığı değer ve kabiliyetteki kişileri seçmekti". Üniversiteye girebilme imkânı ancak olgunluk imtihanlarda başarılı olanlara verilmekteydi.

II. Abdülhamid dönemi (1876 - 1909). Hicrî 24 Şevval 1308 tarihli Raza Efendi'nin mülazemet rüûsu.

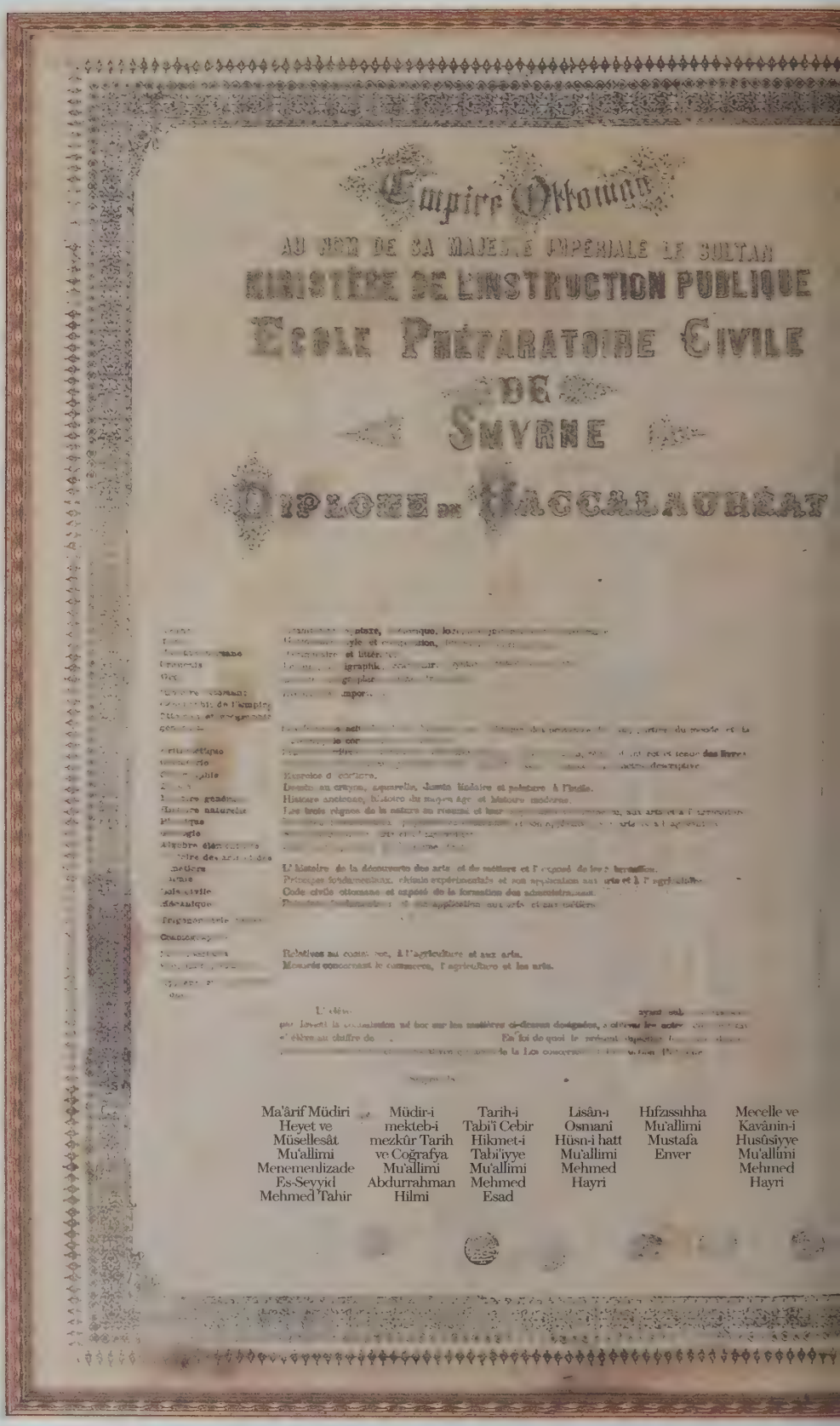
İzmir Mekteb-i İdâdî talebelerinden Rıza Efendi'nin, yapılan imtihan neticesi kazanmış olduğu 1 Haziran 1891 tarihli Mülazemet Rüûsu.

Belge Ölçüsü: 74 cm X 57.5 cm

BAKALORYA NEDİR?

Bakalorya,lise bitirme imtihanından sonra üniversiteye girebilmek için yapılan "olgunluk" imtihanına verilen isimdir. Bir dönem Türkiye'de de uygulanan iki yıllık eğitim sistemi, öğrenciyi hem teorik hem de pratik olarak eğitime hazırlamaktadır. Bakalorya Sistemi'nde, tarih, coğrafya, ve felsefe gibi sosyal bilimler, biyoloji, kimya, ve matematik gibi uygulamalı bilimler, müzik, tiyatro sanatları, bilgisayar bilimleri gibi seçmeli derslerin yanısıra zorunlu dil dersleri bulunmaktadır. Programda ayrıca bir de yabancı dil yer alır teorik dersler dışında pratik dersler de görülür.

Empire Ottoman

AU NOM DE SA MAJESTÉ IMPÉRIALE LE SULTAN

MINISTÈRE DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE

ECOLE PRÉPARATOIRE CIVILE

DE

SMYRNE

DIPLOME DE BACCALAURÉAT

Ma'ârif Müdiri Heyet ve Müsellesât Mu'allimi Menemenlizade Es-Seyyid Mehmed Tahir	Müdir-i mekteb-i mezkûr Tarih ve Coğrafya Mu'allimi Abdurrahman Hilmi	Tarih-i Tabiî Cebir Hikmet-i Tabi'iyye Mu'allimi Mehmed Esad	Lisân-i Osmanî Hüsn-i hatt Mu'allimi Mehmed Hayri	Hıfzıssıhha Mu'allimi Mustafa Enver	Mecelle ve Kavânin-i Husûsiyye Mu'allimi Mehmed Hayri

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye
Nâm-ı Nâmî-i Hazret-i Cihânbânî-i Seniyye

Ma'ârif-i Umûmiye Nezâreti-i Celilesi

İzmir Mekteb-i İdâdisi Mülâzemet Rü'usu

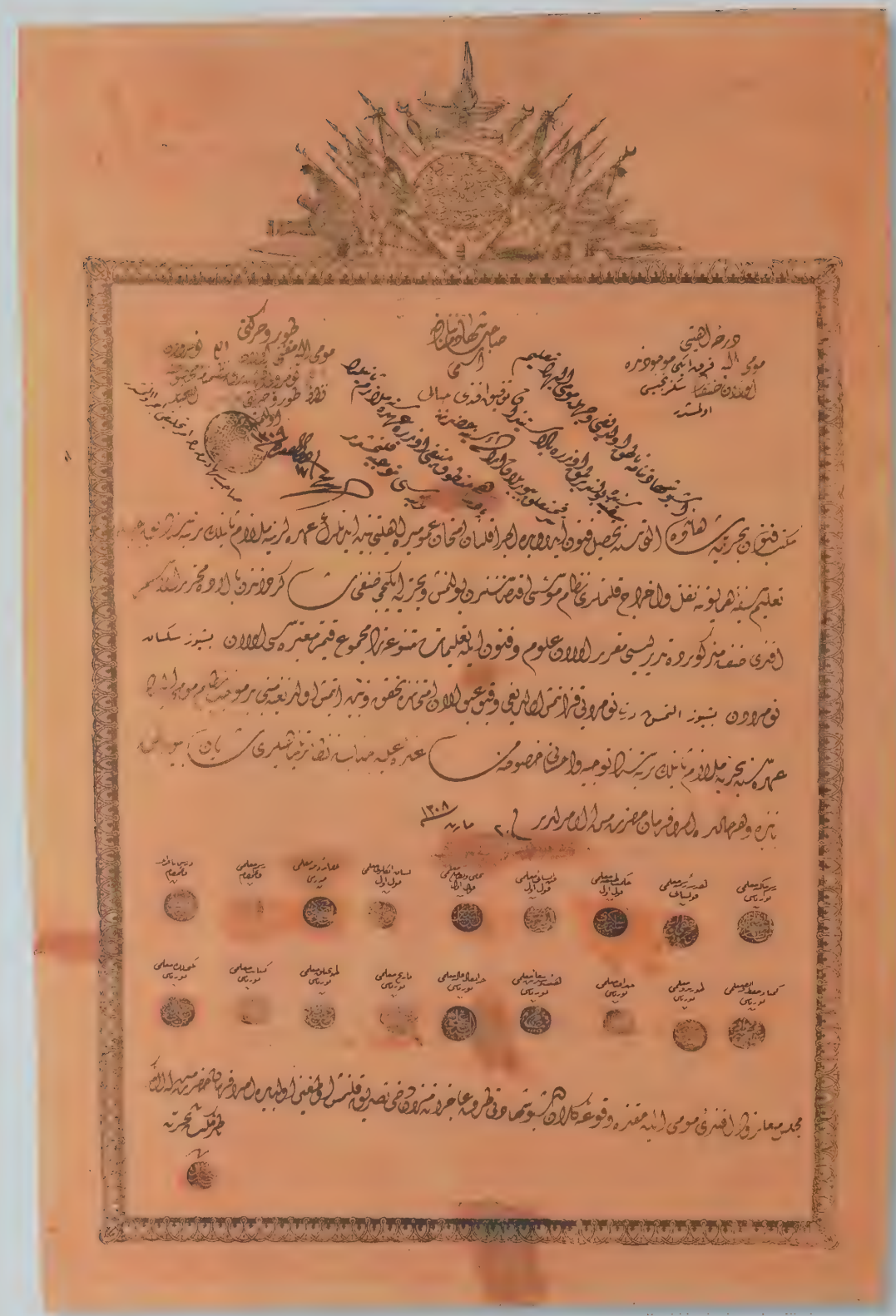
Derecat	Dersler
Sarf, Nahiv, Me'ânı,Mantık, Usûl-ı Fıkıh	Lisân-ı Arabî
Kavâ'id-i Türkiye, Kavâ'id-i Osmaniye, Belâgat-ı Osmaniye, Usûl-ı Şiir ve İnşâ, Usûl-ı Kitâbet	Lisân-ı Osmanî
Kavâ'id-i Fârisî, Nasihatü'l-hükemâ, Gülistân	Lisân-ı Farisî
Kırâ'at, Hüsn-i hatt, Sarf, Nahiv, Hâl ve Terkîb Kavâ'idi	Fransızca
Kırâ'at, Hüsn-i hatt,Sarf, Nahiv,Tercüme Ameliyâtı	Rumca
Vukû'at-ı mühimme gösterilmiştir	Tarih-i Osmanî
Memâlik-i mahrûsanın taksîmât-ı hâzırası ve vilâyetin ahvâl-i siyâsiyesi ile kıta'at-ı hamse, Coğrafya-yı Ticârî ve Zirâî	Coğrafya-yı Osmanî ve Umûmî
Küsûrât, Cezr, Tenasüb, Faiz kaideleri usûl defteri gösterilmiştir.	Hesâb
Hendese-i hattiye, sathiye, mücesseme,resmiyye,	Hendese
Rik'a hattı	Hüsn-i hatt
Kara kalem, sulu boya, ebniye eşkâli, yağlı boya ile menazır ve gölgeler	Resim
Kurûn-ı selâse	Tarih-i Umûmî
Yokluk tarikiyle mevâlid-i selâse, zira'at ve sanayi ve ticaret tatbikatı	Tarih-i Tabîî
Mesâil-i Esâsiye, Tahririye Ameliyât-ı sanâyi' ve zirâ'at tatbikâtı	Hikmet-i Tabîiyye
Zirâ'at ve sanâyi' tatbikâtı	İlmü'l-arz
İkinci derece safhalarına kadar gösterilmiştir.	Ta'bîr-i adi
Hiref ve sanâyinin tarih-i keşf ve suret-i ihtira'ları	Tarih-i sanâyi'
Mesâil-i esâsiye Tahririye ameliyâtı sanâyi' ve zirâ'ata tatbikâtı gösterilmiştir	Kimyâ
Mahalliye ile İdâriyelerin sûret-i teşkilâtı gösterilmiştir	Kavânin-i mülkiye
Mesâil-i esâsiye sanâyiye tatbikâtı gösterilmiştir	Cerr-i eskal
	Müsellesât-ı müsteviye
	İlm-i heyet
Ticâret ve zirâ'at ve sanâyi'e müte'allik nizâmât	Kavânin-i Husûsiyye
Ticâret ve zirâ'at ve sanâyi'e müte'allik ittihaz olunacak tedâbir	Fenn-i Tedbîr
Hıfzıssıhhate müte'allik riyâzet-i bedeniye dahi gösterilmiştir	Hıfzü's-sıhha
	Yekûn

İzmir İdâdî-i şâhâne şâkirdlerinden Rıza Efendi Komisyon-ı Mahsûs ma'rifetiyle bâlâda beyân olunan fenlerden lede'l-imtihân her dersin hizâsında gösterildiği vechile kazandığı numaraların mecmû'una nazaran aliyyü'l-a'lâ mertebesini ihrâz etmiş olmakla işbu mülâzemet rü'ûsu yedine i'tâ kılındı 24 Şevval 1308 ve 20 Mayıs 1307 Hâmil-i rü'ûs Ma'ârif-i Umûmiye Nizâmnâmesinde muharrer imtiyazâta kesb-i istihkak eylemiştir.

ca mi d lin	Hendese ...? Mu'allimi Ahmed Hilmi	Fenn-i tedbîr Mu'allimi	Şube-i Arabî ve Hendese Mu'allimi Muhammed Sabri	Hesâb Mu'allimi Mehmed Rafet	Şube-i Tarih-i Farsî, Hesâb-ı Coğrafya Mu'allimi Ali Nazmi	Rumca Mu'allimi Kostaki	Kimyâ Mu'allimi Efrayim	Resim Mu'allimi

Miladî 2 Haziran 1891 tarihli Rıza Efendi'ye ait mülazemet rüûsu'nun günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 38.5 cm X 57.5 cm

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 20 Mart 1308 tarihli Tevfik Efendi'nin Bahriye mülazım-ı sanîlik rütbesi tevcih belgesi.

Tavr ve Hareketi
Mumaileyh mukannen olan elli numaradan elli numarayı kazanarak nizâmnâme-i mahsûsuna nazaran tavr ve hareketi aliyyü'l-a'lâ itibâr olunmuşdur.

Sâhib-i şahâdetnâmenin ismi
Tevfik Efendi Cibali

Derece-i ehliyeti
Mumaileyh kırk iki mevcûdunda olan sınıfının sekizincisi olmuşdur

Sâhib-i şahâdetnâmenin emr-i tahlîfi icrâ olunmuşdur.

İşbu şahâdetnâme-i nâtık olduğu üzerine mumaileyhin ta'lîm-i sefînede bulundurulmak üzere bi'l-istizân şeref-müte'allik buyrulan irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mantûk-ı münîfi üzere uhdesine mülâzım-ı sânîlik rütbesi tevcîh kılınmışdır. Fî 17 Zilhicce sene 1309

Mekteb-i Fünûn-ı Bahriyye-i Şâhâne'de altı sene tahsîl-i fünûn idübte icrâ kılınan imtihân-ı umûmide ehliyeti tebeyyün edenlerin uhdelerine mülâzım-ı sânîlik rütbesinin tevcihiyle ta'lîm-i sefine-i hümâyûnuna nakl ve ihrâç kılınmaları nizâm-ı müessisi iktizâsından bulunmuş ve Bahriyye ikinci sınıfı şâkirdânından bâlâda muharrerü'l-isim efendi sınıf-ı mezkûrda tedrîsi mukarrer olan ulûm ve fünûn ile ta'limât-ı mütenevvi'anın mecmû-ı kıymet-i mu'teberesi olan beş yüz seksen numaradan beş yüz altmış dört numarayı kazanmış olduğu vukû'bulan imtihânda tahakkuk ve tebeyyün etmiş olduğuna mebnî ber-mûceb-i nizâm mumaileyhin uhdesine Bahriye mülâzım-ı sânîlik rütbesinin tevcîh ve ihsânı husûsuna müsâ'ade-i aliyye-i cenâb-ı nezâret-penâhîleri şâyân buyurulmak bâbında ve herhalde emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.
Fî 20 Mart sene 1308

Ders Nâzırı Kaymakam
Resim Mu'allimi Kaymakam
Akaid-i Diniyye Mu'allimi Müderris
Lisân-ı İngilizi Mu'allimi Kol-i evvel
Nevm ve Pusula Mu'allimi Kol-i evvel
Fenn-i İnşâ Mu'allimi Kol-i evvel
Hikmet-i Tahlîliyye Mu'allimi Kol-i evvel
Hendese-i Resmiye Mu'allimi Kol-i sânî
Resm-i Makine Mu'allimi Yüzbaşı
Gemicilik Mu'allimi bende
Kitâbet Mu'allimi Yüzbaşı
Topçuluk Mu'allimi Yüzbaşı
Tarih Mu'allimi Yüzbaşı
Eşkâl-i Mu'allimi Yüzbaşı
Hey'et ve Seyr-ü Sefer Mu'allimi
Coğrafya Mu'allimi Yüzbaşı
Tûrpido Mu'allimi Yüzbaşı bende

Meclis-i Ma'ârifin efendi-i mumaileyh hakkında vukû'a gelen işbu şahâdeti taraf-ı acizânemizden dahi tasdik kılınmış olmağın ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Nâzır-ı Mekteb-i Bahriye

Miladî 1 Nisan 1892 tarihli Tevfik Efendi'ye ait Bahriye mülazım-ı sanilik rütbesi tevcih belgesinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

RÜTBELER VE SANİYE SINIF-I MÜTEMAYİZİ RÜTBESİ

Rütbe, devlet memurları ile halktan bazı kimselere verilen paye ve unvanlar için kullanılan bir tabirdir. Osmanlılarda rütbe Yeniçeri teşkilatıyla meydana gelmiş, sonradan mülkiye sınıfına ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde de ulemaya verilmeye başlanmıştır.

Mülkiye rütbeleri ilk zamanlarda üç-dört dereceye münhasırdı. Bunlar Hocalık, Kapıcıbaşılık, Mirimiranlık ve Vezirlikti.

Memuriyetteki rütbelerin standart bir sınıflamaya göre düzenlenmesi ilk olarak XVIII. yüzyılda Rusya'da Büyük Petro tarafından gerçekleştirilmiştir. Osmanlı Devleti'nde ise modernleşen bürokratik kadrolar için gereken düzenlemeler II. Mahmut döneminde başlamıştır. Kalemiye ile mülkiye sınıfının birleştiği 1833 tarihinde ûla, sâniye, salise ve râbia olarak dört sınıf mülkiye rütbesi kabul edilmiştir. Böylece, her memuriyetin hangi rütbeye ait olduğu belirlenmiştir.

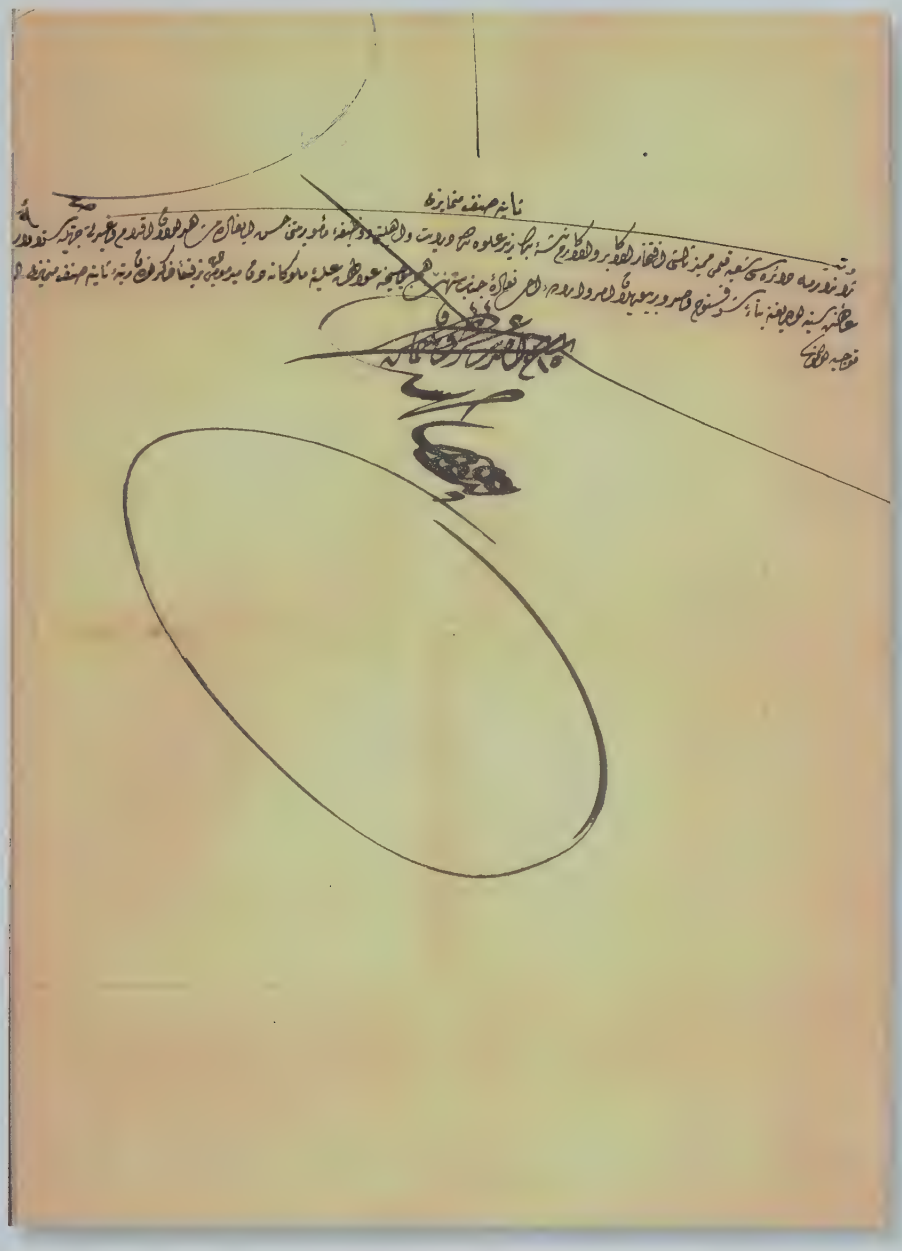
Yukarıdan aşağıya göre sırasıyla mülkiye rütbeleri şu şekildedir. Vezir, Bâlâ, Ula Evveli, Ula Sanisi, Saniye Sınıf-ı Mütemayizi, Saniye, Sâlise, Râbia, Hâcegânlık ve Hâmise.

Bu rütbelerden Hamise, mülkî rütbelerin ilk derecesidir. Bu rütbeye sahip olanlar ricalden sayılmadıkları için teşrifata dâhil değillerdir. Askeri rütbelerdeki Mülazım'ın karşılığıdır. Hamise'den büyük, salise'den küçük olan dördüncü rütbe manasındaki râbia ise, "Yüzbaşı"ya denk geliyordu. Rütbe-i salise, saniye'den küçük, rabia'dan büyük olan bir mülkiye rütbesiydi ve askeri rütbelerdeki karşılığı "binbaşı"lıktı. Salise rütbesine sahip olanlar tıpkı râbia rürtbesinde olduğu gibi ricalden sayılmadıkları için, teşrifata dâhil değillerdi.

Salise rütbesi, 1843'ten evvel saniye rütbesi gibi "mütemayiz" ve "sınıf-ı sani" olmak üzere ikiye ayrılmışsa da, bu tarihten itibaren kaldırılarak bir dereceye indirilmiştir.

Saniye, salise'den büyük, ula sanisinden küçüktür. "Saniye sınıf-ı sanisi" ve "saniye sınıf-ı mütemayizi" olmak üzere iki dereceye ayrılmıştır. Askeri rütbelerden Miralay'a eşittir.

Jandarma Dairesi Şube Kalemi mümeyyiz-i salisi Neşe Bey'e çalışkanlığı ve gayreti münasebetiyle rütbe-i saniye sınıf-ı mütemayizi tevcih edildiğine dair yazı.

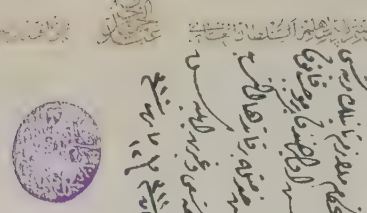
Belge Ölçüsü: 30 cm X 41 cm

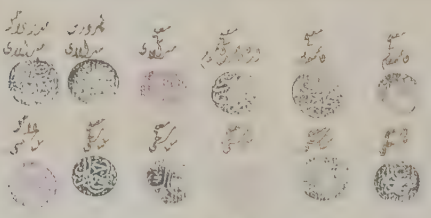
Rütbe-i Sâniye sınıf-ı mütemâyizi
Jandarma Dâiresi Şu'be Kalemi mümeyyiz-i sâlisi iftiharü'l-ekâbir ve'l-ekârim Neşe Bey "zide uluvvuhu"nun dirâyet ve ehliyeti ve vazife-i me'mûriyetini hüsn-i ifâda müşâhid olan ikdâm ve gayreti cihetiyle sezâvar-ı atıfet-i seniyye olduğuna binâen şeref-sünûh ve sudûr buyurulan emr ve irâde-i ihsân-'âde-i cenâb-ı şehinşâhî mûcebince avâtıf-ı aliyye-i mülûkâneden mir-i mumaileyhe terfi'an zikr olunan rütbe-i sâniye sınıf-ı mütemâyizi tevcîh olunmak buyuruldu. 15 C. İhda aşer ve selâse mie ve elf

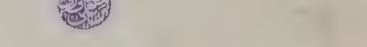

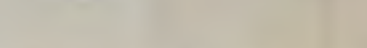
II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 15 Cemaziyelahir 1311 Miladî 24 Aralık 1893 tarihli Neşe Bey'e ait rütbe-i saniye sınıfı mütamayizi tevcihi.

فاتح حفی افندی بن حاجی اکمر

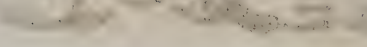

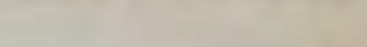

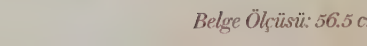

Belge Ölçüsü: 56.5 cm X 82 cm

Fatih'li Hakkı Efendi bin Hacı Ahmet

Mumaileyh Hakkı Efendi din ve devletine ve veliü'n-nimeti bi-minnetimiz pâdişâhımız es-Sultânü'l Gazi Abdülhamid Hân-ı sâni efendimiz hazretlerine sadâkatle hizmet edeceğine yemin etmiştir.

Hamiyetli Hakkı Efendi'ye işbu intihâb mazbatası mûcebince bâ-irâde-i seniyye uhdesine İstihkâm Mülâzım-ı sânîlik rütbesi tevcih buyurulmuş olduğundan ber-mûceb-i kânûn ifâ-yı hüsn-i hizmetle bir kat daha iktisâb-ı feyz ve rîfâte sa'y ve gayret eyleyesin 17 Ramazan 311 ve 12 Mart 310

Tophane-i Âmire Müşîriyeti

Mühendishane-i berrî-i hümâyûn-ı Harbiye üçüncü sınıf şâkirdânından icrâ kılınan imtihânda ehliyeti tebeyyün edenlerin uhdelerine mülâzım-ı sânîlik rütbesi tevcîhiyle zâbit sınıfı şâkirdliğine nakl olunmaları müessis olan nizâmı iktizâsından bulunmuş ve sene-i mezkûre şâkirdânından Fatih'li Hakkı Efendi'nin tedrisi mukarrer olan ulûm ve fünûndan bu def'a vukû'bulan imtihânda liyâkat ve ehliyeti tebeyyün etmiş olmağla ber-mûceb-i nizâm uhdesine İstihkâm Mülâzım-ı sânîliği rütbesinin tevcîh ve ihsânıyla zâbit sınıfı şakirdânlığına kayd ve idhâli husûsuna müsa'ade-i aliyye-i cenâb-ı müşîrileri bi-diriğ buyurulmak bâbında ve her hâlde emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir 17 Ramazan 311 ve 12 Mart 310

Dahiliye Binbaşı — Müdir-i Dâhiliye Miralây
Muallim Binbaşı — Miriva
Muallim Binbaşı — Muallim Miriva
Muallim Binbaşı — Mu'allim Erkân-ı Harbiye Kaymakâm
Muallim Binbaşı — Muallim Kaymakam
Muallim Binbaşı — Muallim Kaymakam
Mu'allim Erkân-ı Harbiye Kolağası — Muallim Kaymakam
Mu'allim Erkân-ı Harbiye Kolağası — Mu'allim Erkân-ı Harbiye Binbaşısı
Mu'allim Erkân-ı Harbiye Kolağası — Mu'allim Erkân-ı Harbiye Binbaşısı
Mu'allim Erkân-ı Harbiye Kolağası — Dâhiliye Binbaşısı

Efendi-i mumaileyh uhdesine İstihkâm mülâzım-ı sânîlik rütbesi tevcîhi hakkında mekteb-i mezkûr meclis-i ma'arif tarafından tanzîm olunan işbu intihâb mazbatası nizâm-ı mukarrerine muvafık olmağın bâlâsının buyuruldu-i sâmî-i efhamileri tezyîn ve tevşîh buyurulması ve herhâlde emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir 17 Ramazan 311 ve 12 Mart 310

Yaverân-ı Hazret-i Şehriyârîden
Tophane-i Âmire Müşiri ve
Umûm Mekâtîb-i Asakir-i Şâhâne Nâzırı
Mustafa Zeki bin Ali

MÜLAZIM-I SANİLİK TEVCİHİ

Bir önceki "mülâzım"lık tevcihinden 22 yıl sonra verilen bu "mülâzım-ı sânîlik" tevcih belgesinin, bazı biçim değişikliğine uğradığı görülüyor. Başta, padişaha sadakatle hizmet edeceğine yemin eden Fatih'li Hakkı Efendi'ye doğrudan "İstihkâm Mülâzım-ı sânilik" rütbesinin verilmesi dolayısıyla, kanun gereğince hizmeti güzel bir şekilde yerine getirmeye bir kat daha fazla gayret etmesi istenmektedir.

Bunun arkasından tevcih belgesinin, en sonda yer alması gereken tasdik bölümü, el yazısıyla ve mühürlü olarak gelmektedir.

Daha aşağıda ise diğer ayrıntılar yer alıyor. Tevcih, Mühendishane-i Berrî-i Hümayun'un üçüncü sınıf öğrencilerinden birine verilmiştir. Bu okul, 1789 yılında tahta çıkan yenilik taraftarı III. Selim tarafından 1795 kanunnamesi ile Hasköy'de kurulmuştur. Devrine göre çok iyi bir okul olan Mühendishâne-i Fünûn-u Berrî-i Hümâyûn veya Mühendishâne-i Berrî-i Hümâyûn'da (İmparatorluk Kara Mühendishanesi), matematik, coğrafya, kozmografya, fizik, balistik, askeri talim ve tahkimat gibi dersler ile Fransızca okutuluyordu. Öğrencilerin sıralara oturarak ders gördüğü, yabancı dil öğrendiği Batılı anlamda öğretim yapan ilk okul bu Mühendishane oldu.

• II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 17 Ramazan 1311 tarihli Hakkı Efendi'nin mülazım-ı sanilik tevcih belgesi (yanda)
• Miladî 24 Mart 1894 tarihli Hakkı Efendi'ye ait mülazım-ı sanilik tevcih belgesinin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

ارکان حرب بالایه مزینه مخصوص انتخاب طوبچیان

عزیزاوندی طوبچیانه

طوبچی ایله مقتن اولان بوز الی یوز درون الی یوز نفره قدر طوب و حرکتجه علی الاصول اعتبار اولنمشدر

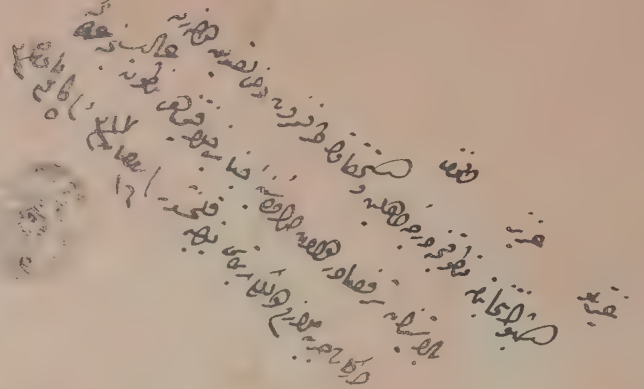
درخت اهلیتی

موما الیه بکرجی الی موجود نه اولان صنفنه اون نجیبی اولمشدر

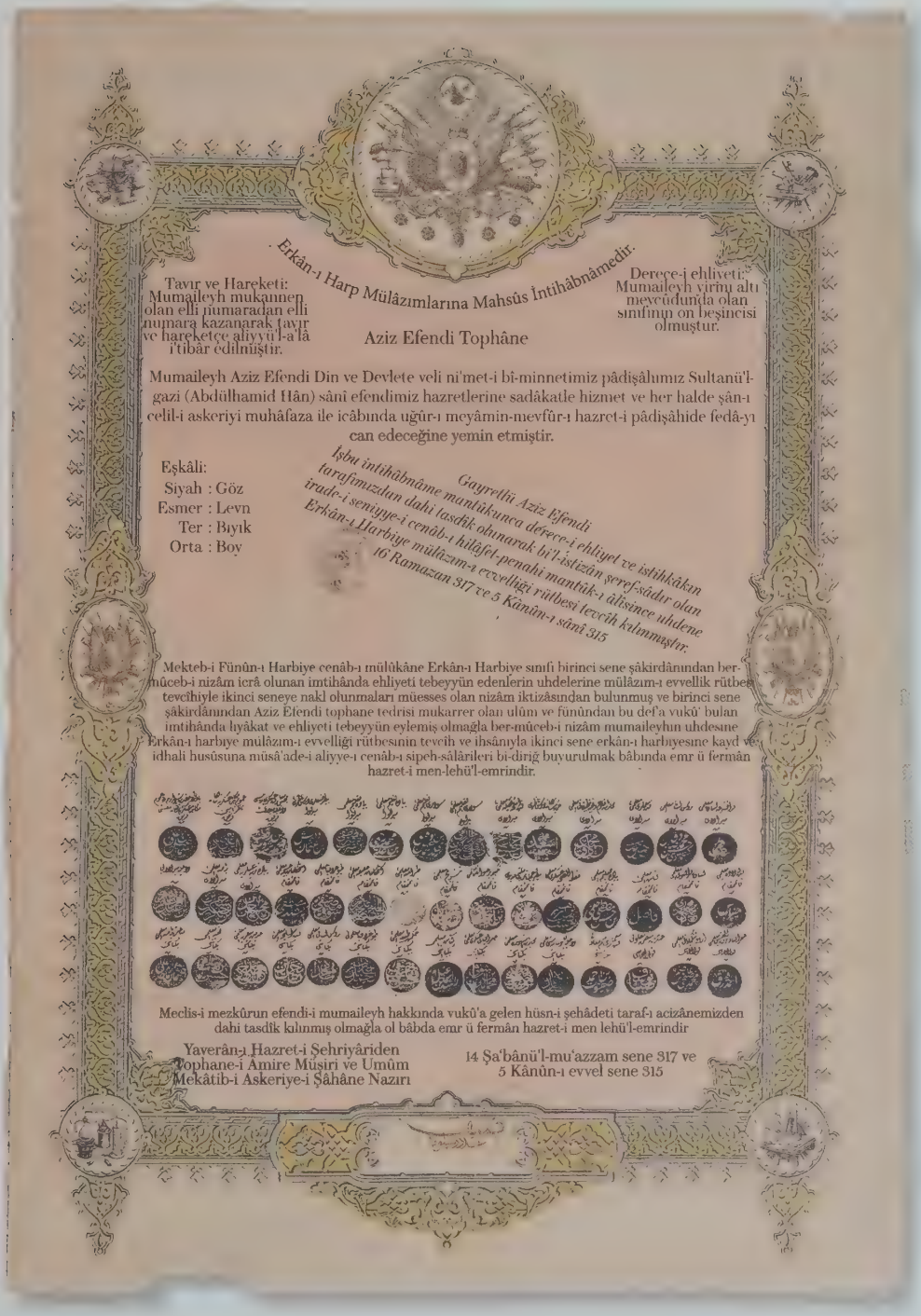
موما الیه عزیزاوندی طوبچیانه عبد الحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینه صداقتله خدمت و هر حالده شان جلیل عسکری یی محافظه ایله ایجابنده اغوریمیا منصور حضرت پادشاهیه فدای جان ایدوب جکه یمین ایتمشدر

اشکالی

کوز سیاه
قاش سرمه
بیق تر
بوی اورته

منسوخ حرب بالایه اولمق حسیله یکی یوز سنه اول وضع اولنمش اولمغله بو کره ده یکی یوز سنه اول وضع اولنمش اولان قاعده نک تجدیدی ایچون عزیزاوندی طوبچیانه نزد سنیه مغرر اولان اون نفر طوبچی باشی و طوبچی نفرلری ایله اون نفر طوبچی باشی و طوبچی نفرلری یکی یوز سنه اول وضع اولنمش اولان قاعده نک تجدیدی ایچون

Erkân-ı Harp Mülâzımlarına Mahsûs İntihâbnâmedir.

Tavır ve Hareketi: Mumaileyh mukaddemen olan elli numaradan elli numara kazanarak tavır ve hareketçe aliyyü'l-a'lâ i'tibâr edilmiştir.

Derece-i ehliyeti: Mumaileyh yirmi altı meyvûdunda olan sınıfının on beşincisi olmuştur.

Aziz Efendi Tophâne

Mumaileyh Aziz Efendi Din ve Devlete veli ni'met-i bî-minnetimiz pâdişâhımız Sultanü'l-gazi (Abdülhamid Hân) sânî efendimiz hazretlerine sadâkatle hizmet ve her halde şân-ı celîl-i askeriyi muhâfaza ile icâbında uğûr-ı meyâmin-mevfûr-ı hazret-i pâdişâhide fedâ-yı can edeceğine yemin etmiştir.

Eşkâli:
Siyah : Göz
Esmer : Levn
Ter : Bıyık
Orta : Boy

Gayretlü Aziz Efendi
İşbu intihâbnâme mantûkunca derece-i ehliyet ve istihkâkın tarafımızdan dahi tasdîk olunarak bi'l-istizân şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penahi mantûk-ı âlîsince uhdene Erkân-ı Harbiye mülâzım-ı evvelliği rütbesi tevcîh kılınmıştır.
16 Ramazan 317 ve 5 Kânûn-ı sânî 315

Mekteb-i Fünûn-ı Harbiye cenâb-ı mülûkâne Erkân-ı Harbiye sınıfı birinci sene şâkirdânından ber-mûceb-i nizâm icrâ olunan imtihânda ehliyeti tebeyyün edenlerin uhdelerine mülâzım-ı evvellik rütbesi tevcîhiyle ikinci seneye nakl olunmaları müesses olan nizâm iktizâsından bulunmuş ve birinci sene şâkirdânından Aziz Efendi tophane tedrisi mukarrer olan ulûm ve fünûndan bu def'a vukû' bulan imtihânda liyâkat ve ehliyeti tebeyyün eylemiş olmağla ber-mûceb-i nizâm mumaileyhin uhdesine Erkân-ı harbiye mülâzım-ı evvelliği rütbesinin tevcîh ve ihsânıyla ikinci sene erkân-ı harbiyesine kayd ve idhali husûsuna müsâ'ade-i aliyye-i cenâb-ı şipeh-sâlârileri bi-diriğ buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Meclis-i mezkûrun efendi-i mumaileyh hakkında vukû'a gelen hüsn-i şehâdeti taraf-ı acizânemizden dahi tasdîk kılınmış olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir

Yaverân-ı Hazret-i Şehriyâriden
Tophane-i Âmire Müşiri ve Umûm
Mekâtib-i Askeriye-i Şâhâne Nazırı

14 Şa'bânü'l-mu'azzam sene 317 ve
5 Kânûn-ı evvel sene 315

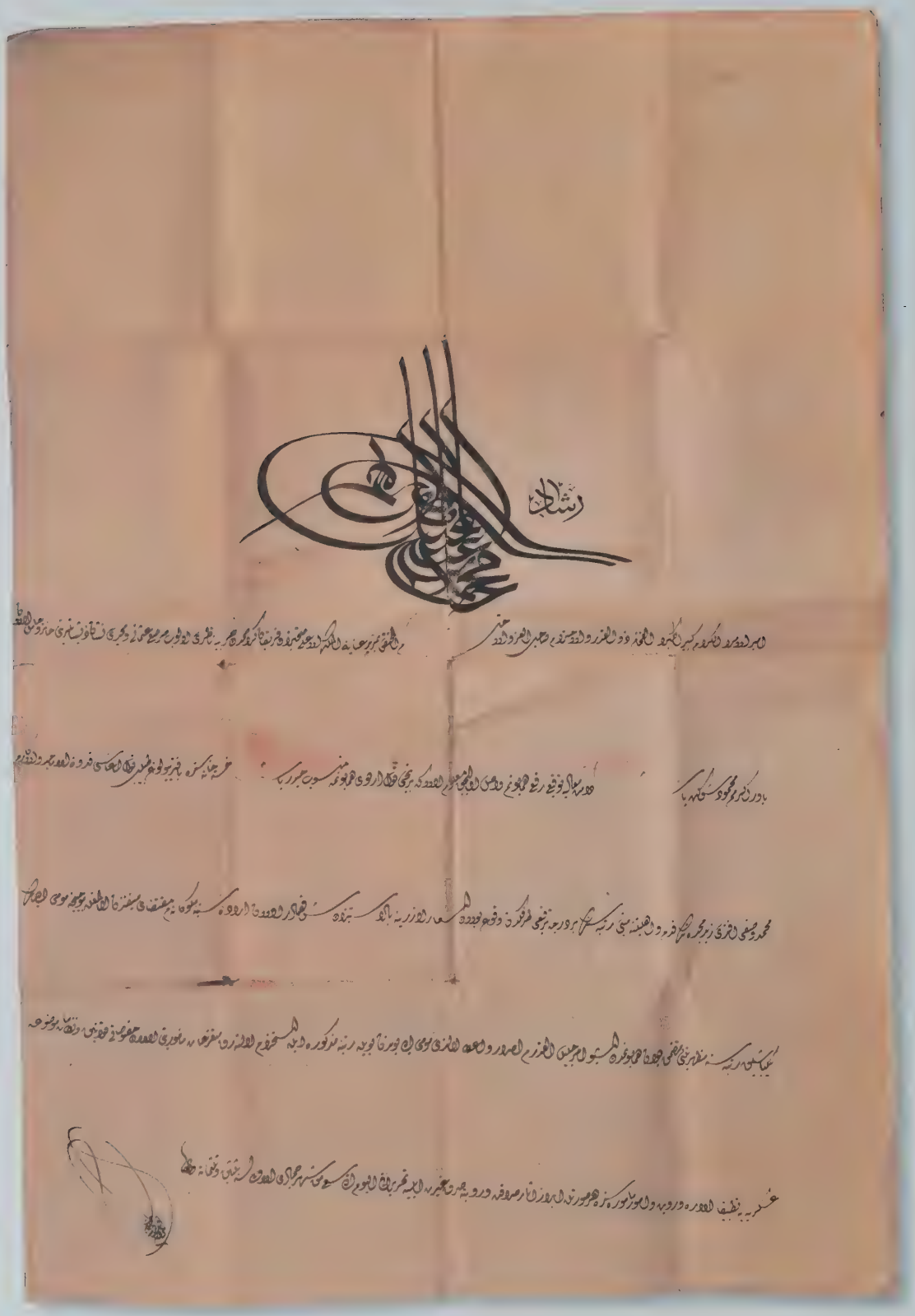
Belge Ölçüsü: 39 cm X 56 cm

İNTİHÂBNÂME

Erkân-ı Harb Mülâzımlarına mahsûs İntihâbnâme: Din, devlet ve Abdülhamid Hân II.ye gerektiğinde canını feda edeceğine yemin eden Aziz Efendi'ye Erkanı-ı Harbiye Mülâzım-ı Evvelliği (Teğmenlik) tevcih edilen bir intihâbnâme. Burada, öğrencinin liyâkat ve ehliyeti ortaya çıktığından dolayı kendisine Mülâzım-ı Evvellik rütbesi verildiği, ikinci sene erkânı harbiyesine kayıt ve dahil edilmesi konusunda da izin istenmektedir. İntihâbnâme'nin tasdik kısmı ise yukarıdaki bölümde el yazısıyla ve mühürlü olarak yer almaktadır.

• II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Hicrî 14 Şaban 1317 tarihli Aziz Efendi'ye mülazım-ı evvellik rütbesi tevcih belgesi (yanda)
• Miladi 18 Aralık 1899 tarihli Aziz Efendi'ye ait mülazım-ı evvellik rütbesi tevcih belgesinin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

Birinci Kolordu'ya mensup Haydarpaşa Hastanesi'nde görevli Bakteriyolog Tabip Kolağası Mehmed Vasfı Efendi'ye Binbaşılık rütbesinin tevcih belgesi.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Hicrî 7 Cemaziyelevvel 1330 tarihli Bakteriyolog Tabib Kolağası Mehmet Vasfi Efendi'ye Binbaşılık rütbesi tevcih beratı.

Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrü'l-küberâi'l-fîhâm zü'l-kadr ve'l-ihtir'âm sâhibü'l-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l alâ mütehayyizân ferîkân-ı kirâmdan Harbiye Nâzırı olup murassa'-ı Osmanî ve mecîdî nişân-ı zi-şânlarını hâiz ve hâmil olan yâver-i ekremim Mahmud Şevket Paşa "dâmet me'âliyehu" tevkî-i refî-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma'lûm ola ki; Birinci Kolordu-yı Hümâyûnuma mensûb Haydarpaşa Hastahânesinde Bakteriyolog Tabib Kolağası "kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim" Mehmed Vasfi Efendi "Zide mecduhu"nun kıdem ve ehliyetine mebnî rütbesinin bir derece terfi'i tarafından vukû bulan iş'âr üzerine bi'l-istizân şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i mülûkânem muktezâ-yı münîf'inden olmağla mûcebince mûmâileyhin binbaşılık rütbesine mazhariyetini mutazammın Divân-ı hümâyûnumdan işbu emr-i celîl-i kadrim ısdâr ve i'tâ olundu. Mûmâileyh bundan böyle rütbe-i mezkûre ile istihdâm olunarak müteferrikât-ı me'mûriyeti olan husûsâtı kavânîn ve nizâmât-ı mevzû'a-yı askeriyeye tatbikan idâre ve rü'yet ve umûr-ı me'mûresinde her suretle ibrâz-ı asâr-ı sadâkat ve reviyyete sarf-ı gayret eyleye tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Cemaziye'l-evvel li-sene selâsîn ve selase mie ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

BİNBAŞILIK RÜTBE TEVCİHİ

1912 yılında Bakteriyolog Doktor Kolağası Mehmed Vasfi Efendi'ye Binbaşı rütbesinin tevcih edildiği belge. Belgede, Birinci Kolorduya bağlı olarak Haydarpaşa Hastanesi'nde çalışan Bakteriyolog Tabib Kolağası Mehmed Vasfi Efendi'ye, isteği doğrultusunda Binbaşılık rütbesi verilmesi Sultan V. Mehmed Reşad tarafından kabul edildiği belirtilmektedir.

Miladi 24 Nisan 1912 tarihli Bakteriyolog Tabib Kolağası Mehmed Vasfi Efendi'ye ait Binbaşılık rütbesi tevcih beratı'nın günümüz alfabesi ile tercümesi.

دولت علیه عثمانیه

نومرو ۲۵۲۵

نامزنامی حضرت شاهی

دار الفنون طب فاکولته سی

طبابت نامه دنیت رؤسی

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Hicrî 6 Mayıs 1333 tarihli Abdülmecid bin Cafer Efendi'nin Tababet rüûsu.

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Nâm-ı nâmî-i Hazret-i Pâdişâhî

Dersa'âdet Dârü'l-fünûnu Tıp Fakültesi

Tabâbet Me'zûniyet Rü'ûsu

Dersa'âdet Dârü'l-fünûnu Tıp Fakültesinde ikmâl-i tahsîl ve nizâmen mu'ayyen imtihânları tekmîl eylemiş olan bin üç yüz yedi tarihinde Dersa'âdet'de mütevellid Abdülmecid bin Cafer Efendi'ye Tabib ünvânı ve Memâlik-i Osmaniye'nin her tarafında icrâ-yı tabâbete me'zûn bulunmak üzere işbu me'zûniyet rü'ûsu it'â edilmiştir. 6 Mayıs 1333

Ma'ârif-i Umûmiye Nâzırı Vekili

Dârü'l-fünûn Müdir-i Umûmisi

Tıp Fakültesi Reisi

Tıp Fakültesi Katib-i Umûmisi

Darülfünun Tıp Fakültesi'nde tahsilini tamamlayan Abdülmecid bin Cafer Efendi'ye tabip olarak görev yapabilmesine imkân veren mezuniyet rüûsu.

TABÂBET MEZUNİYET RÜÛSU

Mezuniyet'in izin anlamı taşıdığı bu belge, kendisine verilen şahıs için doktorluk yapmaya yeterlilik kazandığını belgelendiriyor ve "tabip" unvanıyla Osmanlı Devleti'nin her tarafında görev yapabilme iznini veriyor.

Miladî 6 Mayıs 1917 tarihli Abdülmecid bin Cafer Efendi'ye ait tababet rüûsu'nun günümüz alfabesi ile tercümesi.

دولت علیه عثمانیه

مدرسة القضاة ماذونیت رؤسی

ذمه ر کتاب ایکاح الکتاب الوضیا	محکمه احکام عدلیه	علمز فرائض	ضبط شرعی ودفتر قیام	تشکیلات محاکم واصول محاکمه حقوقیه
تنظیم اعلامات حقوقیه	احکام قانونی	اراضی قانونامه سی	مدخل علم حقوق	حقوق تجارت بریه
حقوق تجارت بحریه	قانون جزا واصول محاکمات جزائیه	تنظیم اعلامات جزائیه	حقوق دائره	حقوق دول
مکالمه عربیه	اقتضا	کتابت عربیه	حسن خط تعلیق	

مدرسة القضاة درجی صنفی طلبه سندن اصولی وجمله ومعلم وممیز لری معرفتیله امتحانی بالاجرا درجه سنده ماذونیت رؤسیه استحقاقی تبین ایتمش اولمغله اشبو ماذونیت رؤسی اعطا قلندی

سنه ۱۳۳۱ الاسلام

معلم معلم معلم معلم معلم معلم معلم معلم مدیر مکتب

معلم معلم معلم معلم معلم معلم معلم معلم

۱۱ نومره مائیس رشدیه سی مطبعه سی

Belge Ölçüsü: 49.5 cm X 61 cm

Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye

Medresetü'l-kuzât me'zûniyet rü'ûsu

Makâm-ı Meşîhat-i İslâmiye'den i'tâ olunmuşdur

Teşkilât-ı Mahâkim ve Usûli Muhâkeme-i Hukûkiyye | Sakk-ı Şer'î ve Defter-i Kassâm | İlm-i Ferâiz | Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye | Dürer min Kitâbi'n-nikâh ila Kitâbü'l-Vesâyâ

Hukûk-ı Ticâret-i Berriye | Medhal-i İlm-i Hukûk | Arâzi Kanûnnâmesi | İcrâ Kanûnu | Tanzîm-i İ'lâmât-ı Hukûkiyye

Hukûk-ı Düvel | Hukûk-ı İdâre | Tanzîm-i İ'lâmât-ı Cezâiyye | Kanûn-ı cezâ ve Usûl-i Muhâkeme-i Cezâiyye | Hukûk-ı Ticâret-i Bahriye

Hüsn-i Hatt-ı Ta'lîk | Kitâbet-i Resmiye | İktisâd | Mükâleme-i Arabiyye

Medresetü'l kuzât dördüncü sınıf talebesinden ( ) usûl-i vechile ve mu'allim ve mümeyyizleri ma'rifetiyle imtihânı bi'l-icrâ ( ) derecesinde me'zûniyet rü'ûsuna istihkâkı tebeyyün etmiş olmağla işbu mezûniyet rü'ûsu i'tâ kılındı.

Şeyhülislâm

Müdir-i Mekteb | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim

Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim | Mu'allim

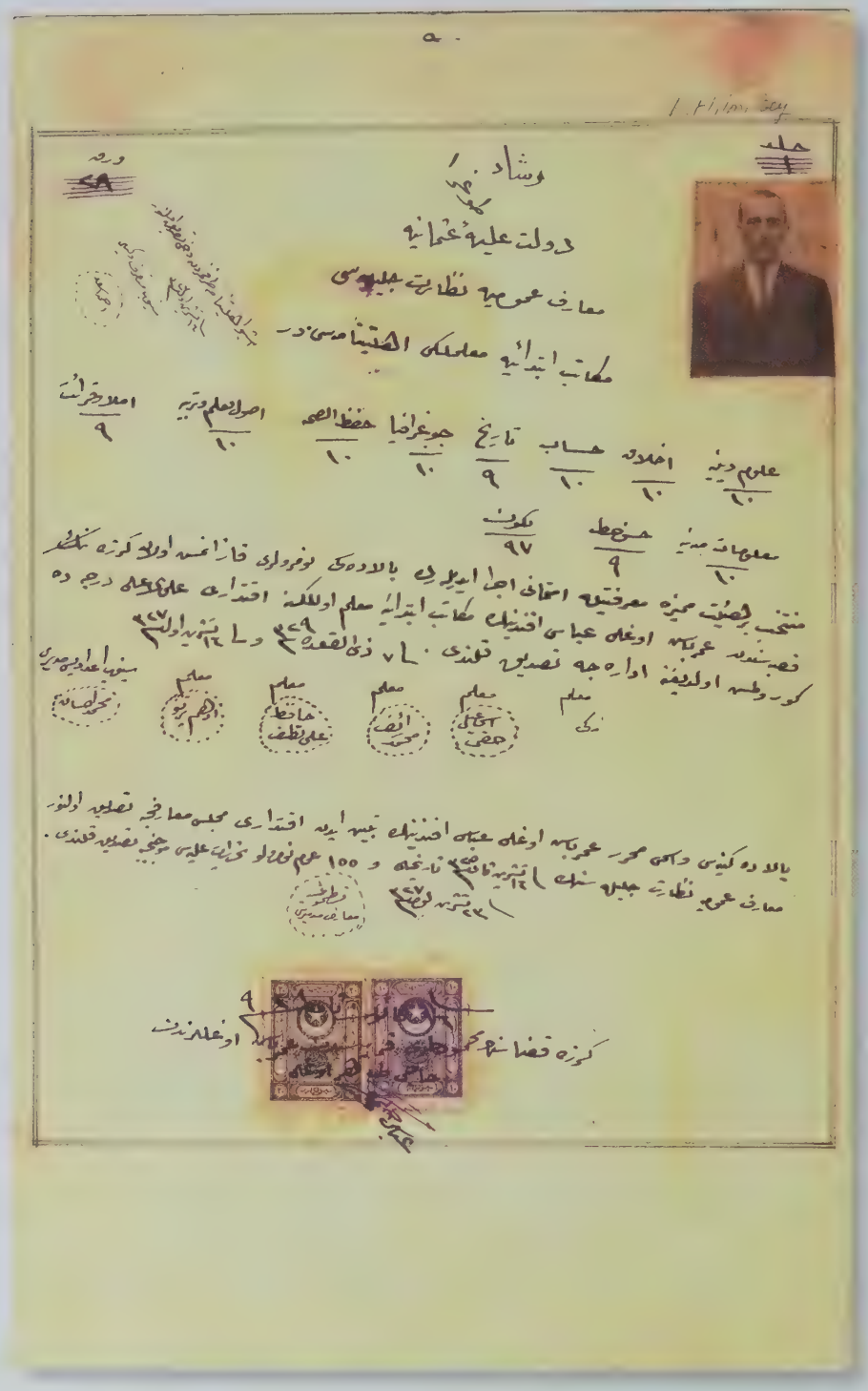
Medresetü'l-kuzât'tan mezun olanlara verilen mezuniyet rüûsunun resmiyet kazanmamış hali (boş matbu evrak)

KADILAR İÇİN MEZUNİYET RÜÛSU

Medresetü'l-Kuzât (Kadı yetiştiren medrese) dördüncü sınıf öğrencisine, belirtilen derslerde gösterdiği başarı sonucu verilen izin belgesi. Buradaki "rüûs" kelimesi yeterlilik anlamına geldiği gibi şahâdetnâme anlamını da ifade etmektedir.

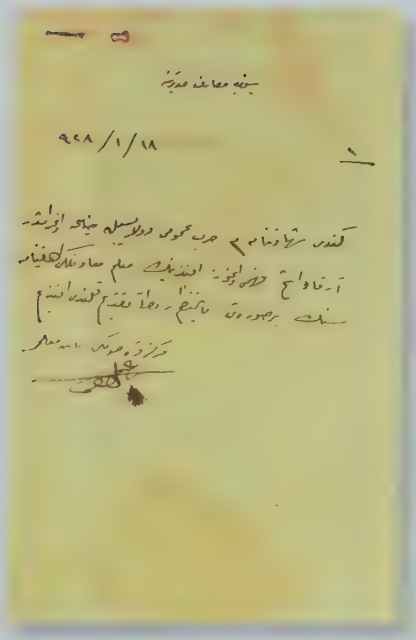
• V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Medresetü'l-kuzat'tan mezun olan kadılara verilen mezuniyet rüûsu belgesi (yanda)
• Medresetü'l kuzat'tan mezun olanlara verilen mezuniyet belgesinin günümüz alfabesi ile tercümesi (üstte)

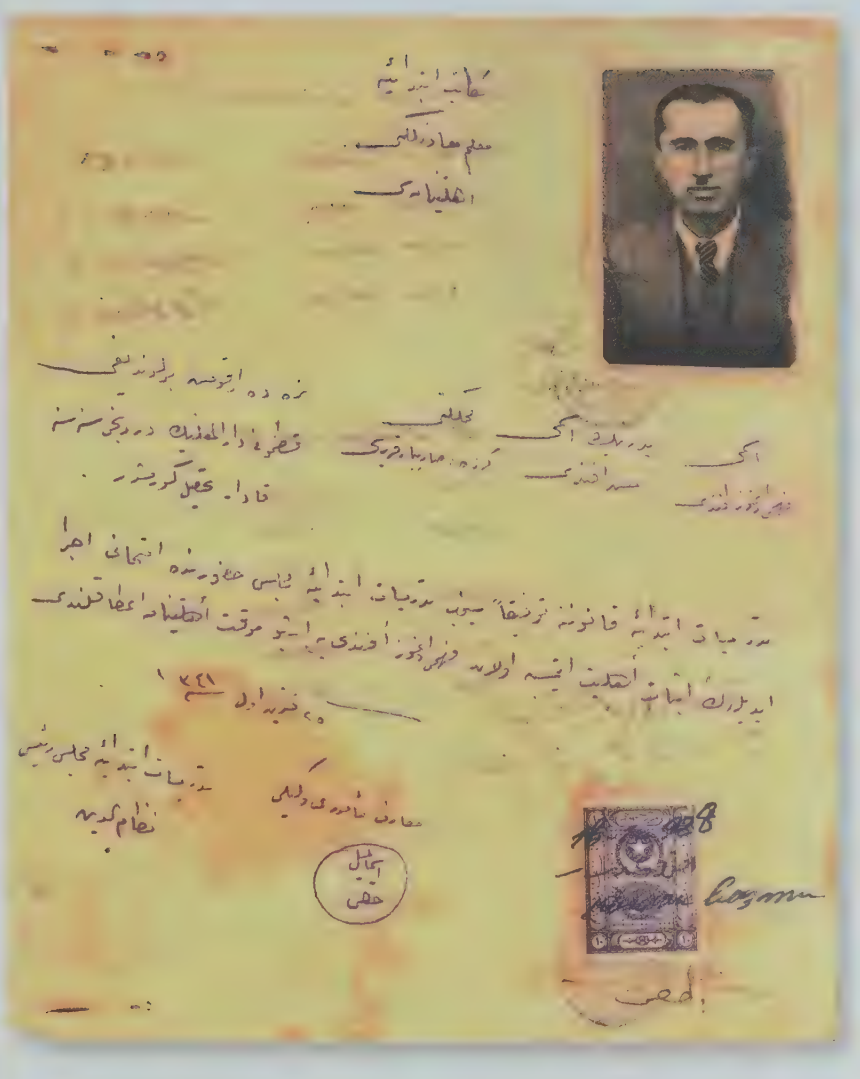

MUALLİMLİK EHLİYETNÂMESİ

Tamamen el yazısıyla düzenlenmiş, verildiği kişinin yapılan imtihan sonunda İbtidaiye mekteplerinde muallimlik yapılabilmesine yetkili olduğunu gösteren, mühürlerin noktalı dairelerle gösterildiği belge.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Hicrî 7 Zilkade 1329 Miladî 30 Ekim 1911 tarihli Abbas Efendi'nin Mektebi ibtidaiye muallim muavinliği ehliyetnâmesi.

MUALLİM MUAVİNLİĞİ EHLİYETNÂMESİ

Tamamı el yazısıyla düzenlenmiş, verildiği kişinin girdiği imtihanı başararak ehliyetini ispat ettiğini gösteren belge.

Cumhuriyet dönemi, Rumî 25 Teşrinievvel 1341 Miladî 25 Ekim 1925 tarihli Fehmi Oğuz Efendi'nin Mekteb-i ibtidaiye muallim muavinliği ehliyetnâmesi.

تورکیا جمهوریتی

معارف وکالتی

ایستانبول اركك ليسه سی مدیرلگنه

نومرو سی
۱۱۹۱

نومرو سی	اسمی	پدرك اسمی	دوام تاریخ و محل ولادتی
۹۰۶	عبدالوهاب افندی	کمال بك	۵۶ کون ۱۲۲۲ عرب ۱۲۲۱ روم دیسعادت

۱۵ ایلول ۱۳۲۹ تاریخنده بالکسری لیسه سنده نقلاً مکتبمزك درد نجی صنفنه «۹۰۶» نومرو ایله قید و قبول ایدلمه اولان کمال بك اوغلی عبدالوهاب افندینك بو دفعه مکتبمزدن آیده جکی ولیسی طرفندن بلدیرلمیه اولغله اشبو نقل علم وخبر اعطا قیلندی.

کانون اول ۱۳۲۹

مکتب کاتبی

باش معلم

İstanbul Erkek Lisesi talebesinden Kemal Bey'in oğlu Abdülvehhab Efendi'nin okulu terk edeceğinden dolayı kendisine okul tarafından verilen nakil ilmühaberi.

Cumhuriyet dönemi. Rumî 20 Kanunuevvel 1339 tarihli Abdülvehhab Efendi'nin nakil ilmühaberi.

Türkiye Cumhuriyeti
Ma'ârif Vekâleti
İstanbul Erkek
Lisesi Müdürlüğü

Numarası
1191

Tarih ve mahall-i viladeti	Devâm	Pederinin ismi	İsmi	Numarası
Arabî:1333 Rumî: 1331 Dersa'âdet	56 Gün	Kemal Bey	Abdülvehhab Efendi	903

15 Eylül 1339 tarihinde Balıkesir Lisesi'nden naklen mektebimizin dördüncü sınıfına "903" numara ile kayd ve kabul edilmiş olan Kemal Bey'in oğlu Abdülvehhab Efendi'nin bu defa mektebi terk edeceği velisi tarafından bildirilmiş olmağla işbu nakl ilmuhaberi i'tâ kılındı
20 Kanûn-ı evvel 1339

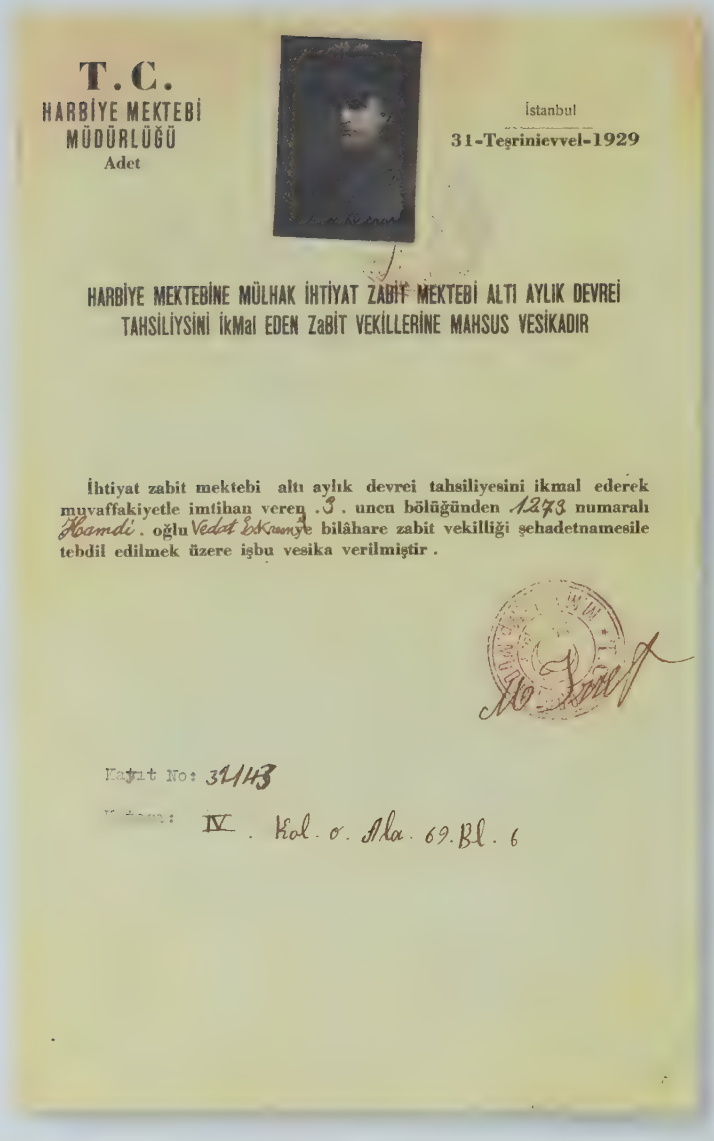
İstanbul Vilayeti İstanbul
Erkek Lisesi Müdiriyeti
20 Kanûn-ı evvel 1339

Başmu'allim

Mekteb Kâtibi

Sınıf	Numara
4	144

Miladî 20 Aralık 1923 tarihli Abdülvehhab Efendi'nin nakil ilmühaberinin günümüz alfabesi ile tercümesi.

T.C.
HARBİYE MEKTEBİ
MÜDÜRLÜĞÜ
Adet

İstanbul
31-Teşrinievvel-1929

HARBİYE MEKTEBİNE MÜLHAK İHTİYAT ZABİT MEKTEBİ ALTI AYLIK DEVREİ TAHSİLİYSİNİ İKMAl EDEN ZABİT VEKİLLERİNE MAHSUS VESİKADIR

İhtiyat zabit mektebi altı aylık devrei tahsiliyesini ikmal ederek muvaffakiyetle imtihan veren 3. uncu bölüğünden 1273 numaralı Hamdi oğlu Vedat Efendi'ye bilâhare zabit vekilliği şehadetnamesile tebdil edilmek üzere işbu vesika verilmiştir.

Kayıt No: 31143

IV. Kol. 0. Ala. 69. Bl. 6

İHTİYAT ZABİT MEKTEBİ 6 AYLIK KURS VESİKASI

Osmanlı, ordudaki modernleşmeyi subay sınıfı güçlendirme yoluyla yapmayı tercih etmiş, bunu da subayları destekler mahiyetteki ihtiyat zabitliği kurslarını açarak gerçekleştirmeye çalışmıştır. Abdülhamid'in Osmanlı-Rus savaşında yorgun düşen orduyu ayağa kaldırma çabası, 1891 de Erkan-ı Harp Dairesine bağlı olarak "Numune Katası" adı altında 6 aylık sürelerle zabitlik kursları oluşturulmasına yol açmıştır. Her altı aylık imtihanlarında terfi alabilen bu zabit adayları 1914 seferberlik ilanı ile daha önem kazanmış, ve I. Dünya Savaşıyla had safaya vararak zabitlerin subay olma yolunu da açmıştır. İlk önceleri yüzbaşılığa kadar yükselebilen bu zabitler nihayetinde binbaşı rütbesine kadar yükselebilir hale gelmişlerdir. Yukarıdaki belge 6 aylık devresini bitiren zabitin bilahare şahâdetnâme alabileceği belge olan vesikayı göstermektedir.

Cumhuriyet dönemi. 31 Ekim 1929 tarihli Vedat Efendi'nin zabit vekilliği belgesi.

Diploma No
8

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

ISTANBUL YÜKSEK MUALLİM MEKTEBİ

MEZUNİYET RUUSU

İstanbul Yüksek Muallim Mektebi Tarih zümresinde tahsilini bitiren 1322 de Marasta doğmuş Hacı Mustafa ef. oğlu İhsan efendi Yüksek Muallim Mektebi usulü tedris ve terbiye dersinden de imtihan vererek 1930 ders senesinde mezun olmakla kendisine bu ruus verilmiştir. 16 . 7 . 1930

Maarif Vekili namına. Mektep Müdürü

Devlet Matbaası

MEZUNİYET RUUSU

Osmanlı döneminde diplomaya ek olarak belirli derslerden yapılan imtihan sonucu başarılı olanlara verilen ve "ruus" kelimesiyle ifade edilen yeterlilik veya izin belgesi, Cumhuriyetten sonra belirli bir süre aynı amaç ve formatta devam etmiştir. Burada görülen 1930 yılına ait ruus belgesi, "usûl-i tedris ve terbiye" dersinden girdiği imtihanı başarıyla geçen bir talebeye aittir.

Cumhuriyet Dönemi 16 Temmuz 1930 tarihli İhsan Efendi'ye ait Mezuniyet Ruusu

Ehliyeti
64 . orta

Tavru hareketi
Çok iyi

Türk ceza kanunu	Nizamatı zabıta	Tatbikatı cezaiye
5 . Beş	5 . Beş	6 . altı

Vazaifi belediye	Meslek terbiyesi	Hıfzıssıhha ve müdavatı âcile
5 . Beş	6 . altı	6 . altı

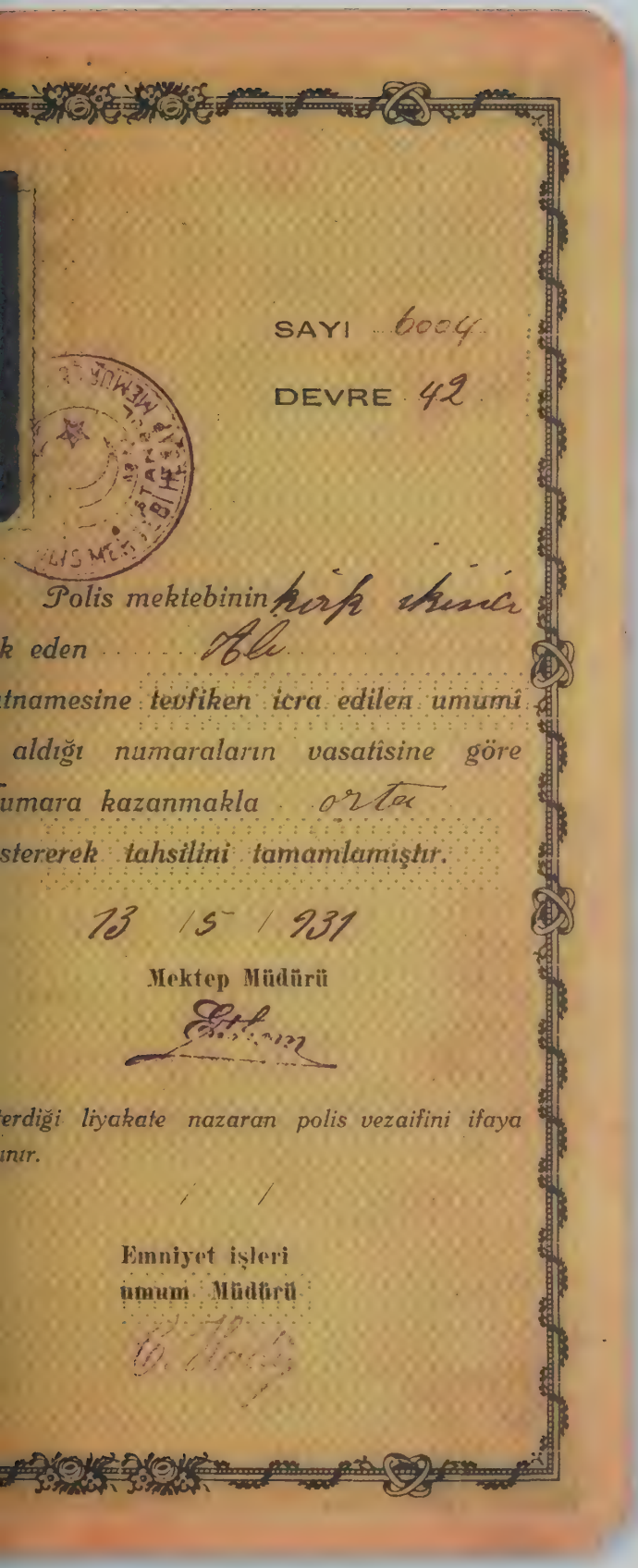
Parmak izi, fotoğraf	Usulü tahrir	Hesap	Talim ve jimnastik
8 . sekiz	7 . yedi	8 . sekiz	8 . sekiz

Aslı gibidir.

13 Ma

Marifet Matb. İst.

Cumhuriyet dönemi 13 Mayıs 1931 tarihli Ali Bey'in Polislik Liyâkat Belgesi.

SAYI 6004

DEVRE 42

Polis mektebinin kırk üncü
k eden Ali
ınamesine tevfiken icra edilen umumî
aldığı numaraların vasatîsine göre
umara kazanmakla orta
stererek tahsilini tamamlamıştır.

13 / 5 / 931

Mektep Müdürü

erdiği liyakate nazaran polis vezaifini ifaya
ınır.

/ /

Emniyet işleri
umum Müdürü

POLİSLİK LİYÂKAT BELGESİ

Belgede dersler ve ders notları yer almakta, mektebin tahsil devresi belirtilmekte ve verilen kişinin "gösterdiği liyâkate bakılarak polislik görevlerine ehliyeti olduğu" tasdik edilmektedir.

T.C

Maliye Meslek Mektebi Ehliy

Muhasebe Umumiye	Cerideyi defteri	Muhasebat Müdekkeye	Kavanin ve muamelat	Kavanin	Muhasebe
5	10	6	7	6	8

Hesabatı mevkufiyet	Hatiristin	Kavanin
8	7	8

Kazanılan numaraların mecmuu

Sekseni bir

Sinop Muamelât ... Refiki Necip Maliye Meslek Mektebinin

senesi devrei tahsiliyesi zarfında mektepte tedrisi meşruf olan

ikmal ederek heyeti mümeyyize huzurunda icra olunan umumi

gösterildiği üzere kazandığı numaraların mecmuuna nazaran

ihraz etmiş olmakla bu ehliyetname ita kılındı. 1. 7. 1931

Memurin Müdürü

Devlet Matbaası

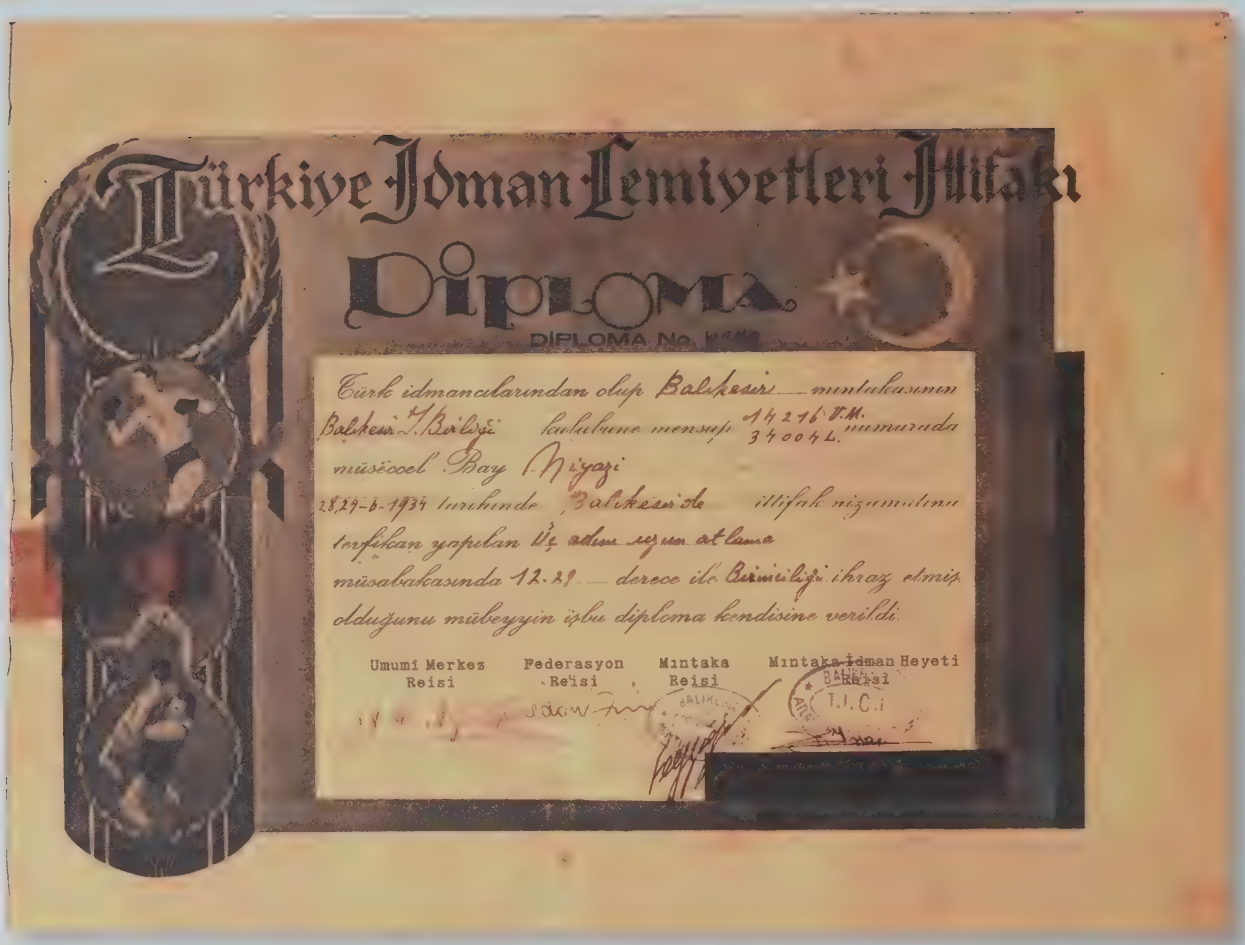
Cumhuriyet dönemi 1 Temmuz 1931 Tarihli Refiki Necip Bey'in Maliye Meslek Mektebi Ehliyetname Belgesi.

Belge Ölçüsü: 28.5 cm X 24 cm

MESLEKİ EHLİYETNAME

Maliye Meslek Mektebinin bitirilmesi dolayısıyla verilen ehliyetname. Okulun bitirilmesi dolayısıyla verilen belgeye şahâdetnâme veya diploma yerine ehliyetname adının verilmesi, maliye mesleğinin bir zanaat olarak görülmesine dayanabilir.

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı

Diploma

DİPLOMA No.

Türk idmancılarından olup Balıkesir mıntıkasının Balıkesir Z. Birliği kulubüne mensup 14216 T.M. 34004 L. numarada müsecel Bay Niyazi 28,29-6-1934 tarihinde Balıkesir'de ittifak nizamatının tertibkan yapılan Üç adım uzun atlama müsabakasında 12.29 derece ile Birinciliği ihraz etmiş olduğunu mübeyyin işbu diploma kendisine verildi.

Umumi Merkez Reisi | Federasyon Reisi | Mıntaka Reisi | Mıntaka İdman Heyeti Reisi

T.I.C.İ

Belge Ölçüsü: 31.5 cm X 25 cm

UZUN ATLAMA BİRİNCİLİK DİPLOMASI

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, İstanbul'da faaliyet gösteren Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş kulüp yöneticilerinin katılımıyla Ali Sami Yen başkanlığında 1923 yılında kurulmuş ve 1938 yılına kadar faaliyetlerini sürdürmüştür. Yandaki fotoğraf Ereğli İdman Yurdunun sporcu ve yöneticilerini göstermektedir.

Cumhuriyet dönemi. Haziran 1934 tarihli Niyazi Bey'in uzun atlama dalında birincilik diploması.

T. C. № 974 551

Etibbaya mahsus ihtisas vesikası

İstanbul Tıp Fakültesinden 1917 tarihinde 2574 numaralı Diploma ile mezun 1893 tarihinde İstanbul de doğmuş Dr. Reşit Sami Bey Tababet ve şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair 1219 numaralı kanun ile bu kanuna müteferri 2 haziran 1929 tarihli nizamnameye tevfikan müddetini ikmal ederek Tıbbi Kimya şubesinde bir seriyatı mustakilen idare edebilecek iktidarı haiz ve BİRİNCİ sınıf mutahassıs olmağa liyakat kazanmış olduğunu bildiren vesikadır.

İstanbul Dar[illegible] Tıp Fakültesi
Tıbbi kimya muallimi Dr.

Yukarda ismi yazılan Dr. Reşit Sami beyin huzurumuzda imtihanı yapılarak Tıbbi Kimya BİRİNCİ sınıf mütehassıs olduğu tastik olunur.

Juri heyeti Reisi	Aza	Aza	Aza
Seririyatlı Dahiliye Müderrisi. Dr.	Fizyoloji Müderrisi. Dr.	Tıbbi Kimya Muallimi. Dr.	

İmzalar ve vesika mefadı tastik olunur.
16. 7. 934

Cumhuriyet dönemi. 16 Temmuz 1934 tarihli Reşid Sami Bey'in Tıbbî kimya şubesinden liyâkat kazandığını mübeyyin ihtisas vesikası.

Belge Ölçüsü: 54 cm X 41 cm

Cumhuriyet dönemi. 7 Haziran 1935 tarihli Ahmet Medeni Efendi'nin avukatlık ruhsatnâmesi.

Avukatlık ruhsatındaki adalet simgesi

AVUKATLIK RUHSATI

1935 yılında Avukatlık kanununda yazılı şartları taşımasından dolayı hukuku ilgilendiren bütün işlerde müracaat edenlere görüş bildirmek ve her türlü evrakı düzenlemek ve gerekli dairelere sunmak, davaları takip etmek ve savunmak üzere avukatlık yapmaya yetkili olduğuna ilişkin izin belgesi.

TOPÇU

Mensup olduğu As. Ş. Ankara
2. Tb. 5. Bl. 1265 Yaka No.
Davud oğlu Receb Ferdi Soyak
Ankara
1331

Kayıt No. 46134

Yedek Subay okulunun 936 senesi İkinci teşrin okuma devresine devam ve bu devrenin tahsilini muvafakiyetle bitirmiş olduğuna dair vesikadır.

27 - Nisan - 937

Okul K.	Okul K. V. ve Kur. Baş Yarbay	2. Tb. K.	5. Bl. K.
Albay	327-69	Bnb. 331-522	Yzb. 335-3

Tasdik olunur.

İHTİYAT ZABİT MEKTEBİ 1923

GAYRET BASIMEVİ

YEDEK SUBAY OKULU BİTİRME BELGESİ

Belgenin en üstünde T. C. ve altında da "Topçu" ibaresinden başka, nereye bağlı olduğunu gösteren bir belirti bulunmuyor. Fakat belge metninde "Yedek Subay okulu" yanında tasdik mühründe okunan "İhtiyat Zabit Mektebi" ibaresinden, bu belgenin verildiği okul adını ve ayrıca her okuma devresi için ayrı belge verildiğini çıkarıyoruz.

Cumhuriyet dönemi. 27 Nisan 1937 tarihli Receb Ferdi Soyak'ın Yedek Subay Okulu diploması.

T.C.
Dahiliye Vekâleti
Emniyet Umum Müdürlüğü
Ankara
Polis Enstitüsü

Yüksek İhtisas kursu Sertifikası

1938-1939
.Devre

RÜTBESİ: Komiser

SICIL Nº: 2702 ENSTİTÜ Nº: 16
ADI-SOYADI: E. Yanıker DİPLOMA Nº: 4
DOĞUM YERİ: Kırşehir EHLİYET DERECESİ: Çok iyi
DOĞUM YILI: 1327 DURUMU: Çok iyi

Dersler

Siyantifik Polis:	Dokuz	Binicilik:	Dokuz
Polis Sevk ve İdaresi:	On	Hava taarruzlarına karşı korunma:	Dokuz
Fotograf ve Müzej:	On	Muhabere usulleri:	On
Parmakizi ve Makyaj:	On	Beden terbiyesi:	On
Detektif ve tatbikatı:	Dokuz	Belediye hizmetleri ve seyrüsefer tatbikatı:	Dokuz
Topografya tatbikatı:	On		
Atış:	Dokuz	Sıhhi ve tıbbi yardımlar:	Dokuz
Motörlü vasıtalar:	Dokuz		

Öğretmenler

Kısmi İstidadı

Motor Muhabere

Ankara Polis Enstitüsünün 1938-1939 ders yılı Yüksek İhtisas kursuna devam etmiş ve öğretmenler heyetince yapılan imtihan neticesinde çok iyi derecede muvaffak olarak bu sertifikayı kazanmıştır. 28.1.1939

ANKARA

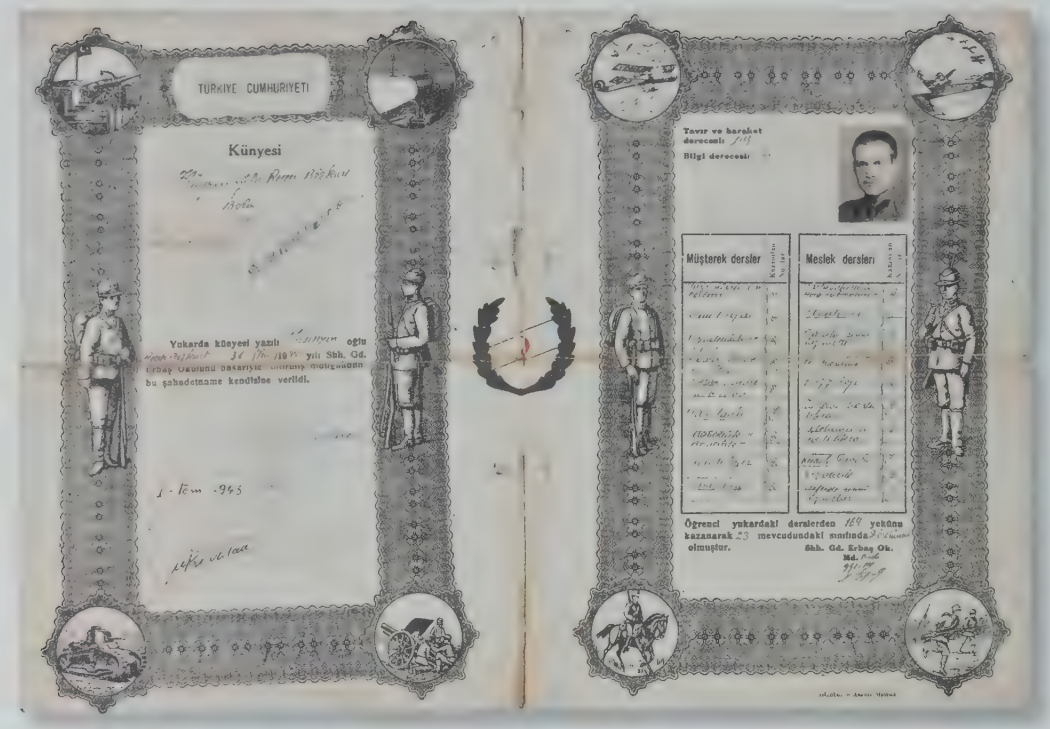
POLİS ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

EMNİYET UMUM MÜDÜRÜ

DAHİLİYE VEKİLİ

POLİS YÜKSEK İHTİSAS SERTİFİKASI

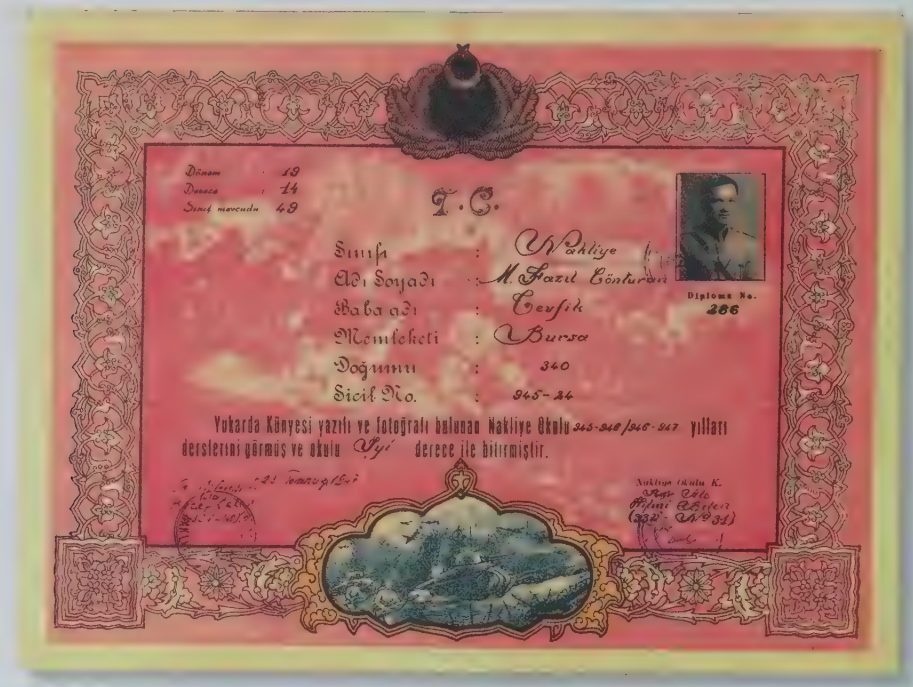
Cumhuriyet dönemi. 28 Ocak 1939 tarihli E. Yanıker'in Yüksek İhtisas kursu sertifikası.

ERBAŞ OKUL BELGESİ

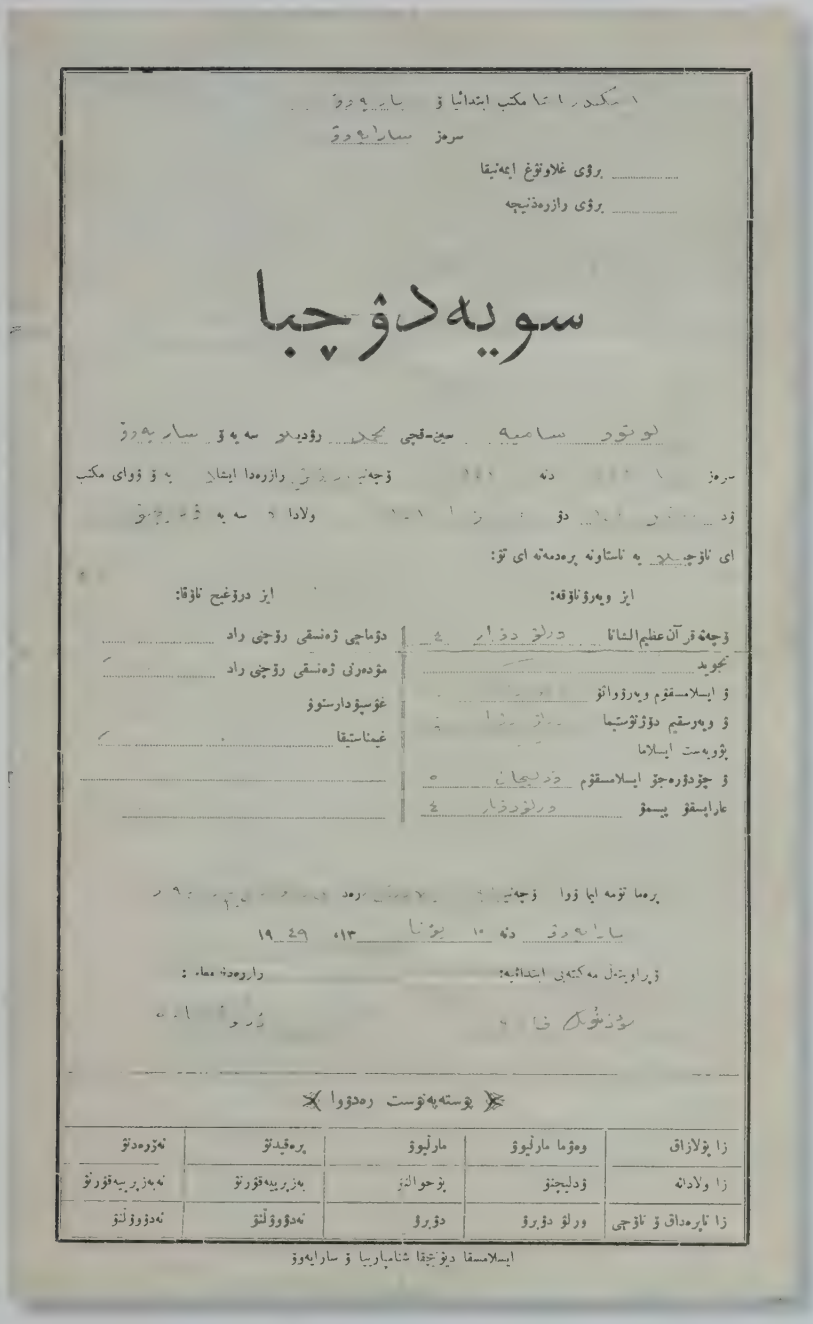
Belge Ölçüsü: 40 cm X 27.5 cm

NAKLİYE DİPLOMASI

Hangi bakanlığa veya kuruma bağlı olduğu gösterilmeyen, ay-yıldızlı ve sadece T. C. logolu Nakliye Okulu diplomasının askeri bir diploma olduğu resmin askeri üniformalı olmasından, bir de onay imzasından anlaşılmaktadır.

Cumhuriyet dönemi. 31 Temmuz 1945 tarihli Recep Bozkurt'un Erbaş okulunu başarıyla bitirdiğine dair belge (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 23 Temmuz 1947 tarihli M. Fazıl Gönturan'ın Nakliye Okulu'nda dersleri gördüğüne dair belge (altta)

سویه دۆچبا

ایلامسقا دیۆخقا شنامارییا ۆ سارایەوۆ

Muhammed Rodila oğlu Ljuta Samija Sarajevo'daydı. Sarejevo ilinin 1942 yılında başka sınıf öğrencisi bu okulda eğitimine başladı.
Eylül 1947'den 15 Haziran 1949'a kadar çok başarılı oldu.

Ve aşağıdaki dersleri okudu:

Din Bilimleri Derslerinden:
Kur'an-ı Kerim Bilgisi : Çok iyi 4
Tecvid: ?
İslam İnancı: Çok iyi 4
Dini Sorumluluk: Çok iyi 4
İslam Tarihi: ?
İslam Mucizesi: Mükemmel 5
Arapça Yazı: Çok iyi 4

Diğer Bilimler:
Kadınların Ev İşleri
Modern Kadın Ev İşleri
Misafirperverlik
Beden Eğitimi
Bu kağıttaki öğrenci, kursu başarılı ve çok iyi bir not ile tamamlamıştır.
SARAJEVO 15 Temmuz 1949
Mektep Öğretmeni: Fatıma Muezinovic

Derslerin Notlandırılması:
Giriş Notları: Çok gayretli, gayretli, disiplinsiz
Hakimiyet: Mükemmel, Çok iyi, Yeterli, Yetersiz
Kanaat: Çok iyi, İyi, Yetersiz ... Yetersiz
İslam Teşkilatı Sarajevo

DİNİ BİLİMLER KURS BELGESİ

Cumhuriyet dönemi. 1947-49 dönemi Ljuta Samija'nın kurs bitirme belgesi.

T. C. No. 4721
Tabiplere mahsus ihtisas 6191
Vesikası

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1946 Tarihinde 4196/7664 sayılı Diploma ile mezun 1336 Tarihinde Karaman da doğmuş Dr. A. Lûtfi Kayserilioğlu Tababet ve Şuabatı san'atlarının tarzı icrasına dair 1219 numaralı kanun ile bu Kanuna bağlı Tababet Uzmanlık belgeleri hakkındaki Tüzük hükümlerine göre müddetini ikmal ederek Ftizyoloji şubesinde bir Kliniği / Labratuvarı müstakillen idare edebilecek iktidarı haiz MÜTEHASSIS olmağa liyakat kazanmış olduğunu bildiren vesikadır.

Huzurumuzda imtihanı yapılan Dr. A. Lûtfi Kayseriloğlu „Ftizyoloji" Şubesinde MÜTEHASSIS olduğu tasdik olunur.

Juri heyeti

Başkanı	Üye	Üye	Üye
Dr. Tevfik İsmail Güçe	Dr. Yakub Çelebi	Dr. Nurettin Onur	Dr. Zühtü Tevfik Erman
HEYBELİADA Sanatoryomu	HAYDARPAŞA Verem Hst.	ŞEHİR HIFSISIHHA	YEDİKULE
Emekli Baştabibi	Baştabibi	Kurumu Şefi	Verem Hst. Baştabibi
1647	1509	1481	1619

(Dr. R. Sertaç Kayserilioğlu'nun arşivinden)

Diploma No : .....

İhtisas No : 273

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİNE MAHSUS

Zootekni ve Yetiştirme hastalıkları İhtisas Vesikası

18/3/1954 tarih ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliğinin tarzı icrasına dair kanun hükümlerine göre tanzim edilmiş bulunan 1/3/1955 tarih ve 1306 sayılı Veteriner hekimleri ihtisas talimatnamesi hükümlerine uyularak, Jüri Heyeti tarafından yapılan imtihan yukarıda fotoğrafı yapışık 1340 doğumlu ve 7310 Sicil No. lu Hayati Ülker nın) Zootekni ve Yetiştirme Hastalıkları sahasında ihtisas sahibi olduğu tayin ve tesbit edilmiş ve bu branşta müstakilen idareye liyakat kazanmış bulunduğunu bildirir ihtisas vesikasıdır.

JÜRİ HEY'ETİ REİSİ
Zootekni Ens.Direktörü
Prof.Selahattin Batu

Aza
Mişavir
Nurettin Aral

Aza
Mütehassıs Miş.
İsmail Hakkı Ünveren

Aza
Bursa Zootekni Mit.
Ömer Özek

Aza
Karacabey Ha.Müdürü
M.Ali Kiper

Aza
Çifteler Ha.Müdürü
Sadettin Ünal

Aza

Aza

Aza

TASTİK OLUNUR
ZİRAAT VEKİLİ

ZOOTEKNİ VE YETİŞTİRME HASTALIKLARI İHTİSAS VESİKASI

Zootekni, evcil çiftlik hayvanlarının yetiştirilmesinde hayvansal ürünlerin doğal yollarla soframıza gelmesini inceleyen bilim dalıdır. Veteriner hekimlik bünyesinde ihtisas dalı olan zootekni; hayvan ıslah, yem, beslenme, hayvan yetiştiriciliği, su ürünleri, arıcılık, süt ve süt ürünlerinin mutfağımıza gelmesinde önemli bir yere sahiptir.

Cumhuriyet dönemi. 11 Aralık 1955 tarihli A. Lütfi Kayserilioğlu'nun Fitizyoloji branşında mütehassıs olduğuna dair ihtisas vesikası (yanda)
Cumhuriyet dönemi. 14 Ekim 1957 tarihli Hayati Ülker'in Zootekni ve yetiştirme hastalıkları sahasında ihtisas sahibi olduğuna dair ihtisas vesikası (üstte)

Sadık Albayrak'a 1 Ekim 1967 ile 9 Mart 1968 tarihleri arasında devam ettiği Yedek Subay Temel Kursu'nu bitirmesi dolayısıyla Piyade Okulu tarafından verilen belge.

Cumhuriyet dönemi. Sadık Albayrak'ın 1968 tarihli Piyade Yedek Subay Temel Kursu bitirme belgesi.

k subay adayı; Piyade
tarihine kadar devam
başarı ile bitirmiştir.

F. Nebil ÇORA
P. Kd. Alb.
Öğc. A. K.
1941 - 10

Belge Ölçüsü: 41 cm X 29 cm

Türkiye Kızılay Cemiyeti

İlk Yardım Temel Kursu

SERTİFİKASI

Adı ve soyadı
Jale Türksoy

Doğum yeri
Yozgat

Jale Türksoy

Türkiye Kızılay Cemiyeti

tarafından 15.5.1968 tarihleri arasında İstanbul da açılan
Io.6.1968

«İLK YARDIM TEMEL KURSU»

nu muvaffakiyetle bitirdiğine ve ilk yardımda bulunmaga ehliyetli olduğuna dair sertifikadır

Türkiye Kızılay Cemiyeti
Reisi
R.Çerçel

Belge Ölçüsü: 25 cm X 30 cm

Türkiye Kızılay Cemiyeti'nin ilk yardım temel kursunu bitirenlere verilen bu sertifika ile sahibine kanunla barışta ve savaşta ve bir felaket anında maddi bir karşılık beklemeden ilk yardımda bulunma yetkisi vermektedir. Bu sertifikaların geçerlilik süresi 3 yıl ile sınırlıdır.

Cumhuriyet dönemi. 10 Haziran 1968 tarihli Jale Türksoy'a verilen ilk yardım temel kursu sertifikası.

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

MINISTÈRE DE L'ÉDUCATION NATIONALE
UNIVERSITÉ DE STRASBOURG II

DIPLÔME DE DOCTEUR DE 3E CYCLE
EN ETUDES ISLAMIQUES

VU les titres initiaux produits par Monsieur SIRMA, Ihsan, Surreyya
né à Surt (Turquie), le 10 Juillet 1944
VU les pièces constatant que l'intéressé a présenté en soutenance, conformément aux règlements, à la date du 2 Mai 1975 une thèse ou un ensemble de travaux portant sur le sujet suivant "L'institution et les biographies des Cheyh al - Islam sous le regne du Sultan Abdulhamid II (1876 - 1918)".
devant un jury constitué au sein de l'Université de STRASBOURG II
composé de MM FAHD, BOUBED et Mme. MELIKOFF
VU la décision dudit jury prononçant l'admission de l'intéressé,

LE DIPLÔME DE DOCTEUR DE 3e CYCLE en ETUDES ISLAMIQUES
est conféré à Monsieur SIRMA, Ihsan, Surreyya
pour en jouir avec les droits et prérogatives qui y sont attachés.

Fait à STRASBOURG, le 20 Février 1976
LE PRESIDENT DE L'UNIVERSITE,
Signature du titulaire
Vu pour le Ministre et par délégation
LE RECTEUR DE L'ACADEMIE,
N° 57/II/30

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Diploma No :116

DOKTORA DİPLOMASI

Konya oğlu/kızı, 19[illegible] doğumlu Kadri Keskin
ilgili yönetmelik hükümlerine göre ders ve seminerlerini başarı ile tamamlayarak
"Cumhuriyet dönemi Türk ve Yabancı Sabbiyet Suçlar."
konulu çalışması ile 29-06-1992 tarihinde Kadri Keskin
bilim doktoru ünvanı almaya hak kazanmıştır.

Enstitü Müdürü
Prof. Dr. Selçuk Üniversitesi

Rektör

Belge Ölçüsü: 34.5 cm X 26.5 cm

Cumhuriyet dönemi 20 Şubat 1976 tarihli İhsan Süreyya Sırma'nın Doktora diploması (üstte)
Cumhuriyet dönemi 29 Haziran 1992 tarihli Kadri Keskin'in Doktora diploması (altta).

Takdîr Evrâkları...

TAKDÎR EVRAKLARI (Evrâk-ı Takdîriye)

Osmanlı eğitim sisteminde öğrencileri mükâfatlandırma şekillerinden biri olan "evrâk-ı takdîriye" belgelerinin kullanılması, 1870 yıllarına dayanmaktadır. Bu konudaki ilk uygulama 22 Eylül 1870 tarihinde yayınlanan Rüşdiye Mektepleri Nizamnâmesi ile getirilmiştir.

Bu Nizamnâme'ye göre bir ay süreyle derslerine iyi çalışan ve iyi davranışlar gösteren öğrenci "1. derecede bulundurulur".

Üç ay süreyle birinci derecede kalan öğrenciye Tahsinnâme verilir.

Altı ay süreyle derslerine iyi çalışan ve edepli davranan öğrenciye hem Tahsinnâme verilir, hem de adı, sınıflara asılacak olan özel levhaya iri ve gösterişli yazılarla yazılır.

Osmanlı Devletinde, mekteplerde verilen mükâfatlar, 19. asrın ikinci yarısından itibaren yaygınlaştı. Bu mükâfatlar talebelere çeşitli yollarla verilirdi. Başarılı bir talabenin bir üst sınıfa atlatılması başta olmak üzere, çocukların yiyecek, giyecek ve para ile mükâfatlandırılması, bazı özel hediyeler verilmesi, başarılı idadi talebelerine gümüş veya tunç madalya armağan edilmesi ve en basitinden sözle "âferîn" denmesi bunlardandır. Hatta bunlar arasından Sultan İkinci Abdülhamid Hân'ın, özel ilgi duyduğu Mülkiye Mektebi gibi bazı okulların başarılı talabelerine saat hediye ederek taltif etmesi de kayda değer bir örnektir.

Fakat mükâfatların en yaygını elbette sınıf içindeki, yıl boyunca devam eden mükâfatlandırılmalardı. 19. asrın ikinci yarısından itibaren rastlanmakta olan bu tür mükâfatlandırmalar, kademelerine göre başarılı olan talabelere âferîn, tahsîn, imtiyâz, takdîr, taltîf, mükâfat ve zikr-i cemîl isimli belgelerin verilmesi yoluyla olurdu. Bunlar günümüzdeki gibi yıl veya dönem sonunda değil, yıl içinde çeşitli zamanlarda ve çeşitli vesilelerle talebelere verilirdi. Belgeler, çeşitli renk ve şekillerde süslenmiş, dört köşeli ve farklı ebatlarda, kimisi kalın kimisi ince kâğıtlardı. Bunların içinde en çok verilenler âferîn, tahsîn, imtiyâz ve zikr-i cemil isimli belgelerdir. Bu mükâfatlar, talebeler arasında bir rekabet ortamı oluşturarak onları çalışmaya teşvik etmek amacıyla veriliyordu. Verilen mükâfat kâğıtları zaman zaman sınıfa asılır ve böylece bunları alan öğrenciler bir nevi ilan edilmiş olurdu. Diğer bir uygulama da sınıf birincisi olan talebenin sınıfın baş sırasına oturmasıydı ki ikinci, üçüncü ve dördüncü olanlar müteâkiben oturtulurdu.

Âferin

Âferîn, okula devam edip derslerine gayretle çalışan ve aynı zamanda uslu ve terbiyeli olan talebelere verilirdi. Mesela "... Efendi'ye Fransızca dersinde gösterdiği sa'y u gayretine mükâfaten verilmişdir" şeklinde uzunca veya ".... Efendi'ye tarih dersinden verilmişdir" gibi kısaca yazılanlar olurdu. Bazen de âferînler: "Bâlâda ismi muharrer Efendi'nin Kur'ân-ı Kerîm dersindeki mesâ'i-i vâkîası şâyeste-i âferîn ü takdîr bulunmağla bu varaka-i taltifiye mûmâ-ileyhe verildi" suretiyle uzun ve tumturaklı cümlelerle yazılırdı. Mektep müdürü, müdür yardımcısı veya öğretmen tarafından imzalanan aferin, en alt seviyedeki mükâfattı.

Tahsîn

Tahsîn (beğenme) veya Tahsînnâme, Âferin gibi çeşitli derslerde gösterilen gayretlerden, okula devamlı gelip hal ve hareket düzgünlüğünden dolayı verildiği gibi, yıl içinde yapılan imtihanlarda ikinci olan talebelere de verilirdi. Bazı tahsîn belgelerinin üzerinde "tahsîlde arkadaşlarından üstün olan öğrencilere mahsus" ibaresinin bulunması bu belgenin niçin verildiğini açık şekilde göstermektedir. Tahsîn, okullara göre değeri değişmekle birlikte dört, beş, hatta yedi âferin değerine sahip bir mükâfattı.

İmtiyâz

İmtiyâz (üstünlük) yıl içinde yapılan sınavlarda birinci olan talebelere verilen bir belge idi. Sekiz âferîn ve iki tahsin değerindeydi. Beş imtiyâz alan öğrenciye başarılarından dolayı bir kitap hediye edilirdi. Meselâ bir imtiyâz varakasında şöyle denilmektedir: ".... Efendi'ye Hıfzussıhha ikinci tahrîri (yazılı) imtihanında birinciliği ihrâz eylemesine mükâfâten i'tâ olunmuşdur." Bazı imtiyâz belgelerinde ise talebenin birinci olduğu kenar notu olarak yazılırdı.

Zikr-i Cemil

Zikr-i cemîl (güzel hatırlanma) ise herhangi bir mükâfat kazanamamış talebeyi daha fazla çalıştırarak mükâfat kazanmaya teşvik etmek için verilirdi. Fakat bu belgenin zaman zaman çeşitli imtihanlarda kazanılan başarılar vesilesiyle verildiği de olurdu. Bir zikr-i cemîl belgesinde ".... Efendi'ye imtihân-ı umûmîde ihrâz etdiği ikinciliğine mükâfâten itâ kılınmışdır" denilmektedir. Zikr-i cemîl belgesi diğer mükâfat belgelerinden daha büyük ebatlarda idi.

Diğer Belgeler

Bazı mekteplerde âferîn, tahsîn ve imtiyâzdan ayrı olarak ve nadiren taltîf, mükâfat ve takdîr isimli belgelerin verildiğini görüyoruz. Bunlardan taltîf on tahsin değerinde olup imtiyaza benzemektedir. Takdir de bazı imtihanlarda birinci olanlara veriliyordu. Mükâfat ise Daru'ş-Şafaka gibi bazı mekteplerde verilen, tahsîn ayarında ve üç aferin değerinde bir belgeydi.

Belge Ölçüsü: 17.5 cm X 22.5 cm

ZİKR-İ CEMİL VARAKASI

İkinci sınıf şakirdânından yüz elli iki numaralı Saniye Hanım bu def'a icrâ olunan imtihân-ı umûmide Ta'dâd Terkîm dersinde ibrâz eylediği liyâkate mükâfaten işbu Birinci derece zikr-i cemil varakası yedine ita kılındı 15 Eylül sene 1302.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 15 Eylül 1302 Miladî 27 Eylül 1886 tarihli Saniye Hanım'ın zikr-i cemil varakası.

Belge Ölçüsü: 15.5 cm X 12.5 cm

SULTÂNİYE MEKTEBİ ÖDÜL BELGESİ

Fransızca eğitim veren Sultâniye Mekteplerinde, yine Fransızca verilmiş 1899 tarihli bir "eser-i mükâfat". Sadece "Mekteb-i Sultâni", "Eser-i Mükâfât" ve "Müdir-i Sânî" ibareleri dışında diğer ifadeler Fransızca. "Mekteb-i Sultanî", "Licee Imperial Ottoman" olarak karşılanmış.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Miladî 9-21 Aralık 1899 tarihli Kerim Bey'in Mükâfat varakası.

Belge Ölçüsü: 18.5 cm X 13 cm

Haffâf Mehmed Ağa Mektebi talebesinden Makbule Hanım'a verilen
1 Eylül 1902 tarihli birinci dereceden mükâfat varakasıdır.

II. Abdülhamid dönemi (1876-1909) Rumî 19 Ağustos 1318 tarihli Makbule Hanım'ın Mükâfat varakası.

Mekâtib-i İbtidâiyye'ye
Mahsûsdur

Haffâf Mehmed Ağa Mektebi İhtiyât sene şâkirdânından 168 numaralı
Makbûle Hanım'a birinci derecede işbu Mükâfât varakası i'tâ kılındı.
19 Ağustos 1318

İBTİDÂİYYE ÖĞRENCİSİNE VERİLEN "MÜKÂFAT VARAKASI"

1902 yılında verilmiş "Mekâtib-i İbtidâiye Mahsus" bir Mükâfat Varakası. Bildiğimiz kadarıyla "Mükâfat" belgeleri, Daru'ş-Şafaka gibi bazı mekteplerde verilen, tahsîn ayarında ve üç âferîn değerinde bir belgeydi. Genellikle takdir belgelerinde, ya belirli bir dersteki başarısına işaret edilerek veya "umûm" derslerdeki takdire değer başarısından ya da "her hususdaki sa'y ve gayretinden" dolayı denilerek belgenin veriliş nedeni belirtildiği halde, bu belgede belirtilmeden "işbu mükâfat varakası i'tâ kılındı" şeklinde bir ifade kullanılıyor. Büyük bir ihtimalle İbtidâiye okullarına verilen mükâfat belgelerinin genel özelliği bu idi.

Miladî 1 Eylül 1902 tarihli Makbule Hanım'a ait mükâfat varakasının günümüz alfabesi ile tercümesi.

Belge Ölçüsü: 15 cm X 21 cm

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 4 Şubat 1325 tarihli Şakir Efendi'nin zikr-i cemil varakası.

Kılıç Ali Paşa Mektebi birinci senesi
şâkirdânından 97 Şakir Efendi her husûstaki sa'y
ve gayretine mebnî birinci derecede zikr-i cemîle
nâil olmuştur.

4 Şubat 1325

BİRİNCİ DERECEDE ZİKR-İ CEMİL

1910 tarihli bu zikr-i cemîl belgesi, ibtidâiyenin birinci sınıfında okuyan bir talabeye verilmiştir. Bu belgeler genellikle, talebeyi daha fazla çalışmaya teşvik etmek için verilirdi. Burada da talebenin "her hususdaki sa'y ve gayretine mebnî birinci derecede zikri cemîle nâil" olduğu ifade edilmektedir. Bu ifadeden de anlaşıldığı gibi, zikr-i cemilin başka dereceleri de vardır. Ayrıca zikr-i cemil belgesinin diğer mükâfat belgelerinden daha büyük ebadı da açıkça görülmektedir.

Miladî 17 Şubat 1910 tarihli Şakir Efendi'ye ait zikr-i cemil varakası'nın günümüz alfabesi ile tercümesi.

تحسینامه

نومرق ۹۷ — اسمی محمد شاکر افندینك — صنفی بحری

باللاده اسمی محرر افندینك ۱۳۲۵ سنه‌سی مساعی واقعه‌سیله تحسیه تقدیر بولمغله بو ورقه

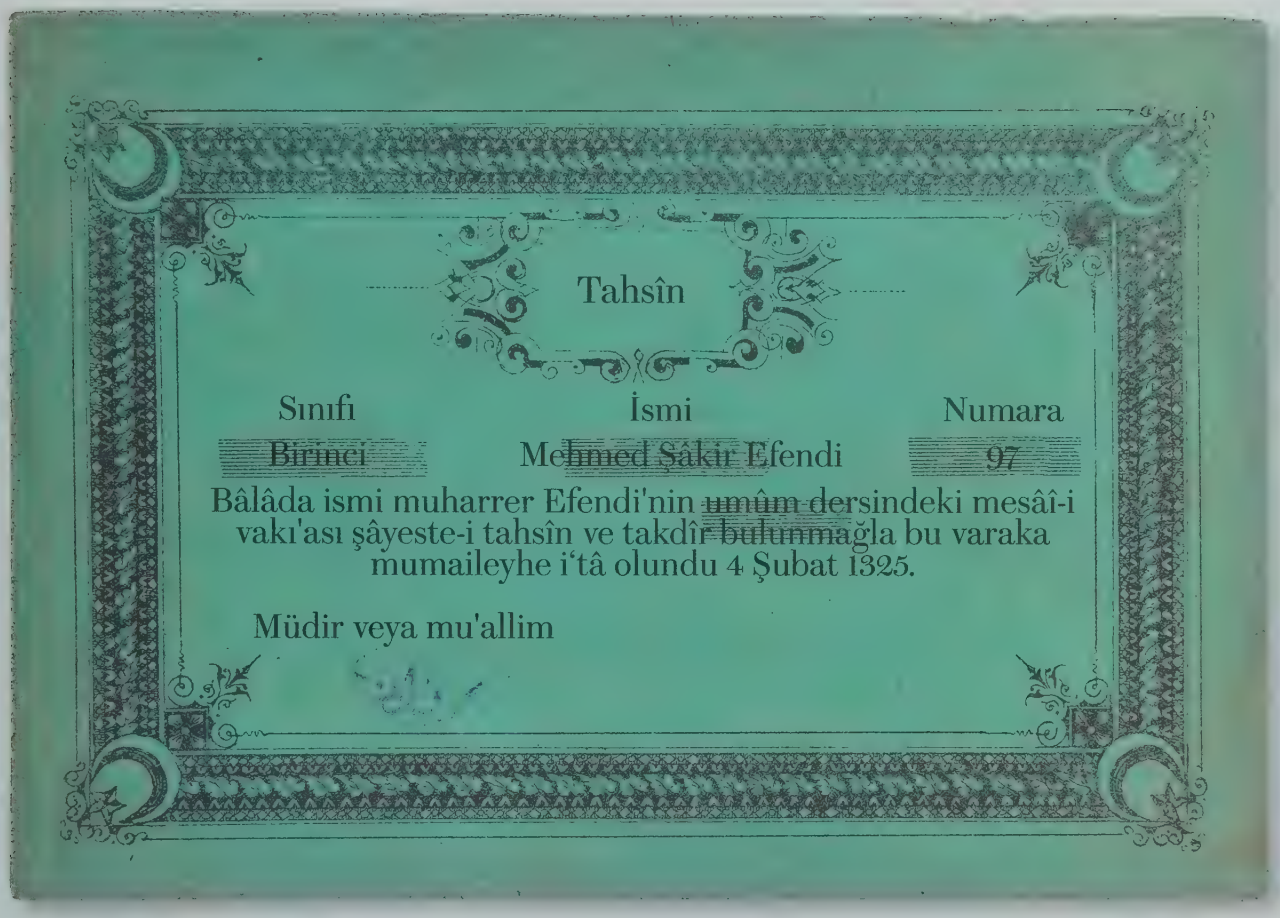
موما الیه اعطا اولندی ۴ شباط سنه ۱۳۲۵

مدیر یا معلم

TAHSÎN BELGESİ

1910 tarihli bu belge de, aferin belgesi gibi çeşitli derslerde gayret gösterenlere, okula devamlı gelip hal ve hareketleri düzgün olanlara verildiği gibi, yıl içinde yapılan imtihanlarda ikinci olan talebelere de verilirdi. Veriliş nedeni değişik ifadelerle belirtilirdi. Bu belgedeki ifade şu şekildedir: "Umûm dersindeki mesâi-i vâkıası şâyeste-i tahsîn ve takdîr bulunmağla bu varaka mûmâileyhe i'tâ olundu".

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 4 Şubat 1325 tarihli Mehmed Şakir Efendi'nin Tahsîn varakası.

Tahsîn

Sınıfı	İsmi	Numara
Birinci	Mehmed Şâkir Efendi	97

Bâlâda ismi muharrer Efendi'nin umûm dersindeki mesâî-i vakı'ası şâyeste-i tahsîn ve takdîr bulunmağla bu varaka mumaileyhe i'tâ olundu 4 Şubat 1325.

Müdir veya mu'allim

Miladî 17 Şubat 1910 tarihli Mehmed Şakir Efendi'ye ait Tahsîn varakasının günümüz alfabesi ile tercümesi.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 3 Haziran 1326 tarihli Tevfik Efendi'nin imtiyâz varakası.

İMTİYÂZ BELGESİ

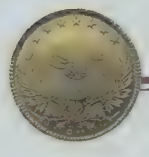
Yıl içinde yapılan imtihanlarda birinci olan talebelere verilen bu belge, aynı zamanda sekiz aferin ve iki tahsîn değerindeydi. 1910 tarihli bu belge sıbyân mektebi birinci sınıf talebelerinden birine verilmiştir. Talebenin bu imtiyâza tarih dersinden dolayı nail olduğu ifade edilmektedir.

Miladî 16 Haziran 1910 tarihli Tevfik Efendi'ye ait imtiyâz varakasının günümüz alfabesi ile tercümesi.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 6 Mart 1327 tarihli Mehmed Tevfik Efendi'nin Aferîn varakası.

AFERÎN VARAKASI

Zonguldak Merkez Rüşdiyesi talebesinden Mehmet Tevfik Efendi'nin 19 Mart 1911 tarihli Aferîn varakası

19 Mart 1911 tarihli Mehmed Tevfik Efendi'ye ait Aferîn varakasının günümüz alfabesi ile tercümesi.

امتیاز ورقه‌سی

İmtiyâz varakası

21 Numaralı Mirat Efendi'ye Resim hattı ve Hendese dersinden birinciliğinden dolayı işbu İmtiyâz varakası verilmiştir.

10 Nisan 1333

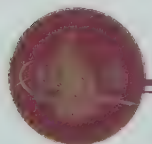
Müdîr-i sânî

Nişantaşı Sultânîsi

Belge Ölçüsü: 13 cm X 9 cm

İMTİYÂZ VARAKASI

Nişantaşı Sultânîsi talebelerinden Mirat Efendi'ye Resim Hattı ve Hendese dersindeki başarısından dolayı verilen 10 Nisan 1917 tarihli İmtiyaz varakasıdır.

V. Mehmed Reşad dönemi (1909-1918) Rumî 10 Nisan 1333 tarihli Mirat Efendi'nin İmtiyaz varakası. 10 Nisan 1917 tarihli Mirat Efendi'ye ait imtiyaz varakasının günümüz alfabesi ile tercümesi.

قباطاش ... مکتب اعدادی ملکیسی

آفرین

Kabataş Mekteb-i İdâdî-i Mülkîsi

Âferîn
varakası

...c2 sınıf talebesinden 314 numaralı Mehmed Ali Efendi'ye Fransızca dersindeki sa'y ve gayretine mükâfaten bröve i'tâ kılınmıştır. 10 Mart 341

AFERİN VARAKASI

Mehmet Ali Efendi'ye Fransızca dersindeki gayretinden dolayı Kabataş Mekteb-i İdâdî-i Mülkîsi tarafından verilen 10 Mart 1925 tarihli bröve.

Cumhuriyet dönemi. Rumî 10 Mart 1341 tarihli Mehmed Ali Efendi'nin Aferin varakası.
10 Mart 1925 tarihli Mehmed Ali Efendi'nin Aferin varakası'nın günümüz alfabesi ile tercümesi.

Mektebin mühürü ve
müdürün imzası
1 Kânunevvel
1 Şubat

Pasolar

Boğaziçinde oturan
Mektep talebesine mahsus pas
1930-1931

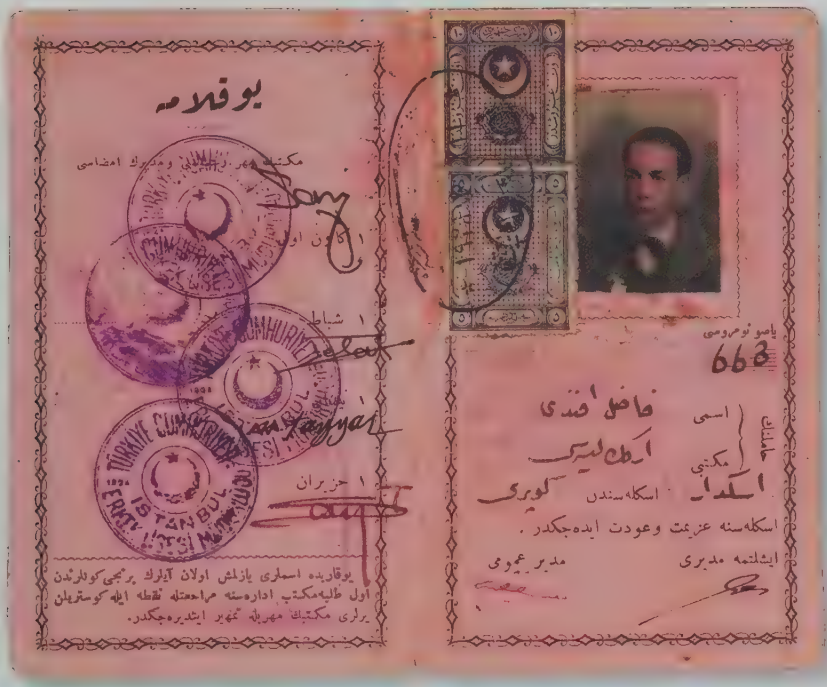
TRAMVAY KİMLİK BELGESİ

İstanbul (Dersaadet) Tramvay şirketi tarafından yüksek okul talebeleri ile 15 yaşına kadar diğer talebelerin kullanması için verilen tramvay biniş kimlik belgesi.

Bu belge 1920-21 eğitim yılında Darû'l-muallimat (kız öğretmen okulu) talebesi Nuriye Hanım'a Ortaköy-Topkapı hattında gidiş-geliş için verilmiştir

Vahdeddin dönemi (1918-1922) Miladî 1920-21 tarihli Nuriye Hanım'ın tramvay biniş belgesi.

Talebeler için Şirketi Hayriye pasosu. Üsküdar iskelesinden Köprü iskelesine gidiş geliş için. Her ayın birinci günü okul müdiriyeti tarafından mühürlenerek imzalanması istenmektedir.

Belge Ölçüsü: 15 cm X 12.5 cm

Belge Ölçüsü: 11.5 cm X 7.5 cm

İstanbul Erkek Lisesi talebe kimlik kartı

PASO TALİMATNAMESİ

1— PASO nun her talepte memurlara gösterilmesi mecburidir.

2— PASO MEKTEPLERİN AÇIK OLDUĞU günlerde (cuma dahil) talebenin oturduğu iskele ile mektebi arasında muteberdir. Yalnız yaz tatilinde her iskele için caridir.

3— PASO su olmayan talebe tam bilet almaya mecburdur.

4— PASO yu tahrif eden, başkasına pasosunu veren ve bilet alan talebenin pasoları istirdat edilir.

Ahmet İhsan Matbaası Limitet Şirketi

ŞİRKETİ HAYRİYE

Anadolu Cihetl

Boğaziçinde oturan
Mektep talebesine mahsus pasodur

1930-1931

YOKLAMA

Mektebin mührü ve müdürün imzası

1 Kânunevvel

1 Şubat

1 Nisan

1 Haziran

Paso No 109

Hamilin İsmi Fazıl Ef.

Mektebi İstanbul Erkek Lisesi

Üsküdar den Köprüye

Gidip gelecektir

İşletme Müdürü

Müdiri Umumi

Yukarda isimleri yazılmış olan ayların 1 inci günlerinden evel talebe muktaile gösterilen yerleri mektebe mühürletdirecektir. Aksihalde paso alınır.

Belge Ölçüsü: 16.5 cm X 12.5 cm

PASOLAR

Talebeler için Üsküdar'dan Köprü iskelesine geçiş pasosu (Şirketi Hayriye). Her ayın birinci günü okul müdiriyeti tarafından mühürlenerek imzalanması istenmektedir.

Cumhuriyet dönemi. 15 Aralık 1933 tarihli Hatice Hanım'ın İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Hüviyet varakası (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 10 Eylül 1937 tarihli Alman Lisesi talebesi Ayten Zımgıl'ın İstanbul Tramvay biniş kartı (altta)

1 — Bu tanınma cüzdanının her ders yılı başında müdürlük tarafından tasdik edilecektir.

2 — Tasdik edilmeyen cüzdanlar muteber değildir.

3 — Cüzdanları başkasına vermek, silinti, hâk yapmak isteyenler hakkında kanunî takibat yapılır.

T. C.
Maarif Vekilliği
BURSA
ERKEK LİSESİ
Müdürlüğü

BL

BURSA
Erkek Lisesi
TALEBE TANIMMA
CÜZDANI

Bursa Emek Matbaası

Adı soyadı Kâmran İnan
Babasının adı Salâhattin
Doğum yeri Hizan
» yılı 1929
Talebe bulunduğu ders yılları ve sınıfları 1944-1945 IV-A
1945-1946 V-A
1946-1947 VI-A

26 Mart 1947

Yanda künyesi yazılı ve fotoğrafı yapışık 123 numarah Kâmran İnan'ın okulumuz talebesinden olduğu tasdik olunur.

Müdür Lise Müdürü

20 Haziran 1945

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DEVLET YOLU
25 25

Cumhuriyet dönemi. 1947 tarihli eski bakanlardan Kâmran İnan'ın talebe cüzdanı.

İTÜ Sergisinden.

İLİM TARİHİ DOÇENTLİK HÜVİYETİ

Mustafa Kemal'in 1933 yılında Ankara erkek lisesi bakalorya sınavında başarısını görüp eğitim için Amerika'ya yolladığı Aydın Sayılı dünyada bilim tarihinde ilk defa doktora derecesi yapan kişi ünvanına sahiptir. Ülkemizdeki Bilim Tarihi'nin gelişmesinde önemli yere sahip Sayılı, 1958 yılında Ordinaryüs Prof. ünvanına almıştır. Yukarıdaki kimliği Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde o dönem İlim Tarihi olarak geçen bölümdeki Doçentlik kimliğini göstermektedir.

Cumhuriyet dönemi. 9 Haziran 1946 tarihli Aydın Sayılı'nın Doçentlik hüviyet cüzdanı (üstte)
Cumhuriyet dönemi. 1952-1954 tarihleri arasında Mehmet Ali Sarı'nın öğrenci kimlik kartı ve pasosu(altta)

Dr. Süheyl Ünver'in, 25 yaşında çektirdiği fotoğrafı.

Cumhuriyet dönemi. 1967 tarihli Dr. A. Süheyl Ünver'in İstanbul Üniversitesi kimlik kartı.

MİLLET MEKTEPLERİ

Harf devrimi olarak bilinen ve 11 maddeden oluşan "Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun", 1 Kasım 1928'de mecliste oy birliği ile kabul edilmiş ve 3 Kasım'da da Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti. Kanunun ilk iki maddesi şöyleydi: 1. Şimdiye kadar Türkçeyi yazmak için kullanılan Arap harfleri yerine Lâtin esasından alınan ve merbut cetvelde şekilleri gösterilen harfler "Türk Harfleri" unvan ve hukuku ile kabul edilmiştir. 2. Bu kanun neşri tarihinden itibaren devletin bütün daire ve müesseselerinde ve bilcümle şirket, cemiyet ve hususî müesseselerde Türk harfleriyle yazılmış olan yazıların kabulü ve muameleye konulması mecburîdir.

Kanun, yayımlandığı 3 Kasım 1928'den itibaren, resmî ve özel bütün müesseselerde her türlü yazışmayı yeni kabul edilen alfabe ile yazmayı mecbur tutuyordu. Kanunun diğer dokuz maddesinde ise, kanunun uygulanma alanları ve süreçleri hakkında bilgi verilmekteydi.

Lâtin asıllı yeni Türk harflerinin kabulü kanunu meclisten geçtiğinde, milletvekillerinin, yüksek bürokratların ve aydınların çoğuna, daha önce başlatılan bir çalışma ile yeni alfabe öğretilmişti. Devlet dairelerinde görevli memurlar için de kurslar düzenleniyordu. Bunlar 12 Kasım 1928'den itibaren sınava alınmaya başlandılar. Başarılı olanlar diploma alıyorlardı. Aynı şekilde birçok resmi ve özel kuruluşlar çalışanlarına kurslar veriyordu.

Bunların yanı sıra bir başka önemli iş de, yeni alfabenin bütün halka öğretilmesiydi. Ancak bunun için geniş kapsamlı bir program uygulamaya, bu uygulama için de iyi planlanmış bir örgütlenmeye ihtiyaç vardı. İşte bu örgütlenme, kurulan Millet Mektepleri Teşkilatı ile sağlandı.

Örgütlenme şu şekilde olacaktı: Vatandaşların en uygun zamanlarında ve yakınlarında, belirli toplanma yerlerinde iki aylık veya dört aylık kurslar açılacak. Müsait vakitleri olmayan vatandaşlar için seyyar muallim teşkilatı yapılacak. Devletin en büyüğünden en küçüğüne kadar bütün memurları Millet Mektepleri teşkilatında ihtiyaca göre çalışacaklar. Cumhurbaşkanı M. Kemal, Millet Mektepleri teşkilatının genel başkanlığını ve başöğretmenliğini yapacak. Bu teşkilat ile bir yılda, vatandaşların geçim hayatındaki düzeni hiç bozulmaksızın geçkin yaşlarda birkaç yüz bin nüfusun kurtarabileceği düşünülüyordu.

Millet Mektepleri Örgütünün diğer başkanları ise sırasıyla Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başbakan, Genelkurmay Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri idi. Bütün Bakanlık müfettişleri aynı zamanda Millet Mekteplerinin de müfettişleriydi. Müfettişler bu okulları sürekli denetleyecekler ve eksikliklerle başarıları her ay sonunda örgüt merkezine rapor edeceklerdi. Merkez, Milli Eğitim Bakanlığı idi. Örgüte genel yön veren ise, Milli Eğitim Bakanının Başkanlığında oluşturulan bir kuruldu.

Bu kurula bağlı olarak il, ilçe, bucak ve köy kurulları oluşturuldu. Bunların başlıca görevleri, dershaneler hazırlamak, ısıtmak, aydınlatmak ve donatmak; kayıt, yoklama defterleri, yazı tahtası, tebeşir, defter, kalem kitap gibi öğretim araç ve gereçlerini sağlamak; yerel ekonomik ve sağlık koşullarını göz önünde tutarak, Millet Mekteplerinin başlama ve bitme zamanlarını belirlemek ve öğrencilerin derslere devamını sağlamaktı. Bunun için gerekirse polis, jandarma, Belediye görevlileri, muhtarlar ve esnaf örgütlerinden de yararlanabileceklerdi.

Görüldüğü üzere en küçük yerleşim biriminden en büyüğüne kadar her birimin kendi Millet Mektepleri idare heyeti vardı. Küçükten büyüğe doğru herkes bir üstüne karşı sorumluydu. Belediyeler, bankalar, demiryolu ve liman işletmeleri gibi kurumlarla, yirmiden fazla işçi çalıştıran şirket fabrika gibi yerler kendi çalışanlarına okuma yazmayı öğretmekle yükümlüydü. Hapishane yöneticileri de, altı aydan fazla mahkumiyeti olanlara okuma yazma öğretmekle görevliydiler.

Istanbul Maarif Müdiriyeti

№ 1307

Üsküdar 22inci Mektep muallimlerinden Sudduka ..... Hanım ~~Bey~~ yeni harfler kursuna devam ederek Vekâleti Celilenin emrine tevfikan icra kılınan yoklama neticesinde muvaffak olduğunu mübeyyin vesikadır.

Hahka

7 1928

Maarif Müdürü

A. Kayda

MİLLET MEKTEBİ ÖĞRETMENİ YETERLİLİK BELGESİ

Yeni alfabeyle yazıldığı halde mührün eski alfabe ile kazılmış olduğu, fotoğraflı ve Maarif müdürü tarafından imzalanmış belge. "Üsküdar 22. Mektep muallimlerinden" kaydı, okulların sıra numarasına tabi tutuldukları anlaşılıyor. Kurslarda öğretmenlik yapacak olanlar da "yeni harfler kursuna tabi tutularak yeterliliği belirlenmektedir.

Cumhuriyet dönemi. 7 Şubat 1928 Sudduka Hanım'ın yeni harf kursunu bitirdiğine dair vesika.

MAARİF VEKÂLETİ

Adı, Sanı Tahsin Bey

İşi İstanbul Asarı atika müzeleri Müdür muavini

Türk harfleri ile okuyup yazabilir.

Kurs Muallimi

Daire Amiri

Belge Ölçüsü: 21 cm X 14.5 cm

OKUR YAZARLIK BELGESİ

Latin alfabesi kabul edildikten sonra yeni harflerle okuyup yazma öğrenenlere bir belge veriliyordu. Halen bir devlet görevinde bulunan ve kısa zamanda okuma yazmayı öğrenebilecek kimseler kısa süreli bir kursa tabi tutuluyor ve yeni Türk harfleri onlara öğretiliyordu. Bunlar aynı zamanda Millet Mekteplerinde okuma yazma öğrenecek halk için öğretmenlik yapacaklardı. Yukarıdaki İstanbul Eski Eserler Müzeleri Müdür yardımcısı Tahsin Bey'e verilen okur yazarlık belgesi, bu amaçla verilen bir belgedir.

Cumhuriyet dönemi. 15 Aralık 1928

Cilt : 1.5 Mo umu. husu.

... Pürnel Şirketi
Selahattin Efendi
oğlu Hasan

KURS u

MİLLET MEKTEBİ

ŞAHADETNAME

Maarif mıntakası : ... İstanbul

Vilayet : ... Kaza Beyoğlu ... Nahiye ...

Şehir : ... Kasaba : ... Köy : ...

Semt : Kasımpaşa ... Mahalle : Karanlık Çeşme No. 25

Dershanesi

... Doğumlu 1 inci Teşrin ... dan 2 inci Kânuna kadar derslere devametmiş ve yapılan imtihan neticesinde yeni harflerle Türkçe okuma ve yazmayı eyice ögrendiği anlaşılmış olduğundan kendisine bu şahadetname verilmiştir.

192

İstanbul: Vilâyet matbaası

Belge Ölçüsü: 17 cm X 25.5 cm

MİLLET MEKTEBİ ŞAHÂDETNÂMESİ

Maarif mıntıkası, isim ve adres bilgilerinin bulunduğu, en üstte KURS yazısının ve şahâdetnâme sahibinin fotoğrafı bulunan belge, klasik bir karne şeklinde düzenlenmiştir. Derslere başladığı ve bitirdiği aylar da yer alıyor.

Cumhuriyet dönemi. 15 Ocak 1929.

T. C.
MAARİF VEKÂLETİ
İlk tedrisat Dairesi
2757 Umumî
633 Hususî

Ankara : 30 K. S. 1929

Hulâsa: .....

Aziz Arkadaş,

Büyük hatâskâr Gazi Reisicümhur hazretlerinin Baş muallimliği altında Millet mekteplerinde mukaddes ve tarihî vazifene başladığın gün cehalete karşı feveran eden milletinin en samimî hisleriyle karşılaşmış oldun.

Şimdi onu daha pek yakından görüyor ve ruhu üzerinde, doğrudan doğruya, müessir olacak bir mevkide bulunuyorsun.

Ben de senin bu mutena vaziyetinden istifade ederek ufak bir hasbuhal yapmak lüzumunu hissettim.

1 — Sana millet mekteplerinde istifade edilmek üzre "Türk harflerinin usulü tetrisi„ risalesi göndermiştim. Bu küçük risaleyi dikkatle okur ve itinaylâ tatbik edersin.

2 — Şuna çok dikkat etmelisin ki millet mekteplerine devameden taleben diğer sınıf talebesiyle kabili mukayese değildir. Hayatta yaşrmış, tecrübe görmüş, dimağı ona göre teşekkül etmiş kâmil insanlardır. Binaenaleyh bunlara karşı mnameleni rıfk ve mülâmeyetle yapmalı ve derslerini onların alâkalarını heran tezyit edecek cazibeli bir şekilde vermelisin.

3 — Vazifenin yalnız harfögretmek ve okutmaktan ibaret olduğunu zannetmekle hata işlemiş olursun. mazinin bin bir ihmali yüzünden bakımsız ve örneksiz kalmış olan bu vatandaşlarına aynı zamanda muaşeret kaideleriyle yaşamayi, pejmürde elbise içinde bile temiz olmanın mümkün bulunduğunu anlatacaksın. Derslerinin hararetini ve kalabalığını muhafaza için elinden gelecek mesaiyi ihmal etmessin. O şekilde ki bir talebenin eksilmesi senin için bir nefis izzeti meselesi olmalıdır.

4 — Girişdiğimiz bu cehalet mücadelesinde, bittabî, davamızın en sarsılmaz delili okuma, yazma bilmenin faideleri, muhassenatıdır. Sen de bu bahs üzerinde sık sık durur ve onlara okuma, yazma öğrenmiş kimselerin hayatta mazhar oldukları muvaffakiyetlerden ve ettikleri kârlardan bahsedersin.

Şerefli mesainde müvaffakiyetler temenni ederim âziz arkadaşım.

R. N.

Maarif Vekili

İsmet

Millet Mekteplerinin açılmasıyla, orada görev yapacak olan öğretmenlere, zamanın Maarif Vekili İsmet İnönü tarafından yapılan hatırlatma mektubu. Burada özellikle millet mekteplerinde, katılanlara okuma yazma yanında görgü kuralları ve temizliğin de öğretilmesi gerektiği dikkat çekiyor.

185

MAARİF VEKÂLETİ

Adı, Sanı Ali Nebil Bey

İşi Üsküdar Kazası Jandarma B. Kumandanı

Türk harfleri ile okuyup yazabilir.

10 1929

Kurs Muallimi
İskeçeli:
M. Şükrü

Daire Amiri
Kaymakam
Fuat

Belge Ölçüsü: 20.5 cm X 14 cm

YENİ HARFLERLE OKUYUP YAZABİLDİĞİNİ GÖSTERİR BELGE

Millet Mekteplerinin açılışından önce, burada ders verebilecek nitelikteki kimseler belirli sürelerle kursa tabi tutularak kendilerine bir belge verilmiştir. Bu belge de Üsküdar Jandarma B. Kumandanının. "Türk harfleri ile okuyup yazabilir" olduğunu göstermektedir. Bundan önceki belgeyle aynı içeriğe sahip olmasına karşılık, şekil olarak ondan farklıdır.

Cumhuriyet dönemi. 10 Mart 1929

Cilt : 236 Mo umu. 23503
husu. 13

İs. 25 inci ~~KURS~~

MİLLET MEKTEBİ

ŞAHADETNAME

Maarif mıntakası : İstanbul

Vilayet : / Kaza / Nahiye /

Şehir : / Kasaba : / Köy : /

Semt : Davutpaşa Mahalle : Büyükhüsrev 32 No 3

Dershanesi

1325 Doğumlu Ferit ef kızı Melika H kadar derslere devametmiş ve yapılan imtihan neticesinde yeni harflerle Türkçe okuma ve yazmayı eyice ögrendiği anlaşılmış olduğundan kendisine bu şahadetname verilmiştir.

24 3 929

İ. H.

İstanbul: Vilâyet matbaası

Belge Ölçüsü: 17.5 cm X 24.5 cm

Cilt : I Nº Umumî. .....
Hususî. .....

..... B ..... KURS

MİLLET MEKTEBİ

ŞEHADETNAME

Maarif mıntakası : Trabzon

Vilâyet : Trabzon Kaza : Merkez Nahiye: .....

Şehir : Trabzon Kasaba : ..... Köy: .....

Semt : ..... Mahalle : Kemerkaya

Türk ocağı B Dersanesi.

Doğumlu Hamail Aptüssamet Hanım

I / I / 929 dan I / 3 / 929 kadar

derslere devam etmiş ve yapılan imtihan neticesinde yeni harflerle Türkçe okuma ve yazmayı eyice öğrendiği anlaşılmış olduğundan kendisine bu şehadetname verilmiştir.

Muallim

Keyire Tevfik

20/4/929 1929

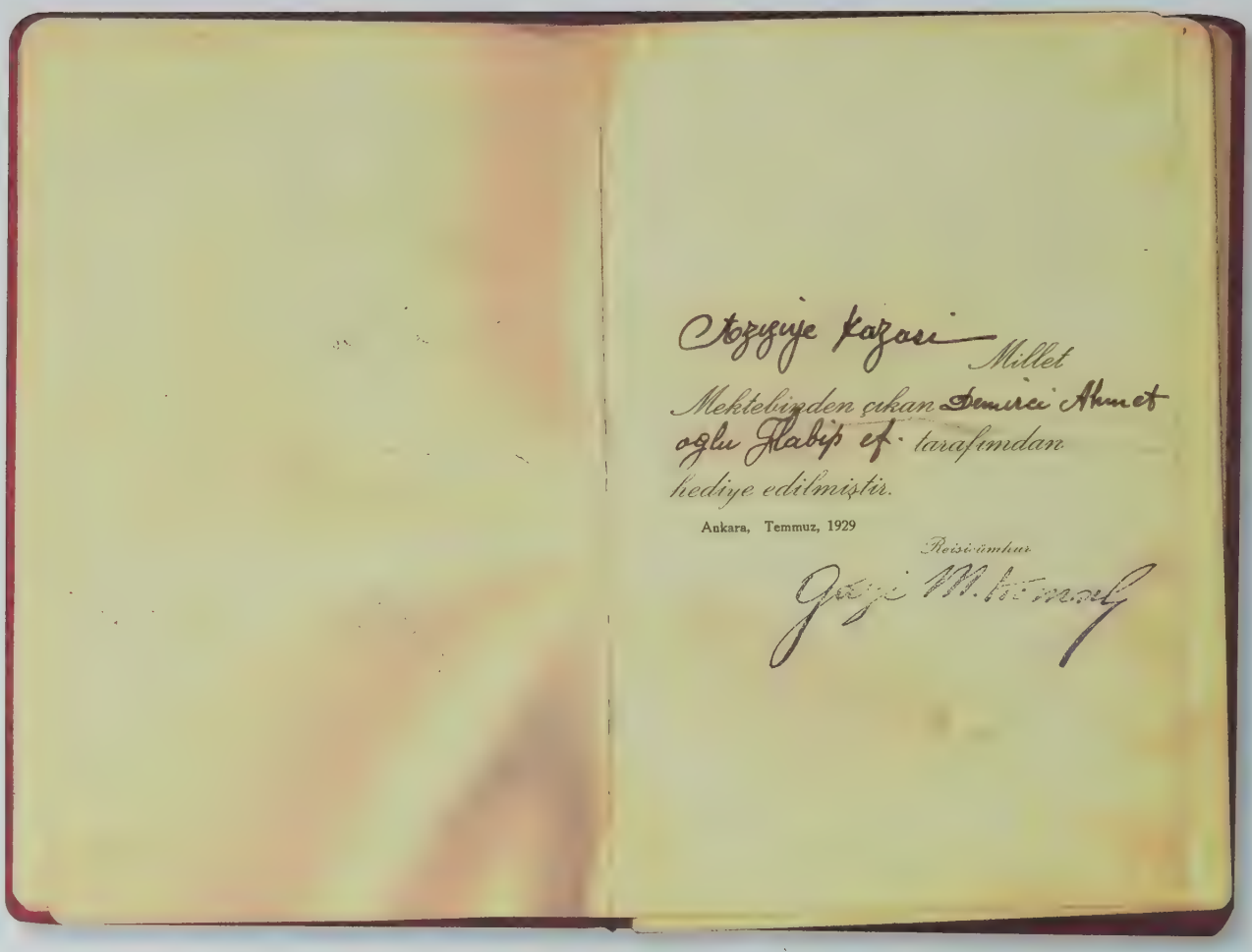
Millet Mektepleri Hey'eti Reisi namına Kâtibi umumî

O. Yekeî

Devlet Matbaası

MİLLET MEKTEBİ ŞEHADETNAMESİ

Daha önceki iki şahâdetnâme ile aynı içeriğe sahip, ancak şekil olarak farklı bir şahâdetnâme. Bu bize, yeni başlanan bir uygulamada henüz evraklarda bir standardın uygulanma fırsatının bulunamadığını gösteriyor.

Aziziye Kazası Millet
Mektebinden çıkan Demirci Ahmet
oğlu Habip ef. tarafından
hediye edilmiştir.
Ankara, Temmuz, 1929
Reisicümhur
Gazi M. Kemal

Millet Mekteplerinden mezun olanlara verilmek üzere özel olarak Devlet Matbaasında Teşkilatı Esasiye Kanunu (Anayasa) kitabı bastırılıp hediye ediliyordu. Yukarıda Aziziye Kazası Millet Mektebinden çıkan Habib Efendi'ye Gazi Mustafa Kemal tarafından verilen bu kitabın ilk sayfası.

MİLLET MEKTEPLERİ

A Dersanesi

№ Umumi 7698 / Hususi 241

MEZUNİYET VESİKASI

İZMİR VİLÂYETİ

Kazası ..... Şehiri İzmir

Nahiyesi ..... Semti Osmaşalık

Köyü ..... Mahallesi Çiçek Saka

Adı : Ahmetoğlu Uzakup

Yaşı : 1304

İşi : Reji ambarında

1 - 10 - 1929 dan 28 - 2 - 1930 tarihine kadr

Yıldırım Kemal B. Millet Mektebi A dersanesinde okuyan

Uzakup Hanım Efendi yapılan imtihanlarda muvaffak olmuş ve kendisine bu mezuniyet vesikası verilmiştir.

Millet Mektebi Muallimi

R. Naci

Vilâyet Millet Mektepleri İdare Heyeti Reisi namına Umumî Kâtip

A. Naili

5 / 3 / 1930

Hafız Ali Matbaası - İzmir

MEZUNİYET VESİKASI

Yine şekil olarak diğerlerinden farklı bir "Millet Mektepleri Mezuniyet Vesikası". Burada, daha önceki belgelerde "bu şahâdetnâme verilmiştir" ibaresi yerine "bu mezuniyet vesikası verilmiştir"ifadesi kullanılmıştır.

MAARİF VEKÂLETİ

Adı, Sanı Şukru oğlu Niyazi efendi

İşi Polis memuru No 1165

Türk harfleri ile okuyup yazabilir.

Kurs Muallimi Cemal

Daire Amiri M. Şerif

Belge Ölçüsü: 21 cm X 14 cm

OKUYUP YAZABİLME BELGESİ

Bir önceki belgede olduğu gibi Maarif Vekâleti antetli ve aynı içerikli bir başka belge. Belge sahibinin gerektiğinde Millet Mekteplerinde öğretmenlik yapabileceğini göstermektedir. Bu belgede de resim üzerindeki mührün hâlâ eski alfabeyle devam ettiği dikkat çekiyor.

Cilt ... 3 Numara Umumi 235 Hususi

MİLLET MEKTEPLERİ DER

MEZUNİYET VESİKASI

Vilâyeti: Ankara

KAZASI: Ankara ŞEHİRİ: Yenişehir

NAHİYESİ: " SEMTİ: Kavaklıdere

KÖYÜ: " MAHALLESİ: "

ADI: Hadi ef

YAŞI: 30

İSİ: Makinist

dan Yıldırım bey tarihine kadar Millet Mektebi B dershanesinde okuyan – Hanım Efendi yapılan imtihanlarda muvaffak olmuş ve kendisine bu mezuniyet vesikası verilmiştir.

Millet Mektebi Muallimi

Vilâyet Millet mektepleri İdare Heyeti Reisi namına

Tarih: 23 6 1931

Belge Ölçüsü: 14 cm X 22 cm

MİLLET MEKTEPLERİ DERSHANESİ

Bu mezuniyet vesikası 1931 haziran tarihini taşıdığına göre, millet mekteplerinin harf devrimden sonra en az ikibuçuk yıl daha sürdüğünü göstermektedir.

Ayrıca, daha önce genellikle "kurs" şeklinde gösterilen kuruluşların burada "deshane" adıyla geçmesi dikkati çekiyor.

T. C.

KÜLTÜR BAKANLIĞI

No: 33/999

Adı, Soyadı: Zeliha Teker

İşi, Adresi : Ulucanlar Gümrükoğlu 2 ci Karakon No: 174

Türk harfleri ile okuyup yazabilir. 9-2-939

Kurs Öğretmeni

S. Esma

K. Karlaş

Kültür Direktörü

KÜLTÜR BAKANLIĞI OKUYUP YAZABİLME BELGESİ

Genellikle maarif vekaleti tarafından verilen ve tastik edilen kurs bitirme belgelerinin, aynı zamanda Kültür Bakanlığı tarafından da verildiğini gösteren belge.

Cumhuriyet dönemi. 9 Şubat 1939 tarihli okur yazar belgesi.

Fotoğraflar

دار المعلمين إبتدائيه ورشديه سى شاكردانى

ABDULLAH FRÈRES

PHOTOGRAPHES DE S. M. I. LE SULTAN

Élèves de l'école normale [illegible]

مکتب حصوصی طالبانی

ABDULLAH FRÈRES

Élèves de l'école protestante

(Kültür AŞ İstanbul'un Meşhur Hattatları.)

1923 senesinde A. Süheyl Ünver'in (Ayakta soldan üçüncü) "Medresetü'l-Hattâtin"den tezhib, âhar, ebru dan icazet aldığı törende muallimler ile birlikte.

18/11/1935 Antakya Sen Jozef okulu

Aydın vilayetinin Tire kazasıyla Torbalı nahiyesi Çiftlikât-ı Hümâyununda sâye-i maarif-vâye-i hazret-i hilafet-penâhide cümle-i müberrât-ı seniyye-i zıllullahiden olmak üzere inşası irade-i inâyet-ade-i cenâb-ı cihân-bâniden bulunan mekâtibten bu kere Sepetçiler karyesinde inşâ kılınan mekteb-i ibtidâiyyenin resm-i küşâdı.

Cumhuriyetin ilk yılları kız ve erkek talebeler hocaları ile. *Yusuf Çağlar'ın arşivinden*

Ankara'da Seyfiye Medresesi. *İ.Ü. Nadir Eserlerden.*

Hatıra-i tahsil
Levha-i masumane
Vesile-i Terakki-i Maarif Mektebi
şakirdanından 56 (numaralı)
Cemil Efendi
6 Haziran 1325/19 Haziran 1909

Ankara Mekteb-i İbtidaiyyesi.

Padişahım çok yaşa
Mekteb-i Tıbbiye muallim ve talebeleri Kağıthane 1893.

İzmir-Bergama-Gazipaşa Erkek Nümune Mektebi.

Bursa ipek böcekçiliği mektebi.

Muallim ve talebeler.

Beşiktaş Osmani Fakir Çocuklar Mektebi.

Askeri Sanayi Mektebi 1340 (1924)

Sağdan sola Ser-mubasır, Türkçe Muallimi, Birgivi? Hoca Tarihçi Zeki Bey ..... ve Haydar Bey, Ömer Fevzi Bey, Muhasib Mehmet Ragıb, Panayot Yuvan, Karabetyan, Yukarıda Ali Bey.

Sakarya Kız Mektebi hoca ve talebeler 1922.

Bedreka-i irfan (İlim Öncüleri)

Bolu İnas İdadisi.

Mekteb-i Edebî Talebeleri.

Misak-ı Millî Mektebi.

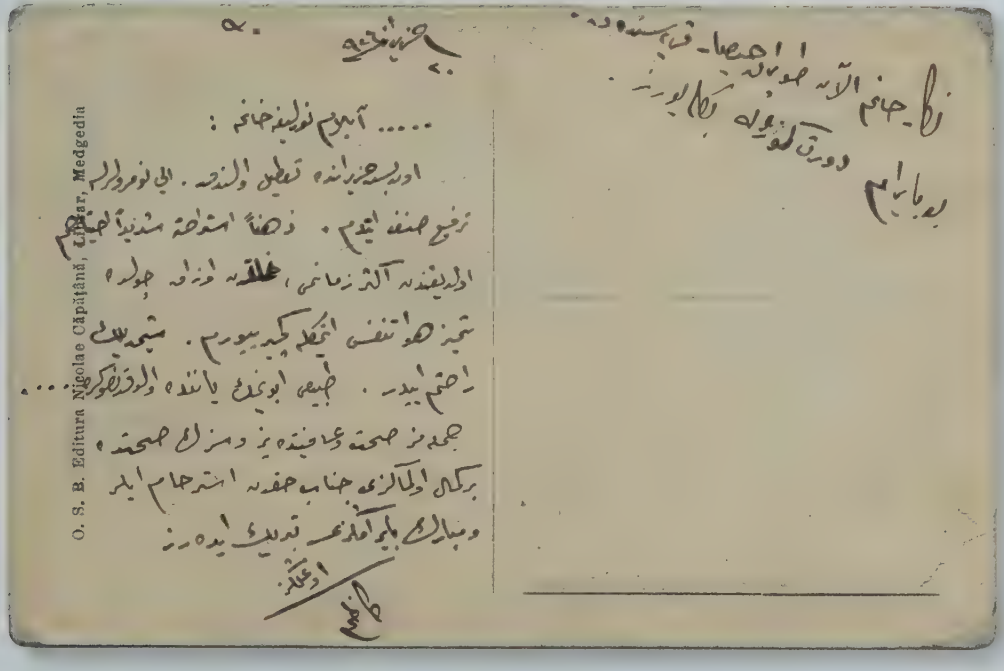
١٩٢٨ نجي يل طوكيودا مكتب اسلاميه‌ده برنجي امتحاندان صوك .

東京回教學校ニ於ケル最初ノ學期試驗後ノ記念撮影

1928 Tokyo Mekteb-i İslamiye'de 1. imtihan hatırası.

Dobruca

20 Haziran sene 926. Ablam Nurlika Hanıma. 15 Haziranda tatil olunduk. İyi numaralarla terfi-i sınıf ettim. Zihnen istirahate şediden ihtiyacım olduğundan ekser zamanımı halktan uzak çölde temiz hava teneffüs etmekle geçiriyorum. Şimdilik rahatım iyidir tabi ebeveynimin yanında olduktan sonra...
Cümlemiz sıhhat ve afiyetteyiz ve sizin sıhhatte berkemal olmanızı Cenab-ı Haktan istirham eyler ve mübarek bayramınızı tebrik ederiz. Oğlunuz Kazım
Nigar Hanım elan Toprakhisar karyesindedir. Bu bayram dört gözle bekliyoruz.

Günümüzde Sağlık Bilimleri Üniversitesi olarak kullanılan Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane binasını gösteren Haydarpaşa Lisesi Albümü.

ABDULLAH FRÈRES

Fındıklı Mekteb-i Rüşdiyesi ortaokul talebeleri.

Bir müderris ve ailesi.

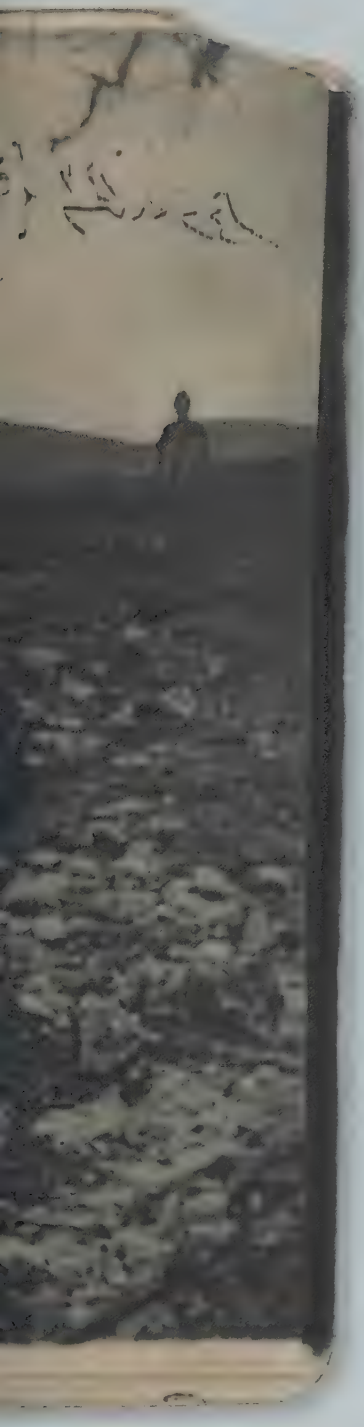
Mektep talebeleri.

KARAMAN
ORTAMEKTEBİ

Kozoluğlu Mektebi hatırası Rumî 24 Mart 1341 Miladî 24 Mart 1925

Islahhane olarak kurulan Bursa Sanayi Mektebi'nin 1900 'ün başında kurulan mekteb bandosu.
(Bursa Kültür AŞ Yayınları)

Türkiye Cumhuriyeti Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti Adana Sıtma Enstitüsü.

Millet Mektebi.

14/05/1937-1938 2A sınıfı öğrenci ve ögretmenleri bir arada sınıf fotoğrafı
"Galatasaray Sultânisi"

Dr Ochanbey
prof. d'hygiène

eff^r Chapl
prof. d'histoire

Mr Magnus
prof. de mathématiques

eff^r
prof.

eff. M. I^r Flaïni Djamil Joseph Alaeddin C.

I.C.

II^r

Sultan Abdülaziz döneminde tekrar açılan Galatasaray Sultânisi'nin müdürü Salih Bey (Sağdan dördüncü) ve hocaları.

Hanım İzciler.

"Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak" dövizi taşıyan çocuklar.

Mihalıççık İlköğretim Okulu 1935.

"Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım." "Atanın İzindeyiz."

"1923 Cumhuriyetin İlanı" "1928 Harf İnkılabı" 1926 Medeni Kanunun Kabulu" dövizlerini tutan öğrenciler.

Aydın'da bir köy mektebi.

Köy mektebi öğretmen ve öğrencilerin bayram kutlaması 1932.

Bay mazluma katira 3-25-935

Jandarma Subay Okulu talebelerinin, okul önünde yaptıkları ders uygulaması.

Yüksek İslam Enstitüsü'nün ilk hocaları: Oturanlar (sağdan) Rahmi Şenses, Şayeste Erman, Zekai Konrapa, Ali Üsküdarlı, Şerif Hazım Bey, Sadettin Evren, Nihat Sami Banarlı, Ömer Nasuhi Bilmen.
Ayaktakiler: (sağdan) Ahmet Davutoğlu, Şahap Şimay, Halil Can, Gündüz Akbıyık ve Behçet Gökmen.

Falih Rıfkı, Yakup Kadri, Ruşen Eşref, Kılıç Ali, Ziya Gökalp, Ahmet Ferit Tek, Ahmet Ağaoğlu, Mehmet Emin Yurdakul
(İstanbul Müzayede Kataloğu 2014)

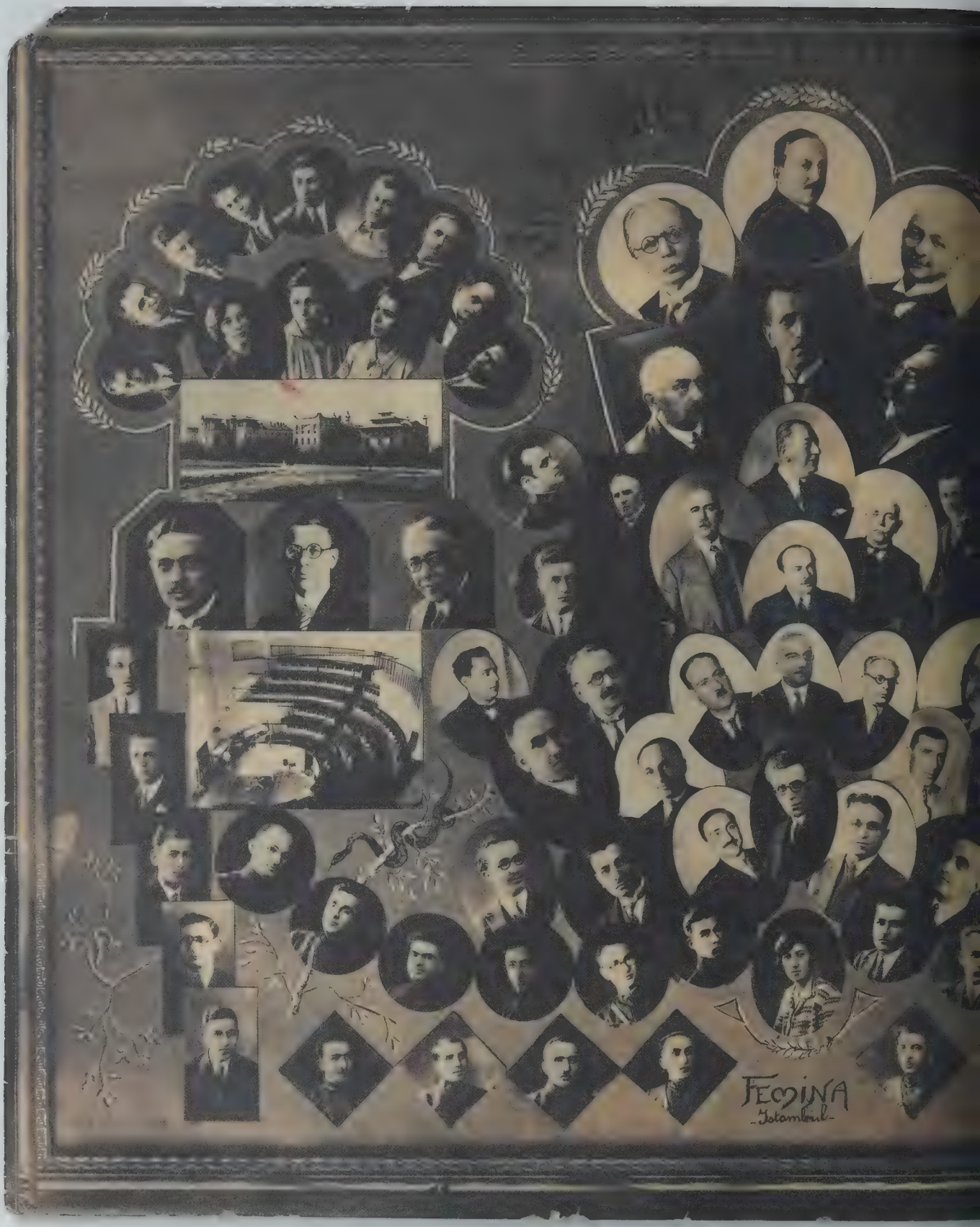
1953 tarihinde Çaykara'da düzenlenen bir icâzet merasimi.

FEMINA
-Istanbul-

Bugün Sağlık Bilimleri Üniversitesi olarak kullanılan Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'den 1929'da mezun olan Tıp Fakültesi öğrencileri.

Haydarpaşa TCDD Hareket ve Münakalat Mektebi 1924 - 1948 arasında.

KAYNAKÇA

Aksoy, Özgönül, *Osmanlı Devri İstanbul Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir İnceleme,* İTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, 1968.

Akyüz, Yahya, "Osmanlı Son Döneminde Kızların Eğitimi ve Öğretmen Faika Ünlüer'in Yetişmesi ve Meslek Hayatı", *Milli Eğitim Dergisi,* sayı: 143.

Albayrak, Sadık, *Şeriat'ten Laikliğe (Türkiye'de İslâmcılık-Batıcılık Mücâdelesi),* Sebil Yayınevi, 1977

Avcı, Necati, "İslam Dünyasında Kütüphaneciliğin Doğuşu ve İlk Örnekleri", *Ç. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi,* 2000, sayı: 30.

Ayar, Mesut, "Bafra'da Osmanlı Dönemine Ait Modern Eğitim Kurumlarına İki Örnek: Zükur (Erkek) Ve İnas (Kız) Rüşdiyeleri", *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi,* sayı: 8, 2010.

Baltacı, Cahit, *XV ve XVII. Asırlarda Osmanlı Medreseleri,* İrfan Yayınları, 1976.

Bayramoğlu Hidayet, *Osmanlı'dan Günümüze Azınlık ve Yabancı Okullar*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1990

Beydilli, Kemal, "Mühendishane-i Berrî-i Hümayun", *TDVİA,* c. 31.

Demirel, Muammer, "Türk Eğitiminin Modernleşmesinde Rüşdiye Mektepleri", *Türkler,* cilt: XV, Ankara 2002.

Düzenli, Muhittin, "İslam Rivâyet Geleneğinde İcâzet", *OMÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 17, 2004.

Erdoğdu, Teyfur, *Maarif-i Umumiyye Nezareti Teşkilatı,* İ.Ü. Siyaset Bilim Dalı, basılmamış Y. Lisans tezi 1995.

Ergün, Mustafa, "Ders Programları ve Ders Kitapları Tarihi-I Medreselerde Okutulan Dersler ve Ders Kitapları", *AKÜ Anadolu Dil-Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi,* 1996.

_,"Batılılaşma Dönemi Osmanlı Eğitim Sisteminin Gelişmesine Mukayeseli Bir Bakış", Osmanlı Dünyasında Bilim ve Eğitim Milletlerarası Kongresi, İstanbul, 12-15 Nisan 1999.

Gündüz, Ahmet, "Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Kayserili Müslim ve Gayrimüslim Memurların Aldıkları Madalya, Rütbe ve Nişanlar (M. 1879-1909)", *History Studies,* Volume 3/3, 2011.

Hassani, Salim TS al-, *Dünyamızda İslam Mirası,* çev. Salih Tahir, 2010.

İsmail Kara, Dîvân Dergisi 2010-1 sayı 28 (1-47)

Kamer, Tunay, "II. Meşrutiyet Dönemi İlköğretimde Karma Eğitim Uygulamaları ve Yasal Düzenlemeler", *Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi,* c. 5, sayı: 3, Yaz 2014.

Kansu, Nafi Atuf, *Türkiye Maarif Tarihi Hakkında Bir Deneme,* Muallim Ahmet Halit Kitaphanesi, 1930.

Komisyon, *Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı Eğitiminde Modernleşme,* İstanbul, 2014.

Kurt, Songül Keçeci, "II. Abdülhamid Dönemi'nde Kız Rüşdiyeleri", *Akademik Bakış Dergisi* (Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi- http://www.akademikbakis.org), Sayı: 29, Mart – Nisan 2012.

Makdisi, George, *Ortaçağda Yüksek Öğretim* Klasik yayınlar, 2018

Memioğlu, A. Zeki "İmparatorluktan Cumhuriyete İlköğretimimiz", *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi,* sayı: 21, Erzurum, 2003.

Mustafa Kaçar, *Osmanlı Bilimi Araştırmaları II* İst. Ünv. Yayınları İstanbul 1998 yayına hazırlayan Feza Günergun.

Özcan, Ali Rıza, "Hat Sanatında İcâzetnâmeler", *Gelenekten Geleceğe İcâzetnâme Albümü,* Uygulamalı Türk-İslam Kütüphanesi Yayınları.

Özgönül Aksoy, *Osmanlı Devri İstanbul'da Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir İnceleme*, İstanbul 1967

Öztürk, Cemil, "Dârülmuallimât", *TDVİA,* c. 8.

Salman, Hacı, *İdadi Mektepleri'nin Tarihsel Gelişimi,* Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005, basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

Sarıkaya, Yaşar, "Osmanlı Medreselerinin Gerileme Meselesi", *İslam Araştırmaları Dergisi,* sayı: 3, 1999.

Semiz, Yaşar - Kuş, Recai, "Osmanlıda Mesleki Teknik Eğitim İstanbul Sanayi Mektebi (1869-1930)", http://turkoloji.cu.edu.tr

Sezgin, M. Fuat, *Buhari'nin Kaynakları,* A.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları 1956.

Şen, Adil, "Osmanlı'dan günümüze Eğitimde Modernleşme Çalışmaları", *EKEV Akademi Dergisi,* Yıl 17, sayı: 57, Güz 2013.

Türk, İbrahim Caner, "Türkiye'de Orta Tahsil" Başlıklı Risaleye Göre Osmanlı İmparatorluğu'ndan Ulus Devlet Türkiye'ye İntikal Eden Ortaöğretim Mirası", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi,* sayı: 52.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı,* TTK Yayınları, Ankara, 1988.

(http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/34/970/11943.pdf)

,"Osmanlı Modern Mekteplerinde Mükâfat", *Türk Tarih Eğitimi Dergisi* (Turkish History Education Journal) 2013: 2 (1), 62-75.

Yüceer, Saime, "Türkiye'nin Aydınlanma Sürecinde Bir Kültür Devrimi: Millet Mektepleri", http://ucmaz.home.uludag.edu.tr/PDF/ataturk/2002-1(1)/pdf/b02.pdf

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF VEKİLLİĞİ
İLKOKUL DİPLOMASI
DIPLOMAYI VEREN OKULUN BULUNDUĞU
OKUL No
DIPLOMA No
DERSLER
DERS ÜCRETİ
Maarif Müdürü
Başöğretmen
Sınıf Öğretmeni

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADLİYE VEKÂLETİ
Avukat ruhsatnamesi
TÜRKİYE CUMURİYETİ
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKOKUL ÖĞRETMENLİĞİ
DİPLOMASI
İcâzetnâme
KEMAL EFENDİ
Milli Eğitim Bakanlığı
Gazi
Orta Öğretmen Okulu
ve Eğitim Enstitüsü
DİPLOMASI
Asiya Yatkın Enstitüye devam ederek okuduğu şubenin derslerinden yapılan bitirme imtihanını başarmış olduğundan kendisine bu diploma verilmiştir.
Milli Eğitim Bakanı
Enstitü Müdürü
MAARİF VEKÂLETİ
Faculté Impériale de Médecine
de Constantinople
Diplôme de Docteur
en
Médecine et en Chirurgie

9 786059 492942

THG
0343966
NLE